

AL III-lea
TURNEU INTERNAȚIONAL
DE ȘAH
AL
R·P·R

EDITURA CULTURĂ FIZICĂ ȘI SPORT

EDITURA
CULTURA
FIZICA
ȘI SPORT

www.stere.ro

AL III-lea
TURNEU INTERNAȚIONAL
DE ȘAH
AL
R. P. R.

EDITURA CULTURĂ FIZICĂ ȘI SPORT

Lucrarea aceasta a fost alcătuită de un colectiv de maestri și candidați de maestru, compus din:

Alexandrescu G., Bălănel I., Ciociltea V., Crețulescu E., Drimer D., Erdely St., Halic I., Ichim Tr., Kapuscinski H., Popa T., Rădulescu M., Reicher Em., Rusenescu E., Seimeanu P., Silberman I., Szabo St., Troianescu O., Tucă L., Urseanu V., Voiculescu P. și Samarian S.

Articolul „O etapă însemnată în dezvoltarea mișcării noastre șahiste” a fost scris de către E. Malciu, articolul „Privire înapoi...” de către Radu Voia, campion al R.P.R. de compoziție șahistă, secția studii, iar articolul „De-a lungul celor 19 runde” de către candidatul de maestru S. Samarian.

O ETAPĂ INSEMNAȚĂ ÎN DEZVOLTAREA MIȘCĂRII NOASTRE ȘAHISTE

Cel de al III-lea Turneu Internațional de Șah desfășurat la București în ianuarie-februarie 1953, reprezintă un eveniment deosebit de important, o etapă însemnată în dezvoltarea mișcării șahiste din țara noastră.

Acest turneu, care a constituit un serios examen, atât pentru jucătorii noștri frunțași, cât și pentru organizatori, nu a fost un eveniment întâmplător, ci unul din rezultatele firești ale dezvoltării tinerei noastre mișcări șahiste.

Una dintre realizările cu care se poate mindri Republica noastră este crearea noii mișcări de cultură fizică și sport, pusă în slujba întregului popor. Șahul, ca și toate celelalte discipline sportive, se află în plină dezvoltare, caracterizată prin creșterea masivă a numărului jucătorilor și prin ridicarea neconștientă a nivelului lor de joc.

Înainte de 23 august 1944 oamenii muncii au fost ținuți departe de sport, numărul jucătorilor de șah care făceau parte din cele câteva cluburi, care-și duceau cu multă greutate activitatea, se ridica la numai câteva sute.

Organizarea de turnee era o problemă foarte grea, deoarece cluburile nu aveau resurse, rămânând ca fiecare participant să-și susțină cheltuielile de transport, masă și cazare, care erau destul de ridicate. Din această cauză și campionatele de șah din trecut se reduceau la un singur concurs la care participau câțiva jucători (campionatul din 1929 s-a jucat cu 7 participanți), neexistând principii stabile de selecționare a celor care trebuiau să-și dispute titlul de campion al țării.

Desigur că în condițiile vechiului regim nici nu putea fi vorba de practicarea șahului de către muncitori și țărani. Par-

ticiparea unui jucător român la turneele ce se organizau în alte țări era de asemenea lucru greu de realizat.

Astfel stînd lucrurile a fost nevoie desigur de o muncă susținută pentru a crea bazele de dezvoltare necesare șahului în țara noastră. Avîndu-se drept călăuză experiența celei mai înaintate mișcări șahiste din lume, mișcarea șahistă sovietică, s-a pornit cu entuziasm pe un drum nou. Indrumate de partid și guvern, organele conducătoare ale sportului s-au străduit ca șahul să devină un sport popular și răspîndit, sprijinind sub toate aspectele noua mișcare șahistă.

În primii ani ai regimului democrat-popular au fost înregistrate succese importante în atragerea maselor în spre șah. Au fost organizate concursuri cu caracter de masă, cum au fost campionatele populare din anii 1948 și 1949 în care au fost antrenați zeci de mii de jucători; de asemenea au fost înzestrate cu materialul necesar un mare număr de cluburi de șah. Cu toate acestea însă șahul n-a progresat în măsura posibilităților oferite de regimul de democrație populară. De aceea o importanță hotărîtoare pentru mișcarea șahistă a avut apariția Hotărîrii Biroului Politic al C.C. al P.M.R. asupra stimulării și dezvoltării continue a culturii fizice și sportului din 26 iunie 1949, Hotărîre care a exprimat politica partidului în problemele culturii fizice și sportului. În această Hotărîre șahul a fost inclus în rîndul disciplinelor sportive cărora trebuie să li se dea o deosebită atenție. Pornind pe drumul trasat de Hotărîre, mișcarea noastră șahistă a obținut în ultimii ani o serie de realizări importante.

Dezvoltarea cantitativă a mișcării șahiste din Republica noastră este oglindită în numărul tot mai mare de participanți la diferitele competiții, ca și în cifrele mereu crescînde ale jucătorilor legitimați.

Organizarea de campionate și concursuri cu caracter de masă pe asociații sportive, în școli, institute de învățămînt superior, în unitățile militare, a permis mobilizarea unui mare număr de participanți care a crescut din an în an. S-a ajuns astfel ca în anul 1952 numărul total al jucătorilor de șah angrenați în astfel de competiții să treacă de 270.000, iar în anul 1953, numai în cursul primelor 6 luni, numărul lor să ajungă la 199.000.

Din ce în ce mai puternic a pătruns șahul la sate; s-a reușit astfel ca în acest an campionatul raional sătesc să adune

în jurul tablelor de joc aproape 80.000 de țărani muncitori din S.M.T., G.A.S., G.A.C. și gospodării individuale.

Din numărul de participanți la competițiile cu caracter de masă, au fost atrași definitiv în șah peste 120.000 jucători legitimați pentru diferitele colective sportive, iar din rîndurile lor s-au ridicat o serie de tinere talente care, îndrumate îndeaproape în pregătirea lor, au ajuns în rîndurile jucătorilor fruntași, ca Ciociltea Victor, Reicher Emanuel, Crețulescu Emil, Mititelu Gheorghe, Albuleț Maria și alții.

Foarte mult s-a dezvoltat în ultimii ani și șahul feminin. Lucrul acesta s-a datorat în cea mai mare măsură faptului că majoritatea competițiilor de masă amintite au cuprins și secții feminine. Astfel s-a ajuns ca în prima jumătate a anului 1953 numărul participantelor la diferite concursuri să treacă de 45.000.

Paralel cu creșterea cantitativă a mișcării șahiste are loc și o însemnată creștere calitativă. Această creștere este reflectată de numărul din ce în ce mai mare de jucători care reușesc să obțină normele necesare clasificării lor în categorii superioare, precum și de rezultatele obținute de participanții romîni la diferitele competiții internaționale, în care s-au întîlnit cu adversari de valoare. Pregătirea tehnică se face din ce în ce mai organizat, mai științific, sub îndrumarea antrenorilor și instructorilor voluntari, recrutați din rîndurile jucătorilor fruntași. Pentru prima oară în șah, în acești ani, au fost organizate cantonamente în care s-au oferit condiții din cele mai bune pentru pregătirea șahiștilor din loturile reprezentative. Pentru a ajuta pe tinerii cei mai talentați în ridicarea măestriei lor șahiste au fost organizate tabere de juniori.

O atenție din ce în ce mai mare se dă tipăririi și difuzării cărților de șah, care constituie un mijloc important de ridicare a nivelului teoretic, de însușire a experienței celor mai buni jucători din lume. Au fost astfel editate lucrări originale ce se adresează atît celor avansați, cit și începătorilor și au fost traduse mai multe lucrări. Dintre acestea un deosebit aport în pregătirea jucătorilor din țara noastră l-au adus lucrările marilor maestri sovietici traduse în romînește, ca „Partide Alese“ de M. Botvinnik, „Teoria deschiderilor în șah“ de P. Keres și altele. Un rol important în ridicarea nivelului tehnic, atît al fruntașilor cît și al marelui mase de începători, îl are „Revista de Șah“, care prin conținutul ei se situează la un înalt nivel calitativ.

Toate aceste realizări au fost obținute numai în cițiva ani și ele constituie un imbold, plin de frumoase perspective, pentru mișcarea șahistă din țara noastră.

În noile condiții create șahului de regimul democrat-popular a fost posibilă intensificarea legăturilor pe plan internațional, prin participarea unora dintre jucătorii noștri de frunte la o serie de turnee disputate în alte țări, precum și organizarea de turnee internaționale la noi în țară.

Jucătorii noștri care au participat la turneele organizate înafara granițelor, datorită bunelor condiții de pregătire ce li s-au pus la îndemină, au avut comportări frumoase, uneori reușind să ocupe locuri de frunte, ca, de exemplu, I. Bălănel și O. Troianescu, în turneele din 1951 și 1952 de la Sopot și Miedzizdroje — R. P. Polonă.

În scopul de a oferi posibilitățile necesare jucătorilor noștri de a-și verifica forța de joc, de a face un larg schimb de experiență, cit și pentru stabilirea de legături de prietenie mai strinse cu reprezentanții șahului din alte țări, s-a organizat în anul 1949 la București, primul Turneu internațional, iar doi ani mai tirziu, în 1951, s-a desfășurat cel de al II-lea Turneu internațional de șah al R.P.R.

Aceste două turnee au constituit evenimente importante în viața șahistă din țara noastră, ele contribuind atît la creșterea calitativă a șahului nostru, cit și la popularizarea acestui joc în mijlocul maselor. În același timp ele au contribuit la crearea condițiilor necesare organizării unui turneu internațional de o mai mare amploare. Și acest turneu a fost cel disputat la începutul anului 1953.

Cel de al III-lea Turneu internațional de șah al R.P.R. poate fi, pe drept cuvint, considerat ca cea mai importantă competiție de acest fel organizată la noi. Prin valoarea ridicată a participanților, cit și prin lupta dîrză și partidele bune ce s-au jucat, acest turneu s-a impus ca unul dintre cele mai mari turnee internaționale ale anului.

Un factor deosebit în ridicarea valorii acestui turneu, deci și a importanței ce i s-a acordat, l-a constituit prezența reprezentanților celei mai avansate școli șahiste din lume, școala șahistă sovietică. La valoarea ridicată a turneului a contribuit de asemenea prezența celor mai buni jucători din R.P. Ungară, R. Cehoslovacă, R.P. Polonă, R.P. Bulgaria, precum și a citorva

maestri internaționali de valoare din Anglia, Belgia, Norvegia și Suedia.

Din punct de vedere sportiv, Turneul internațional de șah face parte din seria de competiții internaționale de înaltă valoare ce s-au desfășurat în țara noastră în 1953, începând cu Campionatele mondiale de tenis de masă și culminând cu întâlnirile sportive prietenești din cadrul celui de al IV-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților pentru Pace și Prietenie.

Vestea organizării acestui turneu s-a răspândit cu repeziciune în rindurile jucătorilor și amatorilor de șah din întreaga țară. Toți așteptau cu nerăbdare să vadă „la lucru” pe Smislov, Boleslavski, Petrosian, Szabo L., O’Kelly, etc. ale căror partide le cunoșteau doar din ziarele și revistele de specialitate.

De la sosire și pînă la plecarea din țară toți jucătorii de peste hotare au fost înconjurați de simpatia și admirația sahiștilor bucureșteni. Oamenii muncii din Capitală i-au primit nu numai ca pe niște jucători de șah de valoare mondială ci, mai ales, ca reprezentanți ai sportivilor și ai oamenilor iubitori de pace din țările lor. Deplina sportivitate care a caracterizat întregul turneu, legăturile de prietenie ce s-au încheșat, au contribuit ca turneul să constituie o puternică manifestare a dorinței de pace și a buneii înțelegeri între popoare, condiție esențială pentru continua dezvoltare și progresul acestui sport al minții.

Spectatorii, care la fiecare rundă au umplut pînă la refuz sala de joc, au aplaudat în egală măsură victoriile jucătorilor romini ca și pe cele ale jucătorilor străini. În atenția celor ce au urmărit pe panourile de demonstrație lupta ce se da între cei 20 de mari maestri și maestri, se aflau jucătorii sovietici, ale căror succese pe plan internațional le erau de mult cunoscute.

Cu multă dragoste au fost înconjurați jucătorii tineri Spasski, Ciociltea, Milev, Sliwa, ale căror victorii în fața unor jucători mai experimentați au fost răsplătite cu entuziaste aplauze.

Condițiile bune de joc care au fost puse la dispoziția tuturor participanților le-au dat posibilitatea de a lupta cu toată priceperea și forța lor de joc, pentru a realiza o serie de partide de o ridicată valoare tehnică.

Intreaga presă, în frunte cu ziarul „Scînteia“, a dat o deosebită atenție turneului, contribuind la larga lui popularizare. Descrierea pe larg a desfășurării rundelor, comentarea a numeroase partide jucate a dat posibilitatea și celor care nu au putut fi prezenți în sala de joc să urmărească turneul.

Rezultatul final al turneului a confirmat încă odată marea superioritate pe care reprezentanții șahului sovietic o dețin pe plan mondial, cei cinci jucători sovietici ocupînd și primele cinci locuri în clasament.

În acest turneu șahul nostru a fost reprezentat de cinci jucători. Dintre aceștia, Ștefan Szabo și Victor Ciociltea ne-au dat satisfacția de a-i vedea tot timpul turneului în lupta pentru locuri de frunte în clasament.

Succesele acestor doi jucători romîni sînt atît rezultatul seriozității cu care s-au pregătit din punct de vedere tehnic, cît și al însușirii unor ridicate calități moral-volitivă. Buna lor comportare constituie o performanță strălucită pe plan internațional a șahului din țara noastră.

Cu ocazia celui de al III-lea Turneu internațional, șahul din R.P.R. a trecut cu succes un examen dificil, iar rezultatele obținute au constituit un succes pentru mișcarea noastră șahistă și i-a deschis noi și largi perspective de progres în viitor. Acest turneu constituie un prilej de a trage o serie întregă de învățăminte necesare pentru asigurarea creșterii neîncetate a șahului nostru. Jucătorii noștri au avut posibilitatea de a-și verifica forța lor de joc în fața unor adversari de valoare internațională recunoscută. De aici reese și mai mult importanța deosebită pe care a avut-o pentru noi prezența neîntrecuților șahiști sovietici la acest turneu, prin intermediul cărora am luat contact și am putut învăța din experiența bogată a școlii șahiste sovietice.

Din partidele susținute de jucătorii romîni, ca și din rezultatul final înregistrat de ei, a reeșit pe de o parte nivelul ridicat atîns de șahul nostru, confirmînd astfel drumul bun pe care se merge, iar pe de altă parte au fost scoase la iveală unele lipsuri în pregătirea jucătorilor noștri frunțași și deficiențe în cunoștințele teoretice pe care le posedă în prezent. Trăgînd cele mai juste concluzii practice din analiza comportării lor, șahiștii romîni participanți la turneu vor reuși ca în scurt timp să înlăture lacunele existente și să înregistreze rezultate și mai bune, cores-punzătoare condițiilor optime ce li se oferă pentru continua lor pregătire, dar în același timp, ei vor contribui prin aceasta la ridicarea nivelului tehnic al întregii noastre mișcări șahiste.

Cel de al III-lea Turneu internațional de șah a constituit în egală măsură și un succes organizatoric; el a demonstrat realele posibilități pe care le avem pentru buna organizare a unui concurs de șah de o asemenea amploare. Succesul organizatoric înregistrat cu această ocazie este o garanție că în țara noastră vom putea organiza în viitor turnee din cele mai mari în condiții optime pentru participanți.

Turneul internațional de șah, desfășurat în București în anul 1953, constituie o etapă importantă în viața șahistă din R.P.R. Rezultatele tehnice înregistrate de unii din reprezentanții noștri cît și cele organizatorice au contribuit la afirmarea pe plan internațional a șahului din țara noastră. În același timp, turneul a constituit un puternic stimulent în munca de ridicare continuă a măestriei șahiștilor romîni și de popularizare tot mai largă a acestui sport de masă.

Intrăm în această nouă etapă a dezvoltării mișcării noastre șahiste cu toată încrederea, deoarece garanția îndeplinirii cu succes a sarcinilor ce ne stau în față o constituie sprijinul eficace pe care regimul nostru de democrație populară îl acordă șahului, ca urmare a justeii linii politice elaborate de Partidul Muncitoresc Român în vederea ridicării continue a nivelului material și cultural de trai al oamenilor muncii din Republica Populară Romîna.

PRIVIRE INAPOI...

„După terminarea sa, turneul va fi înscris într-o carte...” Cuvintele acestea stau undeva printre rîndurile unui reportaj scris în acele zile de neuitat cînd lupta în turneu își bătea plinul. Profeția noastră a fost ușoară și sigură de reușită... Căci, bineînțeles, cele ce le-au trăit iubitorii de șah din țara noastră în ianuarie și februarie ale lui 1953, nu puteau să nu rămînă scrise în cărți. Prea frumoasă a fost întrecerea marilor șahiști, prea mare a fost entuziasmul nostru, al spectatorilor, prea așintită a fost atenția țării întregi asupra acestui turneu, ca toate cele ce se s-au petrecut atunci să nu rămînă tipărite cu litere de carte. Așa se întîmplă doar întotdeauna cînd are loc un eveniment mare. Și că un asemenea eveniment de seamă a fost turneul nostru, cel de al III-lea Turneu internațional de șah al R.P.R., o știm cu toții. Și o vor ști și cei care n-au avut bucuria să vadă cu ochii lor cele ce le-am văzut noi, ci vor trăi toate acestea din paginile cărții de față.

Căci iată aci, cartea turneului. A fost pentru cîteva luni cartea noastră, a celor ce au jucat în turneu și a celor ce am fost aproape de ei, acum este cartea voastră, a cititorilor, a celor mulți care ați stat ore în șir în frumoasa sală a Teatrului Consiliului Central al Sindicatelor, a celor tot atît de mulți care n-ați mai găsit bilete de intrare, a celor și mai mulți care ați urmărit turneul în fața aparatelor de radio, din paginile ziarelor, din cele auzite de la cunoscuți și necunoscuți, pe stradă, în tramvai, la locul de muncă.

În cartea aceasta stă scris totul despre turneu sau mai bine zis totul ce poate fi redat prin scris. Iată, pline ca un stup sînt paginile în care stau strînse toate partidele turneului, „comoara” cea mai de seamă a cărții. Veți citi cu interes însă și „filmul” desfășurării turneului, introducerea, analiza deschiderilor și a finalurilor mai instructive. Din numeroasele tabele vă veți da

seama de felul cum a decurs lupta sportivă, iar fotografiile vă vor reaminti sau vă vor da o idee de ceea ce a fost „acolo”, în sala de joc.

Din păcate au rămas înafara filelor cărții multe alte lucruri, pe care, oricât s-ar strădui până noastră, nu le putem reda udoma aci... Sînt acele momente îndălțătoare, tulburătoare, de neuitat, de care poți să-ți dai seama pe deplin numai trăindu-le cu adevărat, luînd act de ele cu propria-ți simțire. Nu-mi stă în putință să redau pe de-a-ntregul bucuria aceea a așteptării împlinite ce am simțit-o în sala boltită a Aerogării, cînd i-am zărit pentru prima oară pe șahiștii sovietici, emoția trăită cînd am schimbat cu ei primele cuvinte de bun venit... Sau fiorul care ne-a cuprins cînd cortina Teatrului Consiliului Central al Sindicatelor s-a ridicat încet peste decorul puțin obișnuit al mesei întinse pentru participanți și oficialitățile prezente la festivitatea de deschidere. Pentru un moment s-a făcut liniște în sală, apoi aplauzele au pornit în ropot vijelios să cinstească această primă „victorie” a noastră în turneu... Sau cuvintele rostite atunci de academicianul Mihail Sadoveanu, care spuneau că turneul acesta a izvorit din pace și prietenie și va duce la întărirea păcii și prieteniei... Sau mai apoi, în șir, toate rundele turneului, în care ne-am minunat de forța și curajul lui Toluș, ne-au uimit precizia lui Petrosian, profunzimea lui Smislov, am „înut” cu „micul” Boris Spasski, ne-au fermecat combinațiile lui Laszlo Szabo, am „suferit” alături de Szabo „al nostru” și Cio-cîltea sau i-am răsplătit cu aplauze pentru admirabilele lor succese. Toate cite au fost sînt greu de redat cititorului.

Iată, cînd ne aflăm în sală pentru începerea primei runde, am simțit neastîmpărul și încordarea pe care o aveam ca școlar în preajma examenului... De fapt, era un examen pentru noi toți. Șahiștii noștri, oficialii, organizatorii, dar și publicul bucureștean iubitor de șah, stăteau în fața examenului lor de maturitate. El avea să fie trecut cu deplin succes... Cortina se ridică și privim cele 10 măsuțe așezate cu grijă, avînd piesele albe și negre în poziție de „start”. Din fund, de după marile panouri de demonstrație, se ivesc încet „cei douăzeci”, viitorii competitori. Li salutăm cu aplauze. Azi, luni 26 ianuarie, îi vom vedea pentru prima oară la lucru... Lupta începe. Primele mutări se fac repede. Ochii aleargă pe panouri și nu știu la care să se oprească. E și greu de ales! Sînt aci doar atîția mari maeștri și maeștri internaționali... Dar involuntar, privirea revine mereu spre tabla care arată mutările ce le face Laszlo Szabo împotriva

lui Victor Ciociltea. Acesta e doar campionul nostru, marea noastră speranță în acest concurs, reprezentantul a ceea ce este tînăr și de viitor în șahul nostru... Privim cu inima strînsă. Marele maestru maghiar a „împresurat” rocada negrului și atacă acum cu toată forța. Minutele trec și poziția tînărului campion român pare compromisă. Mă scol de la masa presei și părăsesc amărît sala. „Ciociltea pierde...”, aud pretutindeni și în foaier și la intrare, unde se înghesuie lumea, o repet și celor de la redacție care mă întîmpină curioși. Acum se apropie ora terminării partidelor. Prin telefon vrem să aflăm cum decurg ultimele mutări. „A pierdut Ciociltea?” Dar la capătul firului ni se răspunde: „Nu, rezistă formidabil, a găsit mutări de apărare...” În acest timp, la poarta teatrului, lumea s-a adunat și mai multă, vrînd să afle cu un minut mai devreme rezultatele primei runde. În sală nu se poate însă pătrunde: „plin pînă la refuz!” Prin ușa întredeschisă, portarul, adus aproape la exasperare, încearcă să răspundă la zeci de întrebări. „Care sînt rezultatele?” „Spasski l-a învins pe Smîslov...” „Nu se poate!” „Ba da, tovarășe! Și Sliwa l-a bătut pe Stoltz! Remiză a făcut...” „Dar Ciociltea? Ciociltea?...” „A întrerupt!” „Are mari șanse de remiză”, complectează cineva de alături. Lumea freamătă... Emoția, bucuria, surpriza, sînt prea mari. Deodată, cineva din public strigă un fericit „Bravo!” Și imediat apoi, ca la un semnal, toți cei rămași afară în fața porții izbucnesc în aplauze însufleșite! Aplauze la scenă deschisă...

* * *

Așa a fost în zilele turneului și toate cite s-au întîmplat desigur nu le poate cuprinde cartea aceasta. Mutările partidelor, analizele, tabelele și zeci de calcule nu vor reda decît o mică parte din viața acestei mari întreceri. Fiindcă turneul a avut viața lui, pe care a trăit-o o lună de zile și mai bine, o uriașă acțiune a unei uriașe piese, cum niciodată nu mai fusese reprezentată pe scena Teatrului C.C.S.

Au fost în această „acțiune” lucruri mai mărunte, altele mai mari, în sfîrșit unele pe care nu le vom uita niciodată. Fără îndoială, ce i-a interesat în primul rînd pe spectatori, alături de evoluția clasamentului, au fost „cei douăzeci” de actori, „eroii” disputelor pe tabla de șah. Din amintiri, din tabelele alăturate, din analiza comporțării lor, să căutăm a le reconstitui imaginea, chipul și caracteristicile fiecăruia, așa cum le-au arătat ei în sala de joc și pe tablele cu 64 pătrate.

Au fost 20. Pe cei mai mulți nu-i cunoșteam înaintea deschiderii turneului, totuși, poate cu excepția tînărului Boris Spasski, toți putem spune că ne erau prieteni vechi. Așa e făcut jocul de șah, că poți cunoaște un jucător, și încă bine, fără a-l vedea de aproape. Inventatorului necunoscut care a descoperit în anii de demult notația șahistă, să-i mulțumim pentru aceasta. Astăzi, partidele tuturor marilor jucători, transmise prin reviste și ziare, ne fac o idee foarte fidelă despre stilul, posibilitățile și maniera de joc a fiecăruia. Iată, nu l-am văzut vreodată pe Alehin, dar cele „200 partide” ale sale și multe altele, ne-au familiarizat într-atîta cu marele jucător încît spunem deschis că-l cunoaștem bine, ne este aproape, nu ne-a lăsat ascuns nici un „secret” al său. Bineînțeles, așa a fost și cu Smislov, Petrosian, Toluş, Boleslavski, Szabo, Barcza, O’Kelly, Stoltz și toți ceilalți. Nu-i văzusem pînă atunci, totuși ne erau cunoștințe vechi... Dar cu atît mai mult, fiindcă știam ce pot ei, am așteptat cu legitimă nerăbdare să-i vedem la tabla de joc.

Oaspeți șahiști de seamă și-au dat întîlnire în București. O puternică pleiadă de mari maeștri, maeștri internaționali și campioni aveau să fie printre noi. Dar dintre toți, desigur, promisiunile cele mai mari ni le rezervoaseră reprezentanții șahului sovietic, care veneau pentru prima oară în mijlocul nostru. Prezența lor ne dădea tot dreptul să spunem că turneul nostru va fi un turneu mare. Căci astăzi oricine știe prea bine că nu poate fi întrecere șahistă internațională de seamă, fără participarea străluciților șahiști sovietici.

În zilele noastre, șahul sovietic deține o superioritate mondială unanim recunoscută și pe deplin meritată. Începînd cu campionatul mondial cîștigat de marele maestru Mihail Botvinnik, toate competițiile mari de după război au văzut categorica victorie a șahiștilor Uniunii Sovietice. Ultimii ani au întărit și mai mult supremația școlii șahiste sovietice. Ultima Olimpiadă și turneul interzonal de la Stockholm, desfășurat în toamna anului 1952, s-au terminat cu strălucita biruință a reprezentanților U.R.S.S. Astăzi, oricine știe că șahiștii sovietici sînt cei mai buni din lume. Și nici nu poate fi altfel, fiindcă în marea țară a constructorilor comunismului mișcarea de cultură fizică și sport, în care este încadrat jocul de șah, se bucură de cel mai mare sprijin din partea partidului și guvernului, fiind organizată pe baze largi de masă. În Uniunea Sovietică șahul are cele mai minunate condiții de dezvoltare, este așezat pe principii cele mai înaintate.

Din rîndurile numeroşilor fruntaşi şahişti ai Uniunii Sovietice, cinci au fost desemnaţi pentru a juca în turneul de la Bucureşti. Trei mari maeştri internaţionali, Vasili Smislov, Tigran Petrosian şi Isac Boleslavski, apoi maestrul internaţional Alexandr Toluş, care avea să-şi cîştige aci galoanele de mare maestru şi, însfirşit, „mezinul” echipei, maestrul leningrădean Boris Spasski. Simpla însiruire a numelor acestor şahişti renumiţi ne arată că Uniunea Sovietică avea să fie bine reprezentată la cel de al III-lea Turneu internaţional de şah al R.P.R. Era suficient de a spune că trei din aceşti şahişti candidează la titlul mondial, iar Smislov s-a clasat al doilea în meci-turneul pentru campionatul mondial din 1948.

Trebuie amintit că jucătorii sovietici au venit însoşiţi de marele maestru A. Lilienthal, maeştrii V. Simaghin şi A. Sokolski, care aveau să le fie secundanţi în timpul turneului. Beneficiind de mai mult timp decît tovarăşii lor angajaţi în joc, aceşti trei eminenţi şahişti ne-au pus adeseori la dispoziţie cunoştinţele şi experienţa lor, comentîndu-ne partide, dîndu-ne analize şi declaraţii deosebit de preţioase. Ei au dat numeroase simultane în Capitală, înconjurăţi mereu de interesul şi admiraţia maselor de iubitori ai şahului.

Evoluţia şahiştilor sovietici era aşteptată cu deosebită nerăbdare şi aşteptările noastre au fost pe deplin împlinite. Prin jocul prestat, ca şi prin rezultatul tehnic înregistrat, toţi cei cinci reprezentanţi ai U.R.S.S. şi-au dovedit în chip strălucit superioritatea. La Bucureşti ei au reeditat performanţa realizată la Stockholm, ocupînd şi aci primele cinci locuri în clasament. O victorie fără drept de apel!

Dacă amatorii de pronosticuri „mizaseră” la început pe Smislov sau Petrosian, ei aveau să fie dezminşiţi şi încă în mod cu totul autoritar de Alexandr Toluş. Şahistul din Leningrad şi-a adjudecat primul loc în cel mai curat stil de învingător, după ce cu încă cinci runde înainte de sfîrşit el se afla singur în fruntea clasamentului. În ultima rundă, cînd victoria lui Toluş era deja asigurată, sorşii îl programaseră să joace chiar cu propriul său elev, Boris Spasski. Luptele, emoţiile, încordarea rămăseseră deacum în urmă... Profesorul şi elevul şi-au împărşit cite o jumătate de punct, iar pe tabelă arbitrul a trecut un definitiv 14 şi I în dreptul lui Alexandr Toluş (U.R.S.S.). Aplauzele spectatorilor, felicitările foştilor adversari, au răsplătit pe loc o binemerită şi strălucită izbîndă.

Despre Alexandr Toluş se va spune de aci încolo că şi-a ob-

ținut definitivă consacrare internațională la București. Proaspătul mare maestru nu este un șahist tânăr și nici un nume nou. În mai multe campionate unionale el s-a aflat printre premiați, iar în 1950 a fost chiar la un pas de titlu. În cariera lui Toluș s-au adunat ani de rodnică activitate șahistă. Acum el este în plină maturitate și aceasta se oglindește fidel în jocul său, în perfecțiunea stilului, în claritatea ideilor. Toluș posedă câteva din calitățile cele mai caracteristice ale șahiștilor sovietici: spiritul de inițiativă, preferința pentru combinații, jocul curajos în poziții ascuțite. Toluș este un strălucit jucător de atac și de aceasta și-au putut da seama din plin mai toți adversarii lui din turneu, chiar și cei care au scăpat cu remiză... Partide ca cea împotriva lui Filip sau cea cu Șt. Szabo, apoi cele cu Stoltz, Golombek sau Ciociuța, ne arată în mod grăitor impresionanta forță de tactician a marelui jucător sovietic. De fapt, socotim de o deosebită importanță pentru desăvârșirea actuală a talentului de mult cunoscut al jucătorului din Leningrad, amănuntul colaborării strinse pe care el o are în ultimul timp cu multiplul campion al Uniunii Sovietice, marele maestru Paul Keres. În ultimii ani, Toluș se antrenează constant cu Keres, îl ajută să se pregătească, îi este fidel colaborator în lucrările teoretice. Fără îndoială că între acești jucători a intervenit un schimb de experiență, o cizelare reciprocă. De la marele său partener, Toluș a adăugat darului său inițial de tactician și o „cunoaștere” superioară a combinației, ca și o înțelegere rafinată dusă pînă la tehnică, a poziției.

Victoria lui Toluș are și o altă semnificație adîncă. Faptul că el a lăsat în urmă patru mari maestri internaționali, demonstrează în mod clar cît de ridicată este forța de joc a tuturor măștrilor sovietici, care pot urca oricînd pe cea mai înaltă treaptă a calificării internaționale. Fiindcă Toluș nu este desigur o excepție și acasă, în turneele unionale, el întilnește mulți egali ai săi.

Tocmai relativ la această chestiune, marele maestru Tigran Petrosian a răspuns întrebării noastre cu o foarte justă sentință: „O simplă privire pe tabela turneului face să-ți dai seama imediat că valorile fixate în listele de clasificare ale FIDE nu pot fi luate în sens absolut”... Desigur, aceasta se referea la Toluș și alți cîțiva participanți, dar nicidecum la Petrosian! Asupra lui, Federația internațională nu se înșelase cîtuși de puțin. Într-adevăr, la 23 ani, Tigran Petrosian își merită cu prisosință titlul de mare maestru internațional. Aceasta el ne-a arătat-o de 19

ori în cursul turneului, conducând toate partidele sale cu o ușurință și superioritate de-a dreptul uimitoare. Ar părea onora de neînțeles, cum acest tinăr cu înfățișare simpatică, volubil și aparent distrat, care pare că privește mai mult partidele celorlalți decât pe a sa, reușește să-și construiască jocul cu atita precizie și siguranță. Petrosian este un tehnician cu totul eșit din comun, posesor al unei științe poziționale care ar părea accesibilă numai după lungi state de serviciu. A terminat neînving turneul, ca și la Stockholm și acum când l-am văzut jucând, aceasta ni se pare pe deplin firesc. Ți-ai pune chiar întrebarea, cum ar mai putea pierde Petrosian, cu jocul său în care nu există nici o fisură, nici o inexactitate?...

Dacă nu pe tabela turneului, în schimb la capitolul creației șahiste o deplină satisfacție ne-a oferit-o marele maestru Vasili Smislov. Intr-adevăr, la București, marele șahist a fost numai al treilea în clasament. Dar prin frumusețea, strălucirea și profunzimea jocului său el poate revendica pe drept întâietatea. Toate partidele cîștigate de Smislov sînt modele desăvîrșite. Stilul său este cu adevărat „complex”; el împletește magistral cunoașterea poziției cu simțul combinativ, făcîndu-le un singur tot, acela al jocului creator. Poate nici unul din marii jucători sovietici nu întruclipează mai desăvîrșit ca Smislov principiile de bază ale școlii șahiste sovietice. El amintește de Cigorin și Alehin, avînd totodată calitățile prețioase ale unui Botvinnik și Keres. Rejucăși partida sa cu Toluș sau cea cu Milev și va veți convinge de anvergura acestui mare jucător. Fără îndoială că poziția de al doilea șahist din lume, obținută în 1948, n-a fost înîmplătoare¹⁾.

Isac Boleslavski a avut poate cel mai mult de luptat cu asaltul tinerilor maeștri, probabil caracteristica principală a acestui turneu, așa cum a remarcat-o personal în declarațiile făcute presei. În lupta cu „noii veniți” în primul plan al arenei internaționale, Boleslavski a lăsat multe jumătăți de punct. Și aceasta după o dispută din cele mai îndirjite. Memorabilă va rămîne partida sa din ultima rundă, aceea cu M. Rădulescu, în care jucătorul român rămas în final cu un pion în minus, a trebuit să ducă o rezistență istovitoare pînă la mutarea 143-a. Trecuse

¹⁾ Nota redacției. La sfîrșitul anului 1953, V. Smislov și-a confirmat din nou poziția fruntașă, ieșind învingător în turneul candidaților la titlul mondial, ținut la Zürich (Elveția), iar apoi, în 1954, a terminat la egalitate meciul pentru titlu, cu Botvinnik.

de miezul nopții... Pe scenă, piesele fuseseră strinse de mult, în sală mai „rezistau” câteva grupuri de spectatori, dar cei doi şahiști, aplecați deasupra mesei, duceau mai departe lupta. Tristețea își făcea loc în inimi, căci acum trăiam ultimele clipe ale turneului... Unul câte unul, spectatorii plecau către casă. Au rămas singuri în mijlocul fotoliilor goale, acolo unde pînă mai adineaori domnise freamătul și entuziasmul iubitorilor de șah. Turneul trecea încet în amintire...

Punctajul Sonneborn-Berger arată egalitate absolută între marele maestru Isac Boleslavski și „debutantul” Boris Spasski. O curiozitate cifrică, dar și o strălucită afirmare pentru școlarul de 16 ani din Leningrad. Evident, am fost martorii unui debut strălucit, căci Spasski va ajunge jucător mare. Cu talentul și posibilitățile sale, avînd un dascăl excelent în persoana lui Toluș, cel de al doilea clasat în campionatul Leningradului din 1952 are toate șansele să facă o rapidă ascensiune pe treptele măiestriei. Spasski a cucerit imediat simpatia publicului bucureștean, care nu și-a precupețit aplauzele pentru a-i sublinia o serie întreagă de strălucite succese. Jucătorii sovietici îl înconjurau cu toată dragostea, îi purtau de grijă. Ne amintim aci de ultima noastră convorbire cu grupul şahiștilor sovietici, pușin după închiderea turneului. „Subiectul Spasski” revenise în discuția noastră. „Spasski a arătat aci că este un adevărat maestru, spunea A. Lilienthul. Partida sa cu Barda este o realizare excepțională. Evident, n-are încă un stil complet format. El își caută personalitatea în șah. În unele partide s-a arătat bun tactician, în altele jucător pozițional” — „Aș vrea să cred, a intervenit rizînd Toluș, că Boris va urma exemplul prietenului său mai bătrîn și va deveni tactician, jucător de combinație...”. Spasski a ris și el. „Nu pot să vă făgăduiesc pentru ce stil mă voi hotări, dar promit că voi continua să învăț, mă voi strădui să să joc bine, ca aci la București, adică nu, din ce în ce mai bine...”. Promisiunea tînărului şahist are cele mai bune șanse de reușită.

Sînt cunoscute tuturor succesele din ultima vreme ale sportivilor din Republica Populară Ungară. Şahiștii maghiari deșin un loc de frunte în viața şahistă internațională. Folosind prețioasa experiență a școlii şahiste sovietice, ei progresează cu pași repezi și siguri. Nu este întimplător, deci, că imediat după învingătorii sovietici, pe tabela turneului găsim pe cei doi reprezentanți maghiari, Szabo și Barcza. Ei sînt, de altfel, două nume bine cunoscute pretutindeni, maestri cu un bogat palma-

res internațional. Cu jocul său viguros și inventiv, mereu doritor de victorie, marele maestru Laszlo Szabo a contribuit efectiv la interesul luptei sportive în turneu. El a condus în prima jumătate a lui, la un moment dat chiar cu autoritate. I-au lipsit însă lui L. Szabo conștanța și mai ales nervii, pentru a putea continua la fel pînă la sfîrșit. Și apoi a fost acea întîlnire cu adevărat „senzațională” cu tizul său român Ștefan Szabo, în care marele maestru din Budapesta a suferit o înfrîngere decisivă, care l-a oprit din cursă. După propriile sale afirmații, această partidă a avut o importanță hotărîtoare asupra luptei pentru primul loc, căci „...după ce Toluș a luat conducerea și mai ales după ce s-a văzut cît de bine joacă, mi-am dat seama că va fi foarte greu de întrecut”... Oricum, Laszlo Szabo a fost un demn învins și ne-a oferit de-a lungul rundelor cîteva bune exemplificări ale impresionantei sale forțe de joc.

Deși clasat la numai jumătate de punct distanță de concețeanul său, Gedeon Barcza a jucat un rol cu mult mai șters în cursa frunțașilor. Aceasta este, de altfel, soarta jucătorilor cu stilul său de joc, strict pozițional, cu înclinație spre simplificări rapide și apoi căutare de soluții fine în sfîrșitul de partidă unde s-a dovedit un profund cunoscător.

Pe locul 8 în clasamentul final se găsește maestrul belgian Alberic O'Kelly de Galway, una din personalitățile cele mai discutate ale turneului. Acest jucător ba dă impresia că poate mult mai mult decît arată pe tabla de joc, ba ne apare ca un șahist limitat la obținerea remizei prin tehnica simplificărilor rapide. „O'Kelly — o mașină de remize”, așa l-am caracterizat odată și acest epitet convine desigur aceluia care de la runda 2-a pînă la a 12-a a „reușit” să facă zece remize la rînd. În realitate, stilul de joc pe care și l-a ales redutabilul jucător belgian își are o explicație bine întemeiată. Obișnuit să joace împotriva unor șahiști mai puțin puternici, așa cum sînt majoritatea participanților la turneele din Apus, maestrul O'Kelly s-a specializat în tehnica facilă a așteptării unei inexactități din partea adversarului, care „trebuie” să survină, fără a mai fi nevoie de complicarea jocului pe cale tactică... Într-un turneu de cea mai mare anvergură, cum a fost cel de la București, o asemenea „tehnică” nu-ți dă de obicei însă, decît jumătăți de punct, iar dezobșnuința cu pozițiile ascuțite te poate costa chiar partida întregă, așa cum s-a întîmplat în cea cu Ciociltea. Independent de toate acestea, O'Kelly rămîne un șahist cu forță de joc considerabilă, fiind în același timp bine orientat în toate problemele vieții șah-

histe internaționale. În discuțiile purtate cu noi, el s-a exprimat în termeni foarte aspri față de cei care poartă răspunderea decadenței șahului în țările capitaliste, avind totodată cuvinte deosebit de admirative față de progresele mișcării șahiste în regimul nostru democrat-popular.

Pentru întreaga mișcare de cultură fizică și sport din țara noastră este o cinste și un deosebit succes faptul că la egalitate de puncte cu maestrul O'Kelly și deci printre premiații turneului se află reprezentantul nostru Ștefan Szabo. El a realizat aici, fără îndoială, cel mai frumos rezultat obținut până acum vreodată de un șahist român. Numai de trei ori învins, de șase ori învingător și apoi de zece ori egal cu adversarii săi, iată bilanțul lui Șt. Szabo în acest mare turneu de șah. Performanța aceasta este răsplata eforturilor neprecupețite ale acestui remarcabil jucător, dar ea reprezintă în același timp rodul condițiilor minunate de dezvoltare pe care le are șahul în țara noastră. Fiindcă, poate mai mult decât oricare alt șahist al nostru, Șt. Szabo este un produs al mișcării sportive de tip nou. Organizarea de masă a șahului i-a permis lui Szabo ca acum șase ani, când era un nume complet necunoscut, să poată da imediat întreaga măsură a talentului său, făcând acel debut „senzațional” care l-a adus de la primele faze ale campionatului R.P.R. până la finală, alături de toți consacrații. Aceleași condiții minunate pe care le au șahiștii din țara noastră au făcut ca în acești puțini ani, Șt. Szabo să ajungă la o înaltă treaptă a măiestriei. „Șt. Szabo este un șahist dirz, care nu se pierde în cele mai periculoase situații” au scris Lilienthal și Simaghin în revista sovietică „Sahmaty v S.S.S.R.”. Caracterizare simplă, dar foarte cuprinzătoare. Căci tocmai în aceasta rezidă forța principală a lui Szabo: în calm, dirzenie, perseverență... Or, acestea sînt de fapt calități esențiale pentru un adevărat jucător mare. Mult timp Szabo s-a bucurat de... faima de a nu cunoaște teoria deschiderilor. Aceasta era însă o lipsă importantă. Știindu-și slăbiciunea, Szabo a început să învețe teorie și aci trebuie subliniat ajutorul prețios al colectivului de antrenori care a pregătit pe reprezentanții noștri la turneu, folosind un program de antrenament rațional, întocmit după principiile școlii șahiste sovietice. Astfel s-a făcut că Szabo ne-a apărut de data aceasta mult mai sigur în deschideri, putînd astfel să-și creeze cele mai bune premize de valorificare a talentului său de tactician în jocul de mijloc. Șt. Szabo nu este un jucător tînăr, dar el are atributele caracteristice tinereții: voința, avîntul, puterea de

luptă... În întrecerea cu maeștrii străini el s-a dovedit a fi cel mai bun șahist al nostru. Răsplata nu s-a lăsat așteptată. La 14 martie lui Ștefan Szabo i s-a conferit titlul de onoare de maestru emerit al sportului din R.P.R., alături de alți sportivi fruntași care au adus patriei succese înalte.

Și acum să ne oprim puțin și asupra celui alt reprezentant al nostru, care a cules lauri în turneu: Victor Ciociltea, campionul R.P.R. pe anul 1952. „Ciociltea este un șahist talentat, — a scris „Sahmatî v S.S.S.R.”. — Inclinația sa către jocul de atac merită toată prețuirea. După cum se vede, campionul român lucrează mult asupra pregătirii sale și se află la curent cu ultimele date ale teoriei. Un defect al său îl constituie însă slaba construcție strategică a partidelor“. În aceste cuvinte se reflectă interesul prietenesc cu care au privit membrii delegației de șahiști sovietici pe tânărul nostru campion. De altfel, la toate întrebările ce le puneam lor, relativ la aprecierea reprezentanților noștri, ei reveneau invariabil la Victor Ciociltea... Acesta era în centrul discuțiilor și cu ceilalți maeștri străini. Și nu e de mirare! Ciociltea a fost în acest turneu o revelație pe plan internațional, un nume nou pentru maeștrii de peste hotare. Dar și pentru noi chiar, care îi cunoșteam talentul și posibilitățile, el a fost una din cele mai frumoase surprize. În lupta cu marii maeștri și maeștrii internaționali, Victor Ciociltea a jucat încrezător în forțele sale, surprinzându-i cu precisa cunoaștere a deschiderilor, în care nu s-a sfiit să aducă inovații originale, pregătindu-și apoi atacurile pline de avânt și inspirație, care doborau adesea pe adversar și ridicau valuri de entuziasm în sală. Desigur, cu aceste arme a strălucit campionul nostru: cunoașterea rațională a deschiderilor, pentru care se conduce exclusiv după ultimele date ale teoriei sovietice, apoi jocul de combinație, unde dovedește un simț tactic excepțional. Ciociltea joacă „ușor“, cu acea seninătate care vădește măestria... Chiar în complicațiile sălbatice unde-l duce combinația, el dă todeauna acțiunii sale o trăsătură am spune „clasică“ și de loc „barocă“, încărcată sau perfidă. Atacurile lui Ciociltea sînt deschise, „sincere“, le discerne amănuntele chiar și spectatorul mai puțin versat, totuși — așa e jocul de șah! — adesea nu ie pot sta împotriva nici maeștrii încercași, cum erau Stoltz, Milev sau Sajtar. Fără îndoială, Ciociltea mai are de lucrat încă asupra talentului său, pînă la a-l duce definitiv la desăvîrșire. Remarca revistei sovietice asupra slabei sale concepții poziționale arată probabil numai una din lipsuri. Am adăuga aci anumitele

scăderi în puterea de concentrare și voință, apoi uneori „ușurința“ exagerată în conducerea unor partide hotărâtoare, cum au fost cele pierdute la Rădulescu și Golombek, în care a intrat de la început în variante fără speranță. Dar să nu uităm că Victor Ciocîltea este numai la începutul drumului... Evoluția sa, condiționată de o muncă neostenită, trebuie să-l ducă la adevărata măiestrie, făcându-l un jucător complex. Garanția acestei evoluții stă în excepționalele sale calități, ca și în minunatele condiții care sînt puse la dispoziția tuturor șahiștilor din țara noastră.

Alți doi campioni ai țărilor de democrație populară au cules succese în acest turneu. Este vorba de maestrul polonez Bohdan Sliwa și campionul cehoslovac Miroslav Filip. Amîndoi sînt jucători tineri, cu frumoase perspective. Rezultatul lui Sliwa, cel din urmă dintre premiați, este cu atît mai remarcabil cu cît, după propriile sale spuse, el a jucat cu un adversar mai mult decît ceilalți, anume: criza de timp... Dar Sliwa a promis categoric că și după turneu el va continua să lupte cu acest temut adversar, anume lichidînd cauzele „metehnei“ sale, care sînt anumite deficiențe tehnice și de ordin teoretic. Va fi o binevenită întregire a puternicului talent al șahistului polonez.

Față de cele 57,1 la sută din punctele posibile, obținute la Olimpiada de la Helsinki, jucînd la prima masă a echipei Republicii Cehoslovace, rezultatul de la București nu poate fi pe deplin satisfăcător pentru doctorul Filip. Intr-adevăr, el a fost inegal, jucînd partide excelente, dar suferînd și înfrîngerî grele. Filip s-a arătat însă un bun strateg, capabil să discearnă finețea în poziție și în plus a avut o „prezență scenică“ remarcabilă prin cei 2 metri ai staturii sale... De aci, foarte comentate în public au fost deseale sale convorbiri cu conducătorul lotului cehoslovac, maestrul internațional Karel Opocensky, care se făceau la niveluri foarte deosebite, bătrînul maestru avînd fizicul exact opus... Impreună cu maestrul Jaroslav Sajtar, delegația cehoslovacă a fost deosebit de simpatizată de spectatori. Cel de al doilea reprezentant al R. Cehoslovace a înscris un „record“ sui-generis: el a pierdut cele mai frumoase partide, publicate la loc de cinste în presă. Aceasta nu l-a împiedicat, însă, să culegă pînă la urmă 8½ puncte și să se claseze înaintea altor maeștri internaționali ređutabili.

Foarte simpatizat a fost și tînărul campion bulgar Zdravco Milev. Învingătorul celui de al II-lea Turneu internațional de la București a avut bineînțeles o sarcină mult mai grea la această

ediție. El a luat un „start“ slab (2 puncte după runda 7-a) dar apoi și-a revenit, producând câteva partide frumoase, mărturie a bunelor sale posibilități.

Din țările scandinave au poposit la noi doi cunoscuți maeștri. Gösta Stoltz a fost însă probabil singura deziluzie a turneului. Rare scripuri ne-au amintit de jucătorul profund și spiritual pe care-l cunoșteam din literatura șahistă. Olof Bärda se bucură de faima unui jucător combinativ prin excelență, ceea ce a și dovedit în câteva partide. În mai multe însă, el a fost înfrânt prin propriile sale arme și partida pierdută la tinerul Spasski, distinsă cu un premiu de frumusețe, rămâne clasică în această privință.

Harry Golombek a privit toate aspectele turneului, inclusiv înfrângerile sale personale, nu numai cu un ochiu de vechi și încercat șahist, ci și cu unul viu de gazetar. El ne-a mărturisit impresia deosebită ce i-a făcut-o organizarea excelentă a turneului, publicul numeros și entuziast, întreaga ambianță sărbătorească a acestor zile. Frumusețile țării și numeroasele șantiere de construcție l-au impresionat de asemenea, iar excursia șahiștilor la Predeal a gustat-o din plin. Pentru maeștrul englez șederea în mijlocul nostru a fost o adevărată revelație.

Am lăsat la urmă pe trei dintre cei cinci reprezentanți ai noștri: M. Rădulescu, O. Troianescu și Em. Reicher. Este și firesc, fiindcă ei se află în partea de jos a clasamentului. Un sofism comod și oarecum spiritual spune: trebuie ca cineva să fie ultimul! Dar nu putem fi de acord cu o asemenea judecată, mai ales când știm că jucătorii în cauză au posibilități mai bune decât arată locul ocupat în turneu. Iată-l pe Mișu Rădulescu acumulând $2\frac{1}{2}$ puncte în primele 14 runde și făcând apoi $3\frac{1}{2}$ în ultimile cinci. El a început parcă intimidat turneul, ca să-și revină abia la urmă, când în ultima rundă ne-a dat acea dovadă de excepțională voință fiind o remiză foarte grea cu marele maestru Boleslavski. Fără îndoială, acest valoros jucător al nostru trebuie să învețe să-și dozeze în mod just efortul de voință și apoi, să fie mai încrezător în puterile sale. Cu maestrul internațional dr. O. Troianescu lucrurile s-au petrecut exact invers. El a început bine, promișind o comportare bună, ca apoi după ce a ratat ciștiștigul în câteva partide, să-și piardă complect moralul, jucând tot turneul sub valoarea sa obișnuită. Iată o lacună importantă în jocul maestrului Troianescu care, dacă nu va fi îndepărtată, îl va priva și în viitor de succesele de care el este capabil. Depășit de importanța tur-

neului a părut tânărul maestru Emanuel Reicher. Premiul de frumusețe cîștigat în partida cu Stoltz nu poate însă decît să dovedească limpede lui Reicher că el nu se află atît de departe de maestrîi al căror învins a fost de această dată. Pentru a nu mai fi uitată în coada plutonului, este nevoie însă de muncă multă și neobosită de pregătire de zi cu zi.

* * *

Care au fost rezultatele turneului de la București? Desigur ne-am înșela dacă le-am căuta numai pe tabela de concurs. Fiindcă pe lingă „cei douăzeci“ au mai fost în „cursă“ încă o sumedenie de participanți... E vorba de arbitri, oficiali, demonstratori, secundanți, gazetari, comentatori de radio, în sfîrșit cei care au avut în grijă ca oaspeții noștri să se simtă la noi ca acasă... Apoi, au fost zecile de mii de spectatori care au vizitat sala turneului de-a lungul celor 30 zile de joc, acel public entuziast și, poate, puțin prea sgomotos, „împotriva“ căruia s-a pus pe scenă acel afiș luminos: Rugăm păstrați liniște! Despre toți aceștia s-ar mai putea scrie o carte... fiindcă, în fond, fiecare dintre ei a fost o participantă activă în acest imens tot pe care-l formează viața marelui turneu. Și tot așa ca și jucătorii din fașa meselor, fiecare dintre ei avea de susținut un examen, care a fost trecut cu bine! Au fost mulți, foarte mulți, nu numai din Capitală, dar veniți și din provincie cu excursii speciale. Am văzut în sală muncitori stahanoviști și fruntași în producție din uzine și de pe șantiere, elevi și studenți din școli și facultăți, intelectuali, militari, sportivi, tineri, bătrîni, femei... Fiindcă șahul este pentru toate vîrstele și cine a fost măcar odată în sala turneului și-a putut da seama ce însemnează o mișcare șahistă de masă. Căci au fost mulți iubitori de șah în sala turneului de la București, iar la viitoarele ediții ei vor fi și mai mulți...

În acestea constau tocmai rezultatele cele mai frumoase ale celui de al III-lea Turneu internațional de șah al R.P.R. În succesul desăvîrșit pe care l-a însemnat el pentru mișcarea șahistă de masă din țara noastră. Cu acest prilej, șahul românesc și-a trecut în mod strălucit proba de maturitate și totul ne spune că și de aci încolo el va înregistra victorii și mai mari. Turneul acesta a arătat lumii întregi că în ținara noastră Republică șahul este încurajat și sprijinit, că el aparține maselor, că se află pe drumul progresului pașnic, așa cum sînt toate cele ce se găsesc într-o țară în care puterea stă în miinile poporului.

DE-A LUNGUL CELOR 19 RUNDE

Intrecerea sportivă într-un turneu de șah, ca și în oricare altă competiție, își are povestea ei. Incepend cu prima rundă, când arbitrul pune în mișcare ceasurile de control, între figurile albe și negre începe, pe fiecare tablă de joc, o luptă îndrăjită, necruțătoare. Comandanții armatelor de lemn se schimbă la fiecare partidă. Unii sînt mai tari, alții mai slabi, dar fiecare dintre ei este animat de voiața de a juca cît se poate mai bine, de a obține victoria.

Lupta sportivă a fost pasionantă în cel de-al III-lea Turneu internațional de la București. De-a lungul celor 19 runde clasamentul s-a schimbat de numeroase ori și atmosfera concursului a fost plină de spiritul combativ al celor 20 de maeștri care și-au disputat înfrîntă. Cei mai buni au învins, dar evoluția luptei care s-a dat, momentele interesante care au survenit în multe partide, au rămas în amintirea spectatorilor care au avut posibilitatea de a asista la acest concurs.

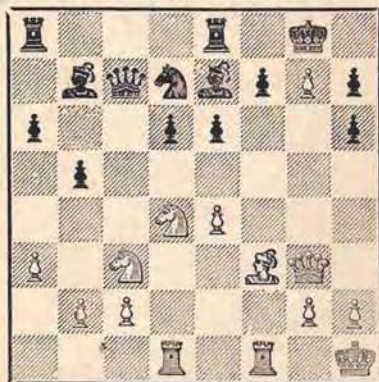
În cele ce urmează vom încerca să redăm desfășurarea marii întreceri, cît mai fidel cu putință, astfel ca cititorii acestei cărți, care n-au asistat la concurs, să-și poată crea o imagine cît mai apropiată asupra celor întimplute de-a lungul celor 19 runde ale turneului.

Concursul s-a început într-un

tempo „tare”. Chiar din prima rundă tînărul Spasski a obținut o victorie neașteptată asupra compatriotului său, marele maestru Smislov, atrăgînd astfel atenția generală asupra sa. Nu este lucru de nimic să cîștigi la 16 ani o partidă la unul dintre cei mai tari jucători din lume!

Emoționantă a fost desfășurarea partidei dintre marele maestru maghiar L. Szabo și campionul nostru V. Ciociltea. Jucînd agresiv, L. Szabo a reușit să-și construiască o puternică poziție de atac și, în poziția din diagramă, a făcut un sacrificiu corect care ar fi trebuit să-

Ciociltea

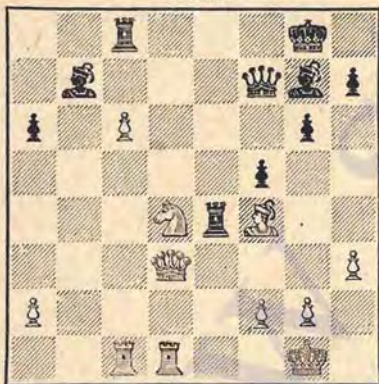
L. Szabo

aducă victoria. După 20. Cd5! albul a avut un atac cîștigător. Continuarea

acestei partide a fost însă surprinzătoare. În poziție grea Ciociltea s-a apărat cu multă inventivitate, punând mereu alte probleme adversarului său. Considerând poziția ușor câștigată, L. Szabo a jucat superficial și după o serie de complicații a trebuit să se mulțumească cu remiză (vezi partida Nr. 4). Rezultatul acestei partide a avut o mare importanță pentru comportarea în concurs a lui Ciociltea, care a prins curaj și încredere în forțele sale (și marii maeștri pot greși!) și în continuare a obținut frumoase rezultate.

O greșeală neașteptată a încheiat partida Golombek—Milev, în care acesta din urmă, în poziție de remiză, (vezi diagrama) a jucat greșit

Milev

Golombek

28... N:d4?!, ceea ce ar fi trebuit să ducă imediat la pierderea partidei prin 29. c:b7 D:b7 30. Db3+ D:b3 31. T:c8+ R:f7 32. a:b3. Maestrul englez n-a observat această posibilitate și... a acceptat propunerea de remiză a adversarului.

După remiza cu Ciociltea din runda I, maestrul maghiar L. Szabo a continuat să joace foarte agresiv și, lăsând numai încă o singură remiză în runda 3-a, a câștigat 5 partide, astfel că după runda 7-a se afla în

fruntea clasamentului cu 6 puncte, cu un punct avans față de marii maeștri sovietici A. Toluș și I. Boleslavski. Trebuie remarcat că în această primă fază a turneului, jucătorii sovietici au adoptat o tactică prudentă, studiindu-și adversarii. Remarcabilă a fost victoria din runda 2-a a lui Smislov asupra compatriotului său Toluș. Partida aceasta a fost una dintre cele mai bune din concurs și a fost distinsă cu un premiu de frumusețe (vezi partida Nr. 11).

Jucătorii noștri au început turneul inegal. Cel mai bun rezultat a fost acela al lui St. Szabo, care n-a pierdut decât o singură partidă și realizând 4½ puncte, se afla la egalitate (după runda 7) cu Smislov, Petrosian și Spasski. Cu ceva mai multă tehnică el ar fi putut câștiga și finalul de turneu cu Boleslavski, în care a avut doi pionii în plus (vezi partida Nr. 34), ceea ce l-ar fi adus pe locul 2—3 în clasament. În orice caz, victoriile sale asupra lui Barda și Golombek (vezi partidele Nr. 56 și 64) au arătat că maestrul St. Szabo este un adversar redutabil.

Ciociltea n-a realizat în primele 7 runde decât 3 puncte, dar partidele pe care le-a jucat au atras atenția generală asupra lui. Într-adevăr, el a câștigat o partidă bună la campionul bulgar Milev și a remizat cu marii maeștri Smislov și Petrosian. Partida cu Smislov (Nr. 23), în care Ciociltea a adus o valoroasă întărire pentru negru într-una dintre cele mai importante variante ale indienei vechi și care s-a dat remiză într-o poziție în care negrul stătea mai bine, a arătat excelența pregătire teoretică a campionului nostru. Inovația lui Ciociltea a fost folosită cu deosebit succes de către Bronstein, care a obținut cu ajutorul ei o victorie importantă asupra campionului american Reshevsky, în turneul candidaților din Elveția.

De asemenea foarte bine a jucat Ciociltea și în partida cu Toluș (runda 4-a), pe care ar fi putut s-o câștige cu o combinație frumoasă (vezi Nr. 31).

Rezultate mai slabe au obținut ceilalți trei reprezentanți ai noștri. Reicher și Rădulescu s-au arătat a nu fi în forma cea mai bună. Rezultatul lui Troianescu, care a început turneul cu două remize la Boleslavski și O'Kelly, a fost influențat nefavorabil de sfârșitul nemeritat al partidei cu Barda, din runda 3-a.

În această partidă, după ce a jucat foarte bine deschiderea și prima parte a jocului de mijloc, la mutarea 32-a (vezi diagrama), Troia-

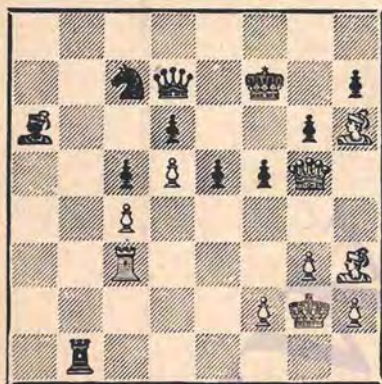
Ng4+ 36. Rg2 Db5 37. Nc1! a intrat într-o poziție dificilă, din cauza slăbiciunilor pe câmpuri negre. În cele din urmă Troianescu a pierdut această partidă, ceea ce a avut o influență negativă asupra comportării sale în acest concurs.

Runda 8-a a adus prima înfrângere a liderului clasamentului, L. Szabo și a treia victorie consecutivă a tizului său, St. Szabo. Marele maestru maghiar a făcut o greșală neașteptată în deschidere, după care a fost silit să dea dama pentru un turn și un nebul, ceea ce a dus în cele din urmă la pierderea partidei (vezi partidă Nr. 71). Infringerea aceasta a permis lui Boleslavski să ajungă și el în fruntea clasamentului. După pierderea acestei partide L. Szabo n-a mai jucat cu același siguranță și a avut ca înaintea și, în rundele 11 și 12, a pierdut două partide importante, la Sliwa și Filip și odată cu ele situația de frunză al clasamentului. Locul său a fost ocupat de maestrul sovietic Toluș, Petrosian și Boleslavski, care după 12 runde acumulasera 8½ puncte.

În rundele acestea de la mijlocul turneului (8—12), s-a remarcat Ciociltea, care a câștigat trei partide la rind, între care la Stoltz și Sajtar, într-un stil excelent. Partida cu Stoltz a fost un model de joc modern în deschidere, de folosire pe cale tactică a greșelilor adversarului.

Stoltz, cu albul, a adoptat o variantă mai puțin cunoscută a apărării sicilene, desigur cu intenția de a-și surprinde adversarul: 1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. c3. Ciociltea și-a continuat însă dezvoltarea liniștit și după 3... Cf6 4. Dc2 g6 5. d4 c:d4 6. c:d4 Ng7 7. Cc3 0—0 8. h3 Cc6 9. d5 Cb4 10. Db3 a5 11. Ne3 Cfd7! a luat chiar conducerea

Troianescu

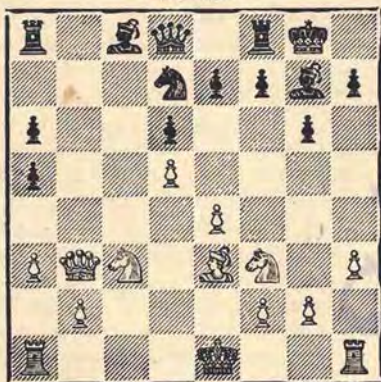

Barda

nescu a găsit o frumoasă posibilitate de a mai câștiga un pion, obținând totodată și un atac primejdios asupra regelui advers. A urmat 32... C:d5! 33. c:d5 Nf1+ 34. Rf3 și acum în loc să joace 34... Da4! (cu amenințările De4 mat și Dd1+) după care albul ar fi fost pierdut (30. g4 N:h3 31. g:f5 N:f5 sau 30. N:f5 Dd1+ 36. Re4 Ng2+), Troianescu a continuat greșit cu 34... N:h3? și după 35. Dh4

jocului, manevrind pe baza stăpînirii cîmpurilor e5 și c5. După 12. a3 Ca6 13. N:a6, negrul, împotriva tuturor „dogmelor” a jucat 13... b:a6! (vezi diagrama), considerînd că deschi-derea coloanei „b” în legătură cu puternicul nebulon g7 este mult mai importantă decît dublarea pionilor pe coloana „a”. Concepția aceasta a fost pe deplin justificată de desfășurarea partidei. După 14. Ca4

Ciociltea

Stoltz

Tb8 15. Dc2 Ce5 16. Cd2 Nd7 albul a ajuns în poziție grea și după greșeala 17. Cc3? T:b2! a trebuit să cedeze din cauza pierderilor de material inevitabile. Nici după 17. 0—0 jocul albului n-ar fi fost ușor.

Astfel, după 12 runde Ciociltea și Szabó au totalizat cîte 7 puncte, ocupînd o poziție foarte bună în clasament.

Dintre celelalte partide care s-au jucat, un caz interesant a survenit în partida Sajter—Milev, din runda 10-a, în care campionul bulgar a depășit timpul de gîndire în poziție complet cîștigată (vezi partida Nr. 93).

După runda 12-a, turneul a intrat în faza finală. Cu o serie de trei victorii

(în rundele 14—16), Toluș a luat conducerea, la un punct avans față de ceilalți concurenți și n-a mai părăsit-o pînă la sfîrșit. Cu o victorie asupra lui Boleslavski, L. Szabó a reîntrat în luptă pentru primele locuri, dar în runda 18-a a suferit din nou o înfrîngere decisivă din partea tînărului Spasski, care l-a împins pe locurile 4—6.

În partea finală a turneului și-a spus cuvîntul superioritatea jucătorilor sovietici care au forțat alura întreceri și au ocupat primele cinci locuri. Chiar și tînărul Spasski, care a participat la primul său turneu internațional, s-a arătat un luptător neașteptat de experimentat și cu cele trei victorii consecutive (asupra lui Barda, Golombek și L. Szabó) obținute în rundele 16—18, a ajuns pe locurile 4—6, la egalitate cu doi mari maeștri de talia lui Boleslavski și L. Szabó.

Dintre jucătorii noștri, cel mai bine s-a menținut Ștefan Szabó, care a reușit să totalizeze 11 puncte, terminînd concursul la egalitate cu cunoscutul maestru belgian O'Kelly. Ciociltea a dat semne de oboseală spre sfîrșitul concursului pierzînd ultimele două partide, la Barda și Golombek. În amîndouă aceste partide el a jucat nesigur. La Barda a obținut poziție de cîștig, dar a greșit tactic, iar la Golombek n-a jucat exact în deschidere, lăsînd nepedepsit un sacrificiu incorect de doi pionii al adversarului.

Dintre ceilalți reprezentanți ai R.P.R. și-a îmbunătățit în oarecare măsură situația în clasament Rădulescu, prin victoria la Filip. În ultima rundă el a jucat cea mai lungă partidă a turneului, opunînd o rezistență înversunată marelui maestru Boleslavski care, deși a avut un pion în

plus, n-a putut câștiga deși a făcut toate încercările posibile, de-a lungul a 143 mutări și 16 ore de joc.

Intrecerea sportivă în turneul internațional de la București s-a terminat cu o nouă victorie a reprezentanților școlii șahiste sovietice. De-a lungul celor 19 runde ale acestui mare concurs jucătorii noștri frunțași atât cei care au participat la turneu, cât și cei care l-au urmărit ca spectatori, au avut ocazia să cunoască în-

deaproape tehnica și stilul de joc al marilor maestri sovietici, au putut să-și însușească din experiența celei mai înaintate școli șahiste din lume.

La viitoarele turnee internaționale care se vor desfășura în țara noastră, suntem convinși că experiența acumulată în această frumoasă întrecere va fi folosită din plin și va duce la obținerea unor rezultate și mai bune de către jucătorii români.

WWW.stere

ANALIZA DESCHIDERILOR JUCATE IN PARTIDELE TURNEULUI

DESCHIDERILE CU 1. e2—e4

În cel de al III-lea Turneu internațional de la București, partidele începute cu 1. e2—e4 au fost ca număr într-o vădită inferioritate față de cele deschise cu 1. d2—d4 sau altfel.

Intr-adevăr, din totalul de 190 de partide, numai 67 s-au început cu 1. e2—e4, ceea ce reprezintă 32%, deci aproximativ o treime din totalul partidelor. Aceste cifre arată de la început tendința de a evita partide deschise (1. e4 e5) și preferința majorității jucătorilor de a adopta la 1. d4 sisteme închise (Indiana regelui) și la 1. e4 jocuri semideschise, dintre care pe primul loc se situează apărarea siciliană.

Din cele 67 partide începute cu 1. e2—e4, majoritatea, 33 (=48,9%) o constituie apărarea siciliană, care s-a bucurat de o deosebită preferință din partea participanților. Explicația acestei preferințe trebuie căutată în primul rînd în însăși natura apărării siciliene care păstrează dela prima mutare șanse perfect egale pentru negru, fără a avea un caracter de pasivitate chiar temporară, cum este cazul, de exemplu, cu deschiderea Caro-Kann. În al doilea rînd, siciliana s-a bucurat de această preferință pentru că este o deschidere în care s-au găsit în ultimul timp noi linii de joc, a căror experimentare și verificare continuă tot timpul. Și Turneul

internațional de la București are, între altele, meritul de a fi constituit o ocazie excelentă de afirmare sau de infirmare a unora din sistemele preconizate în ultimul timp în această apărare.

Din cele 33 partide jucate cu această deschidere, nouă au fost câștigate de alb, douăsprezece au fost remize, iar douăsprezece au fost câștigate de negru. Ar fi greșit să se tragă de aci concluzia că apărarea siciliană dă negrului șanse superioare, deoarece unele partide favorabile în deschidere albului s-au pierdut prin gafe. Un fapt rămîne însă în picioare: apărarea siciliană, grație resurselor sale mereu noi de apărare și de contraatac, constituie pentru negru cea mai bună apărare la 1. e4 dintre jocurile semideschise.

I. Jocuri deschise

Partida spaniolă

Dintre puținele jocuri deschise (29), spaniola a fost deschiderea cea mai des întîlnită (13). Aceasta înseamnă 42%. Formele sub care s-a prezentat au fost din cele mai diverse, începînd de la cele mai vechi, ca varianta schimbului și pînă la cele mai noi ca cea cigoriniană cu d2—d3 în loc de d2—d4.

Bazîndu-se pe o tehnică ireproșabilă în finaluri, O'Kelly (cu albele) a în-

cercat contra lui Mlev vechea variantă a schimbului: 1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. N:c6 d:c6 5. Ce3. Imediat 5. d4 dă albului un joc mai slab, după cum arată analizele din cartea de deschideri a lui Paul Keres.

EXEMPLUL 1: 5. d4 e:d4 6. D:d4 D:d4 7. C:d4 Nd7! 8. Ne3 0-0-0 9. Cbd2 Cge7 10. 0-0-0 Te3! 11. The1 Cg6 12. Cde2 Nd6 13. h3 f5 și negrul stă mai bine, ca în partida Pettersen-Alehin 1935 sau

EXEMPLUL 2: ...9. Ce3 Te3 10. 0-0-0 Nb4 11. Cde2 f5 12. e:f5 N:f5 13: a3 Nd6 ș. de asemenea negrul stă mai bine, ca în partida Smislov-Keres, Moscova 1940.

După 5. 0-0 ar putea urma ca și în partida Flondor-Troianescu, campionatul Asociației „Progresul” 1952 București: 5... f6 6. d3 Ng4 7. Cbd2 Ce7 8. Cc4 c5 9. Ce3 Nh5 10. Nd2 Cc6 etc.

5... f6. În ultimul campionat al Uniunii Sovietice, 1952, între Goldenov și Bronștein s-a jucat 5... Dd5 6. d4 e:d4 7. C:d4 Dg6 8. Df3 Ng4 9. Dg3 0-0-0 10. h3 Nd7 11. D:g6 h:g6 12. Nf4 Nb4 13. 0-0-0 Ce7 14. f3 f6 15. a3 N:c3 16. b:c3 cu joc egal.

6. d4 e:d4 7. C:d4 Sau 7. D:d4 D:d4 8. C:d4 Nd7 9. Nf4 0-0-0 10. 0-0-0 Ce7, negrul stă mult mai bine, ca în partida Bernștein-Alehin, Berna 1932.

7... e5 8. Cde2 D:d1+ 9. C:d1 Ne6 10. Cde3 0-0-0 11. Ne3 Nd6 12. 0-0-0 Cge7 13. Nf4 N:f4+ 14. C:f4 Nf7 15. T:d8+ T:d8 16. Thd1 T:d1+ 17. C:d1! Rd7 18. a3 Rd6 19. Rd2 Cc6 20. f3 Ce5 și negrul, prin schimburi multiple, n-a obținut nimic pe flancul regelui, unde albul a rămas virtualmente cu un pion în plus, pe care, cu o tehnică impecabilă, l-a dus la câștig

De aci se poate trage concluzia că negrul trebuie să evite în această „variantă a schimbului” prea masive schimburi de figuri, deoarece schimburi le acestea sint deobice în avantajul albului.

Varianta Bird s-a jucat între L. Szabo și Toluș: 1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 Cd4 4. C:d4 e:d4 5. 0-0 c6. Aici se mai obișnuiește 5... Cge7 ca de exemplu în partida Levenfș-Goldberg, jucată în cadrul semifinalei de la Soci a celui de al XX-lea campionat al U.R.S.S. din 1952: 6. d3 c6 7. Nc4 d5 8. Nb3 Nc6 9. Ng5 Dd7 10. f4 f6 11. f5 N:f5 etc., cu joc plin de posibilități de ambele părți.

6. Ne4. În campionatul Uniunii Sovietice din 1947 între Iudin (cu negrele) și Smislov s-a jucat 6. Na4 Cge7 7. Tel g6 8. c3 Ng7 9. c:d 0-0 10. d3 d5 11. Ce3 Ne6 12. Ce2 Dd7 13. Ne3 Tad8 14. Del Tfe3 15. Nh5 Nh8 și albul are joc superior.

De asemenea, în partida Aronin-Toluș, turneul Cigorin 1951, s-a jucat 6. Na4 Cf6 7. d3 d5 8. Ng5 d:e4 9. d:e Ne7 10. e5 Cd5 11. N:e7 C:e7 12. Nb3 0-0 13. Cbd2 Cg6 14. f4 Ch4 etc.

6... Cf6 Se mai joacă aci și 6... d5 ca de exemplu; în partida Dubinin-Levenfș, Campionatul Ununii Sovietice din 1947, unde a urmat: 7. e:d4 c:d4 8. Tel+ Ce7 9. Nb3 Ne6 10. d3 Dd7 11. c3 Cc6 12. Ng5 Nd6 13. c4 d:c4 14. N:c4 0-0 15. N:e6 f:e6 cu joc sensibil egal.

7. Tel În cunoscuta partidă dintre Gheller și Holmov — ultima rundă a campionatului U.R.S.S. din 1949 — albul a jucat 7. De2! A urmat 7... d6 8. e5 d:e5 9. D:e5+ Ne7 10. Tel b5! (Ideia lui Lisijin) 11. Nb3 a5 12. Ta7! 13. a:b5 0-0 14. b3 D:b6 15. d5 Nb4 16. Tf1 cu joc mai slab pentru alb.

7... d6 8. c3 Db6! Pentru a preveni ideia de gambit a lui Keres: 8... d:c3? 9. Db3! Dc7 10. a4! ș. albul, în schimbul unei figuri, domină jocul.

9. Db3 D:b3 10. N:b3 d:c3 (vez. d'agrama nr. 1).

11. d:c3? Aici trebuia 11. b:c3 și d4 cu joc superior în centru. După mutarea din text negrul învinge ultimele greutăți: 11... Ne7 12. Ca3 0-0 13. Cc2 Te8 14. Cd4 Nf8 15. f3 d5 16.

Ng5 d:e6 17. N:f6 g:f6 18. T:e4 f:e4 și partida s-a dat repede remiză.

Diagrama Nr. 1

Varianta Cordel (varianta „clasică” Keres): 1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 Nc5 s-a jucat relativ des în turneul de la București și se poate afirma că a rezistat la toate încercările de răsturnare din partea albului.

Partida dintre Stoltz și O’Kelly a îmbrăcat de la început un caracter de „remiză de salon”: 4. 0—0 Cd4 5. C:d4 N:d4. Mai slab este 5... e:d4 ca în partida Boleslavski-Toluș, Perna 1947, unde a urmat: 6. d3 Ce7? 7. Dh5! Nb6 8. f4 c6 9. Na4 d6 10. f5 Cg8 11. Cg4 Rf8 12. Nf4 Cf6 13. Dh4 De7 14. Cd2 Cd7 15. f6! cu joc foarte bun din partea albului.

6. c3 Nb6 7. d4 c6 8. Na4 d6 9. Ne3 Cf6 10. d:e5 d:e5 11. D:d8+ N:d8 12. f3 Cfd7 13. Cbd2 Nb6 14. N:b6 C:b6 15. Nb3 cu egalitate deplină.

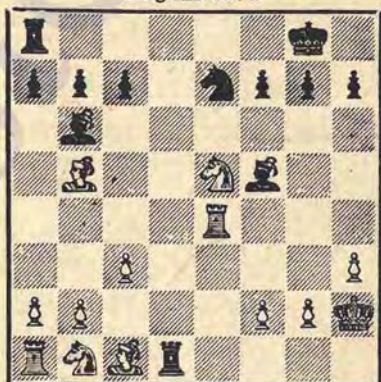
Ceva mai mult spirit de inițiativă s-a observat în partida Troianescu—O’Kelly, unde, prin intervertire de mutări s-a ajuns la poziția după primele 12 mutări din partida precedentă. S-a continuat: 13. Tfd1 Nb6 14. Rf2 N:e3 15. R:e3 Cb6 16. Cbd2 Re7 17. Nb3 Ne6 18. N:e6 R:e6 19. b3 Thd8 20. Cf1 a5 21. Re2! a4 22. T:d8 T:d8, cu joc aproximativ egal.

S-au făcut și încercări de a răsturna

varianta prin 4. c3 (în loc de 4. 0—0). În partida Milev-Stoltz a urmat 4... Cf6. Mai slab este 4... f5, ca în partida Smislov-Vidmar, Groningen 1946, de exemplu, unde albul a obținut repede avantaj decisiv: 5. d4 f:e5 6. N:c6 d:c6 7. C:e5 Nd6 8. Dh5+ g6 9. De2. N:e5 10. D:e4 Cf6, etc.

5. d4 Nb6 Mai slab a jucat Barcza contra lui Smislov, la Olimpiada de la Helsinki 1952: 5... e:d4? 6. e5 Cd5 7. 0—0 0—0 8. c:d4 Nb6 9. Nc4 Cce7 10. Ng5 De8 11. Db3! c5 12. Cbd2 h6 13. N:e7 D:e7 14. Ce4 d5 15. e:d5 Cf5 16. Tfcl cu dezastru pentru negru. 6. 0—0 0—0 7. Te1 d6 8. h3. Nu mergea 8. N:e6 b:c6 9. D:d8 T:d8 10. C:e5 C:e4! din cauza matului pe orizontala I-a. 8... Cce7 9. d:e d:e 10. D:d8 T:d8 11. C:e5 C:e4! 12. T:e4? Td1+ 13. Rh2 Nf5!

Diagrama Nr. 2

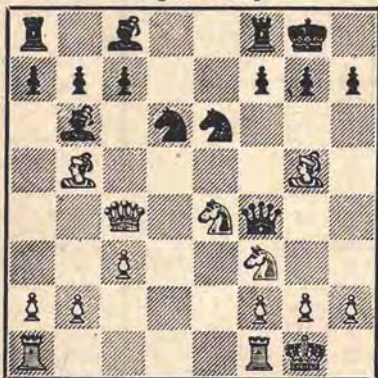
Desigur nu 13... T:c1? 14. Cd3 14. Cbd2 N:e4 15. C:e4 Td5 16. f4 T:b5 17. c4 Tb4 18. a3 Tb3 și negrul a câștigat calitatea și apoi partida.

Mult mai interesant și plină la un moment dat eficace, a tratat această deschidere marele maestru sovietic Boleslavski în partida sa cu O’Kelly.

La mutarea 7-a în loc de 7. Te1 s-a continuat cu 7. d:e și apoi 7... C:e4 8. Dd5 Cc5. La prima privire se pare că negrul nu va putea birui diversele greutăți ale poziției: piesele sale sînt

inghesuite și oarecum ineficace plasate. O'Kelly însă, un cunoscător perfect al acestei variante, demonstrează că poziția prezintă posibilități nebănuite de apărare și că albul nu poate obține nimic: 9. Ng5 Cce7 10. Dc4 Ce6 11. Nh4 d5 12. e:d6 e.p. D:d6 13. Cbd2 Cf5! 14. Ce4. Dama neagră are un unic cimp! 14... Df4 15. Ng5! Spiritual dar insuficient. După 15... C:g5 16. Cf6+ ar câștiga dama. 15... Cd6!

Diagrama Nr. 3

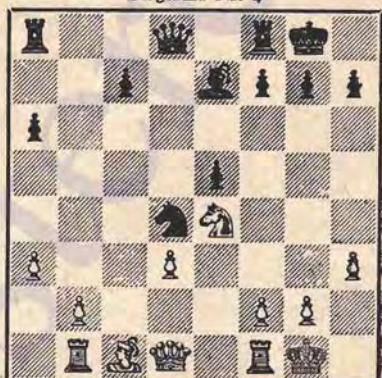
Contraatacul asupra damei albe salvează totul. 16. C:d6 D:d6 17. T:d1 Dc5 18. Ne3 D:c4 19. N:c4 N:e3 20. f:e3 Te8 și minimalul avantaj al albului s-a arătat a fi insuficient pentru câștig.

În concluzie, se poate spune că varianta „clasică” se arată suficientă pentru a obține un joc egal și este deci surprinzător de constatat că este atât de rar văzută în turneele mari.

Varianta Steinitz cu subvarianta Duras s-a jucat în două partide: Rădulescu-Smîslov și St. Szabo-Rădulescu. Prima, în deosebi, prezintă interes: 1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Na4 d6 5. e4 (Mutarea lui Duras) Ng4. Mai tare decât 4... Nd7. 6. Cc3 Cf6 7. h3 N:f3 8. D:f3 Ne7 9. Cce2. În partida Goldenov-Iudovici, campionatul Uniunii Sovietice 1947, s-a jucat: 9. d3 0-0 10. Ne3 Nd7 11.

Cd5 Cc5 12. N:c5 d:c5 13. N:c6 b:c6 14. C:e7+ D:e7 cu joc egal. 9... 0-0 10. N:c6 b:c6 11. Cg3. În partida Boleslavski-Smîslov, campionatul sindical (pe echipe) al Uniunii Sovietice 1948 s-a continuat: 11. d4 d5! 12. d:c6 Nb4+ 13. Cc3 C:e4 14. 0-0 N:c3+ cu poziție mai bună pentru alb. 11... d5! Această înaintare în centru dă negrului inițiativa. 12. c:d5 c:d5 13. 0-0 d:e4 14. C:e4 Cd5 15. d3 Cb4 16. a3 Cc2 Desigur nu 16... C:d3?? 17. Td1 și albul stă mai bine. 17. Tb1 Cd4

Diagrama Nr. 4

și negrul a obținut o poziție clar câștigată.

În partida Barda-Sliwa s-a jucat o variantă bine cunoscută din turneul pentru campionatul lumii din 1948.

1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Na4 d6 5. e3! Nd7 6. d4 Cge7 7. Nb3 h6 8. Ne3. Aici albul se abate de la teorie care recomandă manevra Cbd2-c4-e3 și eventual d5; deci cimpul e3 trebuia ținut liber pentru manevra calului b1. Dar maestrul norvegian pășește pe căi proprii: 8... Cg6 9. Cbd2 Ne7 10. Cf1 0-0 11. Cg3 Te8 12. 0-0 Nf8 13. Cd2. Amenință foarte tare 13. f4! cu atac pe coloana f. 13... Cf4 14. N:f4 e:f4 15. Dh5! (vezi diagrama nr. 5)

Desigur calul de la g3 nu poate fi luat din cauza lui 16. D:f7+ cu atac de mat.

15... De7 (Df6 16. Ce2 Df6 17. g3! g6 18. Df3 Nh3 19. Tfe1 și albul a câștigat un pion prețios, atacul lui continuând.

Diagrama Nr. 5

Varianta Cigorin a fost și ea încercată dar sub forme relativ rare. În partida Mlev—Smislov, de exemplu, s-a jucat după cum urmează: 1. e4 e5 2. Cf3 Ce6 3. Nb5 a6 4. Na4 Cf6 5. 0—0 Ne7 6. Te1 b5 7. Nb3 d4 8. e3 0—0 9. h3 Ca5 10. Ne3 c5 11. d4 De7 12. Cbd2 Nd7 13. Cf1. Aici se mai joacă 13. d:e5 ca, de exemplu, în partida Bivșev—Smislov, al XX-lea campionat al Uniunii Sovietice 1952, cu urmarea: 13... d:e5 14. Cf1 Tfe8 15. C3h2 Tad8 16. Df3 Ne6 17. Cg4 C:g4 18. h:g4 h6 19. Ce3 Ng5 20. Cd5 N:d5 21. N:g5 h:g5 22. e:d5 De7 23. a4 cu joc mai bun pentru alb. 13... Tfe8 14. d:e5 d:e5 15. C3h2! Tad8 16. Df3 Ne6 17. Ce3 Ce4 18. Cf5 N:f5 19. e:f5 e4 (vezi diagrama nr. 6).

Până aici partida a fost identică cu cea dintre Aron'n și Smislov din cel de al XX-lea campionat al Uniunii Sovietice 1952. Aron'n a acceptat acest interesant sacrificiu de pion: 20. N:e4 Ce5 21. Dg3 Nd6 22. f4 (silit) c4! 23. Cf3 (După 23. f:e5 N:e5 24. D. oriunde N:h2 și albul stă mai bine) C:f3 24. N:f3 T:e1+ 25. D:e1 N:f4 cu poziție aproximativ egală. Tlnărul maestru bulgar joacă însă mai timid,

refuză pionul oferit în dar și ajunge în dezavantaj:

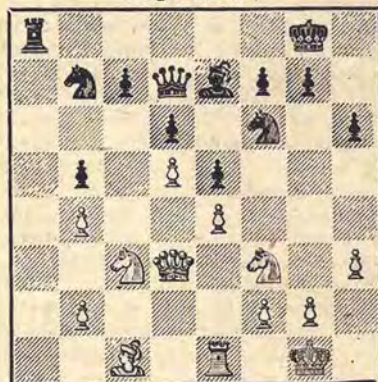
Diagrama Nr. 6

20. De2 Nd6 21. Cg4 Cd5 22. f6 h5 23. Ce3 Cd:e3 24. N:e3 C:e3 25. f:e3 g6 26. a4 e4 27. Tad1 De5 și d'agonala b3—h2 s-a arătat fatală albului.

În partida Smislov-Barcza negrul a jucat în loc de 9...Ca5, 9... Ne6 o mutare jucată uneori chiar de campionul lumii Mihail Botvinnik. A urmat: 10. d4 N:b3 11. a:b3! Această bătăie cu pionul este o idee a maestrului sovietic Suetin. Ea are ca scop de a deschide coloana „a” pentru turnul alb și de a supraveghea câmpul c4. 11... Dd7? Mai tare era 11... e:d4

Diagrama Nr. 7

12. c:d4 d5 13. e5 Ce4 14. Ce4 f5 15. e:f5 N:f6 etc. ca în partida Suetin-Holmov, semifinala campionatului Uniunii Sovietice pe anul 1952. După mătrea din text, albul își mărește avantajul: 12. d5 Ccd8 13. e4 Cb7 14. Cc3 Tf8 15. c:b5 a:b5 16. T:a8 17. b4 h6 18. Dd3 (vezi diagrama nr. 7).

18... c6 19. d:c6 D:c6 20. D:b5 D:b5 21. C:b5 și albul, grație unei tehnici impecabile, a știut să-și valorifice pionul în plus.

O formă rară a variantei C'gor'n o prezintă partida Milev-Sl'wa. După 1. e4 e5 2. Cf3 Ce6 3. Nb5 a6 4. Na4 Cf6 5. 0-0 Ne7 6. Tel b5 7. Nb3 d6 8. c3 0-0, albul în loc de a juca 9. h3 a continuat cu 9. d3. A urmat 9... Ca5 10. Ne2 e5 11. Cbd2 Ce6 12. a4. În partida dintre Keres și Reshevsky, din turneul Moscova-Leningrad 1939, albul a continuat cu 12. Cf1 și după 12... Ne3 13. Ce3 d5 14. e:d5 C:d5 15. C:d5 D:d5 16. De2 Nf6 17. Ng5 N:g5 18. C:g5 etc. a rezultat un joc aproximativ egal.

Complex original a evoluat partida dintre St. Szabo și Sl'wa. După 1. e4 e5 2. Cf3 Ce6 3. Nb5 a6 4. Na4 Cf6 5. d3 d6, albul în loc de a juca 5. c3 a jucat deodată 6. h3, care ni se pare inutil. A continuat 6... Ne7 7. Cc3 Nd7 8. Ccc2 Dc8. Mai bine era 8... b5 9. Nb3 și Ce5. 9. e4. Iată că acum a rezultat prin intervertire de mutări varianta Duras din apărarea Stein'itz.

A urmat: 9... h6 10. Ne3 Ch7 11. d4 e:d4 12. Ce:d4 0-0 13. C:c6 b:c6 14. 0-0 Tab8 15. Dd2 Nf6 16. Tab1 Te8 17. Dc2 e5 18. N:d7 D:d7 cu joc aproximativ egal.

Partida italiană

Partida italiană s-a jucat o singură dată între St. Szabo și Smislov. 1. e4 e5 2. Cf3 Ce6 3. Ne4 Cf6. Cu invitația de a intra în jocul celor doi cai cu 4. Cg5. 4. d3. Maestrul român preferă însă un joc îniștit. 4... Ne5 5. 0-0 d6 6. e3. De obicei se joacă aci 6. Ng5.

6... 0-0 7. Ng5 h6 8. Nh4 Rh8 9. b4 Nb6 10. a4 a6 11. Cbd2 De7 12. Nb3 Ne6 13. Ce4 N:c4 14. N:c4 Cd8 15. a5 Na7 16. d4!

Diagrama Nr. 8

Albul sacrifică curajos un pion negru a distruge poziția regelui negru: 16... e:d4 17. C:d4 D:e4 18. N:f6 g:f6, după care atacul albului ar deveni foarte tare. 16... g5 17. d:e4 g:h4 18. e:f6 D:f6 19. Cd4 Ce6 20. Cf5 Tg8 21. Rh1 Cg7 și partida a fost dată remiză. Pentru analogie redăm una din partidele meciului Najdorf-Trifunovici din 1949 în care s-a jucat însă 6... Nb6 7. a4 a6 8. Ca3 0-0 9. Na2 Ne6 10. Ce4 Na7 11. Ng5 h6 12. Nh4 Rh8 13. Ce3 g5 14. Ng3 Ce7 15. Nb1 Ch7 16. d4 f6 etc.

Această partidă cu un început atât de calm arată că albul are șanse mari de a obține inițiativa chiar cu mutări aparent liniștite. Partida italiană merită deci a fi văzută mai des în practica concursurilor.

Apărarea ungară

Tocmai pentru a evita această agresivitate a partidei italiene s-a încercat uneori evitarea ei, jucându-se apărarea ungară. Merită atenție în deosebi partida O'Kelly-St. Szabo: 1. e4 e5 2. Cf3 Ce6 3. Ne4 Ne7 4. d4 d6 5. d:e5. Acest fel de a trata deschiderea însă nu dă albului nimic. Mult mai

multe șanse dă continuarea 5. d5 Cb8 6. Nd3 ca în partida Koplov-Alatorzev, semifinala celui de al XX-lea campionat al Uniunii Sovietice 1952, Leningrad, unde s-a jucat 6... Cf6 7. c4 c5 8. Cc3 0-0 9. h3 Ce8 10. Ne3 Ce6 11. a3 Nd7 12. De2 f6 13. Ch2 a6 14. f4 Cg7 15. g4 cu joc mai bun pentru alb. 5... d:e5 6. D:d8+ N:d8 7. h3 Cf6 8. Ce3 Cd4 9. Nd3 C:f3+ 10. g:f3 Ch5 11. Ce2 Nf6 12. Ne3 Cf4! 13. C:f4 e:f4 14. N:f4 N:b2 15. Tb1 Ne3+ 16. Re2 Na5 17. Ne5 0-0 18. f4 Nd7 19. Nd4. Desigur nu 19. T:b7? Nb6 20. N:c7 Nc6 și se pierde calitatea. 19... Nb6 20. Ne3 Tae8 cu joc aproximativ egal.

În partida Ciociltea-Szabo St. s-a jucat 7. 0-0 Cf6 8. Cc3 0-0 9. Ng5 Ng4 10. N:f6 N:f6 11. Cd5 N:f3 12. C:f3 g:f3 13. g:f3 cu intenții pașnice de remiză.

Partida celor 4 cai

Deși turneul de la București a fost foarte bogat în partide „de luptă” în care se oglindește clar spiritul de combativitate al participanților, totuși nu au lipsit nici „remizele de salon”. În special, în vederea acestor remize, a fost utilizată partida celor 4 cai, care în 90% din cazuri duce la un joc perfect egal.

Redăm aceste partide cu comentarii foarte sumare:

1. Rădulescu-Stoltz: 1. e4 e5 2. Cf3 Ce6 3. Cc3 Cf6 4. Nb5 Cd4 5. Na4. Mergea și 5... C:d4 e:d4 6. e5 cu egalitate. 5... C:f3+ 6. D:f3 Ne7 7. d3 0-0 8. 0-0 d6 9. h3 Ne6 10. Nb3 Dd7 11. Ng5 Cfe8 12. N:e7 D:e7 13. Cd5 N:d5 14. N:d5 c6 15. Nb3 Ce7=

2. Petrosian-O'Kelly: 5. C:d4 e:d4 6. e5 d:e 7. e:f6 D:f6 8. b:e De5+ 9. De2 D:e2+ 10. N:e2 d5 11. Nf4 c6 12. Nd3 Ne6 13. 0-0 0-0-0 14. Tfe1=

3. Szabo St.-Bareza: 10. R:e2 c6 11. Nd3 d5 12. Ne3 Ne6 13. The1 Nd6 14. h3 Ne7 15. Rf1 Nb6 16. N:b6 a:b6=

4. Reicher-Sliwa: 4... Nb4 5. 0-0 0-0 6. h3 h6 7. Cc2 a6 8. N:c6 b:c6 9. Cg3 c5 10. d3 Cfe8 11. Ne3 Na5 12. c3 Tab8 13. Dc2 De7 14. Ng5 De6 15. Tfd1=

Incheiem acest „trist” capitol al deschiderilor cu gândul că ar fi de dorit ca asemenea variante și partide să lipsească în viitor din repertoriul șahului românesc, neavând absolut nimic comun cu arta și în deosebi cu lupta șahistă.

Partida rusă

Partida rusă jucată de două ori s-a arătat a fi o apărare perfect jucabilă, dînd șanse egale. În partida O'Kelly-Rădulescu s-a jucat: 1. e4 e5 2. Cf3 Cf6 3. C:e5. Mai tare este mutarea lui Steinitz 3. d4! 3... d6 4. Cf3 C:e4 5. d4 d5 6. Nd3 Nd6. Mai frecvent se joacă a'ci 6... Ne7 7. 0-0 0-0 8. e4 Cf6. Keres recomandă în cartea sa 8... Ng4 9. c:d5 f5 10. Cc3 Cbd7 11. h3 Nh5 12. C:e4 f:e4 13. N:e4 Cdf6 cu sacrificiul a doi pioni. Situația fiind însă neclară, maestrul român preferă un joc liniștit. 9. Ng5 d:e4 10. N:c4 Ng4 11. h3 N:f3 12. D:f3 Ce6!

Diagrama Nr. 9

13. Cc3 C:d4 14. D:b7 Db8 15. D:b8 Ta:b8 16. Tad1 Ce6 17. Ne1 și albul a obținut un joc ceva mai bun.

Mult prea optimist a tratat această deschidere Ciociltea în partida sa cu Rădulescu: 1. e4 e5 2. Cf3 Cf6 3. d4 e:d4! Această mutare, după marelui maestru sovietic Levenfiș, egalează perfect jocul negrului. 4. e5 Ce4 5. Nd3 Keres recomandă 5. De2 cu urmarea

5... Nb4+ 6. Rd1 d5 7. e:d5 f5 8. Cg5 0-0 9. Dc4+ Rh8 dar negrul pentru figura sacrificată obține un frumos atac. 5... Nb4+! 6. c3?! d:c3 7. 0-0 e:b2 8. N:b2 Ce5 9. Ne2 Ce6 10. Cc3 Cbc6 11. Ce4 b6 12. De2 Nb7 13. Tfd1 De7 14. a3 Na5 15. Na4 0-0-0 16. Nb5 Rb6 și negrul și-a valorificat relativ ușor avantajul material.

Gambitul regelui

Nici romanticul gambit al regelui nu a lipsit din repertoriul deschiderilor turneului de la București, cu singura deosebire numai că acest gambit a pierdut mult din agresivitatea lui din trecut.

Intre Milev și Barcza după 1. e4 e5 2. f4 e:f4 s-a jucat mutarea 3. Ne4 (așa zisul gambit al nebulunii) 3... Cf6! Cea mai bună; se mai obișnuiește aci 3... Dh4+, 3... Cc6, 3... d5 și 3... f4 4. Cc3 e6! Aici se mai joacă 4... Cc6 ca în partida Cigorin-Schlechter, Londra 1899, cu continuarea 5. Cf3 Nb4 6. 0-0 0-0 7. e5 Cg4 8. d4 d6 9. h3 Ce3 10. N:e3 f:e3 11. Cd5 Na5 12. e:d3 D:d3 13. Cg5 Dg6 14. C:f7 și albul stă mai bine. 5. De2 d5! Totul conform cu teoria. 6. e:d5+ Ne7 7. d4. După 7. d:c C:c6 avansul de dezvoltare al negrului este evident. 7... 0-0 8. Cf3 e:d 9. Nd3 Nd6 10. 0-0 Cc6 11. Dd1 Ng4 12. Cce2 Ch5 13. c3 Df6 și avan-

Diagrama Nr. 10

tajul pozițional al negrului a devenit treptat decisiv.

Intre Stoltz și Reicher partida a mers pe căi ceva mai cunoscute: 1. e4 e5 2. f4 e:f4 3. Cf3 Ne7 4. Ne4 Cf6. Slab este 4... Nh4+ 5. g3 f:g3 6. 0-0 g:h+ 7. Rh1 etc. 5... Cc3. Mai energic a jucat albul în partida Bronstein-Koblenz, campionatul Uniunii Sovietice din 1945: 5. e5 Cg4 6. 0-0 d6 7. e:d D:d6 8. d4 0-0 9. Cc3 Ce3 10. N:e3 f:e3 11. Dd3 Cc6 12. Tael Ng4 cu avantaj pentru alb. 5... C:e4 6. C:e4? Mai bine s-a jucat în partida Lutikov-Corcinof, turneul în memoria lui Cigorin, 1951: 6. N:f7+ R:f7 7. Ce5+ Re6 8. C:e4 d5 9. Dg4+ R:e5 10. d4+! R:d4 11. c3+ și albul a stat mai bine. 6... d5 7. Nd3 d:e4 8. N:e4 f5! Această mutare răstoarnă toată varianta 9. Nd3 Dd6 10. De2 Ce6 11. c3 Nd7 12. Ne2

Diagrama Nr. 11

0-0-0 13. 0-0 g5 și atacul negrului nu a putut fi stăvilit.

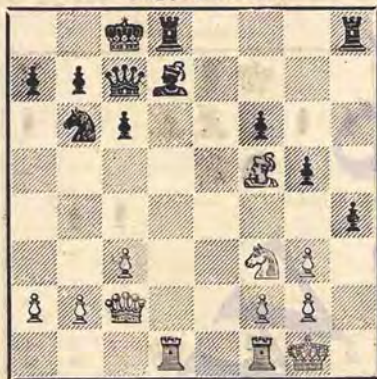
Deschiderea Fonziani

Vechea deschidere Ponziani, datînd tocmai din secolul al XVIII-lea, a fost și ea văzută în partida Milev-Barda.

1. e4 e5 2. Cf3 Ce6 3. c3 Cf6. Conform teoriei. Și aici cităm iarăși cartea lui Paul Keres, ca cea mai bună continuare trece 3... d5! dar mutarea din text, deși nu este mai energică

de cît 3... d5, este în schimb mai puțin riscantă. 4. d4 d5. Slab ar fi aici 4... e:d4? 5. e5 Cd5 6. Nb5 a6 7. Na4 Ne7 8. C:d4 C:d4 9. D:d4 Cc6 10. Nc2 c5 11. De4 și albul stă mai bine ca în partida Cigorin-Grmsberg 1890. 5. Nb5 Ng4! După Keres 5... c:d4 6. D:d4 Nd7 7. e:d4 C:d4 8. N:d7+ D:d7 9. D:d4 D:d5 10. De3+ Ne7 11. 0-0 Dd7 12. Df3 0-0-0 dă negrului joc egal; în partida M'lev-Troianescu, București, 1951, s-a jucat aici continuarea 5... C:e4 6. C:e5 Nd7 7. C:d7 D:d7 8. 0-0 Ne7 9. Cbd2 a5 cu joc sensibil egal. 6. Da4 Nd7 7. e:d5 C:d5 8. C:e5 De7 9. 0-0 C:e5 10. d:e5 c6 11. Nd3 D:e5 12. Cbd2 Cb6 13. De2 0-0-0 14. Cf3 De7 15. Ng5 f6 16. Nh4 Nd6 17. Ng3 N:g3 18. h:g3 h5 19. Tad1 g5 20. Nf5 h4

Diagrama Nr. 12

și negrul forțînd într-o poziție egală a pierdut pînă la urmă partida.

Din această partidă, ca și din multe altele de acest fel, se poate trage concluzia că înfrîngerea negrului s-a datorat de multe ori unui factor psihologic. Făcînd mutarea oarecum reținută 3. c3, albul lasă impresia că cedează inițiativa și negrul se crede astfel obligat de a obține joc superior și victoria. Este o părere greșită! După 3. c3 negrul are numai un joc egal și pînă la victorie... este o cale foarte lungă.

Deschiderea centrală

Încă o deschidere foarte rar întâlnită în practica turneele internaționale și care s-a jucat la București, este deschiderea centrală (gambitul central). Ea s-a jucat între Troianescu și Spasski: 1. e4 e5 2. d4 e:d4 3. D:d4. După 3. c3 ar rezulta gambitul central. 3... Cc6 4. De3 Ne7! Cea mai bună continuare! Negrul arată de la început că nu are intenția de a juca varianta extrem de riscantă (în deosebi pentru negru) 4... Cf6 5. Cc3 Nb4, care de cele mai multe ori dă un joc excelent albului. 5. Cc3 Cf6 6. Nc4? Aici era indicat 6. Nd3 și eventual Dg3 și Cf3. 6... 0-0 7. Cge2?. După această mutare slabă a albului, negrul obține foarte repede inițiativa. Trebuia 7. Cf3 și cît mai repede rocada mică, deși și atunci jocul negrului s-ar fi desfășurat foarte repede în centru. 7... Cg4! 8. Dd2 unicul cîmp „bun” de refugiu al damei. 8... Nc5 9. Cd1 De7 10. f3 Dh4+! 11. g3 Cge5!!

Diagrama Nr. 13

Spectaculos dar nu eficace. 12. g:h4 C:f3+ 13. Rf1 d5! Amenință mat la h3. 14. Rg2 C:d2 15. N:d5 Ng4! și jocul a devenit aproximativ egal.

Această partidă arată iarăși că unica variantă bună pentru negru în această deschidere este aceea cu nebulul la e7! De asemenea se vede

monstrează în mod concludent că nu mai o mică imprecizie în această deschidere, extrem de dinamică, este suficientă pentru a provoca un adevărat dezastru pentru oricare din adversari.

II. Jocuri semi-deschise

Apărarea siciliană

Atacul Richter-Rauzer, despre care s-au scris în ultimii ani numeroase articole mai mult sau mai puțin documentate (vezi Wiener Schachzeitung 1948 și 1949), părea la un moment dat răsturnat. Și aceasta datorită analizei unor greșite și a concluziilor pripite ale autorilor acestor articole. Este iarăși un merit deosebit al școlii de șah sovietice care a găsit și în această variantă, care părea că ajunsese la un moment dat la un punct mort, noi linii de joc. Printre acestea amintim numai ideea lui Paul Keres (7. Dd3, Ne2 și Td1). Este adevărat că o statistică mai amănunțită pare a da mai multe victori negrului în această variantă. Amintim însă în același timp că unul dintre cei mai buni cunoscători ai apărării siciliene, marele maestru sovietic Boleslavski a suferit în ultimele campionate și concursuri unionale câteva înfringeri cu acest atac. Acest fapt ne arată clar că ultimul cuvânt nu s-a spus nici aici și că atacul Richter-Rauzer este departe a fi considerat ca răsturnat.

În turneul de la București, atacul Richter-Rauzer s-a jucat în partidele St. Szabo-L. Szabo și Barda-Boleslavski.

În prima s-a jucat: 1. e4 e5 2. Cf3 Ce6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Ce3 d6 6. Ng5 (mutarea caracteristică atacului Richter-Rauzer) e6 7. Ne2. Aici maestrul sovietic Rauzer elaborase cu ani în urmă sistemul cu 7. Dd2 și 0-0-0 cu presiune mare pe coloana „d” și atac contra eventualei rocade mici a negrului. Liniile de joc urmărite de maestrul român Szabo a fost elaborate de „marele maestru” sovietic Paul Ke-

res. 7... Ne7 8. 0-0 0-0 9. Dd3. Iată planul albului: el nu face rocada mare, deoarece atacul negrului de pe flancul damei este deosebit de periculos, în schimb el face rocada mică și întărește presiunea pe coloana „d” prin Td1, dama albă deplasându-se cu scopul de a ataca pe flancul regelui prin Dd3-g3, 9... Nd7. În campionatul R. P. Ungare din 1950, în partida Szily-Szilagy s-a jucat aici mai întâi 9... a3 și după 10. Td1 Nd7 11. Dg3 Dc7 12. Rh1 Tf8 13. Cf5! e:f5 14. N:f6 N:f6 15. Cd5 Da5 16. C:f6+ Rh8 17. C:d7 T:d7 18. e:f D:a2, negrul a obținut șanse mai bune.

Un an mai târziu, tot în campionatul R. P. Ungare, în partida Szily-Benkó s-a jucat 9... Da5! 10. Nd2 Dc7! 11. Td1 a6 12. Ng5 (negrul a câștigat timp!) Nd7 13. Cb3 b5 14. a3 Ce5 15. Dg3 și după 15... Ce4 poziția negrului merită preferință. 10. Td1 C:d4. Acest schimb se face la momentul oportun, îngreunând ajungerea damei pe flancul regelui; altfel 11. Dg3! 11. D:d4

Diagrama Nr. 14

În această poziție negrul face o combinație greșită și pierde după câteva mutări. A urmat: 11... C:e4? 12. C:e4! (după 12. N:e7? C:c3! N:g5 13. D:d6 Ne6 (forțat) 14. Dg3! N:e4. Altfel se pierde o piesă. 15. N:d8 și albul a câștigat relativ ușor.

Ma! b'ne a jucat negrul în partida

Barda-Boleslavski. După 11. D:d4 el a continuat 11... Nc6. A urmat slab 12. f4?, după care negrul a reușit în mod abil să scape de pionul slab de la d6. 12... h6. După 13. N:f6 N:f6 14. D:d6 D:d6 15. T:d6 N:c3 16. b:c3 N:e4 ar rezulta un final avantajos negrului. 13. Nh4 C:e4!

Diagrama Nr. 15

O combinație caracteristică în asemenea poziții. 14. C:e4. După 14. N:e7? C:c3! și negrul stă mai bine. N:h4 și negrul a obținut grație perechii de nebuni un joc excelent.

Corect era: 12. Rb1 Da5 13. f4 h6 14. Nh4 e5, remiză, ca în partida Holmov-Boleslavski, al XVII-lea campionat al Uniunii Sovietice sau 12. e5 d:e5 13. D:e5 Cd7 14. N:e7 C:e5 cu joc egal, ca în partida Randvill-Bondarevski, semifinala campionatului Uniunii Sovietice din 1949 de la Lenin-grad.

Conform sistemului elaborat obișnuit de Rauzer a evoluat partida Milev-Boleslavski: 1. e4 c5 2. Cf3 Cc6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Cc3 d6 6. Ng5 e6 7. Dd2 Ne7. Spre deosebire de mulți alți maeștri sovietici, campionul lumii Botvinnik dă aici preferință mutării 7... h6, demonstrând în repetate ocazii cu o virtuozitate rară că formațiunea de pionii neagră, rezultată după 8. N:f6 g:f6, nu numai că nu constituie o slăbiciune, ci dă negrului chiar șanse

mai bune în final. 8. 0-0-0 0-0 9. Cb3 Db6! Este interesant de urmărit aici evoluția marelui maestru Boleslavski în perfecționarea acestei apărări. În 1949, contra lui Aronin (alb) el a jucat 9. a6. A urmat 10. N:f6 N:f3 11. D:d6 Db6 13. De5 Dc7 13. Dd6 Db6 14. f4! N:c3 15. C:c3 De3+ 16. Rb2 D:e4 cu șanse sensibil egale.

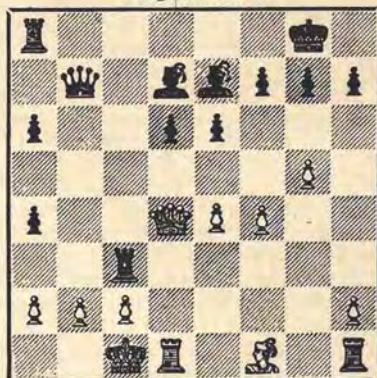
În 1950, în cadrul campionatului R.S.F.S.R., contra lui Sapoșnikov, el a repetat 9... a6 A continuat la fel ca în partida precedentă, dar după 14. f4! de data aceasta el a jucat 14... Ne7 cu urmarea 15. Dd2 a5? (Td8), și după 16. a4! albul a oprit atacul negrului de pe flancul damei și pînă la urmă a știut să-și ducă avantajul înaterial la câștig.

În anii următori, analizele sovietice au arătat că 9... a6 ar fi prematură și că mai bine ar fi direct 9... Db6. Ca exemplu dăm partidele:

1) Suetin - Taïmanov : campionatul pe echipe al Consiliului Central al Sindicatelor din U.R.S.S., 1951: 9... Db6! 10. N:f6 N:f6 11. Ca4 Dc7 12. f4 (12. D:d6 Ng5+ 13. Rb4 Tfd8! negrul stă mai bine) Tfd8 13. g4 a6 14. g5 Ne7 15. h4 b5 16. Cc3 b4 17. Ce2 a5=

2) Guldin - Taïmanov, același campionat: 9... Db6! 10. f4 Tfd8 11. Del a6 12. Nd3 Dc7 13. Thg1 b5 14. g4 b4 15. Ce2 a5 16. Cbd4 C:d4 17. C:d4

Diagrama Nr. 16

De5 18. Cf3 Ne5 și negrul stă excelent.

A urmat foarte palpitant 10. Ne3 De7 11. f3 a6 12. g4 b5 13. g5 Cd7 14. f4 Cb6 15. Df2 Ca4! 16. C:a4 b:a4 17. Nb6 Db7 18. Ca5 C:a5 19. N:a5 Nd7 20. Ne3 Tfc8 21. Dd4 și după 21... T:c3!! 22. D:c3 D:e4 23. Nd3 D:f4+ 24. Rb1 d5 negrul a obținut frumoase șanse de câștig.

Ca neisbutită trebuie considerată încercarea lui Reicher de a întări jocul albului, încercând tot în această variantă, contra lui Tolus, în loc de 7. Dd2, mutarea puțin obșnuită 7. g3. A urmat 7... a6 8. Ng2 Nd7 9. 0-0 Ne7 10. C:c6 N:c6 11. De2 De7 12. Td1 0-0 13. Td2 b5 14. a3 Db7 și negrul

Diagrama Nr. 17

a egalat ușor jocul, obținând chiar inițiativa.

Amintim între altele că mutarea 7. g3 nici nu are măcar meritul de a fi originală, deoarece o mai întâlnim de exemplu în partida dintre Batjukov și Ratner, semifinala campionatului Uniunii Sovietice din 1949 de la Vîna. Acolo s-a continuat 7... a6 8. Ng2 Nd7 9. 0-0 Ne7 10. Cce2 Ca5 11. b3 b5 cu joc egal.

Variantă Boleslavski a fost jucată chiar de autorul ei în partida ou Reicher. Maestrul român a încercat și aici după 1. e4 e5 2. Cf3 Ce6 3. d4 e:d4 4. C:d4 Cf6 5. Ce3 d6 6. Ne2 e5! (mutarea caracteristică a siste-

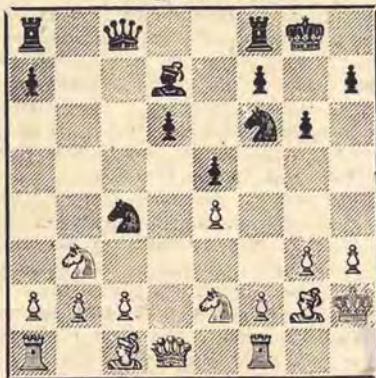
mului) 7. Cb3 Ne7, o mutare neobișnuită care nu s-a dovedit însă de loc eficace contra sistemului adoptat de negru: 8. Ng5? Normal și bine era 8. 0-0 și 9. f4, după modelul partidei Botvinnik - Boleslavski, Sverdlovsk 1943. Ideea mutării din text este de a elimina calul din f6 prin schimb, pentru a împiedica pentru totdeauna împingerea „eliberatoare” d6-d5. Acest plan are însă și părți slabe. Prin cedarea nebunului de la g5, albul rămâne extrem de slab pe timpurile negre. Acest lucru va fi demonstrat în mod impecabil de marele maestru sovietic. A urmat: 8... 0-0 9. N:f6 N:f6 10. Cd5 Ng5 11. Ne4? De ce nu rocada? O întărire inutilă a punctului d5 care se află și așa în stăpînire albului. 11... Ne6 12. h4? Acest atac „foc de paie” constituie recunoașterea planului greșit din partea albului. 12... Nh6 13. g4? Nf4 14. De2 Te8 15. e3 Ce7! În urma a mai multor mutări slabe și a unui plan greșit din punct de vedere strategic, partida albului poate fi considerată ca serios compromisă. Noi credem, deci, că mutarea 8. Ng5? nu poate fi recomandată ca bună.

Pentru a evita varianta Boleslavski, Reicher a încercat contra lui Barda (negru) după 1. e4 e5 2. Cf3 Ce6 3. d4 e:d4 4. C:d4 Cf6 5. Ce3 d6, mutarea 6. g3. Această mutare, după cum se va vedea, nu pune negrului probleme prea grele. A urmat: 6... g6 7. Ng2 (cu amenințarea 8. C:c6 b:c6 9. e5) 7... Nd7.

În partidele Prins-Gligorici, Bad Pyrmont 1951, și Evans-Reshevsky, Havana 1952, s-a jucat 7... C:d4 8. D:d4 Ng7 9. Ne3 0-0 cu o poziție excelentă pentru negru. 8. h3 Ng7 9. Ne3 0-0. Mai slab s-a jucat într-o partidă prin corespondență în Uniunea Sovietică, 1949, între Bibikov și Sustov: 9... a6 A urmat 10. Cd5! C:d5 11. e:d5 Ca5 12. b3 b5 13. Dd2 cu avantaj pentru alb. 10. 0-0 De8! 11. Rh2 Ce5 12. Cce2 Ce4 13. Ne1 e5! 14. Cb3 (vezi diagrama nr. 18).

Calul alb este silit să ocupe cîmpul b3 ceea ce-l împiedică pe alb să joace b2-b3 pentru a scăpa de calul negru jenant din c4. Între timp negrul va cîștiga timp pentru a-și regrupă figurile (Nc6, Td8 etc.) în vederea împingerii d6-d5!. Se poate spune în

Diagrama Nr. 18

genere că albul nu prea obține ceva după 6. g3. Pentru a arăta totuși felul în care trebuie tratată această deschidere de către alb, redăm partida Czerniak-Rosetto, Mar del Plata 1949, care are foarte multă asemănare cu partida de mai sus: 6. g3 g6 7. Ng2 Nd7 8. 0-0 Ng7 9. h3 0-0 10. Cb3 (nu joacă încă Ne3 deoarece după Ce5-Cc4, albul va pierde un tempo!) Ce5 11. De2 Cc8 12. f4 Cc4 13. Rh2 Te8 14. Cd2 Ne6 15. Cd5 și albul are o poziție ceva mai bună.

Vechea mutare Nb5 a lui Nimzovici, reintrodusă în practica turneelor moderne de către Rossolmo, a fost și ea încercată în citeva partide.

În partida L. Szabo-Boleslavski, negrul a adoptat o nouă linie de apărare: 1. e4 c5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 g6. De obicei se joacă a ci d3 sau a3. 4. c3 cu intenția de a ocupa imediat centrul. 4... Cf6 5. De2 Ng7 6. 0-0 0-0 7. d4 c:d4 8. C:d4. După 8. c:d d5! 9. e5 Ce4 negrul ar fi avut o poziție excelentă. 8... De7 9. Cd2 d5! (vezi diagrama nr. 19).

Diagrama Nr. 19

Negrul se dezvoltă cu maximum de economie de timp. 10. N:c6 b:c6 11. e5 Cd7 12. f4 Cc5 13. b3 Na6 14. c4 Db6 15. Rh1 Td8 și negrul a obținut un joc cel puțin egal. Sistemul adoptat de marele maestru sovietic merită deci deplă nă atenție.

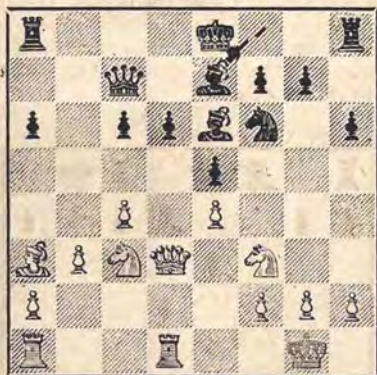
Pe căi deacum mai cunoscute a evoluat part da Mîlev-Troianescu: 1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. Nb5+ Cc6 4. 0-0 a6. Mai bine este aici 4... Ng4! 5. c3 Cf6 6. Tf1 a6 7. N:c6+ b:c6 8. h3 Nb5 9. d3 e6 10. Cbd2 Cfd7 11. Da4 Db6 etc. ca în partida Boleslavski-Aronin, campionatul Uniunii Sovietice din 1950. 5. N:c6+ b:c6 6. d4. Albul nu caută să joace la „slăbiciunea” pionilor negri de pe coloana „c” ei se dezvoltă cu tempo, împiedicînd în același timp desfășurarea negrului: 6... c:d4 7. D:d4 e5 8. Dd3. Pînă aici s-a jucat exact ca în partidele prea bine cunoscute: Skoiski-Botvinnik, turneul în memoria lui Cigorin 1947 și Sokolski-Kotov, campionatul Uniunii Sovietice pe anul 1949. În prima dintre ele s-a continuat 8... Cf6 și după 9. Ng5 Ne7 10. Td1 0-0 11. Ca3, albul a obținut un joc ceva mai bun grație presiunii pe coloana „d” asupra pionului d6. În cea de a doua partidă citată s-a jucat 11. Cbd2 Dc7 12. Ce4 Tfd8 13. Ce3 Ne6 14. c4 cu același joc de asediu asupra pionului d6. 8... Ne7

9. Td1 Ne6. După 9... Cf3 negrul se temeă cu drept cuvînt de varianta 10. Ng5 0-0 11. N:f6 g:f6 (silit) 12. Ch4 Ne6 13. c4 și Ce3 și nu se vede ce ar mai putea inventa negrul împotriva manevrei Cb1-c3-e2-g3-f5!!.

Partida a continuat: 10. e4 Dc7 11. Ce3 h6 12. b3 Cf6 13. Na3 și aici negrul, vrînd-nevrînd, trebulă să joace la complicații continuînd cu 13... Td8!?

14. c5 d5! 15. e:d5 C:d5 etc.

Diagrama Nr. 2)

El a continuat însă antipozitiv! : 13... e5? și după manevra simplă Cd2-f1-e3, șarta partidei negre a fost peletuită.

O'Kelly a încercat și el în două partide mutarea Nb5 dar el nu a rezolvat pionii dubli de pe coloana „c”, ci a dat partidelor un caracter cu tendință la final. Ambele partide s-au terminat însă remiză.

1. O'Kelly-Smlslov : 1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. Nb5+ Ce6 4. 0-0 a6 5. N:c6 b:c6 6. Te1 (în loc de 6. d4) Ng4! 7. h3 Nh5 8. d3 e6 9. Cbd2 Cf6 10. e5 d:e5 11. T:e5 Nd6 12. Te1 0-0 13. Ce4 Nc7 14. Ng5 De8 15. Nh4 Cfd5 cu joc aproximativ egal.

2. O'Kelly-Sajtar : 6. Te1 e6 7. b3 d5 8. Ce3 Cf6 9. d3 Ne7 10. Ng5 0-0 11. e5 Cf7 12. N:e7 D:e7 13. Ca4 Tab3 14. De2 Cb6 15. C:b6 T:b6-

Un caracter și mai clar de remiză a îmbrăcat partida Boleslavski-Petro-

sian: 1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. Nb5+ Nd7 4. N:d7+. În partida Rossolmo-Szabados, Veneția 1949, albul a continuat 4. De2 și abia după 4... a6 a urmat 5. N:d7+ D:d7 6. 0-0 Cc6 7. Td1 g6 8. d4 c:d4 9. D:d4 Ng7 10. Ne3 Cf6 11. f3 0-0 12. c4 Dc7 etc. 4... D:d7. În turneul internațional de la București din 1949, Opocensky, cu negrele, a jucat contra lui Troianescu 4... C:d7 A urmat 5. 0-0 Cg6 6. Te1 e6 7. d4 c:d4 8. D:d4 Ne7 9. Ng5 Db3 10. Cbd2 0-0 11. D:b6 C:b6 12. c4 Tfc8 13. b3 h3 cu joc aproximativ egal. 5. 0-0 Cf6 6. Te1 Ce6 7. c3 e6 8. d3. După 8. d4 c:d4 9. c:d4 d5 10. e5 Ce4, albul are nebunul „prost”. 8... Ne7 9. Cbd2 0-0 10. Cf1 b5 11. Cg3 a5 12. d4 c:d4 13. C:d4 C:d4 14. c:d4 Tfc8 și partida s-a dat peste câteva mutări remiză.

Din cele de mai sus rezultă că în varianta cu 3. Nb5+ sistemul care pare a da albului o inițiativă mai importantă este acela aplicat de Milev în partida cu Troianescu. Tcate celelalte duc mai repede sau mai încet la un joc arid de poziție, în care remiza este greu de evitat.

Foarte frecvent a fost întâlnită varianta 1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Ce3 a6 cu intenția probabilă a negrului de a evita atacul Richter-Rauzer, pos'b'l după 2... Cc6 și de a continua apoi după 5. Ne2 cu e5!, intrînd în varianta Opocensky. Pentru a preveni această eventualitate s-au încercat diverse sisteme la alb.

În primul rînd merită să fie amintită vechea mutare a lui Leonhardt și Sozin, reabilitată în ultima vreme de marele maestru Boleslavski: 6. Ne4.

În partida Ciociltea-Milev, negrul a jucat prea optimist 6... e5? Mîsînd slăbit cîmpul d5. În această poziție există pentru negru, în deosebi, două posibilități de a obține cel puțin joc egal: a) după 5... a6, 6... e6! 7. 0-0 Ne7 8. Nb3 0-0 9. Ne3 Ce6 10. f4 d5! 11. e5 (e:d5?) Cd7 12. Dd2 Ce5 13. Tad1 a5 14. Df2 C:b3 15. a:b3 f6 și negrul stă mult mai bine. (Kopilov-Aronin, al

XIX-lea campionat al Uniunii Sovietice, 1951). b) după 5... Cc6, 6... Dd7! 7. 0-0 g6 8. Nb3 Ng7 9. f3 0-0 10. Na3 Ca5 11. Cde2 Dc7 12. Dd3 Tfc8 13. Cf4 e6 14. Tfd1 Ce8 15. Ce2 Cc4 16. N:c4 D:c4 17. Nd4 Nf8 cu joc foarte bun pentru negru (Wade-Unzicker, Stockholm 1952).

Partida a continuat: 7. C4e2 Ne6! 8. N:e6 f:e6 9. 0-0 d5? Această mutare prematură, care destăvăie centrul negru, pierde partida. 10. e:d5 e:d5 11. Ng5! d4 (silit) 12. N:f6 D:f6 13. Cd5 Dd8 14. e4 Ne5 15. Cg3 0-0 16. Ce4 Ne7 17. Dg4 Ce6 18. f4 și albul a obținut un atac covârșitor.

Tot contra lui Ciociltea, O'Kelly a continuat corect 6... e6 (se ajunge astfel la o variantă Scheweningen, cu nebulul a6 la c4). A urmat: 7. Nb3 Dc7 8. Ne3 Cc6 9. 0-0 Ca5. Este interesant de remarcat că negrul face manevra de schimb Cc6-Ca5 înainte de a-și termina dezvoltarea figurilor. 10. Dc2 b5! 11. f3. Albul nu mai poate realiza obișnuitul atac fulgător cu f4-f5 cunoscut în această variantă. 11... Ne7 12. g4!?. Prea riscant. Albul recunoaște cu această mutare insuficiența sistemului adoptat de el. 12... h6

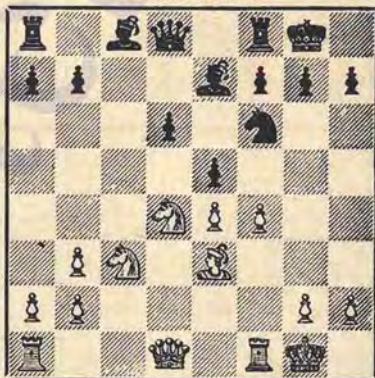
Diagrama Nr. 21

și negrul a obținut un joc superior. Ordinea mutărilor în această deschidere, efectuată de O'Kelly, merită după părerea noastră, toată atenția.

Și în varianta Scheweningen, Ciociltea a încercat mutarea 6. Nc4. În partida cu Filip (negru), după 1. e4 e5 2. Cf3 e6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Ce3 d6 (pr-n intervertere de mutări s-a ajuns la partida Ciociltea-O'Kelly) 6. Ne4 partida a evoluat după cum urmează: 6... Ne7 7. 0-0 Ce6 8. Ne3 0-0 9. Nb3 ajungându-se la o poziție identică cu cea din partida Boleslavski-Aronin, cel de al XVII-lea campionat al Uniunii Sovietice 1949, în care s-a continuat: 9... a6 10. f4 Ca5 11. Df3 Dc7 12. g4 b5 13. g3 Cd7? (Ce8) 14. C:e6!! etc. Partida Ciociltea-Filip a continuat însă altfel: 9... Ca5 10. f4 C:b3 11. b:c3 e5!

Diagrama Nr. 22

12. Cf5 (12. f:e5 Cg4!) N:f5 13. e:f5 cu joc complicat de ambele părți, poziția negrului meritând o oarecare preferință.

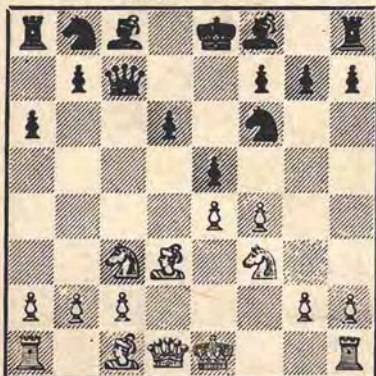
În concluzie se poate spune că mutarea 8. Nc4 constituie o remarcabilă improspătare a liniilor de joc prea cunoscute din partida siciliană. Ea cere din partea negrului o deosebită precizie în apărare, greșelile mici soldându-se cu adevărate dezastre.

Să revenim însă la varianta 1. e4 e5 2. Cf3 d6 3. d4 e:d4 4. C:d4 Cf6 5. Ce3 a6.

Tot pentru a preveni varianta Opocensky s-au mai încercat și alte sisteme. În trei partide s-a jucat de

exemplu mutarea 6. f4. In toate trei partidele, continuarea a fost: 6... De7 care, împreună cu 6... e5, este cel mai bun răspuns la mutarea 6. f4. A urmat 7. Nd3 e5! 8. Cf3.

Diagrama Nr. 23

și acum diversele continuări au fost.

a) în partida Ciociltea-Sajtar: 8... Ne7 9. 0-0. Aici Sajtar a comis o inexactitate și a jucat 9... Ne6?. La fel de greșit a jucat negrul în partida Averbach-Vaitonis, Stockholm 1952. Acolo s-a continuat: 10. De2! e:f4 11. N:f4 0-0 12. Rb1 Cbd7 13. Cd4 Ce5 etc. cu joc ceva mai bun pentru alb. Aici s-a continuat 10. De2! 0-0 (după 10... b5, a4!) 11. f5 Ne8 12. a4 b6 13.

Diagrama Nr. 24

Cd5! C:d5 14. e:d5 Nb7 15. e4 și albul a obținut victoria grație unui atac puternic contra regelui negru.

b) mult mai bine s-a apărat negrul în partida Troianescu-Sajtar; el a jucat în loc de 9... Ne6?, ca în partida precedentă, 9... 0-0 și după 10. Rb1 b5 11. a3 (mai bine era imediat 11. De2!) 11... Nb7 (vezi diagrama nr. 24).

12. Del Cbd7 13. f:e f:e 14. Ch4 g6: poziția negrului a oferit resurse suficiente de apărare.

c) și în partida L. Szabo-Troianescu: negrul a reușit să obțină un joc satisfăcător: 8. Cf3 Ce6 9. 0-0 Ne7 10. Rb1 0-0 11. a3 e:f4! 12. N:f4 Ce5

Diagrama Nr. 25

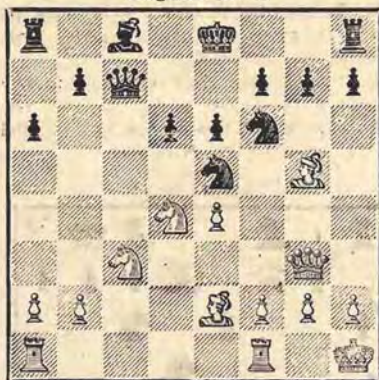

13. C:e5 d:e5 14. Ng5 Ne6 15. Del Ch5 16. Nd2 Tae8 17. De2 Cf6 18. Tae1 Rb8.

Un alt sistem preventiv contra variantei Opocensky a fost încercat de L. Szabo contra lui Ciociltea. După 1. e4 e5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Ce3 a6. el a jucat neobișnuita mutare în această poziție: 6. Ng5 pe care o cunoaștem din varianta Richter-Rauzer (dar acolo nu s-a jucat 5... a6 ci 5... Cc6). Jocul a continuat cu 6... e6 și după 7. Ne2 Ne7 8. 0-0 De7 9. Dd3 Cbd7 10. Dg3 negrul a jucat greșit 10... Ce5? (vezi diagrama nr 26), ceea ce a permis albului să continue cu: un puternic atac prin 11. Tad1 0-0 12. f4 Cg6 13. f5 etc.

În loc de 10. Ce5? era mai bine 10... b5 sau chiar 10... 0-0. Este interesant de văzut cum combate marele maestru Kotov această variantă. În partida sa cu Liublinski (alb) din campionatul Moscovei 1952, el a jucat după 6. Ng5 Cbd7 7. a4 Dc7 8. Ne2 e6 9. Nh4 Ne7 10. Ng3 Cc5 11. f3 0-0 12. Nf2 d3

Diagrama Nr. 26

13. e:d5 e:d5 14. 0-0 Nd6 15. g3 Nh3 și a obținut un joc plin de promisiuni.

Marele maestru sovietic Boleslaviiski a încercat să prevină varianta Opočensky în partida sa cu Ciociltea, jucând după 1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Ce3 a6 6. g3. A urmat 6... e5! care constituie unul din cele mai energice răspunsuri și apoi 7. Cde2. În partida Reshevsky-Najdorf, Dubrovnik 1950, s-a continuat 7. Cb3 Ne6 8. Ng2 Cbd7 9. 0-0 Tc8 10. h3 b5 11. g4 Nc4! 12. Te1 b4 13. Cd5 C:d5 14. e:d5 Ne7 15. Cd2 Nb5 16. a4! b:a3 cu joc aproximativ egal. 7... Ne6 8. Ng2 Ne7 9. 0-0 Cbd7 10. h3 b5 11. a4! b4 12. Cd5 C:d5 13. e:d5 Nf5 14. f4! Dc7 15. e3 b:e3 16. C:c3 e:f4 17. N:f3 0-0 și albii au obținut un joc mai liber (vezi d'agrama nr. 27).

Varianta Opočensky propriu zisă: 1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Ce3 a6 6. Ne2 e5! a fost văzută într-o singură partidă, între Milev și L. Szabo. Acolo s-a continuat 7. Cb3 Ne7 8. 0-0 0-0. În celebra partidă

Smislov-Najdorf, Budapesta 1950, terminată cu o strălucită victorie a marelui maestru sovietic, s-a jucat cu

Diagrama Nr. 27

interventire de mutări 8... Cbd7 9. Ne3 Ne6 10. f3! Cb6 11. Df2 Dc7 12. a4 Cc4 13. N:c4 N:c4 14. Te1 0-0 15. Cd2 etc.

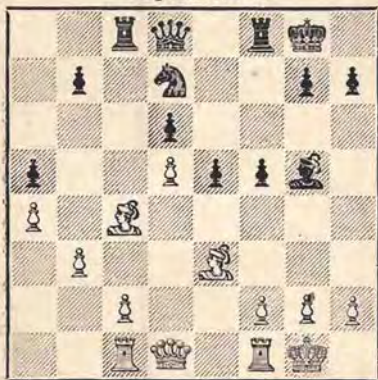
În partida Unzicker-Tartakower, Dubrovnik 1950, negrul a jucat și mai bine: 10... b5! dar după 11. Nf2 0-0 12. Te1 Ce5 13. Nf1 Dc7 14. C:c5 d:c5 15. De2 Tfd8 16. Tad1 Da5 17. Ng3! nu a putut evita o poziție inferioară și apoi înfringerea.

În partida Milev-Szabo s-a continuat 9. Ne3 Ne6 10. Nf3? Această mutare care are scopul de a întirzia cât mai mult d6-d5, nu poate constitui în nici un caz o răsturnare sau măcar o combatere eficace a sistemului Opočensky. Din contră, nebunul alb postat la f3 împiedecă atacul centrului negru prin eventualul f4, care constituie unul din sistemele elaborate chiar de către M. Botvinnik în varianta Opočensky: 10... Cbd7 11. a4 Cb6 12. Cd2 a5 13. b3 Cf7! 14. Cd5 N:d5 15. e:d5 f5! Iată că negrul a ajuns la un contrajoc extrem de energetic pe flancul regelui și în centru, iar figurile albe sînt nefavorabil postate. 16. Ne2 Nf6 17. Te1 Tc8 18. Cc4 C:c4 19. N:c4 Ng5! (vezi diagrama nr. 28).

Se schimbă nebunul de câmpuri negre, după care calul negru devine

dominant, în timp ce nebulul alb de cimpuri albe va juca tristul rol de pion. 20. N:g5 D:g5 21. f4 e:f4 22. Dd2 Ce5 23. D:f4 D:f4 23. T:f4 g5 și negrul a obținut o victorie relativ ușoară.

Diagrama Nr. 28

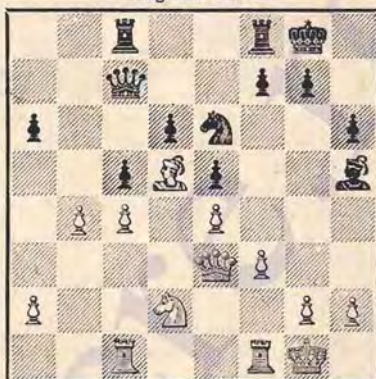

Așa zisa variantă O'Kelly 1. e4 c5 2. Cf3 a6! a fost jucată în două partide. În partida Troianescu-Ciociltea, după 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Ce3 e5, albul a adoptat ca model partida Smislov-Müller, Venetia 1950, obținând un vădit avantaj. A urmat: 6. Cf3 (6. Cf5, d5!) Ne4 7. Ng5 d6 8. Ne4 h6 9. Nd2 De7. Müller a jucat în suscitata partidă 9... Cbd7 și după 10. Cd5 C:d5 11. N:d5 Ne5 12. b4 Nb6, albul a obținut o poziție strategic câștigată. Este, de asemenea, clar că nu mergea 9... N:c3? 10. N:c3 C:e4 11. N:f7+ R:f7 12. Dd5+ și D:e4, albul stînd mai bine. 10. De2 Ng4 11. Dd3! Cbd7 12. Cd5 C:d5 13. N:d5 N:d2+ 14. C:d2 0-0 15. 0-0 Te8 16. e4! Ce5 17. De3 b5 18. b4 Ce6 19. f3 Nh5 20. Tac1 și albul a obținut avantaj pozițional vădit (vezi diagrama nr. 29).

Și în partida dintre Re'cher și L. Szabo, albul a jucat cu mult spirit de inițiativă o variantă de gambit recomandată de Morra, dar prea rar întâlnită în concursuri: 1. e4 c5 2. Cf3 a6 3. d4 e:d4 4. e3!? d:c3 5. C:c3. Pentru pionul sacrificat albul are un avantaj oarecare de dezvoltare. 5... d6

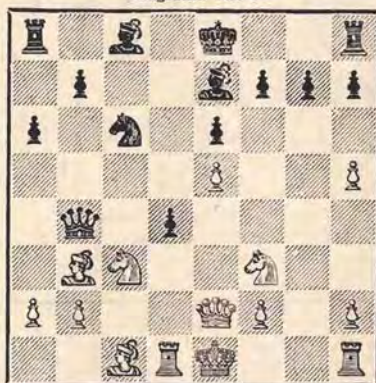
6. Ne4 e6 7. De2 Ne7 8. Nf4 Cf6 9. Td1. Presează neplăcut asupra pionului d6.

Diagrama Nr. 29

9... Ce6! Marele maestru maghjar se apără însă tactc, avînd în pregătire o combinație care este însă insuficientă deoarece după 10. e5! Ch5! 11. Ne3!! în loc de 11. Nc1, albul cîștigă cel puțin un pion; el este forțat la 11... g6 după care urmează 12. e:d6! Nf6 (12... N:d6?? 13. Nc5+) și atunci albul joacă 12. e:d5 cu avantaj. Nu merge ca în text 11. Ne3 d5 12. g4! Da5 13. Nb3 Db4 14. g:h5 deoarece pe d4 sunt trei bătaii albe și albul ar cîștiga o figură. 10. e5! Ch5! 11. Nc1 d5 12. g4 Da5! 13. Nb3 Db4! (poanta!)

Diagrama Nr. 30

14. g:h5 d4 și albul recuștigă figura cu joc mai bun.

Varianța dragonului a fost relativ puțin jucată. O găsim în trei partide sub forme diferite:

Între St. Szabo și Milev partida a evoluat pe căi relativ cunoscute: 1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Cc3 g6 6. Ne2 Ng7 7. 0-0 0-0 8. Ne3 Cc6 9. Rh1. Teoretic se joacă aci 9. Cb3 pentru a împiedeca d6—d5! 9... C:d4. Mai bine era 9... d5! 10. N:d4 Nd7 11. Cd5 C:d5 (desigur nu 11... C:e4? 12. N:g7 R:g7 13. Dd4+ Cf6 14. C:f6 e:f6 15. D:d6 și albul stă mult mai bine). 12. e:d5 N:d4 13. D:d4 b5 cu joc ceva mai bun pentru alb.

Foarte interesant a evoluat partida Toluș-Petrosian: 1. e4 c5 2. Cf3 Cc6 3. d4 c:d4 4. C:d4 g6! Negrul ignorează posibilitatea creării poziției tipice din varianta Maroczy cu e4 și e4, care se evită de obicei jucând 4... Cf6, pentru a promova 5. Cc3. 5. Cc3 Ng7 6. Ne3 Cf6 7. Ne2 0-0 8. 0-0. Și după 8. Dd2 ar fi putut urma 8... d5! 9. e:d5 C:d5 10. C:d5 C:d4! 11. N:d4 D:d5 12. N:g7 D:g2 și negrul stă mai bine, ca în partida Pogrebiski—Simaghin, semifinala celui de al XVIII-lea campionat al Uniunii Sovietice. 8... d5!

Diagrama Nr. 31

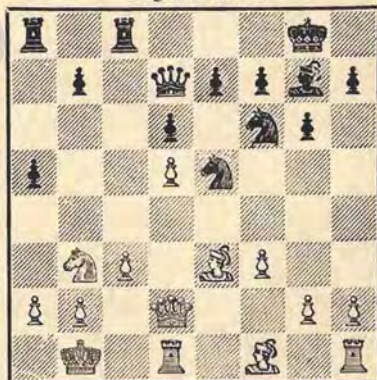

Negrul economisește mutarea d7—d6 care este cunoscută din varianta clasică, după care ar putea urma 9. Cb3.

Acum negrul forțează o lichidare în centru, cu joc perfect egal. 9. e:d5 Slab ar fi 9. C:c6 b:c6 10. e5 Cc8 11. f4 f6 și negrul are inițiativa în centru. 9... Cb4! Mai puțin bine ar fi fost 9... Cd5? 10. C:d5 D:d5 11. N13 cu avantaj pentru alb. 19. Cb3 = etc. În partida Scerbakov—Simaghin, campionatul Moscovei 1950, a urmat mai slab 10. d6 D:d6 11. Cdb5 Db8 12. Nc5 Cc6 cu joc foarte bun pentru negru.

În partida Barcza—Filip, albul a încercat în varianta Opocensky un sistem rar întâlnit în ultimii ani, în practica concursurilor. După 1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Cc3 g6 6. Ne3 Ng7 s-a jucat 7. f3 (Rauzer!) 0-0 8. Cb3. Mai bine este imediat 8. Dd2 și 0-0-0. 8... Cc6 9. Dd6 Ne6 10. Cd5. Probabil că era mai bine de continuat cu 10. 0-0-0 deoarece 10... d5 încă nu este posibil. 10... N:d5 11. e:d5 Ce5 12. 0-0-0 Dd7 13. Rb1 Tfe8 14. e3 a5 (vezi diagrama nr. 32).

Diagrama Nr. 32

și atacul negrului a devenit covârșitor. Faptul că această variantă este rar văzută în concursuri, ca și exemplul destul de concludent din prezenta partidă, ne arată că sistemul de mai sus nu este viabil și trebuie abandonat.

În turneul de la București au mai fost văzute unele variante mai rar întâlnite în practica concursurilor.

Astfel între St. Szabo și Sajtar s-a jucat varianta Kasparian-Vinken: 1. e4 e5 2. Cc3 Cc6 3. f4 e6 4. Cf3 d5 5. Nb5 Cf6. Mai exact este aici 5... Cfe7 evitând dublarea pionilor. În partida Kasparian-S maghin, Pernau 1947, negrul a jucat și mai slab: 5. d:e4 urmat de 6. N:c6+ b:c6 7. C:e4 Cf6 8. d3 Na6 9. De2 Ne7 10. 0-0 C:e4 11. D:e4 Dd5 cu joc ceva mai bun pentru alb, 6. N:c6. Mai bine era 6. e5! Cfd7 7. N:c6 b:c6 8. 0-0 Ne7 9. d3! 0-0 10. De1 Tb8 11. b3 De8 12. Na3 Na6 13. Cd1! f5 14. Da5 Nb7 15. Cb2 etc. ca de exemplu în partida Kasparian-Bronștein, campionatul Uniunii Sovietice din 1947. 6... b:c6 7. d3 Ne7 8. 0-0 0-0 9. De1 Na6 10. Rh1 (e5!) Te8 11. e5 Ce8 12. Ce2 f5 cu joc ceva mai bun pentru negru.

Diagrama Nr. 33

Contra lui Ciociltea, Stoltz a încercat sistemul său preferat, întâlnit atît în turneul de la Stockholm 1952, cît și la Olimpiada de la Helsinki 1952: 1. e4 e5 2. Cf3 d6 3. c3! cu intenția de a ocupa cu d4 centrul. Jocul negrului în această variantă constă deci în a împiedeca cît mai mult timp această ocupare a centrului de către alb. 3... Cf6 4. Dc2. Aici se mai joacă mutarea oarecum b'zară 4. Nd3, de exemplu: 4. Nd3 Cc6 5. Nc2 Ng4 6. h3 Nh5 7. d3 e6 8. Cbd2 Ne7 9. a3 h6 10. b4 d5 11. b5 Ce5 ca

în partida Kasparian-Kan, al XX-lea campionat al Uniunii Sovietice 1952. 4... g6. În partida Stoltz-Stahlberg, Stockholm 1952 s-a jucat 4... e6 cu continuarea 5. d4 Ne7 6. d:c5 d:c5 7. Nd3 Cc6 8. 0-0 Dc7 9. Tfe1 a6 10. Ng5 Cfd7 11. N:e7 C:e7 12. Cbd2 Cg6 cu joc mai bun pentru negru. 5. d4 e:d4 6. c:d4 Ng7 7. Cc3 0-0 8. h3 Cc6 9. d5? Indicat era 9. Ne3 9... Cb4 10. Db3 a5 11. Ne3 Cfd7 12. a3 Ca6 13. N:a6?

Diagrama Nr. 34

Mai bine era după părerea noastră 13. Nb5! Cac5 14. Dc2 și după Tc1 și b4, albul are inițiativa sau, eventual, Nd4 cu contracararea puternicului nebul de la g7. 13... b:a6! cu intenția de a presa pe coloanele „b” și „c” 14. Ca4 Tb8 15. Dc2 Ce5 16. Cd2 (trebuia C:e5) 17. Cc3?? T:b2 și negrul a câștigat.

Ca încheiere arătăm cîteva exemple de tratare „elastică” a deschiderilor cum o numește Nimzovici, adică trecerea dintr-o deschidere în alta. Acest fel de a trata deschiderile a fost considerat pe vremea lui Tarasch ca un produs al decadentei și ideea de a masca planul deschiderii arăta o „lipsă de curaj”(!). În realitate este vorba aici numai de o transpunere a principiilor de manevră în domeniul deschiderilor. Școala sovietică de șah cunoaște exemple multiple de tratare elastică

a deschiderilor și astăzi nici cei mai ređutabili dogmaticieni nu s-ar încumeta să califice acest fel de a trata deschiderile ca „decadent”. Dăm câteva exemple:

I. 1. d4 d5 2. c4 d:c4 Gambitul damei acceptat? 3. Cf3 Cf6 4. e3 g6 5. N:c4 Ng7 6. 0—0 0—0. Nu! Apărarea Grunfeld!

II. 1. d4 d5 2. c4 c6 apărarea slavă? 3. Cc3 Cf6 4. Cf3 g6 Nu! Sistemul sau varianta Schlechter care se suprapune adeseori cu variante din apărarea Grunfeld! 5. c:d5 c:d5 6. Nf4 Ng7 7. e3 0—0 8. Ne2 Cc6 etc.

III. 1. e4 e3 Franceza? 2. d4 c5 3. d5 e:d5 4. e:d5 Cf6 5. c4 d6 6. Cc6 g6 7. Cf3 Ng7 8. Ne2 d6 9. 0—0 0—0 Nu! Varianta Panov din indiană regelui ș.a.m.d.

Și siciliană a fost transformată de alb în câteva partide într-o indiană a regelui, cu scopul de a deruta sau de a surprinde pe adversar. Albul a jucat deci un sistem de „apărare” cu un tempo în plus.

În partida Troianescu—Petrosian, după 1. e4 c5 2. Cf3 d6, albul a jucat 3. d3 și după 3... Ce6 4. Cbd2 g6 5. g3 Ng7 6. Ng2 e6 7. 0—0 Cge7, partida albului a fost ca structură identică

Diagrama Nr. 55

cu o partidă indiană veche. În afară de aceasta negrul nu a adoptat cel mai bun sistem de combatere a in-

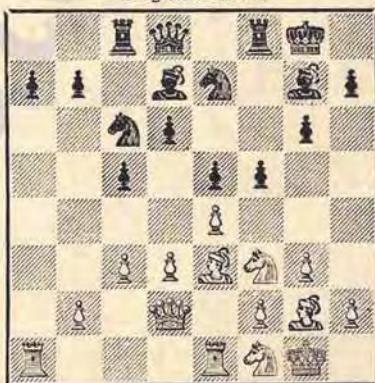
dianei regelui, întâmpinând reale dificultăți chiar din deschidere. S-a continuat: 8. Te1 0—0 9. e3 și după 9... b6? 10. Cf1 Na6 11. d4 c:d4 12. C:d4 Ce5 13. Ng5! h6 14. Da4! (vezi diagrama nr. 35).

14... Nb7 15. N:e7 D:e7 16. Tad1 Tfc8 17. Ce3, albul a obținut o poziție excelentă.

În partida Petrosian—Sajtar s-a continuat după 4. Cbd2 Cf6 5. g3 g6 6. Ng2 Ng7 7. 0—0 0—0 8. Ce4 și după 8... d5, albul joacă indiană regelui cu doi(!) timpi în plus, un tempo cu alb și unul câștigat prin d7—d6 și d6—d5!

Mai bine a jucat deschiderea maestrului cehoslovac Filip, cu negrele, contra lui Troianescu: 1. e4 c5 2. Cf3 e6 3. d3 Cc6 4. g3 g6 5. Ng2 Ng7 6. 0—0 Cge7 7. Cbd2 0—0 8. Te1 d6 9. Cf1 Nd7 10. e3 e5! 11. Ne3 Tac8 12. Dd2 f5! cu inițiativă pentru negru.

Diagrama Nr. 36

În afară de siciliană au mai fost văzute, dar numai sporadic, deschiderea franceză și Caro-Kann.

Apărarea franceză

În partida Boleslavski—Barcza, după 1. e4 e6 2. d4 d5 3. Cc3 Nb4 (Mutarea lui Nimzovici) a urmat 4. e5 c5 5. a3 N:c3+ 6. b:c3 Cge7 7. a4. Aici se mai obișnuiește 7. Dg4 și 7. Cf3. Mutarea din text are ca autor pe marele

maestru sovietic V. Smislov și are ca scop activizarea nebunului alb de la c1 pe diagonala c1—f4 pentru a exploata slăbiciunea timpurilor negre din lagărul advers. Mutarea 7. a4 este cunoscută pentru prima dată din turneul absolut al Uniunii Sovietice din anul 1941, din partida Smislov—Boleslavski 7... Cb6 8. Cf3 Da5 9. Nd2 e4 10. g3. În susnumita partidă s-a jucat 10. Cg5 h6 11. Ch3 Cg6 12. Df5 Nd7 13. Cf4 C:f4 14. D:f4 Ce7 15. h4 N:a4 16. h5 etc. cu avantaj pentru negru. 10... Nd7 11. Ng2 0—0—0 12. 0—0 f5 13. e:f6 e.p. g:f6 14. Te1 Cg6 15. Nh6 Thg8 16. Dd2 Tde8 17. h4 a6 18. Nh3 Ch8 19. Nf4 Cf7 20. Fab1 Te7 21. Ng2 Tge8 22. Ted1, pentru a împiedeca e6—e5. 22... Ccd8 23. Del D:a4 24. Tba1 Dc6 25. Da3

Diagrama Nr. 37

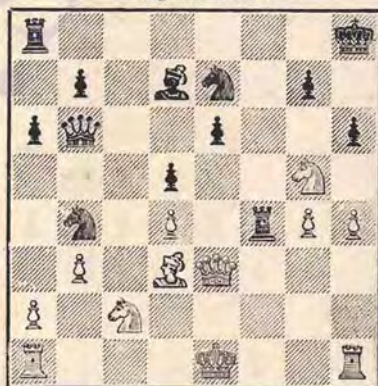

Albul amenință acum cu un atac necruțător, bazat pe cele două coloane deschise „a” și „b” și pe teribila diagonală b8—h2. De aceea negrul, înghesuit cu piesele sale, retrocedează pionul câștigat pentru a schimba damele și pentru a degaja astfel jocul. 25... b5 26. D:a6+ D:a6 27. T:a6 Nc5 și partida s-a dat rem. ză după 41 de mutări.

Partida dintre Stoltz și Troianescu a avut o desfășurare și mai emoționantă. Aici, în loc de 5. a3, albul a jucat 5. Nd2. S-a continuat: 5... Cge7

6. Cb5 N:d2+ 7. D:d2 0—0 8. c3! Pentru a susține centrul alb de pionii. 8... Cb6 9. Cf3. În partida Goldenov—Bronstein, campionatul Uniunii Sovietice din 1947, albul a continuat 9. f4 și după 9... c:d 10. c:d Cf5 11. Cf3 a6 12. Ca3 Db6 13. Td1? Cb4 14. Ta1 Nd7 15. Ne2 Tac8 negrul a obținut un joc mai bun. 9... a6 10. Ca3. În partida Poletaev—Sokolski, partidă prin corespondență din Uniunea Sovietică 1951, albul a încercat 10. Cd3 și după 10... c:d 11. c:d f6! 12. Nd3 f:e 13. C:c8 T:c8 14. d:e D:e8 15. 0—0 Cg6 16. Te1 T:f3! negrul a obținut inițiativa. 10... c:d 11. c:d Cf5 12. Ce2 Db6 13. b3 Rh8! O mutare fină care împiedecă 14. Nd3, după care negrul poate bate de trei ori la d4 fără a se teme de șahul prin descoperire N:h7+. 14. g4?! Cfe7 15. Nd3 f6! 16. e:f6 T:f6 17. De3 Nd7 18. Cg5 h6 19. f4. Desigur calul d'n g5 nu poate fi luat din cauza atacului de mat cu Dh3+ și g6. 19... Cb4! 20. h4? T:f4!

Diagrama Nr. 38

21. 0—0—0 Taf8 și jocul negrului a fost superior.

Din partida arătată ca exemplu, poate să reiasă că varianta 5. Nd2 nu este cea mai energică și eficientă combatere a sistemului Nimzovici (3... Nb4).

Apărarea Caro-Kann

Această deschidere s-a jucat în trei partide cu o evoluție extrem de interesantă.

1. În partida St. Szabo—Boleslavski s-a jucat 1. e4 e6 2. Cc3 d5 3. Cf3 d:e4 4. C:e4 Cf6 5. C:f6 e:f6. Structura pionilor, care a rezultat după acest schimb, este de așa natură că albul are o majoritate de pioni pe flancul damei, ceea ce ar constitui un avantaj pentru final. Dar... înaintea finalului există jocul de mijloc! De aceea negrul va fi nevoit să joace la complicații, mai ales în această fază a poziției. Pentru a evita acest dezavantaj al majorității albe pe flancul damei, marele maestru sovietic Flohr preferă aici 5... g:f6. 6. d4 Nd6 7. Ne2. În partida Blvșev—Goldenov, al XX-lea campionat al Uniunii Sovietice 1952, s-a continuat: 7. Nd3 Ng4 8. e3 0—0 9. Ne3 Da5 10. De2 Dh5 11. 0—0 Cd7 12. h3 N:f3 13. g:f3 Cb6 14. c4 c5 cu joc mai bun pentru alb 7... 0—0 8. 0—0 De7 9. c4 Td8 10. De2 Ng4 11. g3. Altfel se pierde pionul d4 sau h3. 11... De8 12. Ch4! N:e2 13. D:e2 Ca6 14. Nd2 Cc7 15. Tfd1 Nf8 16. Ne3 De6 17. Tac1 Td7 18. Cg2 Te8 19. De2 Dg4 20. Td3 Ted8 21. Dd1 Df5 22. Ch4 Da5

Diagrama Nr. 39

și albul a reușit până la urmă să contracareze diversele amenințări asupra

pionului „slab” din d4, obținând chiar un joc plin de promisiuni.

2. În partida Clociltea—Golombek s-a jucat în loc de 4... Cf6, ca mai sus 4... Ng4 5. h3 N:f3. Mai slab ar fi 5... Nh5 6. Cg3 Ng6 etc. 6. D:f3 Cbd7 7. Cg5 Cgf6 8. Db3 e6 9. D:b7 Ne7. Negrul sacrifică material pentru o dezvoltare rapidă. 10. Cf3. După 10. D:c6 0—0 11. Cf3 Tac8 12. Da4 Cb6 etc. negrul obține foarte repede inițiativa. 10... 0—0 11. Da6. Relativ mai bine era 11. Ne2 cu rocada mică. 11... e5! Maestrul Golombek un excelent cunoscător al apărării Caro-Kann joacă mai departe în stil de gambit. 12. Ne2 Ne5 13. 0—0 e4 14. Cel. Figurile albe ocupă locuri foarte pasive în timp ce cele negre sînt extrem de agresive. 14... Tb8 15. De4 De7 16. c3 Ce5 17. Da4 Tfd8 18. De2 Dd6

Diagrama Nr. 40

și pentru pionul sacrificat negrul a obținut avantaj pozițional mai mult decît satisfacător.

3. Și în partida Boleslavski—Sliwa s-a jucat varianta interesantă: 1. e4 e6 2. Cc3 d5 3. d4 d:e4 4. C:e4 Nf5 5. Cg3 Ng6 6. Ch3. În partida Kopilov—Ratner, semifinala celui de al XIX-lea campionat al Uniunii Sovietice 1951, s-a jucat 6. Cf3 Cbd7 7. h4 h6 8. Nd3 N:d3 9. D:d3 Dc7 10. Nd2 Cgf6 11. 0—0—0 0—0—0 12. Rb1 e6 13. c4

Nd6 14. Ce4 Nf4 15. Nc3, cu joc mai bun pentru alb.

În partida dintre Tyroler și Halic, meciul Timișoara-Arad 1943, albul a jucat 6. h4. S-a continuat 6... h6 7. Ch3?! e5! (Mutarea lui Capablanca!). 8. h5 Nh7 9. Nc4!? D:d4 10. De2 Cf6! 11. 0-0 Ne7 12. Te1 0-0 13. c3! Dg4! cu joc superior pentru negru.

În fine, în partida dintre Szabo L. și Muller, Veneția 1949 s-a jucat 6. f4 e6 7. Cf3 Cbd7 8. Nd3 Nd6 9. N:g6 h:g6 10. Ce4 Cdf6 11. Ceg3 Ch7 12. Ch3 Ce7 13. De2 Db6 cu joc mai bun pentru alb.

6.. Cbđ7. În semifinala campionatului Uniunii Sovietice din 1949, Tbilisi, Petrosian cu negrele a jucat contra lui Grecikin: 6... Cf6 cu continuarea 7. Cf4 e5 8. C:g6 h:g6 9. d:e5

D:d1+ 10. R:d1 Cg4 11. C:e4 C:e5 12. Ne3 0-0 13. g2 Cbd7 14. c3 Cf6 16. C:f6+ N:f6 16. Rc2 cu joc mai bun pentru alb. 7. Ne4 e6. Mai bine s-a jucat în partida Keres-Kasparian, al XX-lea campionat al Uniunii Sovietice 1952: 7... Cgf6 8. Cf4 e5! 9. d:e5 Da5+ 10. Nd2 D:e5+ 11. Cge2 Nc5 12. 0-0 0-0-0 13. Cg3 Dd4 14. Nd3 The8 cu joc egal. 8. Cf4 Nd6 9. h4 De7 10. C:g6 h:g6 11. Bf3 Cgf6 12. Ng5 Da5+ 13. g3 0-0-0 14. 0-0-0 Thf8 15. The1 Tde8 16. Rb1 Rb8 17. Nb3 cu poziție ceva mai bună pentru alb.

Din cele citeva partide trecute în revistă, reținem că deschiderea Caro-Kann, în ciuda aparențelor sale de pasivitate, constituie o deschidere foarte solidă pentru negru.

DESCHIDERILE ÎNCEPÎND CU 1. d2-d4

I. Jocuri închise

Gambitul damei

Deși gambitul damei s-a jucat mult (în 25 de partide), totuși numai puține dintre ele prezintă interes din punct de vedere teoretic. În general s-au jucat variante cunoscute și numai în câteva partide au fost aduse unele întăriri sistemelor de joc obișnuite.

Apărarea Tarrasch. Și în acest tur-neu, cum era de așteptat, maestrul suedez Stoltz a jucat de citeva ori apărarea Tarrasch, sub diferite forme. El a fost imitat de către norvegianul Barda, care a jucat-o și el odată. Este interesant de observat că Stoltz a pierdut două dintre cele trei partide pe care le-a jucat cu această variantă, iar singura remiză a obținut-o tocmai în linia de joc clasică, pe care teoria o consideră nesatisfăcătoare pentru negru. Pierderea acestor partide se datorește însă, în cea mai mare măsură, jocului slab al negrului în mijlocul de partidă, deoarece din deschidere, după părerea noastră, albul n-a reușit să obțină un

avantaj mai mare decât în alte variante ale gambitului damei.

În două partide (Toluș-Stoltz și Smislov-Barda) s-a jucat așa numita variantă suedeză a apărării Tarrasch. Denumirea aceasta se datorește faptului că echipa suedeză (Stahlberg, Stoltz, Lundin) a jucat-o cu mare succes la olimpiada șahistă de la Folkestone 1933.

După primele 8 mutări (1. d4 d5 2. e4 e6 3. Ce3 c5 4. c:d5 e:d5 5. Cf3 Cc6 6. g3 c4 7. Ng2 Nb4 8. 0-0 Cge7), care s-au desfășurat la fel în ambele partide, s-a ajuns la poziția din diagrama 41 (vezi diagrama în pag. 56).

Aci Toluș continuat cu 9. a3, o mutare mai puțin uzitată, dar cunoscută din partida Podgorny-Pachman (Praga 1944) în care a urmat 9... N:c3 10. b:c3 Da5 11. Nd2 0-0 12. Cel Ng4 13. f3 Nh5, după care Pachman afirmă în cartea sa că jocul este egal.

Stoltz, care este astăzi, fără îndoială, unul dintre cei mai buni cunoscători ai acestei variante, a preferat

retragerea 9... Na5, ceea ce corespunde mai bine planului strategic al negrului. Nebunul de cîmpuri negre

Diagrama Nr. 41

trebuie păstrat pentru intensificarea presiunii asupra pionului d4, punctul slab al poziției albului. După 9... Na5 albul a revenit la sistemul normal, continuînd cu 10. e4 d:e4 11. C:e4 0-0 pentru ca acum să joace mutarea nouă 12. Ne3, consolidînd baza edificiului alb în centru, pionul d4.

Consecvent ideilor strategice ale sistemului negru. Stoltz a continuat cu 12... Nb6. Maestrul cehoslovac Filip propune aici 12... Cd5, urmat de b7-b5, un plan care nu este lipsit de interes și merită să fie experimentat. Nici continuarea aleasă de Stoltz nu este însă rea și dă negrului un joc satisfăcător. După 13. Te1 Nf5 14. Ce5 N:c5 15. d:c5, ambele părți au căpătat cite un pion slab. Negrul ar fi trebuit să continue aici cu 15... Nd3 16. Te1 Da5, obținînd un joc bun. Și după 15... Cd5 16. Ng5 f6 17. Ce1 Ne6 jocul negrului n-a fost înferior. În orice caz, deschiderea acestei partide nu poate cătuși de puțin constitui o „răsturnare” a variantei suedeze.

În partida sa cu Barda, marele maestru Smislov a reluat vechea continuare 9.Ce5 (din poziția din diagrama 42), cunoscută încă din par-

tidele Grünfeld—Stahlberg și Fine—Lundin, Folkestone 1933.

Diagrama Nr. 42

Diagrama Nr. 43

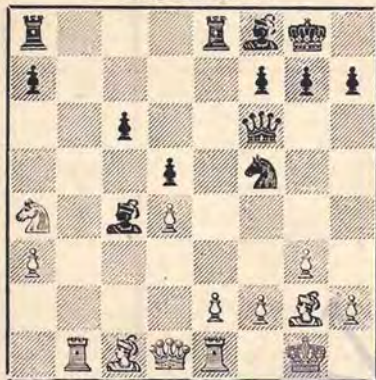
După 9... 0-0 10. C:c6 b:c6, el a renunțat însă la mutarea 11. e4 (care s-a dovedit insuficientă atît în cele 2 partide citate mai sus, cît și în partida Scheltinga—Stahlberg, Amsterdam 1950) și a jucat mutarea nouă 11. Ca4 (vezi diagrama 43)

Intența albului este de a juca b2-b3 și, după eliminarea pionului negru e4, de a obține avantaj datorită slăbiciunii pionului c6 prin eventuala ocupare a cîmpului e5. Barda a răspuns 11... Cf5 și după 12. b3 Te8 13.

b:c4 Na6 14. Tb1 a retras nebulul la f8. Albul a trebuit să apere pionul e2 prin 15. Te1 și după 15... N:c4 16. a3 Df6 (vezi diagrama 44) s-a ajuns la o poziție în care jocul negrului nu poate fi considerat mai slab. Barda a pierdut din cauza greșelilor făcute în jocul de mijloc (vezi partida Nr. 170).

În partida Boleslavski—Stoltz, maestrul suedez a încercat să-și surprindă adversarul jucând, după 1. d4 d5 2. e4 e6 3. Ce3 c5 4. c:d5 e:d5 5. Cf3 Ce6 6. g3 mutarea nouă 6... c:d4. Schimbul acesta în centru a mai fost încercat, dar după 6... Cf6 7. Ng2.

Diagrama Nr. 44

În partidă a urmat 7. C:d4 Db6 și după 8. C:c6 b:c6 9. Ng2 Cf6 s-a ajuns, prin intervertire de mutări, la o poziție cunoscută (care rezulta de obicei după 6... Cf6 7. Ng2 c:d4 8. C:d4 Db6 9. C:c6 b:c6). După 10. 0—0 Ne7, albul a mutat 11. e4!?, o continuare mult mai tăioasă decât 11. Ca4 Db5 12. Ne3 0—0 13. Tc1 Ng4 14. f3 Ne6 15. Nc5, cu avantaj pentru alb, cum s-a jucat în partida Rubinstein-Salwe, Lodz 1908. A urmat 11... d:e4 12. Ne3! D:b2 13. C:e4 0—0 14. Nd4 Da3 15. N:f6 N:f6 16. C:f6+ g:f6 17. Dh5 și albul și-a recâștigat pionul. Deși poziția pare la prima vedere foarte avantajoasă pentru alb, totuși, la un joc co-

rect negrul ar fi putut egala (vezi comentariile la partida Nr. 22).

Însfârșit, în partida cu Barcza, Stoltz a jucat cunoscuta variantă clasică a apărării Tarrasch. După 1. d4 d5 2. e4 e6 3. Cf3 c5 4. c:d5 e:d5 5. g3 Ce6 6. Ne2 Cf6 7. 0—0 Ne7 8. Ce3 0—0 9. d:c5, el a jucat 9... N:c5, renunțând la discutul Euwe gambt 9... d4, împotriva căruia este foarte efecace, după 10. Ca4 Nf5, mutarea lu. Fine 11. Nf4!

După 10. Ca4 Ne7 11. Ne3, Stoltz a jucat în locul mutării 11... Ce4, considerată de teorie ca relativ cea mai bună pentru negru pe baza partidei a 7-a din jocul Euwe-Alehin, 1927), mutarea 11... Ng4 (vezi diagrama 45).

Diagrama Nr. 45

Evitând eventualitatea schimbului pe f3, după care negrul ar fi putut juca d5—d4, albul a jucat 12. Cd4. După 12... Dd7 albul a continuat cu 13. C:c6, deoarece negrul amenința cu 13... C:d4 14. N:d4 N:e2. Aci se vede ideea mutării Ng4. Albul n-are timp să continue jocul la blocarea și ocuparea câmpului c5, prin 13. Tc1, ca în partida citată Euwe-Alehin. După 13... D:c6 14. Ce3 Tf6 15. Nd4 Ce4 16. Tc1 Da6 negrul a obținut un joc satisfăcător.

Așa numita variantă normală (simetrică) a apărării Tarrasch, a survenit în partidele Stoltz-Spasski și Troia-

nescu-Reicher. După mutările obișnuite 1. d4 Cf6 2. e4 e6 3. Cf3 e5 4. e3 d5 5. Ce3, Spasski a jucat 5. Ne7 (Mai bine Ce6) evitând simetria. A urmat 6. a3! 0-0. Acum 6... Ce6 era nefavorabil pentru negru din cauza răspunsului 7. d:c5, după care se ajunge la o variantă cunoscută, cu un tempo în minus pentru negru, care a jucat Nf8-e7:c5, în loc de N:c5 direct) 7. Nd3 (Și acum, probabil, 7. d:c5 era mai bine) 7... c:d4 8. e:d4.d:c4 9. N:c4 Cbd7 10. 0-0 Cb6 11. Na2 și s-a ajuns la una dintre pozițiile clasice cu „isolani” (pionul alb d4 izolat).

Partida Troianescu-Reicher n-a adus nimic interesant pentru teorie.

Apărarea slavă și semislavă. Majoritatea celorlalte partide în care s-a jucat gambitul damei au făcut parte din grupul apărărilor slavă și semislavă.

Varianta principală a apărării slave s-a jucat în partida Filip-Smislov, în care marele maestru sovietic, care, după cum se știe, este un foarte bun cunoscător al acestei variante, a încercat să întărească jocul negrului. După 1. d4 d5 2. e4 e6 3. Cf3 Cf6 4. Ce3 d:c4 5. a4 Nf5 6. e3 e6 7. N:c4 Nb4 8. 0-0 0-0 9. De2 Cbd7 10. e4 Ng4 11. Td1 (la aceeași poziție se poate ajunge și în altă ordine de mutații; de ex. 9. De2 Ng4 10. Td1 Cbd7 11. e4). Smislov a renunțat la mutarea 11... De7 recomandată de teorie (și după care alb obține un joc mai bun atât prin 12. h3, cât și prin mutarea recomandată de Euwe, 12. a5), jucând 12... Da5, mutare care este evident îndreptată împotriva posibilității a4-a5 (vezi diagrama 46).

12. e5 (Acțiunea era mai bine 12. h3 din cauza 12... N:f3 13. D:f3 e5) 12... Cd5 13. Ce4 (După cum a indicat maestrul Opocensky, la 13. C:d5 ar fi urmat 13... e:d5! 14. Nd3 f6! cu joc foarte bun pentru negru) 13... f6 14. e:f6 C7:f6 15. h3 N:f3 (necesar, deoarece altfel urmează Cg3) 16. D:f3 C:e4 17. D:e4 Tae8 18. Nd3 Cf6 19. Dh4 și, după părerea lui Filip, finalul este egal.

În loc de 15. h3, marele maestru Petrosian a recomandat 15. Ceg5, mutare după care pot surveni complicații

Diagrama Nr. 46

Poziția după 12... Da5 în partida Filip-Smislov

interesante, de exemplu: 15... Tae8 16. h3 N:f3 17. C:f3 Ch5 18. Ce5 (Dacă 18. Cg5, atunci 18... Chf4 19. Dg4 Tf6) 18... Chf4 19. Dg4 Nd6 și negrul nu stă mai rău.

Ideea marelui maestru Smislov deschide noi posibilități negrului în această variantă.

În apărarea semislavă s-au jucat partide interesante. Varianta de Meran a survenit în partida Sliwa-Spasski, în care după 1. d4 Cf6 2. Cf3 d5 3. e4 e6 4. Ce3 e6 5. e3 Cbd7 6. Nd3 d:c4 7. N:c4 b5 8. Nd3 a6 9. e4 e5 10. e5 c:d4 11. C:b5 negrul a jucat mutarea mai puțin uzitată 11... Cg4!? (vezi diagrama 47) propusă de maestrul sovietic Rabinovici și jucat pentru prima oară în partida Blumenfeld-Rabinovici, Moscova 1924.

A urmat 12. Cb:d4 Cg:e5 (Jucătorul uruguayean Infantozzi propune aici interesanta mutare 12... Nb7!?) 13. Ne4 Tb8!?. Varianta această este considerată slabă pentru negru în urma partidei Eliskses-Spielman, Noordwijk 1938, în care s-a jucat 13... Nb4+ 14. Nd2 Tb8 15. 0-0 N:d2 16. D:d2 C:f3+ 17. N:f3 Ce5 18. Ne4 cu a-

vantaj pentru alb. Mutarea jucată de Spasski, 13... Tb8 nu poate constitui o întărire a jocului negru, deoarece

Diagrama Nr. 47

Poziția după 11... Cg4 în varianta de Meran

acum flancul regelui său rămâne nedezvoltat, ceea ce va fi folosit de către alb. După 14. 0-0 C:f3+ 13. N:f3 Nb7 16. Ce6 albul a obținut avantaj și sacrificând două figuri pentru turn, a câștigat frumos (vezi partida Nr. 114).

În această variantă ultimul cuvânt al teoriei pare a fi part. da Lundin-Trifunovici (Stockholm 1948) în care negrul a egalat după 12... Nb4+ 13. Nd2 N:d2+ 14. D:d2 Nb7! 15. 0-0 Cg:e5.

În câteva partide varianta de Meran a fost evitată, fie de alb, fie de negru. Astfel, în partida Barcza-Reicher, negrul a jucat după 1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cf3 d5 4. Ce3 e6 5. e3 Cbd7 6. Nd3, mutarea preferată de către marele șahist rus M. I. Cigorin, 6... Nd6. A urmat, conform recomandățiilor teoriei, 7. e4! d:e4 8. C:e4 C:e4 9. N:e4 și acum negrul n-a jucat nici vreuna din vechile continuări - 9... Nb4+ 10. Nd2 N:d2+ 11. D:d2 +, sau 9... 0-0 10. 0-0 Dc7 11. Nc2!, - nici încercarea mai nouă de a întări jocul negrului prin 9... e5!?, ci a continuat cu 9... Cf6 încercând ca prin intervertirea mutărilor să

Diagrama Nr. 48

Poziția după 13... 0-0 în partida Barcza-Reicher

obțină un joc satisfăcător. După 10. Nc2 D:a5+ 11. Nd2 Nb4 12. 0-0 N:d2 13. C:d2 0-0 deși problema nebunului c8 n-a fost încă rezolvată, „jocul negrului nu este rău” (Levenfiș) (vezi diagrama nr. 48).

În continuare însă, Reicher a jucat foarte slab și a pierdut repede. Poziția din diagramă necesită un studiu aprofundat pentru stabilirea exactă a posibilităților negrului în jocul de mijloc care urmează.

Diagrama Nr. 49

Poziția după 9. Re2 în partida Spasski-Reicher

În două partide albul a încercat, după 1. d4 d5 2. c4 e6 3. Cf3 Cf6 4.

Ce3 e6, mușarea 5. Ng5 oferind negrului posibilitatea de a intra în cunoscuta „variantă Botvinnik” (5... d:c4 6. e4 b5 7. e5 h6 8. Nh4 g5 9. C:g5, etc.) În ambele partide negrul a evitat însă această variantă tăioasă. Reicher (cu negrul) în partida cu Spasski, a jucat 5... h6. După 6. N:f6 D:f6 s-a ajuns la așa numita „variantă Moscova”. Spasski a continuat energic, conform unei recomandări a lui Keres, cu 7. e4! După 7... d:c4 8. C:e4 Nb4+ 9. Re2!? (vezi diagrama 49), s-a ajuns la o poziție foarte interesantă. Deși albul a pierdut rocada, el are bune perspective de a menține inițiativa datorită avantajului de dezvoltare și superiorității în centru. În continuare negrul a jucat 9... Df4 și după 10. Dd3 și-a slăbit poziția de pion prin 10... f5. Albul a câștigat câțiva timpi cu a lungarea damei negre: 11. Ce3 Cb7 12. g3 Dg4 13. h3 Dh5 14. Ng2 și după 14... 0-0 a sacrificat foarte interesant un pion prin 15. g4! obținând perspective de atac pe flancul regelui.

După cum se vede din această partidă, varianta propusă de Keres este promițătoare și dă loc unui joc de mijloc interesant. Este însă discutabil dacă ea este mai bună decât vechea continuare 7. Db3 prin care de obicei albul obține un mic avantaj pozițional, fără să se expună la riscuri.

În partida Toluș-Milev, după 5. Ng5 d:c4, albul a jucat mutarea 6. a4, cunoscută din partidele Donner-Kotov (Veneția 1950) și Bronstein-Botvinnik (a 24-a din meci, 1951). După 6... Nb4 Toluș n-a jucat însă 7. e4, ca în partidele amintite, ci 7. Dc2, o mutare neobișnuită în această poziție (vezi diagrama 50), prin care albul evită să se angajeze în complicațiile care survin după înaintarea imediată în centru e2-e4. Milev a răspuns atacând imediat centrul alb prin 7... e5 și după 8. e3 h6 9. Nh4 Ce6 10. Td1 c:d4 11. C:d4 C:d4

Diagrama Nr. 50

Poziția după 7. Dc2

12. T:d4 Da5 13. N:f6 g:f6 14. N:c4 s-a ajuns la un joc de mijloc în care șansele pot fi considerate sensibil egale.

Gambitul slav a fost jucat în partida Toluș-St. Szabó, în care reprezentantul nostru a utilizat mutațiile cunoscute, după 1. d4 d5 2. e4 e6 3. Ce3 c6 4. e4 d:e4 5. C:e4 Nb4+ 6. Nd2 D:d4 7. N:b4 D:e4+ 8. Ne2, continuarea 8... e5!?, analizată și recomandată de către șahiști unguri încă în 1951 (Vezi diagrama 51)

Diagrama Nr. 51

Mutarea aceasta este cunoscută șahiștilor noștri în urma partidei Dr.

Troianescu-Erdelyi, d'n campionatul R.P.R. 1952, care coincide cu partida Toluş-St. Szabó pînă la mutarea 11-a.

A urmat 9. N:c5 (Acum la 9. Nc3 negrul poate răspunde cu 9... f6 și la 10. Dd6 cu Dc6!) 9... D:g2 10. Nf3. (Mai slab s-a jucat într-o partidă Dalkö-Honfi, Budapesta 1950: 10. Dd4 Cd7 11. Nf3 Dg5 12. Nb4 De5+ 13. Ce2 D:d4 14. C:d4 Ce5 15. Ne2 Nd7 și negrul, rezolvînd în mod satisfăcător problemele deschiderii, a cîștigat partida datorită pionului în plus) 10... Dg5 11. Nd6. În această poziție Erdelyi a jucat 11... Cc6!? permițînd o slăbire simfioare a formației sale de pioni de pe flancul damei. După 12. N:c6+ b:c6 13. Cf3 albul a obținut suficientă compensație pentru pionul în minus, constînd d'n majoritatea de pioni de pe aripa damei și avantajul evident de dezvoltare. Voînd, probabil, să evite această continuare, St Szabó a jucat 11... Ce7 dar și acum după 12. Ce2 Cbc6 13. Tg1 Df6 14. Cc3 albul a obținut o compensație suficientă pentru pionul sacrificat. Perechea sa de nebuni domină tabla, iar negrul nu-și poate termina în mod normal dezvoltarea. După cit se pare, mutarea 3... c5 nu soluționează problemele dificile ce se pun negrului în această variantă.

Varianta schimburilor s-a jucat atît împotriva apărării slave, cit și în apărarea ortodoxă. Prezentă înțeres partida Petrosian-St. Szabó, în care după 1. d4 d5 2. e4 e6 3. Ce3 c6 4. Cf3 Ne7 5. De2 Cf6 6. c:d5 negrul a reluat în mod neobișnuit cu pionul „c”. După 6... e:d5 7. Ng5 0-0 8. e3 Ce6 9. a3 Da5 pentru a și realiza intenția de a juca b2-b4, albul a recurs la mutarea destul de artificială 10. Ta2 și după 10... h6 11. Nh4 Ce4 12. N:e7 Ce7 13. b4 De7 14. C:e4 D:c2 15. T:c2 d:e4 16. Cd2 f5 albul nu și-a putut valorifica minimul avantaj pozițional.

În partida Petrosian-Rădulescu,

marele maestru sovietic a folosit varianta sa preferată împotriva variantei „ortodoxe” a gambitului damei. După 1. d4 Cf6 2. e4 e6 3. Cf3 d5 el a schimbat imediat în centru, 4. c:d5 e:d5 dar după 5. Cc3 Ne7 6. De2 Cbd7 a jucat 7. Nf4. De obicei în această variantă nebulul se dezvoltă la g5, cum de altfel a și jucat Petrosian în poziții similare, în numeroase partide (de ex. Petrosian-Toluş și Petrosian-Aronin d'n al XVIII-lea campionat al U.R.S.S., 1950). A urmat 7... c6 8. e3 Cf8 9. Nd3 Ce6 10. Ne5 Nd6 11. 0-0-0 N:e5 12. C:e5 De7 și deși albul are oarecare avantaj de dezvoltare, la un joc bun șansele negrului nu sînt mai rele.

Înceind capitolul gambitului damei trebuie să menționăm încercarea lui Rădulescu de a juca tăioasa variantă 1. d4 Cf6 2. e4 e6 3. Cc3 d5 4. Ng5 e5!? în partida sa cu Spasski. Acesta din urmă a evitat însă complicațiile care pot surveni după răspunsul cel mai energetic 5. c:d5 și a jucat simplu 5. e3. După 5... c:d4 6. e:d4 Ne7 7. Cf3 0-0 albul a jucat 8. Nd3 ceea ce a permis negrului să intre prin 8... d:c4 9. N:c4 a6 în varianta Steinitz a gambitului damei acceptat, cu un tempo în plus (provenit din faptul că albul a mutat Nf1-d3:c4, în loc de N:c4). Rezultatul deschiderii trebuie considerat ca favorabil negrului, care la un joc exact ar fi avut excelente perspective de a obține un joc bun prin folosirea clasică a „isolani”-ului de la d4.

Gambitul damei acceptat. În partida Sajtar-Barcza, s-a jucat o variantă cunoscută: 1. d4 d5 2. e4 d:c4 3. Cf3 Cf6 4. e3 e6 5. N:c4 c5 6. 0-0 a6 7. De2 b5. Acum albul a retras nebulul la b3, ceea ce este considerat ca mai slab decît la d3. După 8. Nb3 Nb7 el a evitat din nou continuarea complicității 9. a4, cum s-a jucat în cunoscuta partidă Euwe-Alehin, Garmisch 1937, dar după 9. Td1 Cbd7 10. Cc3 De7 negrul a obținut

o poziție excelentă. Continuarea simplificatoare 11. d5 C:d5 12. C:d5 e:d5 13. N:d5 N:d5 14. T:d5 Ne7 a dus chiar la un oarecare avantaj pozițional pentru negru, care a rămas cu majoritatea de pioni pe aripa damei.

În partida sa cu Toluș a fost rîndul lui Sajter să joace gambitul damei

Diagrama Nr. 52

Poziția după 6. Cbd2 în partida Toluș-Sajter

acceptat. După 1. d4 d5 2. c4 d:c4 3. Cf3 a6 4. e3 Ng4 s-a intrat într-o variantă cunoscută, recomandată de Alehin. A urmat 5. N:c4 e6 și acum albul a continuat cu 6. Cbd2, o mutare mai puțin uzitată în această poziție (De obicei se joacă 6. Db3 sau 6. h3).

După cum spune și marele maestru Toluș în comentariile sale la această partidă „este îndoielnic dacă albul poate spera să obțină avantaj de deschidere cu această mutare. Mai tare este continuarea experimentată 6. Db3 N:f3 7. g:f3 b5 8. Ne2, care obligă pe negru să se gîndească la slăbiciunile Je pe flancul damei. Cu mutarea modestă 6. Cbd2 albul a vrut să evite vre-o surpriză de deschidere din partea negrului”.

Negrul a răspuns 6... Ce6!?, o mutare artificială, după părerea noastră, intenționînd să joace mai tîrziu e6—e5. Cu mutări simple albul a ob-

ținut însă repede o poziție foarte bună. De aceea mai bine ar fi. fost 6... e5, în stîlul obișnuit al gambitului damei acceptat. Toluș dă următoarea variantă de egalare: 7. d:c5 N:c5 8. a3 Cf6 9. b4 Ne7 10. Nb2 0—0, etc. În partidă după 7. a3 Cf6 8. b4 Nd6 9. Nb2 0—0 s-a ajuns la un joc de mijloc interesant, în care perspectivele practice ale albului sînt ceva mai bune.

Apărarea Nimzovici

Apărarea Nimzovici a fost jucată în 16 partide. Ca și la majoritatea ultimelor turnee, a predominat varianta Rubînstein-Botvinnik 1. d4 Cf6 2. c4 e5 3. Cc3 Nb4 4. e3 sau prin intervertire de mutări 4. a3 N:c3+ 5. b:c3 c5 6. e3), care a fost jucată în 9 partide. Negrul s-a apărat împotriva ei în diferite moduri, dar în general rezultatele au fost totuși favorabile albului.

Una dintre continuările cele mai jucate în ultimul timp a survenit în partida Toluș-Troianescu (Nr. 111), în care după 1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cc3 Nb4 4. e3 e5 5. Nd3 d5 6. Cf3 0—0 7. 0—0 Ce6 8. a3 N:c3+ 9. b:c3 d:c4 10. N:c4 De7 s-a ajuns la o poziție care a provocat multe discuții teoretice și a fost întilnită în numeroase partide (vezi diagrama 53).

Diagrama Nr. 53

Albul are perechea de nebuni și oarecare superioritate pe cimpuri negre. Pentru a obține avantaj el trebuie să deschidă jocul, lucru care nu se poate face decît în legătură cu punerea în mișcare a masei sale de pionii centrali. Negrul se opune la aceasta prin presiunea asupra punctului d4, combinată eventual cu înaintarea e6—e5, la momentul potrivit.

În această poziție au fost încercate diferite continuări, care marchează evoluția ideilor atacului și apărării, de la concurs la concurs:

11. Na2 Td8 12. Nb2 b6 13. De2 Nb7 14. Tac1 Tac8 15. Tfd1 h6 16. c4 c:d4 17. e:d4 Df4 18. d5 e:d5 19. c:d5 ± (Ragozin-Toluș, al XVI-lea campionat al U.R.S.S., 1948).

11. Na2 b6 12. De2 e5 13. d5 e4 14. Cd2 Ce5 15. c4 Ceg4 16. f4! e:f3 17. g:f3 ± (Furman-Condratiev, semifinala de la Leningrad a campionatului al XX-lea al U.R.S.S. 1952).

11. Na2 e5! 12. d5 e4! 13. d:c6 e:f3 14. D:f3 Ng4 urmat de D:c6, cu joc egal (Taimanov).

11. De2!? e5 12. d5 e4! 13. d:c6 Cg4! 14. g3 e:f3 15. D:f3 Ce5 16. Df4 Nh3 17. Td1 Tad6, cu joc mai bun pentru negru (Iliuțki-Levenfiș, campionatul R.S.F.S.R., 1953).

11. Ne2 Td8 12. Dc2 e5 13. Nb2 Ng4 14. h3 Nh5 15. d:e5 C:e5 16. C:e5 N:e2 17. D:e2 D:e5 18. c4 De7 19. Tfb1 (Bronstein-Pogats, Helsinki 1952)

11. Nb2 b6 12. De2 e5 13. h3 Nb7 14. Na2! Tfe8 (Tfd8!) 15. Cg5 Te7 16. d5 ± (Lipnițki-Suetin, campionatul pe echipe al U.R.S.S., 1952).

11. Nb2 e5 12. d:c5 e4 13. Cd4 Cg4 14. g3 Cce5, cu joc complicat (Levenfiș-Bivșev, campionatul pe echipe al U.R.S.S., 1952).

11. Te1 Ta8 12. Dc2 e5 13. Cg5 Tf8

!) În partida Taimanov-Euwe (Zürich 1953) s-a jucat 12... Ng4 13. d5 Ce7 14. c4 N:f3 15. g:f3 Dd7 16. Nbr Cg6 17. Df5 D:f5 18. N:f5 Ch4 cu joc bun pentru negru.

14. d5 Ca5 15. Na2 h6 (Averbach-Reshevsky, Zürich 1953).

În partida sa cu Troianescu, marele maestru Toluș a jucat o mutare relativ nouă în această poziție, experimentată cu succes de către marele maestru Kotov în partida cu Matanovici, la turneul interzonal de la Stockholm 1952, anume 11. a3—a4! Această partidă a continuat cu 11... Td8 12. Na3 (în alte partide s-a jucat 12. De2 e5 13. Cg5 Ng4! 14. Da2 Nh5 și negrul a obținut joc bun) 12... c:d4 13. c:d4 C:d4 14. C:d4 D:c4 15. Ne7! Td5! (Mai slab este 15... Te3 16. N:f6 g:f6 17. Dg4+ Rh8 18. Dh4 în favoarea albului) 16. N:f6 g:f6 17. Df3! și albul și-a recuștigat pionul rămînînd cu o poziție mult superioară, deoarece negrul nu poate juca 17... Rg7 din cauza 18. Dg4+ Rh8 19. Df4 Rg7 20. Cf5+, nici 17... f5 18. Dg3+ Rh8 19. Dh4 și 20. f4, cu atac cuștigător. (După analizele lui Kotov din „Sahmati v S.S.S.R.”, 1953/2).

În comentariile sale la această partidă, Kotov a recomandat mutarea 12... b6 (după 11. a4 Td8 12. Na3), pe care a jucat-o și Troianescu în partida cu Toluș, de care ne ocupăm acum.

În partidele ulterioare s-a încercat întărirea apărării negrului pe baza înaintării imediate în centru e6—e5. Într-o partidă Moiseev-Bivșev (al XX-lea campionat al U.R.S.S., 1952) s-a jucat 11... e5 12. Na3 e4. Cum a arătat însă a 16-a partidă a meciului Neidorf-Reshevsky, Iunie 1953, problemele deschiderii nu sînt simple pentru negru nici în acest caz. După 11... b6 12. Na3 e5 (în partida 5-a a meciului, Reshevsky a jucat 11... e5 12. Na3 b6) 13. Dc2 Nb7 (în partida 5-a s-a jucat 13... Ng4 14. Cg5 Ca5 15. Na2 Nh5 și acum albul a jucat prea tîrziu 16. f4? și a intrat în dezavantaj. În loc de aceasta era bine 16. d:c5 b:c5 17. f3 Ng6 18. e4) 14. Ne2! (mult mai tare decît 14. Df5?, ca în partida 14-a a meciului, după care

Reshevsky a obținut avantaj prin 14... e4! 15. Cd2 Td8 16. Dg5 Ca5 17. Na2 Tfe8 18. Dg3 Dc6 19. Tfcl Na6 20. Nb2 c4! 14... e4 15. Cd2 Ca5 16. d:c5! b:c5 17. c4 Tfe8 18. Tfd1 Td8 cu joc superior pentru alb. Avind în vedere continuarea d.n. această partidă, Reshevsky a jucat împotriva lui Najdorf la turneul candidaților de la Zürich 1953 11.. b6 12. Na3 Nb7 13. Ne2 Tfd8 14. Dc2 Ca5, obținând un joc satisfăcător. Continuarea aceasta mai trebuie verificată. În orice caz, la turneul de la Zürich, în foarte multe partide de negru a renunțat la continuarea 9... d:c4, jucând 9... b6, ceea ce menține tensiunea în centru și duce la alte probleme de joc de mijloc.

A urmat 12... b6 13. Dc2 Ca5 14. Nd3 Nb7 și acum albul a jucat 15. e4!, punând pe negru în fața unei probleme dificile. Trojanescu a jucat 15... c:d4 16. c:d4 Cb3 17. Td1 și după 17... C:d4? 18. C:d4 T:d4 19. e5 a pierdut calitatea. În loc de 17... C:d4 era de considerat 17... Dc6

În partida Boleslavski—Golombek (Nr. 116) a fost reluată o variantă cunoscută din partida premiată Gheller—Golombek (Budapesta, 1952). După 1. d4 Cf6 2. e4 e6 3. Ce3 Nb4 4. e3 c5 5. a3 maestrul englez a jucat 5... c:d4, la care Gheller a răspuns în partida citată 6. a:b4 d:c3 7. Cf3, oferind sacrificiul unui pion, pe care negrul l-a acceptat: 7... c:b2 (se putea juca și 7... 0—0 urmat de d5) 8. N:b2 d5 9. c5 b6 (mai bine 0—0), după care s-a ajuns la complicații mari, din care negrul a reușit să scape, în cele din urmă, cu o remiză. În partida de față, marele maestru Boleslavski a urmat o linie de joc recomandată chiar de adversarul său în cartea turneului de la Budapesta și considerată satisfăcătoare pentru negru: 6. e:d4 Ne7 7. d5 (Este interesant că atît Barcza în Magyar Sakkelet, cît și Trott în cartea turneului, consideră mai bine aci 7. b4! cu avantaj pentru alb) 7... e:d5 8. c:d5 d6 și, deși

albul deține mai mult spațiu, continuarea partidei a arătat că negrul are suficiente resurse de apărare și, la un joc inexact al adversarului, poate lua chiar inițiativa. Mutarea lui Golombek, 5... c:d4, pare a rezista deci examenului practic.

* * *

Incercări interesante, dar fără succes, de a combate varianta 4. e3, a făcut maestrul suedez Stoltz. În două partide, cu L. Szabó și Smislov, el a jucat mutarea 4... d6. Ambele partide s-au desfășurat identic pînă la mutarea 8-a: 5. Cge2! (împotriva lui Barda, Sajtar a continuat mai slab cu 5. Nd3 și după 5... c5 6. Cge2 Cc3 7. 0—0 0—0 8. a3 Na5 9. f4? c:d4 10. e:d4 Nb6, negrul a obținut presiune asupra punctului d4. Vezi partida Nr. 37) 5... c5 6. d:c5 d:c5 7. D:d8 R:d8 8. Nd2 Re7 (vezi diagrama 54).

Diagrama Nr. 54

Acți L. Szabó a continuat cu 9. a3 Na5 10. Cf4 Ne7 11. Cd3 Cbd7 12. Ne2 a6 13. f4 Tb8 14. e4 Td8 15. e5 Ce8 și, profitând de jocul pasiv al adversarului său, a obținut avantaj și a câștigat. Stoltz a considerat probabil că pierderea partidei nu s-a datorat deschiderii, deoarece a repetat aceeași mutări, ajungând la poziția din diagramă și în partida cu Smislov, jucată cîteva runde mai tîrziu.

Smislov a jucat 9. Cf4. A urmat 9... b6 10. a3 Na5 (Mai bine era 10... N:c3) și acum prin 11. b4! albul a sacrificat temporar un pion, obținând în cele din urmă un final câștigat (vezi comentariile la partida Nr. 83).

Aceste două partide arată că sistemul aplicat de Stoltz, cel puțin în forma aceasta, nu este bun.

Mutarea marelui maestru sovietic Taimanov 4... Ce6 (după 4. e3) a fost încercată în două partide, tot de către Stoltz. Impotriva lui Sliwa, în prima rundă, el a adoptat un sistem de dezvoltare cu totul neobișnuit: 5. Cge2 0-0 (fără îndoială, aci cel mai bine este 5... d5! cum a jucat Taimanov contra lui Botvinnik în al XIX-lea campionat al U.R.S.S. și în a 4-a partidă din meci, în 1953, după care se ajunge la poziții asemănătoare a-celora care rezultă din apărarea Ragozin, cu deosebire că albul are dezvoltat calul la e2, în loc de f3, ceea ce poate constitui un avantaj pentru negru, în legătură cu înaintarea e6-e5). 6. Cg3 Fe8 7. Ne2 Nf8!?. Într-o poziție asemănătoare cu nebunul alb la d3 și cu calul din g3 la e2, Keres a jucat într-o partidă cu Moiseev (al XIX-lea campionat al U.R.S.S., 1951), 7... e5. Mutarea 7... Nf8 este foarte pasivă și principial discutabilă, deoarece prin ea negrul renunță la însăși ideea deschiderii. De altfel Sliwa a obținut cu ușurință joc superior. După 8. 0-0 d6 9. Nf3 Cc7 10. b4 e6 11. Nb2 d5 negrul a „reușit” să ajungă la o poziție pe care ar fi putut-o obține mult mai simplu și în condiții mai avantajoase, din gambitul damei.

În partida Sajtar—Stoltz, albul a reluat continuarea din partida Gheller—Taimanov, din ultima rundă a campionatului al XX-lea al U.R.S.S. 1952, numai că după 4. e3 Ce6 5. Nd3 e5 6. Ce2 e:d4 7. e:d4 d5 în loc de 8. c5 0-0 9. 0-0 N:c3 10. b:c3 b6 11. Ng5! h6 12. Nh4 b:c5 13. d:c5 Ce5 14. Cd4! Cg6 15. N:f6 D:f3 16. Tel Nd7 cu avantaj pozițional pentru alb, a jucat 8. a3 Ne7 9. e:d5 C:d5 10. 0-0 0-0 și

partida s-a terminat curînd remiză (Nr. 150).

O formă puțin schimbată a sistemului lui Taimanov oarecum apropiată variantei Ragozin, a survenit în partida Sliwa—Filip, în care s-a jucat 4. e3 0-0 5. Nd3 și abia acum 5... Ce6. După 6. Cge2 d5 7. 0-0 d:c4 8. N:c4 e5 9. d5 Ce7 10. e4 Cg6 11. Dd3 Ch5 12. a3 Nd6 s-a ajuns la un joc interesant, în care șansele negrului nu pot fi considerate mai rele.

În două partide (L. Szabó—Sliwa și Spasski—O'Kelly), jocul a pornit de la varianta Sämisch 4. a3, pentru a ajunge după 4... N:c3+ 5. b:c3 c5 6. e3 (vezi diagrama 55), la o poziție care poate rezulta și după 4. e3 c5 5. a3 N:c3+ 6. b:c3.

Diagrama Nr. 55

În ambele partide negrul a continuat cu 6... b6, mutare care este considerată ca ultimul cuvînt al teoriei în această variantă. Cu 6... d5, sau 6... 0-0 7. Nd3 d5 se ajunge la continuarea din cunoscuta partidă Botvinnik—Capablanca (Amsterdam 1938), considerată în general ca favorabilă albului. De asemenea continuarea 6... Ce6 7. Nd3 0-0 8. Cge2 b6 9. e4 Ce8! 10. 0-0 d6 11. f4! (Bronștein—Najdorf, Budapesta 1950) sau 11. e5! (Lifenthal—Najdorf, Stockholm 1948), cere negrului o apărare precisă

impotriva atacului alb pe flancul regelui.

După 6... b6 7. Nd3 Nb7 8. f3 Cc6 9. Cge2, Sliwa a continuat cu 9... Te8 și după 10. e4 d6 11. Ng5 h6 12. Nh4 e5 13. d5 Ca5 14. 0-0 g5 centrul a fost fixat și negrul a obținut un joc mai bun datorită slăbiciunii pionului alb c4.

O'Kelly a jucat 9... 0-0 (în loc de 9... Te8) și după 10. e4 Ce8 11. Ne3 d6 12. f4 f5 a obținut de asemenea un joc bun. Într-o partidă Stoltz—Pachman (Marianske Lazne 1951, albul a renunțat la înaintarea f2—f3—f4 în doi timpi și a jucat 10. a4 d6 11. Ne3 Na6 12. Cc1. După 12... e5 13. Cb3 Te8 14. 0-0 e:d4 15. c:d4 d5 negrul a obținut de asemenea un joc bun.

Atacul Sämisch propriu-zis s-a jucat în partida Barcza—Golombek. După 4. a3 N:c3+ 5. b:c3 e5 albul a jucat mutarea clasică 6. f3. Teoria consideră că în varianta aceasta albul nu obține nimic, cum a arătat partida Lillenthal—Botvinnik, Moscova 1953, în care după 6... d5 7. c:d5 C:d5! 8. Nd2 0-0 9. e3 Cc6 10. Nd3 c:d4 11. c:d4 e5!, negrul a obținut un joc ceva mai bun.

Nu știm ce întărire avea intenția să aducă Barcza jocului alb, deoarece Golombek a răspuns cu mutarea puțin uzitată 6... Dc7 și, cum era de așteptat, a intrat curînd în poziție dezavantajoasă: 7. e4 d6 8. Nd3 Cc6 9. Cge2 0-0 10. 0-0 Ce8 11. Ne3 h6 12. Cf4 e5 13. Cd5.

O variantă veche, considerată slabă de teorie, dar reluată în ultimul timp de către maestrul sovietic, a fost jucată de către cel mai tânăr participant al concursului, Spasski, în două partide, cu Smislov și Golombek.

După 1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cc3 Nb4 el a jucat 4. Ng5, mutare cunoscută din partida Réti—Marshall, Brno 1928, în care a urmat 4... h6 5. Nh4 c5 6. e3 Da5 7. Db3 Ce4 8. Tc1 c:d4 9. d4 Ce6, cu avantaj pentru negru.

În partida Spasski—Smislov, după 4. Ng5 h6 5. Nh4 e5, albul a jucat

mai tare 6. d5! (vezi diagrama 56) mutare care a fost jucată și de Keres în partida sa cu O'Kelly, la turneele internaționale de la Budapesta 1952, în care a urmat: 6... N:c3+ 7. b:c3 e5 8. e3 d6 9. Dc2 Cbd7 10. Nd3 De7 11. f3 g5 12. Ng3 cu un mic avantaj pentru alb. Un sistem asemănător de apărare a fost folosit de negru și în partida Zak—Bonci Osmolowski, jucată în semifinala de la Soci a campionatului al XX-lea al U.R.S.S., 1952, în care s-a jucat 6... e5 7. e3 N:c3+ 8. b:c3 d6 9. Nd3 0-0 10. Ce2 Te8 11. 0-0 Cbd7 12. f4 e:f4 13. e:f4 Da5 14. Cg3, cu avantaj pentru alb.

Diagrama Nr. 56

Smislov a jucat direct 6... d6 și după 7. e3 a schimbat în centru 7... e:d5 8. c:d5, manevrînd apoi în jurul punctului e5. Din deschidere negrul a obținut un joc destul de bun; pierderea partidei s-a datorat unor greșeli ulterioare.

Golombek a încercat o apărare activă, dar a aplicat-o inexact: 4. Ng5 e5 5. d5 h6 6. Nh4 e5 7. e3 d6 8. Nd3 (fără schimbul la c3, jocul este identic cu acela din partida Zak—Bonci Osmolowski, citată mai sus). Acum negrul a jucat 8... b5!? o mutare tăioasă, avînd ca scop subminarea centrului alb. După 9. c:b5 g5 10. Ng3 Nb7 11. Cge2 C:d5 12. 0-0 negrul a

jucat greșit 12... Cbd7? și după 13. Ne4! a pierdut repede. După 12... C:c3 sau 12... Cf6 negrul ar fi avut resurse de apărare.

Ideia atacării centrului alb prin b7-b5 a fost aplicată mai exact într-o partidă Zak-Sapoșnicov (semifinala de la Soci a campionatului al XX-lea al U.R.S.S.) în modul următor: 4... h6 5. Nh4 c5 6. d5 b5!? 7. e4 e:d5 (evitând complicațiile legate de 7... g5 8. Ng3 C:e4 9. Ne5 0-0 10. Nd3) 8. e:d5 0-0 și acum albul ar fi trebuit să joace 9. cb5 cu joc tăios. În loc de aceasta el a continuat cu 9. Nd3? și după 9... b:c4 10. N:c4 De8+! 11. De2 Ce4 12. Tc1 Na6! 13. N:a6 Ca6 14. f3 C:c3 15. b:c3 Na3 16. Td1 c4, datorită posibilității manevrei Ca6-c5-d3 negrul a obținut avantaj. Planul de contraatac hazat pe mutarea b7-b5 necesită să mai fie verificat în practică.

Indiana veche

Cum am arătat și în introducerea acestui articol, cea mai jucată deschidere în Turneul internațional de la București a fost complexul Indiana veche, cu toate variantele și interresantele lui posibilități.

După cum se știe, datorită analizei-lor a numeroși jucători sovietici, în frunte cu marii maeștri Boleslavski, Bronștein și Gheller și în special datorită excepționalelor succese practice care au fost obținute cu ajutorul acestei deschideri, indiana veche se bucură de o popularitate deosebită, fiind jucată astăzi nu numai de către jucătorii sovietici, ci și de foarte mulți alți maeștri. În special în țările de democrație populară, unde o nouă generație de șahiști se ridică sub influența școlii șahiste sovietice, indiana veche este una dintre deschiderile cele mai jucate. Nu este de mirare deci, că partidele jucate cu această deschidere în Turneul internațional de la București au adus unele inovații variantelor cunoscute și au dat loc la lupte vii, interesante.

Pentru a ușura studiul bogatului

material pe care-l reprezintă cele peste 40 de partide în care s-au jucat diferitele variante ale complexului indiane vechi, le vom împărți după caracteristicile lor esențiale, în câteva grupe.

Sistemul bazat pe dezvoltarea nebunului alb la e2

Sistemul acesta de joc a fost considerat multă vreme ca foarte solid și, în general, favorabil albului. Analizele maeștrilor sovietici au arătat însă că negrul nu are de ce să se teamă și poate obține chiar mai curînd inițiativa pe flancul regelui, decît albul pe flancul damei.

În forma sa clasică acest sistem a fost jucat în partida Barcza-Ciociltea (Nr. 118), care a confirmat posibilitățile de apărare ale negrului. După 1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Cc3 Ng7 4. Cf3 0-0 5. e4 d6 6. Ne2 e5 7. 0-0 Cbd7 8. d5 Ce5, albul a continuat cu 9. De2, deoarece, după cum se știe, împotriva vechii continuări 9. Cd2, este foarte

Diagrama Nr. 57

bun sistemul marelui maestru Gheller: 9... a5 10. De2 Nh6! 11. Cb3 N:c1 12. T:c1 (mai slab este 12. C:c5? Nh6 cu avantaj pentru negru, ca în partida Petrosian-Gheller, al XVII-lea campionat al U.R.S.S., 1949) 12... Cfd7 13. Td1 C:b3 14. D:b3 Cc5 15. De2 f5

16. e:f5 N:f5 17. Dc1 g5 și negrul n-are niciun fel de greutăți (Flohr-Petroșian, al XVIII-lea campionat al U.R.S.S., 1950).

Ciociltea a răspuns 9... a5 și după 10. Ce1 (10. Ce2 duce la variantele de mai sus) a jucat 10... b6 (vezi diagrama 57), mutare care s-a arătat pe deplin satisfăcătoare. În aceeași poziție, într-o partidă Flohr-Suetin (al XVIII-lea campionat al U.R.S.S.) s-a jucat 10... Ctd7, mutare pe care Flohr nu o consideră ca cea mai bună, deoarece demască prea devreme planul negrului. El recomandă mutarea de așteptare 10... h6. Dar la aceasta, cum a arătat Boleslavski, albul poate răspunde 11. Ne3 Rh7 12. b3 și negrul tot trebuie să-și fixeze planul, în condițiuni care nu sînt mai bune decît cu 2 mutări mai înainte. Dar și după mutarea jucată de Suetin, negrul ar fi putut obține după 11. Ne3 f5 12. e:f5 g:f5 13. f4 o poziție satisfăcătoare prin 13... e:f4 14. N:f4 Ce5 și poziția puternică a cailor negri compensează izolarea pionilor „f” și „h” (Boleslavski). În loc de aceasta Suetin a jucat 13... e4 și după 14. Dd2 Cf6 15. Cc2 De8 16. Cb5 a stat mai slab.

O altă încercare interesantă a negrului este 10... Ch5!?. După 11. N:h5 g:h5 12. Cd3 Rh8 13. C:c5 d:c5 14. Ne3 De7 15. Td1 Tg8, negrul a obținut avantaj în partida Lisitîn-Havîn, jucată în campionatul sindical pe echipe al U.R.S.S., 1947 (publicată în Sahmatî v SSSR, Nr. 3/1948).

Toate acestea arată că negrul are resurse suficiente în poziția din diagramă, lucru care a fost confirmat și de continuarea partidei Barcza-Ciociltea, în care după 11. Ne3 Ce8 12. Dd2 f5 (mai bine, probabil, Cd7) 13. e:f5 g:f5 14. f4 Cf6 (dacă negrul ar fi avut calul la d7, acum era posibilă continuarea recomandată de Boleslavski: 14... e:f4 15. N:f4 Ce5, poziția fiind aproape identică cu aceea din partidă Flohr-Suetin) 15. Cd3 C:d3 16. D:d3 e4 17. Dd2 Cd7 s-a ajuns din nou la o poziție asemănă-

toare aceleia din partida Flohr-Suetin, cu deosebirea că s-a schimbat o pereche de cai. Albul are oarecare avantaj strategic (stăpînirea cîmpului d4), pe care însă nu l-a putut valorifica în fața apărării active a negrului.

În citeva partide s-a folosit o încercare de a îmbunătăți jocul albului în varianta „clasică”, care a fost experimentată cu oarecare succes la ultimele concursuri.

După mutările cunoscute: 1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Cc3 Ng7 4. e4 d6 5. Cf3 0-0 6. Ne2 e5 7. 0-0 Cbd7 s-a jucat 8. Te1. În toate cele patru partide în care s-a jucat această variantă, a urmat: 8... cf 9. Nf1 Te8 (sau 8... Te8 9. Nf1 c6), după care s-a ajuns la poziția din diagrama 58.

Din punct de vedere teoretic, cel

Diagrama Nr. 58

mai interesant a continuat acum partida Smislov-Troianescu, în care s-a repetat schema de apărare folosită în partida Vidmar-Christoffel (Gronîngen 1946) și recomandată de Pachman în cartea sa, ca cea mai bună pentru negru.

Jocul a continuat în modul următor: 10. d5 c5 (în partida Vidmar-Christoffel s-a jucat 10... De7 11. b3 c5 12. a3 Tf8 13. b4 Ce8 14. Ta2 h6 15. g2 Rh7 16. Ch4 b6 17. b5 Nf6 18. Cg2 Ng5, cu joc egal, după Pachman) 11. a3

(albul nu mai pierde timp cu mutarea b3) 11... Tf8 12. b4 h6 13. g3 Rh7 14. Ch4 Cg8 15. Dc2 b6 16. b5 C7f6!? (Mai bine era direct 16... Nf6 17. Cg2 Ng5) 17. a4 Cb5 18. a5 Nf6 19. Cg2 a6 20. a:b6 D:b6 și albul și-a valorificat cu măiestrie avantajul de spațiu pe flancul damei.

În partidele Filip-Toluș și O'Kelly-Reicher albul a jucat 10. Tb1, Toluș a ales schema de joc adoptată și în partida Teschner-Reshevsky, Helsinki 1952, care asigură negrului un joc satisfăcător: 10... e:d4 11. C:d4 Ce5 (Reshevsky a jucat 11... a5 12. f3 Dc7 13. Rh1 Ce5 14. Nf4 Cfd7 15. Dd2 a4) 12. f3 a5 13. Ne3 Cfd7* (Toluș face economie de mutarea inutilă Dc7) 14. Dd2 Ce5 15. Ted1 De7 16. Cb3 a4 și negrul a obținut un contra-joc foarte bun pe flancul damei.

Partida O'Kelly-Reicher n-a adus nimic interesant pentru teorie. (Vezi Nr. 70).

În partida Boleslavski-Toluș s-a jucat o variantă aproape identică cu deschiderea partidei Dake-Ll'enthal din meciul U.R.S.S.-S.U.A., 1943: 10. h3 e:d4 11. C:d4 d5 12. e:d5 c:d5 13. e:d5 Te:e1 14. D:e1 Cb6 (poziția este identică cu aceea survenită în partida Dake-Ll'enthal, cu deosebirea că albul a jucat h3 în loc de b3). 15. Ng5 (Dake a jucat 15. Nb2 C:d5 16. Tad1 C:c3 17. N:c3 Ng4, cu avantaj pentru alb) 15... C:d5 16. Tad1 C:c3 17. b:c3 Nd7 și negrul stă foarte bine.

Un sistem interesant de apărare, care îmbogățește și mai mult resursele negrului împotriva sistemului alb bazat pe dezvoltarea nebunului la e2, a fost adoptat în partida L. Szabo-Spasski.

După 1. d4 Cf6 2. e4 g6 3. Cc3 Ng7 4. e4 d6 5. Cf3 0-0 6. Ne2 e5 7. 0-0 negrul a jucat 7... Ce6, ca în partidele Taimanov-Aronin și Taimanov-Bronștein din al XX-lea campionat al U.R.S.S., 1952 (vezi diagrama 59)

Până la mutarea 12-a, jocul a continuat la fel ca în partida Taimanov-Bronștein, anume: 8. d5 Ce7 9. Ce1

Cd7 10. Ne3 f5 11. f3 f4 12. Nf2 g5 (În partida Taimanov-Aronin s-a ju-

Diagrama Nr. 59

cat 12... h5 13. Cd3 g5 14. c5 și albul a obținut avantaj. Mutarea g5 este mai energică. Acțiunea Taimanov a jucat 13. Cd3 Tf6 14. c5 (vezi diagrama 60)

Diagrama Nr. 60

la care Bronștein a răspuns 14... Th67, mutare care s-a dovedit însă insuficientă. După 15. c:d6 c:d6 16. Cb5 Cf8? 17. Ne1! a6 18. Ca3 b5 19. Cc2 C8d7 20. a4!, albul a luat energic inițiativa pe flancul damei în timp ce atacul negrului pe flancul regelui a ajuns la un punct mort.

În comentariile sale la această par-

tidă marele maestru Lilienthal a recomandat îmbunătățirea jocului negru cu 14... Tg6! și dacă 15. c:d6 c:d6 16. Cb5, atunci 16... g4 cu contrașanse pe flancul regelui.

În partida L. Szabo-Spasski, albul a jucat 13. b4 (în loc de 13. Cd3) și după 13... Tf6 14. Cd3, Spasski a jucat 14... Tg6!, după recomandarea lui Lilienthal (poziția este aproape identică cu aceea din partida Taïmanov-Bronștein, numai că albul a jucat b2-b4 în loc de c4-c5).

Întărirea aceasta a jocului negru s-a dovedit a fi foarte efecace. După 15. c5 Cf6 16. Db3 Rhg7 17. Tfcl g4 18. f:g4 N:g4 atacul negrului pe flancul regelui a fost decisiv.

Problemele teoretice pe care le ridică această variantă sînt foarte interesante și au dat loc la numeroase controverse, care s-au oglîndit în numeroase partide de turneu jucate în ultimul timp.

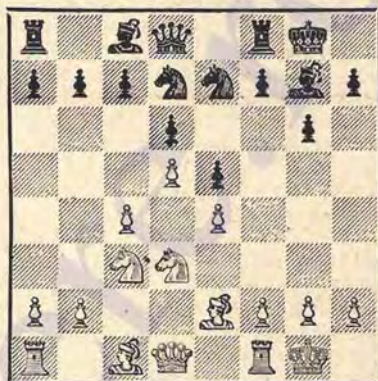
Plecînd de la constatarea că atacul negrului în partidele Taïmanov-Bronștein (cu întărirea propusă de Lilienthal) și L. Szabó-Spasski este foarte primejdios și ținînd seama și de faptul că negrul are la dispoziție și alte întăriri ale atacului (13... Cf6 14. c5 Cg6 15. Db3 Tf7 16. Tadi g4 17. f:g4 C:g4 18. N:g4 N:g4 19. D:b7 f3 20. Ne3 Cf4, cu complicații în favoarea negrului, — Eliskases-Gligorici, Mar del Plata, 1953), s-au căutat întăriri ale jocului alb.

În partidele Gilg-Dr. Lange (campionatul Germaniei, 1953) și Najdorf-Gligorici (Mar del Plata, 1953) s-a încercat mutarea 10. Cd3 (vezi diagrama 61)

Această din urmă partidă a continuat 10... f5 11. f3 (Gilg a jucat mai slab 11. f4 și după 11... Cf6! 12. f:e5 d:e5 13. e:f5 C:f5 negrul a obținut un joc superior, deoarece nu merge 14. Nf3 din cauza 14... e4! 15. C:e4 C:e4 16. N:e4 Dh4!) 11... f4 12. Nd2 g5 13. b4 (Aci s-a propus 13. g4!?, de exemplu 13... f:g3 14. N:g5 g:h2† 15. Rh1 urmat de Dd2 sau Tf2) 13... Cf6 14. c5 h5 15.

Cf2 Cg6 16. Tc1 Tf7! 17. c:d6 c:d6 18. a4 Nf8 19. a5 Tg7 20. h3 Ch8! 21. Cb5 g4! și atacul negru s-a dovedit deci-

Diagrama Nr. 61

siv. Mutarea 10. Cd3 nu s-a dovedit suficientă.

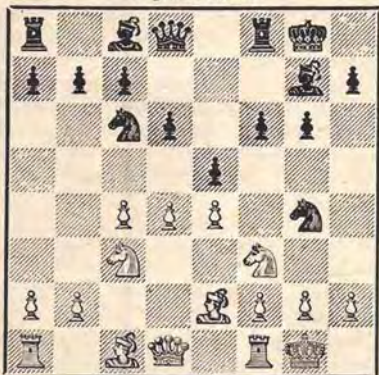
Într-o formă asemănătoare s-a desfășurat atacul negru și în partida Taïmanov-Najdorf (Zürich 1953): 8. d5 Ce7 9. Cel Cd7 10. Ne3 f5 11. f3 f4 12. Nf2 g5 13. Cd3 Cf6 14. c5 Cg6 15. Tc1 Tf7 16. Tc2 Nf8 17. c:d6 c:d6 18. Dd2 g4 19. Tfcl g3! și negrul a câștigat frumos.

În „Ceskoslovensky Sach” s-a propus, în comentariile la partida Najdorf-Gligorici, continuarea 9. Ng5 (în loc de 9. Cel) și dacă 9... h6, atunci 10. Nd2, cu ideea ca la 10... Cd7 să urmeze 11. Dc1 Rh7 12. g4!?, cu jorțăos pe flancul regelui. Varianta aceasta n-a fost însă verificată pînă acum în joul practic.

Avînd în vedere cele de mai sus, un deosebit interes teoretic prezintă două partide din meciul Reshevsky-Najdorf (Buenos Aires 1953), în care Reshevsky a încercat cu succes rezolvarea radicală a problemelor poziției care rezultă după 7... Cc6, renunțînd la înaintarea d4-d5 și jucînd la menținerea tensiunii în centru. Aceste două partide au continuat în felul următor :

Reshevsky-Najdorf: 8.Ne3 Cg4 9. Ng5
f6 10. Nc1 (vezi diagrama 62). Ideea

Diagrama Nr. 62

aceasta este cunoscută din partida Lillienthal-Boleslavski (Leningrad 1941) și a fost experimentată în numeroase partide ale măștrilor sovietici, cu deosebire că nebulul alb era dezvoltat la g2, iar calul negru din b8 la d7; poziția calului la c6 poate constitui un dezavantaj pentru negru, deoarece contrajocul negru în această variantă se baza pe mutarea c7—c6.

Acum în prima partidă a meciului a urmat 10... Ch6 11. d:e5 f:e5 12. Ng5 Dd7 (12... De8 13. Cd5) 13. Cd5 Rh8 14. b4 și albul a obținut un evident avantaj strategic și a câștigat.

În partida 3-a din meci, Najdorf a încercat să îmbunătățească jocul negrului prin 10... Rh8, dar acum albul prin 11. d5 s-a reîntors la sistemul bazat pe blocarea centrului, folosind situația nefavorabilă a calului negru la g4. După 11... Ce7 12. Ce1 f3 (Retragerea calului ar fi dus după 13. f4 la avantaj pentru alb) 13. N:g4 f:g4 14. f3 g:f3 15. C:f3 și perspectivele de atac ale negrului pe flancul regelui fiind lichidate, albul a realizat străpungerea c4-c5 și a câștigat frumos prin atac pe flancul damei.

După cum se vede din cele de mai sus, varianta aceasta dă loc unui joc

deosebit de interesant și plin de conținut. Teoria nu și-a spus încă ultimul cuvânt și, probabil, la turneele viitoare se vor căuta noi căi de joc, în special pentru alb.

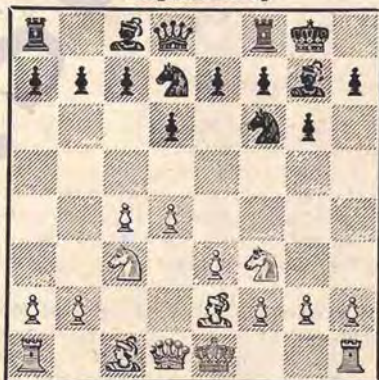
Albul dezvoltă la e2

dar joacă e2—e3 în loc de e2—e4

Sistemul acesta mai prudent, deși are avantajul de a păstra albului o poziție mai solidă în centru, nu poate rezolva fundamental problema combaterii îndănei vechi. Totuși negrul trebuie să joace atent, deoarece, de exemplu, o prematură înaltare e5-e4 poate avea urmări neplăcute.

Toate cele patru partide în care s-a jucat acest sistem au ajuns, după mutarea 6-a a negrului, la poziția din diagrama 63 (mutările acestea n-au fost jucate totdeauna în aceeași ordine, iar intervertirile nu prezintă importanță).

Diagrama Nr. 63

Poziția după 1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Ce3 Ng7
4. Cf3 o—o 5. e3 d6 6. Ne2 Cbd7

Din punct de vedere teoretic, interesantă este partida Golombek-Toluș, în care negrul după 7. 0-0 e5 8. b3 Te8 9. Nb2 c6 10. Te1 a jucat totuși 10... e4!?, mutare care marchează începutul unei lupte dificile. La 11. Cd2 negrul nu și-a susținut pionul

înaintat prin d6—d5, deoarece ar fi urmat 12. c:d5 C:c5 13. Cb5, în favoarea albului, ci a jucat 11... Cf8. Acum problema atacării pionului blocheur de la e4 nu este atât de simplă. Albul a trecut la ofensivă pe flancul damei prin 12. b4, la care negrul a răspuns cu 12... h5. După 13. b5 Nf5 14. b:c6 b:c6 15. Da4 Tc8 16. Na3 Nh6 17. Tfd1 Cg4 negrul a obținut un contra-joc foarte bun pe flancul regelui, care compensează pe deplin inițiativa albului pe flancul damei. Probabil că albul a fost surprins și n-a jucat suficient de activ, astfel că în jocul de mijloc a fost depășit. Problemele ridicate de această variantă rămân deschise.

În partida Filip-Boteslavski albul a lichidat tensiunea în centru jucând după 7. 0-0 e5 8. Dc2 Te8, schimbul 9. d:e5 d:e5 10. Td1 c6 11. Cg5 Dc7 dar n-a obținut nimic. Negrul a egalat ușor. Mai puțin bine s-a apărât negrul în partida Golombek-Sajtar (Nr. 41) și Barcza-Troianescu (Nr. 156) care însă nu prezintă interes teoretic.

Atacul Sämisch

Foarte des a fost jucat împotriva indienei vechi atacul Sämisch, care duce, după cum se știe, la un joc foarte tăios, cu rocade în părți diferite și atacuri directe la rege, al căror succes depinde, în majoritatea cazurilor, de abilitatea tactică a adversarilor.

O excelentă ilustrare a celor de mai sus o constituie partida Toluș-Ciociltea, în care după 1. d4 Cf6 2. c4 d6 3. Ce3 g6 4. e4 Ng7 5. f3 (mutarea caracteristică a atacului Sämisch) 5... 0-0, albul a continuat cu 6. Ng5. Mutarea aceasta constituie o încercare de a întări atacul albului (de obicei se joacă 6. Ne3), provocând pe negru la mutarea 6... h6.

Ciociltea a răspuns 6... e5! și după 7. d5 Te8 8. Dd2 Da5 9. g4 e6! 10. Ne2 e:d5 11. e:d5 a6 12. h4 Cbd7 13. h5 Ce5 14. h:g6 h:g6 15. 0-0-0 b5! atacul ne-

grului pe flancul damei s-a dovedit tot atât de primejdios ca și atacul albului pe flancul regelui (vezi analiza detaliată a acestei partide la pag. 114).

Este interesant că în partida cu Petrosian, Ciociltea a demonstrat că negrul poate să joace chiar 6... h6 (după 6. Ng5). După 7. Ne3 e5 8. d5 c6 9. Dd2 Rh7 10. g4 Ce8 11. h4 a6 12. Ce2 b5 albul a blocat flancul regelui prin 13. h5 g5 și prin aceasta a renunțat la orice perspective de atac. Negrul a egalat jocul.

În alte partide albul a jucat 6. Ne3 sau 6. Cge2. În primul rînd trebuie semnalată greșeala instructivă făcută de Sliwa în partida cu Toluș. După 6. Ne3 e5 el a jucat 7. Nd3? (vezi diagrama Nr. 64), după care a urmat

Diagrama Nr. 64

7... Cg4! 8. Nd2 e:d4 9. Cb5 Ce5 10. Dc2 e5! și albul a rămas cu un pion în minus și poziție inferioară.

Probabil că ideea pe care a vrut s-o aplice Sliwa este aceea din partida sa cu Troianescu, în care a jucat 6. Nd3 e5 7. Cge2 Ce6 8. d5 Ce7 9. Ne3 Cd7 10. g4 Ce5 11. Dd2 f5 12. g:f5 (era mai bine întâi 12. N:c5 d:c5 13. g:f5 g:f5 14. 0-0-0 urmat de manevra Ce2-g3-e4) 12... C:d3+ 13. D:d3 g:f5 și negrul a obținut un joc satisfăcător.

Ideea dezvoltării timpurii a nebu-

nului la d3 este cunoscută din partida Lipnițki-Aronin, din al XIX-lea campionat al U.R.S.S. 1951, în care s-a jucat 5. Nd3 0-0 6. Cge2 Cc6 7. f3 Cd7 8. Ne3 e5 9. d5 Cd4! 10. Nb1 Dh4+ 11. Nf2 Dg5 12. Cg3 și cu 12... c5! negrul ar fi putut obține un joc excelent.

În continuarea obișnuită 6. Ne3 metoda de blocare a centrului prin 7. d5 n-a dat avantaj albului, cum s-a văzut în partidele Boleslavski-Troianescu și Barda-Barca. Interesantă a fost partida Stoltz-Petrosian, în care după 6. Ne3 e5 albul a menținut tensiunea în centru cu 7. Cge2. Negrul a renunțat la cunoscutul sistem de apărare bazat pe înaintarea d6-d5 (7... e:d4 8. C:d4 e6 9. Dd2 d5!) și a continuat cu 7... Cbd7 8. Dd2 c6 9. 0-0-0 a6 10. Nh6 b5 11. N:g7 R:g7 obținând joc egal. Cum a arătat maestrul bulgar Milev, în varianta aceasta schimbul nebunilor de cimpuri negre nu este recomandat. De considerat era 10. d:e5 11. Nc5 Te3 12. Rb1 Da5 13. Nd6! amenințând b4 sau Ce2-ø1-b3. Nebunul g7 rămâne închis și albul obține presiune pe coloana „d” și pe cimpurile negre. Interesante erau și complicațiile care rezultă după 10. c5.

Sistemul bazat pe dezvoltarea nebulului la g2

În acest sistem, care este considerat de către mulți jucători ca cel mai bun împotriva Indienei vechi, o mare importanță teoretică prezintă partida Smislov-Ciociltea, în care reprezentantul nostru a demonstrat încă odată posibilitățile negrului într-una din variantele principale.

Până la mutarea 14-a a albului (vezi diagrama 65), partida aceasta s-a desfășurat identic cu cunoscuta partidă Botvinnik-Gheller (Budapesta 1952).

În poziția din diagramă, Gheller a jucat 14... Da5, cu ideea de a crea o presiune asupra flancului damei albului prin Db4 și Cf6-d7-e5. Botvinnik a răspuns inexact 15. a3 și după 15...

Diagrama Nr. 65

Poziția două 1. c4 Cf6 2. g3 g6 3. Ne2 Ng7 4. Cc3 d6 5. d4 0-0 6. Cf3 Cbd7 7. 0-0 e5 8. e4 e:d4 9. C:d4 Cc5 10. h3 Te8 11. Te1 a5 12. Dc2 c6 13. Ne3 a4 14. Tadi în partida Smislov-Ciociltea

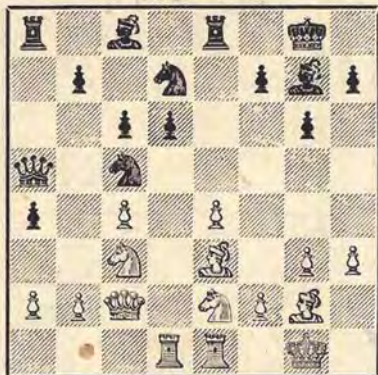
Cfd7 16. Nf1 Te7 17. f4 Cf6 18. Tf2 Td7 19. e5? (mai bine era 19. g4 Tae8 20. Ng2) a intrat în poziție grea. Într-o partidă ulterioară, din primul meci Reshevsky-Najdorf (1952), albul a jucat mai bine 15. Nf4 Nf8 16. Cf3 Ne6 17. N:d6 N:c4 18. N:f8 R:f8 (sau 18... Tf8 19. e5 Cfd7 20. Td4 Ne6 21. Dd2 cu poziție evident mai bună pentru alb. Novotelnov-Lilienthal. Soci 1952) 19. e5 cu avantaj pentru alb. Din această cauză, Ciociltea a jucat la mutarea 14-a, în loc de Da5, mai bine 14... Cfd7! pentru a putea răspunde la 15. Nf4 cu Ce5.

Mutarea 14... Cfd7! este cunoscută din partida Stahlberg-Najdorf (Budapesta 1950) în care a urmat 15. f4 Da5 16. Nf2 Cb6 17. Cb1 Ca6 18. Cbd2 Cd7 19. a3 Cbc5 și albul a obținut joc mai bun. Negrul poate însă juca mai bine în această variantă, cum au arătat partide jucate în turneele sovietice, atacând centrul „atirnat” al albului, pioni e4 și f4, conform schemei pe care a utilizat-o și Gheller în partida cu Botvinnik.

La 14... Cfd7, Smislov a răspuns în partida cu Ciociltea 15. C4e2, mutare care după experiența din această

partidă, confirmată și de partida Reshevsky-Bronștein (Zürich 1953), poate fi considerată slabă. Cioclită a răspuns în mod neașteptat cu 15... Da5, părăsind apărarea pionului d5. (Vezi diagrama 66)

Diagrama Nr. 66

După 16. F:d6 Ce5! s-a dovedit că albul nu poate apăra pionul e4 cu mutarea naturală 17. b3 din cauza frumoasei combinații: 17... a:b3 18. a:b3 N:h3! 19. N:h3 Cf3+ 20. Rf1 C:e1 21. R:e1 C:e4 22. Td3 Dai+! 23. Cd1 (Td1 N:c3+) 23... Ta2! 24. Dc1 D:c1 25. N:c1 Ce5 26. Td2 T:e2+! 27. T:e2 Cd3+ 28. Rf1 T:e2 29. R:e2 C:c1 și 30... C:b3.

Astfel stînd lucrurile, albul a trebuit să joace 17. Tdd1, după care prin 17... C:c4 18. Nd4 Db4! inițiativa a trecut de partea negrului. (Vezi partida Nr. 23).

În partida Reshevsky-Bronștein, după 15. C4e2 Da5 Reshevsky n-a luat la d6, ci a continuat cu 16. Nf1, iar după 16... Ce5 a revenit cu calul la d4 (17. C2e4) ceea ce a constituit o evidentă pierdere de timp. A urmat 17... a3 18. f4 Ced7 19. b3 Ca6 20. Nf2 Cdc5 21. Te3 Cb4 22. De2 Nd7 23. e5 d:e5 24. f:e5 Tad8 25. g4 Ce6 și lupta în jurul pionului e5 și a blocadei cimpului e6 s-a soldat în favoarea negrului.

Apărarea Grünfeld

După cum se știe, apărarea Grünfeld a început să fie mult mai puțin jucată în turnee în urma întăririi jocului alb în cunoscuta variantă a schimburilor (4. c:d5), cum s-a văzut în prima partidă a jocului Bronștein-Boleslavski (1950).

În ultimul timp însă, teoreticianul sovietic V. Simaghin a propus o interesantă îmbunătățire a jocului negru, care a fost folosită și la turneul de la București, în partidele Spasski-Milev, Boleslavski-Spasski și Spasski-Sajtar.

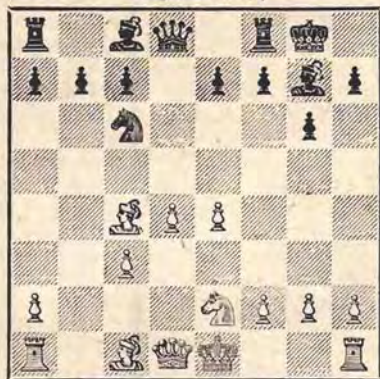
În primele două jocuri s-a desfășurat la fel pînă la mutarea 12-a: 1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Ce3 d5 4. c:d5 C:d5 5. e4 C:c3 6. b:c3 Ng7 (multă vreme s-a crezut că aci negrul este obligat să joace 6... c5 pentru a preveni posibilitatea 7. Na3. Maestrul Simaghin a demonstrat însă că mutarea 7. Na3 nu este primejdioasă pentru negru). 7. Ne4 c5 8. Ce2 0-0 9. 0-0 (prin intervertire de mutări s-a ajuns la varianta obișnuită), 9... c:d4 10. c:d4 Ce6 11. Ne3 Ng4 12. f3 (pînă aci la fel ca în prima partidă a meciului Bronștein-Boleslavski, în care jocul a continuat cu 12... Ca5 13. Nd3 Ne6 14. d5! în favoarea albului) 12... Nd7 (în partida Boleslavski-Spasski a urmat 12... Ca5, dar albul a răspuns 13. Tc1 C:c4 14. T:c4 și partida s-a terminat curînd remiză). După 13. Tab1 e6 14. Dd2 Ca5 15. Nd3 a6 a rezultat un joc de mijloc în care șansele albului, după părerea noastră, sînt mai bune.

Mai interesantă din punct de vedere teoretic a fost partida Spasski-Sajtar, în care negrul a jucat, conform recomandăției maestrului Simaghin: 7... 0-0 (în loc de 7... c5) 8. Ce2 Ce6! după care s-a ajuns la o poziție pe care Simaghin o analizează detaliat într-un articol publicat în revista „Sahmaty v SSSR” (Nr. 9/1951) (Vezi diagrama 67).

În partida Spasski-Sajtar a fost confirmată părerea lui Simaghin că

după 9. h4 Ca5! 10. Nd3 e5! negrul are apărări suficiente. Partida a continuat: 11. Ne3 c:d4 12. c:d4 Cc6 13. e5.

Diagrama Nr. 67

Înaintarea aceasta este necesară și consecventă planului alb de atac asupra rocadei adversarului, păstrind regele în centru. 13... Da5+ 14. Rf1 Td8 15. h5 Ne6 16. h:g6 h:g6 și acum nemaiputându-și apăra centrul, albul a jucat 17. Cf4 și negrul după 17... C:d4 18. N:d4 T:d4 19. C:e6 f:e6 20. Db3 D:e5 a obținut ușor egalitatea.

După cum se vede, și această partidă a demonstrat viabilitatea ideii maestrului Simaghin.

În două partide, cu Golombek și Sajtár, campionul bulgar Milev a utilizat cu negrul vechea și dificilă variantă Schlechter.

Golombek-Milev: 1. d4 Cf6 2. e4 g6 3. Cf3 Ng7 4. e3 0-0 5. Ne2 d5 6. Ce3 e6 (desigur, se poate juca și mai energic 6... c5). 7. 0-0 b6 8. b3 Nb7 9. Na3 Te8 10. Te1 c6 (ceva mai bine era 10... a6, păstrând deschisă diagonala nebulului b7). 11. De2 Cbd7 12. Tfd1 (cu 12. Nd6 albul ar fi putut ajunge la o poziție asemănătoare celeia survenite în partida Botvinnik-Goglidze, al VII-lea campionat al U.R.S.S., 1931) 12... a6 13. e4 Te8! (cu ideea de a folosi poziția damei albe în eventualitatea unui dublu schimb la d5. Tactic mutarea este justificată de faptul că

înaintarea 14. e5 nu pare să dea prea mult albului: 14... Cg4 15. h3 Ch6, urmat de Cf5 și c6-c5) 14. h3 C:e4 15. C:e4 d:e4 16. D:e4 De7 17. De2 e5 și cu încetul negrul a egalat jocul.

Sajtár-Milev: 1. d4 Cf6 2. e4 g6 3. Ce3 d5 4. e3 Ng7 5. Cf3 0-0 6. Db3 e6 7. Nd2 b6 8. Nc2 (mai bine este 8. Nd3, pentru a pregăti înaintarea e3-e4) 8... Nb7 9. 0-0 Cbd7 10. Tfd1 Tab8 (cu aceasta negrul pregătește mutarea a7-a6 fără a permite răspunsul c:b6 cu deschiderea coloanei „c”). 11. Tacl a6 12. c:d5? (după schimbul acesta în centru negrul obține coloana semideschisă „e” și controlul asupra punctului e4. Mai bine ar fi fost pentru alb 12. Ne1 urmat de 13. Cd2). 12... e:d5 13. Ca4 Te8 14. Te2 Ce4 15. Nb4 a5 16. Ne1 c6 17. Ce3 Cd6 și negrul stă mai bine.

În partida Stoltz-Filip, după 4. c:d5 C:d5, albul a jucat mutarea puțin utilizată 5. Db3 împotriva căreia teoria recomandă 5... C:c3 6. b:c3 c5. Filip a jucat însă 5... Cb6 6. Cf3 Ng7 7. Nf4 0-0 8. e3 și acum a făcut greșeaia 8... Ce6 (mai bine era 8... Ne6 9. Dc2 Cc6). După 9. Td1! mutarea Ne6 a fost împiedicată și negrul a ajuns în poziție grea: 9... Ng1 10. Ne2 a5 11. a3 a4 12. De2 Cd5 13. Ng3.

Indiana damei

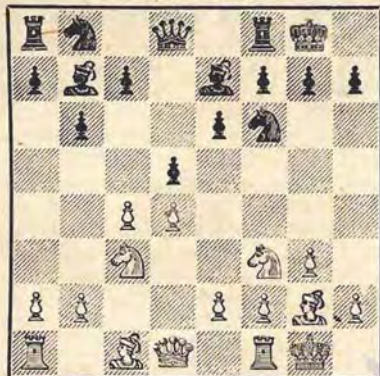
În deschiderea aceasta puține partide prezintă interes din punct de vedere teoretic. Marele maestru Smislov a reluat în două partide, cu Sajtár și Reicher, un sistem mai vechi de apărare în varianta principală.

După 1. d4 Cf6 2. e4 e6 3. Cf3 b6 4. g3 Nb7 5. Ng2 Ne7 6. 0-0 0-0 7. Ce3 el a jucat mutarea lui Nimzovici 7... d5 (vezi diagrama 68).

Sajtár a continuat cu 8. c:d5 la care a urmat 8... C:d5 (în practică a fost mai des întâlnită mutarea 8... e:d5) 9. C:d5 (Pachman dă continuarea 9. Te1 c5 cu joc egal) 9... e:d5 10. Nf4 Cbd7 11. Te1 e5 și partida s-a terminat repede remiză.

Recher a jucat mutarea considerată de teorie ca cea mai tare 8. Ce5, la care a urmat 8... De8, cum s-a jucat și în partida Lundin-Botvinnik, Groningen 1946. După 9. c:d5 Smislov

Diagrama Nr. 68

a reluat însă cu calul (în partida Lundin-Botvinnik a urmat 9... e:d5 10. Db3 De6 11. Cd3 Td8 12. Ne3 c6, iar Pachman recomandă mai tare 10. Ng5 c6 11. Tacl cu avantaj pentru alb) 9... C:d5 10. C:d5 e:d5 11. Db3 Td8 12. Nf4 De6 13. Tacl Nd6 14. Cd3 Ce6! și negrul a egalat. (Vezi partida Nr. 113)

Mutarea 7... d5 a fost jucată și în partida Troianescu-Golombek, în care după 8. Ce5 negrul a continuat cu 8... c6, cum recomanda Nimzovici. În locul continuărilor teoretice 9. b3 (9... Cb7 10. Nb2 Tc8 11. e3) sau 9. e4 (9... d:c4 10. C:c4 Na6 11. b3 b5 12. Ce3 Smislov-Gu'mard, Groningen, 1946), Troianescu a jucat acum 9. Ng5 și după 9... Cbd7 10. c:d5 e:d5 11. C:d7 D:d7 partida s-a terminat repede remiză (Nr. 36).

Varianta obișnuită 7. Ce3 Ce4 8. De2 C:c3 9. D:c3 Ne4 s-a jucat în partida O'Kelly-L. Szabó. În această poziție bine cunoscută albul a continuat cu mutarea puțin uzitată 10. Nf4. Dacă după 10... d6 alb ar fi jucat

11. Dd2 s-ar fi ajuns la o poziție cunoscută din partida Rubinstein-Sämisch, Mariánske Lazne 1925. Albul a jucat însă 11. Tfd1 și după 11... Cd7 12. De3 sînd retragerea nebulului, 12... Nb7, pentru a reveni cu dama pe coloana „d” prin 13. Dd3, cu amenințarea e2-e4, împotriva căreia negrul s-a apărat prin 13... Cf6. După 14. Cd2 Ng2 15. R:g2 albul a obținut un joc ceva mai bun. Încercarea negrului 15... Ch5 16. Df3 Cf4 17. g:f4! f5 18. De6 n-a dus decât la un final dificil, care s-a terminat în cele din urmă remiză.

O variantă interesantă s-a jucat în partida Sajtar-Sliwa, în care după 1. d4 Cf6 2. e4 e6 3. Cf3 b6 4. g3 Nb7 5. Ng2 Nb4+ 6. Nd2 negrul a retras nebulul la e7, ajungîndu-se astfel la varianta principală, albul avînd mutarea Nd2 în plus. După cît se pare însă, prezența nebulului la d2 nu constituie un avantaj, pentru alb, ci mai curînd incurcă. Într-adevăr, după 7. 0-0 0-0 8. Ce3, negrul poate juca cu și mai mult efect 8... d5, deoarece după 9. Ce5 e6 albul nu mai poate juca 10. e4, deoarece după 10... d:c4 rămîne atacat p'onul d4. De aceea mai bine este, probabil, direct 9. c:d5. În partida, după 10. c:d5 e:d5 11. Tc1 negrul a jucat 11... Cbd7 12. C:d7 D:d7 13. Da4 și după cîteva mutări, partida s-a dat remiză. Mutarea 13. Da4 este mai tare decât 13. Nf4 Tfc8 cu avantaj pentru negru. (Pachman-Alatorzev, 1946).

Deschideri de flanc

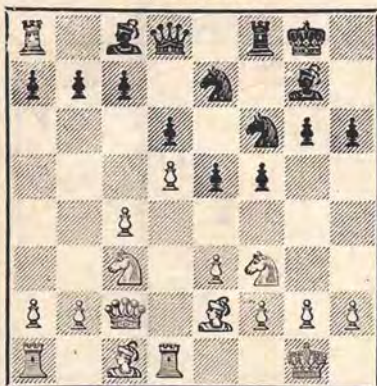
Deschiderea engleză

O luptă interesantă a rezultat în partida Toluș-Smislov, în care după 1. e4 e5 2. Ce3 Ce6 3. Cf3 g6, albul a evitat varianta cunoscută 4. d4 e:d4 5. C:d4 Ng7 6. C:c6 b:c6 7. g3 și a jucat 4. e3. După 4... Ng7 5. d4 d6 6. d5 Ce7 7. Ne2 f5 8. De2 Cf6 9. 0-0 0-0 10. Tfd1 h6 s-a ajuns la un joc de mij-

loc care pune probleme dificile ăm-
belor părți. Iată cum apreciază ma-
rele maestru Smislov poziția d'n dia-
gramă (vezi d'agrama nr. 69):

„Deschiderea s-a terminat. A venit
momentul stabilirii contururilor pla-
nului strategic. Pionul alb „d” depă-

Diagrama Nr. 69

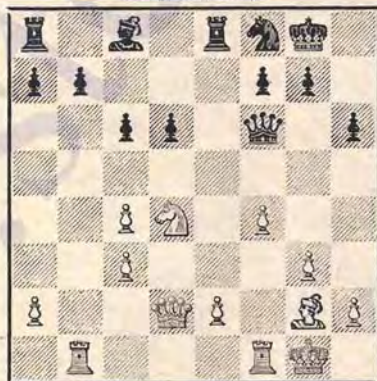
șind lin'a de demarcație (N. R. lin'a
4-a) a determinat prin aceasta o anu-
mită stabilitate în așezarea lanțurilor
de pioni. Se poate spune că tabla a
fost despărțită de-a lungul coloanei
„d” în două teatre de luptă, negrul
avind inițiativa pe flancul regelui,
iar albul pe flancul damei. Această
prevestește o luptă tăoasă, în care
este greu de prevăzut ale cui șanse
se vor arăta mai reale”. (Din „Sah-
mați v SSSR Nr. 6, 1953).

Var'anta clasică a fost jucată în
partida Filip-Sajtar. După 1. e4 Cf6
2. Cc3 e5 3. Cf3 Cc6 4. d4 e:d4 5. C:d4
Nb4 6. Ng5 h6 7. Nh4 N:c3+ 8. b:c3
Ce5, albul a jucat cunoscuta mutare
a maestrului Appel, 9. f4, care este
considerată de teorie ca dând joc su-
perior albului. Partida s-a desfășurat
până la mutarea 15-a la fel cu înțil-
nirea Toluș-Furman d'n al XVI-lea
campionat al U.R.S.S., 1948. 9... Cg6
(se știe că 9... C:c4 nu este bine, de-
oarece după 10. e4! Ce3 11. De2 C:f1
12. e5! 0-0 13. Cf5!, atacul albului este

decisiv) 10. N:f6 D:f6 11. g3 0-0 12. Dd2
d6 13. Ng2 Te8 14. 0-0 Cf8 15. Tb1 c6
(ordinea mutărilor 12—15 a fost alta
în partida Toluș-Furman (vezi dia-
grama nr. 70).

În poziția d'n d'agrama 70, Toluș
a continuat cu 16. e4 obținind pers-
pective mai bune, după cum arată
și Keres în articolul teoretic asupra
deschiderilor, publicat în buletinul
turneului. Filip a jucat 16. Tfd1, pre-
gătind mutarea următoare: 16... Cd7
17. C:c6!? (direct 16. C:c6 nu era bine
d'n cauza 16... b:c6 17. N:c6 Ng4)
17... Cb6 (atacând pionul e4) 18. Ca5
Nf5. Albul a cîștigat un pion, dar ca-
lul său nu stă prea bine la a5, iar
negrul obține joc de figuri în centru.
Șansele celor două părți sînt greu de
apreciat.

Diagrama Nr. 70

În partida Filip-Barda s-a jucat si-
ciliană inversată. După mutările cu-
noscute 1. e4 e5 2. Ce3 Cf6 3. g3 d5
4. c:d5 C:d5 5. Ng2 Cb6 6. Cf3 Ce6
7. 0-0 Ne7 8. d3 Ne6, albul a jucat în
loc de 9. Ne3, mutarea mai puțin uzi-
tată 9. a3. A urmat 9... 0-0 10. b4 f5!
și acum albul nu mai poate juca 11. b5
Cd4 12. C:e5 d'n cauza Nf6. După
11. Ne3 Nf6 12. Te1 Cd4 13. Cd2 e6
14. C:d4 e:d4 15. Ca4 C:a4 16. D:a4 Nd5
17. Te5 N:g2 18. R:g2 și acum negrul
ar fi putut obține un joc egal prin
18... g6.

Apărarea olandeză

Deschiderea aceasta s-a jucat numai în două partide, Filip—L. Szabó și Spassk—Filip, dar ambele prezintă interes teoretic.

Filip, cu albe, a încercat în partida cu L. Szabó să întărească sistemul de atac bazat pe mutarea Na3 prin schimbul prealabil al ca-lor (prin manevra Cf3-e5:d7) dar n-a obținut nimic deosebit. După 1. d4 f5 2. c4 Cf6 3. g3 e6 4. Ng2 Ne7 5. Cf3 0-0 6. 0-0 d5 7. b3 c6 8. Ce5 Cbd7 9. c:d5 e:d5 10. C:d7 N:d7 11. Na3, negrul a răspuns 11... Ce4! și albul n-a putut obține decât un joc aproximativ egal: 12. N:e7 D:e7 13. e3 a5 14. Cd2 a4 15. Cf3 a:b3 16. D:b3 a4.

În partida Filip—Spasski, tânărul maestru sovietic a utilizat un sistem de joc recomandat pe vremuri de Rubinstein: 1. d4 f5 2. c4 e6 3. Ce3 Cf6 4. e3 Nb4 5. Nd2 și acum a jucat 5... b6, în locul sistemului obișnuit bazat pe mutațiile d7-d6 și c7-c5. După 6. De2 Nb7 7. f3 0-0 8. Nd3 e5 9. Cge2 Ce6 maestrul Filip este de părere că poziția negrului prezintă perspective mai bune.

Deschiderea catalană

Toate partidele jucate cu această deschidere s-au menținut în cadrul continuărilor teoretice cunoscute, fără să aducă nimic nou. Un oarecare interes prezintă deschiderea partidei Golombek—M. Rădulescu, în care a fost jucată una dintre cele mai dificile variante: 1. d4 d5 2. c4 e6 3. g3 Cf6 4. Ng2 Ne7 5. Cf3 0-0 6. 0-0 e5 (se pare că problemele negrului sînt totuși mai ușor de rezolvat prin 6... c6, urmat de Cbd7, b7-b6 și Nb7) 7. c:d5 C:d5 8. e4. (Vezi diagrama 71). Poziția aceasta a survenit în numeroase partide. Pentru negru se pune problema celei mai bune retrageri a calului. Cum a arătat practica, retragerea la c7 nu este recomandabilă (8... Cc7 9. Cc3 c:d4 10. C:d4 e5 11. Cf5 Ce6 12. Ne3 Ne6 13. Cd5! C:d5 14.

Ch6+! g:h6 15. e:d5 cu avantaj decisiv pentru alb: Alehin—Mullner Barry, Margate 1938). Unele lucrări teoretice recomandă 8... Cb6, cu continuarea 9. Cc3 c:d4 10. C:d4 Ce6 11. C:c6 b:c6 12. De2 e5 13. Ne3 Ne6 14. Tfd1 De7 15. Tac1 Db7, cu joc egal. Dar varianta aceasta n-a fost verificată în practica turneelor.

Diagrama Nr. 71

Rădulescu a jucat 8... Cf6, ca intr-una din partidele meciului Keres—Stahlberg, 1938. După 9. Cc3 c:d4 10. C:d4, Rădulescu a ales continuarea 10... Ne5 și după 11. Ne3 N:d4 12. N:d4 Ce6 13. Nc5 D:d1 14. T:d1 continuarea 14... Td8 nu s-a dovedit satisfăcătoare din cauza 15. T:d8+ C:d8 16. Td1 și negrul s-a văzut dînr-odată pus în fața unor mari dificultăți din cauza întîrzierii în dezvoltare și a lipsei de apărare a liniei a-8-a. A urmat 16... Ce6 17. Cb5 și negrul n-a mai putut evita pierderea unui pion: 17... e5 18. C:a7, etc.

După cum se vede, continuarea 10... Nc5 nu dă negrului egalarea. În partida citată din meciul Keres—Stahlberg, marele maestru suedez a jucat 10... Ce6, dar după 11. C:c6 b:c6 12. Dc2 Na6 13. Td1 Da5 14. Nd2 Dh5, și, „deși negrul a căpătat un oarecare contra-joc, rezultatul deschiderii, fără îndoială, trebuie considerat favorabil albului.” (Stahlberg).

Comentind rezultatele teoretice ale meciului, Stahlberg a propus continuarea 10... e5 11. Cf5 N:f5 12. e:f5 D:d1 13. T:d1 Cc6 trecind intr-un final in care negrul păstrează șanse, cu toată perechea de nebuni a albului. Varianta aceasta nu a fost însă verificată în practică.

În partida Golombek-St. Szabó, după 1. d4 Cf6 2. e4 e6 3. Cf3 d5 4. g3 Ne7 5. Ng2 0-0 6. 0-0 s-a ajuns la aceeași poziție ca și în partida precedentă. Negrul a jucat însă 6... Cbd7, dar după 7. Dc2 e6 8. Cbd2 a jucat, în locul continuării teoretice 8... b6, mutarea 8... Te8, cu intenția de a ajunge la înaintarea e6-e5. În continuare albul n-a jucat suficient de energic și n-a reușit să obțină vreun avantaj datorită pionului izolat la d5 care s-a format în lagărul negrului după 9. b3 Nd6 10. Nb2 e5 11. c:d5 c:d5 12. d:e5 C:e5.

Diferite alte sisteme bazate pe dezvoltarea în fianchetto a nebului alb la g2

În câteva partide au fost folosite cu albul diferite jocuri de flanc, bazate pe dezvoltarea în fianchetto a nebului la g2. Teoria acestor sisteme nu este încă prea precisă, dar în general albul nu trece la acțiuni în centru decât după terminarea dezvoltării de flanc.

Prezintă interes partidele Rădulescu-Barda și Rădulescu-Milev, în care ambele părți și-au dezvoltat nebunul regelui în fianchetto. După 1. Cf3 Cf6 2. g3 g6 3. Ng2 Ng7 4. 0-0 0-0 5. d4 d5 6. c4, Milev a angajat lupta deschisă în centru prin 6... e5 (teoria recoman-

dă 6... d:c4 7. Dc2 c5 ca într-o partidă Reshevsky-Stahlberg, 1947, sau 6... c6. cum a jucat Barda). După 7. c:d5 C:d5 8. Cc3 probabil că această mutare nu este cea mai tare. De considerat este 8. d:c5. Acum prin 8... C:c3 9. b:c3 c:d4 10. C:d4 Da5 negrul a obținut un joc foarte bun.

Barda a jucat teoretic 6... e6. După 7. c:d5 c:d5 8. Cc3 Cc6, albul n-a jucat 9. Ce5, care după Pachman este singura mutare care-i dă șanse de a obține avantaj, ci 9. Db3 și după 9... e6 10. e3 Ce8 11. Ce2 Cd6 12. Cf4 b6 13. Te1 Na6 negrul a obținut un joc pe deplin satisfăcător.

În alte două partide, cu Dr. Troianescu și Boleslavski, Rădulescu a adoptat formația caracteristică Indienei vechi, cu culorile inversate. După 1. Cf3 Cf6 2. g3 g6 3. Ng2 Ng7 4. 0-0 0-0 el n-a mai jucat 5. d4, ci 5. d3, ajungând după 5... d5 la o răscruce. În partida cu Troianescu a urmat 6. Cbd2 c5 7. e4 Cc6 8. Te1 h6 9. c3 d:e4 10. d:e4 Ne6, iar în cea cu Boleslavski 6. e4 e5 7. Ca3 Cc6 8. d4 c:d4 9. C:d4 C:d4 10. D:d4 Ne6. În ambele cazuri negrul n-a avut greutate de deschidere și în jocul de mijloc a luat chiar inițiativa.

În partida Rădulescu-Barca, maestrul ungar care este el însuși unul dintre cei mai buni cunoscători ai sistemului de joc bazat pe dezvoltarea nebului în fianchetto la g2 (sistemul acesta, de altfel, îi poartă numele), s-a apărat în alt mod: 1. Cf3 c5 2. g3 Cc6 3. d4 e6 4. Ng2 d5 5. 0-0 Cf6 6. a3 Nd7 7. e3 Ne7 (nebulul negru nu se mai dezvoltă în fianchetto) 8. Cbd2 0-0 9. d:c5 N:c5 10. h4 Ne7 și negrul a obținut un joc egal.

FINALURILE IN TURNEUL INTERNAȚIONAL DE LA BUCUREȘTI

În literatura noastră șahistă se face sîmțită lipsa unui tratat de finaluri și de aceea s-a căutat a se da o extindere deosebită acestui capitol.

Noua concepție a școalei sovietice asupra jocului de mijloc a făcut să scadă numărul remizelor și a imprimat și sfîrșiturilor de partidă caracteristici noi.

Finalurile acestui turneu se caracterizează prin menținerea unui joc dinamic, care se aplică de obicei în jocul de mijloc și nu se mai tinde la transformarea metodică a micilor avantajii acumulate, fiind destul de frecventă ideea de mat și combinațiile de sacrificii.

Uneori, încă de la început, partidele s-au desfășurat sub semnul strategiei specifice jocului de final. Astfel, partida Petrosian-Golombek este aproape o trecere imediată din deschidere în final.

Albul la mutare joacă: 10. e6 D:e6 11. Nb5+ e6 12. D:e6 f:e6 13. Ne2 g6 14. 0-0-0 Ng7.

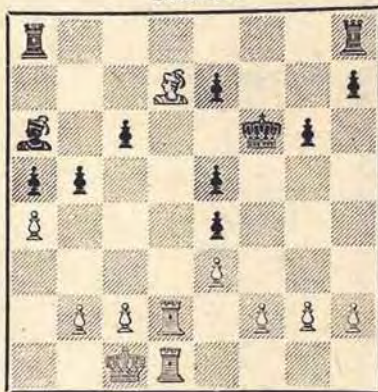
Coloana „d” care este în stăpînirea albului, lipsa de colaborare între piesele negre și structura slabă a pionilor negri au dus după mutarea a 22-a a albului la poziția din diagrama Nr. 2, care deși are piese multe, totuși aspectul de final predomină.

Diagrama Nr. 1
Golombek

Petrosian

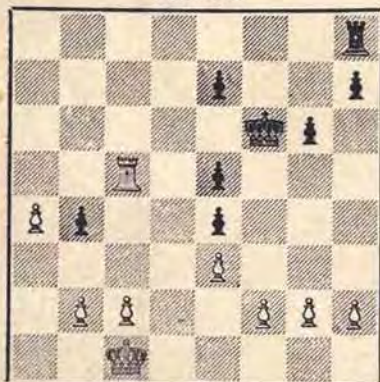
Diagrama Nr. 2
Golombek

Petrosian

Avantajul albului a crescut considerabil: poziția negrului nu s-a putut ameliora cu nimic, iar după mutarea a 29-a a albului finalul de turnuri și pionii rezultat este categoric pierdut de negru.

Diagrama Nr. 3
Golombek

Petrosian

Dacă acest final reprezintă rezolvarea strategică a unei deschideri originale într-o partidă în care jocul de mijloc aproape nu există, direct într-un final strategic mult mai avantajos pentru alb, Smislov, în partida cu Stoltz, și Barda în partida cu Milev, ne arată cum se pot rezolva anumite poziții de final prin atacuri de mat.

În poziția din diagrama Nr. 4 marele maestru V. Smislov nu s-a mulțumit cu simplul câștig al calului, care de asemenea ar fi dus la un final teoretic câștigat, ci a jucat: 33. Tf7! Rg8 34. Te7 Cc5 35. N:g7 — acum se amenință mat în două mutări cu Th6-Th8 mat — și negrul este obligat să joace 35... T:d7 36. T:d7 C:d7 37. T:d7 și acum finalul rezultat este mult mai ușor de câștigat după luarea simplă a calului din e6 la mutarea 33.

În această ordine de idei și mai instructivă este continuarea adoptată de

Diagrama Nr. 4
Stoltz

Smislov

Barcza într-un final de damă și pionii rezultat în partida cu Milev.

Diagrama Nr. 5
Barcza

Milev

41... g3 42. Da4 h4 43. Dc4+ Dd5 44. Dc8+ Rf7 45. Dc7+ Rg6 46. Dc2+ f5. Dintr-o dată amenințările negrului au devenit foarte puternice; se amenință D:d4 iar la 47. Dd2 De4. 47. Dc5 D:a2 48. Dc6+ Rg5 49. Dc1+ Rh5! și albul cedează.

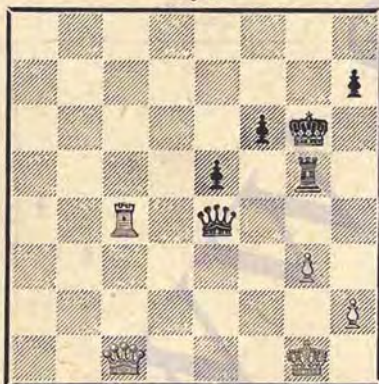
Intr-adevăr, deși cu damele pe

tablă, poziția este desnădăjduită pentru că după: 50. **Dd1** + **Rg6** 51. **De1** (ca să împiedece h4-h3) **Rf7** și albul nu mai are mutări satisfăcătoare: dama nu poate părăsi orizontala I-a din cauza amenințării de mat la a1 sau la b1; la 52. **Df1** (sau 52. **Dd1** **Df2** + 53. **Rh1** **Rg6** și h4-h3 nu se mai poate evita) 52... **De2** (din nou se amenință h4-h3) 53. **De1** **Db2** 54. **Rh1!** (singura apărare cu combinație de paț dacă **D:d4** **De6** +!) 54... **Df2** 55. **Dc1** **h3** 56. **De7** + **Rg6** 57. **Dc6** + **Rg5** (sau 57. **Dd6** + **Rh5**) și matul este imparabil.

În duelul de damă și turn contra damă și turn, maestrul român St. Szabo s-a apărut cu multă ingeniozitate contra maestrului ceh Sajtár, reușind să obțină până la urmă remiză și chiar să-și pună adversarul în dificultate, deși acesta avea inițial un pion în plus.

Diagrama Nr. 6

Sajtár

St. Szabo

Negrul la mutare, a jucat 1... **Dd3** și după 2. **Tb4** **h5** 3. **Tb8** s-a dovedit că spatele forțelor negre este prea vulnerabil (vezi partida nr. 151). Negrul a jucat 2... **h5**, pentru ca să facă posibil **Tf5** care altfel nu merge din cauza **Tg4** + cu repetarea poziției.

Pionul trebuia însă păstrat la h7 pentru a acoperi în unele variante

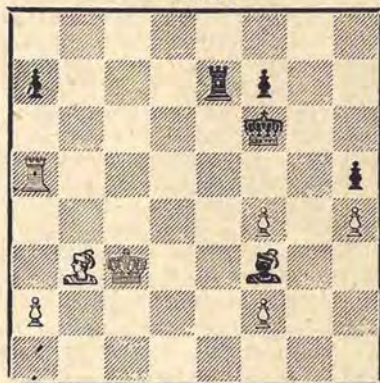
regele de șahuri pe coloana „h”. Aici este greșeala: trebuia jucat 1... **Df3** care permite atât mutarea e5-e4 cât și direct **Tf5**, ținând piesele albe în apărare. Acum, la 2. **Tc8** e4 și se amenință **Td5**; de aceea albul trebuie să joace 3. **Dc4** **Rh6!** (la adăpost) și albul nu mai are continuări satisfăcătoare (se amenință 4... **Tf5**). Dacă acum 4. **De1**, e3 (la 4. **Db4** sau **Df6**, 4. **T:g3** + 5. **h:g3** **D:g3** + 6. **R** oriunde, **Dh3** + urmat de **D:c8**), iar dacă 4. **Te8** e3 5. **Dh4** + **Rg7** 6. **Te7** + **Rf8** și câștigă. 2. **Tc3** **Dd3**. Acum negrul se poate instala cu dama la d3, pentru că turnul alb nu mai stăpânește orizontala 4-a, deci **Tg4** + nu mai este posibil și importanta mutare **Tf5** se poate face imediat. Iar la 4. **Tc3** **Dd4** + urmat de **Tf5** cu șanse bune de câștig.

Totul se bazează pe activizarea turnului negru pe f5 cu o mutare mai înainte ca în partidă și păstrarea pionului la h7 pentru ca regele să fie acoperit contra șahurilor.

Dintre finalurile de turn și nebuln contra turn și nebuln, instructivă este poziția obținută de Boleslavski contra lui Stoltz.

Diagrama Nr. 7

Stoltz

Boleslavski

În această poziție negrul s-a decis să schimbe pionii a7 și f7 pentru pionii

nii h4 și f2 jucând: 1... Te2!? 2. T:a7 Rf5 3. T:f7 Rg4 4. f5 T:f2 5. f6 și a cedat.

Ce l-a determinat pe Stoltz să joace 1... Te2!? și nu a preferat o variantă de rezistență, apărînd orizontala 7-a și menținînd poziția ca atare, mai cu seamă că ni se prezintă o poziție de întrerupere și deci analizată?

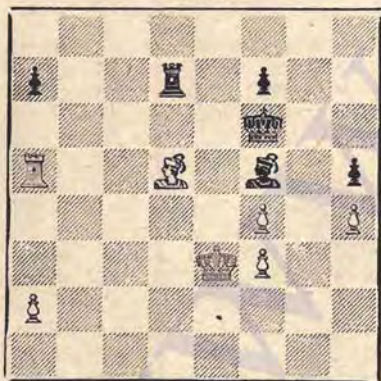
Strategic, albul stă mult mai bine: turnul este plasat ideal la a5, de unde atacă doi pioni (a7 și h5) care sunt apărați de două piese negre respectiv turnul din e7 și nebulul din f3, iar nebulul și regele alb se bucură de multă mobilitate.

Ce poate muta negrul?

Dacă turnul negru dă șahuri pe orizontala 7-a atunci regele revine în chip decisiv pe e3. Spre exemplu: 1... Te7+ 2. Rd4 Td7+ 3. Re3 Ng4 (pionul h5 trebuie menținut apărat) 4. f3 Nf5 5. Nd5 urmat de Ne4 și poziția negrului e compromisă (vezi d'agrama nr. 8).

Diagrama Nr. 8

Stoltz

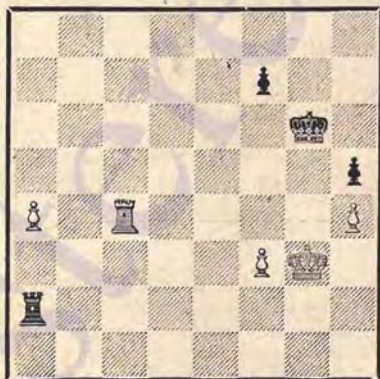

Altă posibilitate de apărare ar fi 1... Ng4 2. Nd5 Ne6 (altfel urmează Rd4, f3 și Ne4) 3. N:e6 T:e6! (apărare activă) 4. Rd3 (dacă imediat 4. T:a7 atunci 4... Te2 și pionii f2 și h4 tre-

buie să cadă). 4... Tb6! (la Te7 sau la a7-a6, T:h5). 5. T:a7 (T:h5, Ta6 cu remiză) Tb2 6. Re3 Te2! (amenința 7... Te3+ urmat de Th3 cu perspective de remiză) 7. Rf3 Te3+ 8. Rg2 Te4 9. Rg3 Te3+ 10. f3 Te2 11. Ta4! Td2 12. f5! (amenința Rf4) R:f5 13. Tf4+ Rg6 14. a4 Ra2 15. Te4 și finalul rezultat din d'agrama nr. 9 este câștigat de alb pentru că poate evolua cu regele.

Diagrama Nr. 9

Stoltz

Boleslavski

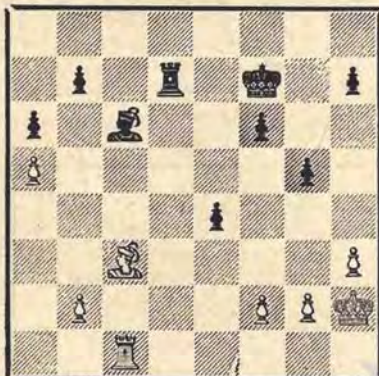
Deși lipsite de evenimente, finalurile rezultate în partidele Barcza-Stoltz și Barcza-Cociltea sînt foarte instructive prin încercările pe care le-a făcut Barcza pentru a obține victoria și prin apărarea perfectă a adversarilor, care au menținut echilibrul și au dus partida la remiză (vezi partidele nr. 180 și nr. 118').

În finalul Golombek-Smslov din diagrama nr. 10, valorificarea pionului în plus al negrului este dificilă din cauza nebulilor de culori diferite. În continuare negrul și-a creat fără dificultate un pion liber la e3 (vezi diagrama nr. 10 din pag. 84).

34... f5 35. Te1 f4 36. Te2 Td1 37. Te1 Td3 (după schimbul turnurilor negrul nu mai are nici o șansă de câștig). 38. Te2 e3 39. f:e3 f:e3 40. Rg1 Re6

41. Rh2 Rf5 42. Nb4 h5 43. Nc5??. După această greșeală negrul a câștigat imediat cu 43... Td2!

Diagrama Nr. 10
Smislov

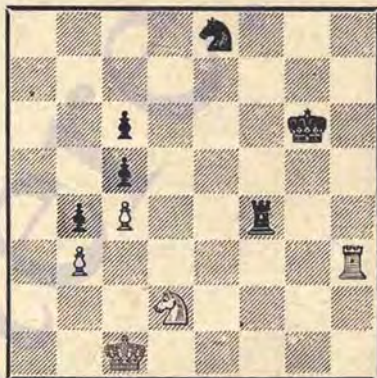
Golombek

Analiza poziției ne arată însă că și fără această greșeală albul era pierdut. Ideea de câștig este concretizată în următoarea variantă: 43. Rg1 h4 44. Rh2 (albul este nevoit să facă mutații de așteptare) Ne8 45. Rg1 Nh5 46. Te1 (la 46. Tc2? Td1+ urmat de e2 cu câștig) Re4 47. Nc3 (după 47. Nc5 Tb3! urmat de e2, apărarea pionului b2 creează albului noi greutăți) e2 48. Nf6 Td5 49. Nc3 Rd3 50. Ta1 Tf5 51. Te1 Ne8 52. Nb4 Nb5 53. Tc1 Re3 54. Te1 (54. Ne1 Tf1+ 55. Rh2 T:e1! și câștigă) Tf1+ 55. Rh2 Rf2 și negrul câștigă.

Dintre finalurile de cal și turn contra cal și turn, foarte instructivă din punct de vedere teoretic este poziția finalului Stoltz-Petrosian survenită în runda XII, diagrama nr. 11. Pionul în plus al negrului nu are o importanță prea mare, fiind dublat. Poziția albului prezintă însă o slăbiciune în pionul înalțat b3, din care cauză centrul de greutate al partidei este mutat în jumătatea de tablă a albului. În plus negrul posedă mai mult spațiu și deține un important punct

de sprijin la d4, cu ajutorul căruia poate forța, la momentul oportun, trecerea într-un final de cai și pioni sau numai de pioni care să-i asigure câștigul. Diagramele de mai jos ne arată aceste posibilități. (Vezi d'agrama nr. 11, 12 și 13).

Diagrama Nr. 11
Petrosian

Stoltz

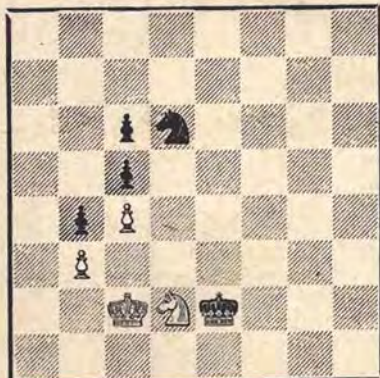
Partida a continuat cu 35... Cd6 36. Te3 (pentru a răspunde la 36... Cf5 cu 36. Te6+) Rf6 37. Tf3 Re5 (dacă negrul schimbă turnurile, finalul era remiză) 38. Te3+ (acum dacă albul schimbă turnurile negrul ar fi câștigat. De exemplu: 38. T:f4 R:f4 39. Rc2 Cf5 — singura cale de câștig, la 39... Re3 40. Cf1+ Rf2 41. Ch2 Re2 42. Cg4 Cf5 43. Ce5 Cd4+ 44. Rb2 Rd2 45. Cd7 Ce6 46. Ce5 Cf4 47. Cf3+ Re3 48. Cg5 remiză — 40. Rb2 Re3 41. Cf1+ — 41. Rc2 Cg3!! și negrul stă mai bine — Re2 42. Ch2 Ch6!! cu câștigul calculat). 38... Rf6 39. Tf3 Rf5 40. Tb3 Re5 41. Rc2

La 41. Te3+ negrul intenționa acum Rd4! 42. Te6 Cf5 43. T:c6 Ce3 cu presime puternică. Interesantă este încercarea directă de câștig 43... Rc3! 44. T:c5 Cd4 45. Rd1 Tg4 46. Te5 (46. Re1 Cc2+ și negrul stă mai bine) Cc2

47. Cf3 și nu se vede un câștig pentru negru.

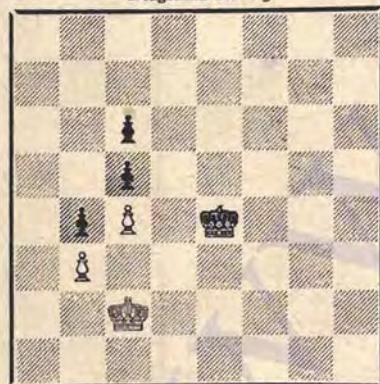
In varianta 41. Cf3+ Re4 42. Cd2+ Rd4 43. Cf3+ Re3 44. Ce5+ Re4 45.

Diagrama Nr. 12

Albul mută, negrul câștigă
Negrul mută — remiză

Diagrama Nr. 13

Indiferent cine mută, negrul câștigă
Cu R. alb la e2 — Remiză

C:c6 Cf5 calul alb este complet scos din joc.

41... Cf5 42. Rd3 Tg4 43. Tf3 Td4+ 44. Re2

După cum se va vedea regele alb stă mai rău aici, decât la c2.

44... Td8 45. Th3 (albul nu poate întreprinde nimic) Cd4+ 46. Re3 Cf5+ 47. Re2 Rf4 48. Tf3+ Rg4 49. Td3 Cd4+ 50. Rf2 Tf8+

Negrul realizează acum o rară poziție de zugzwang!

51. Re1 Te8+ 52. Rf2 Rf4!

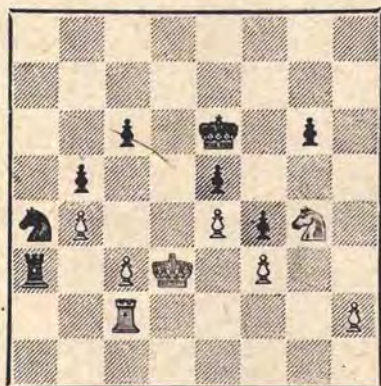
Acum albul nu mai are mutări bune. Turnul alb este pat!

53. Rf1 Te3 (forțează schimbul turnurilor după care negrul câștigă ușor finalul de cai) 54. T:e3 R:e3 55. Re1 Rd3 și albul a cedat.

In poziția din diagrama nr. 14, șansele negrului sînt mai bune. Într-adevăr, lipsa de mobilitate a figurilor albe, cauzată în primul rînd de slăbiciunea pionului c3 pare să dea negrului posibilitatea de a pătrunde spre ceilalți pioni vulnerabili (f3, h2). Pe deasupra negrul dispune de străpungerea c6-c5 care la prima vedere se arată deosebit de periculoasă. Cum trebuie să se apere albul? O analiză atentă a poziției dezvăluie posibilitatea pe care o are albul de a trece la o apărare activă prin h4-h5 la momentul oportun, cu scopul de a folosi linia „h” chiar prin sacrificiul temporar al unui pion.

Diagrama Nr. 14

O'Kelly

Troianescu

Negrul a continuat cu 42... Cb6.

La 42... c5 urmează 43. Rd2! (nu 43. b:c5? b4! și negrul ciștișă) c:b4 (după 43... c4 44. Tc1 albul are apărări suficiente) 44. c:b4 T:f3 45. Tc6+ Re7 46. C:e5 activizarea figurilor asigurând albului remiza.

A urmat 43. h4! Cc4 44. Th2 Ta1 45. h5 g:h5 46. T:h5 Td1+ 47. Re2 Td2+ 48. Re1 Td3 49. Th6+.

Pătrunderea turnului alb este la fel de eficace. La rîndul său negrul nu poate apăra numai cu regele pionii slabi e6 și e5.

49... Rd7 50. Th7+ Rc8 51. Re2 T:c3 52. Th5 Tb3.

Negrul, prin manevra regelui, a păstrat pionul c6 cu scopul de a-și crea după căderea pionului b4 doi pioni liberi și legați. Finalul cere încă, d'n partea albului, un joc foarte exact.

53. C:e5 C:e5 54. T:e5 T:b4 55. Tf5.

Poziția depărtată a regelui negru permite albului să recîștige pionul în minus.

55... Tb2+ 56. Rd1 b4 57. T:f4 b3 58. Rc1 Tc2+ 59. Rb1 c5 60. e5 Rd7 61. Tf6 Td2 62. Tb6 c4 63. e6+ Rc7.

La 63... Re7 64. Tc6 Td4 (64. Tc2 f4!) 65. Rb2! =

64. e7! remiză deoarece la 64... Te2 urmează 65. Tb4! iar la 64... Rd7 65. Tc6! Td4 66. Tc7+ Re8 67. Rb2 =.

Dintre finalurile de cal și turn contra cal și turn, se mai remarcă poziția survenită în partida Rădulescu-Boleslavski (vezi diagrama nr. 15).

Deși cu un pion mai puțin, poziția calului d'n e3 și structura pionilor asigură un echilibru perfect și nu se simte lipsa pionului. Incercările de cîștig ale lui Boleslavski cit și apărarea precisă a albului se pot vedea în partida nr. 190.

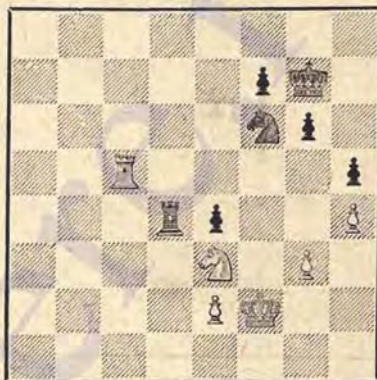
Ca și acest final cu un conținut mai puțin artistic, au fost finalurile rezultate în partidele Barcza-Stoltz și Barcza-Ciociltea (nr. 180 și nr. 118); ele sînt totuși un exemplu de tenacitate cu

care s-a luptat în acest turneu, atît în apărare cît și în atac.

Incercările lui Barcza de a cîștiga se pot recunoaște ușor în partidele

Diagrama Nr. 15

Boleslavski

Rădulescu

menționate iar sistemul de apărare adoptat de Stoltz sau respectiv de Ciociltea iese în evidență prin precizia răspunsurilor care au contracarat propunerile măioase ale lui Barcza.

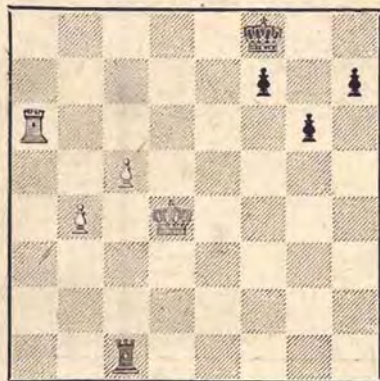
Cu multă măiestrie a condus Stoltz finalul de nebun și turn contra cal și turn cu pioni liberi pe flancuri deosebite în partida sa cu Troianescu (vezi partida nr. 132) găsind singura cale de cîștig, finalul avînd un aspect de studiu. Greșeala de la mutarea 67-a a spulberat succesul meritat pentru munca unei analize minuțioase făcute la întreruperea partidei.

Tot cu pioni pe ambele flancuri într-o întrecere pasionantă pentru transformarea pionilor a decurs și partida Spasski-Filip, în care campionul cehoslovac, jucînd cu o deosebită precizie (vezi partida nr. 123), a demonstrat că pionii negri sînt mai bine susținuți de turnuri și a transformat mai întîi.

Finalurile de turnuri care urmează păstrează aceeași notă de luptă și tenacitate.

În goana pentru transformarea pionilor, foarte interesantă a fost poziția de întrerupere din partida L. Szabó-Troianescu.

Diagrama Nr. 16
Troianescu

L. Szabó

41... Tb1. Cu această mutare pionii albi sînt întirzați la maximum în înaintarea lor. Dacă acum 42. Tb6 Re7 și pionul „h” al negrului devine foarte periculos.

42. Ta4? h5. Dacă acum 42... Re7, atunci 43. Rd5 h5 44. Ta7+ Rd8 45. Rd6! cîștigă 45... Rc8 46. c6 Td1+ 47. Rc5 urmat de R:c8.

43. c6 Re7 44. Re5 f6+ 45. Rd5 Td1+. Negrul trebuie să dea cunoscutele șahuri la spatele regelui pentru a-l obliga să treacă înaintea pionilor și astfel să se întirzească înaintea lor.

46. Rc5 Te1+ 47. Rb6 g5. Este indiferent dacă se joacă mai întâi h4, deoarece pionul ca să înainteze trebuie să se sprijine între ei, turnul negru fiind angajat în controlul asupra pionilor albi.

48. Ta7+ Re6. Nici Rd6, deși mai bine, nu era suficient după 49. b5 h4 50. Td7+ Re5 51. Rc7! h3 52. Th7 g4 53. b6 g3 54. b7! (nu 54. T:h3, g2 55. Tg3 Rd5 și remiză) g2 55. b8D g1D și albul cîștigă cu 56. Db3!+.

49. Ta5!. Amenință Tc5. Dacă acum ar fi jucat 49. Th7? g4! 50. T:h5 g3 și g2 nu se poate împiedeca.

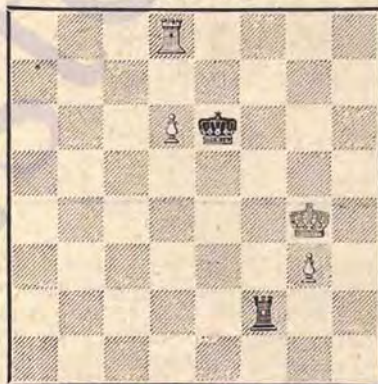
De asemenea 49. b5 ar fi fost o greșeală din cauza 49... g4 50. Tg7 f5! 51. c7 f4! și negrul amenință să cîștige cu pionii săi.

49... Tc4 50. b5 g4 51. Ta1 h4 52. Rc7! Dacă 52. c7? g3 53. Tg1 f5! 54. Rb7 f4 55. c8D+ T:c8 56. R:c8 f3! 57. b6 f2.

52... g3 53. b6 g2 54. b7 și negrul a cedat, pentru că după 54... Tb4 55. b8D T:b8 56. R:b8 h3 57. c7 și pionul se transformă cu șah. (După Gedeon Barca, Magyar Sakkvilag, Nr. 4/1953).

În finalurile de turnuri, remarcabilă este poziția pe care a obținut-o Boleslavski cu negrele în partida cu St. Szabo, înscrind în acest fel de finaluri o poziție un că de remiză.

Diagrama Nr. 17
Boleslavski

St. Szabo

Albul trebuia să joace: 85. Te8+1 R:d6 86. Rg5 Rd7 87. Te4! Rd6 88. g4 și înaintarea pionului este asigurată; sau 85. Te8+ Rd7 86. Te4! Rd6 87. Rg5 Tf8 (87... Rd5 88. Te8) 88. g4 Rd5 89. Ta4 Re6 90. Rg6 de asemenea cu cîștig ușor. În loc de aceasta albul a jucat mai slab: 85. Rh4? Td2 86. g4?

Acum nu ar fi cîștigat cu 85. d7? Re7? 87. Te8+ R:d7 88. Te1 pentru că negrul poate juca de fapt la 86...

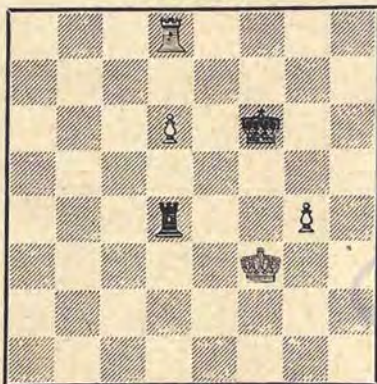
Rf7!! și 87. Th8 nu merge din cauza lui 87... Th2+ și la alte mutări regele se instalează pe g7 avînd remiza asigurată.

Ar fi putut cîștiga însă cu mutarea simplă 86. Tf8! punînd barieră regelui negru și avînd deschisă calea spre transformare a pionului „g”.

86... Rf6! (dacă 86... Td3 atunci 87. d7! Rf7 88. Th8 și albul cîștigă) 87. Rg3 (dacă 87. d7 Rg7 și remiză) 87... Td3+ 88. Rf4 Td4+ 89. Rf3 Re6?

Diagrama Nr. 18

Boleslavski

St. Szabo

Trebuia jucat 89... Td3+ 90. Re4 Td1 91. g5+ Re6! și remiză, dacă 92. Rf4 Td4+ 93. Rf3 Rf7!! sau 92. g6 Rf6 93. g7 (Tf8+ Rg7!) 93... R:g7 94. Re5 Rf7 95. Ta8 Td2 cu egalitate.

90. Rg3?? Aici albul avea două căi de cîștig:

I. 90. d7! Re7 (Rf7 Th8) 91. Te8+ R:d7 92. Te1 Ta4 93. g5 Tb4 94. g6! Tb6 95. Tg1. (Barca Gedeon).

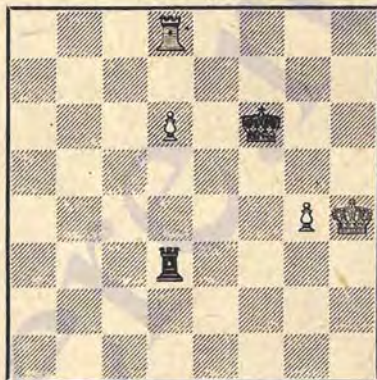
II. 90. Th8. Acum negrul nu poate lua pionul nici cu turnul nici cu regele deoarece în ambele cazuri albul forțează schimbul turnului și obține un final de pioni cîștigat iar la 90... Rf6 91. Re3 Td1 92. Re4 și acum la șahurile turnului din spate, albul pătrunde la d7 iar la Re6 urmează 93.

Th6+ Rf7 (93... Rd7 94. Tf6) 94. Re5 și albul cîștigă ușor.

90... Rf6 91. Rh4 (d7 Rg7) 91... Td3?

Diagrama Nr. 19

Boleslavski

St. Szabo

Regele alb este, practic, pat. Partida este remiză. A mai urmat: 92. Tf8+ Rg7 93. Td8 Rg6 94. Td7 Rf6 95. Td8 Rg6 96. d7 Rg7 97. Rg5 Td1 98. Rf5 Tf1+ 99. Re4 Td1 100. g5 Td2 101. Rf5 Tf2+ 102. Re4 Td2 103. Re3 Td1 104. g6 Td6 și remiză.

Tot într-un final de turnuri s-a rezolvat și poziția din diagrama nr. 20 în care albul pare pierdut: piesele stau pasive, singura coloană liberă „e” este ocupată de negru care, în plus, mai are și doi pioni liberi pe flancul regelui, (vezi diagrama nr. 20, din pag. 89).

Albul încearcă cea mai bună șansă pentru salvarea partidei:

29. f5! Tef8

Acum, apariția turnului la e2 nu ar fi avut efectele dorite. Spre exemplu: 29... Te2 30. Ng5 Tf7 31. f6 Ne5 32. Tbe1 T:e1 33. T:e1 N:f6 34. N:f6 T:f6 35. Te7 și albul poate acum recupera materialul cu șanse de remiză: 35... Tc6 36. Te4 h5 37. Te5 sau 35... Tf7 36. Tc4 Tg7 37. Te8+ Rf7 38. Tc8 Re5 39. Te8.

30. Nf4! h5

Această mutare se impune. Dacă acum 30... N:f4? 31. T:f4 h5 32. Tc1 și negrul rămâne în apărare. Propunerea albului a fost de fapt 30... T:f5 31. N:d6 T:f1 + 32. T:f1 T:f1 + 33. R:f1 c:d6 34. a4 Rf7 35. a5 Re7 36. b5 și pionul a se transformă.

Diagrama Nr. 20

Smislov

Rădulescu

31. Tc1 T:f5 32. N:d6 c:d6 (32... T:f1 + albul câștigă, ca în varianta de mai sus).

33. T:f5 T:f5 și s-a obținut poziția din diagrama nr. 21.

34. Tc6 Td5 (la 34... a5 35. b:a5 T:a5 36. T:d6 Rg7 (36... T:a3 37. Td5 h4 38. Td4) 37. Rg2 T:a3 38. Rg3 și acum la 38... Ta5 39. Rh4 și este remiză chiar dacă n-ar exista pionul d3, iar la 38... Ta1 39. Td5 Rg6 40. Td6+ Rf5 41. Td5+ Rg6 etc.

35. T:a6 T:d3 36. Ta5! d5 37. b5 Tb3 (vezi diagrama nr. 22).

38. b6! Rf7

Dacă 38... T:b6 39. T:d5 Th6 40. Rg2 Rg7 și regele alb se instalează la h4 și e remiză chiar fără pionul „a”.

39. T:d5 Rg6 40. Td6+ Rf5 cu remiză.

În partida Spasski—Milev, după mutarea a 31-a a albului s-a obținut poziția din diagrama nr. 23.

Continuarea aleasă de alb demon-

Diagrama Nr. 21

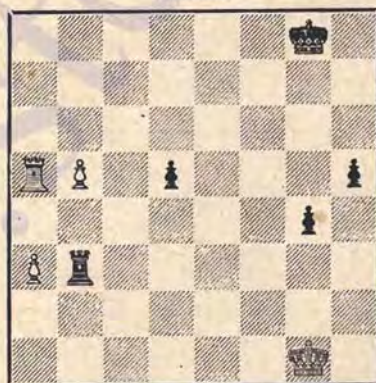
Smislov

Rădulescu

Diagrama Nr. 22

Smislov

Rădulescu

streață că nu întotdeauna apărarea activă este cea mai bună cale.

Probabil, din dorința de a câștiga, albul a continuat cu 32. Td6 b3! 33. Tb6 Td7!

Bineînțeles nu 33... T:b6 34. a:b6 b2 35. b7 Tc1+ 36. Rf2 T:b1 37. b8D care ar fi fost conform previziunilor albului.

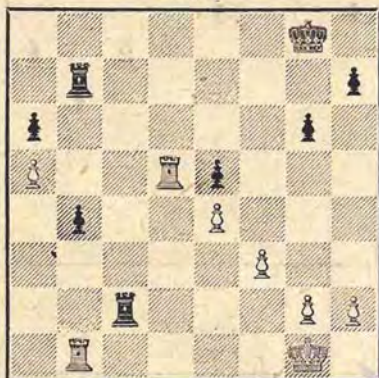
34. T6:b3 T7:d2 și în poziția din diagrama nr. 24 albul este pierdut pen-

tru că nu poate realiza amenințarea de mat pe orizontala 8-a.

Dacă în loc de 35. Tb8+ cum s-a jucat în partidă, albul încerca 36.

Diagrama Nr. 23

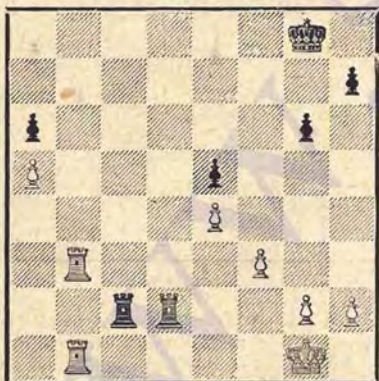
Milev

Spasski

Diagrama Nr. 21

Milev

Spasski

Tb7, atunci 35.. T:g2+ 36. Rh1 (f1) T:h2 37. Rg1 Tcg2+ 38. Rf1 Tf2+ 39. Rg1 (39. Re1? Ta2 cu amenințarea Th1 mat). Thg2+ 40. Rh1 Tg3 și negrul rămâne cu doi pioni liberi care îi asigură câștigul. Spre exemplu 41.

Ta7 Tg:f3 și în această poziție, practic este obligatoriu schimbul unui turn. 42. Ta6 Tf1+ 43. T:f1 T:f1+ 44. Rg2 Tf4 și câștigă, sau 42. Tbb7 Tf7 43. Tb8+ Tf8 44. Tbb7 T3f7 45. T:f7 T:f7 46. T:a6 Tf4 și s-a obținut aproape acelaș lucru.

Albul avea însă bune șanse de remiză cu 32. Tb3.

Acum pionul este blocat și se amenință 33. T:e5. Dacă negrul cedează imediat pionul pentru atac, nu obține mai mult decât remiză. Spre exemplu: 32... Tbc7 33. T:b4 Ta2 34. h4 Tcc2 35. Tb7 și amenințarea de mat pe orizontala 8-a asigură remiza.

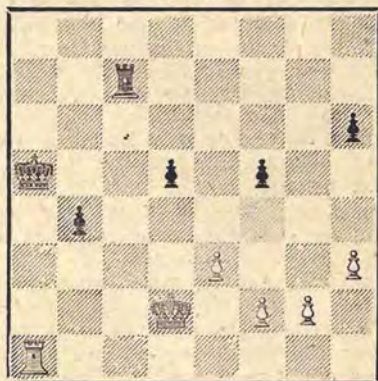
Dacă joacă direct 32... Ta2 pentru ca apoi Tc7 să apere direct cu amenințarea de mat, atunci 33. h4 și albul ia, apoi, fie la b4 intrând în variante asemănătoare cu cea d'nainte, fie la e5.

Dacă negrul joacă la activizarea pionului blocat „b” atunci 32... Tc3 34. T:c3 b:c3 35. Tc5 și acum nu folosește nici 35... Tb1+ 36. Rf2 Tb2+ 37. Re3 T:g2 38. T:c3 T:h2 39. Tc6 cu remiză și nici alte continuări ca 35... Tb5 36. T:c3 T:a5 37. Tc7 din nou cu remiză.

Deosebit de instructivă este poziția de întrerupere din partida Toluș—Milev, care s-a dat remiză fără joc.

Diagrama Nr. 25

Milev

Toluș

Aparent, deși cu doi pioni izolați, negrul are un avantaj important în pionul „b” care amenință să se transforme

Albul, cu mutări logice, bazate pe o contra acțiune pe flancul regelui, unde are superioritate materială și neutralizând coloana „c” poate obliga pe negru să se mulțumească cu remiza.

1... Rb5 2. g4! Mai sigur decât 2. Ta8 care dă naștere la variante neclare, în care se evidențiază superioritatea negrului, spre exemplu 2. Ta8 b3 3. Tb8+ Ra4 4. Ta8+ Rb4 5. Tb8+ Ra3 6. Ta8+ Rb2 și acum amenințarea Tc2+ este foarte puternică.

2... f:g4 3. h:g4 b3 4. Tc1 Tc4-

Singura mutare satisfăcătoare: albul nu poate schimba turnul deoarece intră într-un final de pioni pierdut.

5. Th1!

Acum, dacă negrul vrea să câștige trebuie să cedeze pionul „h”. Nu mer-

ge 5... T:g4 din cauza 6. Rc3 și pionul b3 cade și nici 5... Tc6 din cauza 6. Tc1 cu repetarea poziției iar la 5... b2 și Tb1 cu câștigul pionului, deci singura încercare este

5... Rb4. Consecvenț! 6. Th6 b2

Dacă 6... T:g4 7. Tb6+ Ra3 8. Ta6+ Rb2 (8... Ta4 9. Ta4 Ra4 10. Rc1 cu remiză) 9. Ta5 Rb1 10. T:d5 b2 11. f4 Tg2+ 12. Rd3 Rc1 13. Tc5+ Rd1 14. Tb5 Rc1 și negrul trebuie să se mulțumească cu remiză.

7. Tb6+ Ra3 8. Ta6+ Rb3 9. Tb6+ Ra2 10. Ta6+ Rb1 11. f4 Tc2+ 12. Rd1 Tg2 și acum albul poate încerca câștigul cu 13. g5 Tg1+ 14. Rd2 Tg2+ 15. Rd3 Rc1 16. Tc6+ Rd1 17. Tb6 Rc1 18. Rd4 Td2+ 19. Re5 Td3 20. g6 T:c3+ 21. Rd5 și pionii albi sînt vectoroși.

Deci negrul trebuie să se mulțumească cu remiză și să prefere varianta conform notei de la mutarea a cincea

PARTIDELE TURNEULUI

RUNDA I

1. Sliwa — Stoltz	1—0
2. Boleslavski — Troianescu	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
3. O'Kelly — Rădulescu	1—0
4. Szabó L. — Ciociltea	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
5. Spasski — Smislov	1—0
6. Barcza — Toluş	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
7. Reichel — Szabó St.	0—1
8. Filip — Sajtar	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
9. Barda — Petrosian	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
10. Golombek — Milev	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$

1. APĂRAREA NIMZOVICI

B. Sliwa

G. Stoltz

1. d4 Cf6 2. e4 e6 3. Cc3 Nb4 4. e3 Cc6

Mutarea aceasta care este rar întâlnită în practica turneelor este tot atât de bună ca și răspunsurile obișnuite 4... 0—0, 4...c5, 4... d5, sau 4... b6. Ideea acestei continuări constă în trecerea la operațiuni active cât mai repede în centru, cu ajutorul mutării e6—e5. În cazul schimbului la c3 (după 5. a3) și dublarea pionilor albi pe coloana „c”, negrul poate întreprinde un atac asupra pionului (sau punctului) c4, pe schema: b7—b6 Nc8—a6, Cc6—a5, cum s-a întâmplat în partidele Gheller—Smislov din al XVII-lea campionat al U.R.S.S., Simagin—Petrosian din al XVIII-lea campionat al U.R.S.S. și Kotov—Keres din turneul de la Budapesta 1950.

5. Cge2

Dacă 5. Nd3, atunci negrul poate răspunde 5... e5 6. Cge2 e:d4 7. e:d4 d5 8. a3 Ne7, ca în partida Sajtar—Stoltz din runda 15-a a turneului in-

ternațional de la București, care s-a terminat remiză. După 5. Cf3 0—0 6 Nd3 d5 se intră în varianta Ragozin a Gambitului Damei, foarte comodă pentru negru.

5... 0—0

În partida Botvinnik—Sokolski din al XII-lea campionat al U.R.S.S., 1943, la 5. Cge2 a urmat 5... e5 6. a3 N:c3+ 7. C:c3 e:d4 8. e:d4 d5 cu joc egal. O continuare nouă a ales Taïmanov în partida sa cu M. Botvinnik din al XIX-lea camp. al U.R.S.S., anume: 5... d5! după care a urmat 6. a3 Ne7 7. Cg3 și poate mai bine este 7. cd ed 8. Cf4 cu amenințarea Db3) 7... h5 8 c:d5 e:d5 9. Nd3 h4 10. Cf1 h3 11. g3 0—0 12. Cd2 după care s-a ajuns la o poziție complicată, cu șanse bune pentru negru. Mutarea aleasă de Stoltz în această partidă este legată de un plan original, la baza căruia stă ideea de a păstra nebulul de cimpuri negre (Tf8, Nf8) și de a întreprinde acțiuni ofensive în centru și pe flancul damei. Deși planul acesta nu este greșit din punct de vedere strategic, el necesită însă mult timp ceea ce permite albului să obțină avantaj de dezvoltare și poziții favorabile pentru figurile sale.

6. Cg3 Te8 7. Ne2 Nf8 8. 0—0 d6 9. Nf3 Ce7 10. b4

Lupta se dă pentru obținerea inițiativei pe flancul damei, ceea ce albul obține cu ușurință datorită bunei

sale dezvoltări de superiorități de spațiu pe care o deține.

10... c6 11. Nb2 d5 12. Db3 d:c4

Negrul încearcă să-și elibereze jocul printr-o contra-acțiune pe flancul damei, dar abandonează în schimb centrul, lucru de care se va folosi cu multă abilitate tânărul campion polonez.

13. D:c4 C7d5 14. a3 C:c3 15. D:c3 a5 16. e4! a:b4 17. a:b4 T:a1 18. N:a1

Desigur nu 18. T:a1, deoarece ar fi urmat 18... Db6 și albul ar fi avut greutăți cu apărarea pionului b4.

18... Db6 19. Tb1 Nd7

Poziția proastă a acestui nebul, care pentru moment joacă rolul unui pion, constituie defectul principal al sistemului de dezvoltare ales de negru.

20. Dd3 Ta8 21. d5!

Având piesele postate pe cele mai bune câmpuri și având controlul asupra centrului, albul trece la atac.

21... Ceg

Mutarea aceasta este aproape obligatorie deoarece albul amenințase 23. N:f6 g:f6 24. Ch5 Ne7 (la 24... Ng7 ar fi urmat 25. Dc3 cu câștig pentru alb) 25. d6 urmat de 26. Dc3 sau 26. Ne2 și 27. Dg3, cu atac decisiv.

22. Nd4 Dd8 23. Nc5 Ce7 24. N:f8 D:f8 25. d:c6 N:c6 26. b5 Ne8 27. Dc4 Dc7 28. e5

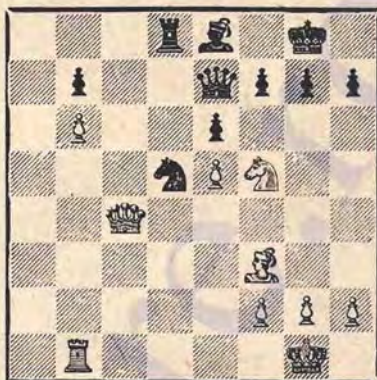
Cu aceasta albul deschide diagonala h1—a8 pentru nebulul său din f3, care va exercita o puternică presiune asupra pionului b7, a cărui apărare este foarte dificilă, dacă nu chiar imposibilă.

28... Td8 29. b6!

Se putea juca și 29. N:b7 după care negrul nu avea nicio posibilitate de a recupera pierderea materială. La 29... Tb8 ar fi urmat 30. Nc6 N:c6 31. D:c6 Cd5 32. Ce4 și pionul liber alb, susținut de figuri, ar fi dus sigur la victorie. Albul alege însă o altă cale de câștig, de asemenea foarte interesantă.

29... Cd5

30. Cf5!

O combinație frumoasă, departe și precis calculată, după care poziția negrului se prăbușește rapid. Este instructiv felul în care albul, după ce a acumulat o serie de avantaje de ordin strategic, rezolvă problema câștigului printr-o serie de lovături tactice.

30... Dg5

După 30... e:f5 31. N:d5 D:e5 32. N:b7 Tb8 33. Dc7!! albul câștigă; de asemenea după 32... Db3 33. Dc7 negrul nu mai are nici-o mutare bună.

31. N:d5 T:d5 32. Cd6 Nc6?

După mutarea aceasta negrul pierde imediat. Era însă greu de găsit o continuare acceptabilă.

33. D:c6!! b:c6 34. b7 Dd8 35. b8D Td1+! 36. T:d1 D:b8 37. Cb7!

Mutarea aceasta n-a prevăzut-o probabil negrul atunci când a jucat 32... Nc6? Amenințarea Td8+ nu poate fi parată. Au mai urmat câteva mutări care nu necesită niciun comentariu:

37... c5 38. Td8+ D:d8 39. C:d8 Rf8 40. Rf1 Re8 41. Cb7 și negrul a cedat (1—0)

2. INDIANA VECHE

I. Boleslavski O. Troianescu

1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Ce3 Ng7 4. e4 d6 5. f3 0—0

Altă posibilitate este... Cbd7 după

care albul poate renunța la atacul Säm'sch jucând 6. Ne3 e5, 7. Cge2 și apoi g3 și Ng2.

6. Ne3

În partida cu Cioclitza, Toluş a jucat 6. Ng5. Acolo, după 6... h6 7. Ne3 poziția negrului este slăbită.

6... e5 7. d5 Ce8

În partidele din ultimul timp, marele maestru Gheller a jucat Ch5. Practica a arătat însă că acest cal stă mai bine la c8, de unde poate interveni pe flancul regelui la momentul oportun fără a fi expus eventualelor atacuri (de exemplu prin g2—g4).

8. Dd2

Greșit ar fi fost ? g4? Nh6!

8... f5

În matchul U.R.S.S.—Anglia, Crown a întârziat cu mutarea aceasta și marele maestru Kotov a obținut un atac ce s-a dovedit decisiv: 1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Cc3 Ng7 4. e4 d5 5. f3 0—0 6. Ne3 Cbd7 7. Dd2 e5 8. d5 a5 9. g4 Cc5 10. 0—0—0 Ce8 11. h4 f5 12. g:f5 g:f5 13. Nh3 f4 14. Nf2.

9. 0—0—0 f4 10. Nf2 Cd7 11. Rb1 b6

Ultima mutare a negrului este pasivă. În spiritul poziției era inițierea unui atac asupra regelui advers prin c7—c6 sau a7—a6 și b7—b5.

12. Cge2 Cc5 13. Ce1 a5 14. Ne2

Mai consecvent ar fi fost direct 14. Cd3

14... Nd7 15. Cd3 C:d3 16. N:d3 Rh8

Cum se va vedea în continuare regele ar fi stat mai bine pe g8. Mai bine ar fi fost executarea imediată a manevrei Ng7—f6—g5 urmată de Ce8—g7.

17. Nc2 Nf6! 18. g3 Ng5 19. De2 Cg7 20. Ne1 Ne7 21. Na4!

Negrul și-a construit o poziție solidă de apărare pe flancul regelui și deaceia albul caută să realizeze avantajul de ordin strategic. Cu ultima mutare albul forțează schimbul nebunului său prost cu cel bun al negrului.

21... N:a4 22. C:a4 Dd7 23. Cc3 Tf7 24. g4 Tag8 25. h4 Jb6 26. Cb5

Această mutare forțează reîntoarcerea turnului negru la a8 pentru că după Cb5—a7—c6 calul alb ocupă o poziție ideală, stinjenind manevrele pieselor grele ale negrului și sprijinind străpungerea a3 și b4 în cele mai bune condiții.

26... Tar

În această poziție albul are avantaj pozițional, el constând din așezarea mai activă a figurilor ușoare (de comparat Cb5 cu Cg7 și Ne1 cu Ne7), spațiu mai mare de manevră și posibilitatea străpungerii pe flancul damei, singura posibilitate de a realiza avantajul strategic.

Planul just pentru aceasta este blocarea flancului regelui, îndepărtarea propriului rege de teatrul operațiunilor și, după plasarea pieselor în cele mai bune poziții, forțarea deschiderii unei coloane prin străpungerea cu a2—a3, b2—b4 și eventual c4—c5. Negrul nu poate opune acestui plan decât căutarea unei poziții de apărare.

27. g5?!

O mutare nejustificată din punct de vedere strategic, pentru că blocarea pionilor albi pe cîmpurile negre rezervă adversarului într-un eventual final de figuri ușoare, amenințarea sacrificiului nebunului pe g5.

De asemenea, tact c, albul nu a luat în considerație varianta: 27... h:g5! 28. h:g5 Ch5 și pionul g5 este slab. (Sacrificul calității nu dă nimic; de exemplu: 29. T:h5+? g:h5 30. g6 Tg7 31. Dh2 T:g6 și negrul stă mai bine).

27... h5 28. Dg2 Tff8 29. Dh3 D:h3 30. T:h3 Tfc8 31. Th2 Rg8 32. Td3

Presiunea pe care o exercită albul cu figurile pe flancul damei se va dovedi ineficace. Mai bine ar fi fost plasarea turnurilor în spatele pionilor „a” și „b” pentru a străpunge cu b4.

32... Rf7 33. Ta3 Ce8 34. Tc2 Nd8 35. Cc3 Re7 36. Tb3 Rd7 37. Nf2 Tab8 38. Ca4 c5!

Acum albul nu mai păstrează nicio posibilitate de câștig.

39. Tb5 Tbb7 40. Tc3 Tb8 41. Tcb3 Aici partida s-a întrerupt și, după 41... Rc8 42. Re1 Nc7 43. Rc2 Nd8 44. a3 Nc7 45. Td3 Nd8, ambii adversari au căzut de acord asupra remizei. (=).

3. APĂRAREA RUSĂ

A. O'Kelly

M. Rădulescu

1. e4 e5 2. Cf3 Cf6 3. C:e5 d6 4. Cf3 C:e4 5. d4 d5 6. Nd3 Nd6

Nici 6... Ne7, în varianta principală, nu este mulțumitor: 7. 0—0 Cc6 8. Te1 Ng4 9.c4! Cf6 10.c:d5 C:d5 11.Cc3 0-0 12. Ne4 Cf6 13. d5 Cb4 14. a3 C:e4 15. T:e4 N:f3 16. D:f3 Ca6 17. Ne3! și albul are un joc mai liber și poziție superioară (P. Keres).

7. 0—0 0—0 8. c4 Cf6

Această mutare este ceva mai bună decât 8... Ng4 după care poate urma: 9. c:d5 f5 10. Cc3 Cbd7 11. h3 Nh5 12. C:e4 f:e4 13.N:e4 C7f6 14.Nf5 Rh8 15.g4! C:d5 16. Ne6! Nf7 17. Cg5! și albul câștigă calitatea iar după 17... N:e6 18. C:e6 Dh4 19. Db3! albul stă la câștig.

9. Ng5 d:c4 10. N:c4 Ng4 11. h3 N:f3 Dacă 11... Nh5 12. g4 Ng6 13. Cc6 c6 14. h4 Cbd7 15. f4 și negrul are greutate și mai mari.

12. D:f3 Cc6 13. Cc3?

13. Td1 menține avantajul dinamic al poziției albe.

13... C:d4!

Schimbul pionului d'n b7 pentru pionul din d4 ar fi putut asigura negrului remiza.

14. D:b7

14... Db8?

O mutare slabă după care albul obține un final superior. Trebu'a jucat 15... Tb8! 16. D:a7 Ta8 17. Db7 Tb8 și, practic, remiza este forțată pentru că alte continuări ar fi neclare sau chiar dezavantajoase pentru alb.

15. D:b8 Ta:b8 16. Tad1 Ce6 17. Ne1!

Mai bine decât N:f6 g:f6, deoarece perechea de nebuni constituie principalul avantaj al albului și, deci, trebuie păstrată.

17... Tfd8 18. Tfe1 Nb4 19. T:d8 T:d8 20. Td1

Nu e bine 20. N:e6 f:e6 21. T:e6 N:c3 22. b:c3 Td1+ cu câștig de figură.

20... T:d1 21. C:d1 Ne5 22. Cc3 Rf8 23. Rf1 Re7 24. a3 c6 25. b4 Nd4 26. Ce2 Nb6 27. a4 a5

Altfel albul joacă a5, urmat de Ne3 și poziția negrului este prea pasivă.

28. b:a5 N:a5 29. Cf4 C:f4 30. N:f4 Ce4 31. Nd3 Ce5 32. Nc2 g6 33. Re2 Re6 34. Nd2!

Finalul cal contra nebuli cu pionul depărtat „a” este greu de ținut pentru negru.

34... Nb6 35. a5 Na7 36. Nb1 f6?

În criză de timp negrul comite greșeala decisivă. Mai bine 36... Cd7 37.

Na2+ Re7 și piesele negre pot colabora activ pentru remiză.

37. Na2+ Rd6 38. Ne3 Rd7 39. Nd4 Re7 40. Nc4 h6

Acum poziția negrului este paralizată din cauza legăturii pe c5.

41. g4 f5 42. g:f5 g:f5 43. h4 h5 44. Rf3 f4 45. Rg2! (R:f4 Ce6++) Rd6 46. Ne2 Nb8 47. N:h5 Ne7 48. Ng4! N:a5 49. h5 Ce6?

49... f3+ 50. R:f3 Nd2 51. Ng7 Ce6 52. h6 Cg5+ 53. Rg3 Ce4+ 54. Rg2 Cg5 55. Nf5 și albul totuși câștigă.

50. N:e6 c5 51. h6 și negrul ce-dează. (1—0).

4. APĂRAREA SICILIANĂ

L. Szabó

V. Ciociltea

1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Ce3 a6

Varianta Opocenski, însă, după răspunsul albului, negrul este nevoit să intre în varianta Scheweningen.

6. Ng5 e6

Acum 6... e5, 7. N:f6 D:f6 8. Cd5 Dd8 9. Ce2 etc., ar fi pentru negru puțin favorabil.

7. Ne2 Ne7 8. 0—0 Dc7 9. Dd3

Mutarea lui Keres. Albul joacă dama la g3 de unde va susține atacul pe flancul regelui.

9... Cbd7

În varianta Scheweningen propriu zisă calul negru stă la c6.

10. Dg3 Ce5

Această mutare nu este bună, deoarece albul câștigă datorită ei două tempouri foarte importante pentru atacul său. Indicat era 0—0.

11. Tad1

Nu direct 11. f4 din cauza 11... Db6 12. Tad1 Cc6 etc.

11... 0—0 12. f4 Cg6!

Forțat. Nu se poate juca 12... Cc4 din cauza 13. e5! (Varianta în aparență tare 13. Nh6 Ce8 14. f5 C:b2! 15. f6 — sau 15. Tb1 Dc5 — N:f6 16. T:f6 C:d1 etc. ar fi favorabilă negrului) d:e5 (dacă 13... Cd5 atunci 14. C:d5 e:d5 15. N:e7 cu câștig de piesă; de asemenea 13... Ce8 14. N:e7 D:e7 15.

N:c4 pierde) 14. f:e5 C:e5 (sau 14... Cd5 15. Nh6 cu câștig de calitate) 15. N:f6 și câștigă.

13. f5 Ce5 14. Nh6 Cg6

O greșeală ar fi 14... Ce8 din cauza 15. f6! N:f6 16. T:f6 Cg6 17. T:g6 h:g6 18. Ne3 și albul are două piese pentru turn.

15. f:g6 g:h6 16. g7!

O continuare foarte spirituală și interesantă. După 16. g:f7+ Rh8 (nu cumva 16... R:f7 17. Nh5 mat) 17. Ng4, negrul putea simplifica jocul prin 17... T:f7 cu poziție aproximativ egală, având în vedere că prin manevra Dc7—b6+ —b2 recâștigă la momentul oportun pionul. Periculos pentru negru ar fi însă complicarea jocului prin 17... e5 18. Ne6! e:d4 19. Cd5 Dc5 (nu merge 19... C:d5 20. Dg8+ T:g8 21. f:g8T mat) 20. b4 Da7 21. T:f6 N:e6 22. T:e6 etc.

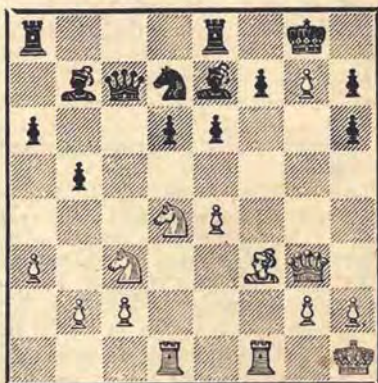
16... Te8! 17. Rh1 b5 18. a3

Amenința b4 și C:e4.

18... Nb7 19. Nf3

După 19. Nd3 ar fi urmat Ch5 și C:g7

19... Cd7

20. Cd5!

Un frumos sacrificiu de cal, după acceptarea căruia atacul albului trebuia să decidă.

20... e:d5!

Acceptarea sacrificiului este forțată deoarece după 20... N:d5 21. e:d5 e5

22. Cf5 Ng5 23. h4 cîştigul este clar; iar dacă negrul retrage dama, de asemenea pierde, cum arată variantele următoare:

I.: 20... Dc8 21. Nh5 Ce5 (singura apărare) 22. Cb6 și albul cîştigă cel puțin calitatea.

II.: 20... Dd8 21. Nh5 Ce5 22. N:f7+! C:f7 23. T:f7 și, dacă acum negrul continuă cu 23... R:f7, albul cîştigă prin 24. Tf1+ Rg8 (sau 24... Nf6 25. T:f6 D:f6 26. C:f6 R:f6 27. D:d6 etc.) 25. C:e6 D ortunde 26. Tf8+ N. sau T:f8 27. g:f8D mat; iar dacă negrul continuă cu 23... e:d5 atunci decide 24. Tf8+ N:f3 (sau T:f8 25. g:f8D+ R:f8 26. Ce6+) 25. g:f8D+ R:f8 26. Tf1+ Re7 27. Dg7 mat.

III.: 20... Db8 (c5) 21. Nh5 Ce5 22. N:f7+ C:f7 23. T:f7 și acum la 23... R:f7 decide 24. g8D+ T:g8 25. Tf1+ Re8 26. D:g8+ Rd7 27. D:e6+ etc. iar la 23... e:d5 cîştigă cel mai simplu 24. Cf5 Ng5 (sau 24... R:f7 25. C:h6+ Re6 26. Dg4+ etc.) 25. D:g5 h:g3 26. Ch6 mat.

IV.: La 20... Dc4 albul, după 21. b3, intră în una din variantele de mai sus.

21. Cf5! Ng5 22. h4 d:e4 23. Nh5! Amenința 24. C:h6+ N:h6 25. N:f7 mat. Venea în considerație și 23. Ne2. Dacă negrul lua acum 23... D:c2 atunci urma 24. h:g5 D:e2 25. C:h6+ R:g7 26. T:f7+ Rh8 27. T:d6 și la 27... Ce5 decidea 28. Tf8+.

23... Cf6 24. h:g5 C:h5 25. C:h6+

O greșeală care scapă probabil cîştigul. Indicat era 25. Dh4. De exemplu: 25. Dh4 C:g7 26. g:h6! C:f5 27. Dg5+ Rf8 (Rh8 28. Df6+ Rg8 29. T:f5) 28. T:f5 Te7 29. Df6 Re8 30. T:d6 etc., sau 25. Dh4 C:g7 26. g:h6 Ce6 27. Dg3+ Rf8 (Rh8 28. C:d6 cu amenințările De6+ și C:f7+), 28. C:d6 Te7 29. De5 Rg8 30. Tf4 și albul cîştigă, sau 25. Dh4 e3 26. C:h6+ R:g7 27. T:f7+ etc.

25... R:g7 26. Dh4 Rg6!

Negrul, în poziție grea, s-a apărat excelent și cu mult singe rece găsind

mereu cele mai bune, poate chiar unice, mutări.

27. g4 Cg3+!

Evident că nu z!... Cg7? 28. Tf6 mat

28. D:g3 e3+!

Acest contraatac salvează partida.

29. Rg1 e2 30. T:d6+!

Prin această interesantă combinație albul cîştigă dama pentru turnuri, ceea ce însă nu ajunge pentru cîştigul partidei. Dealtfel nici continuarea 30. Tf6+ Rg7 31. Te1 Dc6 32. T:f7+ Rh8 nu mai dădea albului vreo șansă serioasă.

30... Rg7 31. Tg6+

Mai bine era aici 31. T:f7+ D:f7 și albul are remiză prin 32. Dc3+ Rf8 33. Dh8+ Re7 34. De5+ etc. După mutarea din text situația lui devine grea.

31... h:g6 32. D:c7 e:f1D+ 33. R:f1 Nd5 34. Dc3+ Rh7 35. b3

Impiedică 35... Nc4+.

35... Tac3 36. Dh3

O greșeală care rămîne nepedepsită. Pe de altă parte probabil tocmai această mutare, cu care albul blufează pe negru, i-a salvat partida, avînd în vedere că poziția albului este dificilă și nu prea se întrezăresc mutări pe deplin satisfăcătoare. Toate dificultățile albului provin de la faptul că calul este scos din joc — un fel de „cadavru viu”, ca să întrebuițăm o expresie a lui L. N. Tolstoi — și negrul are deci posibilitatea de a întreprinde un atac hotărîtor împotriva regelui alb care poate fi apărat numai de damă.

Așa de exemplu la 36. Df6 ar urma 36... T:c2 și albul atît după 37. C:f7 Ng2+ 38. Rg1 Te1+ 39. Rh2 Th1+ 40. Rg3 Th3+ 41. Rf4 Tf3+ 42. Re5 T:f6 etc., cît și după 37. D:a6 Ng2+ 38. Rg1 Te1+ 39. Rh2 Th1+ 40. Rg3 Th3+ 41. Rf4 Te2!, cu amenințarea 42... Tf3 mat, este pierdut.

36... Rg7?

Negrul, în mare criză de timp, scapă cîştigul care se putea obține prin 36... T:c2!. Iată variantele principale: 37. Cf5+ Rg8 38. Ce3 (dacă 38. Ch6+ atunci 38... Rg7 iar dacă 38. Cd4 sau

38. Cd6 atunci 38... Ng2+) Tc3 cu câștig de piesă; sau 37. C:f7+ Rg7! (și nu 37... Rg8? 38. Dh8+ R:f7 39. Df6+ Rg8 40. D:g6+ urmat de 41. D:c2) 38. Dh6+ (38. Cd6 pierde repede din cauza 38... Ng2+ 39. D:g2 și acum nu T:g2? 40. C:e8+ cu câștig pentru alb ci 39... Te1+!! 40. R:e1 T:g2 etc.) 38... R:f7 39. Dh7+ Rf8! 40. Dh8+ (sau 40. D:g6 Ng2+ 41. Rg1 Te1+ 42. Rh2 Ne4+ cu câștig, Re7 și negrul rămâne cu două turnuri și nebulul contra damă, sau 37. Dd3 Ng2+ 38. Rg1 Te1+ 39. Rh2 Th1+ 40. Rg3 Th3+ 41. Rf4 T:d3.

37. Dd3 Tcd8

Și aici, după 37... Te5! 38. Dd4 Tce8 negrul menține bune șanse de câștig.

38. Dc3+ Rh7 39. Df6 Tc8

La 39... Td7 ar putea urma 40. D:a6. Acum, însă după 40. D:a6 T:c2 41. D:b5 ar câștiga 41... Ng2+ 42. Rg1 Te1+! 43. Rh2 Nc6+).

40. Cf5

Greșit ar fi 40. C:f7 din cauza 40... Tf8 cu câștigul calului.

40... g:f5 41. D:f5+ Rg7

Aci partida s-a întrerupt și s-a dat remiză fără a mai fi reluată (=).

O partidă cu mari complicații și foarte interesantă.

5. APĂRAREA NIMZOVICI

B. Spasski

V. Smislov

1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cc3 Nb4 4. Ng5

Pînă la turneul internațional de la Budapesta 1952, mutarea aceasta a fost considerată mai slabă pentru alb, din care cauză multe lucrări teoretice nici nu o menționau, sau dădeau cel mult continuarea din partida Reti-Marshall (Brno 1928) 4... h6 5. Nh4 c5 6. e3 Da5 7. Db3 Ce4 8. Te1 c:d4 9. e:d4 Cc6 ca o demonstrație a faptului că negrul obține avantaj.

În partida sa cu O'Kelly, jucată la Budapesta 1952, marele maestru sovietic P. Keres a reluat însă această mutare veche, întărind jocul albului la mutarea 6-a (după 4... h6 5. Nh4 c5)

cu mutarea 6. d5! O'Kelly n-a găsit planul cel mai just de apărare și a pierdut. În orice caz însă, mutarea 6. d5 pune negrului o serie de probleme a căror rezolvare nu este atât de simplă. Mutarea 6. d5! a mai fost folosită în partidele Erdelyi-Flondor, Erdelyi-Bălânel (camp. R.P.R. 1952) și Spasski-Golombek (Turneul internațional, București, 1953).

4... h6 5. Nh4 c5 6. d5!

Ideea acestei mutări este că acum negrul nu mai poate juca 6... Da5 din cauza 7. N:f6 g:f6 și albul nu mai are nici un fel de greutăți legate de atacul combinat asupra calului din c3 (cum s-a întâmplat în partida citată Reti-Marshall). Pe de altă parte, la orice altă continuare a negrului, ca de exemplu 6... N:c3 7. b:c3 e5, cum s-a jucat în partidele Erdelyi-Flondor și Keres-O'Kelly, sau 6... d6 cum a jucat marele maestru Smislov în partida de față, — albul obține un joc bun datorită faptului că nebunii săi nu rămân închiși. Încercarea maestrului englez Golombek (în partida citată cu Spasski) de a alege o l'n'e de joc mai îndrăzneată, n-a avut succes: 4. Ng5 c5 5. d5! h6 6. Nh4 e5 7. e3 d6 8. Nd3 b5!? 9. c:b5 g5 10. Ng3 Nb7 11. Cge2 Cf:d5 12. 0-0 Cbd7 13. Ne:! N:c3 14. N:d5 și albul a recâștigat repede materialul pierdut obținind o poziție câștigătoare.

6... d6 7. e3 e:d5

Schimbul acesta este necesar pentru a asigura dezvoltarea normală a pieselor negrului. După 7... e5 negrul trebuie să se decidă la un moment dat la schimbul N:c3, după care jocul s-ar desfășura conform schemei partidei Keres-O'Kelly, care s-a dovedit nefavorabilă negrului.

8. c:d5 Cbd7 9. Nb5 0-0 10. Ce2 Ce5 11. 0-0 Cg6 12. Ng3

Din deschidere albul a obținut o dezvoltare perfectă a pieselor și un joc mai liber, în timp ce negrul trebuie să se preocupe de schimbul nebulului său de la b4 și de eliminarea

puternicului nebul alb de la g3, înainte de a-și putea dezvolta nebulul c8.

12... Ch5 13. Nd3 C:g3 14. C:g3 Ce5 15. Ne2 N:c3 16. b:c3 Dh4

După ultima mutare a negrului s-ar părea că jocul este echilibrat; majoritatea albă de pioni pe flancul regelui și în centru este compensată de majoritatea neagră de pioni de pe flancul damei. Totuși, în jocul de mijloc care urmează, tânărul maestru Boris Spasski reușește să obțină inițiativa prin manevre subtile cu numeroase surprize tactice.

17. f4! Cg4 18. N:g4 Ng4 19. Da4!

O mutare deosebit de interesantă. Albul amenință acum 20. f5 și legarea pieselor negre pe orizontala 4-a devine foarte neplăcută.

19... Ne8

Singura mutare logică în această poziție. La 19... a6 ar fi urmat 20. f5! b5 21. Df4! și negrul nu poate evita pierderi materiale.

20. e4

Astfel albul a reușit să-și pună în mișcare majoritatea de pioni în centru.

20... Dg4 21. Dc2 h5 22. Tf2 b5 23. e5 h4 24. Cf1 Nf5 25. Dd2 d:e5

Poate mai bine ar fi fost 25... Tad8 26. Tae1 Tfe8 deși și atunci negrul ar fi avut greutăți cu oprirea și blocarea pionilor centrali ai albului.

26. f:e5 Ng6 27. Te1 h3 28. d6 Ne4 29. Ce3! De6

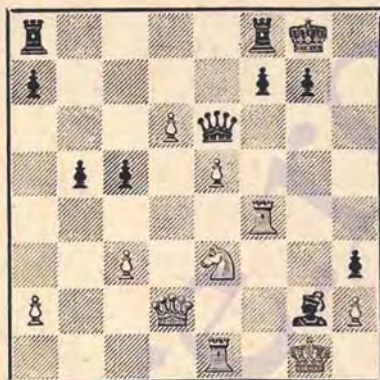
La 29... Dg6 ar fi putut urma 30. Tf4 N:g2 31. Tg4 cu atac puternic asupra poziției regelui negru.

30. Tf4 N:g2

Negrul nu mai avea de ales. Nu mergea, desigur, 30... D:e5 din cauza 31. Cg4 câștigând nebulul din e4 (vezi diagrama).

În această poziție interesantă, albul nu caută să recâștige pionul pierdut, ci întreprinde un foarte instructiv atac de mat, motivat de dominarea spațiului de manevră pe flancul regelui și în special a câmpurilor negre.

31. Cf5!

Cu amenințarea 32. Ce7+ Rh8 33. Th4+ cu câștig imediat.

31... Tfe8

Nu se vede o continuare mai bună pentru negru. La 31... g6 albul ar fi putut continua atacul cu 32. Te3 Tfe8 33. Ce7+ Rg7 34. Tf6 urmat de 35. Tg3; sau 33. Th4 g:f5 (la orice altă mutare ar urma 34. Dh6 și albul câștigă) 34. Th6 f6 35. ef cu câștig imediat.

32. Te3 Tad8?

Duce la pierdere imediată. Era totuși mai bine 32... g6.

33. C:g7!!

Negrul este pierdut. Este evident că sacrificiul nu poate fi acceptat: 33... R:g7 34. Tg3+ Rf8 (la Rh8 sau h7, urmează 35. Th4+ și mat la mutarea următoare) 35. Tf6 D:e5 36. Dh6 mat sau 35... D:f3 36. fe și câștigă.

33... T:d6 34. C:e6 și negrul a cedat, deoarece la 34... T:d2 urmează mat în două mutări (1-0).

6. INDIANA VECHÉ

G. Barcza

A. Toluș

1. Cg1-f3 Cg8-f6 2. g2-g3 g7-g6 3. Nf1-g2 Nf8-g7 4. 0-0 0-0 5. c2-c4 d7-d6 6. d2-d4 Cb8-d7 7. Dd1-c2 e7-e5 8. Tf1-d1 Tf8-e8 9. Cb1-c3 c7-c6 10. d4:e5 d6:e5 11. Cf3-g5 Dd8-e7 12. Cg5-e4 Cf6:e4 13. Cc3:e4 Cd7-f8 14. Nc1-g5 f7-f6 15. Ng5-e3 Nc8-f5 16. Dc2-d2 Te8-d8 17. Dd2-a5 Cf8-e6 18. Td1:d8+

De7:d8 19. Da5:d8+ Ta8:d8 20. Ne3:a7
Nf5:e4 21. Ng2:e4 f6-f5 22. Ne4-g2
Td8-d2 23. Ta1-b1 Td2:e2 24. Ng2-f3
Te2-d2 25. Na7-e3 Td2-d8 26. Nf3-e2
Rg8-f7 27. Tbl-d1 Ce6-d4 28. Ne3:d4
remiză (=).

7. DESCHIDEREA CATALANĂ

Em. Reicher

St. Szabo

1. Cg1-f3 d7-d5 2. g2-g3 Cg8-f6 3.
Nf1-g2 g7-g6 4. 0-0 Nf8-g7 5. d2-d4
0-0 6. e2-c4 c7-c6 7. Cb1-d2 Nc8-f5
8. Dd1-b3 Dd8-c8 9. Cf3-e5 Nf5-e6 10.
Db3-a3 Tf8-e8 11. f2-f4 Cb8-a6 12. c4-c5
Ne6-f5 13. b2-b4 Ca6-c7 14. Nc1-b2
Cf6-e4 15. Cd2:e4 Nf5:e4 16. Da3-b3
Te8-f8 17. Ng2-f3 Dc8-h3 18. a2-a4
a7-a6 19. Tf1-f2 h7-h5 20. Nf3:e4 d5:e4
21. Ce5:g6 Tf8-d8 22. Cg6-e5 c7-d5
23. e2-e3 Dh3-f5 24. Ce5-c4 Rg8-h7
25. Nb2-c1 Td8-g8 26. Tf2-g2 Df5-h3
27. Nc1-d2 Cd5:f4 28. Tg2-f2 Cf4-d5
29. Db3-d1 f7-f5 30. Dd1-f1 Dh3:f1 31.
Rg1:f1 e7-e6 32. Rf1-e2 Ng7-h6 33.
Ta1-b1 Tg8-g7 34. Tf2-f1 Nh6-g5 35.
Tf1-c1 h5-h4 36. Nd2-e1 Ng5-d8 37.
Cc4-d6 Nd8-c7 38. Tc1-c2 Nc7:d6 39.
c5:d3 Ta8-d8 30. b4-b5 a6:b5 41. a4:b5
Td8:d6 42. b5:c6 Td6:c6 43. Tc2:c6
h7:c6 44. Tbl-c1 Tg7-c7 45. g3:h4 Rh7-g6
46. Ne1-g3 Tc7-c8 47. Tc1-a1 c6-c5 48.
Ta1-a6 c5:d4 49. e3:d4 f5-f4 50. Ta6:e6+
Rg6-f7 51. Te6-e5 f4:g3 52. h2:g3 Cd5-f6
53. g3-g4 Tc8-c2+ 54. Re2-e1 Tc2-c1+
55. Re1-d2 Tc1-c4 56. g4-g5 Tc4:d4+
57. Rd2-c3 Td4-d5 58. Te5:d5 Cf6:d5+
59. Rc3-d4 e4-e3 60. Rd4-d3 Rf7-g6 61.
Rd3-e2 Rg6-f5 62. Re2-f3 Rf5-e5 63.
h4-h5 Re5-d4 34. h5-h6 Cd5-e7 65. h6-h7
Cg7-g6 66. Rf3-g4 e3-e2 67. Rg4-f5
Cg6-h8 68. g5-g6 e2-e1D 69. g6-g7 De1-
e5+ albul cedează (0-1).

8. PARTIDA ENGLEZĂ

M. Filip

J. Sajter

1. c2-c4 Cg8-f6 2. Cb1-c3 e7-e5 3. Cg1-
f3 Cb8-c6 4. d2-d4 e5:d4 5. Cf3:d4 Nf8-

b4 6. Nc1-g5 h7-h6 7. Ng5-h4 Nb4:c3+
8. b2:c3 Cc6-e5 9. f2-f4 Ce5-g6 10. Nh4:
f6 Dd8:f6 11. g2-g3 0-0 12. Dd1-d2 d7-d6
13. Nf1-g2 Tf8-e8 14. 0-0 Cg6-f8 15.
Ta1-b1 c7-c6 16. Tf1-d1 Cf8-d7 17. Cd4:
c6 Cd7-b6 18. Cc6-a5 Nc8-f5 19. Tbl-c1
Nf5-e4 20. Ng2-h3 Df6-g6 21. Nh3-f1
Dg6-h5 22. Ca5-b3 Cb6:c4 23. Dd2-d4
b7-b5 24. Cb3-d2 Cc4:d2 25. Td1:d2
d6-d5 26. Td2-b2 a7-a6 27. a2-a4 b5:a4
23. Dd4:a4 Te8-e6 29. Tc1-d1 Ta8-e8 30.
Da4-d7 remiză (=).

9. INDIANA VECHE

O. Barda

T. Petrosian

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 g7-g6 3. Cb1-
c3 Nf8-g7 4. Cg1-f3 0-0 5. g2-g3 d7-d6
6. Nf1-g2 Cb8-d7 7. h2-h3 e7-e5 8. Nc1-
e3 e5:d4 9. Cf3:d4 Tf8-e8 10. 0-0 c7-c6
11. Dd1-d2 Cd7-c5 12. Ta1-d1 Cc5-e4
13. Cc3:e4 Cf6:e4 14. Dd2-c1 Dd8-a5
15. Td1-d3 Ce4-c5 16. Td3-a3 Da5-b6
17. Tf1-d1 Nc8-e6 18. Cd4-b3 Te8-d8
19. Ne3-d4 Db6-b4 20. Nd4:g7 Rg8:g7
21. Cb3-a5 remiză (=).

10. APĂRAREA GRÜNFIELD

H. Golombek

Z. Mîlev

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 g7-g6 3. Cg1-
f3 Nf8-g7 4. e2-e3 0-0 5. Nf1-e2 d7-d5
6. Cb1-c3 e7-e6 7. 0-0 b7-b6 8. b2-b3
Nc8-b7 9. Nc1-a3 Tf8-e8 10. Ta1-c1
c7-c6 11. Dd1-c2 Cb8-d7 12. Tf1-d1
a7-a6 13. e3-e4 Ta8-c3 14. h2-h3 Cf3:e4
15. Cc3:e4 d5:e4 16. Dc2:e4 Dd3-c7 17.
De4-c2 c6-c5 18. Na3-h2 c5:d4 19. Nb2:d4
e6-e5 20. Nd4-e3 e5-e4 21. Cf3-d4 Cd7-
e5 22. b3-b4 f7-f5 23. c4-c5 b6:c5 24.
b4:c5 Dc7-f7 25. Ne3-f4 Ce5-d3 26.
Ne2:d3 e4:d3 27. Dc2:c3 Te8-e4 28. c5-
c6 Ng7:d4 remiză (=).

RUNDA II

11. Toluş — Smislov	0 — 1
12. Petrosian — Golombek	1 — 0
13. Troianescu — O'Kelly	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
14. Stoltz — Filip	1 — 0
15. Mădulescu — Szabó L.	0 — 1
16. Rădulescu — Barda	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
17. Sajter — Boleslavski	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
18. Ciociltea — Spasski	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
19. Barcza — Reicher	1 — 0
20. Szabó St. — Sliwa	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$

creată, pentru a obține rapid contra șanse pe flancul damei.

11... g5

La această mutare, marele maestru Smislov a gindit 17 minute. Pionul c5 nu putea fi luat (11... d:c5 12. C:e5 Cf:d5 13. C:d5 N:e5 (13... C:d5 14. T:d5! D:d5 15. N:c4) 14. Cf6+. De asemenea nu era bine 11... e4 12. c:d6 c:d6? 13. Cd4 și albul stă mai bine.

12. c:d6 c:d6 13. Cd2

După 20 minute de gîndire, maestrul Toluş își alcătuiește următorul plan de joc: calul dîn f3 va fi adus la c4 de unde va lua parte la atac și, în același timp, ne mai fiind posibilă înaintarea pionilor negri cu tempo pe flancul regelui, nebunul dîn c1 va fi dezvoltat la a3 presînd și el pionul slab de la d6.

13... f4 14. Cc4 Cf5!

De la f5, calul ia parte totodată la atacul de pe flancul regelui și la lupta pentru cîmpurile centrale (la e4 el poate veni cu tempo la d4) apărînd și pionul d6.

15. a4 h5 16. b3 Tf7!

Negrul reușește să respingă pe alb pe flancul damei, punîndu-și piesele în cele mai bune poziții. Se apără nu numai pionul d6 cu Nf8 și Ce8 ci și cîmpul c7; în același timp turnul dîn f7 poate lua parte și la o acțiune pe flancul regelui.

17. Na3 Nf8 18. Nd3 Ce8 19. Te1?

Permite o interesantă străpungere. În orice caz, însă, dîn punct de vedere strategic, negrul avea o poziție superioară.

19... f3!

(vezi diagrama dîn pag. 102, coloana I-a).

20. g:f3

Nici alte mutări nu erau mai bune, de exemplu:

a) 20. g3 g4 urmat de 21... h4 cu deschiderea coloanei „h”.

b) N:f5 N:f5 21. e4 Ng4! și cîmpurile albe sînt sub controlul negrului.

c) 20. Cd2 f:g2 21. R:g2 Ch4+ 22.

11. ATACUL SICILIAN

A. Toluş

V. Smislov

1. c4 e5 2. Cc3 Cc6 3. Cf3 g6

Marele maestru Smislov este un bun cunosător al acestei variante din apărarea siciliană. Iată-l jucînd chiar cu un tempo în minus cu culori inversate.

4. e3

Mai energic era 4. d4, de exemplu:

a) 4... Ng7?! 5. Ng5 Cge7 6. d:e5 (urmat de 7. Cd5).

b) 4... e:d4 5. C:d4 Ng7 6. C:c6 b:c6 7. g3 De7 8. Ng2 Db4 9. 0-0 și albul are un mic avantaj, ca în partida Renter-Flohr, Perna 1947.

c) 4... e:d4 5. Cd5! Ng7 6. Ng5 Cf6 (6... f6 7. Nf4 d6 8. C:d4) 7. C:d4 0-0 8. Cb5 h6 9. N:f6 N:f6 10. Dd2, ca în partida Sandrin-Horowitz 1946.

4... Ng7 5. d4 d6 6. d5?

Era mai bine menținerea tensiunii în centru prin 6. Ne2 (6... f5 7. d:e5!).

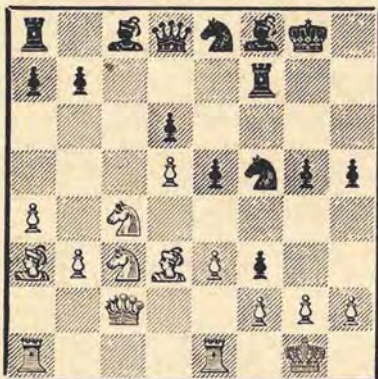
6... Cce7 7. Ne2 f5 8. De2 Cf6

La această poziție se putea ajunge și dîn apărarea olandeză, varianta Leningrad. De exemplu: 1. c4 f5 2. d4 Cf6 3. Cc3 g6 4. Cf3 Ng7 5. e3 d6 6. Ne2 Cc6 și, acum, în loc de 7. d5 Ce5 care duce la un joc complicat, albul ar fi jucat 7. De2? e5! 8. d5 Ce7 și negrul are o poziție asemănătoare cu cele ce rezultă din indiana regelui, în care are avantaj deoarece a ajuns cu tempo la f5 și deci atacul său pe flancul regelui va avea șanse mai bune decît al albului pe flancul damei.

9. 0-0 0-0 10. Td1 h6 11. c5!

Albul profită de situația tactică

Rg1 Nh3 și atacul negrului este mai puternic decît în partidă.

d) Nf1 f:g2 21. N:g2 Ch4 și negrul stă mai bine.

20... Ch4 21. Cd2 Nh3! 22. Nf1 Dd7 23. Rh1

Forțat, căci se amenința alit 23... C:f3+ 24. C:f3 Dg4+ cit și 23... N:f1 și 24... Dh3.

23... Tc8!

Prin această mutare intermediară se limitează acțiunile damei și calului alb, obligînd piesele albe să ocupe poziții pasive.

24. Nb2 N:f1 25. f:f1 Dh3 26. Tg1 C:f3 27. C:f3

După 27. Tg2 g4 duce la același poziție, iar la 28. Cf1 Cg7! cu amenințarea Cf5 urmat de C3h4 (29. Dg6? D:g2+! 30. R:g2 Ch4+).

27... D:f3+ 28. Tg2 g4 29. Rg1?!

Șanșe mai bune de apărare dădea 29. De4!

29... Cg7 30. e4

Pentru a para alit 30... Cf5 cit și 30... D:d5 deoarece acum nu mai merge 30. De4 T:c3! 31. D:f3 g:f3 32. T:g7+ N:g7 33. N:c3 Tc7 34. Nb4 e4!

30... Ne7

Toate piesele negre sînt aduse la atac.

31. Td1 Nh4 32. Te1 Ng5

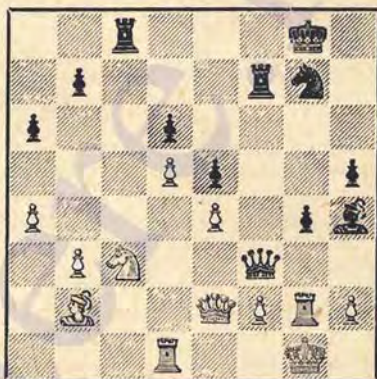
Ambii parteneri mai au puțin timp de gîndire — aproximativ cite 15

minute — și astfel se explică jocul imprecis de la a 31-a mutare. Nebulul stă mai bine la g5 decît la h4.

33. Tg3 Df6 24. Td1 a6

34. Nc1? Nh4 35. Tg2 N:f2+ 36. D:f2 D:f2+ 37. T:f2 T:f2 38. R:f2 T:c3 cu cîștig de pion.

35. De2 Nh4 36. Tc2 Df3!

După această mutare albul este pierdut:

a) 27. D:f3 T:f3! (?... g:f3? 38. Tg6 Td7 39. Rf1 și turnul scapă la g1) 38. Tc1 Ng5 39. Tc2 Nf4! și nu există apărare împotriva manevrei Cg7-e3-f6:e4.

b) 37. De2 Tfc7 38. Tc1 Rh7 39. Dd2 Ce8 urmat de 40... Cf6 (40. Ce2 T:c1+ 41. N:c1) 41. C:c1 Cf6! 41... D:e2!

c) 37. Dd2 Tfc7 38. Tc1 și se reintră în variantele analizate mai sus (b), deoarece după 38. Dd3? T:c3! 39. N:c3 T:c3 se pierde o figură.

d) Se amenință și 37... D:e2 38. C:e2 Tc2.

Aceste variante explică în parte greșeala de la mutarea 37-a a albului care, fiind în criză de timp, nu găsește nici o apărare suficientă.

37. Tc1? T:c3 și albul a cedat (0-1).

12. INDIANA DAMEI

T. Petrosian

H. Golombek

1. d4 Cf6 2. Cf3 b6

Marele maestru sovietic Paul Keres

a adus o contribuție importantă la elaborarea acestui sistem bazat pe fianchetarea nebulului la b7.

3. Cc3

O continuare rar întâlnită. În mod obișnuit se joacă 3. c4. Marele maestru Petrosian, evitând variantele teoretice bine cunoscute, imprimă deschiderii un caracter tăios prin jocul viu al pieselor sale.

3... Nb7 4. Ng5 d5

Mutare necesară pentru a împiedea formarea unui centru puternic de pioni prin 5. e4.

5. e3 Cbd7

În al XV-lea campionat al U.R.S.S., marele maestru Smislov (cu negrele) a continuat împotriva lui Klaman mai bine cu 5... e6 și după 6. Ce5 a urmat Ne7.

6. Ce5!

Ocupă un avantpost important.

6... C:e5?

Acest schimb prematur complică jocul negrului. Era de preferat 6... a6 urmat de e6 și c5.

7. d:e5 Ce4

O continuare în spiritul acestui sistem, axat pe un joc pe diagonala lungă a8-h1. Poziția pionului alb pe e5 împiedecă însă întârzierea punctului e4, astfel că această acțiune se soldează cu un eşec. Dar și după 7... Cd7 8. f4 situația negrului ar fi fost dificilă.

8. C:e4 d:e4 9. Dg4

O mutare excelentă care mărește considerabil avantajul de dezvoltare al albului. Se amenință 10. Nb5+ c6 11. D:e4 (vezi d-agrama).

9... Dc8 10. e6

Un sacrificiu de blocare. Negrul nu poate refuza acest sacrificiu de pion, dar acceptarea lui întârzie și mai mult dezvoltarea pieselor negre.

10... D:e6

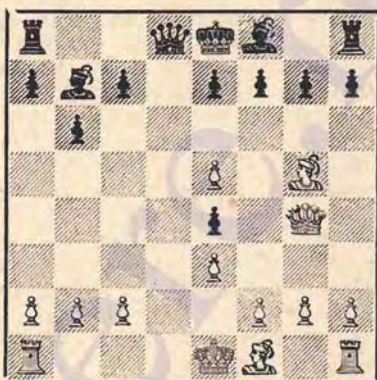
Mutare forțată. La 10... f:e6 ar fi urmat 11. Nb5+ c6 12. Nc4.

11. Nb5+ Un important șah intermediar cu dublul scop de a împiedea

Nc6 și de a paraliza acțiunea acestui nebul și diagonala lungă.

11... e6 12. D:e6 f:e6 13. Ne2 g6

Poziția negrului a rămas dificilă și după schimbul damelor. El nu reu-

șește să-și dezvolte turnurile, iar acțiunea nebulului este stinjenită de propriii săi pioni.

14. 0-0-0 Ng7 15. Nc4 Nc8 16. Td2 a5 17. Thd1

Albul își mărește avantajul său pozițional, ocupând importanta coloană centrală d.

17... b5 18. Ne2 e5 19. a4

Albul joacă foarte precis, amenințând destrămarea flancului damei. El obține deplasarea pe un câmp ineficace a nebulului de a1b, singura piesă activă a negrului.

19... Na6 20. Ng4!

Pune stăpînire pe cîmpurile albe. Negrul este fără apărare împotriva mutării Nd7.

20... Rf7 21. Nd7 Nf6

În momentul în care negrul reușește să-și mobilizeze turnurile, albul transformă avantajul său pozițional într-unul material.

22. N:f6 R:f6 23. N:c6 Tab8 24. Td5

Deci lupta se va decide pe flancul damei.

24... b4

Negrul se apără cu mare dirzenie într-o poziție pierdută.

25. Ta5 Nb7 26. N.b7 T:b7 27. Tld5
Te7 28. Tac5

La 28. T:e5 negrul ar fi obținut contra-joc prin Thc8.

28... T:c5 29. T:e5 Ke6 30. Rd2

Albul trebuie să apere punctul f2.

30... Tf8 31. Re2 Ta8 32. b3 Tb8 33.

f4! e:f3+ 34. R:f3 (Duce regele în joc)

34... Rd6 35. Te4 Rd5 36. e4+ Rd6 37.

Re3 g5 38. g4 e6 39. Rd3

Cu intența de a-și crea doi pioni liberi pe flancul damei.

39... h5

Negrul încearcă să-și creeze contrașanse pe flancul regelui.

40. g:h5 Th8 41. T:b4 T:h5 42. Tb6+

Rc5 43. T:e6 Th3+ 44. Rd2 T:h2+ 45.

Rc3 Th3+ 46. Rb2 Rd4 47. a5 R:e4

48. a6 Th8

Sau 48... Rf5 49. a7! Th8 50. Ta6 Ta8 51. b4 g4 52. b5 g3 53. b6 g2 54. Ta1

urmat de b6-b7 cu câștig pentru alb.

49. b4 Rf5 50. Te7 Rf6 51. Td7!

Turnul trebuie să aibă posibilitatea să vină la d1.

51... g4 52. b5 e4 53. Td2 Re5 54. a7 e3 55. Te2 Rd6

Sau 55... Rf4 56. b6! Rf3 57. T:e3+ R:e3 58. b7 g3 59. b8D și albul câștigă.

56. T:e3 Rc5 57. Te5+ Rb6 58. Tg5 R:a7 59. Rb3

Față de jocul precis al albului, rezistența negrului — deși lungă — este fără speranță.

59... Th1 60. Rb4 g3 61. T:g3 Rb6 62.

Tg6+ Rb7 63. c4 Th4 64. Te6! Tg4 65.

Rc5! Tg5+ 66. Rd4! Tg4+ 67. Te4 Tg1

68. Rc5 Tg7 69. Rb4 Th7 70. c5 Tg7

71. Ra5 Th7 72. c6+ și negrul cedează deoarece la Rc7 (Ra7 73. b6+ și 74. Te8 mat), ar fi urmat 73. Ra6 și albul forțează câștigul în câteva mutări (1-0).

O foarte importantă partidă din punct de vedere teoretic.

13. APĂRAREA SPANIOLA

C. Troianescu

A. O'Kelly

1. e4 e5 2. Cf3 Ce6 3. Nb5 Nc5

Așa zisa variantă Cordel sau varianta „cheie”, care s-a jucat destul

de des în turneul de la București, fără a putea fi răsburnată.

4. 0-0

Se pare că singura variantă care duce la un joc tăios și care poate constitui o încercare serioasă de răsturnare este cea începută cu 4. c3, cum s-a jucat, de exemplu, în partida Boleslavski-O'Kelly din cadrul aceluiaș turneu. Acolo a urmat: 4... Cf6 5. 0-0 0-0 6. d4 Nb6 7. d:e5! (7. Tel d6 =) d6 8. Dd5 Cc5 9. Ng5 Cce7 10. Dc4 Ce6 11. Nb4 d5 12. e:d5 D:d6 13. Cbd2 Cf5 14. Ce4 Df4 15. Ng5! Cfd6! 16. e:d6 D:d6 cu un minim avantaj pentru alb. Insuficient însă pentru câștig.

4... Cd4

O altă continuare bună este 4... Cf6 5. C:e5 C:e4! ca în partida Keres-Szabo — Budapesta 1950.

5. C:d4 N:d4 6. c3 Nb6 7. d4 c6 8. Ne4 d6 9. d:e5 d:c5 10. D:d8+ N:d8 11. Ne3 Cf6 12. f3 Cd7 13. Tfd1 Nb6 14. Rf2 N:e3+ 15. R:e3 Cb6 16. Cbd2 Re7 17. Nb3 Ne6 18. N:e6 R:e6 19. b3

După aceste schimburi caracteristice pentru această variantă de remiză, s-ar părea că partida se va da peste câteva mutări remiză. Este cu atât mai curios de constatat cum una sau două mutări de ambele părți strică deodată acest perfect echilibru, dând șanse cînd unuia, cînd celuilalt dintre parteneri.

19... Thd8 20. Cf1 a5 21. Re2! a4 22. T:d8 T:d8 23. Ce3 g6 24. g4 h5? 25. g:h5?

O mutare pripită. După 25. g5! jocul se blochează pe flancul regelui, pentru moment, iar negrul trebuie să joace extrem de precis pe flancul damei pentru a nu intra în dezavantaj pozițional. După greșeala albului, negrul obține în mod elegant inițiativa. Este instructiv felul în care maestrul belgian își mărește avantajul său pozițional.

25... Th8! 26. Rf2

Albul este silit la această mutare pas.vă, deoarece după 26. h:g6 T:h2+

27. Rd3 f:g6, albul ar fi fost paralizat, turnul negru domnind tabla.

26... T:h5 27. Rg2 Th8 (Amenințată 28... Tf8) 28. Td1 a:b3 29. a:b3 Ta8

Iată cum negrul, în mod foarte abil, a reușit să ocupe o coloană deschisă prin care va pătrunde acum în dispozitivul advers.

30. Td2 Ta3 31. Tb2 f5 32. Rf2 Ta1 33. Re2 Cd7 34. b4 Cb6 35. Rd3 f4 36. Cg4

Aici calul alb stă foarte bine. El ține sub observație pionul negru slab de la e5 și apără pionul alb h2.

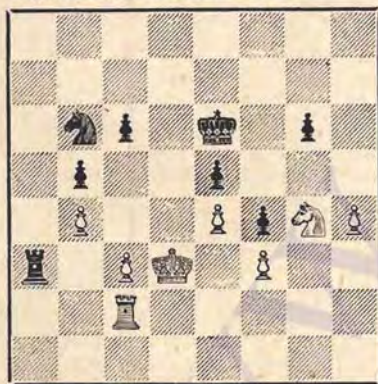
36... Ca4 37. Td2 b5

Negrul strânge tot mai mult cercul, dar albul se apără foarte bine.

38. Re2 Ta2+ 39. Rd3 Ta1 40. Rc2 Ta2+ 41. Rd3

Negrul a repetat intenționat mutarea pentru a întrerupe partida și a o analiza acasă.

41... Ta3 42. Tc2 Cb6 43. h4!

O mutare foarte bună. Ea are un scop dublu: de a scăpa de pionul alb izolat „h” și de a obține o coloană deschisă pentru turnul alb, trecind astfel la contra amenințări.

43... Cc4 44. Th2 Ta1 45. h5. (Consecvent). 45... g:h5 46. T:h5 Td1+ 47. Re2 Td2+ 48. Re1 Td3 49. Th6+ Rd7 50. Th7+!

Pentru a scăpa de șah etern, regele negru trebuie să se îndepărteze cât mai mult de pionul e5.

50... Rc8 51. Re2 T:c3 52. Th5! Tb3 53. C:e5 C:e5 54. T:e5 T:b4 55. Tf5 Tb2+ 56. Rd1 b4 57. T:f4.

Grație tacticii corecte, albul a egalat materialul și a obținut un joc egal. Ultimele încercări de câștig ale negrului sînt dejucate în mod precis de către alb.

57... b3 58. Rc1 Tc2+ 59. Rb1 c5 60. e5 Rd7 61. Tf6 Td2 62. Tb6! c4

La 62... Td3 ar urma 63. f4 și Rb2. 63. e6+ Re7

La 63... Rc7 64. e7! Te2 65. Tb4=.

64. Tc6, remiză, întrucît după 64... Tc2 ar fi urmat 65. f4, f5 Tc7+ etc. și după 64... Td4 65. Rb2 și Rc3 =.

14. APĂRAREA GRÜNFELD

G. Stoltz

M. Filip

1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Cc3 d5 4. c:d5 C:d5 5. Db3

Această mutare neobișnuită și puțin analizată este continuarea preferată a lui Stoltz. Ea dă în această partidă un rezultat foarte bun.

5... Cb6

Mai îndecățat era aci probabil 5... c6 cu urmarea 6. e4 Cb6 7. Ne3 Ng7 8. Td1 Ne6 etc. Dar albul poate continua și cu 6. g3 etc.

6. Cf3 Ng7 7. Nf4 0-0 8. e3!

Albul a împiedecat pe negru să realizeze ideea strategică din apărarea Grünfeld și anume: minarea centrului alb fie prin c5 fie prin e5 și crearea unui pion slab la d4.

8... Cc6

Mai bine era 8... Ne6 urmat de 9... Nc4. Cu mutarea următoare albul împiedecă această manevră.

9. Td1! Ng4 10. Ne2 a5

Neavînd posibilitate de mișcare în centru, negrul caută să obțină un contra joc pe flancul damei, însă nu obține altceva decît slăbirea pionilor săi.

11. a3!

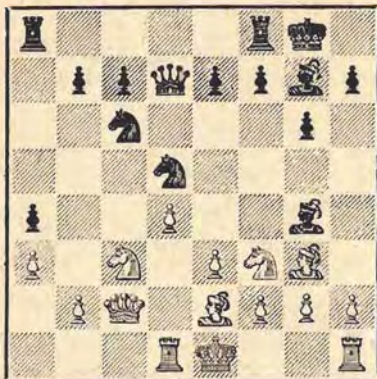
Nu permite negrului ocuparea cîmpului b4 prin 11... a4 12. Dc2 a3 13. b3 Cb4 etc.

11... a4 12. Dc2 Cd5 13. Ng3

Greșit ar fi 13. C:d5 D:d5 14. N:c7 Tfc8 15. Ng3 C:d4 cu avantaj pentru negru.

13... Dd7

Apără indirect p'onul a4 deoarece la 14. C:a4 ar urma 14... C:d4 și 15... T sau D:a4.

14. 0-0!?

Foarte tare era aci continuarea 14. Ce5 care, după răspunsul forțat 14... C:e5 (sau N:e5) 15. d:e5 câștigă o piesă, avind în vedere amenințarea 16.e4. Probabil albul a avut iluzia că după 15... c6! 16. e4 negrul salvează p'esa prin 16... N:e2 17. D:e2 (sau R:e2) C:c3! (+) 18. T:d7 C:e2 19. R:e2 b5 etc. iar dacă albul joacă 16. f3, negrul cu 16... C:e3 câștigă chiar calitatea și partida, dar după 17. C:e2! albul câștigă.

14... C:c3 15. D:c3 Tfc8

Apără p'ionul c7 pentru a degaja calul. Mutarea este însă o greșeală, după care albul ajunge în avantaj decisiv.

16. Ce5! C:e5

Forțat, 16... N:e5 ducea la variante similare.

17. d:e5 De6

Sau 17... Df5 18. f3 Nh5 19. Nf4 g5 20. g4 De6 și albul câștigă acum atît prin 21. Nc4 Dh6 (altfel 22. N:g5 Ng6 23. N:e7) 22. Ng3 Ng6 23. h4! g:h4! 24. Nf4 cit și prin 21. N:g5 N:e5 (dacă 21... Ng6 atunci 22. f4 și 23. f5) 22. Dc4 D:c4

23. N:c4 Ng6 24. f4 N:b2 25. f5 etc. 18. f3 Nh5

18... Nf5? 19. e4 Db6+ 20. Nf2.

19. Nc4 De6 20. Nh4 Td8 21. T:d8+ Ev.dent că 21. g4 T:d1 22. T:d1 D:f3 ar fi pentru alb favorabil.

21... T:d8 22. g4 g5 23. N:g5 Ng6 24. N:e7

Acum se văd urmările greșelii de la mutarea 14... Tfc8: negrul a pierdut în mod forțat doi pioni. Câștigul este acum pentru alb numai o chestie de tehnică pe care maestrul Stoltz o rezolvă impecabil.

24... Te8 25. Nf6 N:f6 26. e:f6 h5 27. g:h5 N:h5 28. Dd4

Dama pornește la atacul de mat. Ținta: cimpul g7.

28... Ng6 29. Df4 Db6 30. Te1 Da5 31. Td1 Db6 32. Td4 D:b2 33. Dh6 Dc1+ 34. Rg2 și negrul a cedat (1-0).

15. APĂRAREA SICILIANĂ

Z. Milev

L. Szabó

1. e4 e5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d1 Cf6 5. Cc3 a6 6. Ne2

Alte căi de joc des utilizate în această poziție sînt: fianchetarea nebunului la g2 prin g3 și 7. Ng2 căutînd a împiedeca eliberarea negrului prin d6-d5 sau dezvoltarea unui atac rapid pe flancul regelui prin 6. f4.

6... e5 7. Cb3 Ne7

Mai precis este aici 7... Ne6 pentru a răspunde la 8. Ng5 cu 8... Cbd7. Acum ar putea intra în considerație varianta: 8. Ng5 Ng6 9. N:f6.

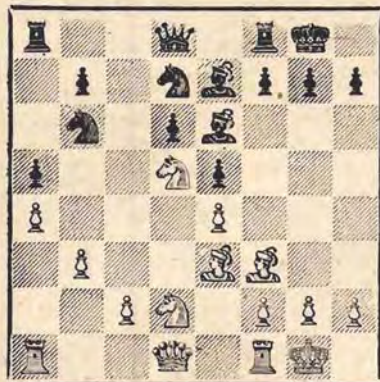
8. 0-0 0-0 9. Ne3 Ne6 10. Nf3

Aceeași idee, de a împiedeca pe negru să ajungă la realizarea eliberării prin d6-d5, a încercat-o Kovacs împotriva lui Koftnauer, Viena 1947, dar după: 9. Nf3 Ne6 10. Ta1 Cbd7 11. Cd2 Dc7 12. Cf1 Cb6 13. Ce3 Tfd8 14. Ced5 Cb:d5 15. e:d5 Nd7 negrul a obținut o poziție avantajoasă.

10... Cbd7 11. a4 Cb6 12. Cd2 a5 13. b3 Cf7 14. Cd5? (vezi diagrama din pag. 107).

Albul este într-o poziție în care piesele sale n-au libertate de mișcare și

de aceea se gindește probabil ca împotriva atacului de pionii pe flancul regelui să răspundă cu o acțiune pe

aripa damei. Majoritatea de pionii pe care albul o obține însă, nu se poate pune în mișcare, pe cînd atacul negrului pe flancul regelui se desfășoară rapid și eficient. Ar fi trebuit încercat c3-d2-b1 urmat de c3-b5, c2-c4 și c1-c3 cu presiune asupra pionului slab d6. Este discutabil însă dacă și astfel se putea întîrzi acțiunea negrului.

14... N:d5 15. e:d5 f5 16. Ne2 Nf6

Evident o gravă greșeală ar fi fost 16... f4? 17. N:b6 urmat de c4 și pionii negri sînt blocați.

17. Tc1 Tc8 18. Ce4 C:c4 19. N:c4 Ng5 20. N:g5 D:g5 21. f4 e:f4 22. Dd2 Ce5 23. D:f4 D:f4 24. T:f4 g5 25. Td4

Turnurile albe stau într-o poziție pasivă de apărare, pe cînd cele ale negrului ocupă coloana semideschisă „c” și sprîjină înaintarea pionilor „f” și „g”; la aceasta se adaugă și avantajul calului bine plasat față de nebulul rău (de culoarea pe care stau pionii proprii) fac ca superioritatea pozițională a negrului să fie evidentă și decisivă.

25... f4! 26. Ne2 Tc3!

Se paralizază și ultima încercare a albului de a-și elibera unul din turnuri.

27. b4 b6 28. b:a5 b:a5 29. Tb1 T:c2 30. Nd1 Ta2

Ultima încercare de activizare a figurilor a dat în schimb linia a doua pentru unul din turnurile adverse. Acum împingerea pionilor decide partida în câteva mutări.

A mai urmat:

31. Tb6 g4 32. T:d6 f3! 33. g:f3

33. g3 Tg2+ 34. Rege oriunde f2!

33...g:f3 34. Te6 Tz2+ 35. Rf1 f2! și albul cedează.

Marele maestru L. Szabó a realizat minunat avantajul pozițional obținut din deschidere (0-1).

16. DESCHIDERA CATALANĂ

M. Rădulescu

O. Bardó

1. Cg1-f3 Cg8-f6 2. g2-g3 g7-g6 3. Nf1-g2 Nf8-g7 4. 0-0 0-0 5. d2-d4 d7-d5 6. c2-c4 c7-c6 7. c4:d5 c6:d5 8. Cb1-c3 Cb8-c6 9. Db1-b3 e7-e6 10. e2-e3 Cf6-e8 11. Cc3-e2 Ce8-d6 12. Ce2-f4 b7-b6 13. Tf1-e1 Nc8-a6 14. Db3-a4 Na6-b5 15. Da4-d1 Ta8-c8 16. a2-a3 a7-a5 17. b2-b3 Tf8-e8 18. Nc1-b2 Te8-e7 19. Ta1-c1 Te7-c7 20. Ng2-f1 Nb5-f1 21. Te1:f1 Cc6-b8 22. Dd1-e2 Dd8-e8 23. Tc1:c7 Tc8:c7 24. Tf1-c1 Tc7:c1+ 25. Nb2:c1 De3-c6 26. Nc1-b2 Cb8-d7 27. Cf4-d3 Cd6-e4 28. Cf3-e1 Ng7-f8 29. f2-f3 Ce4-d6 30. Dc2-c2 Dc6:c2 31. Ce1:c2 rem ză (=)

17. INDIANA VECHE

J. Sajtar

I. Boleslavski

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 d7-d6 3. Cb1-c3 e7-e6 4. d4:e5 d6:e5 5. Dd1:d8+ Re8:d8 6. Cg1-f3 Cf6-d7 7. g2-g3 f7-f6 8. Nc1-e3 Cd7-b6 9. b2-b3 c7-c6 10. Nf1-g2 Rd8-c7 11. 0-0 Nc8-e6 12. Tf1-d1 Cb8-d7 13. Cf3-e1 Nf8-c5 14. Ne3:c5 Cd7:c5 15. Ce1-d3 Cc5:d3 16. Td1:d3 Th8-d8 17. Ta1-d1 Td8:d3 18. Td1:d3 Cb6-d7 19. Rg1-f1 Cd7-c5 20. Td3-e3 Ta8-d8 21. Rf1-e1 a7-a5 22. Cc3-e4 Cc5:e4 23. Ng2:e4 h7-h6 24. Ne4-d3 Ne6-f7 25. Re1-d2 c6-c5 26. Rd2-c3 Td8-e8 27. Nd3-e4 b7-b6 28. Te3-d3

Nf7-h5 29. Td3-d2 Te8-d8 30. Ne4-d5
Nh5-g6 31. e2-e4 Td8-e8 32. a2-a3 re-
miză (=)

18. PARTIDA UNGARĂ

V. Ciociltea B. Spasski

1. e2-e4 e7-e5 2. Cg1-f3 Cb8-c6 3.
Nf1-c4 d7-d6 4. d2-d4 Nc8-g4 5. Nc4-b5
e5:d4 6. c2-c3 d4:c3 7. Cb1:c3 Nf8-e7
8. 0-0 a7-a6 9. Nb5-a4 b7-b5 10. Na4-
b3 Cg8-f6 11. a2-a4 Cc6-e5 12. Nc1-f4
b5-b4 13. Nf4:e5 d6:e5 14. Cc3-d5 0-0
15. h2-h3 Ng4:f3 16. Dd1:f3 Cf5-d7 17.
Tf1-d1 Ne7-d6 18. Cd5-e3 Cd7-c5 19.
Nb3-d5 Ta8-b8 20. b2-b3 Cc5-e3 21.
Cc3-f5 remiză (=).

19. GAMBITUL DAMEI

G. Barcza Em. Reicher

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 e7-e6 3. Cg1-
f3 d7-d5 4. Cb1-c3 c7-c6 5. e2-e3 Cb8-
d7 6. Nf1-d3 Nf8-d6 7. e3-e4 d5:e4 8.
Cc3:e4 Cf6:e4 9. Nd3:e4 Cd7-f6 10.
Ne4-c2 Dd8-a5+ 11. Nc1-d2 Nd6-b4 12.
0-0 Nb4:d2 13. Cf3:d2 0-0 14. c4-c5 Tf8-
d8 15. Cd2-c4 Da5-c7 16. Dd1-d3 b7-b6
17. Cc4-d6 b6:c5 18. d4:c5 a7-a5 19.

Tf1-d1 Nc8-a6 20. Dd3-f3 Ta8-b8 21.
Td1-d2 Cf6-d5 22. Ta1-e1 Tb8-b4 23.
a2-a3 Tb4-h4 24. Df3-g3 Th4-h5 25.
Nc2-d1 negrul cedează (1-0).

20. PARTIDA SPANIOLĂ

St. Szabo B. Sliwa

1. e2-e4 e7-e5 2. Cg1-f3 Cb8-c6 3.
Nf1-b5 a7-a6 4. Nb5-a4 Cg8-f6 5. d2-d3
d7-d6 6. h2-h3 Nf8-e7 7. Cb1-c3 Nc8-d7
3. Cc3-e2 Dd8-c8 9. c2-c4 h7-h6 10.
Nc1-e3 Cf6-h7 11. d3-d4 e5:d4 12. Ce2:d4
0-0 13. Cd4:c6 b7:c6 14. 0-0 Ta8-b8 15.
Dd1-d2 Ne7-f6 16. Ta1-b1 Tf8-e8 17.
Dd2-c2 c6-c5 18. Na4:d7 Dc8:d7 19. Tf1-
e1 Ch7-f8 20. b2-b3 Te8-e7 21. Tb1-d1
Dd7-c6 22. Td1-d5 Tb8-e8 23. Ne3-d2
Cf8-e6 24. Nd2-e3 Ce6-f8 25. Cf3-d2
Cf8-e6 26. Dc2-d1 Nf6-d4 27. Dd1-g4
Nd4:e3 28. Te1:c3 Ce6-d4 29. Te3-g3
f7-f5 30. Td5:f5 Cd4:f5 31. e4:f5 Dc6-
d7 32. Dg4-g6 Te7-f7 33. f5-f6 Te8-e1+
34. Rg1-h2 Dd7-e6 35. Cd2-f3 Te1-e2
36. Dg6:h6 De6:f6 37. Dh6-h5 Tf7-e7
38. Cf3-g5 Df6-h6 39. Dh5-f3 Te2-e5
40. Df3-g4 Dh6-g6 41. f2-f4 Te5-e3 42.
Tg3:e3 remiză (=).

RUNDA III

21. Filip — Szabó St.	1 — 0
22. Boleslavski — Stoltz	1 — 0
23. Smislov — Ciociltea	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
24. Reicher — Tolus	0 — 1
25. Golombek — Rădulescu	1 — 0
26. Spasski — Milev	0 — 1
27. Barza — Troianescu	1 — 0
28. O'Kelly — Sajter	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
29. Szabó L. — Petrosian	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
30. Sliwa — Barcza	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$

21. GAMBITUL DAMEI

M. Filip St. Szabó

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Cc3 Cf6 4. c:d5
e:d5

Schimbul pionilor în centru deter-
mină caracterul luptei viitoare în des-
chidere. Albul trebuie să organizeze
un joc activ pe flancul damei, unde
are la dispoziție coloana semideschisă

„c”. Șansele negrului sînt legate de
folosirea liniei „e” pentru întreprin-
derea operațiunilor active pe flancul
regelui. Această variantă oferă un
mic avantaj pozițional albului și, de
aceea, este deseori întilnită în tur-
neele de șah din ultimul timp.

5. Ng5 Ne7 6. e3 0-0 7. Dc2 Tfe8
8. Cf3

Un alt plan de dezvoltare, întîlnit
în practică, este legat de ideea efec-
tuării rocadei mari; în cadrul acestui
plan albul plasează întîi nebulul d'n
fl la d3 iar calul din g1 la e2. Jocul
de mijloc se desfășoară sub semnul
unei lupte ascuțite pe flancuri, păr-
țile combatante făcînd rocade în sens
opus.

8... Cbd7 9. Nd3 Cf8 10. 0-0 c6 11. Tab1

Potrivit planului strategic conceput, albul are în vedere să destrame poziția negrului pe flancul damei, prin avansarea pionului „b”. Acest plan cunoscut sub numele de „atac al minorității” deschide frumoase perspective pentru alb și aceasta în special atunci când negrul adoptă o apărare pasivă, așa cum s-a întâmplat și în partidă.

11... g6?

Negrul nu găsește un plan corespunzător cerințelor obiective ale poziției. Era mai bine 11... Ne6!, așa cum s-a întâmplat într-o partidă Lipnițki-Panov din campionatul pe echipe al U.R.S.S. 1952. În această partidă, după 11... Ne6 jocul s-a desfășurat astfel: 12. b4 a6 13. Ca4 Cfe4 14. N:e7 D:e7 15. N:e4? (Cc5!) d:e4 16. Cfd2 Nd5 și negrul a obținut avantaj evident pe care l-a dus la o frumoasă victorie.

Se mai poate juca 11... Ce4, cu schimbul pieselor ușoare, 12. N:e7 D:e7 13. N:e4 d:e4 14. Cd2, ceea ce ușurează planul strategic al albului de a ataca pe flancul damei, dată fiind simplificarea poziției și stabilizării lanțului de pioni.

Într-o partidă din meci-turneul pentru campionatul lumii din 1948, marele maestru P. Keres a jucat contra lui V. Smislov 11... Cg6 cu ideea de a împiedeca retragerea nebulului din g5, de a realiza schimburi simplificatoare prin Cfe4 și menținerea echilibrului relativ de forțe.

12. b4 Ce6 13. Nh4 Ch5 14. N:e7 T:c7 15. Ca4 Tc7

Negrul împiedecă avansarea pionului alb la b5 și organizează o apărare pasivă a flancului damei.

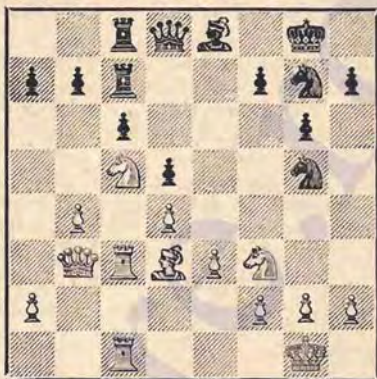
16. Tfc1 Chg7 17. Db3 Nd7 18. Cc5 Ne8 19. Tc3

În mod sistematic albul pregătește dublarea turnurilor pe coloana semi-deschisă „c” pentru ca, la momentul potrivit, să realizeze spargerea prin menținerea pionului la b5

19... Tac8 20. Tbc1 Cg5?

O greșeală care ușurează sarcina

albului, de a realiza planul său strategic; era mai bine 20... a6.

21. C:g5 D:g5 22. b5! c:b5?

În poziție dificilă, negrul nu găsește suficiente resurse pentru a împiedeca dezvoltarea atacului sau să creze contrajoc pe flancul regelui. Eventual, era mai bine 22. Cf5 și Ch4 sau chiar 22... h5, urmat de h4, cu contra șanse pe flancul regelui.

23. C:b7! T:c3 24. T:c3 T:c3 25. D:c3

Aceste schimburi sînt aproape obligatorii. Acum albul are o perfectă inițiativă pe flancul damei pentru a pune în lumină slăbiciunea pionilor negri din d5 și b5, ca și lipsa de siguranță a regelui negru.

25... Dg4 26. Cd6 Nd7 27. Dc7 Ch5 28. N:b5 Dd1+

Nu se putea 28... N:d5 din cauza matului în două mutări (29. Df7+ și Df8 mat).

29. Nf1 Da4 30. Dd8+ Rg7 31. De7 Ne6

Strategia albului a reușit. După atingerea obiectivelor de atac pe flancul damei și câștigarea unui pion, în cont nuare atacul se desfășoară direct împotriva poziției slăbite a rocadei regelui negru, încă de la mutarea 11-a. Acest fenomen este aproape constant în toate partidele în care atacul pe flancul damei este încununat de succes.

32. Ce8+ Rg3

După 32... Rh6 ar fi putut urma 33. h3 și la mutarea următoare, g4 cu câștig de figură și atac de mat împarabil.

33. Dd8 Rf8 34. Cc7+ Rg7 35. C:e6+ f:e6 36. De7+ Rh6 37. g4!

Poziția regelui negru este complet compromisă; în plus se pierde și calul.

37... Cg7 38. Dh4+ Ch5 39. g:h5 g5 40. Dg4 D:a2 41. D:e6+ R:h5 42. Dh3+ Rg6 43. Nd3+ și negrul cedează (1-0).

22. GAMBITUL DAMEI

I. Boleslavski

G. Stoltz

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Cc3 e5

Maestrul suedez a rămas, alături de compatrioții săi Stahlberg și Lundin, unul dintre puținii jucători care mai utilizează astăzi, din când în când, vechea apărare Tarrasch. Și, cu toate că teoria o consideră ca nesatisfăcătoare pentru negru din cauza sistemului de atac elaborat de marele maestru polonez Rubinstein, totuși, după cum se pare, varianta aceasta este jucabilă, lucru care a fost confirmat și de partidele Smislov-Barda și Toluș-Stoltz din acest turneu.

4. c:d5 e:d5 5. Cf3 Cc6 6. g3 c:d4!?

Impotriva sistemului de atac al lui Rubinstein s-au încercat multe continuări. Dintre ele în practica modernă s-au menținut numai 6... c4 (variante suedeză) și 6... Cf6 7. Ng2 Ne7 (variante clasică). Mutarea 6... c:d4!? constituie reluarea unei continuări mai vechi, care a fost încercată fără succes în partidele Rubinstein-Salwe (Lodz 1907) și Rubinstein-Marshall (Bratislava 1912).

7. C:d4 Db6 8. C:e6 b:c6 9. Ng2 Cf6 10. 0-0 Ne7

La aceiași poziție a ajuns partida Rubinstein-Salwe, în care ordinea mutărilor a fost puțin alta (6... Cf6 7. Ng2 c:d4 8. C:d4 Db6 9. C:c6 b:c6 10. 0-0 Ne7). Rubinstein a continuat strict pozițional cu 11. Ca4!, jucând la blocada cîmpului c5, ceea ce i-a

reușit: 11... Db5 12. Ne3 0-0 13. Tc1 Ng4 14. f3 Ne6 15. Nc5 cu avantaj evident pentru alb. Este interesant ce avea intenția să joace Stoltz împotriva acestei continuări, deoarece este evident că el se pregătise pentru a o combate. Prevăzînd probabil acest lucru, marele maestru Boleslavski a ales la tablă o altă continuare pentru alb, de asemenea promițătoare.

11. e4!?

Cu aceasta albul începe un joc tactic foarte interesant, bazat pe sacrificiul temporar a doi pioni, care duce la complicații ale căror consecințe ultime nu puteau fi prevăzute.

11... d:e4 12. Ne3! D:b2 13. C:e4 0-0

Necesar, deoarece albul amenința 14. Cf6+ urmat de N:c6+ cu câștig. Dacă 13... Nd7, atunci albul capătă atac puternic atît după 14. Cd6+, cît și după 14. Nd4, dublu schimb la f6 și Te1+.

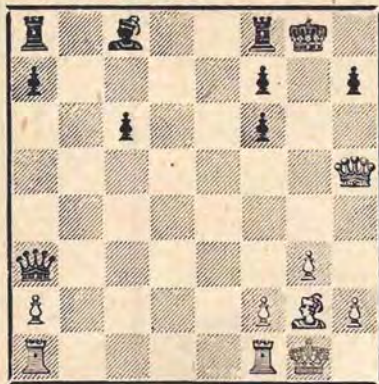
14. Nd4 Da3 15. N:f6 N:f6 16. C:f6+ g:f6 17. Dh5

Probabil această poziție a avut-o în vedere albul atunci cînd a ales continuarea 11. e4 (vezi diagrama din pag. 111).

Structura de pioni a negrului este dîstrusă și albul are perspective de atac împotriva poziției slăbite a regelui negru. Dar, în același timp, datorită schimburilor, materialul s-a

redus considerabil, ceea ce ușurează în mare măsură apărarea negrului.

17... Rg7 18. Tael

Turnul se îndreaptă spre flancul regelui, prin e4.

18... Tb8 19. N:c6

Poate că albul n-ar fi trebuit să piardă timp cu luarea acestui pion și să joace imediat Te4, ceea ce ar fi împiedecat pe negru să adopte formația de apărare din partidă (cu f6-f5, h7-h6 și Dd6). Dar și atunci negrul se putea apăra cu h7-h6 și Th8.

19... h6 20. Te4 f5 21. Th4 Dd6 22. Df3 Tb6 23. Nd5 Td8

Atacul albului pe flancul regelui n-a reușit și după schimbul damelor urmează un final în care avantajul albului este minimal.

24. Dc3+ Df6 25. D:f6+ T:f6 26. Nb3 f4!

Cu acest sacrificiu de pion negrul strică poziția de pioni a albului, după care pionul în plus nu reprezintă decât un avantaj neînsemnat.

27. T:f4 T:f4 28. g:f4 Rf6 29. Te1 Tg8+ 30. Rf1 Na6+ 31. Re1 Te8+

Negrul s-a apărat foarte bine și a ajuns la un final care la un joc exact trebuia să se termine remiză. Aci și în continuare negrul evită însă în mod inexplicabil schimbul turnurilor (31... Tg1+ 32. Rd2 T:c1) și în cele din urmă ajunge în poziție pierdută.

32. Rd2 Td8+ 33. Re3 Te8+ 34. Rd4

Td8+ 35. Re3 Te8+ 36. Rd4 Td8+ 37. Rc3 Td7

Cea mai bună șansă o reprezenta tot schimbul turnurilor prin Tc8+. În finalul de nebuni de aceeași culoare avantajul material minimal al albului ar fi fost foarte greu de realizat, dacă nu imposibil.

38. Rb4 Nb7 39. Tc5 Nf3 40. Rc3 h5?

Aducerea acestui pion pe un câmp alb este o greșeală care nu poate fi atribuită decât crizei de timp.

41. h4 Te7 42. Rd4 Te1 43. Tc7 Te7

Este interesant că în această poziție, evident mai puțin bună decât aceea de la mutarea 37-a, negrul oferă el schimbul turnurilor, pe care albul îl refuză!

44. Tc5 Te1 45. Ta5 Te4+ 46. Rd3 Te7 47. Rc3 Te2?

După această greșeală negrul pierde repede. Albul ar mai fi avut probleme destul de dificile de rezolvat la o apărare pasivă a negrului.

48. Ta7 Rf5 49. Tf7+ Rg4 50. f5 Tf2 51. f6 și negrul cedează. O partidă interesantă, în special în deschidere și jocul de mijloc (1—0).

23. INDIANA VECHE

V. Smislov

V. Ciociltea

1. c4 Cf6 2. g3 g6 3. Ng2 Ng7 4. Cc3 d6 5. d4 0-0 6. Cf3 Cbd7 7. 0-0 e5 8. e4 e:d4

Maestrul cehoslovac Pachman recomandă în cartea sa de teorie a deschiderilor sistemul preferat al marelui maestru sovietic D. Bronștein bazat pe mutarea 8... c6 cu continuarea 9. h3 e:d4 10. C:d4 Cb6 și cu ideea eliberării cât mai rapide a jocului prin d6-d5. Ideea mutării jucate în partidă este a marelui maestru E. Gheller care a demonstrat în numeroase partide de concurs că deschiderea imediată a jocului prin 8... e:d4 este mai combativă și dă negrului șanse excelente de egalare a jocului.

Mai slab este 8... Te8 9. d5 Cc5 10. Ce1 a5 11. b3 Nd7 12. h3 Tf9 13. Ne3 Ce8 14. Te1 b6 15. Dd2 f5 16. e:f5 N:f5

17. g4! (Flohr - L'ienthal, Moscova 1936).

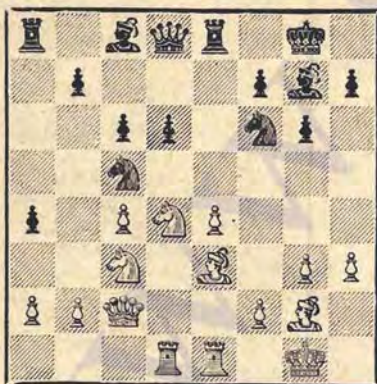
9. C:d4 Cc5 10. h3

Interesant este aici și 10. f3 ca într-o partidă Kotov - Gheller — al XVIII-lea campionat al U.R.S.S. —. Partida a continuat cu 10... Cfd7 11. Ne3 c6 12. Dd2 a5 13. Tadi Ce5 14. b3 a4 15. Cde2? și după această greșeală negrul a obținut un joc evident superior. Cu toate acestea marele maestru Botvinnik a arătat că după 15. f4! Cg4 16. C:c6 De8-17. Cd4 a:b3 18. a:b3 N:d4 19. N:d4 C:b3 20. Dd3 poziția albului este superioară.

10... Te8 11. Te1 a5 12. Dc2 c6

Până aici s-a jucat la fel ca în partida Borisenko-Gheller din al XVIII-lea campionat al U.R.S.S., în care după 13. Nf4 Cfd7 14. Tadi Ce5 15. b3 Db6 16. Ne3 a4 17. f4 Ced7 18. Tdb1 a:b3 19. a:b3 negrul ar fi putut obține un joc mai bun prin 19... Db4 20. Nf2 Cf6! și dacă 21. g4 atunci 21... N:g4! 22. h:g4 C:g4 obținând doi pioni și atac pentru figura sacrificială.

13. Ne3 a4 14. Tadi

Și poziția aceasta este cunoscută din partida Botvinnik-Gheller, Budapesta 1952. Gheller a continuat acum cu 14... Da5 cu intenția de a crea presiune pe flancul damei prin Db4 și Cf6-d7-e5. Botvinnik a răspuns inexact cu 15. a3 și după 15... Cf6-d7 16. Nf1

Te7 17. f4 Cb6 18. Nf2 Nd7 19. e5? (Mai bune 19. g4 Tae8 20. Ng2) a intrat în poziție grea. Într-o partidă ulterioară din meciul Reshevsky-Najdorf 1952, albul a jucat mai bine 15. Nf4 și după 15... Nf8 16. Cf3 Ne6 17. N:d6 N:c4 18. N:f8 R:f8 19. e5 a obținut avantaj.

Având în vedere desfășurarea jocului din aceste două partide, negrul a găsit următoarea întărire a jocului său:

14... Cfd7! 15. C4e2

Acum, la 15. Nf4 negrul ar fi putut răspunde cu Ce5. După mutarea 15. C4e2 negrul poate reintra în linia de joc adoptată de către Gheller în partida cu Botvinnik, citată mai sus.

15... Da5! 16. T:d6 Ce5

Și negrul a căpătat o inițiativă de lungă durată pentru pionul sacrificial temporar.

17. T6d1

Albul nu poate apăra pionul c4 prin b2-b3 din cauza următoarei continuări: 17. b3 N:h3! 18. N:h3 Cf3+ 19. Rf1 C:e1 20. R:e1 C:e4 21. Td3 a:b3 22. a:b3 Da1+ și negrul obține avantaj decisiv.

17... C:e4 18. Nd4 Db4! 19. N:g7 R:g7 20. Tbl a3!

Inițiativa continuă să fie de partea negrului și marele maestru Smislov trebuie să joace foarte exact pentru a evita dezavantajul material.

21. b3 Cb2 22. Cf4 Ne6 23. Te3 Tad8 24. Tc1, remiză (=).

O partidă interesantă și foarte importantă din punct de vedere teoretic.

24. APĂRAREA SICILIANĂ

Em. Reicher

A. Toluș

1. e2-e4 c7-c5 2. Gg1-f3 Cb8-c6 3. d2-d4 c5:d4 4. Cf3:d4 Cg8-f6 5. Cb1-c3 d7-d6 6. Nc1-g5 e7-e6 7. g2-g3 a7-a6 8. Nf1-g2 Nc8-d7 9. 0-0 Nf8-e7 10. Cd4:c6 Nd7:c6 11. Dd1-e2 Dd3-c7 12. Tf1-d1 0-0 13. Td1-d2 b7-b5 14. a2-a3 Dc7-b7 15. Ng5-f4 Cf6-e8 16. Cc3-d5 e6-e5 17. Cd5:e7+ Db7:e7 18. Nf4-e3 De7-b7 19. f2-f4 f7-f6 20. f4:e5 f6:e5 21. Ne3-f2

Ta8-d8 22. Ta1-e1 Ce8-f6 23. h2-h3 Td8-d7 24. g3-g4 Td7-f7 25. Nf2-g3 Cf6-e8 26. De2-e3 h7-h6 27. Te1-e2 b5-b4 28. a3:b4 Db7:b4 29. c2-c3 Db4-a4 30. b2-b4 Da4-b3 31. Te2-f2 Tf7-f2 32. Td2:f2 Tf8:f2 33. Ng3:f2 Db3-b1+ 34. De3-e1 Db1-c2 35. Ng2-f1 Nc6-b7 36. Nf1-c4+ Rg8-h7 37. Nc4-d5 Nb7:d5 38. e4:d5 Ce8-f6 39. g4-g5 h6:g5 40. Del-e3 Rh7-g6 41. h3-h4 Dc2-d1+ albul cedează (0-1).

25. DESCHIDEREA CATALANĂ

H. Golombek

M. Rădulescu

1. d2-d4 d7-d5 2. c2-c4 e7-e6 3. g2-g3 Cg8-f6 4. Nf1-g2 Nf8-e7 5. Cg1-f3 0-0 6. 0-0 c7-c5 7. c4:d5 Cf6:d5 8. e2-e4 Cd5-f6 9. Cb1-c3 c5:d4 10. Cf3:d4 Ne7-c5 11. Nc1-e3 Nc5:d4 12. Ne3:d4 Cb8-c6 13. Nd4-c5 Dd8:d1 14. Tf1:d1 Tf8-d8 15. Td1:d8+ Cc6:d8 16. Ta1-d1 Cd8-c6 17. Cc3-b5 e6-e5 18. Cb5:a7 Nc8-g4 19. f2-f3 Cc6:a7 20. Nc5:a7 h7-h6 21. Na7-e3 Ng4-e6 22. a2-a3 g7-g5 23. Td1-c1 Ta8-d8 24. Ng2-f1 g5-g4 25. Ne3:h6 g4:f3 26. Nh6-g5 Rg8-g7 27. Tc1-c2 Td8-d4 28. Ng5:f6+ Rg7:f6 29. Rg1-f2 Td4:e4 30. Rf2:f3 Te4-d4 31. Rf3-e3 Td4-d1 32. Nf1-g2 b7-b5 33. Tc2-f2+ Rf6-e7 34. Ng2-f1 Ne6-d7 35. Nf1-d3 Td1-c1 36. Tf2-c2 Tc1-e1+ 37. Re3-f2 Te1-d1 38. Nd3-e2 Td1-d4 39. Rf2-e3 b5-b4 40. Tc2-d2 b4:a3 41. b2:a3 Td4:d2 42. Re3:d2 f7-f5 43. Ne2-f3 Re7-f6 44. Rd2-e3 Nd7-a4 45. Re3-d2 f5-f4 46. Nf3-d1 Na4-c6 47. a3-a4 Rf6-f5 48. a4-a5 Nc6-b9 49. Rd2-e1 f4-f3 50. Re1-f2 e5-e4 51. Nd1-a4 Rf5-e5 52. Rf2-e3 Re5-f5 53. Na4-b5 Rf5-e5 54. a5-a6 Nb7-c8 55. g3-g4 Re5-d5 56. h2-h4 Rd5-e5 57. Nb5-c4 Nc8-d7 58. a6-a7 Nd7-c6 59. h4-h5 Nc8-b7 60. h5-h6 Re5-f6 61. g4-g5+ Rf6-g6 62. Nc4-e6 negrul cedează (1-0).

26. APĂRAREA GRÜNFELD

B. Spasski

Z. Milev

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 g7-g6 3. Cb1-c3 d7-d5 4. c4:d5 Cf6:d5 5. e2-e4 Cd5:c3 6. b2:c3 Nf8-g7 7. Nf1-c4 c7-c5 8. Cg1-e2 0-0 9. 0-0 c5:d4 10. c3:d4 Cb8-c6 11.

Nc1-e3 Nc8-g4 12. f2-f3 Ng4-d7 13. Ta1-b1 e7-e6 14. Dd1-d2 Cc6-a5 15. Nc4-d3 a7-a6 16. Ne3-g5 f7-f6 17. Ng5-f4 e6-e5 18. d4:e6 f6:e5 19. Nf4-g5 Ng7-f6 20. Ng5:f6 Tf8:f6 21. Dd2-c3 Tf6-d6 22. Nd3-c4+ Ca5-c4 23. Dc3:c4+ Nd7-e6 24. Dc4-c5 b7-b5 25. Ce2-c3 Dd8-b6 26. Dc5:b6 Td6:b6 27. Tf1-d1 Ta8-c8 28. Cc3-d5 Ne6:d5 29. Td1:d5 Tc8-c2 30. a2-a4 b5-b4 31. a4-a5 Tb6-b7 32. Td5-d6 b4-b3 33. Td6-b6 Tb7-d7 34. Tb6:b3 Td7-d2 35. Tb3-b8+ Rg8-g7 36. Tb8-b7+ Rg7-h6 37. Tb7-e7 Td2:g2+ 38. Rg1-h1 Tg2:h2+ 39. Rh1-g1 Tc2-g2+ 40. Rg1-f1 Tg2-a2 41. Rf1-g1 Rh6-g5 42. Te7:e5+ Rg5-f4 43. Te5-c5 Rf4:f3 44. Tb1-b3+ Rf3-f4 45. e4-e5 Th2-e2 46. Tb3-b4+ Rf4-f5 47. Tb4-b1 Te2-g2+ 48. Rg1-h1 Tg2-h2+ 49. Rh1-g1 Ta2-g2+ 50. Rg1-f1 Tg2-c2 51. Tc5:c2 Th2:c2 52. e5-e6 Rf5:e6 53. Tb1-b6+ Re6-f5 54. Tb8-a6 Tc2-a2 55. Ta6-a8 h7-h5 56. a5-a6 g6-g5 57. Ta8-f8+ Rf5-g4 58. Tf8-f3 h5-h4 59. Tf6-b6 h4-h3 60. Rf1-g1 Rg4-g3 61. Tb6-b3+ Rg3-h4 62. Tb3-b6 g5-g4 63. Tb6-b4 Ta2:a6 64. Rg1-h2 Ta6-a2+ 65. Rh2-h1 Ta2-e2 66. Rh1-g1 Rh4-g3 67. Tb4-b1 Rg3-f3 68. Tb1-f1+ Rf3-c3 69. Tf1-f8 Te2-g2+ Acı partida s-a intrerupt și albul a cedat fără a mai relua jocul (0-1).

27. INDIANA VECHÉ

O. Barda

O. Troianescu

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 g7-g6 3. Cb1-c3 Nf8-g7 4. Cg1-f3 0-0 5. g2-g3 d7-d6 6. Nf1-g2 c7-c5 7. d4-d5 Cb8-a6 8. 0-0 Ca6-c7 9. e2-e4 Ta8-b8 10. a2-a4 a7-a6 11. Dd1-e2 b7-b5 12. e4-e5 Cf6-g4 13. a4:b5 Cg4:e5 14. Cf3:e5 Ng7:e5 15. Nc1-h6 Tf8-e8 16. b5:a6 Nc8:a6 17. Ta1-c1 Tb8-b4 18. Cc3-d1 Dd8-d7 19. Tc1-c2 Dd7-a4 20. Cd1-e3 Te8-b8 21. b2-b3 Tb4:b3 22. Tf1-c1 Tb3-b2 23. Ng2-f1 Tb2:c2 24. Tc1:c2 Da4-d7 25. Ce3-g4 Ne5-d4 26. Nf1-h3 f7-f5 27. Cg4-e3 Tb8-b1+ 28. Rg1-g2 Nd4:e3 29. De2:e3 e7-e5 30. De3-g5 Rg8-f7 31. Tc2-c3 Cc7:d5 32. c4:d5 Na6-f1+ 33. Rg2-f3 Nf1:h3 34. Dg5-h4 Nf3-g4+ 35. Rf3-g2 Dd7-b5 36. Nh6-c1 h7-h5 37.

Dh4-d8 Db5-b7 38. Dd3:d6 e5-e4 39. Nc1-g5 Ng4-f3+ 40. Rg2-h3 Tb1-b6 41. Dd6:e5 f5-f4 42. Rh3-h4 f4:g3 43. f2:g3 Db7-d7 44. h2-h3 Tb6-b1 45. Dc5-c7 Dd7:c7 46. Tc3:c7+ Rf7-e8 47. Tc7-e7+ Re8-f8 48. d5-d6 Tb1-d1 49. d6-d7 negrul cedează (1-0).

28. APĂRAREA SICILIANĂ

A. O'Kelly J. Sajtar

1. e2-e4 c7-c5 2. Cg1-f3 d7-d6 3. Nf1-b5+ Cb8-c6 4.0-0 a7-a6 5. Nb5:c6+ b7:c6 6. Tf1-e1 e7-e6 7. b2-b3 d6-d5 8. Cb1-c3 Cg8-f6 9. d2-d3 Nf8-e7 10. Nc1-g5 0-0 11. e4-e5 Cf6-d7 12. Ng5:e7 Dd8:e7 13. Cc3-a4 Ta8-b8 14. Dd1-e2 Cd7-b6 15. Ca4:b6 Tb8:b6 16. De2-d2 f7-f5 remiză (=).

29. INDIANA VECHE

L. Szabo T. Petrosian

1. d2-d4 Cg8-f6 2. Cg1-f3 g7-g6 3. g2-g3 Nf8-g7 4. Nf1-g2 0-0 5. 0-0 d7-d6 6. c2-c4 Nc8-g4 7. h2-h3 Ng4:f3 8. Ng2:f3 Cb8-c6 9. Nf3-g2 Cf6-d7 10. Nc1-e3 Cd7-b6 11. Cb1-a3 e7-e5 12. d4:e5 Ng7:e5 13. Ta1-b1 Tf8-e8 14. Dd1-d2 Dd8-

e7 15. Tf1-c1 De7-e6 16. b2-b3 Ta8-d8 17. Ca3-b5 d6-d5 18. c4-c5 Cb6-c8 19. Ne3-f4 Td8-d7 20. Tc1-d1 Te8-d8 21. Nf4:e5 De6:e5 22. Cb5-d4 Cc8-e7 23. e2-c3 Cc6:d4 24. Dd2:d4 De5-e6 remiză (=).

30. APARAREA GRUNFELD

B. Sliwa G. Barcza

1. d2-d4 Cg7-f6 2. Cg1-f3 g7-g6 3. g2-g3 Nf8-g7 4. Nf1-g2 d7-d5 5. c2-c4 d5:c4 6. Dd1-a4+ Cf6-d7 7. Da4:c4 0-0 8. 0-0 Cd7-b6 9. Dc4-c2 Cb8-c6 10. e2-e3 Nc8-f5 11. Dc2-d2 Dd8-d7 12. Tf1-e1 Ta8-d8 13. b2-b3 Nf5-h3 14. Ng2-h1 e7-e6 15. Nc1-b2 e5:d4 16. Cf3:d4 Cc6:d4 17. Nb2:d4 Ng7:d4 18. Dd2:d4 Dd7:d4 19. e3:c4 c7-c6 20. Te1-d1 Td8-d7 21. Cb1-c3 Tf8-d8 22. d4-d5 Cb6:d5 23. Nh1:d5 e6:d5 24. Td1-d4 Td8-c8 25. Cc3-d1 Nh3-f5 26. Cd1-e3 Nf5-e4 27. Ta1-d1 Ne4-f3 28. Td1-e1 f7-f5 29. Cd3-c4 Nf3-e4 30. f2-f3 Td7-c7 31. Cc4-d2 Tc7-c2 32. f3:e4 d5:e4 33. Cd2-c4 Tc2:a2 34. Td4-d2 Ta2:d2 35. Cc4:d2 Rg8-f7 36. Rg1-f2 Rf7-f6 37. Cd2-c4 Tc8-d8 38. Te1-a1 a7-a6 39. Ta1-a2 Td8-d3 40. Ta2-b2 Rf6-e6 41. Rf2-e2 f5-f4 42. g3:f4 Re6-f5 remiză (=).

RUNDA IV

31. Toluș — Ciociltea	1 — 0
32. Milev — Smislov	0 — 1
33. Rădulescu — Szabó L.	0 — 1
34. Szabó St. — Boleslavski	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
35. Barcza — Filip	0 — 1
36. Troianescu — Golombek	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
37. Sajtar — Barda	0 — 1
38. Stoltz — O'Kelly	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
39. Reicher — Sliwa	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
40. Petrosian — Spasski	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$

31. INDIANA VECHE

A. Toluș V. Ciociltea

1. d4 Cf6 2. c4 d6 3. Cc3 g6

Aici îmi propusesem ca jucând 3... e5 să nu dau posibilitate marelui maestru Toluș — un jucător extrem de agresiv — să joace atacul Sämisch. Mai târziu însă, mi-am schimbat pla-

nul dindu-mi seama că numai într-un joc tăios, în care mă complac, voi avea șanse mai mari de luptă.

4. e4 Ng7 5. f3

După cum era de așteptat, marele maestru Toluș alege atacul Sämisch.

5... 0-0 6. Ng5

Albul joacă o continuare modernă care are ca scop provocarea mutării h7-h6, care ar slăbi simțitor poziția regelui negru. Mai des se joacă aici 6. Ne3, de exemplu: 6... e5 7. Cge2:e4 8. C:d4 e6 9. Ne2 Te8 10. Cc2 d5! (Euwe-Pirc, Hastings 1939) sau ca în partida Alatorzev-Smislov (Moscova 1948), unde după 7. Cge2:e4 8. C:d4 c6 9. Cc2! Te8 10. Dd2 d5 11. 0-0-0! Da5! 12. c:d5 c:d5 13. e:d5 s-a ajuns

la o poziție cu șanse mai bune pentru negru.

6... e5

Acum nu mergea 6... e5 din cauza 7. d:e5 d:e5 8. D:d8 T:d8 9. Cd5 etc sau 9. N:f6 N:f6 10. Cd5 etc. Mai slab pare a fi 6... c6 din cauza inițiativei pe care albul o obține mai repede pe flancul regelui decît negru pe flancul damei.

Intr-o partidă Taimanov-Gheller (campionatul sindical pe echipe al U.R.S.S., 1951) albul, după 6... Cbd7 7. Dd2 e5 8. d5 a obținut un joc ceva mai bun.

Satisfăcătoare pentru alb este poziția și după 6... h6, cum s-a văzut într-o partidă Gereben-Kapu, Budapesta 1951, în care după 7. Ne3 e5 8. Cge2 e:d4 9. C:d4 c6 10. Dd2 Rh7 11. 0-0-0 De7 12. g4 albul a obținut un atac cîștigător.

Cu aceeași idee, o interesantă variantă s-a jucat în partida T. Petrosian-V. Ciociltea din runda VI-a a turneului internațional de la București 1953 (vezi Nr. 52), unde, la fel, albul a căutat să profite de slăbiciunea negrului de la h6, aceasta însă fără succes.

După 1. d4 Cf6 2. c4 d6 3. Cc3 e5 (variantea ucrainiană, care poate evita atacul Sämisch) 4. d5 g6 (mai sănătos 4... Ne7! 5. e4 0-0 6. Nd3 Ca6 7. Cge2 Cc5 8. Nc2 a5 9. f3 Ch5 cu joc egal — Bondarevski-Constantinopolski — al XII-lea campionat al U.R.S.S.) și mai departe continuîndu-se cu 4... g6 5. e4 Ng7 6. f3 0-0 7. Ng5 h6 8. Ne3 c6 9. Dd2 Rh7 10. g4 Ce8! 11. h4 a6 12. Cge2 b5 s-a ajuns la un joc egal.

Asemănător partidei de față s-au mai jucat următoarele partide:

I. Petros'an-Borisenko (al XVIII-lea campionat al U.R.S.S.): 7. d5 h6 8. Ne3 e6 9. d:e6 (mai corect 9. Dd2 e:d5 10. e:d5 Te8 11. 0-0-0 Rh7 12. g4 cu atac) 9... N:e6 10. Nd3 Cc6 11. Cge2 Cce5 12. b3 b5! cu joc mai bun pentru negru.

II. Taimanov-Aronin (campionatul

pe echipe al U.R.S.S. 1951): 7. d5 Cbd7 8. Dd2 Te8! 9. g4 Da5 10. Nh6 Nh8 11. h4 Ce5 12. h5 e6 13. 0-0-0 e:d5 14. e:d5 Nd7 15. Ng5 Na4 cu joc mai bun pentru negru.

7. d5 Te8 8. Dd2 Da5 9. g4 e6 10. Ne2 e:d5 11. e:d5 a6 12. h4 Cbd7 13. h5 Ce5 14. h:g6 h:g6 15. 0-0-0 b5 16. c:b5 c4!

Din acest moment se angajează o luptă violentă, caracteristică pozițiilor în care rocadele sînt efectuate în părți diferite. Șansele pot fi considerate aproximativ egale, decizia atîrînd în primul rînd de abilitatea tactică a jucătorilor în conducerea atacului.

17. b6

Deschiderea ambelor coloane prin 17. b:a6 ar fi dus la un dezastru pentru alb.

17... D:b6 18. Ch3 Tb8 19. Th2 Cfd7!

Amîndoi jucătorii caută prin manevre să-și instaleze piesele pe cele mai bune cîmpuri pentru atacul decisiv.

20. Tdhl Ce5 21. Cf2 Nd7??

Subestimînd posibilitățile de atac ale adversarului, negrul pierde un important tempo de atac, făcînd o mutare pasivă. După această greșeală albul a cîștigat forțat.

Jucînd însă 21... Ccd3+!! negrul ar fi putut continua energic atacul, puțin surveni următoarele variante:

Poziția după 21... Ccd3+!!

I. 22. C:d3 c:d3 23. Nd1 Cc4 și ne-
grul stă mai bine.

II. 22. C:d3 c:d3 23. N:d3 C:f3 24. Df4
C:g5 25. D:g5 De3+ 26. D:e3 T:e3 și
negrul stă mai bine.

III. 22. N:d3 C:f3 23. Cfe4 C:d2 24.
Cf6+ N:f6 25. N:f6 D:b2+ 26. Rd1
N:g4+ 27. Ne2 Da1+ 28. R:d2 Tb2 mat.

IV. 22. N:d3 C:f3 23. Cce4 N:b2+
24. Rd1 c:d3 25. Cf6+ N:f6 26. N:f6
Db1+ 27. Dc1 C:h2 28. T:h2 Te1+ 29.
R:e1 D:c1+ 30. Cd1 d2+ 31. Rf2 Dc5+
și câștigă deoarece la 32. Rf1 urmează
Dc4+ iar la 32. Rg2 D:d5+ 33. Rg1
Dc5+ și Nb7 sau 34. Cf2 d1D+.

Part da a continuat:

22. Nh6 Nf6 23. Cfe4 C:e4 24. C:e4
C:g4 25. C:f6+ C:f6 26. Ng7 Ch5 27.
T:h5 g:h5 28. Nd4 Dd8 29. Dh6 Te5
30. T:h5 și negrul cedează (1-0).

32. PARTIDA SPANIOLĂ

Z. Mălev

V. Smislov

1. e4 e5 2. Cf3 Ce6 3. Nb5 a6 4. Na4
Cf6

Această continuare a rămas cea mai
uzitată, cu toate că și 4... d6, apărarea
Steinitz întirziată, se bucură în ulti-
mul timp de mulți aderenți.

5. 0-0

S-a încercat aici și 5. Ce3 5. De2 și
5. d4, care este însă prematură din
cauza răspunsului 5... e:d4 6. 0-0 Ne7
7. e5 Ce4 etc.

5... Ne7

„Apărarea închisă” care duce la un
joc mai complicat decît „apărarea
deschisă” C:e4.

6. Te1 b5 7. Nb3 d6

În ultimul timp se joacă aci și 7...
0-0, cu intența de a continua direct
cu d7-d5.

8. c3 0-0

Continuarea 8... Ca5 se întrebun-
țează astăzi mai rar, fiind preferată
cea din text.

9. h3

Preîntîmpină legarea Ng4 care du-
pă 9. d4 ar putea fi neplăcută.

9... Ca5 10. Ne2 e5 11. d4 Dc7

(Poziția caracteristică a sistemului
clasic cigorinian.

12. Cbd2

S-a încercat și 12. d:e5 d:e5 13. Cbd2,
însă negrul obține în acest caz, prin
manevra 13... c4 urmată de Ca5-b7-c5-
d3, un bun contra-joc.

12... Nd7

Mult mai obșnuită este aci luarea
12... c:d4. Se joacă și 12... Nb7, iar Dr.
Lasker a încercat odată în meciul
său cu Dr. Tarrasch și mutarea 12...
Cd7.

13. Cf1

Cel mai bine. Mai slab s-a jucat în
partida Levenfiș-Lisîțin, Leningrad
1946: 13. d:e5 d:e5 14. Cf1 Tad8 15. De2
Ch5 16. Ch2 g6! 17. Nh6 Tfe8 18. Ce3
Ne6 cu joc aproximativ egal.

13... Tfe8

La 13... Tac8 ar putea urma 14. d:e5!
d:e5 15. Ng5 și 16. Ce3. De asemenea
după 13... c:d4 14. c:d4 Tac8 15. Ce3
albul obține un joc mai bun.

14. d:e5 d:e5 15. C3h2

Albul eliberează cîmpul f3 pentru
dama sa și pregătește o acțiune pe
flancul regelui prin Cg1-e3-f5 și even-
tual Cg4. Însă mutarea naturală 15.
Ng5 era totuși de preferat.

15... Tad8 16. Df3 Ne6 17. Ce3 Ce4
18. Cf5 N:f5 19. e:f5

Mai bine era 19. D:f5. Este adevă-
rat că după 19. D:f5 Cd2! albul nu
poate juca nici 20. Td1 nici 20. Te2
din cauza răspunsului 20... g6 21. Dg5
C2:e4 22. N:e4 C:e4 etc.; însă cu 20.
Cg4 sau 20. N:d2 T:d2 21. Tac1 albul
menținea echilibrul (vez. diagrama
din pag. 117).

19... e4!

Un interesant sacrificiu de pion a
cărui acceptare ar fi dus la mari com-
plicații. Iată cele mai importante va-
riante: 20. N:e4 Ce5! 21. De2 (e3) C:e4
22. D:e4 Cd3 23. Te3 (sau 23. Td1 Nd6
cu câștig de p'esă sau damă) Rf8 și
dacă acum albul joacă 24. T:d3 atunci
poate urma Nd6 25. Df3 Te1+ 26. Cf1
Nh2+ 27. Rh1 T:f1 mat, iar dacă joacă
24. Df3 sau 24. Cf3 atunci 24... c4 și

25... Nc5 respectiv 24... Ng5 dă negrului avantaj.

O apărare mult mai bună pentru alb era retragerea damei la g3 în loc de 21. De2. Acum continuarea 21. Dg3 C:e4 22. T:e4 Td1+ 23. Cf1 ar fi pentru negru chiar dezavantajoasă deoarece 23... f6 ar pierde din cauza 24. Nh6 calitatea, iar 23... Nf6 sau Nd6 ar pierde o piesă din cauza 24. f4. De asemenea continuarea 22... Nd6 nu ar fi bună din cauza răspunsului 23. Nf4. Negrul trebuia să continue deci după 21. Dg3 direct cu Nd6, la care ar fi greșit pentru alb atât 22. Nf4 Ch5 23. Dh4 C:f4 24. D:f4 Cd3; cît și 22. Nh6 C5g4, precum și 22. Cf1 Cd3 22. D:d3 Nh2+ 24. C:h2 T:d3 25. Nf4 D:f4 26. N:d3 T:e1+ 27. T:e1 Dd2 28. Te3 c4; însă 22. f4! era o apărare bună care pune pe negru în fața unor complicații mari.

20. De2

Albul refuză acceptarea sacrificiului, însă pionul e4 va exercita acum o mare presiune asupra poziției albe.

20... Nd6 21. Cg4 Cd5 22. f6

Pionul e4 nu poate fi luat deoarece după 22. N:e4 h5 23. Ce3 C5:e3 se pierde nebulun. Cu mutarea din text albul urmărește slăbirea poziției pionilor negri de pe flancul regelui, ceea ce negrul împiedecă, așa încît pînă la

urmă pionul f6 devine slab și cade. De altfel nu se vede o continuare mai bună pentru alb. La 22. Ce3 putea urma, de exemplu, Cf4 23. Dg4 (sau 23. Df1 Cb6 urmat de c4 și Cd3) h5 24. Dh4 (nu 24. Dg5 Ne7 cu câștig de damă) Ne7 25. Dg3 h4 26. Dg4 (26. Dh2 Nd6) Ce5 27. D:f4 Cf3+ cu câștig.

22... h5 23. Ce3 C4:e3 24. N:e3 C:e3 25. f:e3

O greșeală ar fi 25. D:e3 Nf4 26. De2 Td2 cu câștig de piesă. Inșă, după mutarea făcută, cîmpurile negre de pe flancul regelui alb sînt complet slăbite și atacul negrului pe aceste cîmpuri nu va putea fi parat.

25... g6 26. a4 c4 27. a:b5 a:b5 28. T:d1 Dc5!

Aduce dama pentru atac pe flancul regelui.

29. Tf1

După 29. Td4 De5 pionul e4 nu poate fi luat din cauza 30. T:e4 Dh2+ 31. Rf1 Ng3 și se pierde cel puțin calitatea.

29... Dg5!

Mult mai bine decît 29... De5, la care albul a avut apărarea fină 30. Tf4! g5? 31. D:h5 Nc5 (dacă 31... g:f4? atunci 32. Dg4+ decide imediat) 32. T:d8 T:d8 (sau 32... N:e3+ 33. Rh1 T:d8 34. Dh6) 33. N:e4 N:e3+ 34. Rh1 și albul câștigă.

30. Td4 Dg3

Amenințată mat în două mutări.

31. T:e4

La 31. N:e4 negrul, prin 31... Dh2+ 32. Rf2 Ng3+ 33. Rf3 Ne5, negrul câștigă calitatea din cauza amenințării 34... Dg3+.

31... Dh2+ 32. Rf2 Ng3+ 33. Rf3 Ne5 34. Df2

După 34. Rf2 ar fi urmat, de asemenea, 34... Te6 cu o decizie rapidă.

34... Te6 35. T:e5

Nu există apărare suficientă. La 35. Re2 urma Ted6 36. Td1 T:d1 37. N:d1 Dh1 38. Nc2 Dc1 etc.

35... D:e5 36. Re2 Ted6 și albul cedează (0-1).

33. DESCHIDEREA CATALANĂ

M. Rădulescu

L. Szabo

1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. g3 c5 4. Cf3

După această mutare albul nu mai poate spera să obțină vreun avantaj din deschidere. Indicat este numai 4. d5

4... c:d4 5. C:d4 d5 6. Ng2?

Această mutare este o greșeală evidentă după care negrul obține o superioritate covârșitoare în centru. Era necesar Cf3. Încercarea de a încurca jocul cu 6. Da4+ este răsturnată de 6... Nd7 7. Db3 și acum 7... Nc5! cu joc superior pentru negru.

6... e5! 7. Cf3 d4 8. 0-0 Cc6 9. b4

O încercare disperată de a obține contrajoc pe cale combinativă care va fi răsturnată de negru cu mijloacele cele mai simple. Se putea încerca totuși 9. Cg5 cu intenția de a împiedeca pe cât posibil mutarea e5-e4 și pregătind atacul lateral al centrului negru prin 10. f4.

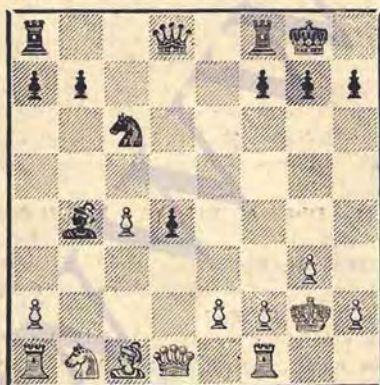
9... e4

Greșit ar fi fost 9... N:b4 10. C:e5!

10. Cg5 N:b4

Negrul alege calea cea mai sigură. 10... Nf5 complica lupta în mod inutil.

11. C:e4 C:e4 12. N:e4 Nh3 13. Ng2 N:g2 14. R:g2 0-0

Schimbările au dus la o clarificare a poziției. Negrul, pe lângă o dezvoltare

superioară, poate ataca cu succes pionii slabi c4 și e2 pe cele două coloane deschise. Pionul negru izolat la d4 exercită o presiune supărătoare asupra poziției albului. Negrul are avantaj decisiv.

15. a3

Pentru a aduce turnul în joc prin a2.

15... Na5 16. e3

Albul nu are altceva mai bun.

16... De8 17. e:d4 Td8 18. Nb2

La 18. d5 ar fi urmat 18... De5! 19. Ta2 De4+ 20. Df3 D:c4 după care cade și pionul d5.

18... C:d4 19. N:d4 De4+ 20. f3 D:d4 21. D:d4 T:d4

Finalul este câștigat de negru, deoarece pionul c4 nu mai poate fi apărat. A mai urmat:

22. Tc1 Te8 23. e5 Td5 24. Ta2 Td:c5 25. T:c5 T:c5 26. Tb2 b6 27. Cd2 f5 28. f4 Nc3 29. Ta2 b5 30. Cf3 a5 31. Te2 h6 32. Te8+ Rf7 33. Ta8 Re6 34. h3 Rd5 și albul cedează. Nu se poate împiedeca manevra Rc4-b3 după care cade și pionul a3 (0-1).

34. APĂRAREA CARO-KANN

St. Szabó

I. Boleslavski

1. e4 e6 2. Cc3 d5 3. Cf3 d:e4 4. C:e4 Cf6 5. C:f6+ e:f6 Ac1 negrul mai poate juca și 5... g:f6 cu ideea de a-și crea un centru de pioni puternic, combinat eventual și cu Tg8, exercitând presiune prin coloana g, pe flancul regelui.

6. d4 Nd6! 7. Ne2? (Pachmann recomandă în cartea sa de teorie a deschiderilor 7. Nc4).

7... 0-0 8. 0-0 De7 9. e4? (În urma acestei mutări pionul d4 a devenit foarte slab. Corect era c3 sau chiar b3 și Nb2).

9... Td8 10. Dc2 Ng4 11. g3! Dc8 (Negrul caută să predomine pe cîmpurile albe).

12. Ch4 N:e2 13. D:e2 Ca6 14. Nd2 Cc7 15. Tfd1 Nf8 16. Ne3 De6 17. Tacl Td7 18. Cg2 Te8 (Pionul albului din d4 este greu de apărat, dar dacă al-

bul poate să reziste el dă șanse de câștig în final).

19. Dc2 Dg4 (Negrul caută să profite de slăbiciunile albului pe cîmpurile albe).

20. Td3 Ted8 21. Dd1 Df5 22. Cb4 Da5 23. a3 b5 24. c:b5 c:b5 25. Dg4 Cd5 26. Nh6 Rh8 (Amenință N:g7 urmat de Cf5).

27. Nd2! Da6 28. b4 De6 29. Df3 Cb6 30. Te6 Dd5 31. Ne3 Ce4 32. Tc3 D:f3 33. C:f3 Cb6 34. Cd2 f5 35. Te7 Rg8 36. T:d7 T:d7 (Negrul, prin acest schimb de turnuri a căpătat mai multe slăbiciuni pe c6-c7-c8).

37. Te6 f6 38. Cb3 Cd5 39. Ta6 Rf7 40. Rg2 (Ar fi fost o mutare tentantă de a juca Cc5 pentru a câștiga pionul din a7 însă nu merge din cauza 40... N:b4 41. a:b4 C:b4 și negrul câștigă).

40... Cb6 41. Cd2 Cd5 42. Cb3 g5 (Singura șansă a negrului de a căuta contra joc este pe flancul regelui).

43. Ce5 Te7 44. Nd2 Cb6 45. Rf1 Rg6 46. Ne1 Nh6 47. Ta5 g4 48. N:h6 R:h6 49. T:b5 Ce4 50. Cb3 (Negrul amenințase cu Cd2+ urmat de Cf3 cu rețea de mat).

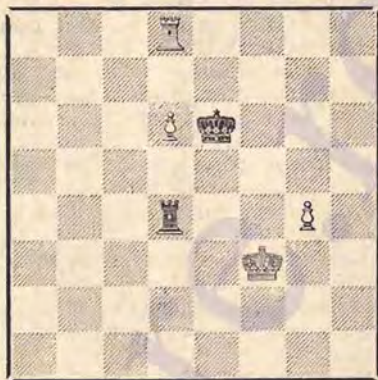
50... C:a3 51. T:f5 Ce2 52. T:f6+ Rg5 53. Te6 C:b4 54. Tc3 h5 55. Ce1 Rf6 56. Te5 Td7 57. Ce2 Cd5 58. Re1 Re6 59. Ta5 Tf7 60. Ce1 Cb4 61. Re2 Ce2 62. Cb3 Tf3 63. d5+! Re5 64. Cd2 Cd4+ 65. Rf1 Td3 66. Ce4+ Re4 67. Ce3 Tb3 68. Rg2 Tb1 69. Ta4 Re5 70. h3 Cf5 71. C:f5 R:f5 72. h:g4 (Corect era 72.T:a7).

72... h:g4 73. T:a7 Td1 74. Tf7+ Rg6 75. Td7 Rf6 76. Td8 Re7 77. Tg8 Td4 78. d6+! Rf7 (pionul nu putea fi luat cu regele din cauza Td8+).

79. Td8 Ta4 80. Rf1 Re6 81. Re2 Ta2+ 82. Re3 Ta3+ 83. Rf4 Tf3+ 84. R:g4 T:f2 85. Rh4?? (85. Te8+! câștiga relativ destul de ușor: 85... R:d6 86. Rg5 Rd7 87. Te4).

85... Td2 86. g4 Rf6 87. Rg3 Td3+ 88. Rf4 Td4+ 89. Rf3 Re6 90. Rg3?? (90. d7! ar fi câștigat din nou, deoarece la 90... Re7 91. Te8+ R:d6 92. Te1 și regele negru ar fi avut drumul tăiat.

90... Rf6 91. Rh4 Td3 92. Tf8+ Rg7 93. Td8 Rg6 94. Td7 Rf6 95. Td8 Rg6

Poziția după 89... Re6

96. d7 Rg7 97. Rg5 Td1 98. Rf5 Tf1+ 99. Re4 Td1 100. g5 Td2 101. Rf5 Tf2+ 102. Re4 Td2 103. Re3 Td1 104. g6 Td6 remiză (=).

35. APĂRAREA SICILIANĂ

G. Barcza

M. Filip

1. e4 e5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Ce3 g6 6. Ne3 Ng7 7. f3

Această idee, sistemul Samisch, duce întotdeauna la un joc foarte ascuțit, în care albul atacă pe aripa regelui, în timp ce negrul contraatacă pe aripa damei.

7... 0-0 8. Cb3

O mutare care nu este în spiritul poziției. Trebuia jucat aici Dd2 urmat de 0-0-0.

8... Cc6 9. Dd2 Ne6

Mutarea 8. Cb3 permite acum negrului o dezvoltare armonioasă a figurilor.

10. Cd5 N:d5 11. e:d5 Ce5 12. 0-0-0

La 12. c4 urma 12... Tc8 13. Tc1 b5 14. c:b5 T:c1+ urmat de 15... Da8!

12... Dc7 13. Rb1

Albul face multe mutări pentru a-și crea o poziție de apărare, ceea ce dovedește că nu a ales cea mai bună linie de joc începând cu 8. Cb3.

13... Tfc8!

Mutare „liniștită” dar care amenință 14... C:d5! 15. D:d5 D:c2+ 16. Ra1, Cd3! cu mat imparabil.

14. c3 a5 15. Cd4 Cc4 16. N:c4 D:c4 17. Cc2 b5 18. Dd3?

Aici albul echilibra ușor jocul și, după 18. Ca3 De4 (dama neagră nu are alt loc mai bun) 19. Dc2!, putea căpăta chiar avantaj.

18... Dc7 19. The1

Nu mergea a ci 19. D:b5 Tab8 20. Dc6 Dd8 cu avantaj. Se putea însă 19. Ca3 b4 20. Cb5! Dc4 (20... Db7 21. c4) 21. D:c4 T:c4 22. b3 Te8 23. c4 a4 24. Nd4.

Mutarea d'm partidă este slabă și permite negrului să-și întărească atacul decisiv.

19... b4 20. Nd4

Evident nu 20. c:b4 pentru că urmează C:d5! și negrul câștigă.

20... b:c3 21. N:c3 Tab8 22. Ra1

Nu mai existau alte mutări de apărare. Negrul trece acum într-un final ușor câștigat.

22... C:d5! 23. N:g7 R:g7 24. D:d5 D:c2 25. Dd2

O cursă. La 25... T:b2? 26. Dd4+ și câștigă turnul.

25... e5! 26. b3 a4 27. b:a4? Tb2

Cu 27... Tb1+! negrul ar fi câștigat dama.

28. D:c2 Tc:c2

Pătrunderea turnurilor pe linia a doua este decisivă.

29. T:d6 Ta:2+ 30. Rb1 Tcb2+ și albul a cedat. (0—1)

O partidă pe care Fil'p a jucat-o energic, folosind frumos inconsecvențele adversarului său.

36. INDIANA DAMEI

O. Troianescu

H. Golombek

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 e7-e6 3. Cg1-f3 b7-b6 4. g2-g3 Nc8-b7 5. Nf1-g2 Nf8-e7 6. 0-0 0-0 7. Cb1-c3 d7-d5 8. Cf3-e5 c7-c6 9. Nc1-g5 Cb8-d7 10. c4:d5 c6:d5 11. Ce5:d7 Dd8:d7 12. Ta1-c1 Ta8-c8 13. Dd1-d3 h7-h6 14. Ng5-d2 Cf6-e8 15. Tc1-c2 Ce8-d6 16. b2-b3 Ne7-f6 17. Tf1-c1 remiză (=).

37. APĂRAREA NIMZOVICI

J. Sajtar

O. Barda

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 e7-e6 3. Cb1-c3 Nf8-b4 4. e2-e3 d7-d6 5. Nf1-d3 c7-c5 6. Cg1-e2 Cb8-c6 7. 0-0 0-0 8. a2-a3 Nb4-a5 9. f2-f4 c5:d4 10. e3:d4 Na5-b6 11. Rg1-h1 Cf6-g4 12. g2-g3 f7-f5 13. h2-h3 Cg4-f6 14. Nd3-c2 Nc8-d7 15. b2-b4 a7-a6 16. Nc1-b2 Dd8-e8 17. c4-c5 d6:c5 18. d4:c5 Nb6-c7 19. Ce2-g1 Ta8-d8 20. Cg1-f3 e6-e5 21. Cc3-e2 De8-h5 22. Nc2-b3+ Rg8-h8 23. Rh1-g2 Cf6-e4 24. Dd1-c2 Tf8-f6 25. f4:e5 Tf6-g6 26. Rg2-h2 Ce4-g5 27. Cf3-h4 Cc6:e5 28. Nb3-d5 Ce5-f3+ 29. Ch4:f3 Dh5:h3+ 30. Rh2-g1 Nc7:g3 31. Ce2:g3 Dh3:g3+ 32. Rg1-h1 Cg5:f3 albul cedează (0—1).

38. APĂRAREA SPANIOLĂ

G. Stoltz

A. O'Kelly

1. e2-e4 e7-e5 2. Cg1-f3 Cb8-c6 3. Nf1-b5 Nf8-c5 4. 0-0 Cc6-d4 5. Cf3:d4 Nc5:d4 6. c2-c3 Nc5-b6 7. d2-d4 c7-c6 8. Nb5-a4 d7-d6 9. Nc1-e3 Cg8-f6 10. d4:e5 d6:e5 11. Dd1:d8+ Nb6:d8 12. f2-f3 Cf6-d7 13. Cb1-d2 Nd8-b6 14. Ne3:b6 Cd7:b6 15. Na4-b3 Re8-e7 16. Cd2-e4 Cb6:c4 17. Nb3:c4 remiză (=).

39. JOCUL CELOR PATRU CAI

E. Reicher

B. Sliwa

1. e2-e4 e7-e5 2. Cg1-f3 Cb8-c6 3. Cb1-c3 Cg8-f6 4. Nf1-b5 Nf8-b4 5. 0-0 0-0 6. h2-h3 d7-d6 7. Cc3-e2 a7-a6 8. Nb5:c6 b7:c6 9. Ce2-g3 c6-c5 10. d2-d3 Cf6-e8 11. Nc1-e3 Nb4-a5 12. c2-c3 Ta8-b8 13. Dd1-c2 Dd8-f6 14. Ne3-g5 Df6-e6 15. Tf1-d1 remiză (=).

40. GAMBITUL DAMEI

T. Petrosian

B. Spasski

1. d2-d4 d7-d5 2. c2-c4 c7-c6 3. c4:d5 c6:d5 4. Cb1-c3 Cg8-f6 5. Cg1-f3 Cb8-c6 6. Nc1-f4 e7-e6 7. e2-e3 Nf8-d6 8. Nf4:d6 Dd8:d6 9. Nf1-d3 0-0 10. 0-0 e6-e5 11. d4:e5 Cc6:e5 12. Cf3:e5 Dd6:e5 13. Nd3-e2 Nc8-e6 14. Dd1-d4 De5:d4 15. e3:d4 Tf8-c8 remiză (=).

RUNDA V

41. Golombek — Sajter	1 — 0
42. Szabó L. — Troianescu	1 — 0
43. Spasski — Rădulescu	1 — 0
44. Ciociltea — Milev	1 — 0
45. Sliua — Toluş	0 — 1
46. Filip — Reicher	1 — 0
47. Barda — Stoltz	1/2 — 1/2
48. Boleslavski — Barcza	1/2 — 1/2
49. O'Kelly — Szabó St.	1/2 — 1/2
50. Smislov — Petrosian	1/2 — 1/2

41. INDIANA VECHE

H. Golombek

J. Sajter

1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Cf3 Ng7 4. e3

Maestrul englez alege un sistem de dezvoltare mai pasiv, experimentat cu succes de marele maestru suedez Stahlberg. Prin mutarea 4. e3 se sprijină centrul, astfel că raza de acțiune a nebulului indian (g7) este îngărdită. De asemenea șansele negrului la un atac asupra aripei regelui, bazele pe împingerea pionului f, sînt m'cșorate.

4... 0—0 5. Cc3 d6 6. Ne2 Cbd7 7. 0—0 e5?

Mult mai bine era aici 7... e5., cum a demonstrat marele maestru Toluş în partida sa cu Golombek. Prin împingerea pionului pînă la e4 a fost scoasă în evidență partea slabă a mutării e3. Este o regulă generală la apărările indiene că numai un centru larg format din trei sau patru pioni se atacă cu c5.

8. b3 a6 9. Nb2 Tb8 10. Dd2 b6 11. Ta1 Nb7 12. d5 Na8 13. a4 Ce8 14. e4 h6

Ultimele mutări ale negrului sînt tot ațiș a timpî pierduți. Nebunul de alb nu a putut fi activizat cu succes pe diagonala a8-h1.

15. Nd3 e5

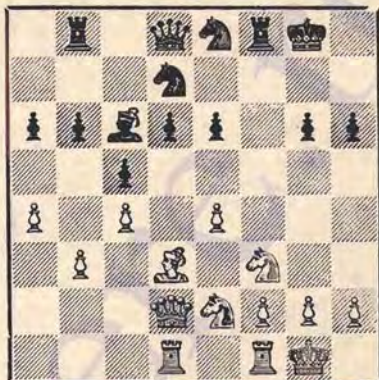
Albul conduce energic atacul, iar mutările negrului sînt forțate

16. d:e6 e.p. f:e6 17. Ce2 N:b2 18. D:b2 Nc6 19. Dd2 (vezi d.agrama)

19... Rg7 20. Ced4

Un frumos sacrificiu. Atacînd simultan nebulul din c6 și pionul din

e6, albul obține doi pioni pentru doi caî. Din punct de vedere teoretic echilibrul este restabilit, dar atacul albului

este decisiv din cauza poziției expuse a regelui negru.

20... c:d4 21. C:d4 Dc8 22. C:e6 + Rh7 23. C:f8 + C:f8 24. Df4 Rg7

După 24... Cd7 ar fi urmat 25. Df7 + cu pierderea celui de al treilea pion. 25. e5 d:e5 26. D:e5 + Cf6.

O greșeală gravă care pierde un cal. Oricum poziția negrului era pierdută.

27. De7 + și negrul cedează (1—0).

42. APĂRAREA SICILIANĂ

L. Szabo

O. Troianescu

1. e4 e5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Cc3 a6 6. f4

Unul din cele mai bune sisteme de a evita varianta Opocensky (6. Ne2 e5!).

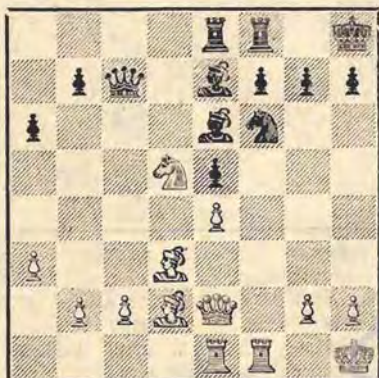
6... Dc7 7. Nd3

O continuare bună. Se mai obișnuiește 6. Ne2 ca în partida L. Szabo-Petrosian — Stockholm 1952, unde a urmat: 6... e5 7. Cf3 Ne6 8. f5 Nc4 9. Ng5 Cbd7 10. Cd2 N:e2 11. D:e2 Tc8 12. a3 Db6 13. 0—0—0 T:c3!? 14. b:c3 d5 15. Cb1 C:e4 16. T:d5 C:g5 cu complicații.

7... e5 8. Cf3 Ce6

În partida Troianescu-Sajtar din runda XIII-a a acestui turneu, s-a jucat 8... Ne7 9. 0-0 0-0 10. Rh1 b5 11. a3 Nb7 etc.

9. 0-0 Ne7 10. Rh1 0-0 11. a3 e:f4! 12. N:f4 Ce5 13. C:e5 d:e5 14. Ng5 (amenința 15. N:f6 N:f6 16. Cd5) Ne6 15. De1 Ch5 16. Nd2 Tac8 (pentru a apăra pionii negri centrali, după eventualul Cd5, N:d5 e:d5) 17. De2 Cf6 18. Tae1 Rh8 19. Cd5

Începutul unei combinații frumoase dar insuficiente.

19... C:d5 20. e:d5 N:d5 21. Dh5 g6 22. D:e5+ D:e5 23. T:e5 Ne6 24. Ne3 Rg8 25. Nb4 N:b4 26. a:b4 Nd7 27. Te5 Te8 28. Ne4 b6 29. T:c8 T:c8 30. Rg1 Nb5 (Rg7!) 31. Tf6 Te4! 32. Nd3 T:b4 33. T:b6 Td4?

După 33... T:b2 34. b4 Tb3! 35. c:b5 T:c3 36. b:a6 Ta3 37. Rg2 Rg7, partida era teoretic remiză. După această greșeală a negrului, albul găsește o mutare fină care îi dă mari șanse de câștig.

34. Rf2! Desigur nu 34. N:b5 a:b5 35. T:b5 Td1+ 36. Rf2 Td2+ și T:c2 cu remiză clară.

34... N:d3 35. Re3 Th4 36. R:d3 T:h2 37. Ta6 T:g2.

A rezultat un final foarte interesant, în care un singur tempo decide soarta partidei. În cele ce urmează, nici albul și nici negrul nu joacă cele

mai precise mutări. Negrul greșește mai des însă și acest lucru va decide până la urmă.

38. b4 Tg1 39. e4 Rf8?

O greșeală de principiu. Pionul h trebuia să pornească imediat, 39... h5, pentru a constitui o importanță contraamenințare. Regele negru trebuia să stea pe loc, deoarece el, oricum, nu poate opri înaintarea a doi pionii liberi legați, sprijiniți de regele și turnul proprii.

40. c5 Te1 41. Rd4 (Mutarea din plic).

41... Tb1 42. Ta4? (turnul stă aici pasiv) h5 43. c6 Re7 44. Re5? (Rd5) f6+ 45. Rd5 Td1+ 46. Re5 Te1+ 47. Rb6 g5! 48. Ta7+ Re6?

Iarăși o greșeală. Trebuia 48... Rd6! pentru ca pionul c să nu se transforme la c8 cu șah și pentru ca punctul c7 să nu fie accesibil regelui alb.

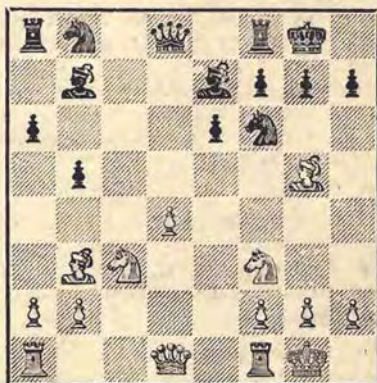
49. Ta5 Te4 (amenința 50. Tc5) 50. b5 g4 51. Ta1 h4 52. Rc7 g3 53. b6 g2 54. b7 și albul cedează deoarece după 54... Tb4 55. b8D T:b8 56. R:b8 h3 57. c7 h2 58. c3D+ și albul câștigă (1-0).

43. GAMBITUL DAMEI ACCEPTAT

B. Spasski

M. Rădulescu

1. d4 Cf6 2. e4 e6 3. Cc3 d5 4. Ng5 c5 5. e3 c:d4 6. e:d4 Ne7 7. Cf3 0-0 8. Nd3 d:e4 9. N:e4 a6 10. 0-0 b5 11. Nb3 Nb7 (vezi diagrama).

Prin intervertire de mutări s-a ajuns la o poziție din gambitul damei acceptat. Intri-o poziție asemănătoare a ajuns partida Levenfiș-Rauzer, Leningrad 1936, după 1. d4 d5 2. c4 d:c4 3. Cf3 Cf6 4. e3 c5 5. N:c4 c:d4 6. e:d4 e6 7. 0-0 Ne7 8. Cc3 0-0 9. De2 a6 10. Ng5 b5 11. Nb3 Nb7 și acum albul a continuat cu 12. Tf1 Cbd7 13. d5 e:d5 14. C:d5 N:d5 15. N:d5 C:d5 16. T:d5 N:g5 17. C:g5 h6 18. Dd2 N:g5 cu avantaj evident pentru alb. Deosebirea între poziții după mutarea 11-a din aceste două partide este că în partida de față albul are un tempo de dezvoltare mai puțin, ceea ce demonstrează că el n-a condus suficient de exact deschiderea. Importanța acestui tempo în minus se va vedea în continuare.

12. Dd3?!

O mutare neprecisă. Dama stă mai bine la e2, de unde exercită presiune asupra pionului e6 care poate fi slăbit sau luat printr-un eventual sacrificiu de cal la f7, sau prin împingerea d4—d5 la momentul oportun. Aceste posibilități sînt în foarte mare măsură îngreuiate datorită faptului că negrul, folosind prețiosul său timp în plus, are timpul necesar să-și instaleze un cal pe cîmpul d5 închizînd linia de acțiune a nebulului b3, înainte ca albul să-și fi putut mobiliza toate forțele.

12... Cbd7 13. Tad1 De7

Mai exact ar fi fost 13... Cbd6 urmat de Cb6—d5 pentru a lua albului orice posibilitate de a împinge d4—d5.

14. Tfel Tad8

Turul f8 trebuie să rămîna pe loc pentru a para amenințarea De2, Ce5 și Cf7.

15. De2

Mai bine mai tîrziu decît niciodată!

15... Cb6 16. Ce5 Cfd5?

Cu mutarea aceasta negrul caută să provoace cît mai multe schimburi pentru a intra în final, care-i este favorabil datorită slăbiciunii pionului d4. După cum se va vedea însă, albul nu este obligat la schimb, iar inde-

părtarea calului f6 de flancul regelui îi mărește posibilitățile de atac. Trebuia jucat Cb5—d6.

17. Ce4!

Un foarte frumos sacrificiu de figură care dă albului un puternic atac.

17... f6 18. Tc1! Dbs

19. Cc5?! Mult mai bine ar fi fost 19. Dg4 după care albul ar fi obținut avantaj imediat, după cum se vede din următoarele variante:

- a) 19... Nc8? 20. Nh6+
- b) 19... f5? 20. Dh4 f:e4 21. N:e7 C:e7 22. N:e6+ Rh8 23. D:e7+
- c) 19... f:e5 20. N:e7 C:e7 21. D:e6+ Rh8 22. D:e7+
- d) 19... f:g5 20. D:e6+ Rh8 21. Tc3! g4 22. D:g4 și atacul albului este cîștigător.
- e) 19... f:g5 20. D:e6+ Rh8 21. Tc3! g6 22. Th3 Rg7 23. T:h7+! R:h7 24. C:g5+! N:g5 25. D:g6+ Rh8 26. Dh5+ Rg8 27. D:g5+ Rh7 28. Te4! cu mat imparabil.

19... f:g5

Mult mai bine decît 19... f:e5 care ar fi deschis prea mult liniile de acțiune ale figurilor albe.

20. C:e6 Td6?

După această greșeală însă, jocul negrului este compromis. Albul ar fi avut probleme mult mai dificile de rezolvat după 20... Dd6.

21. C:f8 N:f8

După 21... D:f8 turnul alb ar fi pătruns pe linia 7-a.

22. Dh5! g6 23. D:g5 Rh8

Pentru a dezlega calul din d5.

24. Tc5

Albul nu vrea să câștige calitatea prin 24. Cf7+ Rg7 25. C:d6 N:d6, deoarece după această greșeală perechea de nebuni a negrului ar fi devenit deosebit de activă.

24... De8 25. Tc7! Td7

25... C:c7 26. Cf7+

26. T:d7 C:d7 27. N:d5 N:d5 28. C:g6+ D:g6 29. D:d5

Turnul activ și cei trei pioni în plus, dintre care unul liber și avansat, constituie un avantaj suficient pentru câștig, față de cele două figuri ușoare ale negrului.

29... Cf6 30. De6 Nb4 31. Tc1 Nd2 32. Tc8+ Rg7

Negrul se află și în criză de timp.

33. Tc7+ Rh6 34. g3 Na5? 35. Tf7! Db1+ 36. Rg2 De4+ 37. D:e4 C:e4 38. Ta7 Ne1? 39. Te7 N:f2 40. T:e4 și negrul a cedat (1-0).

O partidă energică de atac, în care tânărul maestru sovietic a dat dovadă de îndrăzneală și inventivitate în conducerea jocului.

44. APĂRAREA SICILIANĂ

V. Cioclittea

Z. Milev

1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Cc3 a6

Varianta aceasta a apărării siciliene este la modă în ultimul timp. La analizarea ei au contribuit foarte mult șahiștii sovietici Gheller, Petrosian, Averbah și alții (A.L.).

6. Nc4

Mai obișnuit se joacă aici 6. Ne2 sau 6. f4. Scopul mutării din text este de a stăpâni punctul central d5 în cazul când negrul răspunde cu 6... e5 (A.L.)

6... e5

Răspunsul 6... e6 în legătură cu mutările Dc7 sau b5 corespunde mai bine cerințelor poziției (A.L.)

7. Cde2 Ne6

Mutarea aceasta poate fi jucată. Cu toată dublarea pionilor după schimbul

nebulilor, negrul poate lupta cu succes deoarece a apărat importanțele puncte d5 și f5 (A.L.)

8. N:e6

Un alt plan constă în a retrage nebunul la b3, urmat de Nc1-g5:f6 etc.

8... f:e6 9. 0-0 d5?

Greșit jucat. Negrul își supraestimează posibilitățile. Trebuia 9... Ne7, fără teamă de 10. f4, la care există răspunsul 10... Cc6 (A.L.)

10. e:d5 e:d5 11. Ng5!

Atacînd centrul de pioni ai negrului, Cioclittea folosește cu abilitate slăbirea cîmpurilor albe după răspunsul silit 11... d4. În felul acesta el demonstrează că înaintarea d6-d5 a fost prea timpuriu jucată (A.L.)

11... d4 12. N:f6!

Prin acest schimb albul urmărește să-și pozeze puternic caii pe cîmpurile centrale d5 și e4, de unde va domina poziția.

12... D:f6 13. Cd5 Dd6 14. e4 Ne5

Față de amenințarea albului de a sparge centrul de pioni prin 15. f4, negrul caută să întîrzie cît mai mult această mutare. Nu era mai bine nici 14... d:c3, de exemplu: 15. Cc:c3 Cc6 16. Dh5+ g6 17. Df3 Ng7 18. Tad1 Cd4 19. T:d4 e:d4 20. Te1+ și albul câștigă.

15. Cg3 0-0 16. Ce4 Ne7 17. Dg4

Figurile albe au ocupat poziții amenințătoare. Situația negrului este foarte dificilă (A.L.)

17... Cc6 18. f4 e:f4 19. C:f4

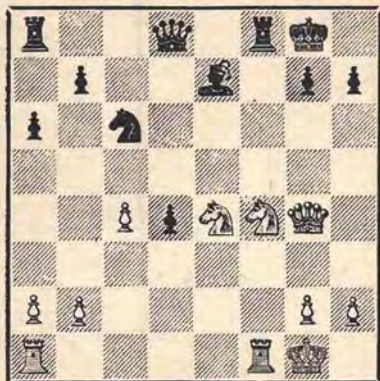
(vezi prima diagramă din pag. 125).

Față de puternica amenințare 20. Ce6 negrul se află în fața unor grele probleme de apărare. De aci și explicația că în continuare el nu găsește cele mai bune mutări.

19... Db8

Nu mergea 19... Ce5? din cauza 20. De6+ Cf7 21. Cd5 Nh4 22. g3 Ng5 23. C:g5 D:g5 24. Ce7+ Rh8 25. T:f7 și albul câștigă. La 19... De8 era foarte tare 20. Tae1!, de exemplu: 20... Rh8 21. Cd6 Db8 22. Ce6 etc. Cel mai bine era însă 19... Dc8! după care mutare

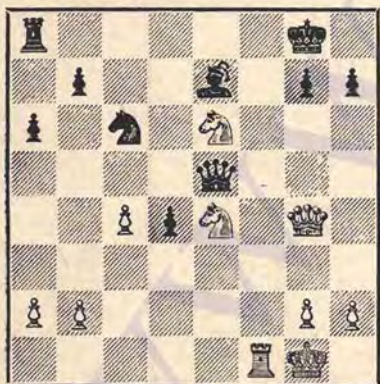
se pare că negrul își poate organiza apărarea, de exemplu dacă 20. Ce6

T:f1+! 21. T:f1 g6 22. Tf6 (la 22. Cf6+ N:f6 23. T:f6 Dd7! etc.). 22... N:f6 23. C:f6+ Rf7 24. C:h7 De8 25. Chg5+ Rg8 și negrul încă se mai poate apăra. 20. Ce6 T:f1+

Nu salva partida nici 20... De5, sacrificând calitatea, întrucât atacul albului rămâne mai departe puternic, nedînd răgaz negrului să-și valorifice pionul liber din d4.

21. T:f1 De5

22. Tf5!

O frumoasă lovitură finală. Negrul este silit să dea dama (A.L.)

22... D:e6 23. Tf8+! T:f8 24. D:e6+ Rh8 25. Dd7!

Albul are un avantaj material decisiv pe care îl realizează cu precizie.

25... Tb8

Negrul încearcă să-și așeze piesele într-o poziție „arici”, dar acest plan nu-i ajută cu nimic.

26. a3 a5 27. c5 a4 28. Cd6! d3 29. Cf7+ Rg8 30. Dd5!

Acum se amenință mat în trei mutații și nu se poate 30... Rf8, din cauza 31. Cd6 N:d6 32. D:d6+ și D:d3

30... N:c5+ 31. D:e5 (cu 31. Rh1! se câștiga o figură) R:f7 32. Dd5+ și negrul cedează (1—0).

(Comentariile marcate A. L. aparțin marelui maestru sovietic A. Lilienthal, din ziarul „Sportul Popular“).

45. INDIANA VECHÉ

B. Sl.wa

A. Toluș

1. d2-d4 Cg3-f6 2. c2-c4 g7-g6 3. Cb1-c3 Nf8-g7 4. e2-e4 0-0 5. Nc1-e3 d7-d6 6. f2-f3 e7-e5 7. Nf1-d3 Cf6-g4 8. Ne3-d2 e5:d4 9. Cc3-b5 Cg4-e5 10. Dd1-c2 c7-c5 11. 0-0-0 a7-a6 12. Cb5-a3 Cb8-e6 13. Cg1-e2 Nc8-e6 14. Ce2-f4 Cc6-b4 15. Dc2-b3 Cb4:d3+ 16. Cf4:d3 Ce5:c4 albul cedează (0—1).

46. INDIANA VECHÉ

M. Filip

Em. Reicher

1. d2-d4 Cg3-f6 2. c2-c4 g7-g6 3. Cb1-c3 Nf8-g7 4. e2-d4 d7-d6 5. f2-f3 e7-e5 6. Cg1-e2 0-0 7. Nc1-e3 Cb8-c6 8. Dd1-d2 Cf6-d7 9. d4-d5 Cc6-e7 10. g2-g3 f7-f5 11. Nf1-g2 Cd7-f6 12. h2-h3 Nc8-d7 13. 0-0-0 Ce7-c8 14. Rc1-b1 Cc8-b6 15. b2-b3 Cf6-h5 16. e4:f5 g6:f5 17. g3-g4 Ch5-f4 18. Ce2:f4 e5:f4 19. Ne3-d4 Ng7-e5 20. Nd4:e5 d6:e5 21. c4-c5 Cb6-c8 22. c5-c6 negrul cedează (1—0).

47. INDIANA VECHÉ

O. Barda

G. Stoltz

1. c2-c4 Cg3-f6 2. d2-d4 d7-d6 3. Cb1-c3 e7-e5 4. d4:e5 d6:e5 5. Dd1:d3+ Re8: d8 6. Cg1-f3 Cf6-d7 7. g2-g3 f7-f6 8. Nf1-g2 c7-c6 9. Nc1-e3 Nf8-c5 10. Ne3: c5 Cd7:c5 11. 0-0-0+ Rd8-c7 12. Cf3-d2 Nc8-e6 13. b2-b3 Cb8-d7 14. Cd2-e4 Ta8-d8 15. Ce4:c5 Cd7:c5 16. Cc3-d4 Cc5:e4 17. Ng2:e4 h7-h6 remiză (=).

48. APĂRAREA FRANCEZĂ

I. Boleslavski

G. Barcza

1. e2-e4 e7-e6 2. d2-d4 d7-d5 3. Cb1-c3 Nf8-b4 4. e4-e5 c7-c5 5. a2-a3 Nb4:c3+ 6. b2:c3 Cg8-e7 7. a3-a4 Cb8-c6 8. Cg1-f3 Dd8-a5 9. Nc1-d2 c5-c4 10. g2-g3 Nc8-d7 11. Nf1-g2 0-0-0 12. 0-0 f7-f5 13. e5:f6 g7:f6 14. Tf1-e1 Ce7-g6 15. Nd2-h6 Th8-g8 16. Dd1-d2 Td8-e8 17. h2-h4 a7-a6 18. Ng2-h3 Cg6-h8 19. Nh6-f4 Ch8-f7 20. Ta1-b1 Te8-e7 21. Nh3-g2 Tg8-e8 22. Te1-d1 Cc6-d8 23. Dd2-c1 Da5:a4 24. Tbl-a1 Da4-c6 25. Dc1-a3 b7-b5 26. Da3:a6+ Dc6:a6 27. Ta1:a6 Nd7-c6 28. Cf3-h2 h7-h5 29. g3-g4 e6-e5 30. d4:e5 f6:e5 31. Nf4-g3 Rc8-b7 32. Ta6-a1 e5-e4 33. g4:h5 Te8-h8 34. Ch2-g4 Th8:h5 35. Ng2-h3 Cf7-g5 36. Nh3-g2 Cg5-f3+ 37. Ng2:f3 e4:f3 38. Td1-e1 Te7-g7 39. Cg4-e5 Th5:h4 40. Ce5:f3 Th4-e4 41. Cf3-d4 Te4:e1+ remiză (=).

49. PARTIDA UNGARĂ

A. O'Kelly

St. Szabo

1. e2-e4 e7-e5 2. Cg1-f3 Cb8-c6 3. Nf1-c4 Nf8-e7 4. d2-d4 d7-d6 5. d4:e5 d6:e5 6. Dd1:d8+ Ne7:d8 7. h2-h3 Cg8-f6 8. Cb1-c3 Cc6-d4 9. Nc4-d3 Cd4:f3+

10. g2:f3 Cf6-h5 11. Cc3-e2 Nd8-f6 12. Nc1-e3 Ch5-f4 13. Ce2:f4 e5:f4 14. Ne3:f4 Nf6:b2 15. Ta1-b1 Na2-c3+ 16. Re1-e2 Nc3-a5 17. Nf4-e5 0-0 18. f3-f4 Nc8-d7 19. Ne5-d4 Na5-b6 20. Nd4-c3 Ta8-e8 21. Th1-g1 f7-f6 22. Tg1-g3 Nd7-f5 23. Re2-f3 Nf5-g6 24. f4-f5 Ng6-h5+ 25. Rf3-g2 Rg8-h8 26. a2-a4 c7-c5 27. e4-e5 Te8-e7 28. e5-e6 Nh5-e8 29. a4-a5 Ne8-c6+ 30. f2-f3 Nb6-c7 31. Tg3-g4 g7-g6 32. f5:g6 Nc7-e5 33. Nc3:e5 f6:e5 34. Nd3-e4 Nc6-e4 35. f3:e4 Tf8-f6 86. g6:h7 Tf6:e6 37. Tg4-g8+ Rh8:h7 38. Tg8-b8 Te7-g7+ 39. Rg2-h2 Te6-e7 40. Tbl-g1 Te7-d7 41. Tg1:g7+ Rh7:g7 42. Rh2-g3 Rg7-f6 43. h3-h4 Td7-g7+ 44. Rg3-f3 Tg7-h7 45. Rf3-g4 Th4-g7+ 46. Rg4-h3 remiză (=).

50. GAMBITUL DAMEI

V. Smislov

T. Petrosian

1. d2-d4 d7-d5 2. c2-c4 e7-e6 3. Cb1-c3 Cg8-f3 4. Nc1-g5 Nf8-e7 5. e2-e3 0-0 6. Cg1-f3 h7-h6 7. Ng5-h4 Cf6-e4 8. Nh4:e7 Dd8:e7 9. Dd1-c2 Ce4:c3 10. Dc2:c3 c7-c6 11. Cf3-d2 Cb8-d7 12. Nf1-e2 d5:c4 13. Cd2:c4 b7-b6 14. 0-0 Nc8-b7 15. Ne2-f3 Cd7-f6 16. Cc4-e5 Ta8-c8 17. Ta1-c1 c6-c5 18. Dc3-a3 Nb7:f3 19. Ce5:f3 Te8-c7 20. d4:c5 Tf8-c8 remiză (=).

RUNDA VI

51. Toluș — Milev

 $\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$

52. Petrosian — Ciociltea

 $\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$

53. Rădulescu — Smislov

 $\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$

54. Sajtar — Szabó L.

0 — 1

55. Stoltz — Golombek

1 — 0

56. Szabó St. — Barda

1 — 0

57. Sliwa — Filip

1 — 0

58. Troianescu — Spasski

0 — 1

59. Barcza — O'Kelly

 $\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$

60. Reicher — Boleslavski

0 — 1

51. GAMBITUL DAMEI

A. Toluș

Z. Milev

1. c4 Cf6 2. Cc3 d5 3. d4

Se poate și 3. c:d5 C:d5 4. d4 (4. e4 C:c3 5. b:c3 e5! și negrul stă bine) g6! Apărarea Grünfeld.

3... e6 4. Cf3 e6 5. Ng5 d:c4 (cunoscuta variantă „Botvinnik”) 6. a4

Mutarea uzitată este 6. e4! În felul acesta marele maestru Toluș oferă un adevărat gambit, care ar fi fost deosebit de interesant dacă maestrul Milev l-ar fi apărat.

6... Nb4! 7. Dc2!

Nu 7. e3? pentru că urmează Da5 8. Dc2 C:e4! La 7. e4 c5! 8. N:c4 c:d4 9. C:d4 Dc7! și negrul stă excelent.

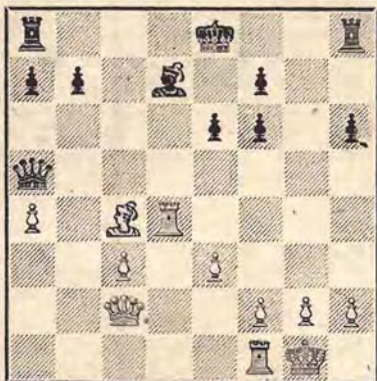
7... e5 8. e3 h6 9. Nh4 Cc6 10. Td1 c:d4 11. C:d4 C:d4 12. T:d4 Da5 13. N:f6 g:f6 14. N:c4 Nd7 15. 0-0! N:c3 16. b:c3 (vezi diagrama I-a din pag. 127).

16... 0-0-0

16... Da4? 17. Db2 cu triplă amenințare: T:d7 N:e6 și D:b7. Sau 16...

N:a4? 17. Da2! 0—0 (17... b5 18. N:e6 f:e6 19. D:e6+ Rf8 20. D:f6+ etc.) 18. N:e6! f:e6 19. T:a4 †

17. Tb1 a6

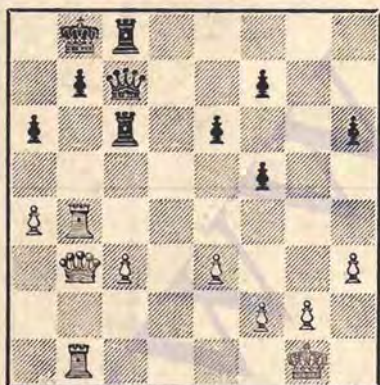

Și acum e rău D:a4? 18. Db2! Dc6 19. Td6 De4 20. Nd3 câștigă.

18. Nd3 f5 19. Tc4+ Nc6 20. Db2! Dc7!

Amenința D:b7 mat.

21. Ne2 Td6 22. Nf3 Thd8 23. Db3 Rb8 24. h3 Tc8 25. N:c6 T:c6 26. Tb4!

26... b6! 27. e4!

27. T:b6+ T:b6 28. D:b6 D:b6 29. T:b6+ Ra7 30. Tb3 Tc4 31. Ta3 Rb6! 32. a5+ Rb5 33. Rf1 Ta4 34. Tb3+! Rc4 35. Tb7 R:c3 36. T:f7 T:a5 37. Tf6 Te5 38. T:h6 a5 39. Th8 a4 40. Ta8 Rb4 41. h4 a3 42. h5 Ta5 43. Tb8+ Ra4!

44. Tb1 a2 45. Ta1 Rb3, negrul câștigă Sau 41. Re2 a3 42. Rd2 Tc5! 43. b4 Rb3 44. h5 a2 45. h6 Tc7 46. Tb8+ Rc3 47. Ta8 Rb2 48. Tb8+ remiză.

27... Ra7 28. a5 Tb8 29. Db2 Dd6 30. Df6 b5! 31. c:b5 T:b5 32. T:b5 a:b5 33. D:f7+ Tc7 34. Df6 b4 35. Db2!

În poziție grea, Milev s-a apărat cu calm și inventivitate. Pentru pionul cedat a obținut un pion liber. În schimb pionul liber al albului folosește mai mult negrului, pentru că adăpostește regele închizând coloana „a”. Albul aduce dama pentru a împiedeca înaintarea pionului liber. Impudent era 35. D:h6, fiindcă urma b3! și pionul liber devine primejdios chiar dacă se schimbă damele. De exemplu: 35. D:h6 b3! 36. Df4 D:f4 37. e:f4 Tc3 38. Rf1 (dacă înaintează pionul „h”, negrul are timp să vină cu regele la apărarea pionului b3 luind și pionul a5 în timp ce tunul prinde pionul liber) Ra6 39. Re1 Ra5 40. Rd2 Rb4, în avantajul negrului.

35... Tb7 36. Db3 Dd5 37. D:d5 e:d5 38. Rf1 Ra6 39. Re2 R:a5 40. Rd2 Tc7 41. Ta1+ remiză.

Evident, după 41... Rb5 negrul stă mai bine. Totuși următoarea variantă este concludentă pentru salvarea albului:

42. g4! f:g4 43. h:g4 b3 44. f4 Rb4 45. Ta6! b2 46. Tb6+ Ra3 47. Ta6+ Rb3 48. Tb6+ Ra2 49. Ta6+ Rb1 50. T:h6 Ta7 51. Tb6 Ra2 52. g5 b1D 53. T:b1 R:b1 54. f5 Ta2+ (54... Ta4 55.f6!) 55. Rd3 Tg2 56. g6 Tg4 57. e4! d:e4 58. Rd4 Rc2 59. g7 T:g7 60. R:e4 Te7+ 61. Rf4 Rd3 62. f6 Te1 63. Rf5 Rd4 64. f7 Rd5 65. Rf6 remiză (=).

52. INDIANA VECHIE

T. Petrosian

V. Ciociltea

1. d4 Cf6 2. e4 d6 3. Cc3 e5 4. d5

Nimic nu dă 4. d:e5 d:e5 5. D:d8 R:d8 6. Cf3 Cfd7 7. g2 f6 3. Ng2 c6 cu șanse egale. Interesant ar fi fost 4. Cf3 e4 5. Cd2 Nf5 6. g4! cu complicații.

4... g6 5. e4 Ng7 6. f3

Albul intră într-o variantă a atacului Sämisch în care centrul este blocat.

6... 0-0 7. Ng5

O manevră prin care albul evită posibilitatea 7. Ne3 Ce8 8. g4 Nh6! și câștigă un tempo în lupta în centru (variantele după ce negrul joacă c6) dar are un dezavantaj prin faptul că negrul își creează posibilitatea de a bloca la un moment dat pionii albi: „a”, „h” și „g” când aceștia vor fi avansați.

7... h6 8. Ne3 e6 9. Dd2 Rh7

10. g4

Probabil că albului i s-a părut că nu ar fi dat nimic 10. d:c6 din cauza 10... C:c6 (10... d:c6? 11. Td1 Ce8 12. c5) 11. Td1 Ce8 12. c5 Cd4 13. c:d6 C:d6 ♣ (14. Cge2 Cc4) sau 12. Cb5 a6! 13. C:d6 C:d6 14. D:d6 Da5+ și D:a2. În caz că albul ar fi jucat 11. 0-0-0 (în loc de 11. Td1) negrul ar fi obținut un atac foarte puternic pentru pion: 11... Ce8 12. Cb5 a6! 13. C:d6 C:d6 14. D:d6 Da5 15. a3 Td8 16. Dc5 T:d1+ 17. R:d1 Da4+ 18. Rc1 Ne6. Albul ar fi putut obține totuși un mic avantaj continuând: 10. d:c6 C:c6 11. Td1 Ce8 12. Cge2 Ne5 (12... Da5 13. Ce1 ♣) 13. c5 d:c5 14. D:d8 C:d8 15. N:c5 ♣.

10... Ce8 11. h4

(11. d:c6 C:c6 12. Td1 Cd4 13. N:d4?! e:d4 14. Cb5 f5!)

11... a6 12. Cge2 b5

Șansele negrului sînt legate de un joc activ pe flancul damei.

13. h5 g5 14. d:c6 b:c4 15. Cg3

15. Cd5 C:c6 16. Nb6 Dd7 17. Cg5 Db7= (18. Cf5 N:f5 19. e:f5 Cf6 ♣).

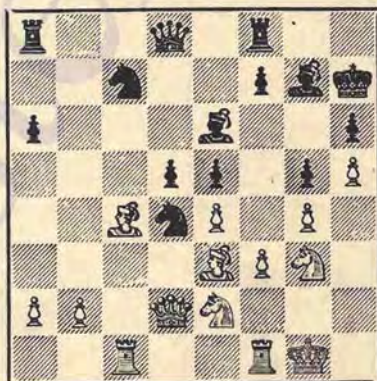
15... C:c6 16. N:c4 Cd4 17. 0-0

17. N:d4 e:d4 18. Cce2 Ne5 19. Cf5 N:f5 20. e:f5 (20. g:f5 Cf6 cu amenințarea 21... g4) Db6 21. Nb3 (21. Nd3 Cf6 și calul negru pătrunde pe la d5; 21. b3? d3) Cf6 22. Td1 Cd7! 23. C:d4 Nf4 24. Dc2 Rac8 și atacul negru compensează pe deplin pionul sacrificat.

17... Cc7 18. Tac1

18. N:d4 e:d4 19. Cce2 Ne6 20. N:e6 C:e6 21. Cf5 d3 22. D:d3 N:b2 23. Tac1 Ne5 (24. C:d6? Db6+ și 25... Tqđ9).

18... Ne6 19. Cce2 d5!

Negrul scapă de pionul slab din d6, egalînd complet jocul.

20. e:d5.

a) 20. Nd3? C:e2+ și 21... d4

b) 20. N:d4 d:c4 21. Nc3 D:d2 22. N:d2 Cb5 ♣

c) 20. C:d4 e:d4 21. e:d5 d:e3 22. Dc2+ Rh8 23. d:e6 C:e6.

20... C:d5 21. C:d4

21. N:d4 e:d4 22. C:d4? Db6 ♣

21... C:e3 22. D:e3 D:d4 23. D:d4 e:d4 24. Tfel

24. N:e6 f:e6 25. Tc7 Tac8 ♣

24... N:c4 25. T:c4 d3 26. b3 Tac8 27. Td1

A rezultat o poziție de remiză. A mai urmat :

27... T:c4 28. b:c4 Td8 29. Rf1 Ne5 30. Ce4 Nf4 31. c5 Rg7 32.c6 remiză (=).

53. APĂRAREA SPANIOLĂ

M. Rădulescu

V. Smislov

1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Na4 d6 5. c4

Obșnuit în această poziție se joacă 5. c3 care pare a fi cea mai bună continuare a albului. Mutarea din partidă este bazată pe următoarea idee: să întărească controlul asupra punctului central d5 și să împiedece pe negru de a ajunge la mutarea b5. Insa mutarea 5. c4 are marele dezavantaj că slăbește punctul d4 pe care negrul îl poate ocupa cu destulă ușurință. Bazindu-se pe aceste considerente nu putem afirma că mutarea 5. c4 este slabă ci din contră perfect jucabilă, cerind ambelor părți să desfășoare un joc exact.

5... Ng4

O continuare logică cu scopul de a obține cîmpul d4. Se mai poate juca și :

a) 5... Nd7 6. Cc3 g6 7. d4 Ng7 8.Ne3 (dacă 8. Ng5, cum propune marele maestru Boleslavski, poate urma 8... f6 9. Ne3 Ch6! cu joc egal) 8... e:d4 (se poate juca și 8... Cf6 9. d:e5! C:e5! =) 9. C:d4 Cge7 10. 0-0 0-0 11. Tc1 (mai bine decît 11. Nc2 Ce5 12. b3 f5 13. e:f5 C:f5 și negrul are o poziție mai bună) C:d4 12. N:d4 N:a4 13. C:a4 N:d4 14. D:d4 Cc6 și albul are un mic avantaj pozițional.

b) 5... f5 6. e:f5! N:f5 7. d4 e4 8. Cg5 și albul stă mai bine.

c) 5... Cf6 6. d4 Nd7 7. Cc3 e:d4 8. C:d4 C:d4 9. N:d7+ D:d7 10. D:d4 Ne7 11. b3 cu avantaj pentru alb.

6. Cc3 Cf6

În partidă Keres—Reshevsky din campionatul mondial 1948 s-a jucat 6... Ce7 cu următoarea continuare : 7. h3 N:f3 8. D:f3 Cg6 9. Cd5! Tb8 10. Cb4! Cge7 11. Cc2 Dd7 și albul putea obține o poziție mai bună prin 12.b4!

așa cum a arătat marele maestru sovietic D. Bronștein.

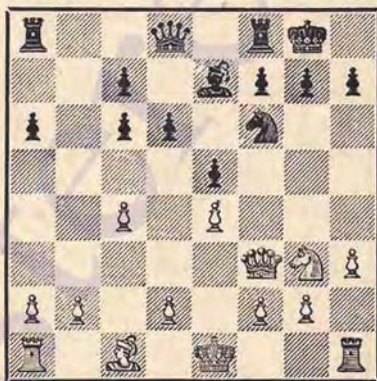
7. h3 N:f3

Retragerea nebulului la h5 nu este recomandabilă deoarece albul poate juca eventual și g4 imobilizînd nebulul de alb al negrului pe cîmpul g6.

8. D:f3 Ne7

Se putea juca și 8... Cd7 9. d3 Ne7 10. 0-0 0-0 11. Ce2 Cc5 12. N:c6 b:c6 cu egalitate, ca în partidă Prins-Rossolimo, Veneția 1949.

9. Ce2 0-0 10. N:c6 b:c6 11. Cg3?

Lupta strategică dominantă în această variantă este lupta pentru stăpînirea cîmpului d4 și — privită prin această prismă — mutarea din partidă nu este în spiritul deschiderii, interesant dar nesatisfăcător pentru alb ar fi fost mutarea 11. d4, așa cum s-a jucat în partidă Boleslavski-Smislov în 1948. În partidă a urmat: 11... d5! 12. d:e5 (dacă 12. e:d5 Nb4+ 13. Cc4 e:d4 14. a3 Te8+ 15. Rf1 și negrul are o poziție net superioară) Nb4+ 13. Cc3 C:e4 14. 0-0 N:c3 15. b:c3 De7 16. e:d5 c:d5 17. c4! D:e5 18. Nf4 Dc3! 19. c:d5 D:f3 20. g:f3 Cc3 21. N:c7 C:d5 22. Ng3 Tfc8 și negrul stă mai bine.

Probabil cea mai bună continuare era 11. 0-0 deoarece acum se amenință d4, după care alb obține o poziție mai bună. După 11. d4 negrul are la dispoziție două continuări:

a) 11... d5 12. c:d5 c:d5 13. e:d5 D:d5

14. D:d5 C:d5 15. d4 și albul stă mai bine întrucât pionii negrului de pe flancul damei sînt slabi.

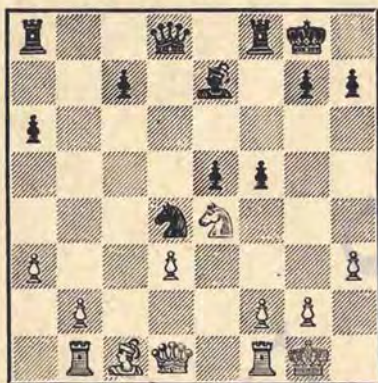
b) 11... c5 12. Cg3 c6 13. Cf5 d5 14. d3 și albul are mai multe posibilități de atac pe flancul regelui.

11... d5 12. c:d5 c:d5 13. 0-0 d:e4 14. C:e4 Cd5 15. d3 Cb4.

La 15... f5 ar fi urmat 16. Cg3 și negrul nu poate obține atacul dorit. 16. a3! Ce2

Desigur că nu 16... C:d3 deoarece după 17. Td1 f5 18. T:d3 f:e4 19. D:e4 Nd6 20. Tg3 albul își recîștigă pionul cu o poziție mai bună.

17. Tb1 Cd4 18. Dd1 f5

Negrul și-a instalat un cal pe importantul cîmp central d4 și acum a preluat inițiativa.

19. Cd2 Dd5 20. b4 Tf6 21. f4!

Albul se apără calm și foarte precis. La 21... Tg6 urmează 22. Cf3 e4 23. d:e4 C:f3 24. D:f3 d:e4 25. Db3 cu avantaj, iar la 21... e4 22. Cc4

21... e:f4 22. Cf3!

Mai slab ar fi fost 22. T:f4 deoarece urma 22... Tg6 23. Cf3 Ce6 24. Te4 Td3 iar la 23. Df1 Nd5 24. Tf2 Ne3 și cîștigă.

22... C:f3+ 23. D:f3 D:f3 24. T:f3 g5 25. g3! Nd6 (la 25... f:g3 urmează 26. N:g5).

26. g:f4 g4 27. Tf1 Te8

Nimic nu ar fi dat 27... g:h3 întru-

cît după Rh2 albul recîștigă pionul, egalînd jocul.

28. h:g4

Acum se amenință g:h3 iar la 29. Rh2 urma Te2+.

28... f:g4 29. f5 Tef8 30. Nf4 h5

Nu ar fi dat nimic nici varianta 30... T:f5 31. N:d6 e:d6 32. T:f5 T:f5 33. a4 h5 34. b5 a:b5 35. a:b5 Tf7 36. b6 Tb7 37. Tb5 Rf7 38. Rg2 Rf6 39. Rg3 cu o remiză rapidă.

31. Td1 T:f5 32. N:d6 c:d6

Tot la remiză ducea și: 32... T:f1+ 33. T:f1 T:f1+ 34. R:f1 c:d6 35. a4 Rf7 36. a5! (dacă 36. b5? a:b5 37. a:b5 Re6 32. b6 Rd7 39. b7 Rc7 și albul a pierdut) Re6 37. b5 Rd7 (nu 39. a:b5 deoarece după a6 pionul se transformă) 38. b6 Rc6 39. Rg2 remiză.

33. T:f5 T:f5 34. Te6 Td5 35. T:a6 T:d3 36. Ta5! d5 37. b5 Tb3 38. b6 Rf7 39. T:d5 Rg6 40. Td6+ Rf5 remiză (=).

54. APĂRAREA NIMZOVICI

J. Sajtar

L. Szabo

1. d4 Cf6 2. e4 e6 3. Cc3 Nb4 4. Nd2?!

O mutare puțin utilizată. Din punct de vedere strategic își are justificarea în faptul că albul nu dorește să-și dubleze pionii pe coloana „c” și totodată menține lupta pe cîmpurile centrale e4 și d5. Din punct de vedere psihologic, maestrul cehoslovac a dorit să-și surprindă adversarul.

4... d5

Continuarea cea mai energetică. Mai slab ar fi fost... b6, deoarece ar fi putut urma 5. f3! și albul a obținut cîmpul e4.

5. e3 0-0 6. Cf3 b6

Intr-o partidă Alehîin-Kmoch 1930. s-a jucat 6... c5 7. a3 N:c3 8. N:c3 Ce4 9. Tc1 C:c3 10. T:c3 c:d4 11. e:d4 Cc6 12. Ne2 d:c4 13. N:c4 Df6 cu joc aproximativ egal.

7. c:d5

Negrul amenința Na6 după care albul ar fi avut mari greutăți în dezvoltarea flancului regelui.

7... e:d5 8. Nd3 e5 9. a3 N:c3 10. b:c37

Mutarea este în contradicție cu ideea deschiderii. Acum nebunul de

cîmpuri negre al albului este practic în afară de joc. Trebuie 10. N:c3 după care rezultă un joc cu șanse egale. În această mutare se explică rezultatul partidei.

10... c4! Mutare care scoate în evidență greșeala albului.

11. Nb1 Cc6 12. 0—0

O mutare pripită care mărește avantajul negrului. Mai bine era 12. h3 pentru a limita acțiunea nebulului de cîmpuri albe al negrului.

După h3 albul poate adopta și un alt plan de aducere în joc a nebulului din d2 decît acela de a împinge e4. Acest plan se bazează pe aducerea nebulului pe diagonala a3—f8. Astfel:

a) 12. h3 Te8 13. Nc1 Ce4 14. N:e4 T:e4 15. a4 f5 16. 0—0 Df6 17. Na3 f4 18. Cd2 Te8 19. Df3 și, deși albul stă mai slab, el are suficiente resurse de apărare.

b) 12. h3 Ce7 13. Ce5 Cf5 (dacă 13... Cf5 14. Cc6!) 14. a4 Ch4 15. 0—0 Ce4 16. N:e4 d:e4 17. Dh5 (17. C:c4? Dg5 sau chiar Na6) și albul rezistă.

12... Ng4 13. h3 Nh5 14. g4 Ng6

Avantajul negrului a devenit evident. Albul are un pion slab la c3, o slăbiciune permanentă pe cîmpul e4 și pionii de pe flancul regelui mult prea înaintați, dîndu-i astfel negrului posibilitatea unei străpungeri în această parte a tablei.

15. Ch4

Nicum rezultat nu dădea 15. Ce5, deoarece ar fi urmat 15... C:e5 16. d:e5 Cd7 17. f4 N:b1 18. T:b1 Cc5? și calul negru pătrunde decisiv pe cîmpurile albe d3 sau e4. Mai indicat era probabil 15. N:g6 dar și în acest caz albul este lipsit de perspective.

15... N:b1 16. T:b1 Ce4 17. Cg2 f5! (vezi diagrama).

Cu această mutare negrul deschide ar pa regelui dinamizîndu-și la maxim piesele.

18. Ne1

Se putea încerca și 18. f3 cu următoarea variantă: 18... Cg5 19. h4 Ch3+ 20. Rh2 h:g4 21. f:g4 Cf2 22. De2 Ce4

și negrul își menține avantajul.

18... Dd6 19. Cf4 Cg5! 20. f3 f:g4 21. h:g4 Tae8 22. Nd2

La Nh4 ar fi putut urma 22... T:e3! 23. N:g5 h6 24. Cg6 (dacă 24. C:d5 atunci 24... Td3 și câștigă, la 24. Cg2 tot 24... Td3) 24... Dg3+ 25. Rh3 Dh3+ 26. Rg1 Tf:f3! 27. T:f3 (dacă 27. N:e3 Dg4+ și Th3 mat) T:f3 cu mat imparabil, fie prin D:g4+ și Th3 mat fie prin Tg3+ Dh2+ și Tg1 mat

22... Ce7!

Cel mai logic plan. Puternicul cal alb din f4 trebuie schimbat. Mai slab ar fi fost 22... Ch3+ 23. Rg2 C:f4 24. e:f4 Ce7 25. f5 și albul se apără.

23. Rg2 Cg6 24. C:g6 D:g6 25. De1 C:f3! (Lovitura decisivă) 26. T:f3 De4 27. Dd1 h5!

Mult mai bine decît 27... T:f3 28. D:f3 D:b1 29. D:d5+ Rh8 30. D:c4 și albul capătă șanse.

28. g:h5 Tf5! și albul cedează. Se amînînta Te8 la care albul nu mai are apărări. La 29. De2 urmează Tg5+ și D:b1.

Marele maestru internațional Laszlo Szabo a arătat într-un mod deosebit de instructiv felul în care se concretizează un mic avantaj (0—1).

55. INDIANA DAMEI

G. Stoltz

H. Golombek

1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cf3 b6 4. e3

Deși mutarea aceasta este mai pu-

țin jucată în comparație cu varianta principală 4. g3 Nb7 5. Ng2, etc. ea nu este cituși de puțin mai slabă.

4... Nb7 5. Nd3 Nb4+

Și mutarea aceasta este bună dar negrul poate obține mai ușor egalitatea cu 5... c5 6. 0-0 Ne7 7. Cc3 c:d4 8. e:d4 d5 (sau 8... d6 pentru a răspunde la d4-d5 cu e6-e5, cum recomandă Alehin. Mai slab este 8... 0-0 9. d5! cum s-a jucat în partida Vidmar-Spielman, 1927) 9. c:d5 c:d5 10. Nb5+ Cc6! cu joc egal.

6. Cbd2 Ce4?!

Mutarea aceasta s-a mai jucat și în partida Flohr-Rabinovici, Moscova 1935, în care a urmat 7. 0-0 f5 8. Dc2 N:d2 9. C:d2 cu avantaj pentru alb. Albul alege în partida de față o continuare și mai bună, care de altfel este recomandată și de manualele de teorie. În loc de 6... Ce4? continuarea corectă este 6... 0-0 7. 0-0 d5 8. a3 Ne7 9. b3 c5 10. Nb2 Cbd7, cu joc egal.

7. a3 N:d2+ 8. C:d2! C:d2 9. N:d2

După dublul schimb de figuri ușoare albul a rămas cu avantajul perechii de nebuni, pentru care negrul nu are nici o compensație. În continuare maestrul Golombek întreprinde o manevră menită să obțină totuși o compensație sub forma unui pion.

9... Dg5 10. Tg1 Dh4 11. De2!

Foarte bine jucat. Albul nu se preocupă de apărarea pionului h2 (de exemplu, prin h3), ci îl sacrifică obținând un avans considerabil de dezvoltare. Partida ia caracterul unui gambit, foarte favorabil albului, datorită poziției expuse a damei negre.

11. D:h2 12. 0-0-0 Cc6

Negrul duce lipsă de mutări bune. La 12... d6 negrul s-a temut, probabil, că dama sa nemaiavind cîmpul de retragere de la d6, devin posibile diferite continuări de atac începînd cu Th1. 12... N:g2 nu mergea d.m cauza 13. T:g2 D:g2 14. Ne4.

13. Ne4 f5 14. Nf3 Dh4 15. Nc3 Dg5
În timp ce piesele albului ocupă cu

tempo cîmpurile cele mai bune negrul este silit la mutări de apărare. Forțele sale acționează necoordonat astfel că nu este de mirare că în puține mutări albul obține o poziție câștigătoare.

16. d5! e:d5 17. e:d5 Cd8 18. g4!

Albul deschide liniile pentru atac și piesele negrului, rău plasate, nu pot opune rezistență concentrării de forțe a albului.

18... Tf8 19. g:f5 D:f5 20. Ne4 D:f2

În poziția aceasta este desigur indiferentă calea de pierdere pe care o alege negrul. Nici alte mutări n-ar fi putut salva partida.

21. Dd3 g6 22. Td1 Dh4 23. Tf8+ R:f8 24. Th1 Dg4 25. T:h7 Na6 26. Dd4 Dg1+ 27. Rc2 Df2+ 28. Rb3 Cf7 29. d6 și negrul a cedat. (1-0). Un adevărat dezastru.

56. INDIANA VECHE

St. Szabó

O. Barda

1. e2-e4 d7-d6 2. d2-d4 Cg8-f6 3. Cb1-c3 c7-c6 4. Nf1-e2 g7-g6 5. Nc1-g5 Nf8-g7 6. Dd1-d2 h7-h6 7. Ng5-f4 Cb8-d7 8. e4-e5 d6:e5 9. d4:e5 Cf8-d5 10. Cc3:d5 c6:d5 11. Dd2:d5 Cd7:e5 12. Dd5:d8+ Re8:d8 13. 0-0-0+ Rd8-e8 14. Cg1-f3 Ce5-c6 15. Ne2-b5 Nc8-e6 16. Th1-e1 Ta8-d8 17. Cf3-e5 Ng7:e5 18. Nf4:e5 Td8:d1+ 19. Rc1:d1 Th8-g8 20. Ne5-c3 Re8-d7 21. a2-a3 Ne6-d5 22. f2-f3 a7-a6 23. Nb5-d3 h6-h5 24. Nc3-d2 Cc6-d4 25. c2-c4 Nd5-c6 26. Nd2-e3 Cd4-e6 27. Rd1-e2 g6-g5 28. Nd3-h7 Tg8-g7 29. Nh7-f5 Rd7-c7 30. Re2-f2 Tg7-g8 31. b2-b4 b7-b6 32. h2-h3 Ce6-g7 33. Nf5-h7 Tg8-h8 34. Nh7-c2 f7-f6 35. Ne3:g5 Rc7-d6 36. Ng5-e3 Rd6-c7 37. a3-a4 e7-e5 38. Te1-d1 Cg7-e6 39. b4-b5 Nc6-b7 40. Ne3:b6+ Rc7:b6 41. Td1-d6+ Rb6-a5 42. Td6:e6 a6:b5 43. c4:b5 Th8-c8 44. Nc2-e4 Nb7:e4 45. Te6-a6+ Ra5-b4 46. f3:e4 Tc8-c2+ 47. Rf2-g3 h5-h4+ 48. Rg3:h4 negrul cedează (1-0).

57. APĂRAREA NIMZOVICI

B. Sliwa

M. Filip

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4. e7-e6 3. Cb1-c3 Nf8-b4 4. e2-e3 0-0 5. Nf1-d3

Cb8-c6 6. Cg1-e2 d7-d5 7, 0-0 d5:c4 8. Nd3:c4 e6-e5 9, d4-d5 Cc6-e7 10, e3-e4 Ce7-g6 11, Dd1-d3 Cf6-h5 12, a2-a3 Nb4-d6 13. Cc3-b5 Ch5-f4 14, Ce2:f4 e5:f4 15. Cb5:d6 c7:d6 16, f2-f3 Nc8-d7 17, Dd3-d4 Dd8-h4 18, Nc1-d2 Cg6-e5 19, Nc4-e2 f7-f5 20, Nd2-b4 Dh4-f6 21, Rg1-h1 Df6-h6 22, Ta1-c1 f5:e4 23, f3:e4 Nd7-g4 24, Ne2-f3 a7-a5 25, Nb4-c3 b7-b5 26, Tc1-c2 Ta8-c8 27, Dd4-d1 Ng4:f3 28, g2:f3 Ce5-c4 29, Tf1-g1 Tf8-f7 30, b2-b3 Cc4-e5 31, Nc3:e5 Tc8:c2 32, Dd1:c2 d6:e5 33, Dc2-c8+ Tf7-f8 34, Dc8-c7 g7-g6 35, Dc7:e5 Dh6-h3 36, De5-e6+ Dh3:e6 37, d5:e6 Tf8-c8 38, Tg1-g5 Rg8-f8 39, Tg5:b5 Tc8-c3 40, Rh1-g2 a5-a4 41, b3:a4 Tc3:a3 42, Tb5-b7 h7-h5 43, Tb7-f7+ Rf8-e8 44, Tf7:f4 Re8-e7 45, Tf4-f7+ Re7:e6 46, Tf7-a7 g6-g5 47, h2-h4 g5:h4 48, Ta7-a5 h4-h3+ 49, Rg2-f2 h5-h4 50, Ta5-h5 Ta2:a4 51, Th5:h4 Re6-e5 52, Th4:h3 negrul cedează (1-0).

58. DESCHIDEREA CENTRALĂ

O. Troianescu

B. Spasski

1. e2-e4 e7-e5 2, d2-d4 e5:d4 3, Dd1:d4 Cb8-c6 4, Dd4-e3 Nf8-e7 5, Cb1-c3 Cg8-f6 6, Nf1-c4 0-0 7, Cg1-e2 Cf6-g4 8, De3-d2 Ne7-c5 9, Cc3-d1 Dd8-e7 10, f2-f3 De7-h4+ 11, g2-g3 Cg4-e5 12, g3:h4 Ce5:f3+ 13, Re1-f1 d7-d5 14, Rf1-g2 Cf3:d2 15, Nc4:d5 Nc8-g4 16, Nc1:d2 Ng4:e2 17, Cd1-c3 Ne2-h5 18, Nd2-f4 Cc6-d4 19, Cc3-a4 Nh5-f3+ 20, Rg2-f2 Nf3:h1 21, Ca4:e5 c7-c6 22, Nd5-c4 Cd4-e6 23, Cc5:e6 f7:e6 24, Rf2-e3 Nh1-g2 25, Ta1-g1 Ng2-h3 26, Nf4-e5 g7-g6 27, Tg1-g3 b7-b5 28,

Nc4-b3 c6-c5 29, c2-c4 Nh3-f1 30, c4:b5 c5-c4 31, Nb3-c2 Ta8-d8 32, h4-h5 Nf1-d3 33, Tg3-g2 Tf8-f1 34, Nc2:d3 Td8:d3+ 35, Re3-e2 Tf1-c1 36, Tg2-f2 Tc1-a1 37, a2-a3 Ta1-c1 38, h5:g6 Tc1-c2+ 39, Re2-f1 Tc2:f2+ 40, Rf1:f2 h7:g6 albul cedează (0-1).

59. INDIANA DAMEI

G. Barcza

A. O'Kelly

1. d2-d4 Cg8-f6 2, c2-c4 e7-e6 3, Cg1-f3 b7-b6 4, e2-e3 Nc8-b7 5, Nf1-d3 Nf8-e7 6, Cb1-c3 d7-d5 7, c4:d5 e6:d5 8, Dd1-a4+ c7-c6 9, 0-0 0-0 10, Tf1-c1 Cb3-d7 11, Da4-c2 Tf8-e8 12, b2-b3 Ne7-d6 13, Nc1-b2 Dd8-e7 14, Cf3-d2 c6-c5 15, Cd2-f1 c5:d4 16, e3:d4 Ta8-c8 17, f2-f3 a7-a6 18, Dc2-f2 Nd6-a3 19, Ta1-c1 Na3:b2 20, Df2:b2 g7-g6 21, Cc3-e2 Cd7-f8 22, Tc1:c8 Te8:c8 23, Td1-c1 Tc3:c1 24, Db2:c1 Cf8-e6 25, a2-a3 De7-d6 remiză (=).

60. APĂRAREA SICILIANĂ

Em. Reicher

I. Boleslavski

1. e2-e4 c7-c5 2, Cg1-f3 Cb8-c6 3, d2-d4 c5:d4 4, Cf3:d4 Cg8-f6 5, Cb1-c3 d7-d6 6, Nf1-e2 e7-e5 7, Cd4-b3 Nf8-e7 8, Nc1-g5 0-0 9, Ng5:f6 Ne7:f6 10, Cc3-d5 Nf6-g5 11, Ne2-c4 Nc8-e6 12, h2-h4 Ng5-h6 13, g2-g4 Nh6-f4 14, Dd1-e2 Ta8-c8 15, c2-c3 Cc6-e7 16, Ta1-d1 Ce7-g6 17, h4-h5 Cg6-h4 18, Nc4-d3 Dd8-g5 19, f2-f3 Nf4-g3+ 20, Re1-f1 f7-f5 21, Th1-g1 Ch4:f3 22, Tg1:g3 f5:e4 23, Rf1-g2 e4:d3 24, Td1:d3 Ne6:d5 25, Td3:d5 Dg5-h4 26, Tg3:f3 Dh4:g4+ albul cedează (0-1).

RUNDA VII

61. Filip — Toluș	0 — 1
62. Boleslavski — Sliwa	1 — 0
63. Barda — Barcza	0 — 1
64. Golombek — Szabó St.	0 — 1
65. Milev — Petrosian	0 — 1
66. Szabó L. — Stoltz	1 — 0
67. Spasski — Sajtar	1/2 — 1/2
68. Smislov — Troianescu	1 — 0
69. Ciociltea — Rădulescu	0 — 1
70. O'Kelly — Reicher	1/2 — 1/2

61. INDIANA VECHĂ

M. Filip

A. Toluș

1. d4 Cf6 2, e4 d6 3, Cc3 e5
Scopul acestei mutații este de a împiedeca atacul Sămisch pe care mulți jucători îl consideră periculos. Dacă negrul joacă acum sau la mutarea a

doua g6, albul continuă cu 4. e4 Ng7 5. f3 etc. obținând un centru solid.

4. Cf3 Cbd7 5. e4

Altă alternativă este 5. g3 g6 6. Ng2 Ng7 7. 0-0 0-0 8. e4 și negrul trebuie să joace atent pentru a contrabalansa superioritatea albului la centru.

5... g6 6. Ne2 Ng7 7. 0-0 0-0 8. Te1 c6 9. Nf1 Te8 10. Tb1

Acest sistem de joc întrebunțat în ultima vreme are ca scop, prin amenințarea b4, să silească pe negru să cedeze centrul.

10... e:d4 11. C:d4 Cc5 12. f3 a5 13. Ne3 Cfd7 14. Dd2 Ce5 15. Ted1 De7 16. Cb3?

O idee greșită, întrucât schimbul la c5 este favorabil negrului. Mai bine era 16. Cc2 Nf8 17. b3 cu joc bun pentru alb, iar dacă 17... f5 atunci 18. a3 f:e4 19. b4 și C:e4.

16... a4 17. C:c5

Mai bine decât mutarea din text era 17. Cd4 fără a avea însă avantaj pozițional ca în nota precedentă. Acum negrul are un puternic sprijin pe cimpul d4 și poate ataca în voie pionul c4.

17... d:c5 18. Tbc1

Inercarea de a răspunde cu un contraatac asupra pionului a4 nu dă rezultate. De exemplu: 18. Dc2 f5! 19. C:a4 T:a4 20. D:a4 f:e4 21. f:e4 Cg4 cu atac câștigător sau 18. Dc2 f5! 19. Tbc1 f:e4 20. C:e4 Nf5 cu poziție foarte bună pentru negru.

18... Ne6 19. Dc2

Având în vedere mutarea 20-a a negrului, b5! era preferabil 19. b3 a:b3 20. a:b3 deși negrul rămâne cu avantaj.

19... N:c4 20. C:a4 b5!! (vez: d'agr.)

21. Cb6

Singura continuare care ar fi prelungit partida ar fi fost 21. Cc3 N:f1 22. T:f1 Cc4 23. Nf2 Nh6 24. Tca1 Ce3 25. N:e3 N:e3+ 26. Rh1 Ted8 sau 24. Ted1 b4 25. Ca4 Ce3 26. N:e3 N:e3+ 27. Rh1 c4 cu mic avantaj pentru negru. Celelalte continuări ca și mutarea

din text pierd partida mai repede, de exemplu:

I. 21. N:c5 Dg5 22. Cc3 C:f3+ 23. Rh1 D:c5 24. g:f3 Nh6 și câștigă calitatea pentru că la 25. Tal urmează N:f1 26. T:f1 b4 sau

II. 21. C:c5 N:f1 22. R:f1 Cc4 23. Nf2 Ta2 sau 22. T:f1 Cc4 23. Nf2 Nh6 urmat de Ce3 sau Cd2, în ambele cazuri cu avantaj pentru negru.

21... T:a2 22. C:c4

La 22. N:c4 ar fi urmat 22... T:b2 23. D:b2 C:f3+ 24. g:f3 N:b2 25. Tc2 (sau 25. Td7 N:c1 26. N:c1 Dh4 27. N:f7+ Rf8 28. N:e8 De1+ 29. Rg2 D:c1 30. Nf7 c4 cu avantaj) 25... Nd4! 26. N:d4 c:d4 27. Nf1 Db7 și câștigă.

22... b:c4 23. N:c4

Forțat pentru că se amenința c3 și T:b2.

23... T:b2 24. Da4 Db7

În această poziție este tentant dar nu corect 24... Cg4 din cauza 25. f:g4 D:e4 26. N:f7+ R:f7 27. Td7+ Rg8 28. D:e4 T:e4 29. N:c5. De asemenea 24... C:f3+ 25. g:f3 Nd4 cu amenințarea Dg5 nu este prea clar din cauza 26. T:d4! (26. N:d4 Dg5+ 27. Rf1 Dg2+ 28. Re1 c:d4 și câștigă) 26... c:d4 27. Nf4, de exemplu: 27... Df6 28. Da3! d3 29. N:d3 (29. e5? D:f4! 30. D:b2 De3+ și d2) 29... Teb8 30. Dd6 D:d6 31. N:d6 Td8 32. Ne5 sau 28... Teb8 29. Ng3 și continuările câștigătoare nu se văd.

25. N:c5

La 25. Da6 ar fi urmat Dc7 și, din cauza amenințării C:f3+ și D:h2+, negrul stă mai bine, de exemplu : 27. Td2 C:c4 28. D:c4 T:d2 29. N:d2 Nd4+.

25... Ta8 26. Da3?

O greșeală într-o poziție grea. Trebuia 26. Na6 pentru că la 26... D:a6? urma 27. Td8+ Nf8 28. T:f8+ Rg7 29. T:a8 iar la 26... T:a6? 27. Td8+ Nf8 28. T:f8+ Rg7 29. Dd4. Negrul ar fi continuat însă la 26. Na6 cu Dc7! obținând avantaj.

26... T:a3 27. Td8+ Nf8 28. T:f8+ La 28. N:f8 urma Db6+ 29. Nc5+ D:d8 30. N:a3 Dd4+.

28... Rg7 și albul cedează pentru că la 29. N:a3 câștigă Da7+ (0-1).

62. APĂRAREA CARO-KANN

I. Boleslavski

B. Sliwa

1. e4 c6 2. Cc3 d5 3. d4 d:e4 4. C:e4 Nf5 5. Cg3 Ng6 6. Ch3

Intenția acestei mutări este de a muta calul la f4 pentru a schimba puternicul nebun din g6. În felul acesta perechea de nebuni a albului va deveni un puternic instrument de atac. Se poate spune că, jucind mutarea obișnuită 6. Cf3 s-ar putea ajunge la același rezultat, prin aducerea lui la e5 sau h4 cu diferența că din f3 ar controla și importantul câmp e5. Noutatea și finețea mutării Ch3 constă în faptul că mutarea de degajare e5, care se întrebuițează uneori în Caro-Kann, nu va mai fi posibilă fără dezavantaj. În plus rămâne deschisă diagonală damei și ocuparea unei poziții excelente la f4.

6... Cd7

Dacă se încearcă a se evita schimbul nebulului, albul va câștiga timp pentru a obține o poziție favorabilă: 6... h5 7. Cf4 Nh7 8. Ne3! (apără pionul d4 pentru a se juca Nd3) Cd7 (direct e5? 9. d:e5 Da5+ 10. Dd2 D:e5 11. 0-0-0 Dc7 - 11... Ne7 12. Nd4 Dg5 13. h4 Dg4 14. Ne2 ou câștig - 12. Nc4 Cf6 - 12... Cd7? 13. N:f7+!

- 13. The1 și albul are o poziție câștigată) 9. Nd3 Cgf6 (9... N:d3 10. D:d3 cu câștig de tempo) 10. 0-0 e6 (10... e5? 11. d:e5 C:e5 12. Te1! Ne7 13. Nc5! N:c5 14. T:e5+ Ne7 15. De2 și avantajul albului este evident. Sau 12... N:d3 13. C:d3).

Nu este bine 6... e5? 7. d:e5 Da5+ 8. c3 D:e5 9. Ne2 Cf6 10. 0-0. Cu cele două coloane centrale deschise asupra regelui și cu timpul câștigat avantajul albului este limpede.

7. Nc4! e6

Nici acum nu merge mutarea de șoc asupra centrului d4 7... e5 8. d:e5! (negrul amenința Cb6) C:e5 9. De2 Dd4 (9... De7 10. 0-0 C:c4 11. D:c4 ±) 10. Nb3! (amenință f4!) 0-0-0! (10... Ne7? 11. f4! urmat de f5) 11. 0-0! (11. f4? Te8! 12. Ne3 D:b2 13. 0-0 Cd7 14 f4 T:e3! în avantajul negrului). Dat fiind amenințarea Ne3 urmată de f2-f4-f5, care se parează incomod, partida albului este hotărât superioară.

8. Cf4 Nd6 9. h4! Dc7! 10. C:g6 h:g6 11. Df3 Cf6 12. Ng5 Da5+!

Nu imediat 0-0-0 pentru că 13. Ce4 (amenință să schimbe Nd6 obținând superioritatea perechii de nebuni asupra perechii de cai) Ne7 14. 0-0-0! cu amenințarea Nf4 și Cd6+.

13. c3 0-0-0 14. 0-0-0 Thf8

Apără pionul f7 pentru cazul unei depășări a calului din f6 sau a pionului e6.

15. The1 Tde8 16. Rb1 Rb8 17. Nb3 Ra8 18. Te2 Nb8.

Rezultatul sistemului de deschidere întrebuițat de marele maestru Boleslavski s-a soldat cu cucerirea unui spațiu mai mare și perechea de nebuni, care manevrează astfel mai bine și mai rapid decât un cal și un nebun. Precum am arătat, încercările de degajare prin străpungerea e5 au fost pe rând zădărnice printr-un joc precis. În această situație dificilă maestrul Sliwa s-a apărât corect, calm și atent și a făcut mutări pregătitoare pentru eventualitatea unei

degajări prin e6—e5 sau e6—c5. Ultima mutare a nebulului, ca și altele, este de asemenea întărirea și pregătirea forțelor pentru un contra-joc. Imediat e5 nu era bine, pentru că ar fi urmat 19. d5! c:d5 (... c5 și albul rămîne cu un puternic pion liber în centru) 20. N:d5 C:d5 21. T:d5 Dc7 22. Te2 Te6 23. Dd1 și cîștigă o figură.

19. Td1 Tc8 20. Nc2 Db6

Acum era momentul de degajare! Trebuia jucat 20... c5! 21. d:c5 D:c5 22. Ce4 C:e4 23. N:e4 Db6 (Și acum la 24. Ne7 Ce5! Sau 24. Ne3 Da6 25. Td2 Ce5 26. Dd1 Nc7! 27. f4 Cc4 28. Td7 Ted8 29. Nc1 (Nc5? Db5!) Db5! etc. ori 24. Td2 Ce5 25. Dd1 Cc4 26. Te2 f6 27. Nc1 Tfd8 28. Db3 f5 29. Nc2 e5 etc.

21. Ce4 C:e4 22. T:e4 Nd6

Spre a evita Ne7

23. Td1 Dc7 24. g4!

Cu intenția h4—h5—h6 și, la g:h6. N:h6 cu alungarea turnului de la apărarea pionului f7.

24... Tce8! 25. h5 f6 26. Nc1 g5 27. Te2 e5

Foarte bine. Acum, la 28. Ng6 sau Te2, Td8!

28. d5 e5 29. c4 Cb6 30. b3 Cc8 31. Nf5

Pentru a nu permite instalarea unui cal puternic la d6. Situația care rezultă este favorabilă albului, pentru că pionii sînt pe cîmpuri de culoare albă și nebulul pe negru, pe cînd pionii negri sînt pe același culoare cu nebulul.

31... Ne7 32. N:e8 T:c8 33. Dc4 Th8? (vezi diagrama).

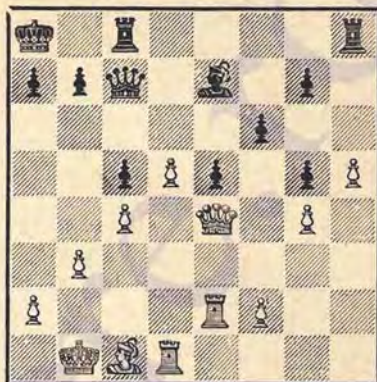
Cu această mutare negrul pierde ultima șansă de remiză. Nu trebuia lăsat să se deschidă coloana „f”. Mutarea corectă era 33... Nd6! 34. Dg6 Th8 35. Th1 Th6 și albul nu mai poate străpunge poziția negrului. Dacă 34. h6 g:h6! 35. Dg6 Df7! 36. D:h6?, atunci Th8 și cîștigă dama.

34. f4 g:f4 35. N:f4 Nd6 36. Nc1 Df7

Apără amenințarea h6.

37. Tf1 a6 38. Tfe2 Dd7?

O nouă greșeală, 38... Ne7! apăra deocamdată înaintarea h6.

39. h6! g:h6 40. T:f6 Tcg8 41. Tf5! și negrul cedează (1—0).

Căderea pionului h6 duce sigur la cîștig, întrucît albul rămîne cu doi pionii liberi, iar dacă este apărat cu 41... Nf8 atunci 42. D:e5! Ng7 și albul rămîne cu un puternic pion liber și o poziție mai bună.

63. INDIANA VECHE

O. Barda

G. Barcea

1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Cc3 Ng7 4. e4 d6 5. f3

Mutarea aceasta constituie sistemul Sămisch bazat pe următoarele considerente:

1. Centrul e4 este întărit.

2. Nebunul poate veni la e3 fără să-i fie teamă că poate fi schimbat prin Cg4, iar după d5 ajută la străpungerea c5 care este obiectivul principal al albului.

3. Luînd în considerație principiul fundamental că „cea mai bună apărare împotriva unui atac de flanc este o contra-acțiune în centru” și țînînd seamă că centrul se poate bloca de către alb, pionul f3 permite eventuala mutare g2—g4 urmată de

h2—h4—h5, ceea ce este realmente un atac primejdios la rocada mică.

5... 0—0 6. Ne3 e5 7. d5

Blocarea centrului este consecvență și mai bună decât menținerea lui prin 7. Cge2, mutare care s-a jucat, dar la care negrul are un răspuns bun: 7... e:d4! 8. C:d4 c6 urmaț de d5 cu joc favorabil negrului.

7... Cbd7

Impiedecă c5.

8. Nd3?

Aici jocul albului este la o răscruce. Dat fiind că străpungerea c5 e oprită, ce altă linie de joc trebuie să aleagă?

În alegerea continuării albul trebuie să țină cont de contra-acțiunea tăioasă pe care o poate întreprinde negrul cu mutarea f5. Cîndva Botvinnik a preconizat următoarea combatere, care la prima ocazie a și întrebuintat-o cu succes: 8. Cge2 Ce8 9. g3 f5 10. Ng2.

În justificarea acestei idei, el spunea următoarele: „pentru atacul de pioni ar fi fost desigur mai favorabilă împingerea pionului g cu doi pași, dar atunci după... f5! (amenințînd mutarea neplăcută f5—f4) negrul ar fi forțat schimbul la f5, eliberîndu-și figurile!

Mutarea f5 în sine nu este periculoasă. Pentru alb este important să împiedice înaintarea mai departe a pionului f și să nu schimbe la f5. Dacă el reușește să mențină configurația de pioni existentă, care stînjește foarte tare figurile negre, atunci avantajul său devine indiscutabil. Mutarea din text este tocmai conformă cu aceste cerințe”.

Dar acum situația nu este identică, pentru că dama nu stă pe d2 și calul d7 la e7, ceea ce dă prilej negrului ca totuși să poată împinge la f4. Luînd în considerație că s-ar fi jucat cum se arată mai sus în partida actuală: 10... f4! 11. g:f4 e:f4 12. N:f4 T:f4 13. C:f4 Dh4+ etc.

Asaltul de pioni împotriva regelui pare prematur: 8. g4 Cc5 9. Cge2 (la 9. h4 h5! 10. g5 Cfd7 și jocul pe aripa regelui s-a închis. Mutarea 9. Cge2 tînde să-l aducă la g3 și apoi h2—h4—h5) h5! 10. g:h5 C:h5 11. Cg3 f5! și negrul egalează. Astfel, ră 8. Nd3 se vede a fi o linie de joc justă.

8... Ce8 9. Dd2 f5 10. e:f5

Acest schimb e necesar în cazul de față, pentru că mutarea f5—f4 este neplăcută. După schimb, mutarea de mai sus nu mai are aceeași valoare întru cît figurile albe se pot instala pe importantul cîmp e4.

10... g:f5 11. 0—0—0

Această mutare pașnică dă ocazie negrului să preia inițiativa. Trebuia 11. Ng5! Și acum Nf6 este obligat, pentru că 11... Cdf6 este slab, intrucît: 1) Ce8 este pat; 2) El însuși nu mai acționează pe cîmpurile b6 și c5; 3) Albul poate continua imediat Cg1—e2—g3 forțînd f5—f4 și cucerind astfel cîmpul central e4 pentru figurile sale.

În continuare albul răspunde bine 12. h4 0—0—0, Cge2 sau h3 dînd ocazia să joace g2—g4 (eventual cu sacrificiul unui pion) cu atac puternic la rege.

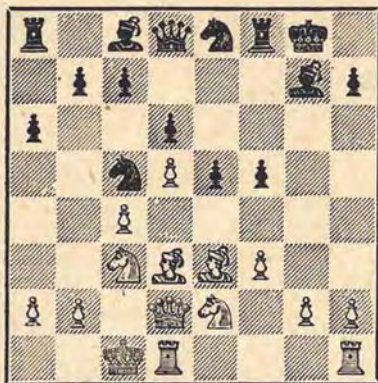
11... a6

O pierdere de timp în loc să profite de ocazia oferită de alb. Mutarea precisă era ...Cc5 12. Nc2 Dh4! Și acum dacă se apără pionul c4 cu b3 atunci a5! tînzînd spre a4 în legătură cu slăbirea diagonalei a1—h8. În caz de 13. De2 tot a5 și Nd7, de asemenea urmărînd a5—a4—a3.

12. Cge2

Din nou pierde ocazia de a juca Ng5! Nf6 13. h3 Cc5 14. Nc2. Și dacă 14... b5? 15. b4! Cb7 16. c:b4 a:b5 17. Cge2 Nd7 18. g4! f:g4 19. Tdg1 c5! 20. d:c6 e.p. N:c6 21. T:g4 Rh8 22. Dd3 Tf7 23. Thg1 (amenință Nh6!) N:g5 24. h:g5! d5 25. g6! cu atac decisiv.

12... Ce5!

13. N:c5?

Schimbarea nebulunii pentru cal este o greșeală strategică, compromițând definitiv partida. Poziția calului la g3, ce urmează n-are valoare deoarece negrul posedă perechea de nebuni, un cal care se instalează dinimant la d6 și un centru mobil de pionii. Mutarea indicată era 13. Nc2.

13... d:c5 14. Cg3 Dh4! 15. Rb1

Se amenința Nh6.

15... Cd6 16. b3 Nd7 17. De1 b5! 18. c:b5 a:b5 19. Cf5?

Inspăimântat de forța irezistibilă a atacului negru, albul sacrifică o figură pentru doi pioni liberi, pentru a schimba damele și a-și ușura astfel apărarea. Dar oricum, în asemenea situații, sfârșitul este același.

19... D:e1 20. Ce7+ Rf7 21. Td:e1 R:e7 22. N:h7 b4 23. Ce4 C:e4 24. N:e4 Nf5 25. h4 Ta6 26. Te2 N:e4+ 27. f:e4 Taf6 28. Te2 Rd6 29. g4

La Thc1 urmează Nh6!

29... Tf4 30. Thc1 T:e4 31. T:c5 T:g4 32. Tc6+ R:d5! 33. Tlc5+ Re4 34. Te4+ Rf3 35. T:g4 R:g4 36. Tg6+ Rf3 37. T:g7.

Albul a fost lăsat să-și ia figura înapoi, în schimb pionul liber care înaintează fără putința de a fi împiedecat, hotărâște.

37... e4 38. T:c7

Rc2! ținea rezistență dar tot se cîștigă. De pildă: e3 39. Rd1 Rf2 40. Te7

Td8+ 41. Rc2 e2 42. Tf7+ Re1 43. h5 (nu T:c7, pentru că Td2+, Td1+ și Rf2 transformă pionul Td6! 44. Tf8 Tc6+ 45. Rb2 Tc3! 46. h6 Rd2 47. Td8+ Td3 48. T:d3 R:d3 49. h7 e1D 50. h8D Dd2+ 51. Rb1 Dc2+ 52. Ra1 Dc1+mat.

38... e3 39. Te7 e2 40. Rb2 Rf2 41. a3 e1D 42. T:e1 R:e1 43. a:b4 Rd2 44. h5 Rd3 și albul cedează (0-1).

64. DESCHIDEREA CATALANĂ

H. Golombek

St. Szabó

1. d4 Cf6 2. e4 e6 3. Cf3 d5 4. g3 Ne7 5. Ng2 0-0 6. 0-0 Cbd7 7. Dc2 c6 8. Cbd2 Te8 (O mutare interesantă. În poziții similare, de obicei se joacă b6 cu ideea de a dezvolta nebunul din c8 la b7 sau, cînd e cazul, chiar 'a a6. În poziția aceasta, după cum se vede, negrul caută să joace e6-e5 cu scopul de a deschide coloana e pentru turn și diagonală c8-h3 pentru nebun.

9. b3 Nd6?! 10. Nb2 e5! 11. c:d5 c:d5 12. d:e5 C:e5 13. Tfd1 (Albul pregătește presunea contra pionului slab din d5)

13... Db6 14. Nd4 Da6 15. C:e5 N:e5 16. N:e5 T:e5 17. Db2 Te8

(Desigur nu merge 17... T:e2 din cauza 18. Nf1 cu câștig de calitate iar la 17... D:e2 urmează 18. Nf3, din nou cu câștig de calitate).

18. e3 Ng4!! (O mutare foarte neplăcută pentru alb, în urma căreia turnul din d1 trebuie să plece).

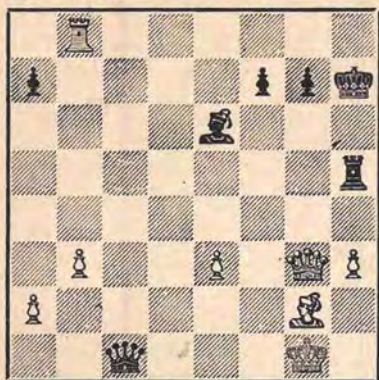
19. Tdcl Tac8 20. h3 Nf5 21. Cf3 Ce4 22. g4? (Slăbește simțitor aripa regelui).

22... Nd7 23. Cd2 h5! (La 23... De2 urmează 24. Cc4 cu joc bun pentru alb).

24. C:e4 d:e4 25. T:c8 N:c8 26. g:h5 Dh6 27. De2 Dg5 28. Rh1 Dh4 29. Rh2 Te5! 30. f4? (Albul nu dispune de mutați satisfăcătoare. La 30. Tc1 urmează Ne6).

30... e:f3 31. D:f3 T:h5 32. Dg3 De7 33. To1 (La 33. Db8 ar fi urmat Rh7 și nebunul din c8 nu poate fi luat din cauza De5+ cu câștig de calitate).

33... Ne6 34. Te7 Dd8! 35. T:b7? Dd2!
36. Tb8+ Rh7 37. Rg1 (forțat din cauza
T:h3 cu ciștiș de damă)
37... Dc1+

38. Rb2 Db2 39. Rg1 Db1+ 40. Rh2
D:a2 41. Rg1 Db1+ 42. Rh2 Dc2 43.
Rg1 N:b3 (In urma deplasării turnului,
albii a reușit prin manevre simple să
ciștiș ce un pion care-i asigură ciștiș
teoretic în final).

44. Df4 Nd5 45. e4 (Dacă 45. N:d5
urmează T:d5 și albul nu mai poate
scăpa din rețeaua de mat, deoarece
după 46. Dh4+, Rg6 nu mai merge 47.
Dg4+ din cauza Tg5).

45... Ne6 46. Td8 Dc5+ (Desigur nu
merge 46... N:h3 47. N:h3 T:h3 48. Df5+
g6 49. D:h3+ Rg7 50. Dh8 mat).

47. Rh2 De5 48. D:e5 T:e5 49. Ta8
a5 50. Nf3 Nb3 (Înaintarea și transfor-
marea pionului nu se mai poate îm-
pedica decât prin sacrificiul tur-
nului).

51. Rg3 a4 52. Rf4 Tc5 53. e5 g6 54.
Ta7 Rh6 55. h4 Tc4+ 56. Rg3 Tc1!! 57.
Ta6 Ta1! 58. h5 a3 59. h:g6 f:g6 60.
Ne4 a2 și albul cedează pentru că după
61. T:g6+ Rh5 nu mai are nici o
continuare satisfăcătoare. (0—1).

65 DESCHIDEREA CATALANĂ

Z. Mîlev

T. Petrosian

1. d4 Cf6 2. e4 e6 3. g3?!

Deschiderea catalană rezultă în mod

normal după 3. Cf3 d5 și acum 4. g3.
Albul inversează ordinea mutărilor cu
scopul de a evita apărarea vest-in-
d-ână.

3... e5!

Numai cu această mutare poate do-
vedi negrul slăbiciunile continuării
premature 3. g3?! Benkő a încercat
contra lui Barcza mutarea surprinză-
toare 3... e5 încercînd să arate că mu-
tarea g3 constituie chiar o slăbiciune
în variantele gambitului Budapesta.

4. d5

Această mutare este practic forțată.
În partida M. Rădulescu- L. Szabo din
runda 7-a, albii a încercat să mențină
deschisă diagonala h1—a8 ceea ce pare
mai logic, însă după 4. Cf3 c:d4 5.
C:d4 d5 6. Ng2 e5 7. Cf3 d4, negrul
este în avantaj clar.

4... e:d5 5. c:d5 d6 6. Ng2 g6

Dezvoltarea nebulunii la g7 consti-
tuie cheia întregului sistem al negru-
lui. De aici nebulul exercită o pre-
siune neplăcută asupra diagonalei a1-
h8 în timp ce nebulul g2 controlează
o diagonală închisă.

7. e4?

Această mutare optimistă duce la
un joc greu pentru alb. Pionul e4 va
deveni o țintă de atac fără ca albii
să aibă perspectiva de a străpunge
la e5. Indicat era 7. b3

7... Ng7 8. Ce2 0—0 9. 0—0?

O greșeală importantă după care
negrul ia inițiativa! Trebuia jucat
imediat Cbc3! opunîndu-se pe cît po-
sibil atacului negru pe arpa damei.

Continuarea plauzibilă 9... Te8 10.
Dc2 Ca6 11. 0—0 Cc7 12. a4 b6, urmat
de a6 și b5 ar fi dat totuși negrului
șanse mai bune.

9... Te8 10. f3

O ultimă greșeală care duce la a-
vantaj pozițional decisiv pentru ne-
gru. Albul rămîne în urmă cu dezvoltarea
pînă la sfîrșitul partidei. Ultime
șansa consta în 10. Dc2 iar 1a 10...
De7 11. Ng5.

10... b5! 11. a4 b4 12. Te1

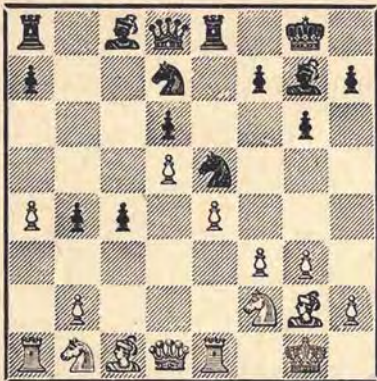
Albul duce lipsă de mutări bune.

După 12. Cd2 Na6 se vede cu ușurință că albul nu poate pune stăpînire pe cîmpul e4.

12... Cbd7 13. Cf4 Ce5 14. Cd3 Cfd7 15. Cf2

Cu ultimele mutări albul a pregătit f4. Petrosian are în vedere însă un frumos sacrificiu de pion.

15... e4!

Cu amenințarea 16... Cc5! Albul este forțat să accepte sacrificiul.

16. f4 Cd3 17. C:d3 c:d3 18. D:d3 Ce5 19. Dd1 Na6 20. Nf1

La 20. Te2 Db6 21. Rh1 (21. a5 Db5!) f5 22. e:f5 Cd3! 23. T:d3 N:d3 24. Tel + Nf1 25. Df2 Cd2 26. Nd4 urmat de mat. Cu mutarea din text albul dă înapoi pionul pentru a scăpa de presiune.

20... C:e4 21. N:a6 Db6+ 22. Ne3 D:a6 23. Nd4

Albul nu poate apăra altfel p'ionul b2. La 23. De2 urmează 23... D:e2 24. T:e2 Cf6! sau la 23. Te2 Cf6, în ambele cazuri cu câștig de material.

23... N:d4+ 24. D:d4 C:g3! 25. Cc3

Singura posibilitate deoarece negrul amenința și Ce2+. După 25. T:e8+ T:e8 nu se poate 26. h:g3 Tel+ și mat. 25... b:c3 26. h:g3 c2. Restul este simplu.

27. Rf2 Tac8 28. Te3 T:e3 29. D:e3 Dc4 și albul cedează, deoarece mai pierde un pion. (0—1).

66. APĂRAREA NIMZOVICI

L. Szabo

G. Stoltz

1. c2—c4 Cg8-f6 2. d2-d4 e7-e6 3. Cb1-c3 Nf8-b4 4. e2-e3 d7-d6 5. Cg1-e2 c7-c5 6. d4:c5 d6:c5 7. Dd1:d8 + Re8:d8 8. Nc1-d2 Rd8-e7 9. a2-a3 Nb4-a5 10. Ce2-f4 Na5-c7 11. Cf4-d3 Cb8-d7 12. Nf1-e2 a7-a6 13. f2-f4 Ta8-b8 14. e3-e4 Th8-d8 15. e4-e5 Cf6-e8 16. b2-b4 f7-f6 17. e5-f6 + Ce8:f6 18. b4:c5 b7-b6 19. Cd3-b4 Cd7:c5 20. Cb4-c6 + Re7-e8 21. Cc6:d8 Re8:d8 22. Nd2-e3 Nc7-d6 23. 0—0 Rd8-e7 24. Ta1-b1 Nc8-d7 25. Tbl-b2 Nd7-c6 26. Ne2-f3 Nc6-e8 27. Tf1-b1 Cf6-d7 28. f4-f5 Nd6-e5 29. f5:e6 Ne5:c3 30. e6:d7 Cc5:d7 31. Tb2-e2 Re7-f8 32. Ne3-f4 Nc3-d4 + 33. Rg1-h1 Nd4-c5 34. Nf4:b8 Cd7:b8 35. Tbl-f1 negrul cedează (1—0).

67. APĂRAREA GRÜNFIELD

B. Spasski

J. Sajtar

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 g7-g6 3. Cb1-c3 d7-d5 4. c4:d5 Cf6:d5 5. e2-e4 Cd5:c3 6. b2:c3 Nf8-g7 7. Nf1-c4 0—0 8. Cg1-e2 Cb8-c6 9. h2-h4 Cc6-a5 10. Nc4-d3 c7-c5 11. Nc1-e3 c5:d4 12. c3:d4 Ca5-e6 13. e4-e5 Dd8-a5 + 14. Re1-f1 Tf8-d8 15. h4-h5 Nc8-e6 16. h5:g6 h7:g6 17. Ce2-f4 Cc6:d4 18. Ne3:d4 Td8:d4 19. Cc4:e6 f7:e6 20. Dd1-b3 Da5:e5 21. Ta1-e1 De5-d5 22. Nd3:g6 Dd5:b3 23. a2:b3 Ta8-c8 24. Th1-h3 Tc8-c6 25. Th3-f3 Ng7-f6 26. Ng6-e4 Tc6-b6 27. Ne4-d3 Rg8-f8 28. Nd3-c4 Td4-d6 29. Tf3-e3 e6-e5 30. Te3-g3 e7-e6 remiză (=).

68. INDIANA VECHE

V. Smislov

O. Troianescu

1. c2-c4 Cg8-f6 2. Cb1-c3 g7-g6 3. d2-d4 Nf8-g7 4. e2-e4 d7-d6 5. Cg1-f3 0—0 6. Nf1-e2 e7-e5 7. 0—0 Cb8-d7 8. Tf1-e1 c7-c6 9. Ne2-f1 Tf8-e8 10. d4-d5 c6-c5 11. a2-a3 Te8-f8 12. b2-b4 h7-h6 13. g2-g3 Rg8-h7 14. Cf3-h4 Cf6-g8 15. Dd1-c2 b7-b6 16. b4-b5 Cd7-f6 17. a3-a4 Cf6-h5 18. a4-a5 Ng7-f6 19. Ch4-g2 a7-a6 20. a5:b6 Dd8:b6 21. Nc1-d2 Nc8-

d7 22. Ta1-a4 a6:b5 23. c4:b5 Ta8:a4 24. Dc2:a4 Tf8-b8 25. Te1-a1 Cg8-e7 26. Cg2-e3 Ce7-c8 27. Ce3-c4 Db6-c7 28. Da4-b3 Nf6-d8 29. Ta1-a6 Cc8-b6 30. Cc4:b6 Tb8-b6 31. Cc3-a4 Tb6:a6 32. b5:a6 Nd7-c8 33. Db3-b5 Ch5-f6 34. Ca4-c3 Nc8-d7 35. Db5-b7 Dc7:b7 36. a6:b7 Nd8-c7 37. f2-f3 Rh7-g7 38. Nf1-b5 Nd7:b5 39. Cc3:b5 Nc7-b8 40. Nd2-a5 negrul cedează (1—0).

69. PARTIDA RUSĂ

V. Ciociltea

M. Rădulescu

1. e2-e4 e7-e5 2. Cg1-f3 Cg8-f6 3. d2-d4 e5:d4 4. e4-e5 Cf6-e4 5. Nf1-d3 Nf8-b4+ 5. c2-c3 d4:c3 7. 0—0 c3:b2 8. Nc1:b2 Ce4-c5 9. Nd3-c2 Cc5-e6 10. Cb1-c3 Cb8-c6 11. Cc3-e4 b7-b6 12. Dd1-e2 Nc8-b7 13. Tf1-d1 Dd8-e7 14. a2-a3 Nb4-c5 15. Nc2-a4 0—0 16. Na4-b5 Rc8-b8 17. Ce4-g3 Th8-e8 18. Cg3-f5 De7-f8 19. Td1-d2 d7-d6 20. e5:d6 c7:d6 21. De2-d1 a7-a6 22. Nb5-f1 f7-f6 23. Dd1-a4 Ce6-c7 24. Ta1-d1 g7-g6 25. Cf5-d4 Cc6-e5 26. Cf3:e5 d6:e5 27. Cd4-c6+ Nb7:c6 28. Da4:c6 Td8:d2

29. Td1:d2 Te8-d8 30. Td2-c2 Df8-d6 31. Dc6-e4 Dd6-d1 32. Tc2-c1 Dd1-d2 33. Tc1-c2 Nc5:f2+ 34. Rg1-h1 Dd2-e1 35. De4-c4 Nf2-c5 36. Tc2-c1 Td8-d1 37. Tc1:d1 De1:d1 38. h2-h3 Dd1-e1 39. Rh1-h2 Nc5-e3 albul cedează (0—1).

70. INDIANA VECHE

A. O'Kelly

E. Reicher

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 d7-d6 3. Cg1-f3 g7-g6 4. Cb1-c3 Nf8-g7 5. e2-e4 0—0 6. Nf1-e2 e7-e5 7. 0—0 Cb8-d7 8. Tf1-e1 Tf8-e8 9. Ne2-f1 c7-c6 10. Ta1-b1 a7-a5 11. d4-d5 Cd7-c5 12. g2-g3 Dd8-e7 13. Cf3-h4 Cf6-d7 14. Nc1-e3 Cc5-a6 15. a2-a3 c6-c5 16. Nf1-h3 Ta8-b8 17. Cc3-b5 Cd7-b6 18. Nh3:c8 Cb6:c8 19. Ne3-d2 b7-b6 20. Nd2-c3 Te8-f8 21. Ch4-g2 Ca6-c7 22. Cb5:c7 De7:c7 23. Dd1-d3 b6-b5 24. b2-b3 b5-b4 25. a3:b4 a5:b4 26. Nc3-b2 Tb8-a8 27. Tb1-a1 Cc8-b6 28. f2-f4 f7-f6 29. g3-g4 Dc7-e7 30. Dd3-f3 Ta8:a1 31. Te1:a1 Tf8-a8 32. Ta1:a8 Cb6:a8 33. h2-h4 Ca8-b6 34. Cg2-e3 Cb6-d7 35. f4-f5 g6-g5 36. h4:g5 f6:g5 37. Rg1-f2 Cd7-f6 38. Df3-h1 De7-a7 39. Dh1-b1 Ng7-f8 40. Rf2-f3 Da7-g7 remiză (=).

RUNDA VIII

71. Szabó St. — Szabó L.	1 — 0
72. Barcza — Golombek	1 — 0
73. Reicher — Barda	0 — 1
74. Filip — Boleslavski	0 — 1
75. Toluş — Petrosian	1/2 — 1/2
76. Rădulescu — Milev	0 — 1
77. Troianescu — Ciociltea	0 — 1
78. Sajter — Smislov	1/2 — 1/2
79. Stoltz — Spasski	1/2 — 1/2
80. Sliwa — O'Kelly	1/2 — 1/2

71. APĂRAREA SICILIANĂ

St. Szabo

L. Szabo

1. e4 e5 2. Ce2 Cc6 (Aici se mai putea juca și 2...d6 3. g3 d5! 4. Ng2 d:e4 5. N:e4 Cf6 6. Cg2 Cc6 cu joc egal.

3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Cc3 d6 6. Ng5 e6 (Varianta Richter Rauzer, care dă jocului un caracter tăios).

7. Ne2 (In partida Toluş-Gheller —

al XVIII-lea campionat al U.R.S.S. — s-a jucat imediat 7. Dd3 Ne7 8. 0—0 0—0 9. Cb3 cu șanse egale).

7... Ne7 8. Dd3 (Mutarea lui Keres) 0—0 9. Td1 Nd7 10. 0—0 C:d4 11. D:d4 C:e4? (Mutare pripită care atrage după sine pierderea partidei. Continuuarea corectă pentru negru a demonstrat-o marele maestru internațional Boleslavski în runda a XI-a contra lui Barda. Și în această partidă s-a realizat sacrificiul de cal, însă mai târziu, cu două mutări pregătitoare: 11... Nc6 12. f4 (la f3, Ce4) 12... h6 13. Nh4 C:e4! — Vezi partida Barda-Boleslavski!)

12. C:e4 N:g5 13. D:d6 Nc6 14. Dg3! (Negrul nu poate evita pierderea nebunului din g5)

14... N:e4 (În urma pierderii nebulului din g5, albul putea să cedeze partida. Sacrificiul damei pentru turn și o figură ușoară mai dădea șanse minime de remiză).

15. T:d8 N:d8 16. Nf3 (Albul nu scapă din mină inițiativa. Prin această mutare negrul trebuie să cedeze perechea de nebuni).

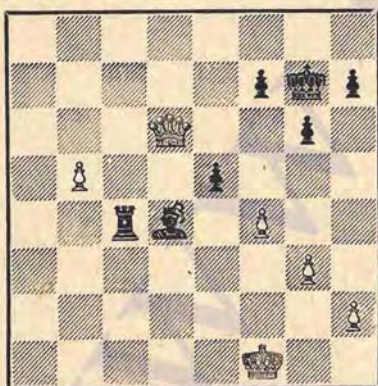
16... N:f3 17. D:f3 Tb8 18. c4? (Era mult mai bine 18. Td1, cu ideea de a juca Td7).

18... Nb6 19. Td1 Tfd8 20. Rf1 T:d1 21. D:d1 Td8 22. Dc2 Nc5! 23. De4 b6! (La 23... Td2 urmează 24. Db7 T:f2+ 25. Re1 Tf5 26. Db8+ Nf8 27. D:a7).

24. Re2 g6 25. a3 a5 26. Dc6 Td4! 27. Db5 Te4+ 28. Rf1 (La 28. Rf3 urmează 28... Te5 și dacă 29. b4 atunci negrul câștigă un pion prin 29... a:b4 30. a:b4 Tf5+ 31. Re4 N:f2).

28... Rg7 29. b4 a:b4 30. a:b4 Nd4 31. g3 (La 31. b5 ar fi urmat 31... Nc3 cu oarecare șanse de egalare).

31... Te5 32. Dd7 Nc3 33. Dd6 Te4 34. D:b6 T:c4 35. b5 Nd4 36. Dd6 e5! 37. f4!

Poziția după 37. f4!

La 37. b6 ar fi urmat 37... Tc1+ 38. Re2 Tb1 și pionul din b6 s-ar fi pierdut.

37... e:f4 (Șingura mutare pentru că la 37... e4 ar fi urmat b6 și manevra următoare nu mai merge fiindcă nebulul din d4 nu este apărat.

38. g:f4 Rh6 39. Re2 Ng1? 40. Df8+ Rh5 și negrul cedează. (1-0).

72. APĂRAREA NIMZOVICI

G. Barcea

H. Golombek

1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cc3 Nb4 4. a3 N:c3 5. b:c3 e5

Alte continuări pentru negru sînt: I. 5... d5 cu ideea de a împiedeca formarea unui centru al albului.

II. 5... Ce4 care duce la un joc viu de figuri.

III. 5... d6, cu ideea de a juca e5 și IV. 5... 0-0.

6. f3 Dc7?

Continuarea corectă era 6... d5. În această poziție negrul nu poate prăvi cu nepăsare formarea unui centru puternic al albului.

7. e4 d6 8. Nd3 Cc6 9. Ce2 0-0 10. 0-0 Cc8 11. Ne3 b6

Sprînjînit pe centrul său de pioni, albul își așează piesele în cea mai bună poziție de atac.

12. Cf4 e5

Această mutare de pion vine prea tîrziu; ea permite numai infiltrarea pieselor albe mai bine dezvoltate în tabăra negrului, slăbind cîmpul central d5.

13. Cd5 Dd8 14. f4!

Albul joacă foarte energic.

14... e:d4 15. c:d4 c:d4 16. Nf2 Cc7

La 16... Cf6 ar fi urmat 17. Nh4

17. Dh5!

Începe atacul decisiv. Piesele răzlețite ale negrului, lipsite de sprijinul unui centru de pioni, nu au coeziunea necesară pentru o rezistență serioasă.

17... f6 18. Tae1 g6

Ultimele două mutări ale negrului slăbesc și mai mult aripa regelui.

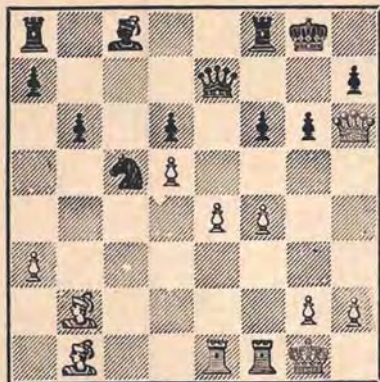
19. Dh6 C:d5 20. c:d5 Ca5 21. N:d4 Cb3 22. Nb2 Ce5 23. Nb1 De7 (vezi diagrama din pag. 143).

24. e5

Centrul alb se pune în mișcare și aduce decizia.

24... f:e5 25. f:e5 Na6 26. e:d6 T:f1+

27. T:f1 T:f8 28. T:f8 D:f8 29. De1 Df7
 La 29... D:d6 ar fi urmat 30. Dc3
 30. De1 Nd3 31. N:d3 C:d3 32. De6
 si negrul cedează deoarece la 32... C:b2

ar urma 33. d7, iar la 32... Rf8 ar fi urmat 33. Dc8+ De8 34. d7 și albul câștigă (1—0).

73. APĂRAREA SICILIANĂ

E. Reicher

O. Barda

1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Cc3 Cc6 6. g3

Maestrul Reicher urmărește să intre într-o variantă anume pregătită de el. La mutarea 6... Ng4 el a jucat în partida sa cu Milev (al II-lea turneu internațional R.P.R.) 7. f3! oferind un interesant sacrificiu de pion. Acceptarea acestui sacrificiu de pion este legată de mari primejdii. După 7... C:d4 8. D:d4 N:f3 9. Nb5+ Cd7 10. 0—0 Nh5 albul obține un atac puternic. El poate continua cu 11. Cd5, ceea ce împiedică a6, la care ar urma 12. N:d7+ D:d7 13. Cb5, iar 11... e6 ar fi fără efect după 12. Te1!

Pentru a evita această variantă, s-a recomandat 6... Nd7; maestrul norvegian alege însă un sistem remarcabil de dezvoltare care dă acestei partide o mare valoare teoretică.

6... g6 7. Ng2 Nd7 8. h3

Pentru a putea juca Ne3 fără a fi deranjat de Cg4. Negrul ar fi putut răspunde însă imediat cu Dc8, împiedicând rocada albului. Dealtfel tot planul de dezvoltare al albului început cu h3 este greșit. Prin fianchetarea nebulului, cîmpul c4 a rămas fără apărare. Albul ar fi trebuit să ia, deci, măsuri imediate împotriva ocupării acestui punct important. În acest scop era indicată mutarea Cde2, urmată de b3 și Nb2, astfel albul reușind să păstreze echilibrul pozițional.

8... Ng7 9. Ne3 0—0 10. 0—0 Dc8 11. Rh2 Ce5

Cu această mutare negrul preia inițiat va.

12. Cce2?

O greșeală decisivă. Calul trebuia să rămână la c3 pentru a păstra cîmpul e2 pentru calul din d4. În acest caz calul din c3 ar fi rămas apărat și albul ar fi putut juca b3, după retragerea nebulului la c1.

12... Ce4 13. Nc1 e5

Negrul joacă foarte precis. Alungind calul la b3, el își consolidează punctul „c4” și cîii albi nu mai ajung să ocupe cîmpuri eficiente.

14. Cb3 b5 15. Cd2 Cb6

Negrul evită orice schimb care n-ar face decât să degajeze poziția îngheșuită a pieselor albe.

16. b3 Nc6 17. Nb2

Nebunul ocupă o poziție fără perspective. Albul ar fi trebuit să se gîndească mai degrabă la apărarea pionului e4 și să joace în acest scop 17. Te1.

17... Db7 18. f3 Tfe8 19. e4

O hotărîre disperată. Poziția puțin dezvoltată a albului este acum slăbită și organic. Pionul izolat pe coloana c devine o țintă de atac greu de apărat.

19... b:c4 20. b:c4 Na4 21. Db1

Pentru a avea cel puțin nebulul din b2 apărat.

21... Da6

Negrul începe atacul asupra pionului izolat.

22. Tc1 d5!

Cu această străpungere frumoasă, al cărei motiv îl formează calul neapărat din e2, negrul transformă poziția sa superioară într-una ciștigată.

23. e:d5 Cf:d5

Un sacrificiu aparent. După c:d5 negrul recîștigă calul prin D:e2.

24. Cc3 Ce3! 25. c5 T:d8!

Negrul găsește merou cele mai bune continuări; turnul negru pătrunde prin d2 în tabăra adversarului. Albul nu are decît mutări forțate.

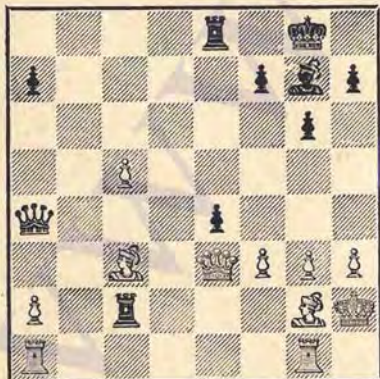
26. Cf1 Cbc4 27. C:a4 Cd2!

Negrul țrece cu mare abilitate de la atacul asupra pionului din coloana „c” la un atac direct asupra regelui advers, după ce a reușit să atragă toate piesele grele ale albului pe flancul damei. El nu se grăbește să ia calul din f1 care ocupă o poziție defensivă importantă.

28. C:d2 T:d2 29. Tg1 D:a4 30. Ne3 Te2 31. De1 e4!

Prin această mutare energetică negrul aduce forțe noi în joc, activînd nebunul din g7 și turnul din e8.

32. D:e3

32... e:f3?

Neprecis jucat. Negrul nu continuă bine atacul. El trebuia să joace 32...

T:c3 33. Df4 (singurul cîmp de unde dama poate apăra punctul f3) 33... Ne5 34. Dh4 Dc6! Pionul e4 este apărat indirect prin amenințarea N:g3+. Albul, deci, nu poate opri căderea pionului din f3, după care partida ar fi fost ciștigată de negru.

33. D:f3 T:c3 34. Dd5 Da5 35. T:f1? În mare criză de timp albul nu găsește continuarea corectă Tacl cu care ar fi obținut avantaj.

35... De7 36. Tf3 T:e5 37. T:f7 T:d5 38. T:c7

Din punct de vedere material forțele sînt echilibrate; negrul reușește însă să folosească poziția mai activă a pieselor sale pentru un atac decisiv.

38... Td2 39. Tgf1 Nb2 40. Rh1 T8e2 41. Tg1 Nd4 și albul a cedat (0—1).

74. INDIANA VECHE

M. Filip

I. Boleslavski

1. d4 Cf6 2. e4 g6 3. Cc3 Ng7 4. Cf3 0—0 5. e3

O continuare rar întrebunțată împotriva indienei vechi. Albul renunță la orice superioritate în centru, ceea ce permite negrului să egaleze ușor. Mai obișnuit și mai tare este acest sistem dacă albul nu închide nebunul din c1, jucînd mai întîi Nf4.

5... d6 6. Ne2 Cbd7 7. 0—0 e5 8. De2 Te8 9. d:e5

Ținînd seamă, probabil, de forța redutabilului său adversar, albul simplifică jocul și aduce o poziție oarecum simetrică, care tinde spre remiză. În astfel de poziții o decizie poate fi obținută numai printr-un joc foarte întreprinzător și energetic.

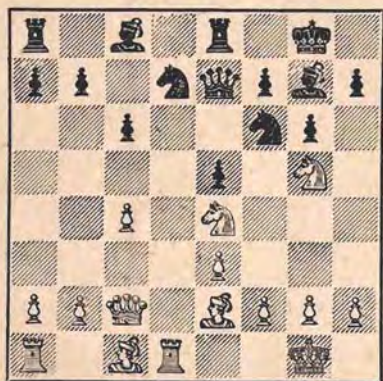
9... d:e5 10. Td1 c6 11. Cg5

Scopul acestei mutări era probabil ocuparea cîmpului d6 de către un cal prin Cg5—e4—d6.

11... De7 12. C3e4

Aici însă, era necesar în acest caz 12. C5e4 deoarece după mutarea din text negrul, împiedicînd pătrunderea la d6, respinge piesele albe și preia inițiativa.

12... h6! 13. C:f6+ C:f6 14. Cf3
Acum nu mai merge 14. Ce4 din
cauza 14... C:e4 15. D:e4 Nf5 16. Df3 e4

17. Dg3 Ne5 (poate că Td8 este și mai
tare) 18. f4 e:f3 19. D:f3 Ne4 etc. cu
avantaj evident pentru negru.

14... Nf5 15. Da4 Ce4 16. Nd2 a5

Venea în considerație și 16... C:d2
cu încercarea de a exploata avantajul
perechii de nebuni.

17. Ne1 Nf8 18. Cd2 Cc5 19. Da3 Dc7
20. Dc3

Dama pleacă de pe diagonală ne-
bunului pentru a evita orice compli-
cațiuni sau surprize. Pe lângă aceasta
albul amenință câștig de pion prin
Ca4.

20... Db6 21. Cb3 Ce4

Nu dădea nimic 21... Ca4 22. Dc1
C:b2 23. D:b2 a4 24. Nc3, etc.

22. Dc1 a4 23. Cd2 Cc5

Se putea încerca aci și 23... a3, însă
cu riscul ca acest pion să ajungă e-
ventual slab în final; de exemplu: 23...
a3 24. b3 (desigur nu 24. C:e4? a:b2
25. Cf6+ Rh8) 24... Cc5 25. Cf3 Ca6 26.
Nc3 Dc5 urmat de Cb4; cu mutarea
din partidă negrul începe o serie de
manevre; pentru început el amenință
24... e4 pentru a lua calului cîmpurile
bune.

34. Cf3 Ng7 25. Dd2 Ce4 26. Dc1

La 26. Db4 negrul ar fi răspuns Da7
cu amenințarea 27... Nf8.

26... Td8 (Mai tare 26... g5!) 27. Ch4
Ne6 28. Dc2 Cc5 29. Nc3.

Acum albul a restabilit echilibrul
pozițional.

29... Rh7 30. e4.

Slăbește cîmpul d4. Mai indicat era
30. T:d8 T:d8 31. Td1 T:d1 32. D:d1.

30... f6 31. Nf1 Nf7 32. g3

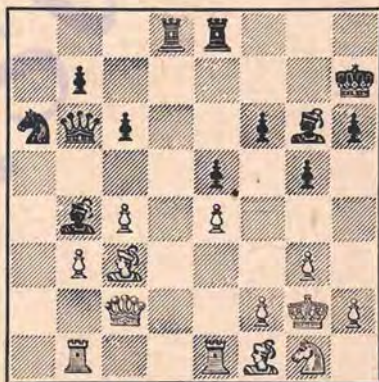
O slăbire a formației de pionj care
apăra rocada regelui alb, pe care ne-
grul o va folosi în mod magistral.
Mai bine era Ch4—f3—e1.

32... Nf8 33. Rg2 Ne7 34. Cf3 g5 35.
Tde1 Nh5 36. Tab1 Nf8 37. Cg1 Ng6
38. b4.

După această ultimă greșeală negrul
obține repede avantaj decisiv.

38... a:b3 39. a:b3 Ca6 40. De2 Nb4
41. Dc2

Această mutare a fost dată în plic,
dar albul n-a mai reluat jocul, cedind
partida (0—1).

Intr-adevăr, cu toată egalitatea ma-
terială și în aparență și pozițională,
negrul are la dispoziție o manevră
fină prin care obține câștig de mate-
rial: 41... Cc5 (amenințînd 42... N:c3!
43. D:c3 C:e4, etc.) 42. f3 g4! 43. N:b4
D:b4 44. Te2 Td3 45. f:g4 Ted8 46. Tb2
C:e4, etc. Sau 41... Cc5 42. N:b4 D:b4
43. Te2 (sau Tb2) Td4 44. f3 g4, etc.

75. APĂRAREA SICILIANĂ

A. Toluș

T. Petrosian

1. e2—e4 c7—c5 2. Cg1—f3 Cb8—c6
3. d2—d4 c5:d4 4. Cf3:d4 g7—g6 5.
Cb1—c3 Nf8—g7 6. Nc1—e3 Cg8—f6 7.
Nf1—e2 0—0 8. 0—0 d7—d5 9. e4:d5
Cc6—b4 10. Cd4—b3 Cf6:d5 11. Cc3:d5
Cb4:d5 12. Ne3—d4 Cd5—f4 13. Nd4:g7
Dd8:d1 14. Tf1:d1 Cf4:e2+ 15. Rg1—f1
Rg8:g7 16. Rf1:e2 Nc8—f5 17. c2—c3
Ta8—d8 remiză (=).

76. SISTEMUL BARCZA

M. Rădulescu

Z. Mîlev

1. Cg1—f3 Cg8—f6 2. g2—g3 g7—g6
3. Nf1—g2 Nf8—g7 4. 0—0 d7—d5
5. d2—d4 0—0 6. c2—c4 c7—c5 7.
c4:d5 Cf6:d5 8. Cb1—c3 Cd5:c3
9. b2:c3 c5:d4 10. Cf3:d4 Dd8—a5
11. Dd1—b3 Cb8—c6 12. Nc1—e3 Cc6:d4
13. c3:d4 Ta8—b8 14. Tal—c1 Nc8—g4
15. Tc1—c5 b7—b5 16. f2—f3 Ng4—d7
17. Ne3—f2 Tf8—c8 18. Tf1—c1 Da5—d2
19. Tc1—d1 Dd2:e2 20. Ng2—f1 De2—e6
21. d4—d5 De6—d6 22. Td1—c1 a7—a6
23. Tc5:c8 Tb8:c8 24. Tc1:c8 Nd7:c8 25.
a2—a4 b5—b4 26. Nf1—c4 a6—a5 27.
Db3—e3 Nc8—f5 28. De3—a7 Dd6—e5
29. Da7—a8+ Ng7—f8 30. Da8:a5 De5—c3
31. Nc4—f1 Dc3:f3 32. Da5:b4 Nf5—e4
33. Nf2—c5 Ne4:d5 34. Db4—a3 Df3—h1+
35. Rg1—f2 Dh1:h2+ 36. Rf2—e1 Dh2—h5
37. Da3—e3 e7—e6 38. Nc5:f8 Rg8:f8 39.
a4—a5 Dh5—f5 40. De3—a3+ Rf8—g8 41.
a5—a6 și albul cedează (0—1).

77. APĂRAREA SICILIANĂ

O. Troianescu

V. Ciociltea

1. e2—e4 c7—c5 2. Cg1—f3 a7—a6 3.
d2—d4 c5:d4 4. Cf3:d4 Cg8—f6 5. Cb1—c3
e7—e5 6. Cd4—f3 Nf8—b6 7. Nc1—g5
d7—d6 8. Nf1—c4 h7—h6 9. Ng5—d2
Dd8—c7 10. Dd1—e2 Nc8—g4 11. De2—d3
Cb8—d7 12. Cc3—d5 Cf6:d5 13. Nc4:d5
Nb4:d2+ 14. Cf3:d2 0—0 15. 0—0
Ta8—c8 16. c2—c4 Cd7—c5 17. Dd3—e3
b7—b5 18. b2—b4 Cc5—e6 19. f2—f3
Ng4—h5 20. Nd5:e6 f7:e6 21. Tf1—c1

b5:c4 22. Cd2:c4 Dc7—b8 23. a2—a3
Tf8—e8 24. Cc4—a5 d6—d5 25. Ca5—b3
d5—d4 26. De3—d3 Db8—b5 27. Cb3—c5
Tc8:c5 28. Dd3:b5 Tc5:b5 29. Tc1—c7
a6—a5 30. b4:a5 Te8—a8 31. Tal—c1
Ta8:a5 32. Tc1—c6 Ta5:a3 albul cedează
(0—1).

78. INDIANA DAMEI

J. Sajtar

V. Smîslow

1. d2—d4 Cg8—f6 2. c2—c4 e7—e6 3.
Cg1—f3 b7—b6 4. g2—g3 Nc8—b7 5.
Nf1—g2 Nf8—e7 6. 0—0 0—0 7. Cb1—c3
d7—d5 8. c4:d5 Cf6:d5 9. Cc3:d5 e6:d5
10. Nc1—f4 Cb8—d7 11. Tal—c1 c7—c5
12. Cf3—d2 Cd7—f6 13. Dd1—a4 Dd8—e8
14. Da4:e8 Tf8:e8 15. Ng2—f3 c5:d4 16.
Cd2—b3 Nb7—a6 17. Tf1—d1 d4—d3 18.
e2:d3 Ta8—c8 19. Tc1:c8 Te8:c8 20.
Nf4—e5 remiză (=).

79. GAMBITUL DAMEI

G. Stoltz

B. Spasski

1. d2—d4 Cg8—f6 2. c2—c4 e7—e6 3.
Cg1—f3 c7—c5 4. e2—e3 d7—d5 5.
Cb1—c3 Nf8—e7 6. a2—a3 0—0 7. Nf1—
d3 c5:d4 8. e3:d4 d5:c4 9. Nd3:c4 Cb8—
d7 10. 0—0 Cd7—b6 11. Ne4—a2 Nc8—d7
12. Cf3—e5 Ta8—c8 13. Dd1—f3 Nd7—c6
14. Ce5:c6 Tc8:c6 15. Tf1—d1 Cf6—d5
16. Cc3—e4 Cb6—c4 17. Ce4—c5 Ne7:c5
18. Na2:c4 Nc5—b6 19. Nc4—b5 Tc6—d6
20. Nc1—e3 a7—a6 21. Nb5—a4 f7—f5
22. Td1—d3 Cd5:e3 23. f2:e3 f5—f4 24.
Tal—d1 e6—e5 25. Df3—e4 Dd8—e7 26.
h2—h3 f4:e3 27. Td3:e3 Tf8—d8 28.
Na4—b3+ Rg8—h8 29. Rg1—h1 Nb8:d4
30. Te3—f3 Td6—f6 31. Nb3—c2 g7—g6
remiză (=).

80. GAMBITUL DAMEI

B. Sliwa

A. O'Kelly

1. d2—d4 Cg8—f6 2. Cg1—f3 d7—d5
3. c2—c4 e7—e6 4. Cb1—c3 c7—c5 5.
c4:d5 Cf6:d5 6. e2—e4 Cd5:c3 7. b2:c3
c5:d4 8. c3:d4 Nf8—b4+ 9. Nc1—d2
Nb4:d2+ 10. Dd1:d2 0—0 11. Nf1—c4
Cb8—c6 12. 0—0 b7—b6 13. Tal—c1

Nc8—b7 14. Tf1—d1 Ta8—c8 15. Dd2—e3 Dd8—f6 16. Nc4—d3 Df6—h6 17. Nd3—b1 Dh6:e3 18. f2:e3 Cc6—e7 19. a2—a3 Tc8:c1 20. Td1:c1 Tf8—c8 21. Tc1:c8 Ce7:c8 22. e4—e5 Cc8—e7 23. Rg1—f2 Ce7—d5 24. Nb1—e4 h7—h6 25. Cf3—d2 Rg8—f8 26. Cd2—c4 Nb7—c6 27. Cc4—d6 Cd5—e7 28. Ne4—d3 Nc6—d7 29. g2—g3

Ce7—c8 30. e3—e4 Rf8—e7 31. Cd6:c8 + Nd7:c8 32. Rf2—e3 Nc8—d7 33. Nd3—c4 Re7—d3 34. h2—h4 Rd8—c7 35. d4—d5 b6—b5 36. Nc4—b3 Rc7—b6 37. Re3—d4 a7—a5 38. Nb3—c2 Nd7—c8 39. Nc2—d1 a5—a4 40. Nd1—c2 Nc8—d7 41. Nc2—b1 Nd7—e8 remiză (=).

RUNDA IX

81. Barda — Sliwa	1 — 0
82. Spasski — Szabó St.	1 — 0
83. Smislov — Stoltz	1 — 0
84. Ciociltea — Sajtar	1 — 0
85. Boleslavski — Toluş	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
86. O'Kelly — Filip	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
87. Szabó L. — Barcza	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
88. Golombek — Reicher	1 — 0
89. Petrosian — Rădulescu	1 — 0
90. Milev — Troianescu	1 — 0

81. PARTIDA SPANIOLĂ

O. Barda

B. Sliwa

1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Na4 d6

Cu ultima mutare negrul alege așa-zisa apărare Steinitz întirziată sau „îmbunătățită” cum o numește marile maestru Keres, deoarece în ea mutarea 3... a6 poate să se arate în multe cazuri folositoare. În poziția după 4... d6 albul are la dispoziție un număr mare de continuări.

5. c3

Albul alege mutarea cea mai uzitată, care pregătește înaintarea d2-d4 și retragerea eventuală a nebulului de la a4.

5... Nd7

Un interesant sistem de dezvoltare, independent de celelalte variante, care dă un caracter extrem de tăios jocului, este 5... f5, varianta Siesta, care ar putea, după părerea lui Keres, să pună la îndoială mutarea 5. c3. Analizele sah'iste au arătat totuși, în ultimul timp, că în această variantă încă nu a fost spus ultimul cuvânt al teoriei. Iată un exemplu de cum poate continua jocul în această variantă: 6. e:f5 N:f5 7. 0-0 (cont nuarea

lui Panov jucată contra lui Levenș în al XVI-lea Campionat al U.R.S.S.) 7... Ne7 8. d4 e4 9. d5! e:f3 10. d:c6 b5 11. Nb3 f:g2 12. Tel cu atac pentru alb (Aronin-Coplov, al XVII-lea campionat al U.R.S.S.).

6. d4

Mai pasiv este 6. d3 la care negrul răspunde 6... g3 și Ng7 cu joc bun.

6... Cge7

Un sistem mai puțin analizat. Intenția negrului este de a continua după 7. 0—0 cu 7... h6 8. Cbd2 cu contra-joc puternic pe flancul regelui, de exemplu 8... g5 9. d:e5 d:e5 10. Tel Cg6 11. Cf1 g4 12. C3d2 b5 13. Nb3 Nc5 cu avantaj pentru negru (Sergeant-Rubmște'n, 1930). Mai slab este 7. d4 Cg6 8. d5! Cb8 9. N:d7+ C:d7 10. c4 Ne7 11. Cc3 h6 12. Ne3 Ng5! 13. C:g5 h:g5 14. g3 Cf4!! cu joc foarte bun pentru negru (Pietzsch-Dr. Troianescu, București 1951).

7. Nb3!

Se amenință Cg5. Sistemul h6 și Ce7—g6 are dezavantajul esențial de a slăbi punctul d5 pe care albul poate instala cu succes un cal.

7... h6 8. Ne3 Cg6

Nu mergea 8... g5 pentru că la aceasta ar fi urmat, decisiv, 9. N:g5! h:g5 10. C:g5 d5 11. e:d5 Ca5 12. d6! C:b3 13. D:b3 Cd5 14. C:f7 R:f7 15. d:c7 D:c7 16. D:d5+ Ne6 17. Df3+ Re8 18. d5 Nf7 19. Cd2 cu mare avantaj pentru alb. Intr-o partidă Gheller-Bondarevsk) (Szczawno-Zdroj 1950) albul a jucat 8. Ch4 și după 8... Ca5 9. Nc2 g5 10. Cf5 C:f5 11. e:f5 Df6 12. 0—0 Cc6

13. Df3 0—0—0 și negrul a stat mai bine.

9. Cbđ2 Ne7 10. Cfl 0—0 11. Cg3 Te8 12. 0—0 Nf8

Albul stă bine, p'esele sale ocupînd cîmpurile cele mai bune. Mai bine era 12... Ng5! jucînd la ideea de a ocupa cîmpul f4.

13. Cd2

Amenința 14. f4!

13... Cf4 14. N:f4 e:f4 15. Dh5!

O mutare bună. Dama colaborează activ la vîitoarea presiune pe cîmpul f7.

15... De7 16. Ce2 Df6 17. g3! g6 18. Df3 Nh3 19. Tfe1 h5.

Negrul p'erde un p'on fără nici un fel de compensație.

20. C:f4 Ng4 21. Dd3 Ce7

Pentru a apăra venirea calului pe d5.

22. h3 Ne8 23. Te3 Dg7 24. Tf3

Continuă să mărească presiunea pe cîmpul slab f7.

24... Rh8 25. Dc4 d5

Negrul pierde încă un p'on forțat, pentru că la 25... Rg8 ar fi urmat 26. Ch5 g:h5 27. D:f7+ D:f7 28. N:f7+ și N:e8 cu poziție câștigată.

26. D:c7 d:e4 27. C:e4 Cf5 28. Cg5!

Continuînd să-și valorifice avansul de dezvoltare, albul joacă foarte a-

gresiv căutînd să folosească slăbiciunile poziției negre.

28... Te7 29. Db6 Cd6

Negrul speră cu această mutare să apere înșfîșit cîmpul f7. Albul însă termină partida printr-un frumos sacrificiu de damă care răstoarnă apărarea negrului.

30. D:d6! Te1+ 31.T:e1 N:d6 32.Te8+ Nf8 33. T:f8+ și negrul a cedat pentru că la 33... D:f8 albul, după 34. C:g6+, rămîne cu suficient material în plus pentru câștig (1—0).

82. GAMBITUL DAMEI

B. Spasski

St. Szabó

1. d4 d5 2. e4 e6 3. Cc3 c6 4. Cf3 d:c4

S-a ajuns la varianta Notteboom cu joc tăios pentru ambi adversari.

5. a4 Nb4 6. e4? O mutare cam îndrăzneală. Mutarea mai sigură și mai obișnuită este 6. e3.

6... b5 7. Dc2? O mutare dubioasă și rar jucată. De obicei se joacă aici 7. Nd2.

7... Cf6 8. Ng5 N:c3+ 9. b:c3 h6?

Mutarea corectă ar fi fost 9... Dc7 întrucît 10. N:f6 g:f6 este în favoarea negrului, iar dacă 10. Nh4 atunci 10... Nb7 și la 11. Ng3 urmează 11... Dc8 cu joc foarte bun pentru negru.

10. Nh4 g5? Indicat era și aici 10... Dc7 și la 11. Ng3 atunci 11... De7.

11. Ng3 a6. Amenința câștig de pion prin 12. a:b5 c:b5 13. N:b8 T:b8 și 14. T:a7.

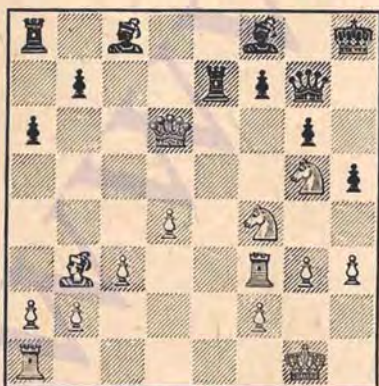
12. Ne2 Nb7 13. h4 g4 14. Cd2 Ch5 15. Ne5!

Forțat, fiindcă după 15. N:g4 C:g3 16. f:g3 Tg8 poziția flancului alb devine foarte slabă.

15... Tg8 16. Tbl! De7

Pentru a preîntîmpina 17. N:c4 negrul nu are nici o apărare satisfăcătoare.

17. N:c4!! Cd7. La 17... b:c4 urmează 18. C:c4 cu atac distrugător.

Poziția după 30. D:d6!

18. Ng3 Cb6 19. a:b5 c:b5 20. Nd3 C:g3 21. f:g3 De7! 22. Rf2 Te8, Era de considerat și rocada mare cu presiune asupra coloanei „d”.

23. Thel e5 24. Cb3 Tg6 25. d5 Ca4?

Era mai bine 25... Cc4 pentru a putea exercita presiune și pe mai departe asupra punctului c3. La 26. Nc4 urmează 26... D:c4 27. Ca5 Dc5+ urmat de 28... Na8.

26. c4 b:c4 27. N:c4 Db6+ 28. Re2 Tf6 29. Tf1 T:f1 30. R:f1 De3 31. Ca5 Cb6! 32. Db2! La 32. C:b7 urmează C:c4 și negrul stă mai bine.

32... C:c4 33. C:c4 T:c4 34. D:e5+ Rd8.

35. Dd6+ Re8 36. De5+ Rd8 37. Df6+ Re8??

La 37... Rc8 partida este remiză fiindcă 38. Rh1 Rc7 39. d6+ Rc6 40. De8+ Rc5 41. De5+ Rc6 nu dă nimic albului. Gafa negrului se datorește crizei de timp.

38. Dh8+ Rd7 39. T:b7+ Te7 40. T:c7 R:c7 41. De5+ Rb6.

41... Rd7 dădea șanse serioase de remiză.

42. Db8+ Ra5. La 42... Dc5 ar fi urmat 43. Da7+ cu câștig de damă.

43. De7+ Rb4 44. d6 Dd3+ 45. Rg1 D:g3 46. Db6+ Rc3 47. Dc5+ Rb3 48. Dd5+ Rc3 49. De5+ Rb3 50. Df5! De1+.

La 50... D:d6 urmează 51. Dd5+ D:d5 52. e:d5 și albul câștigă.

51. Df1 D:h4 52. d7 g3 53. Dd3+ Rb2 54. Dd4+ Rc2 55. d8D și negrul cedează pentru că se interpune dama la g1. (1—0).

83. APĂRAREA NIMZOVICI

V. Smislov

G. Stoltz

1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cc3 Nb4 4. e3 d6 5. Cge2!

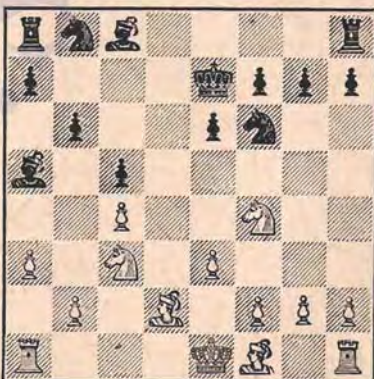
Mutarea aceasta este mai bună decât 5. Nd3, cum a jucat Sajter în partida cu Barda. (Nr. 37).

5... e5 6. d:e5 d:c5 7. D:d8+ R:d8 8. Nd2 Re7 9. Cf4.

În poziția aceasta, în partida L. Szabó—Stoltz (runda 7-a. Nr. 66) L. Szabó a continuat cu 9. a3. În legătură cu mutarea aceasta și în general cu deschiderea, vezi și articolul teoretic (pag. 64).

9... b6 10. a3 Na5

Având în vedere sacrificiul de pion care urmează, aci era mai bine pentru negru să fi jucat 10... N:c3.

11. b4!

Cu ajutorul acestui sacrificiu temporar de pion albul forțează trecerea într-un final deosebit de interesant, în care datorită formării unei mase de pioni centrali are un avantaj incontestabil.

11... c:b4 12. a:b4 N:b4 13. Ccd5+ C:d5 14. C:d5+ e:d5 15. N:b4+ Rf6.

Acum negrul nu poate juca 15... Re6 pentru a apăra pionul d5 deoarece urmează 16. c:d5+ R:d5 17. Ne2 Nf5 18. Nf3+ Ne4 19. Td1+ și albul câștigă.

16. c:d5

Cu aceasta combinația albului s-a terminat. Iată cum apreciază marele maestru Smislov poziția rezultată (în revista „Șahmatî v SSSR” Nr. 5/1953).

„Astfel, albul a restabilit echilibrul material, obținând dominația în centru. Superioritatea de pionii a adversarului pe flancul damei nu are nici o importanță serioasă, deoarece negrul a rămas în urmă cu dezvoltarea și trebuie să se îngrijească în primul rând de siguranța regelui său”.

16... Nb7 17. Nc3+ Re7 18. Nb4+ Rf6 19. 0—0—0!

Găsirea acestei mutări constituie un moment important în desfășurarea întregii partide. Orice întârziere în desfășurarea ofensivei albului ar fi putut da negrului posibilitatea de a-și consolida poziția. De aceea albul trebuie să acționeze energic și rapid. Prin 19. 0—0—0 albul își mobilizează forțele, iar regele său va juca un rol important în întârzierea înaintării pionilor negri pe flancul damei.

19... Na6 20. Td4 h5 21. Rb2 N:f1 22. T:f1 Ca6 23. Nc3 Ce5!

Negrul se apără cu ingeniozitate. Ca în multe alte cazuri amenințarea albului (șahul prin descoperire) este mai tare decât execuția; de exemplu: 24. Tg4+ Re7 25. T:g7 Ca4+ 26. Rb3 C:c3 27. R:c3 Rf6 și deși are un pion în minus, negrul are șanse de remiză în finalul de turnuri.

24. e4! Thc8 25. f4 a5 26. f5! b5 27. d6 Rg5

La 27... Ca4+ albul ar fi răspuns 28. T:a4+ T:c3 29. R:c3 b:a4 30. Rd4 Te8 31. e5+ T:e5 32. d7, etc.

28. e5

Înaintarea masei de pionii albi este combinată cu amenințări de mat care stînjinesc pe negru în alegerea celui mai bun plan de apărare. N:ci acum nu mergea 28... Ca4+ 29. T:a4 b:a4 30. Nd2+ Rg4 31. Tf4+ Rg5 32. d7 după care pionii liberi ai albului decid jocul

28... Rh6 29. d7 Td8 30. e6! f:e6 31. f:e6 C:e6 32. Td6 Rh7 33. Tf7.

Desigur și 33. T:e6 ar fi câștigat, dar mutarea din partidă este mai tare.

33... Rg8 34. Te7 Ce5 35. N:g7 T:d7

Negrul dă o figură, dar aceasta nu face decât să prelungească agonia. Nu mergea 35... Ta6 din cauza 36. T:a6 C:a6 37. Te8+, iar alte apărări împotriva amenințării Th6 nu existau.

A mai urmat:

36. Td:d7 C:d7 37. T:d7 Te8 38. Nh6 Te6 39. Ng5 Te4 40. g3 Tb4+ 41. Rc3 Te4+ 42. Rd3 Tb4 43. Nf6 a4 44. Tg7+ Rf8 45. Ne7+ R:g7 46. N:b4 negrul cedează (1—0).

84. APĂRAREA SICILIANĂ

V. Ciocîltea

J. Sajtar

1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Ce3 a6 6. f4. Albul alege cel mai bun sistem de joc împotriva variantei Opocensky.

6... De7 7. Nd3 e5 8. Cf3 Ne7 9. 0—0 Ne6 10. De2 0—0 11. f5. Cu aceasta, albul trece la acțiuni ofensive pe flancul regelui și le va continua cu deosebită energie și inventivitate.

11... Nc8 12. a4. Mutare avînd ca scop să prevină înaintarea b7—b5. Înainte de a desfășura atacul, trebuie consolidat flancul damei pentru a nu lăsa aci contrașanse negrului.

12... b6 13. Cd5 C:d5 14. e:d5. Acum albul a obținut o importantă diagonală de atac pentru nebulul din d3.

14... Nb7 15. c4 Cd7 16. Ne3 a5. Necessar, deoarece cu b2—b4 și Df2 albul amenința să înceapă o presiune și pe aripa damei. Poziția activă pe care o ocupă piesele albe face ca jocul negrului să devină din ce în ce mai

greu. Cu mutarea următoare albul deslănțuie atacul asupra rocadei.

17. g4 Cc5 18. Nc2 f6. Prin aceasta să slăbesc cimpurile albe din zona rocadei negrului.

19. Rh1 Tac8 20. b3 Nd8 21. g5 f:g5. Se amenința 22. g6! cu aducerea ulterioară a damei la h5.

22. C:g5 N:g5 23. N:g5 Cd7 24. Tad1. Impotriva amenințării negrului 24... N:d5+, pe care acesta o repetă la mutarea următoare.

24... Cf6 25. Nb1 Tb8. Negrul încearcă să-și regrupeze figurile așezându-le pe poziții mai bune, dar atacul albului se desfășoară mult mai repede. Acum figurile grele intră în acțiune pe aripa regelui.

26. Tg1 Rh8 27. Ne3 Nc8 28. Tg5 Tf7 29. Tdg1 Dd8 30. Df2 Nd7 31. Dh4 Ne8. Altfel ar fi urmat frumos 32. Tg6!, care împreună cu Ng5, destrăma poziția regelui negru. Totuși și acum lipsesc apărările eficace.

32. T5g3 De7 33. Nh6!

O mutare foarte frumoasă care duce forțat la câștigul damei negre pentru turn și nebun. Evident nebunul nu poate fi luat, deoarece ar urma 34. D:f6+ și 35. Tg8 mat.

33... Nd7 34. Ng7+ T:g7 35. T:g7 D:g7 36. T:g7 R:g7. În continuare a-

vantajul material obținut de alb se va dovedi suficient pentru victorie.

37. Nd3 Rf7 38. Dh6 Tg8 39. De3 e4 40. Ne2 N:f5 41. Df4. Fără îndoială, albul preferă să ia pionul din d6.

41... Nh3 42. D:d6 e3. Negrul a pregătit o rețea de șah etern cu Ng2+ și Nh3+.

43. Dc7+. Mai întâi un șah! Necessar pentru a împiedica venirea turnului la e8 și pregătind în același timp înaintarea pionului și sâu trecut. Poziția negrului nu mai poate rezista.

43... Rf8 44. Nf3 Tg7 45. Df4! Tf7 46. Dh6+ și negrul cedează, deoarece pierde o figură (1-0).

85. INDIANA VECHIE

I. Boleslavski

A. Toluș

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 d7-d6 3. Cb1-c3 e7-e5 4. Cg1-f3 Cb8-d7 5. e2-e4 g7-g6 6. Nf1-e2 Nf8-g7 7. 0-0 0-0 8. Tf1-e1 c7-c6 9. Ne2-f1 Tf8-e8 10. h2-h3 e5:d4 11. Cf3:d4 d6-d5 12. c4:d5 c6:d5 13. e4:d5 Te8:e1 14. Dd1:e1 Cd7-b6 15. Nc1-g5 Cb6:d5 16. Ta1-d1 Cd5:c3 17. b2:c3 Nc8-d7 18. Nf1-c4 Dd8-e8 19. Del:e8+ Nd7:e8 20. Td1-e1 Ta8-c8 21. Nc4-b3 Rg8-f8 22. Te1-e3 a7-a5 23. Te3-f3 Cf6-e4 24. Cd4-e6+ Rf8-g8 25. Tf3-e3 Ce4:g5 26. Ce6:g5 Ng7-h6 27. Te3:e8+ Tc8:e8 28. Nb3:f7+ Rg8-f8 29. Nf7:e8 Nh6:g5 30. Ne8-a4 Ng5-f6 31. c3-c4 Nf6-d4 32. Rg1-f1 b7-b6 33. g2-g3 g6-g5 remiză (=).

86. APĂRAREA SICILIANĂ

A. O'Kelly

M. Filip

1. e2-e4 c7-c5 2. Cg1-f3 e7-e6 3. d2-d4 c5:d4 4. Cf3:d4 Cg8-f6 5. Cb1-c3 d7-d6 6. Nf1-e2 a7-a6 7. 0-0 Dd8-c7 8. Nc1-e3 Nf8-e7 9. f2-f4 0-0 10. Dd1-e1 b7-b5 11. a2-a3 Nc8-b7 12. Ne2-f3 Cb8-d7 13. Ta1-d1 Cd7-c5 14. Ne3-c1 Tf8-d8 15. Rg1-h1 Ta8-c8 16. Del-e2 d6-d5 17. e4:d5

Cf6:e4 18. Cc3:e4 d5:e4 19. Nf3:e4
C5:e4 20. Nc1—e3 Nb7—d5 21. De2—f2
Nd5—c4 22. Tf1—e1 f7—f5 remiză (=).

87. GAMBITUL DAMEI

L. Szabó

G. Barcza

1. d2—d4 Cg8—f6 2. c2—c4 e7—e6 3.
Cg1—f3 d7—d5 4. Cb1—c3 c7—c5 5.
c4:d5 Cf6:d5 6. e2—e4 Cd5:c3 7. b2:c3
c5:d4 8. c3:d4 Nf8—b4 + 9. Nc1—d2
Nb4:d2 + 10. Dd1:d2 0—0 11. Nf1—e2
Cb8—c6 12. 0—0 e6—e5 13. d4—d5
Nc8—g4 14. d5:c6 Dd8:d2 15. Cf3:d2
Ng4:e2 16. c6:b7 Ta8—b8 17. Tf1—b1
Tf8—d8 18. Tb1—b2 Ne2—a6 19. Ta1—b1
Td8—d7 remiză (=).

88. INDIANA PANOV

H. Golombek

Em. Re'cher

1. d2—d4 Cg8—f6 2. Cg1—f3 g7—g6
3. Cb1—c3 c7—c5 4. d4—d5 d7—d6 5.
e2—e4 Nf8—g7 6. Nf1—e2 0—0 7. 0—0
Cb8—d7 8. h2—h3 a7—a6 9. a2—a4
Dd8—c7 10. Nc1—g5 h7—h6 11. Ng5—e3
b7—b6 12. Cf3—d2 Tf8—d8 13. f2—f4
Cd7—f8 14. Cd2—c4 Ta8—b8 15. e4—e5
Cf6—d7 16. e5:d6 e7:d6 17. f4—f5 g6—g5
18. Rg1—h1 Cf8—h7 19. Dd1—d2
Cd7—e5 20. h3—h4 Ce5:c4 21. Ne2:c4
Ng7:c3 22. Dd2:c3 f7—f6 23. Nc4—e2
Dc7—f7 24. Dc3—d2 Td8—e8 25. Ne3—g1
Nc8—b7 26. c2—c4 Te8—e4 27. Ng1—f2
Tb8—e8 28. Ne2—d3 Te4—e7 29. Ta1—e1
Ch7—f8 30. Nf2—g3 Te7:e1 31. Tf1:e1
Te8:e1 32. Dd2:e1 Df7—d7 33. b2—b3
Nb7—c8 34. De1—e2 Rg8—g7 35. Rh1—g1
Rg7—f7 36. De2—e6 + Dd7:e6 37. f5:e6 +
Rf7—e7 38. h4:g5 h6:g5 39. Rg1—f2
Nc8:e6 40. d5:e6 Cf8:e6 41. Nd3—e2
Ce6—d4 negrul cedează (1—0).

89. GAMBITUL DAMEI

T. Petrosian

M. Rădulescu

1. d2—d4 Cg8—f6 2. c2—c4 e7—e6 3.
Cg1—f3 d7—d5 4. c4:d5 e6:d5 5. Cb1—c3

Nf8—e7 6. Dd1—c2 Cb8—d7 7. Nc1—f4
c7—c6 8. e2—e3 Cd7—f8 9. Nf1—d3
Cf8—e6 10. Nf4—e5 Ne7—d6 11. 0—0—0
Nd6:e5 12. Cf3:e5 Dd8—e7 13. g2—g4
Ce6—c5 14. Nd3—e2 Cc5—e4 15. Cc3:e4
Cf6:e4 16. Ne2—d3 Nc8—e6 17. f2—f3
Ce4—d6 18. Nd3:h7 0—0—0 19. Nh7—d3
Rc8—b8 20. Rc1—b1 Td8—c8 21. Td1—c1
De7—c7 22. h2—h4 f7—f6 23. Ce5—g6
Th8—e8 24. g4—g5 Dc7—d7 25. g5:f6
g7:f6 26. h4—h5 Ne6—f5 27. Tc1—d1
Nf5:d3 28. Dc2:d3 Dd7—h7 29. e3—e4
Dh7—h6 30. e4—e5 f6:e5 31. d4:e5
Cd6—c4 32. f3—f4 Tc8—c7 33. e5—e6
Cc4—d6 34. a2—a3 Tc7—h7 35. Rb1—a2
Dh6—g7 36. f4—f5 Dg7—f6 37. Dd3—f3
Rb8—c7 38. Td1—f1 c6—c5 39. h5—h6
Df6—d4 40. Th1—h4 Dd4—f6 41. Df3—f4
Rc7—c6 42. Cg6—e5 + negrul cedează
(1—0).

90. APĂRAREA SICILIANĂ

Z. Milev

O. Troianescu

1. e2—e4 c7—c5 2. Cg1—f3 d7—d6 3.
Nf1—b5 + Cb8—c6 4. 0—0 a7—a6 5.
Nb5:c6 + b7:c6 6. d2—d4 c5:d4 7. Dd1:d4
e7—e5 8. Dd4—d3 Nf8—e7 9. Tf1—d1
Nc8—e6 10. c2—c4 Dd8—c7 11. Cb1—c3
h7—h6 12. b2—b3 Cg8—f6 13. Nc1—a3
c6—c5 14. Cf3—d2 0—0 15. Cd2—f1
Tf8—b8 16. Cf1—e3 Ne7—f8 17. f2—f3
Dc7—d8 18. Na3—c1 Cf6—e8 19. Ce3—f5
Rg8—h7 20. Nc1—d2 g7—g6 21. Cf5—e3
Ce8—c7 22. Td1—f1 Ta8—a7 23. Ta1—b1
Ta7—b7 24. Cc3—e2 Cc7—e8 25. Rg1—h1
Nf8—g7 26. g2—g3 Ce8—f6 27. Nd2—c2
Dd8—e7 28. Tb1—d1 Tb7—b6 29. Nc3—a5
Tb6—c6 30. Ce2—c3 Tb8—a8 31. Td1—d2
h6—h5 32. f3—f4 Ne6—h3 33. Tf1—f2
Ta8—e3 34. f4—f5 g6—g5 35. Cc3—d5
De7—b7 36. Cd5:f6 + Ng7:f6 37. Ce3—d5
Nf6—e7 38. Dd3—f3 g5—g4 39. Df3—e3
f7—f6 40. Td2—d3 Rh7—g7 41. Td3—d1
negrul cedează (1—0).

RUNDA X

91. Toluş — Rădulescu	1 — 0
92. Troianescu — Petrosian	0 — 1
93. Sajter — Milev	1 — 0
94. Szabó St. — Smislov	1/2 — 1/2
95. Reicher — Szabó L.	0 — 1
96. Filip — Barda	1 — 0
97. Boleslavski — O'Kelly	1/2 — 1/2
98. Barcza — Spasski	1/2 — 1/2
99. Stoltz — Ciociltea	0 — 1
100. Sliwa — Golombek	1 — 0

91. INDIANA REGELUI

A. Toluş M. Rădulescu

1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Cc3 Ng7 4. e4 d5 5. f4! e5!

Prin acest atac imediat asupra centrului alb, negrul caută să folosească slăbiciunea momentană a celor patru pionii prea curind avansați.

6. d:e5

Alt fel de a vedea lucrurile este înaintarea 6. d5, după care negrul trebuie să acționeze pe coloana „b” prin Ca6, Cc7 apoi a6 și b5, iar albul să prepare străpungerea prin e4-e5, după Cf3, Nd3 0-0 și Te1.

6... Da5 7. Nd2 D:c5 8. b4!?

În acest moment mutarea albului nu este tocmai potrivită din cauza 8... D:b4 9. Cd5 Dc5 10. Ne3 Da5+, însă dacă după 8... D:b4 9. Cf3, nu merge 9... 0-0 pentru că Cd5 atacă simultan dama și pionul din e7.

8... Dc6 9. Nd3 0-0 10. Cf3 Ne6 11. Te1 Dd7

Manevra damei prin c6-d7, combinată cu Ne6-g4, are scopul de a lua în stăpânire cîmpul d4 și s-a dovedit corespunzătoare poziției.

12. 0-0 Ng4 13. h3 N:f3 14. D:f3 Cc6 15. Ce2

Pentru a neutraliza cîmpul d4.

15... e5

Probabil era mai bine 15... Ce8 cu tendința c7 și e6, atacînd consecvent importantul cîmp d4 cu p.eșele minore.

16. f5 Tae8

Obiectivul: pionul e4, după schimbul de cai pe d4.

17. g4 g:f5 18. g:f5 Cd4!

Acțiune în centru pentru a echilibra avantajul strategic al albului pe coloana „g”.

19. C:d4 e:d4 20. Rh1 Rh8 21. Tg1 Tg8 22. Tg2 b5!

Un sacrificiu de pion pentru a putea ataca centrul cu d5.

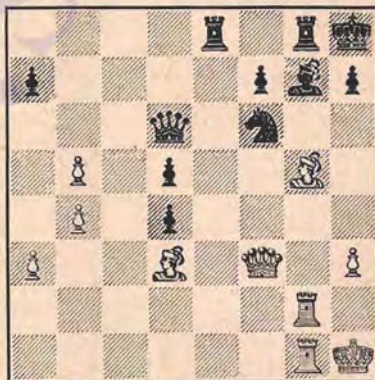
23. e:b5 d5 24. e5

Pentru a ocupa cu tempo coloana „g”. După 24. e:d5 D:d5 albul nu are cîmpuri satisfăcătoare cu dama și trebuie să schimbe: 25. D:d5 C:d5 26. Ne4 Te5 (nu ...Ce3 27. N:f7 C:g7 28. N:e6 T:e8 29. R:g2 Te2+ 30. Rf3 T:d2 31. Tc8+ Nf8 32. T:f8+ Rg7 33. b6! a:b6 34. Tb8 și albul stă la ciștișig) 27. Tf2 Tg8 sau Tgc8 și negrul are un atu important în pionul d4.

24... T:e5 25. Tg1 T5e8

Se amenința 26. T:g7 T:g7 27. T:g7 R:g7 28. Dg3+

26. Ng5 Dd6 27. a3 Ce4 28. f6! C:f6? Mai bine 28... N:f6! 29. N:e4 N:g5 30. N:d5 Te3! cu avantaj pentru negru.

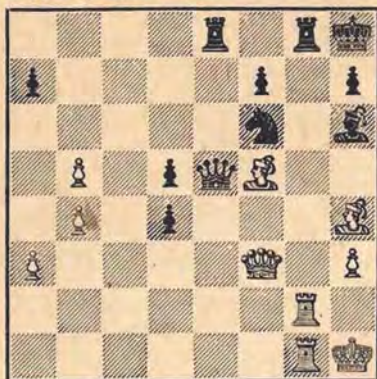

29. Nf5 De5 30. Nh4! Nh6? Trebuia jucat 30... d3! 31. N:d3 Ce4! (vezi diagrama din pag. 154, coloana 1-a).

31. N:f6?

31. Ng6!! Ce4 32. N:f7 T:g2 33. D:g2 și amenințarea de mat pe g5 este fatală.

31... D:f6 32. T:g8+ T:g8 33. T:g8+ R:g8 34. N:h7+ Rg7 35. D:f6+ R:f6 36. a4 Nf8 37. a5 Nd6?

Criza de timp! Se obține remiza cu: 37... N:b4 38. b6 Nc5! 39. b7 Nd6 40. a6 Re7.

38. Rg2 Re5? (Idem N:b4) 39. Rf3 d3? 40. N:d3 Rd4??

Ultima mutare pină la controlul timpului și... ult' ma greșeală: 40... N:b4 încã asigura remiza.

41. b6 a:b6 42. a6 Nb8 43. h4! Re5 și negrul cedează la întrerupere deoarece după 44. h5 Rf6 45. h6, regele negru nu mai are mutări și albul pătrunde cu regele în mod decisiv pe flancul damei (1—0).

92. INDIANA REGELUI LA ALB

O. Troianescu

T. Petrosian

1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d3

Albul arată intenția de a juca indiana regelui cu albul. Este un fel „elastic” de a trata deschiderile, chiar conducătorul negrelor fiind un adept al acestui fel de a trata începuturile de partidă.

3... Cc6 4. Cbd2 g6 5. g3 Ng7 6. Ng2 Albul a realizat gruparea pieselor caracteristică indiane regelui.

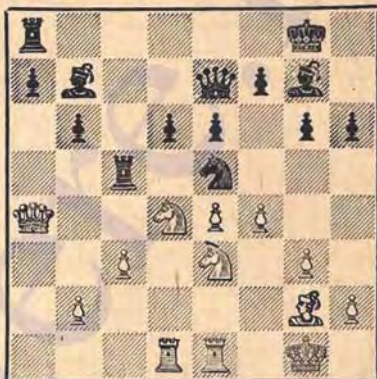
6... e6 7. 0-0 Cge7 8. Te1 0-0 9. c3 b6 Poate mai energic, deși nu fără riscuri, era f5 și e5.

10. Cf1 Na6 11. d4 c:d4 12. C:d4

După cum comentează Petrosian în Nr. 5 al revistei Sahmatî v. SSSR 1953, el avea intenția ca la 12. c:d4 să joace 12... e5! cu joc foarte bun.

12... Ce5 13. Ng5! (Previne 13... Cd3? 14. Cc6 și albul stă mai bine).

13... h6 14. Da4! Nb7 15. N:e7 D:e7 16. Tad1 Tfc8 17. Ce3 Te5 18. f4

18... Cc6?

Tot în Nr. 5 al revistei Sahmatî v. SSSR 1953, Petrosian comentează în felul următor această mutare: negrul s-a ferit de mutarea 18... b5! neplăcându-i varianta 19. C:b5 Nc6 20. f:e5 N:b5 (Rău ar fi 20... N:e5 21. c4 a6 22. b4 a:b4 23. Dc2 și albul stă mai bine) 21. e:d6 N:a4 22. d:e7 N:d1 23. T:d1 cu o poziție excelentă a albului, totuși, zice marele maestru sovietic, după 18... b5! 19. C:b5 Nc6 20. f:e5 T:e5 negrul ar fi scăpat de griji. Noi nu suntem de aceeași părere, deoarece după 21. Da6! N:b5 (forțat) 22. D:d6, albul rămîne cu un pion în plus și mai tîrziu își poate face doi pioni liberi legați pe flancul damei.

19. C:c6?

Albul scapă o simplă continuare de câștig: 19. Cb3 b5 20. Da3 b4 21. Da4! (Slab ar fi 21. c:b4 Tb5 22. Cc2 a:b4) b:c3 22. C:c5 d:c4 23. e5! și albul stă mai bine. Acum negrul a scăpat de orice greutate.

19... N:c6 20. Dc2 Td8 21. De2 Db7 22. Cc2

Era mai bine 22. f3. Acum turnul negru intră decisiv în joc.

22... b5 23. Td2 Te4 24. a3 a5 25. Ce3? Provoacă un sacrificiu corect de calitate.

25... T:e4! 26. N:e4 N:e4 27. Cc2 d5 28. Cd4

Era necesară deocamdată punerea în siguranță a regelui alb prin h3 și Rh2.

28... b4 29. c:b4 a:b4 30. a4 Da7 31. Df2! O cursă! După 31... D:a4 32. C:e6! f:e6 33. T:e4 și albul stă mai bine.

31... Te8 32. b3 Nf8!

Intrarea în joc a acestui nebun pe diagonala a7-g1 este decisivă. După 32... Tc3 33. Cb5 D:f2+ 34. R:f2 T:b3 35. a5, albul are foarte serioase contrașanse.

33. Cb5 Da6 34. De2 Db6+ 35. Rf1 Tc3!

Acest al dollea sacrificiu de calitate, pe care albul este obligat să-l accepte, decide definitiv partida în favoarea negrului.

36. C:e3 b:c3 37. Tc2

Ceva mai bine era 37. Td3, deși și atunci 37... Nf5! ar fi câștigat.

37... D:b3 38. Tec1 Nb4 39. g4 N:c2 40. T:c2

După 40. D:c2 Dc4+ și D:f4.

40... D:a4

În această poziție partida s-a întrerupt.

41.f5 (Mutarea din plic) e:f5 42. g:f5 g5 43. h4 (Ceva mai bine era 43. Dd3) Nc5 44. h:g5. Desigur nu 44. Tc3?? Ta1+ și D:c3.

44... Df4+ 45. Re1 Dg3+ 46. Rd1 Dg1+ 47. De1 D:e1+ 48. R:e1 h:g5 49. Re2 (49. T:c3?? Nb4) Nd4 50. Ta2 Rg7 51. Rd3 Ne5! 52. Ta5 Rf6 53. T:d5 R:f5 54. Re3 f6 55. Te5 Rg4 56. Tc4+ Rg3 57. Re4 g4 și albul cedează deoarece după 58. Rf5 Rf3 59. T:g4 Re2 etc. pionul c3 decide (0-1).

93. APĂRAREA GRÜNFELD

J. Sajtar

Z. Milev

1. d4 Cf6 2. e4 g6 3. Cc3 d5 4. e3

Mai energică și cu mai multe șanse

pentru alb este varianta 4. c:d5 C:d5 5. e4 etc.

4... Ng7 5. Cf3 0-0 6. Db3

În afară de această continuare teoretică, se mai poate juca și mutarea lui Makogonov 6. b4!?, la care urmează c6 7. Nb2! și albul d-spune de mai mult spațiu pe flancul damei.

6... e6

Mai exact decât 6... c6 7. Nd2 b6 8. c:d5 c:d5 9. Ce5 și negrul are oarecari greutăți ca să înlăture pericolele legate de slăbiciunea cîmpului c6 și a coloanei „c”.

7. Nd2 b6 8. Ne2 Nb7 9. 0-0 Cbd7 10. Tfd1 Tb8

Albul fiind mai bine dezvoltat, negrul nu se grăbește cu c5. Deoarece albul amenință Tacl și Cb5, este necesară mutarea a4 care însă nu se poate juca imediat din cauza 10... a6 11. c5 Tb8 12. c:b6 c:b6 13. Tacl urmat de Ca4 cu joc bun și trebuie pregătită cu Tb8.

11. Tacl a6 12. c:d5?

Greșit jucat deoarece trece coloana „e” și cîmpul e4 în stăpînirea negrului. Trebuia 12. Ne1 menținînd tensiunea în centru.

12... e:d5 13. Ca4

Necesar pentru a împiedica c5 — și eventual c4 — după care negrul obține un centru puternic de pionii atirnați sau majoritatea pe aripa damei.

13... Te8 14. Tc2 Ce4 15. Nb4 a5 16. Ne1

Desigur nu 16. Na3 din cauza c6 și b5. Acum negrul este nevoit să renunțe la c5 și să treacă la atac pe aripa regelui, unde are mai multe șanse de reușită.

16... c6 17. Cc3 Cd6 18. Tec1 f5 19. Nf1 g5 20. Nd2

Pregătește Ce1 și amenință eventual e4 urmat de N:g5.

20... Ce4 21. Ce1 Nf8 22. C:e4

Această mutare, pe lângă că nu înlătură amenințările Nd6 și Df6-h6, duce la o mai accentuată superioritate pe aripa regelui a negrului; totuși nici alte mutări nu duceau la o apărare satisfăcătoare.

22... f:e4 23. f3 Cf6 24. g3 Nd6 25. Ng2
Nu ajută nici 25. f4 din cauza g:f4 și
negrul obține un atac periculos de-a
lungul coloanei „g” (după 26. g:f4 Rh8)
sau doi pioni liberi (după 26. e:f4 c5
și c4).

25... h5 26. f4 h4 27. Cc3

Nu se poate juca 27. f:g5 pentru că
urmează Cg4 28. h3 h:g3 29. h:g4 D:g5
și negrul câștigă.

27... h:g3 28. h:g3 Rg7 29. Ne1 Th8
30. Ca3 Cg4 31. Cb1 Th2

Amenința T:g2 și Dh8.

32. Td2 b5

Pregătește aducerea damei și turnu-
lui b8 pe coloana „h”.

33. Te2 Df6 34. Cd2 Tbh8 35. Cf1

La alte mutări urmează Dh6 și Th1+

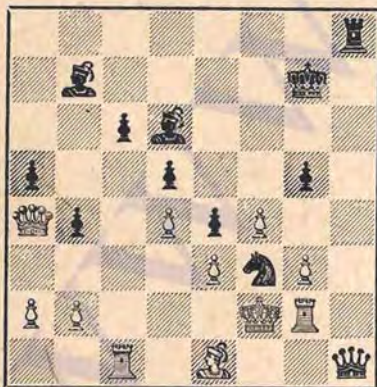
35... T:g2+ 36. T:g2 Dh6 37. Ch2 C:h2
Acum se amenință din nou Cg4 ur-
mat de mat.

38. Dd1 Cf3+

Mult mai simplu ar fi fost 38... Nc8!
amenințând Cg4 sau Ng4-f3 și Cg4, ne-
grul câștigând.

39. Rf2 b4 40. Da4

Cu 40. De2 partida s-ar mai fi lun-
git, fără a pune însă în discuție câș-
tigul negrului. De exemplu: 40. De2
Dh1 41. Nd2 D:g2+ 42. R:g2 Th2+ 43.
Rf1 C:d2+ etc.

Poziția după 40... Dh1

În această poziție negrul în mare
criză de timp a încercat să joace 40...

Nc7 dar nu a mai putut să o facă ina-
inte de căderea stegulețului ceasului
de control și a fost declarat învins
(1—0).

Partida este însă câștigată de negru
prin 40... Dh1! (amenințând D:g2+,
Th2+ și Na6+) 41. D:a5 Th2 42. T:h2
C:h2 43. Re2 Df1+ 44. Rd1 Cf3 urmat
de mat.

94. PARTIDA ITALIANĂ

St. Szabo

V. Smislov

1. e4 e5 2. Cf3 Ce6 3. Ne4 Cf6 4. d3
(Mutare pasivă după care negrul poate
să egaleze jocul cu 4... Nc5 urmat de
d6. Mutarea activă, cu joc tăios, ar fi
fost 4. d4).

4... Nc5 5. 0-0 d6 6. c3 0-0 7. Ng5 h6
8. Nh4 Rh8 (Cu mutarea aceasta negrul
pregătește g7-g5).

9. b4 Nb6 10. a4 a6 11. Cbd2 De7 12.
Nb3 (Albul caută să evite schimbul
nebulului din b3).

12... Ne6 13. Ce4 N:c4 14. N:c4 Cd8
15. a5 Na7 16. d4!! g5 17. d:e5 g:h4 (La
17... C:e4 urmează 18. Ng3 C:g3 19. e:d6
D:d6 20. D:d6 c:d6 21. h:g3 cu joc mai
bun pentru alb).

18. e:f6 D:f6 19. Cd4 Ce6 20. Cf5 Tg8
(Negrul trebuie să joace activ și la
atac pentru a putea contra-balansa
slăbiciunea de pe flancul regelui).

21. Rh1!! (O mutare tentantă, dar
foarte proastă, ar fi fost 21. Dh5 la
care ar fi putut urma 21... T:g2+ și
turnul nu poate fi luat din cauza
Cf4+).

21... Cg7 remiză (=).

După ultima mutare din text par-
tida s-a dat remiză. Din punct de ve-
dere strategic șansele sînt egale. Con-
figurația pionilor albi este mai bună,
fapt care se compensează într-o oare-
care măsură, întrucît coloana g este
în posesia negrului.

95. APĂRAREA SICILIANĂ

E. Reicher

L. Szabo

1. e4 c5 2. Cf3 a6

Scopul acestei mutări este ca negrul

să joace (după d4 c:d4 și C:d4) e5 fără a avea un pion la d6 care să închidă Nf8 ca în variantele Boleslavski sau Opocenski ș. în același timp să împiedice Cdb5 sau Nb5+.

3. d4 c:d4 4. c3!?

Numai așa se explică mutarea a treia a albului care, dacă n-ar fi avut în vedere această jertfă de pion ar fi continuat cu 3. c4. La 4. C:d4 ar fi urmat Cf6 5. Cc3 e5 6. Cb3 Nb4 și eventual d5.

4... d:c3 5. C:c3 d6 6. Ne4 e6

Necesar deoarece se amenința e5 și la d:e5 N:f7+

7. De2

Albul are pentru pionul sacrificat trei timpuri avans și atac la d6, de aceea ni se pare mai exact întâi Nf4 urmat de Dd2 și Td1.

7... Ne7 8. Nf4 Cf6 9. Td1 Cc6?

O greșeală după care negrul ar fi trebuit să piardă. Trebuia 9... Dc7.

10. e5! Ch5 11. Ne1?

Albul continuă o idee bună cu o mutare proastă. Trebuia 11. Ne3! și negrul este silit să joace 11... g6 pentru că la 11... d5 urmează 12. g4 Da5 13. Nb3 Db4 15. g:h5 câștigând o piesă. După 11... g6 albul obține mare avantaj cu 12. e:d6 deoarece la N:d6 urmează 13. Nc5.

11... d5 12. g4 Da5 13. Nb3 Db4 14. g:h5 d4 15. Nd2

Nebunul trebuie să stea pe diagonala c1-h6 de aceea mai bine ar fi fost 15. Dd3 d:c3 16. b:c3 Dg4 17. h6 sau 16... Dc5 17. Nf4 și în schimbul pionilor săi slăbiți albul are atac. După mutarea din text piesele albe nu mai stau bine.

15... d:c3 16. N:c3 Dg4 17. Tg1 D:h5 18. T:g7 Nd7 19. Cd2?

Începutul unei combinații incorecte. 19... D:h2 20. Df3

La 20. De4 urma Dh6 21. Tg3 0-0-0 urmat de Tg8.

20... C:e5 21. D:b7 Nc6 22. Na4

Forțat, intrucit la 22. Db6 urmează simplu Nc5.

22... Cd3+ 23. Re2 Cf4+ 24. Rf1 Dh3+ 25. Re1 Dh1+ 26. Tg1

La 23. Cf1 urma De4+ 27. Ce3 D:a4 și câștigă.

26... D:g1+ 27. Cf1 0-0 28. D:e7 Ng2 29. Dg5+

La 29. Df6 urmează mat prin D:f1+, Dd3+ și Ce2 mat.

29... Cg6 30. Df6 e5

Desigur nu 30... D:f1+? 31. Rd2 Td8+ 32. Re3.

31. Re2 N:f1+ 32. T:f1 Dg4+ 33. Re1 D:a4 și albul a cedat (0-1).

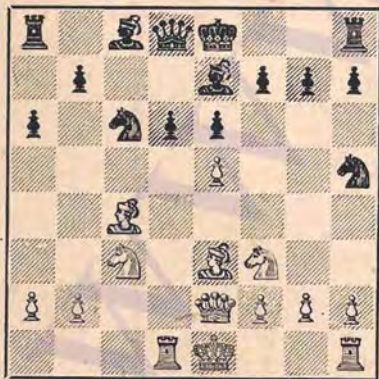
96. PARTIDA ENGLEZĂ

M. Filip

O. Barda

1. e4 Cf6 2. Cc3 d5 3. c:d5 C:d5 4. g3 e5 5. Ng2 Cb6 6. Cf3 Cc6 7. 0-0 Ne7 8. d3 Ne6

Până aici partida este identică, prin intervertire de mutări, cu partida L. Szabo-Apscheneek, Kemerli 1939 și L. Szabo-Pirc, Hastings 1938. Apscheneek a continuat cu rocada după ce a urmat 8... 0-0 9. Ne3 Ng4 (mai bine era Ne6) 10. a4 Nb4 11. a5 C:a5 12. C:e5 Ne6 13. Ca2 Nd6 14. Cc1 N:e5 15. T:a5 cu joc mai bun pentru alb. În a doua partidă, Pirc a continuat după 8... 0-0 9. Ne3 Ng4 10. a4 a5 11. Tc1 Tc8 12. Cb5 Cd5 13. Nc5 N:c5 14. T:c5 N:f3 15. N:f3 Cdb4 16. Dc1 De7 17. De3 Te8 18. Tfcl

Poziția după. 11. Ne3!

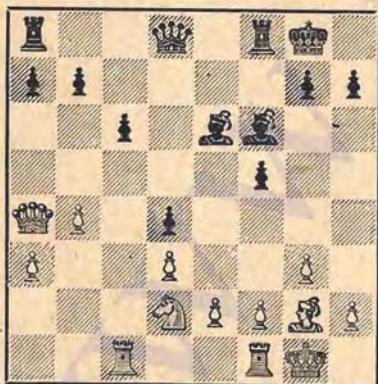
f6 19. T5c4!, dar tot a rămas în deza-vantaj.

9. a3 0-0 10. b4 f5 11. Ne3

După 11. b5 negrul poate răspunde 11... Cb8 și pionul e5 nu poate fi luat d'n cauza 12. C:e5 Dd4 cu câștig de piesă, însă 12. Ne3 Nf6 13. Tc1 ar fi dat albului un joc plin de șanse. De asemenea, după răspunsul 11... Ca5 12. Ne3 etc. albul stă bine.

Cel mai interesant ar fi răspunsul 11... Cd4!? care duce la mari complicații, pe care albul probabil voia să le evite. Dăm câteva variante: 12. C:e5 Cb3? 13. Tb1 Dd4 14. T:b3! D:e5 15. d4 D oriunde 16. Tb1 cu avantaj pentru alb; negrul însă poate juca mai bine: 12. C:e5 Nf6! și acum atît 13. Cf3 C:f3 + 14. N:f3 N:c3 cit și 13. Nf4 g5! cit și 13. f4 Cb3 14. Tb1 Dd4+ sînt greșite. Rămîne deci numai mutarea 15. Cc4, urmat eventual de 13... C:b5 14. C:b5 N:a1 15. Nf4 etc. și jocul este atît de încurcat încît o analiză ar fi mult prea vastă.

11... Nf6 12. Tc1 Cd4 13. Cd2 c6 14. N:d4 c:d4 15. Ca4 C:a4 16. D:a4

16... Nd5

Prin acest schimb negrul se lîpsește de perechea de nebuni și va intra într-un final de nebun contra cal, în care nebunul va fi mult mai slab, mai ales d'n cauza p'ionului d4 postat pe

un cimp de culoarea nebulului și izolat.

17. Tc5 N:g2 18. R:g2 De8

Mai bine era 18... g6 păstrînd pionul f5 După dispariția lui, calul alb va ocupa la e4 o poziție dominantă.

19. Db3+ Rh8 20. T:f5! D:e2 21. Ce4! Tae8 22. h3 Ne7 23. Te5 Df3+ 24. Rg1 Nd8 25. T:e8 T:e8 26. Dc4

Amenința 26... T:e4.

26... h6!

Un sacrific c'u de p'ion pentru a complica jocul. Dacă albul, după 27. D:d4 Nb6 joacă 28. Dc4 atunci negrul prin Td8 recîștigă pionul, iar dacă joacă 28. Dd7 negrul cîștigă part'da prin: 28... Td8! 29. D:b7 T:d3 30. D:c6 (altceva nu există) N:f2+!! 31. Rd2 (31. T:f2 Td1+ urmat de mat sau 31. C:f2 D:c6 32. C:d3 Dc3 33. Tf3 D:a3 cu avantaj) N:g3+ 32. Rg1 Nf2+ 33. Rh2 D:h3 mat. Singura mutare acceptabilă pentru alb ar fi deci 28. Cc5, însă și în acest caz negrul după 27... N:c5 (și nu 27... Td8 28. De4 cu avantaj pentru alb) 28. b:c5 Te2 sau 28. D:c5 D:d3 29. D:a7 Te7 ar fi obținut bune șanse de remiză. Însă albul nu cade în cursă.

27. b5! c:b5 28. D:b5 Tf8 29. De4 Nb6 30. a4 Df5

Dama neagră nu trebuia să părăsească puternica poziție din f3. Indicate erau mutările de așteptare. Prin manevrele următoare negrul ușurează, dacă nu face chiar posibil, albului cîștigul partidei.

31. Db4 Tc8 32. Rg2 Dd5 33. Tb1 Te7 34. Db5 Td7 35. f4

Cu această mutare albul pune în mișcare majoritatea sa de pioni pe flancul regelui, care pînă la urmă va decide.

35... Td8 36. Tb2 Dg8 37. Dh5 De8

Acest schimb de dame este favorabil numai albului.

38. D:e8 T:e8 39. Tb5 Tc8?

O greșeală probabil d'n cauza crizei de timp, care pierde un p'ion. Era necesar Te7.

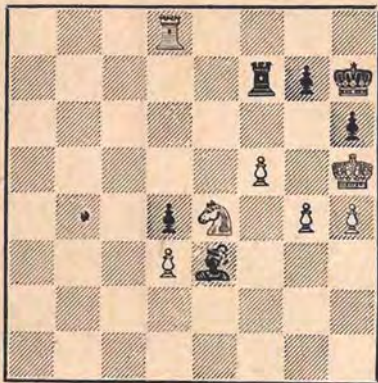
40. a5 Nd8 41. T:b7 N:a5 42. T:a7 Nd2 43. f5

După 43. C:d2, negrul recuștigă piesa cu 43... Tc2.

43... Ne3 44. Rf3 Tf8 45. Rg4 Rg8 46. Rh5 Tf7

Evident că 46... T:f5+ 47. Rg6 Tf8 48 T:g7+ Rh8 49. Cf6! pierdea.

47. Ta8+ Rh7 48. g4 Ng1 49. Td8 Ne3 50. h4!

O poziție de zugzwang. Dacă negrul mută turnul pe linia 7-a decide înaintarea g4-g5-g6+, dacă mută nebulul la c1 sau f4 cade pionul d4 iar la mutarea jucată în partidă

50... Ng1

a urmat surpriza

51. Cg5+ și negrul a cedat. După 51... h:g5 52. h:g5 matul este imparabil (1-0).

97. APĂRAREA SPANIOLĂ

I. Boleslavski

A. O'Kelly

1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 Nc5

Această mutare veche din „Spaniolă”, denumită în teorie apărarea „Cordel”, se întrebunțează azi destul de rar, din cauză că practica jocului a dovedit că albul păstrează mult timp inițiativa. Totuși la un joc exact din partea negrului nu s-a putut dovedi combaterea ei în mod categoric. Maestrul O'Kelly, bun cunoscător al acestei variante, o joacă deseori cu predelecție.

4. c3

Continuarea cea mai consecventă. Aici albul mai poate juca 4. C:e5 4. 0-0 sau 4. Cc3.

4... Cf6 5. 0-0 0-0 6. d4 Nb6! 7. d:e5

Intr-o partidă S. Boros-Dr. I. Balogh (campionatul interechipe, Budapesta 1942) s-a jucat 7. Ng5 d6! 8. N:c6 b:c6 9. a4! a5 10. d:e5 d:e5 11. D:d8 T:d8 12. C:e5 Na6! 13. N:f6 g:f6 14. C:c6 N:f1 15. C:d8 și aici negrul ar fi putut obține avantaj cu 15... N:g2! 16. C:f7 N:e4 17. Ch6+ Rg7 18. Cg4 h5 19. Ce3 Rf7! urmat de Tg8+ etc. sau 7. N:c6 (cu ideea închiderii Nb6) 7... d:c6 8. C:e5 c5! (B. Ohls-Dr. I. Balogh, campionatul lumii prin corespondență 1947-48).

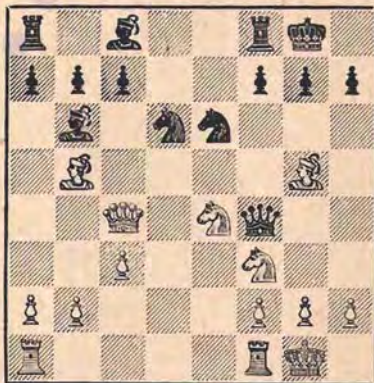
Continuarea aleasă de alb în partidă are scopul de a exercita o presiune de lungă durată asupra poziției negrului.

7... C:e4 8. Dd5 Cc5 9. Ng5 Ce7 10. Dc4 Ce6 11. Nh4 d5 12. e:d6 e. p. D:d6 13. Cbd2 Cf5

Mai prudent era 13... c6!. Acum negrul este silit la mutări unice.

14. Ce4 Df4 15. Ng5! Cd6

Evident că 15... C:g5? ar pierde dama după 16. Cf6+

16. C:d6

Simplifică jocul. Mai multe șanse dădea continuarea 16. N:f4!, de exemplu 16... C:c4 17. N:c7 C:b2 18. N:b6 a:b6 19. a4! Td8 20. Tfb1 Cd3 21. N:d3

T:d3 22. Ce5! Td8 23. Ce4 și albul ciștigă p. onul d n b6; sau 19... Cf4 20. Tfb1 Nf5 22. Cfd2 Cbd3 23. N:d3 C:d3 24. T:b6 etc. De asemenea interesantă este și continuarea 18. Nd6 Td8 19. Ne7 Td5 20. c4 Th5 21. Cg3 Th6 22. Cf5 cu avantaj pentru albl.

16... D:d6 17. Td1 De5 18. Ne3 D:c4 19. N:c4 N:e3 30. f:e3 Tfe8 21. e4 Rf8 22. e5 Te7 23. Ch4 Cg5 24. Cf5 N:f5 25. T:f5 Ce6 26. Tdf1 g6 27. Tf3 Rg7 28. N:e6 f:e6 29. Tf1 Tf8 remiză (=).

98. GAMBITUL DAMEI

G. Barcza

B. Spasski

1. Cg1-f3 d7-d5 2. d2-d4 Cg8-f6 3. c2-c4 c7-c6 4. e2-e3 e7-e6 5. Nf1-d3 Cb8-d7 6. Cb1-d2 Nf8-b4 7. 0-0 0-0 8. e3-e4 Nb4:d2 9. Cf3:d2 e6-e5 10. e4:d5 c6:d5 11. c4:d5 e5:d4 12. Cd2-b3 Cd7-b6 13. Nd3-e2 Cb6:d5 14. Dd1:d4 Nc8-d7 15. Nc1-g5 Nd7-c6 16. Ne2-f3 h7-h6 17. Ng5:f6 Cd5:f6 18. Nf3:c6 b7:c6 19. Dd4:d8 Tf8:d8 20. Tf1-d1 Cf6-d5 21. Td1-d4 Ta8-b8 22. Cb3-a5 Tb8:b2 23. Ca5:c6 Td8-c8 24. Cc6:a7 Tb2:a2 25. Td4-d1 Ta2:a1 26. Td1:a1 Te8-c5 27. g2-g3 f7-f5 28. Ta1-b1 remiză (=).

99. APĂRAREA SICILIANĂ

G. Stoltz

V. Ciociltea

1. e2-e4 c7-c5 2. Cg1-f3 d7-d6 3. c2-c3 Cg8-f6 4. Dd1-c2 g7-g6 5. d2-d4 c5:d4 6. c3:d4 Nf8-g7 7. Cb1-c3 0-0 8. h2-h3 Cb8-c6 9. d4-d5 Cc6-b4 10. Dc2-b3 a7-a5 11. Nc1-e3 Cf6-d7 12. a2-a3 Cb4-a6 13. Nf1:a6 b7:a6 14. Cc3-a4 Ta8-b8 15. Db3-c2 Cd7-e5 16. Cf3-d2 Nc8-d7 17. Ca4-c3

Tb8:b2 albul cedează (0—1). (Comentari: la pag. 51).

100. INDIANA DAMEI

B. Sliwa

H. Golombek

1. d2-d4 Cg8-f6 2. Cg1-f3 b7-b6 3. e2-e3 Nc8-b7 4. Nf1-d3 c7-c5 5. Cb1-d2 Cb8-c6 6. c2-c3 g7-g6 7. 0-0 Nf8-g7 8. Dd1-e2 0-0 9. Tf1-d1 Dd8-c7 10. a2-a3 d7-d5 11. d4:c5 b6:c5 12. c3-c4 d5-d4 13. Ta1-b1 Cf6-g4 14. e3-e4 a7-a5 15. Cd2-f1 Cg4-e5 16. Cf3:e5 Cc6:e5 17. Cf1-g3 Ce5:d3 18. De2:d3 Dc7-c6 19. f2-f3 Tf8-d8 20. b2-b3 Ng7-e5 21. Td1-f1 Ta8-c8 22. a3-a4 Ne5-c7 23. Nc1-d2 Tc8-b8 24. Nd2-e1 Td8-d7 25. Tb1-d1 Dc6-d6 26. Tf1-f2 Dd6-b6 27. Tf2-a2 Nb7-a6 28. Ta2-a3 Nc7-e5 29. Cg3-e2 Td7-b7 30. Dd3-c2 Db6-c7 31. Rg1-h1 Tb7-a7 32. Ne1-g3 Ne5:g3 33. h2:g3 Ta7-b7 34. Td1-d3 Dc7-e5 35. Dc2-d2 Tb7-b4 36. Dd2-f4 De5:f4 37. Ce2:f4 e7-e6 38. g3-g4 Rg8-f8 39. g4-g5 Rf8-e7 40. e4-e5 h7-h6 41. g5:h6 Tb8-h8 42. Rh1-g1 Th8:h6 43. Td3-d1 Tb4-b8 44. Cf4-d3 Tb8-c8 45. Td1-e1 Re7-d7 46. Te1-e4 Rd7-c6 47. Te4-f4 Tc8-c7 48. Tf4-f6 Na6-b7 49. Ta3-a1 Th6-h5 50. Ta1-e1 Th5-f5 51. Rg1-f2 Rc6-d7 52. Tf6:f5 e6:f5 53. Te1-h1 Rd7-c6 54. Th1-h8 Nb7-c8 55. Th8-d8 Nc8-d7 56. Td8-b8 f5-f4 57. Tb8-b5 g6-g5 58. Td5-d6+ Rc6-b6 59. Tc5-d5 Nd7-f5 60. Td5-d6+ Te7-c6 61. Rf2-e2 Rb6-c7 62. Td6-d5 Tc6-b6 63. Td5-b5 Tb6:b5 64. a4:b5 Rc7-b6 65. Re2-d2 Nf5-e6 66. Cd3-b2 Rb6-c5 67. Cb2-d3+ Rc5-b6 68. Cd3-f2 a5-a4 69. b3:a4 Ne6-c4 70. Cf2-h3 Nc4-b3 71. Ch3:g5 Nb3:a4 72. Cg5:f7 Na4:b5 73. Cf7-d6 Nb5-c6 74. e5-e6 Rb6-c5 75. Cd6-f5 negrul cedează (1—0).

RUNDA XI

101. Barda — Boleaslavski	0 — 1
102. Szabó L. — Sliwa	0 — 1
103. Spasski — Reicher	1 — 0
104. Smislov — Barcza	1 — 0
105. Petrosian — Sajtar	1/2 — 1/2
106. Golombek — Filip	1/2 — 1/2
107. Ciociltea — Szabó St.	1/2 — 1/2
108. O'Kelly — Toluş	1/2 — 1/2
109. Milev — Stoltz	0 — 1
110. Rădulescu — Troianescu	0 — 1

101. APĂRAREA SICILIANĂ

O. Barda

I. Boleaslavski

1. e4 c5 2. Cf3 Ce6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Ce3 d6 6. Ng5

Cu această mutare începe atacul Rauzer, prin care se împiedecă înainte de toate varianta dragonului.

6... e6 7. Ne2

Ma! obișnuit este 7. Dd2 și 0—0—0.

7... Ne7 8. 0—0

În acest sistem se joacă în mod obișnuit rocada mare, o posibilitate care ar duce la o luptă tăioasă. În locul acestei continuări, mai consecventă, maestrul Barda preferă o variantă înștită.

8... 0—0 9. Dd3

Această mutare a fost jucată cu succes de marele maestru Keres de mai multe ori, între altele chiar împotriva marelui maestru Boleslavski la cel de al XVIII-lea campionat al U.R.S.S. Acolo s-a jucat însă în felul următor: 6. Ng5 e6 7. Dd3 Ne7 8. 0—0—0 9. Ch3 a5? 10. a3 a4 11. Cd4 h6 12. Nh4 Nd7 13. Cb5 și albul a stat excelent.

9... Nd7 10. Tcd1 C:d4 11. D:d4 Nc6 12. f4?

În locul acestei mutări de pion care slăbește poziția albului fără a da posibilitatea unei acțiuni susținute pe flancul regelui era de preferat 12. Ne3. Aceasta ar fi avut în vedere poziția modificată care rezultă după rocada mică, deoarece acum nu mai este posibil schimbul la f6; coloana deschisă „g” în legătură cu perechea de nebuni ar fi pus în greu pericol aripa regelui, ceea ce nu este cazul când se face rocada mare.

12... h6! 13. Nh4 C:e4!

Prin acest sacrificiu aparent negrul obține perechea de nebuni. La 14. N:e7 ar urma 14... C:c3 15. N:d8 Ce2+!

14. C:e4 N:h4 15. C:d6 Nf6 16. Df2 Dc7 17. b3 Ne7 18. Ce4 Ne4

Prin mutări precise negrul și-a adus piesele în poziție de atac, exercitînd o puternică presiune asupra aripei regelui.

19. Nd3 Nc5 20. Ce3 Db6 21. Tfe1 Tfd8!

Negrul întărește cu fiecare mutare presiunea sa.

22. Rh1 (Nu mergea 22. N:e4? T:d1 și negrul stă mai bine.

22... N:d3!

Superioritatea perechii de nebuni se manifestă adeseori prin faptul că unul dintre nebuni poate să fie schimbat cu avantaj la momentul oportun. Prin schimbul la d3 rezultă un pion slab, izolat.

23. c:d3 Tac8 24. Df3 Da6 25. Ce4 D:a2 26. D:b7 Tb8 27. Dc7 Tdc8 28. Dd7 D:b3 29. Ce5 Db7 30. Tc1 Tc7 31. Da4 Db4 32. Dd1?

Schimbul damelor era forțat din cauza poziției neapărate a pionului din f4. Oricum, finalul care ar fi rezultat era câștigat de negru, datorită superiorității materiale.

32... D:f4 33. Tc4 Dg5 34. Df3??

O greșeală în poziție pierdută.

34... D:e5 și albul a cedat, deoarece după 35. T:e5, urmează 35... Tb1 mat (0—1).

102. APĂRAREA NIMZOVICI

L. Szabo

B. Sliwa

1. d4 Cf6 2. e4 e6 3. Ce3 Nb4 4. a3 N:c3+ 5. b:c3 e5 6. e3 b6 7. Nd3 Nb7 8. f3

Nu merge 8. Ce2? N:g2 9. Tg1 Ne4 10. N:e4 (10. T:g7 Ng6!) C:e4 11. T:g7 C:f2 și negrul câștigă.

8... Ce6 9. Ce2 Tc8

Negrul amenință după această mutare să cîștige pionul c4. De aceea mutarea următoare a albului este forțată. În partida Stoltz-Pachman, Marianske-Lazne 1951, negrul a jucat 9... 0—0, probabil cu scopul de a utiliza după 10. e4 manevra recomandată de Capablanca (10... Ce8!).

10. e4 d6

Acum la 10... c:d4 11. c:d4 Ca5 urmează 12. Ng5 (greșit ar fi 12. e5 Cg8 13. Da4 Na6 14. Nd2 N:c4 15. N:a5 N:d3 16. Nb4 a5 17. Nd8 Tc4 18. Dd1 N:e2 19. R:e2 Ce7 și negrul a câștigat un pion bun) C:c4 13. N:c4 T:c4 14. e5 hf 15. e:f6 h:g5 16. f:g7 Tg8 17. Dd3 Na6 18. Dh7 Re7 cu o poziție complicată.

11. Ng5?

Dezvoltarea nebunului era necesară pentru a apăra a treia oară pionul c4 prin Tc1. La g5 însă nebunul nu stă

bine, deoarece va permite negrului, după blocarea centrului, să treacă cu tempo la un atac energetic pe aripa regelui. Mai bine era 11. Ne3.

11... h6! 12. Nh4

Și acum era bine 12. Ne3.

12... e5 13. d5 Ca5 14. 0-0 g5

Această mutare, forțată de altfel din cauza puternicei amenințări a albului (15. f4! e:f4 16. C:f4 g5? 17. Ch5!) dă negrului avantajul și pe aripa regelui. Negrul renunță la rocadă și amenință ca în continuare să atace în mod clasic cu pionii „g” și „h”.

15. Ne1

Albul retrage nebunul pe linia 1-a deoarece intenționează să aducă turnul al în joc prin a2-f2 pentru a sprijini împingerea la f4.

15... Ch5 16. g3 Tg8 17. Ce1 Na6 18. Cb3?

Albul avea posibilitatea să împingă acum la f4 profitând de faptul că se amenință calul din h5. După 18. f4 Cf6 19. f:g5 h:g5 albul obține contrașanse pe linia „f”.

18... C:b3

Nu este bine 18... C:c4 (sau 18... N:c4 19. C:a5 N:d3 20. D:d3 b:a5 21. Db5+) 19. De2 b5 20. Cd2! și în ambele cazuri albul își eliberează jocul.

19. D:b3 Dd7 20. a4 Tb8

Pentru a răspunde la 21. a5 cu b5!

21. Rh1 Rd8! 22. Dd1 Cf6 23. Ta2 Rc7 24. f4?

Această mutare ușurează sarcina negrului, însă este știut că marele maestru Szabo nu se simte bine în poziții inferioare.

24... g:f4 25. g:f4 Cg4 26. f:e5 C:e5!

Ciștiștigul calității cu 26... Ce3 complica inutil jocul după 27. e:d6+

27. Ng3 (vezi diagrama).

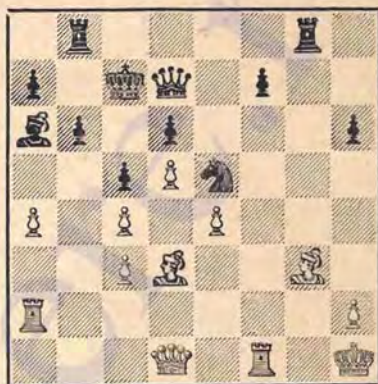
Această mutare permite negrului un frumos sacrificiu de calitate! Albul nu dispune însă de o apărare satisfăcătoare.

27... T:g3! 28. h:g3 Dh3+ 29. Th2 D:g3 30. Dh5 Tg8

Albul amenința 31. T:f7+ urmat de șah etern. Consecințele sacrificiului

de calitate apar acum evidente. Toate piesele negrului participă dinamic la încheierea partidei.

31. Ne2 Ne8 32. Dh4 De3 33. Thf2 Tg3 34. Tf3 T:f3

La 34... C:f3 35. D:g3

35. N:f3 C:f3 36. Dg3 D:e4 37. D:f3 Schimburile nu au folosit albului. Poziția expusă a regelui alb permite negrului să câștige pionii c3 și c4, ceea ce este suficient pentru câștig.

37... Dh4+ 38. Rg1 f5 39. De2 Dg3+ 40. Dg2 De3+ 41. Rh1 D:c3 42. Tf3 D:c4 43. Tg3 și albul cedează, deoarece urmează 43... D:a4. O frumoasă realizare a maestrului Sliwa! (0—1).

103 GAMBITUL DAMEI

B. Spasski

E. Reicher

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Ce3 Cf6 4. Cf3 e6 5. Ng5 h6

Negrul evită gambitul Antimeran atât de bine analizat de teoreticieni.

6. N:f6 D:f6 7. e4 d:e4 8. C:e4 Nb4+ 9. Re2

Ideia marelui maestru sovietic Keres. Albul renunță la rocadă păstrează o bună mobilitate în centru și posibilitatea unei rapide dezvoltări a tuturor pieselor sale.

9... Df4 10. Dd3 f5!?

Alungarea puternicului cal alb d.n e4 este legată de multe risouri, dar și la alte continuări mai liniștite albul obține rapid o temeinică superioritate pozițională. De exemplu: 10... 0—0 11. g3 Dc7 12. a3 Ne7 13. Ng2 urmat de The1.

11. Cc3 Cbd7 12. g3 Dg4

După 12... Dc7 13. De3 Rf7 14. Ng2 The8 15. The1 albul împiedecă mutarea e6—e5 rămânind cu o bună poziție centrală.

13. h3 Dh5 14. Ng2 0—0 15. g4!? Df7 16. g:f5 e:f5 17. a3?

Această mutare a albului este o greșeală serioasă care putea să-i compromită partida. Oricum nebulul negru trebuia să vină pe d6 pentru a pre-găti manevra Cd7—f6—e4.

17... Te8+?

Șahul acesta nu are nici un efect. Din contră el permite îndepărtarea regelui alb din poziția rea, ușurând astfel schimbul turnurilor care se face cu câștig de tempo pentru alb. După 17... Nd6 18. Tael Cf6 19. Ce5 N:e5 20. d:e5 Ce4! negrul ar fi obținut avantaj.

18. Rd2 Nd6 19. Tael Cf6 20. T:e8 D:e8 21. The1 Dh5 22. c5! Nf8 23. Nf1 Nd7 24. De3 Td8 25. Ne4+ Rh8 26. Ce5 Ne8

Negrul este condamnat la o totală pasivitate.

27. Rc2 g5 28. f4 g:f4 29. D:f4 Dg5 30. Tf1 D:f4 31. T:f4 Ng7 32. Nf7 Rh7 33. Ne6 Ng6 34. C:g6 R:g6 35. N:f5+ Rg5 36. Ce2 Cd5 37. h4+ Rf6 38. Tf3 Re7 39. Ne4 Nf6 40. Cg3 Ce7 41. Cf5+ Re6 42. Cd6 b6 43. Nf5+ Rd5 44. Nh3! Tf3 45. Ng2! R:d4 46. e:b6 a:b6 47. Td3+ Re5 48. Ce4+ Rf5 49. C:b6 Cd5 50. Cd7 și negrul cedează (1—0).

104. APĂRAREA SPANIOLĂ

V. Smislov

G. Barcza

1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Na4 Cf6 5. 0—0 Ne7 6. Te1 b5 7. Nb3 d6 8. c3 0—0 9. h3 Ne6

„Varianta caracterizată prin mutarea 9... Ne6 face parte din moștenirea

de creație a lui M. I. Cigorin. Prin schimbul nebulilor de cimpuri albe posibilitățile de atac ale albului se micșorează, iar dublarea pionilor după 10. N:e6 este compensată de inițiativă a negrului de-alungul coloanei deschise „f” (Comentariul lui V. Smislov în cartea sa „Partide Alese”, la partida cu Botvinnik din al XIX-lea campionat al U.R.S.S., 1951).

Mutarea 9... Ne6 a fost jucată cu succes de către marele șahist rus M. I. Cigorin la începutul acestui secol. Ea a fost readusă în practica turneelor moderne de către actualul campion mondial M. Botvinnik, care a jucat-o la turneul internațional de la Moscova 1947, disputat cu ocazia comemorării a 40 de ani de la moartea lui Cigorin.

10. d4 N:b3 11. a:b3

În partida Smislov—Botvinnik, citată mai sus, ea și în partida Boleslavski—Flohr (Budapesta 1950), s-a jucat 11. D:b3. Deși în ambele cazuri a câștigat albul, marele maestru Smislov a jucat acum 11. a:b3, evitând astfel o eventuală pregătire teoretică a adversarului.

11... Dd7!?

Într-o partidă Watzl—Grünfeld (Viena 1947) s-a jucat 11... e:d4 12. C:d4 C:d4 13. D:d4 d5 14. e:d5 C:d5 15. b4 c6 16. Cd2 a5 cu joc egal. Dacă 13. c:d4, atunci 13... c5 14. Cc3 b4! cu șanse egale.

12. d5 Cd8 13. e4 Cb7 14. Ce3

Sistemul de apărare început de negru cu mutarea 11... Dd7!? a dus aproape forțat la această poziție în care albul exercită o presiune neplăcută asupra pionului b5, a cărui apărare prezintă dificultăți în special din cauza poziției proaste a calului b7.

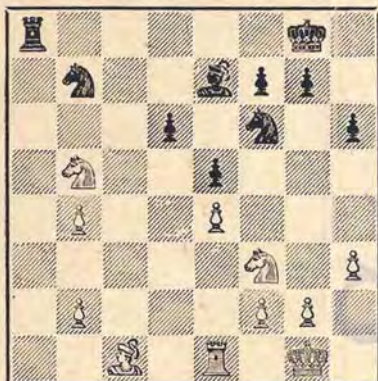
14... Tfb8 15. e:b5 a:b5 16. T:a8 T:a8 17. b4!

Albul a cedat coloana „a” de pe urma stăpînirii căreia negrul nu poate trage nici un folos, pentru a fixa slăbiciunea pionului b5.

17... h6

La 17... Ta1 albul ar fi avut la dispoziție manevra 18. Cf3—d2—b3, alungind turnul negru. Pentru a apăra pionul slab b5 negrul nu avea la dispoziție decât părăsirea coloanei „a” prin Tb8, dar în acest caz după 18. Dd3 Cd8 19. Ne3 urmat de 20. Ta1 cu amenințarea Ta5 pionul b5 tot ar fi căzut. De aceea negrul se decide să nu-l aperc, încercând să-și creeze alte contrașanse.

18. Dd3 c6 19. d:c6 D:c6 20. D:b5 D:b5 21. C:b5

Cu aceasta, prima fază a partidei s-a terminat. Negrul a fost depășit în deschidere și a pierdut un pion. Albul trebuie să câștige, dar această problemă de tehnică nu este atât de ușoară cum pare. Valoarea pionului în plus al albului este micșorată de prezența pionilor dubli pe coloana „b”. Marele maestru Smislov a trebuit să aprecieze cu mare precizie șansele de câștig ale albului în poziția din diagramă.

21... Te8

Pătrunderea turnului negru pe orizontală 1-a (21... Ta1) nu dădea nimic din cauza 22. Cc3 urmat de Nd2.

22. Nd2 Cd8 23. Cc3 Cc6

Negrul organizează, la rândul său, atacul asupra pionului b4.

24. Cd5 Tb8 25. C:f6+ N:f6 26. Te3!

Prin manevra aceasta albul păstrează pionul b4 (la 26... C:b4? 27. Tb3 Cc6

28. T:b8+ C:b8 29. Nb4 Ne7 30. C:e5 și finalul este ușor câștigat de către alb).

26... Rf8 27. Tb3 Re7 28. b5 Tb7 29.

Rf1

Aproape fără joc de mijloc, partida a intrat în final. Regele alb se îndreaptă spre cimpul principal de operații pentru a lua parte la luptă.

29... Re6 30. Re2 Nd8 31. Rd3 d5

Și negrul caută să-și creeze o contrașansă prin pionul în plus pe care-l are în centru, dar pionul liber și susținut al albului paralizază prea mult libertatea de mișcare a forțelor negrului pentru ca această contrașansă să fie suficient de efectivă.

32. e:d5 R:d5 33. Rc2 Cd4+ 34. C:d4 e:d4 35. Rd3 Nb6

S-ar părea că negrul a reușit să ajungă la o poziție de apărare destul de bună, dar impresia aceasta este iluzorie. Pionul în plus al albului de la b2, deși aparent nu joacă nici un rol, are totuși o foarte mare importanță deoarece permite albului să schimbe oricând pionul b5 pe pionul negru d4, eventual cu schimbul turnurilor, intrând într-un final câștigat.

36. Nb4 h5 37. Nf8 Tb8 38. Nb4

Constatând că 33. N:g7 Tg8 nu este bine, albul revine la loc pentru a căuta alt plan.

38... g5 39. Ta3 Ne7 40. Na5 Nd6 41. Tb3 g4 42. b6

Blocada de pe cimpul b6 a fost înălțurată și pionul „b” înaintează stînjînd și mai mult jocul negru.

42... Rc6 43. b7

Desigur nu 43. R:d4? Nc5+ 44. Rc4 N:f2 și negrul capătă șanse de remiză.

43... f5 44. f3 Te8 45. R:d4

Astfel și pionul liber al negrului a căzut. A mai urmat:

45... Ne5+ 46. Rc4 Na7 47. Nc3 Nb8 48. Nd4 g3 47. Te3 Td8 50. Te7 negrul cedează (1—0).

105. APĂRAREA SICILIANĂ

T. Petrosian

J. Sajtar

1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d3

Indiana veche cu albul împotriva a-

părării siciliene, iată o idee de dată mai recentă.

3... Cc6 4. Cbd2 Cf6 5. g3 g6 6. Ng2 Ng7 7. 0—0 0—0 8. Ce4 d5

După 8... b5 ar putea urma 9. Ca3 a6 10. e5 Ce8 11. e:d6 e:d6 etc.

9. e:d5 C:d5 10. Te1 Ce7 11. Cg5 Nd7 Mai bine era probabil 11... Ce6 urmat eventual de Cd4. Schimbul 12. N:c6 b:c6, de care negrul poate se teme, era de o valoare dubioasă, deoarece în acest caz poziția regelui alb rămâne foarte slăbită.

12. a4 Tc8 13. a5 h6 14. Ce4 Ca6 15. Cd2

Nu se vede ce urmărirea albul cu această mutare — dacă n-a fost făcută tocmai în așteptarea răspunsului negru. Mai în spiritul ultimelor manevre era continuarea atacului împotriva pionului c5 cu 15. Ne3 și după 15... Cd4 venea în considerație eventual 16. c3, Ce6 17. Dd2 etc

15... Ne6

Cu intenția de a opune nebulul la d5. Mai bine era Ca6—c7—e6.

16. T:e6

Un interesant sacrificiu de calitate care însă nu dă mai mult decât remiză.

16... f:e6 17. Dg4 Cab4

Acest contraatac este cea mai bună șansă a negrului. Calul c6 a fost imobilizat din cauza amenințării N:b7.

18. Ce4

Cu această mutare albul începe o combinație prin care forțază remiza. 18... C:c2 19. N:h6 N:h6 20. D:g6+ Ng7 21. D:e6+ Rh8.

O greșeală ar fi 21... Tf7 22. Cg5 De8 23. C:f7 D:f7 24. D:c8 și albul câștigă.

22. Dh3+ Rg8 23. De6+ remiză (=). Încercarea de câștig prin 23. Cg5 ar fi fost respinsă cu 23... Tf6 24. Nh3 Dd5! etc.

106. INDIANA VECHÉ

H. Golombek

M. Filp

1. d2-d4 Cg8-f6 2. Cg1-f3 g7-g6 3. Cb1-c3 Nf8-g7 4. e2-e4 d7-d6 5. Nf1-c4 0—0 6. 0—0 Cf6:e4 7. Cc3:e4 d6-d5 8. Nc4-d3 d5:e4 9. Nd3:e4 c7-c5 10. d4:c5 Dd8-c7 11. c2-c3 Dc7:c5 12. Nc1-e3 Dc5-c7 13. Dd1-e2 Cb8-d7 14. Ta1-d1 Cd7-f6 15. Ne4-c2 b7-b6 16. Ne3-d4 Nc8-b7 17. Tf1-e1 Dc7-f4 18. De2-e5 Df4:e5 19. Nd4:e5 Tf8-d8 20. Ne5-c7 remiză (=).

107. PARTIDA UNGARĂ

V. Ciočiltea

St. Szabo

1. e2-e4 e7-e5 2. Cg1-f3 Cb8-c6 3. Nf1-c4 Nf8-e7 4. d2-d4 d7-d6 5. d4:e5 d6:e5 6. Dd1:d8+ Ne7:d8 7. 0—0 Cg8-f6 8. Cb1-c3 0—0 9. Nc1-g5 Nc8-g4 10. Ng5:f6 Nd8:f6 11. Cc3-d5 Ng4:f3 12. Cd5:f6+ g7:f6 13. g2:f3 Tf8-d8 14. Nc4-d3 Cc6-b4 15. Tf1-d1 Cb4:d3 16. Td1:d3 Td8:d3 17. c2:d3 Ta8-d8 18. Ta1-c1 c7-c6 19. Tc1-c3 Rg8-f8 20. Rg1-f1 Rf8-e7 21. Rf1-e2 Td8-g8 22. Rg2-f1 Re7-d6 23. Tc3-a3 remiză (=).

108. INDIANA PANOV

A. O'Kelly

A. Toluş

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 c7-c5 3. d4-d5 e7-e6 4. Cb1-c3 e6:d5 5. c4:d5 d7-d6 6. g2-g3 g7-g6 7. Nf1-g2 Nf8-g7 8. Cg1-f3 0—0 9. 0—0 Tf8-e8 10. Cf3-d2 a7-a6 11. a2-a4 Cb8-d7 12. a4-a5 b7-b5 13. a5:b6 Cd7:b6 14. Cd2-b3 Cb6-c4 15. Ta1-a4 Cc4-b6 16. Ta4-a2 Cb6-c4 17. Ta2-a4 Cc4-e5 18. Cb3-a5 Nc8-d7 19. Ta4-a2 Dd8-c7 20. h2-h3 Nd7-b5 21. b2-b3 Cf6-h5 22. Nc1-d2 f7-f5 23. Dd1-c2 Nb5-d7

24. Tf1-e1 Te8-f8 25. f2-f4 Ce5-f7 26.
Rg1-h2 Ta8-e8 27. Ca5-c6 Nd7-c8 28.
e2-e4 Cf7-d8 29. e4:f5 g6:f5 30. Ta2-a1
Cb5-f6 rem ză (=).

109. PARTIDA SPANIOLĂ

Z. Milev

G. Stoltz

1. e2-e4 e7-e5 2. Cg1-f3 Cb8-c6 3.
Nf1-b5 Nf8-c5 4. c2-c3 Cg8-f6 5. d2-d4
Nc5-b6 6. 0-0 0-0 7. Tf1-e1 d7-d6 8.
h2-h3 Cc6-e7 9. d4:e5 d6:e5 10. Dd1:d8
Tf8:d8 11. Cf3:e5 Cf6:e4 12. Tel:e4 Td8-
d1+ 13. Rg1-h2 Nc8-f5 14. Cb1-d2 Nf5:e4
15. Cd2:e4 Td1-d5 16. f2-f4 Td5:b5 17.
c3-c4 Tb5-b4 18. a2-a3 Tb4-b3 19. c4-c5
Nb6-a5 20. Ce5-c4 Ce7-c6 21. f4-f5 Ta8-
e8 22. Ce4-d2 Na5:d2 23. Nc1:d2 Te8-e4
24. Ta1-e1 Te4:e1 25. Nd2:e1 Cc6-d4 26.
Ne1-c3 Cd4:f5 27. a3-a4 Cf5-e7 28. Cc4-
a5 Tb3:c3 29. b2:c3 b7-b6 30. c5:b6 a7:
b6 31. Ca5-b3 Ce7-c6 32. Rh2-g3 f7-f6
33. Rg3-f4 h7-h5 34. Rf4-e4 Rg8-f7 35.
Re4-d5 Cc6-e7+ 36. Rd5-c4 Rf7-e6 37.
Rc4-b5 Ce7-d5 38. c3-c4 Cd5-c3+ 39. Rb5
b4 Cc3-e4 40. Cb3-d4+ Re6-e5 41. Cd4-e2
c7-c6 42. h3-h4 g7-g6 43. a4-a5 c6-c5+
44. Rb4-b5 b6:a5 45. Ce2-c1 g6-g5 46.
h4:g5 f6:g5 47. Cc1-b3 h5-h4 48. Cb3:c5
Ce4:c5 49. Rb5:c5 g5-g4 50. Rc5-b5 h4-
h3, albul cedează (0-1).

110. INDIANA VECHE

(la alb)

M. Rădulescu

O. Troianescu

1. Cg1-f3 Cg8-f6 2. g2-g3 g7-g6 3.
Nf1-g2 Nf8-g7 4. 0-0 0-0 5. d2-d3 d7-
d5 6. Cb1-d2 c7-c5 7. e2-e4 Cb8-c6 8.
Tf1-e1 h7-h6 9. c2-c3 d5:e4 10. d3:e4
Nc8-e6 11. Dd1-e2 Dd8-d7 12. Cd2-c4
Ta8-d8 13. Nc1-f4 b7-b6 14. Cf3-e5 Cc6:
e5 15. Ce4:e5 Dd7-c8 16. Ce5-c4 Dc8-a6
17. Ce4-e3 Da6:e2 18. Tel:e2 Cf6-h5 19.
Ce3-d5 Ne6:d5 20. e4:d5 Ch5:f4 21. g3:f4
Ng7-f6 22. Ta1-d1 Td8-d6 23. a2-a4 Tf8-
b8 24. Td1-a1 Rg8-f8 25. c3-c4 Nf6-d4
26. Ta1-a3 Td6-f6 27. Ta3-f3 a7-a6 28.
Ng2-f1 Tb8-b7 29. Rg1-g2 Tb7-d7 30.
Te2-d2 Rf8-g7 31. Nf1-d3 e7-e6 32. Nd3-
e4 e6:d5 33. c4:d5 a6-a5 34. h2-h4 Tf6-d6
35. Tf3-d3 Td7-e7 36. Ne4-f3 Te7-e1 37.
h4-h5 g6:h5 38. Td3-b3 Rg7-f8 39. Tb3-
d3 Rf8-e7 40. b2-b3 Td6-g6+ 41. Rg2-h2
Tg6-f3 42. Td2-e2+ Tel:e2 43. Nf3:e2
Tf6:f4 44. Td3-f3 Tf4:f3 45. Ne2:f3 Nd4:
f2 46. Nf3:h5 f7-f5 47. Rh2-g2 Td2-h4
48. Nh5-e2 Re7-d6 49. Ne2-d3 Rd6-e5
50. d5-d6 Nh4-g5 51. d6-d7 Ng5-d8 52.
Nf3-e2 Re5-d4 53. Rg2-f3 h6-h5 54.
Rf3-f4 h5-h4 55. Ne2-f3 Rd4-c3 56. Nf3-
d5 Rc3-d4 57. Nd5-e6 Nd8-c7+ 58. Rf4-
f3 Rd4-c3 59. Rf3-g2 f5-f4 60. Ne6-f7
Rc3-b4 61. Nf7-e6 Nc7-d8 62. Ne6-f7
b6-b5 63. a4:b5 Rb4:b5 64. Rg2-f3 h4-h3
65. Rf3:f4 h3-h2 66. Nf7-d5 Rb5-b4 67.
Rf4-g3 h2-h1D 68. Nd5-h1 Rb4:b3 69.
Nh1-d5+ c5-c4 70. Rg3-f4 a5-a4 71. Rf4-
e4 a4-a3 albul cedează (0-1).

RUNDA XII

111. Toluş — Troianescu	1 — 0
112. Stoltz — Petrosian	0 — 1
113. Reicher — Smistov	1/2 — 1/2
114. Sliwa — Spasski	1 — 0
115. Filip — Szabo L.	1 — 0
116. Boleslavski — Golombek	1/2 — 1/2
117. Szabo St. — Milev	1/2 — 1/2
118. Barcza — Ciociltea	1/2 — 1/2
119. Sajtar — Rădulescu	1 — 0
120. O'Kelly — Barda	1 — 0

111. APĂRAREA NIMZOVICI

A. Toluş

O. Troianescu

1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Ce3 Nb4 4. e3
Această mutare a lui Rubînştein a
început în ultimul timp să se bucure
de o mare preferinţă în concursuri, în
dauna mutărilor odioasă atît de frec-
vent jucate: 4. Dc2 sau 4. a3.
4... e5

Impreună cu 4... d5, cea mai energetică continuare: atacul centrului și deschiderea liniilor!

5. Nd3

Se mai obșnuiește, dar mai rar 5. Cge2, de exemplu ca în celebra partidă Gligoric—L. Szabo, Olimpiada de la Helsinki 1952, unde a urmat foarte interesant: 5. Cge2 d5 6. a3 c:d4 7. e:d4 Ne7 8. c5 0—0 9. b4 b6 10. g3 b:c5 11. d:c5 a5 12. Tb1 a:b4 13. a:b4 Cc6 14. Ng2 Tb3 15. Na3 Nd7 16. 0—0 Ca7! 17. Tc1 Ce8 18. Nc1 Nf6 19. Nf4 e5! și marea luptă strategică din deschidere s-a terminat cu avantaj mare și apoi cu o victorie strălucită a marelui maestru maghar.

5... d5 6. Cf3 0—0 7. 0—0 Cc6

În partida L. Szabo-Steiner — Stockholm 1952 — s-a jucat: 7... d:c4 8. N:c4 a6 9. De2 b5 10. Nd3 c:d4 11. e:d4 Ne7 12. Ng5 Ne7 13. Tac1 Cc6 14. Tfd1 Cb4 15. Nb1 Tc8 16. Ce5 Cbd5 cu joc egal, **8. a3 N:c3**

Mai puțin bună este retragerea 8... Na5, cum s-a jucat în partida Banik-Petrosian, campionatul sindical al Uniunii Sovietice 1951: 9. c:d5 e:d5 10. d:c4 N:c3 11. b:a3 Ng4 12. Tb1 Dc7 13. Dc2 Tc8 14. a4 N:f3 15. g:f3 Ce5 16. Ne2 Dd7 17. Rg2 Tc6 18. Tg1 Dc8 19. Dd2 Cc4 20. Dd4 T:c5 21. Rh1 cu joc superior pentru alb.

9. b:c3 d:c4 10. N:c4 Dc7

Supraveghează punctul e5 și pre-sează pe coloana c.

11. a4!

O inovație din ultimele campionate ale Uniunii Sovietice. Mutarea aceasta care are ca scop activizarea nebulului de câmpuri negre al albului este analogă cu mutarea lui Smisslov d'n partida franceză, unde după 1. e4 e6 2. d4 d5 3. Cc3 Nb4 4. e5 c5 5. a3 N:c3+ 6. b:c3 Cge7 7. a4!, albul își activează nebulul din c1, deplasându-l la a3.

11... Td8

În partida Moiseev-Bivșev, al XX-lea campionat al Uniunii Sovietice 1952, s-a jucat direct 11... e5! și după 12. Na3 e4 13. Cd2 b6 14. f3 Ca5 15.

Na2 Nb7 16. De1 Tac8 17. Df2 Te7 18. f:e4 C:e4, negrul a obținut un joc bun.

12. Na3 b6

În partida Kotov-Matanovici — Stockholm 1952, s-a jucat 12... e:d4 13. c:d4 C:d4 14. C:d4 D:c4 15. Ne7 Td5 13. N:f6 g:f6 17. Df3 Nd7 18. D:f6 și poziția compromisă a regelui negru a decis plină la urmă soarta partidei.

13. De2 Ca5 14. Nd3 Nb7 15. e4!

Jucat în stil Toluș! Sacrifică un pion pentru atac.

15... e:d4 16. e:d4 Cb3

Venea în considerare și 16... Df4!

17. Tad1 C:d4 18. C:d4 T:d4 19. e5!

Pe această mutare s-a bazat albul când a sacrificat pionul: amenință între altele și N:h7+ cu ciștigul calității.

19... Dc6?

Slab jucat. Indicat era 19... Ce4! și la 20. f3, nu 20... Cc3 21. Dc2!, ci simplu 20... T:a4 cu șanse serioase de câștig! Acum negrul este slăbit să cedeze calitatea.

20. f3 T:d3 21. T:d3 Cd5

Nu se vede clar cum albul va putea să-și concretizeze avantajul material, dat fiind puternicul și jenantul cal negru depe d5. Cu atât mai instructivă este tehnica impecabilă a marelui maestru sovietic.

22. Td4 Dc3 23. Nb2 Db3 24. Tc1 h6 25. Dd2 a5 26. Tg4 Rh8

Se amenința 27. D:h6.

27. Nd4 Tc8

Negrul schimbă un turn pentru a slăbi orizontala 1-a a albului și pentru a obține astfel contrajoc. Albul se apără însă foarte precis.

28. T:c8+ N:c8 29. Db2!

Forțează schimbul ce urmează.

29... D:a4 30. N:b6

Albul obține astfel posibilități de pătrundere.

30... Dd1+

Acest șah, din păcate, nu dă nimic.

31. Rf2 a4 32. Nc5!

Cu dubla amenințare 33. Dd8 și 33.

Nf3.

32... Db3 33. Dc1

Aceleși amenințări persistă.

33... f5? Disperare!

34. e:f6 e.p. C:f6 35. Tb4 Da2+ 36. Tb2 Dd5 37. Tb8 și negrul a cedat, deoarece pierde nebulul d'n c8 (1-0).

112. INDIANA VECHÉ

G. Stoltz

T. Petrosian

1. d4 Cf6 2. e4 d6 3. Cc3 g6 4. e4 Ng7 5. f3

Mutarea lui Sämisch cu ideea strategică de a face rocada lungă pentru a declanșa ulterior un atac de pioni pe flancul regelui.

5... e5 6. Cge2

Schimbul 6. d:e5 d:e5 7. D:d8+ R:d8 8. Ng5 c6 9. 0-0-0+ Rc7 etc, nu dă albului nici un avantaj. Inșă, mai decât mutarea din text, este întrebuintată înaintarea 6. d5 care poate corespunde mai mult ideii strategice a atacului Sämisch.

6... 0-0 7. Ne3 Cbd7

Se joacă aci și 7... c6. Alatorzev în partida cu Botvinnik a încercat odată 7... Cc6.

8. Dd2 c6 9. 0-0-0

Și aici se poate juca 9. d5.

9... a6

În partida cu Kovacs, marele maestru L. Szabo a continuat cu 9... e:d4 10. C:d4 Te8. Mutarea din text, cu care negrul pregătește un atac de pioni pe flancul damei, a fost aplicată

și de campionul lumii M. Botvinnik împotriva lui Kottnauer (cu albele) la Budapesta 1952.

10. Nh6 b5 11. N:g7 R:g7 12. g4 Da5 După 12... b:c4 albul, prin 13. Cg3 recîștigă imediat pionul.

13. Cg3 e:d4

Acceptarea pionului sacrificat prin 13... b4 14. Cb1 D:a2 15. d:e5 d:e5 16. h4 ar fi periculoasă d'n cauza îndepărtării damei.

14. D:d4 b4 15. Cb1 Dg5+ 16. Dd2

La alte mutări negrul ar fi continuat cu Ce5.

16... D:d2+ 17. T:d2 Ce8 18. f4.

Această mutare slăbește poziția pionilor albi. Mai bine era 18. Ne2 direct.

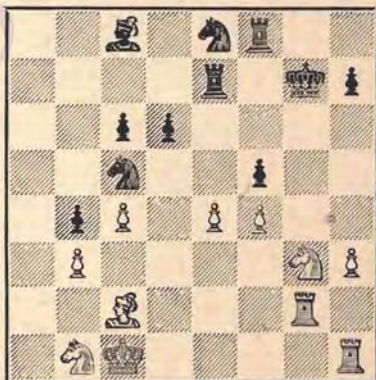
18... Cc5 19. Ne2 a5 20. Nd1 Ta7 21. h3 Te7 22. Ne2 a4 23. b3 a:b3 24. a:b3 f5!

La momentul oportun, cînd nebulul este legat de pionul b3.

25. g:f5

După 25. e:f5 g:f5 25. g5, negrul cîștigă pionul b3 prin 26... Te3.

25... g:f5 26. Tg2

26... f:e4!

Un sacrificiu de calitate. După 27. Cf5+ Rf7 28. C:e7 R:e7 29. Tf2 d5, negrul obține doi pioni liberi și legați.

27. C:e4+ Rh8 28. C:c5 d:c5 29. Tg5 Tf4 30. Thg1

Mai bine era 30. T:c5

30... Tg7 31. Cd2 N:h3 32. N:h7!

Cu această mutare spirituală albul recîștigă un pion, însă dezavantajul pozițional, mai mult decît material pe flancul damei, este grav.

32... T:g5 33. T:g5 R:h7 34. Th5+ Rg6 35. T:h3 Cd6 36. Te3 Rf6 37. Tf3

Mai bine era aci 37. Rc2 urmat eventual de Rd3.

37... Re5 38. Te3+ Rf6 39. Tf3 Rf5 40. Th3

Acum, la 40. Te3 ar fi urmat 40... Ce4 și dublul schimb este inadmisibil, fînalul de regi fiind pierdut.

40... Re5 41. Rc2 Cf5 42. Rd3 Tg4 43. Tf3 Td4+ 44. Re2 Td8 45. Th3 Cd4+ 46. Re3 Cf5+ 47. Rc2 Rf4 48. Tf3+ Rg4 49. Td3 Cd4+ 50. Rf2 Tf8+ 51. Re1 Te8+ 52. Rf2 Rf4 53. Rf1 Te3 54. T:e3 R:e3 55. Re1 Rd3 și albul cedează. Fînalul a fost foarte bine jucat de maestrul Petrosian (0—1).

113. INDIANA DAMEI

E. Reicher

V. Smislov

1. d4 Cf6 2. e4 e6 3. Cf3 b6

Cu această mutare se intră în in-diana damei, una din apărările preferate ale marelui maestru Smislov.

4. g3 Nb7 5. Ng2 Ne7 6. 0—0 0—0 7. C:d5

Mutarea aceasta este bună pentru egalare, dar nu poate da niciun avantaj negrului. Continuarea obișnuită este aci 7... Ce4, după care poate urma 8. Dc2 C:c3 9. D:c3 Ne4 10. Nf4 d6 11. De3!, ca în partida Szabo-Keres, Budapesta 1952.

8. Ce5 Dc8 La 8... c6 9. e4 d:c4 10. C:c4 cu avantaj pentru alb

9. e:d5 C:d5 După 9... e:d5 10. Ng5! c6 11. Tc1 și albul stă foarte bine.

10. C:d5 e:d5 11. Db3 Albul joacă consecvent presînd mereu asupra pionului d5.

11... Td8 12. Nf4 De6 13. Tac1 Nd6 14. Cd3 Se amenința c7—c5.

14... Cc6!

Alte continuări ar fi dat albului poziție superioară. De exemplu: 14... Cd7 15. N:d6 D:c6 16. Db4! cu avantaj.

D:d6

Poziția după 14... Cc6!

15. e3!

Combinăția marelui maestru Smislov, deși simplă, este foarte frumoasă. La 15. N:d5? urma 15... C:d4! 16. N:e6 C:e2+ și mat. După 15. D:d5 D:e2 poziția albului nu se mai poate ține.

15... Ce7 16. N:d6 D:d6 17. Db4!

Albul simplifică jocul și rămîne cu o poziție de puțin superioară, datorită slăbiciunii pionului c6.

17... c6 18. D:d6 T:d6 19. Te3 f6 20. Tfe1 Rf7 21. Cb4 a5

În orice caz mutarea aceasta era forțată după 22. Nf1

22. Cd3 Na6

Se amenința 23. Tb3. Acum, la 23. Tb3, Nc4!

23. Nf1 Nc4 24. b1 N:d3 25. N:d3 Re6 26. T3c2

Ciștigul a trei pionii pentru o figură după 26. N:h7 g6 27. h4 Th3 28. N:g6 C:g6 29. T:c6 Ce7! dă avantaj negrului.

26... f5 27. Rg2 g6 28. h4 h5 29. a3 Rd7 30. Ta2 Tf6 31. Rf3 Rd6 32. Tac2. În această poziție partida s-a dat remiză (=).

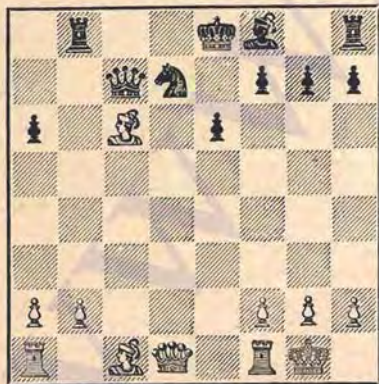
114. GAMBITUL DAMEI

B. Sliwa

B. Spasski

1. d4 Cf6 2. Cf3 d5 3. e4 e6 4. Ce3 e6 5. e3 Cbd7 6. Nd3 d:c4 7. N:c4 b5

8. Nd3 a6 9. e4 c5 10. e5 c:d4 11. C:b5 Cg4!? (Mutarea aceasta propusă de maestrul sovietic Rabinovici încă în 1924, duce la un joc foarte complicat, considerat în general ca favorabil albului. Asupra acestei variante s-au făcut în ultimul timp numeroase analize, dar rezultatele lor nu sînt concludente) 12. Cb:d4 (Discuția teoretică s-a desfășurat în special în jurul continuărilor posibile după mutarea 12. Da4!, jucată cu succes în partida Gligorici-Böök, Saltsjöbaden 1948. Probabil că albul n-a jucat această mutare tocmai pentru a evita o eventuală inovație teoretică a tînărului său adversar. Dealtfel și mutarea din partidă dă albului un joc satisfăcător) 12... Cg:e5 (Probabil continuarea cea mai bună pentru negru este 12... Nb4+ 13. Nd2 N:d2+ 14. D:d2 Nb7! 15. 0-0 Cg:e5, cum s-a jucat în partida Lundin-Trifunovici, Saltsjöbaden 1948. O altă idee interesantă este mutarea 12... Nb7!?) 13. Ne4 Tb8!? (După cum se va vedea, mutarea aceasta nu este satisfăcătoare. Relativ cel mai bine era 13... Nb4+ 14. Nd2 Tb8 15. 0-0 N:d2 16. D:d2 C:f3+ 17. N:f3 Ce5 18. Ne4, ca în partida Eliskases-Spielmann, Noordwijk 1938) 14. 0-0 C:f3+ 15. N:f3 Nb7 16. Cc6 N:c6 17. N:c6 Dc7

(Negrul n-are timp să ajungă la roca-dă, deoarece la 17... Ne7 ar fi urmat 18. Da4 și 19. Td1. Acum însă albul

găsește un foarte interesant sacrificiu de 2 f-guri pentru turn, prin care menține regele negru în centru și obține un atac decisiv (vezi diagrama).

18. Nf4! D:c6 19. Tc1 Db6 20. N:b8 D:b8 21. Dd4 (Poziția albului este câștigată. Regele negru este expus și negrul n-are la dispoziție nicio manevră satisfăcătoare prin care să poată organiza o poziție aparabilă) 21... Cb6 22. Tc6 Cd5 23. Tfc1 Rd7 24. T:a6 (Avind doi pioni liberi legați, albul a obținut și compensația materială suficientă care i-ar asigura câștigul chiar în final. Dar victoria poate fi obținută mai repede) 24... Nd6 25. Ta7+ Rd8 26. Da4 Cb6 (Nu există nimic altceva împotriva dublei amenințări Ta8 și Dd7 mat). 27. Da6 Cd7 28. Ta8 Re7 29. T:b8 T:b8 30. b3 Tb6 31. Da5 f5 32. g3 și negrul a cedat (1-0)

115. APĂRAREA OLANDEZĂ

M. Filip

L. Szabó

1. d4 f5 2. e4

Desori se joacă acțiunea gambitului Staunton (2. e4) care dă albului o puternică inițiativă. Succesele obținute cu albul în acest gambit (printre alții chiar de marele maestru L. Szabó) a cărui corectitudine n-a fost pe deplin demonstrată, determină de cele mai multe ori pe maeștri să-l evite jucînd apărarea olandeză în forma 1. d4 e5 2. e4 f5.

2... Cf6 3. g3 e6 4. Ng2 Ne7 5. Cf3 0-0 6. 0-0 d5 7. b3.

Planul ales de alb este o veche preferință a campionului lumii M. Botvinnik.

Ideia strategică a mutării a 7-a a albului este schimbarea nebulului prin Nc1-a3, după care atacul obișnuit al acestuia (cu Dd8-e8-h5, Cf6-e4 și g7-g5) fiind dus cu puțin pe piese are mici șanse de reușită și atunci pionii prea avansați ar reprezenta doar o slăbiciune pentru final.

7... e6 8. Ce5 Cbd7 9. c:d5

Albul nu are însă nici un motiv să se grăbească cu această mutare prin care dă ceva mai mult spațiu de manevră negrului. Credem că ar fi fost de preferat 9. C:d7 și 10. Na3 cu intenția de a da apoi un atac de pioni pe flancul damei, deschizând la momentul oportun coloana „c”.

9... e:d5 10. C:d7 N:d7 11. Na3 Ce4
Mai slab este 11... N:a3 12. C:a3 urmat de Ca3—c2—b4—d3.

12. N:e7 D:e7 13. e3

Albul e forțat la această mutare pentru că altfel negrul joacă f5—f4 deschizând linia și diagonala c8—h3 pentru atac.

13... a5 14. Cd2 a4 15. Cf3 a:b3 16. D:b3 b5 17. a4

Iarăși forțat; altfel urmează Ta3 și Tfa8 cu poziție câștigată.

17... b4 18. a5 Tfb8 19. Tfel Ce3 20. Nf1 Rh8

Deși la prima vedere s-ar părea că negrul are o poziție mai bună, realitatea nu este aceasta. Impotriva amenințării Cf3—e1—d3:b4 negrul încearcă un sacrificiu de pion după care reușește să schimbe nebunul său contra calului alb. Manevra următoare a negrului este fondată pe speranța de a valorifica cei doi pioni liberi ce-i va obține.

21. Ce1 f4?! 22. e:f4 Nf5 23. Ce2 N:c2 24. T:c2 e5 25. d:c5 D:c5 26. a6 Dd4 27. Tb2 h6 28. Tael Tb6

Negrul nu mai găsește mutări eficiente.

29. f5! Taf8 30. Te6 T6b8 31. f6!
(vezi diagrama).

Cu această frumoasă mutare albul destramă formația de pioni a regelui advers.

31... T:f6 32. T:f6 g:f6

Slab este 33... D:f6 34. a7 Tf8 35. D:b4 Cd1 36. Td2 C:f2 37. a8D!

33. Dc2 Ce4 34. Tb3 Cc5 35. Tf3 Tg8 36. De1

Amenințările combinate pe ambele flancuri decid partida în favoarea albului.

36... Rh7 37. a7 Ta8

Ce altceva împotriva amenințării Tf4?

38. Tf4 Ce4 39. Dc7+ Rg6 40. Tg4+ Rf5

40... Rh5? 41. Df7+ R:g4 42. Nh3+ cu mat.

41. Dd7+ și negrul cedează, pentru că după 41... Re5 42. Tf4! Dc5 43. Nd3! albul câștigă, de exemplu: 43... T:a7 44. Df5+ Rd6 45. N:e4 d:e4 46. D:f6+ Rege orunde 47. T:e4.

116. APĂRAREA NIMZOVICI

I. Boleslavski

H. Golombek

1. d4 Cf6 2. e4 e6 3. Cc3 Nb4 4. e3 c5 5. a3 c:d4

În mod obișnuit se joacă 5... N:c3+ 6. b:c3 Cc6 etc.

6. e:d4

În partida Gheller-Golombek, Budapesta 1952, s-a jucat 6. a:b3 d:c 7. Cf3 și cu d5 8. b:c 0—0 negrul ar fi obținut joc egal.

6... Ne7

Ma! bine este 6... N:c3+ 7. b:c3 Dc7 și perechea de nebuni echivalează pionii dubli de pe coloana „c”. După mutarea din text albul ar fi putut răspunde cu 7. b4, cu ideea de a obține după 7... d5 majoritatea de pioni pe aripa damei prin 8. c5, ceea ce ar fi pus pe negru în fața unei grele situații strategice.

7. d5 e:d5 8. c:d5 d6 9. Nd3 0—0 10. Cge2

Albul nu a jucat Cf3 pentru a nu permite dezvoltarea nebulului din c8 la g4. Mai bine pare a fi totuși Cf3 pentru a continua cu Nf4, 0—0, Tfel și Tacl luptând pentru importantele puncte de sprijin ale negrului din centru, c5 și e5! De exemplu: 10. Cf3 Ng4 11. h3 Nh5 (11... N:f3 12. D:f3 Cbd7 13. Nf4 Ce5 14. N:e5 d:e5 15. 0—0 a6 16. Tfel Nd6 17. g4 cu joc bun pentru alb) 12. g4 Ng6 13. Nf4 Te8 14. 0—0 Cbd7 15. N:g6 h:g6 16. Tacl și negrul are un joc mai strâns.

10... Te8 11. 0—0 Cbd7 12. Cg3 Nf8 13. h3

Această mutare, care împiedică un eventual Cfg4, pentru lupta din jurul cimpurilor centrale, este un timp pierdut. Mai indicată era deci dezvoltarea normală 13. Ng5, urmată de Tc1 amenințând Cb5 etc. La 13... h6 albul joacă 14. Nf4.

13... a6 14. a4

Permite instalarea definitivă a unui cal negru la c5, însă și după 14. Nf4 b5 15. Tc1 Nb7 16. Nb1 Cb6 17. Na2 Tc8, negrul stă bine.

14... Ce5 15. Ne2 a5 16. Ng5 Ne7

Mai simplu și mai bine este 16... h6 17. Ng4 g6 etc. Mutarea din text amenință C:d5 și este probabil că negrul a făcut-o neluând în considerare răspunsul albului.

17. Te1 Nd7

Acum, la 17... C:d5 urmează 18. C:d5 Ng5 19. T:e8+ D:e8 20. Ce7.

18. Cb5

După această mutare, albul rămâne cu pionii slabi pentru final. Trebuie 18. Cf5, profitând de inexactitatea de la mutarea 16-a a negrului și câștigând perechea de nebuni, deoarece la 18... Nf8 urmează 19. Df3 cu atac extrem de puternic.

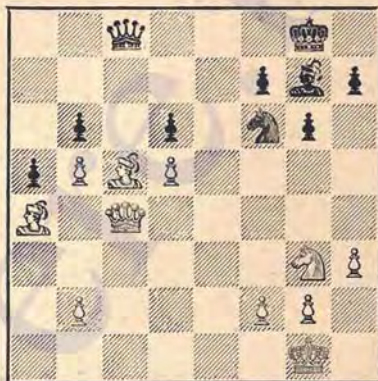
18... N:b5 19. a:b5 Ced7 20. Dd3 g6 21. Dd4 Te8 22. Na4 b6 23. Tacl T:c1 24. N:e1.

Forțat deoarece la 24. T:c1 urma C:d5 25. N:e7 C:e7 26. D:d6 Cc5 27. D:d8 T:d8 cu avantaj pentru negru.

24... Nf8 25. T:e8 D:e8 26. Ne3 Ng7 27. Dc4 Ce5 28. N:c5

Cu speranța de a putea continua la 28... d:c5 cu 29. Nb3 și la 28... b:c5 cu 29. b6, însă după mutarea Dc8!, care forțează schimbul damelor, albul trebuie să părădă partida.

28... Dc8!

Poziția după 28... Dc8!

29. Nb3 D:c5 30. D:c5 d:c5 31. Ne4 Rf8 32. b3 Re7 33. Ce2 Ce8 34. g4 Cd6 35. Nd3 Nb2 36. Rf1 Ce8 37. Ne4 Rd6 38. f4 Cf6 39. Cg3 Nc1 40. f5 C:d5

Mai simplu era 40... Nf4 41. Ce2 Ne5 și C:d5

41. Ce4+ Re5 42. N:d5 R:d5 43. Ce3+ Rd6?

Scapă câștigul din mină. Cu 43... Rd4! 44. Ce2+ (44. Ca4 c4 45. b:c4 R:c4 46. C:b6+ R:b5 47. Cd5 Nb2 etc.) 44... Rd3 45. C:c1+ Rc2 46. Ce2 R:b3 47. Re1 Rc2 urmat de a4—a3 etc., câștigând partida.

44. Ca4 Re7 45. Re2 remiză (=).

Regele negru nu poate trece l'nia 6-a cu 45... g:f5 46. g:f5 Ng5 47. Cb2 Nd8 48. Cc4 etc.

117. APĂRAREA SICILIANĂ

St. Szabó

Z. Milev

1. e2—e4 c7—c5 2. Cg1—f3 d7—d6 3. d2—d4 c5:d4 4. Cf3:d4 Cg8—f6 5.

Cb1—c3 g7—g6 6. Nf1—e2 Nf8—g7 7. 0—0 0—0 8. Nc1—e3 Cb3—c6 9. Rg1—h1 Cc6:d4 10. Ne3:d4 Nc8—d7 11. Cc3—d5 Cf6:d5 12. e4:d5 Ng7:d4 13. Dd1:d4 b7—b5 14. Ta1—d1 Dd3—b6 15. Dd4:b6 a7:b6 16. a2—a3 b5—b4 17. a3:b4 Ta8—a2 18. Td1—b1 Nd7—f5 19. Ne2—c4 Ta2—a4 20. b2—b3 Ta4—a2 21. Tb1—e1 Tf8—e8 22. c2—c3 Rg8—f8 23. h2—h3 Te8—a8 24. Rh1—g1 Ta2—c2 25. Te1—e3 Ta8—a2 26. Nc4—b5 Tc2—d2 27. Nb5—c4 h7—h5 28. b4—b5 Td2—c2 29. Tf1—e1 Tc2:f2 30. Nc4—e2 Tf2—f4 31. Ne2—f3 h5—h4 32. Te3:e7 Nf5:h3 33. Te7—e8+ Rf3—g7 34. Te8—e4 Tf4:e4 35. Te1:e4 Nh3—f5 36. Te4:h4 Ta2—b2 37. Th4—a4 Tb2:b3 38. c3—c4 Nf5—d3 39. Rg1—f2 Tb3—c3 40. Ta4—a6 Nd3:c4 41. Ta6:b6 Tc3—b3 42. Tb6:d6 Tb3:b5 43. Rf2—e3 Tb5—b7 44. Td6—c6 Nc4—b5 45. Tc6—c1 Nb5—d7 46. Re3—d4 Rg7—f6 47. Tc1—e1 Tb7—c7 48. Nf3—e4 Tc7—c8 49. Ne4—d3 Tc8—b8 50. Rd4—c5 Tb8—b2 51. Rc5—d6 Nd7—f5 52. Te1—e2 Tb2—b6+ 53. Rd5—f Nf5:d3 54. Te2—f2+ Rf6—e5 55. Rc7:b6 Nd3—e4 56. g2—g4 f7—f5 remiză (=).

118. INDIANA VECHE

G. Barcza V. Ciociltea

1. d2—d4 Cg8—f6 2. c2—c4 g7—g6 3. Cb1—c3 Nf8—g7 4. Cg1—f3 0—0. 5. e2—e4 d7—d6 6. Nf1—e2 e7—e5 7. 0—0 Cb8—d7 8. d4—d5 Cd7—c5 9. Dd1—c2 a7—a5 10. Cf3—e1 b7—b6 11. Nc1—e3 Cf6—e3 12. Dc2—d2 f7—f5 13. e4:f5 g6:f5 14. f2—f4 Ce8—f6 15. Ce1—d3 Cc5:d3 16. Dd2:d3 e5—e4 17. Dd3—d2 Cf6—d7 18. Cc3—b5 Cd7—c5 19. Ne3—d4 Nc8—d7 20. Nd4—g7 Rg8:g7 21. Cb5—d4 Dd8—f6 22. Dd2—e3 Rg7—h8 23. b2—b3 Tf8—g3 24. Ta1—d1 Df6—g7 25. Tf1—f2 Dg7—f6 26. a2—a3 a5—a4 27. b3—b4 Cc5—b3 28. Ne2—f1 Cb3:d4 29. De3:d4 Df6:d4 30. Td1:d4 Tg8—g6 31. Tf2—c2 Ta8—b8 32. Rg1—f2 Tg6—h6 33. h2—h3 Th6—g6 34. Tc2—c3 Tb8—g8 35. Td4—d1 h7—h5 36. h3—h4 c7—c6 37. d5:c6 Nd7:c6 38. g2—g3 Tg6—e6 39. Tc3—e3 Rh8—g7 40. Td1—b1 Tg8—d8 41. Nf1—e2 No6—e8 42. Tb1—d1 Td8—c8 43. Te3—c3 Rg7—f6 44. Rf2—e3 Tc8—c7 45. Re3—d4

Ne8—f7 46. Td1—c1 Nf7—e8 47. Ne2—d1 Te6—e7 48. Nd1—c2 Te7—g7 49. Nc2—d1 Rf6—e6 50. Nd1—e2 Re6—f6 51. Tc1—c2 Ne8—f7 52. Tc3—e3 Tg7—g8 53. Te3—c3 Tg8—g7 54. Tc2—c1 Tc7—c8 55. Tc1—g1 Nf7—e8 56. Ne2—d1 Tg7—c7 57. Tg1—g2 Tc8—d8 58. Tg2—c2 Tc7—g7 59. Tc2—b2 Td8—c8 remiză (=).

119. INDIANA VECHE

J. Sajtar M. Rădulescu

1. d2—d4 Cg8—f6 2. c2—c4 g7—g6 3. Cb1—c3 Nf8—g7 4. e2—e4 d7—d6 5. f2—f3 e7—e5 6. Cg1—e2 0—0 7. Nc1—e3 c7—c6 8. Dd1—b3 Dd8—e7 9. 0—0—0 a7—a6 10. d4—d5 c6:d5 11. c4:d5 b7—b5 12. g2—g4 Cb8—d7 13. Ce2—g3 Cd7—c5 14. Db3—c2 Nc8—b7 15. g4—g5 Cf6—d7 16. b2—b4 Ce5—a4 17. Cc3:a4 b5:a4 18. Dc2:a4 a6—a5 19. b4—b5 Cd7—c5 20. Da4—a3 Tf8—c3 21. Rc1—d2 f2—f5 22. g5:f6 De7:f6 23. Nf1—e2 Df6—h4 24. Td1—c1 Ng7—h6 25. Ne3:h6 Dh4:h6+ 26. Da3—e3 Dh6—h4 27. Th1—g1 Rg8—h8 28. Tc1—c4 Tc8—f8 29. Cg3—f1 Tf8—f4 30. Tg1—g3 Ta8—c8 31. Tc4—c2 a5—a4 32. Rd2—c1 Dh4—d8 33. De3—d2 Tf4—f7 34. Cf1—e3 Tf7—e7 35. Ce3—c4 Te7—f7 36. Rc1—b1 Tf7—f4 37. Dd2—a5 Tc8—c7 38. Cc4:e5 Dd8—e7 39. Ce5—c6 Nb7:c6 40. Da5—c3+ Rh8—g3 41. d5:c6 Tf4—f6 42. Ne2—c4+ negrul cedează (1—0).

120. APĂRAREA GRÜNFELD

A. O'Kelly O. Barda

1. d2—d4 Cg8—f6 2. c2—c4 g7—g6 3. Cb1—c3 d7—d5 4. Cg1—f3 Nf8—g7 5. Dd1—b3 d5:c4 6. Db3:c4 0—0 7. e2—e4 c7—c6 8. Nf1—e2 a7—a5 9. Nc1—f4 Cb8—a6 10. Dc4—d3 b7—b5 11. 0—0 Dd8—b5 12. Tf1—d1 Tf8—d8 13. h2—h3 h7—h6 14. Dd3—e3 Rg8—h7 15. Td1—d2 Db6—b7 16. g2—g4 Cf6—e8 17. Ta1—d1 Ce8—d6 18. Nf4—e5 f7—f6 19. Ne5—g3 Nc8—d7 20. b2—b3 Nd7—e8 21. e4—e5 Cd6—c8 22. d4—d5 c6:d5 23. Cc3:d5 f6:e5 24. Ng3:e5 Ne8—c6 25. Ne5:g7 Rh7:g7 26. De3—c3+ Rg7—h7 27. Cd5—f6+ e7:f6 28. Td2:d8 Rh7—g7 29. Cf3—d4 Ca6—b4 30. Cd4:c6 Db7:c6 31. Td1—d7+ negrul cedează (1—0).

RUNDA XIII

121. Golombek — O'Kelly	0 — 1
122. Szabó L. — Boleslavski	1 — 0
123. Spasski — Filip	0 — 1
124. Milov — Barcza	0 — 1
125. Trojanescu — Sajtar	0 — 1
126. Barda — Toluş	1/2 — 1/2
127. Smislov — Sliwa	1/2 — 1/2
128. Ciociltea — Reicher	1 — 0
129. Petrosian — Szabó St.	1/2 — 1/2
130. Rădulescu — Stoltz	1/2 — 1/2

121. APĂRAREA GRÜNFELD

H. Golombek

A. O'Kelly

1. d4 Cf6 2. Cf3 g6 3. g3 Ng7 4. Ng2 d5 5. 0—0 0—0

O deschidere simetrică, care după mutarea următoare ia aspectul unei variante din apărarea Grünfeld.

6. e4 e6 7. Cbd2

Mai întreprinzător era 7. Cc3 și dacă 7... d:c4, atunci 8. Ce5 Ch5 9. Ne3 etc.

7... Ce4 8. Db3 Db6

O manevră cunoscută care este întru-bună măsură și în alte deschideri, de exemplu în apărarea slavă, varianta schimbului. Cu toate că negrul rămîne cu doi pioni izolați și dublați pe coloana „b”, jocul lui este totuși de preferat datorită presiunii pe coloana deschisă „a”, precum și imposibilității pentru alb de a ataca pionii izolați și dubli.

9. D:b6 a:b6 10. c:d5 e:d5 11. Ce5 C:d2 12. N:d2 Cc6 13. C:e6

De considerat era 13. N:d5 C:d4 14. Cc4 C:e2+ 15. Rg2 etc. cu joc complicat. De asemenea 13. Nc3 C:e5 14. d:e5 urmat de Nd4 și la momentul potrivit e2—e4 nu era rău. După schimbul ca-lului, cu toată aparența egalității, jocul este mai bun pentru negru.

13... b:c6 14. e3 Nb7 15. Nc3 Ta7!

Negrul vrea să oblige pe alb să joace a2—a3 pentru a sparge ulterior, după c6—c5—c4, e7—e6 și Nf8 cu b6—b5—b4, flancul damei. Contra acestui plan nu se vede o apărare pentru alb.

16. Tfe1 Tfa8 17. a3 e6 18. Tc2 Nf8 19. Tacl Na6 20. Td2 Nc4 21. e4.

Această înaintare, urmată de schimbul la d5, slăbește și mai mult poziția pionilor albi. În loc de un singur pion slab la b2 albul o să aibă un pion slab și la d4.

21... Td8 22. e:d5 e:d5 23. Nf1

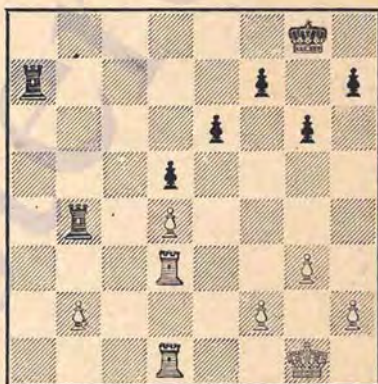
Albul nu poate evita schimbul acestui nebun care la g2 nu desfășura n'ci o activitate.

23... Tc8 24. N:c4 T:c4 25. Td3 b5

26. Tcd1 b4

Negrul și-a realizat planul.

27. N:b4 N:b4 28. a:b4 T:b4

În această poziție avantajul negrului este evident. Urmează acum un foarte interesant final de turnuri în care maestrul belgian realizează într-un mod sistematic și instructiv avantajul său.

29. b3 Ta2 30. Tb1 Rf8 31. Rg2 Te2 32. Ta1

Albul se grăbește să ocupe coloana deschisă „a”; mai bine era însă 32. Rf3, deoarece după mutarea din text negrul va ocupa linia a două cu amândouă turnurile.

32... Tb2!

Nu dădea nimic 32... Te4 33. Ta4.

33. Ta3 Tb7 34. Rf3 Te7 35. Rg2 Rg7 La 35... T7c2 ar fi răspuns albul 36. Tf3 cu amenințarea Ta7.

36. Ta4 g5

Cu intenția de a juca 37. g4, împiedicând apărarea Tf3.

37. h3 h5 38. g4

O altă apărare suficientă împotriva amenințării g4 și T7c2 nu există. De exemplu: 38. Ta3 g4 39. h:g4 h:g4 40. Ta1 T7c2 41. Tf1 Td2 cu câștig de pion.

38... Tb7 39. Ta3 Rg6 40. g:h5+ R:h5 41. Tf3 Rg6 42. Ta8

Albul oferă pionul b3 pentru cel din g5.

42... T2:b3 43. Tg8+ Rh7

Sau: 43... Rh6 44. Tf6+ Rh7 45. T:g5 etc., respectiv 43... Rh5 44. Tf6 (amenința mat) Tb8 45. T:b8 T:b8 46. T:f7 ș. a. m. d.

44. T:b3 T:b3 45. T:g5

Toți pionii albi sînt izolați și slabi. Apărarea lor nu va fi posibilă fără dezavantaje pozitive.

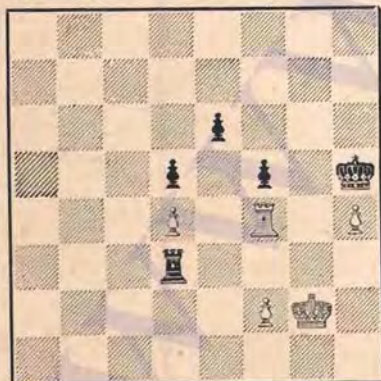
45... Td3! 46. Tg4 f5!

Bine jucat. Turnul alb va fi acum aproape pat.

47. Tf4 Rg6 48. h4

Dacă albul ține cîmpul h4 liber pentru turn și joacă 48. f3 atunci negrul răspunde 48... Rg5 49. Rg3 Td1! și albul este forțat să joace 50. h4+ deoarece la 50. Th4 ar pierde partida prin 50... Tg1+ 51. Rf2 R:h4 52. R:g1 R:h3 etc.

48... Rh5

49. f3

Acum turnul alb este literalmente

pat și partida pierdută. Înșă nici 49. Rh2 nu o mai putea salva. De exemplu: 49. Rh2 Ta3 50. Rg2 Ta4 51. Rf3 Ta7 52. Rg3 (dacă 52. Re3 atunci Ta3+ 53. Re2 Th3 și câștigă) Tg7+ 53. Rh2 (sau 53. Rh2 Tg4 iar dacă 54. Rf3 atunci Tg1 55. Re2 Th1 etc.) Th1 54. Tf3 (54. Rh2 Tg4) Tg4 55. Te3 T:h4+ 56. Rg2 Te4 cu câștig.

49... Td2+ 50. Rg3 Ta2! 51. Rh3 Ta4 52. Rg3 Rg6

Albul este în „zugzwang”. La 53. Rh3 decide acum 53... e5.

53. h5+ R:h5 54. Th4+ Rg5 și albul a cedat (0—1).

122. APĂRAREA SICILIANĂ

L. Szabó

I. Boleslavski

1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5

Mutarea aceasta este mai rar jucată decît continuarea obișnută 3. d4. Ea are avantajul de a fi mai puțin analizată și de a menține mai multă vreme tensiunea în centru.

3... g6

De obicei se juca aci 3... d6. Mutarea marelui maestru Boleslavski, care urmărește înaintarea directă d7—d5, pare a fi mai bună.

4. c3 Cf6 5. De2

Atacul 5. e5 Cd5 ar fi dus numai la slăbirea pionului e5.

5... Ng7 6. 0—0 0—0 7. d4 c:d4 8. C:d4

La 8. c:d4 ar fi putut urma 8... Db6 9. Nc3 Cg4 10. d5 C:e3 cu avantaj pentru negru; nici 9. d5 Cd4 10. C:d4 D:d4 11. Cc3 d6 nu dădea albului vreun avantaj.

8... Dc7

De considerat era și continuarea 8... C:d4 9. c:d4 Db6 cu presiune asupra centrului alb.

9. Cd2 d5 10. N:c6

Evident că după 10. e:d5 C:d4 11. c:d4 C:d5 poziția negrului ar fi fost mult mai bună; și după continuarea aleasă însă, negrul are jocul mai bun datorită perechii de nebuni.

10... b:c6 11. e5 Cd7 12. f4

Slab ar fi fost 12. e6 Cc5 13. e:f7+

T:f7 și negrul amenință atit 14... Na6, cit și 14... c5.

12... Ce5 13. b3

Nu există altă posibilitate de a împiedica manevra Na6, urmată de pătrunderea calului negru la d3.

13... Na6 14. c4 Db6 15. Rh1

Mai naturală era mutarea 15. C2f3, dar mutarea din partidă conține o m'că cursă. La 15... C:b3? nu ar fi urmat 16. C2:b3 (16. C4:b3 d:c4) N:c4 etc., cu joc complicat, ci simplu 15. a:b3 cîștigînd o piesă, deoarece nebulun a6 rămîne neapărat.

15... Tad8 16. C2f3 Ce4 17. Ne3 c5 18. Ce2

Mutarea aceasta pregătește o interesantă contracțiune pe flancul damei.

18... f5

Apără calul d'in e4 și amenință cîștig de p'esă prin înaintarea d5—d4—d3, care nu putea fi executată imediat dîn cauza răspunsului 19. N:d4 urmat de 20. D:e4.

19. Ng1 Nh6 20. De3

Albul evită apărarea 20. g3, temîndu-se, probabil, că după 20... d4 nebulun negru postat la b7 ar putea exercita o presiune neplăcută pe d'agonală mare. Greșite ar fi fost și apărările 20. Cd2 sau 20. C3e1, dîn cauza 20... C:d2 21. D:d2 d:c4, respectiv 20... d:c4 21. b:c4 Td2, etc. Și după mutarea din partidă însă, albul trebu'a să ajungă în dezavantaj.

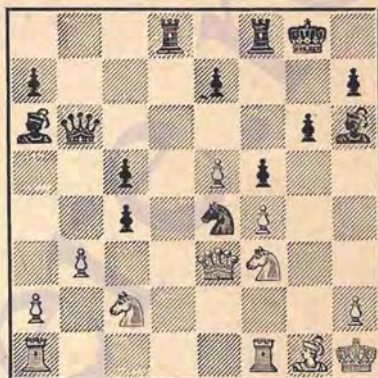
20... d:c4

O mutare slabă. Indicat era 20... d4, după care negrul ar fi ajuns în avantaj, de exemplu: 21. Dd3 N:f4 22. b4 (22. C:d4? N:e5) De6; sau 21. Dc1 d:2 22. Ca3 (relativ mai bine decît 22. Ce3 N:f4 23. Cd5 N:c1 24. C:b6 d2 25. Cd5 e6 26. Ce3 Td3, etc.) 22... d2 23. Db2 N:f4, etc. (vezi d'agrama).

21. b4!

O mutare surprinzătoare, cu ajutorul căreia albul obține un joc cel puțin egal. Dacă negrul joacă acum 21... Td3, atunci albul răspunde 22. Dc1 imobilizînd pionul c5 datorită le-

gării prin Ng1. Pentru negru era îndicată acum continuarea 21... c:b4 22. D:b6 a:b6 23. C:b4 Nb7 (sau 23... Nb5 24. a4!) 24. N:b6 Td7 25. Ne3 și avantajul albului este minimal. Prin con-

tinuarea aleasă în partidă negrul cîștigă temporar un pion însă ajunge într-o poziție inferioară.

21... c3 22. b:c5 Da5 23. Tfd1

Altfel negrul ar fi pătruns cu turnul la d3, luînd în stăpînire coloana „d” prin dublarea turnurilor lor.

23... T:d1 24. T:d1 D:a2 25. Cfd4 Tb8

După 25... C:c5 26. D:c3 jocul albului ar fi fost mai bun. Totuși, probabil că înlăturarea p'onului c5 era de preferat continuării din partidă.

26. Ta1 De4 27. Ce6 Te8 28. C6b4 Nb5 29. T:a7

Albul ș-a recîștigat pionul și are acum un joc superior datorită faptului că p'onul său de la c5 este mult mai valoros decît pionul negru c3. În afară de aceasta, nebulun negru din h6 este pentru moment în afară de joc, ceea ce permite albului să realizeze o superioritate sensibilă de forțe pe flancul damei.

29... Cd2 30. Dd4

Desigur nu 30. g3? Nc6+ 31. C:c6 Dd5+ urmat de mat.

30... N:f4 31. Ca3 D:d4 32. N:d4 Ne2 33. Cd5 Ng5 34. C:c3

Pionul negru dîn c3 a fost eliminat

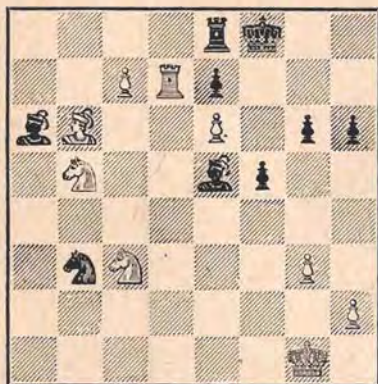
și albul păstrează șanse superioare datorită pionului „c” liber.

34... Nd3 35. e6 Cb3 36. Nb6 Nf4 37.

Td7 Na6 38. e6 Nd6 39. Cab5 Ne5

Cu această mutare negrul imobilizează pentru moment caii albi.

40. c7 Rf8 41. Rg1 h6 42. g3

Poziția de întrerupere. Avantajul albului este clar — negrul nu poate împiedica transformarea pionului „c” fără sacrificarea unei piese. Finalul este instructiv.

42... g5 43. Td5 Nf6 44. Td8

Greșit ar fi fost 44. T:f5 Nc8 și negrul câștigă pionul e6.

44... Nc8

La 44... Ne5 ar fi urmat tot 45. Cd5, calul b5 neputând fi luat d'n cauza transformării pionului „c”.

45. Cd5! Ne5

Dacă negrul ar fi luat pionul e6 cu nebulul, atunci ar fi urmat 46. C:f6 e:f6 47. Cd6 cu câștig imediat.

46. T:c8

Mai bine decât 46. Ca7 N:e6 47. c8D N:c8 48. C:c8, etc.

46... T:c8 47. Ca7 T:c7 48. C:c7 N:c7 49. N:c7 Cd4 50. Na5!

Prin această mutare albul își asigură câștigarea pionului negru e7. Speranțele de remiză ale negrului sînt acum legate de posibilitatea de a schimba cei doi pioni albi, după care s-ar fi ajuns la un final de două

piese ușoare contra una, care este teoretic remiză.

50... C:e6 51. Ce6!

Și cu 51. Nb4 Cd8 52. Cc8 Cc6 și negrul a apărât pionul e7.

51... h5 52. h3 g4 53. Nb4 f4 54. C:e7 Rf7 55. h4 f:g3

Albul a mai rămas numai cu un singur pion, dar el este suficient pentru câștig, deoarece negrul nu-l poate schimba. A mai urmat:

56. Rg2 Cd4 57. Rg3 Re6 58. Rf4 Ce2 59. Ne5 Ce1 60. Rg3 Cd3 61. Na3 Ce5 62. Ce8 Ce4 63. Ne5 Re5 64. Rg2 Re6 65. Cb6 Cd2 66. Nf2 Ce4 67. Ce4 Rf6 68. Ng3 Re6 69. Cb2 Ce5 70. Nf2 Ce4 71. Cd3 Rf5 72. Ne3 Cf6 73. Cf4 Re4 74. Rf2 și negrul a cedat (1—0).

În această poziție negrul a cedat.

Dacă 75... g3+, atunci după 76. Re2 Cg4 77. Cg2 etc., albul câștigă pionul g3 și apoi și pe cel d'n h5. Iar dacă 74... Rf5, atunci 75. Cg2 Re4 76. Ng5 Ch7 77. Ne7 Rf5 78. Re3 Rg6 79. Cf4+ Rh6 80. Rf2 și albul câștigă pionul h5.

123. APĂRAREA OLANDEZĂ

B. Spasski

M. Filip

1. d4 e6 2. e4 f5 3. Cc3 Cf6 4. e3 Nb4 5. Nd2 b6

Dezvoltarea nebulului la b7 este desigur bună în această variantă. În afară de faptul că nebulul exercită o presiune eficientă pe diagonala mare, negrul intenționează ca după c7—c5, în caz de schimb la c5, să reia cu pionul b.

6. Dc2 Nb7 7. f3 0—0 8. Nd3 e5 9. Cge2 Cc6 10. a3 Na5 11. 0—0—0.

Spre deosebire de 11. 0—0 de exemplu, această mutare creează în cel mai înalt grad posibilitatea de a complica lupta. Dealtfel tânărul maestru sovietic este prin excelență un jucător de atac.

11... Te8 12. g4

Albul începe imediat atacul! Mai precaut este mai întâi 12. Rb1

12... c:d4 13. e:d4 e5

Contrajoc cu orice preț! Dacă acum 14. d5, Cd4! cu complicații.

14. d:e5 C:e5 15. N:f5

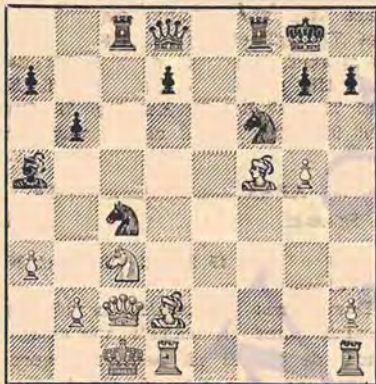
Greșit era 15. b4? N:f3 15. b:a5 C:d3+ 17. D:d3 N:h1 18. T:h1 C:g4 și poziția negrului merită preferința.

15... N:f3 16. g5 N:e2

Contrajocul negrului se desfășoară la fel de periculos. Rău ar fi fost 16... N:h1 17. g:f6 și apărarea negrului devine dificilă. Cu mutarea din text negrul elimină o figură puternică de apărare a albului cu scopul de a folosi cât mai repede poziția nefavorabilă a albului pe linia deschisă „c”.

17. C:e2 C:c4 18. Ce3

Forțat, negrul amenința câștigul damei cu 18... Ce3!

Negrul a ajuns în poziție dificilă! La 18... Ch5 19. N:h7+ Rh8 20. Ng6 Cf4 21. N:f4 T:f4 22. Dg2! și câștigă. De aceea negrul se decide să sacrifice o figură.

18... Rh8 19. g:f6 D:f6 20. N:d7

Necesar pentru a răspunde la 20... C:d2 cu 21. N:c8.

20... Tc7 21. Cd5

Această mutare apără indirect nebunul d7 și parează amenințarea 21... C:d2 urmat de N:c3 după care negrul ar fi obținut o inițiativă periculoasă.

21... N:d2+ 22. T:d2 Df3

Ultima resursă.

23. Thd1?

O greșeală! Trebuia 23. C:c7 D:h1+ (23... Ce3 24. Nc6!) 24. Td1 Tf1 25. Ce6! (Cel mai simplu. Greșit ar fi 25. Cd5 T:d1+ 26. D:d1 D:h2 27. Dd4 Dh1+ 28. Rc2 D:d5!) T:d1+ 26. D:d1 D:h2 27. Dd4 și albul câștigă.

23... Te5 24. Td3 Df7 25. Ce3

Altfel nu se pot para amenințările D:d7 și Ce5. Negrul câștigă acum o calitate.

25... Df4+ 26. Rb1 Ce3 27. T:c3 D:c3

Poziția după 27... D:c3

Raportul de forțe s-a echilibrat. În continuare lupta este încordată și plină de interes.

28. Td2

Impiedică 28... Tf2

28... Td8 29. Te2

Negrul amenința 29... Tc7 cu câștig de figură.

29... Dd4 30. Na4 Te5 31. Tf2 De5 32. Ra2 a6 33. Td2 Tf8 34. Dd3 b5 35. Nc2 g6 36. Ce4?

În acest final era preferabil ca albul să evite schimbul damelor. Fără dame, finalul este favorabil negrului, deoarece, după cum se vădea, pionul h2 este mai vulnerabil decât c4.

36... Dc4+ 37. D:c4 b:c4 38. Td7 Th5 39. Td2 Rg7 40. Cg3 Th4 41. Nc4 a5 42. Rb1 Th4 43. Nb7

Albul nu mai poate împiedica pierderea pionului h și cu el a partidei. Amenințarea este 43... Tf2.

43... Tb8 44. Td7+ Rh6 45. Rc2 Tf2+

46. Rc3 Th2 47. Ce4 g5 48. Cd6
După 48. Cf6; Th4! albul nu poate lua pionul h7 cu turnul său (cu calul deoarece, după Rg6, pierde o figură!

48... g4 49. Cf7#?

Trebuia direct R4. C:c4. Cu mutările 49... 50! albul pierde doi timpi.

49... Rg6 50. Ce5+ Rf5 51. C:e4 h5

52. Rd4 Rf4 53. Tf7+ Rg3 54. b4 a:b4

55. a:b4 Tf2 56. Tg7 h4 57. Ce3 Tf4+

58. Rc5 h3 59. b5 h2.

Amenințată 60. T:b7

60. Nhl Te8 61. C:g4

Calul nu are nici o retragere bună!

Lai 61. Cd5 Tf1 iar la 61. Cd4 (c2)

Tc8+ cu câștigul calului.

61... T:g4 62. T:g4+ R:g4 63. b6 Te1

64. Nag

La 64. Nd5 Te5 și la 64. Nc6 Te1+

64... Rf3 65. Ng2

La 65. Rd6 Te4! 66. Ne4+ R:e4 67.

b7 h1d și negrul câștigă!

65... Tg1 66. b7

Nici mutările nebuiful nu mai

salvează partida. La 66. Nf3 Rf4! 67.

Na8 Re5 68. Ne3 Te1+ 69. Rb5 Rd6 și

câștigă.

66... T:g2 67. b8d h1d 68. Df8+ Re4

69. Da8+ Re3 70. Da3+ Rf4 71. Df4+

Rg5 72. Db5 Dh3 și albul cedază.

(0-1).

124. GAMBITUL REGELEI

Z. Milev G. Barcea

1. e4 e5 2. f4 e:f4 3. Nc4

Această variantă a gambitului regelui desigur mai rar jucată decât 1) Cf3, este deosebit de interesantă prin subtilitatea ei.

Negrul este lăsat să dea șahul la h4, la care regele se adăpostește la f1 și astfel negrul obține derocarea, având și un pion în plus. În schimb albul ocupă și controlează cu pionii toate cimpurile centrale, câștigând și un tempo prin gonirea damei cu Cf3. Dacă negrul vrea să mențină pionul gambitului apărându-l cu g7-g5 atunci pierde din nou un tempo și slăbește astfel poziția regelui său după rocadă, ceea

ce dă ocazia albului să atace puternic. Avind timp și posibilități excelente de desfășurare a forțelor sale, albul ignorează faptul că turnul din h1 este închis. Deocamdată el se poate dispensa de serviciile lui, aducându-l în joc mai târziu. Față de acest sistem s-au găsit, cu timpul, multe linii de joc bune. Desigur că faptul acesta a convins mult ca această variantă să fie considerată astăzi ca riscată.

3... Cf6!

Ideea acestei apărări solide este următoarea: negrul renunță a da șah și a deroca pentru a evita ca albul să obțină avantajele arătate mai sus. El tinde către apărarea pionului gambitului cu figurile pentru a nu-și slăbi poziția. În anumite cazuri înapoiază pionul, atunci când va putea obține în schimb un avantaj pozițional. Pe deasupra, după mutarea din text, pionul e4 este atacat și dacă 4. e5 d5! 5. e:f6 d:c4 6. f:g7 N:g7 7. Cf3 0-0 8. 0-0 Cc6 jocul negrului este mult mai liber, avind și un pion în plus. Mutarea 3... Cc6 este considerată de unii analizatori mai bună decât Cf3.

4. Cc3 e6! 5. De2

Pentru a împiedeca mutarea importantă d5! Dacă 5. d4 Nb4! 6. De2 (6. e5? Ce4! cu dubla amenințare C:c3 și Dh3+) 0-0 7. N:f4 (7.e5 d5!, duce la avantajul negrului) C:e4 8. D:e4 Te8 9. Ne5 d5! 10. Df4 d:c4 11. 0-0 Ca6! Amenințând f6, negrul are avantaj hotărâtor.

5... d5!

Totuși! Poanta ingenioasă în apărării negrului. El e dispus să înapoieze pionul, dar, în acest caz, după 6. e:d5+ Ne7 7. d:c6 C:c6 8. Cf3 0-0 9. 0-0 Ng4, avantajul de dezvoltare al negrului este prea mare pentru a conveni albului.

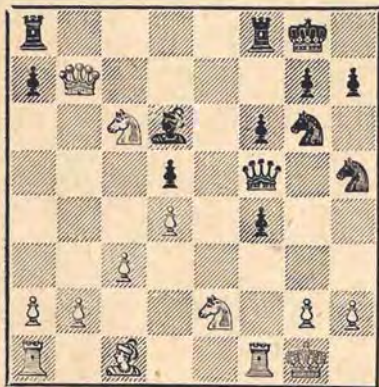
6. e:d5+ Ne7 7. d4 0-0 8. Cf3?

Era necesar 8. Nf4 deși și atunci negrul stătea mai bine.

8... e:d5 9. Nd3 Nd6 10. 0-0 Cc6 11.

Dd1 Ng4 12. Ce2 Ch5 13. e3 Df6!
Înapoiază pionul în interesul atacului.

14. Db3 Nf5 15. N:f5 D:f5 16. D:b7
Ce7 17. Ce5 f6 18. Cc6 Cg6

19. Cg3!

Numeroasele forțe masate de negru pe aripa regelui nu prevestesc nimic bun pentru alb. Milev nici nu se poate dezvolta, pentru că la 19. Ne2, se câștigă o figură cu Dc2.

De aceea ideea de a mai schimba din forțele inamice e cea mai bună. La 19. C:a7 urmează un câștig interesant:

19... De6! 20. Cb5! (20. Tf2 f3! 21. g:f3 Tfb8 22. Da6 N:h2+ câștigă dama) f3! 21. Cf3! (21. T:f3 Tfb8 22. Cc7 N:c7 23. D:c7 D:e2 etc.) C:g3 22. h:g3 f:g2 23. Td1 (la 23. Tf3 câștigă Dh3! sau 23. R:g2 Ch4+! 24. g:h4 — la 24. Rf2 câștigă Tae8!. Or 24. Rg1 De4!, obligă luarea calului — Dg4+ 25. Rf2 Ng3+ 26. Rg2 — 26. Re3 Te8+ urmat de De2+ mat — Nf4+ 27. Rf2 Dg3+ 28. Re2 Te8+ urmat de mat) N:g3 24. Cc7 forțat. La 24. R:g2 Tfb8 25. Ce7 De2+ câștigă dama. Sau 24. Nd2 Ce7! și amenințarea Dh3 ori câștigul de damă sint imparabile) De2! 25. D:d5+ Rh3 26. D:g2 D:d1+ câștigă două figuri.

19... C:g3 20. h:g3 De4?

20... Dg4! era mutarea corectă. Ar fi urmat: 21. g:f4 (21. Db3 f:g3! 22. D:d5 Rh8 23. D:d6 Dh4 24. Te1 Dh2+ 25. Rf1 Dh1+ 26. Re2 Tae8+ 27. Ce5 D:g2+ câștigă) C:f4! (la 21... N:f4 22. Ce7+)

22. Ce7+ Rh8 23. N:f4 N:f4 24. C:d5 Ng3! Și față de amenințarea Dh4 albul trebuie să dea calitatea.

21. Dd7! Nb8 22. N:f4?

Aici era de jucat simplu și bine 22. C:b8! Ta:b8 23. g:f4 cu câștigul unui pion.

22... N:f4 23. g:f4 C:f4 24. Tf2 Tae8! 25. Rh2

Pionul a7 nu poate fi luat nici cu calul nici cu dama: 25. C:a7 Tf7 26. Da4 (sau 26. Dg4 Ce2+ și câștigă calitatea și pionul b2) Ta8 etc. Ori 25. D:a7 De3! (cu amenințarea Cd3) 26. Cb4 (26. Rf1 Cd3!) De2+ 27. Rf1 Cg3+ 28. Rg1 Dh6 29. Tf3 Dh1+ 30. Rf2 Te2+ 31. R:g3 D:g2+ 32. Rh4 Te4+ urmat de mat.

25... Te6!

Pentru a juca f5 și Th6+.

26. Taf1 g5 27. b4

Gresit 27. g3 f5! 28. g:f4 Th6+ 29. Rg3 g:f4+ 30. T:f4 Tg6+ 31. Rh4 Tg4+ 32. Rh5 Dg2! 33. De6+ Rh8 34. De5+ Tg7 cu câștig.

27... Ce2?

Și acum 27... f5! câștiga: 28. b5 Th6+ 29. Rg1 (29. Rg3 Ce2+ 30. T:e2 Dh4+ 31. Rf3 Df4+ mat) De3!. Amenințarea Ce2+ mai este fatală.

28. T:e2! Dh4+ 29. Rg1 T:e2 30. Ce7+ T:e7

Altfel urmează Cf5! și câștigă.

31. D:e7 g4 32. Tf4! h5

Se amenința De6+!

33. De6+ Rg7 34. D:d5 De1+ 35. Tf1 D:c3 36. De4?

Trebuia 36. b5!

36... D:b4 37. Tb1 Dd6 38. Tb7+ Tf7 39. T:f7+ R:f7 40. Dh7+ Re6 41. D:a7 g3 42. Da4

Pentru a para Db4!

42... h4 43. Dc4+ Dd5! 44. Dc8+

După 44. D:d5+ R:d5 45. Rf1 R:d4 46. Re2 Rc3 47. Rf3 f5! finalul se câștigă de negru.

44... Rf7 45. Dc7+ Rg6 46. Dc2+ f5 47. Dc5

Albul își încearcă șansele la un schimb de dame, dar dacă 47. Dd2 De4 48. Dd1 De3+ 49. Rh1 Df2 50. d5 h3 51. Dg1 D:a2 52. d6 Dd5 52. d7 D:d7 54. g:h3 Dd5+ 55. Dg2 Dd1+ 56. Dg1

D:g1+ 57. R:g1 Rg5 și câștigă. Sau 50. a4 h3 51. Dg1 h:g2+ 52. D:g2 De1+ 53. Dg1 De4+ 54. Dg2 Dh4+ 55. Rg1 D:d4+ 56. Rh1 Dd1+ 57. Dg1 Df3+ 58. Dg2 Dh5+ 59. Rg1 Dd1+ 60. Df1 D:a4 și câștigă.

47... D:a2 48. Dc6+ Rg5 49. De1+ Rh5 și albul cedează.

Cu 50. De1! albul mai putea opune rezistență, dar partida tot se pierdea: 50... Da6!

I. 51. De8+ Rg4 52. Dg3+ Rf4 53. Db8+ Rg5 54. Dg8+ (54. Dd8+ Df6 55. Dg8+ Rh6!) Dg6 55. Dc4 Db6! 56. Dc1+ (56. Dg8+? Rf4!) f4 57. Dd1 Db2 58. d5 h3! 59. Df1 Df2+ 60. D:f2 h2+ câștigă.

II. 51. Dd1+ Rg6 52. d5 Da2 53. d6 h3! etc.

III. 51. d5 Dd3! 52. De8+ Rg5 53. De7+ Rg4 54. Dg7+ Rf4 55. Dh6+ Re5 56. De6+ Rd4 57. Df6+ R:d5 58. Dd8+ Rc4 59. D:h4+ Rb3 60. Df4 Dd1+ 61. Df1 Dd4+ 62. Rh1 Dh4+ 63. Rg1 Dh2+ mat (0—1).

125. APĂRAREA SICILIANĂ

O. Troianescu

J. Sajter

1. e4 e5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Ce3 a6 6. f4 Dc7 7. Nd3 e5 8. Cf3 Ne7 9. 0-0 0-0

La 9... Ne6 ar fi urmat 10. De2!

10. Rh1 b5 11. a3

Mai tare era direct 11. f:e5 d:e5 12. Ng5 Nb7 13. Ch4! Sau 12... Cbd7 13. De1 Nb7 14. Cd5! C:d5 15. e:d5 f6 16. g6 Nh6 17. Tf7 Dg3 cu avantaj pentru alb: a. ederser.-Pachmann, Marianske-Lazne 1951.

11... Nb7 12. De1 Cbd7 13. f:e5 d:e5 14. Ch4 g6! 15. Ng5

După această mutare negrul respinge cu ușurință atacul alb. Mai bine era 15. Nh6 Te8 16. Cf5 Nf8 17. N:f8 T:f8 18. Dg3 și poziția albului ar fi fost ceva mai bună.

15... Rg7 16. Dd2 Cg8 17. Cf5+ g:f5 18. N:e7 C:e7 19. Dg5+ Cg6 20. e:f5 Dd8!

Foarte tare. Acum schimbul damedlor este forțat și negrul obține un final ceva mai bun.

21. D:d8 Ta:d8 22. f:g6 h:g6 23. Ne4 Ce5 24. N:b7 C:b7 25. Tad1 f5 26. Rg1 Rf7 27. Rf2 Re6 28. Re2 Td6 29. Tf3 T:d1 30. R:d1 Th8 31. h3 Cd6 32. a4 e4 33. Tg3 Tg8 34. a:b5 a:b5 35. Ce2! Re5 36. Te3 Te8 37. Tg3 Tg8 38. Te3 Te8 39. Tg3 Rf6 40. Ta3?

Poziția negrului este evident mai bună. Albul trebuia să joace la remiză: 40. Cf4 g5 41. Ch5+ Rg6 42. Cf4+ Rh6 43. Ce6. Nu ar fi fost bine pentru negru: 40... Tg8 41. Cd5+ Re5 42. Ce7 Tg7 43. C:g6+ Rf6 44. Cf4 Tg3 45. Ch5+. 40... g5 41. Ta6 Re5 42. Tb6 Te5 43. Ce3 Ce4 44. T:b5 T:b5 45. C:b5 Ce3+ 46. Rd2 C:g2 47. b4.

Finalul de cal este fără speranță pentru alb. N:ci după 47. Cc3 alb nu mai putea salva partida. De exemplu: 47. Cc3 f4! 48. Re2 Ce3 49. b4 Rd4! etc. De asemenea nici 47. Ca3 nu era suficient pentru remiză.

47... f4! 48. c3 f3 49. Cd4 e3+ 50. Rd3 Rf4 51. Ce2 e2 52. b5 e1D 53. C:e1 C:e1+ 54. Rd2 f2 55. Re2 Rg3 și albul cedează (0—1).

126. INDIANA VECHE

O. Barda

A. Toluș

1. Cg1-f3 Cg8-f6 2. g2-g3 d7-d6 3. d2-d4 Cb8-d7 4. Nf1-g2 e7-e5. 5. d4:e5 d6:e5 6. 0-0 Nf8-c5 7. Cb1-c3 c7-c6 8. Cf3-g5 Dd8-c7 9. Dd1-d3 Nc5-e7 10. Cg5-e4 0-0 11. h2-h4 h7-h6 12. g3-g4 Cd7-c5 13. Dd3-g3 Ce5-e6 14. e2-e3 Cf6-h7 15. f2-f4 e5:f4 16. e3:f4 f7-f5 17. g4:f5 Ce6-d4 18. Dg3-d3 Cd4:f5 19. Dd3-c4+ Rg8-h8 20. Cc3-d5 Dc7-d8 21. Cd5:e7 Dd8:e7 22. Nc1-d2 Nc8-e6 23. Dc4-c5 Dc7-f7 24. Nd2-c3 Cf5:h4 25. Tf1-f2 Ne6-d5 26. Ta1-e1 Ta8-e8 27. Te1-e3 b7-b6 28. Dc5-a3 Ch4-f5 29. Te3-e2 Df7-g6 30. Nc3-e5 Ch7-f6 31. Ce4-d6 Cf5:d6 32. Da3:d6 Tf8-g8 33. Rg1-h2 Te8-d8 34. Dd6-a3 remiză (=).

127. INDIANA DAMEI

V. Smislov

B. Sliwa

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 e7-e6 3. Cg1-f3 b7-b6 4. e2-e3 Nc8-b7 5. Nf1-d3 Nf8-

e7:6. Cb1-c3 d7-d5 7. 0-0 d:c4 8. Nd3: c4 0-0 9. Dd1-e2 c7-c5 10. d4:c5 Ne7:c5 11. e3-e4 Cb8-d7 12. Nc1-g5 h7-h6 13. Ng5-h4 Dd8-b8 14. Tf1-d1 Qd7-e5 15. Nh4-g3 Ce5:f3 16. De2:f3 Db8-c8 17. Nc4-d3 Tf8-d8 18. Ta1-e1 Np7-a6 19. Nd3:a6 Dc8:a6 20. e4-e5 Cg6-h7 21. Ng3-h4 g7-g5 22. Nh4-g3 Ta8-c8 23. Cc3-e4 Da5:a2 24. Ce4-d6 Tc8-c7 25. b2-b4 Nc5:d6 26. e6:d5 Tc7:c1 27. Td1:c1 Da2-b2 28. De3-c6 Ch7-f8 29. b4-b5 e6-e5 30. Tc1-d1 Db2-e2 31. Dc6-d5 Cg8-d7 32. f2-f3 De2-c2 33. Td1-e1 De2-c5+ 34. Dd1:c5 b6:c5 35. Tc1-a1 f7-f6 36. Ta1:a7 Rg8-f7 37. Ng3-f2 Rf7-e6 38. Ta7-c7 Re6:d6 39. Tc7-c6+ Rd6-d5 40. Te6-c7 Rd5-d6 41. Tc7-c6+ Rd6-d5 42. Tc6-c7. remiză (=).

128. APĂRAREA CELOR DOI CAI

V. Ciociltea E. Reicher

1. e2-e4 e7-e5 2. Cg1-f3 Cb8-c6 3. Nf1-c4 Cg8-f6 4. Cf3-g5 d7-d5 5. e4:d5 Cc6-a5 6. Nc4-b5+ Nc8-d7 7. Dd1-e2 Nf8-d6 8. Nb5:d7+ Dd8:d7 9. 0-0 0-0 10. Cb1-c3 c7-c6 11. d5:c6 Ca5:c6 12. Cg5-e4 Cf6:e4 13. De2:e4 Ta8-d8 14. Cc3-d5 Nd6-b8 15. c2-c4 f7-f5 16. De4-h4 Cc6-d4 17. d2-d3 f5-f4 18. f2-f3 Td8-e8 19. Nc1-d2 Te8-e6 20. Dh4-f2 a7-a6 21. Nd2-b4 Tf8-f5 22. Nb4-c5 Cd4-c6 23. Tf1-e1 Te6-g6 24. d3-d4 Cc6:d4 25. Nc5:d4 e5:d4 26. Cd5-e7+ Rg8-f7 27. Ce7:f5 Dd7:f5 28. Df2:d4 Tg6-d6 29. Dd4-f2

Td6-c6 30. Rg1-h1 Nb8-d6 31. Df2-e2 Nd6-c5 32. De2-e8+ Rf7-f6 33. Ta1-d1 Nc5-e3 34. Td1-d7 negrul cedează (1-0).

129. GAMBITUL DAMEI

T. Petrosian St. Szabo

1. d2-d4 d7-d5 2. c2-c4 e7-e6 3. Cb1-c3 c7-c6 4. Cg1-f3 Nf8-e7 5. Dd1-c2 Cg8-f6 6. c4:d5 c6:d5 7. Nc1-g5 0-0 8. e2-e3 Cb8-c6 9. a2-a3 Dd8-a5 10. Ta1-a2 h7-h6 11. Ng5:h4 Cf6-e4 12. Nh4:e7 Cc6:e7 13. b2-b4 Da5-c7 14. Cc3:e4 Dc7:c2 15. Ta2:c2 d5:e4 16. Cf3-d2 f7-f5 17. Nf1-e4 Nc8-d7 18. Re1-e2 Ta8-c8 19. Th1-c1 g7-g5 20. b4-b5 Rg8-f7 21. a3-a4 Rf7-f6 22. Nc4-b3 Tc8:c2 23. Tc1:c2 Tf8-c3 24. Tc2:c8 Cd7:c8 25. Cd2-c4 Nd7-e8 26. Re2-d2 Rf6-e7 27. Cc4-e5 Cc8-d6 28. g2-g4 Re7-d8 remiză (=)

130. JOCUL CELOR PATRU CAI

M. Rădulescu G. Stoltz

1. e2-e4 e7-e5 2. Cg1-f3 Cb8-c6 3. Cb1-c3 Cg8-f6 4. Nf1-b5 Cc6-d4 5. Nb5-a4 Cd4:f3 6. Dd1:f3 Nf8-e7 7. d2-d3 0-0 8. 0-0 d7-d6 9. h2-h3 Nc8-e6 10. Na4-b3 Dd8-d7 11. Nc1-g5 Cf6-e8 12. Ng5:e7 Dd7:e7 13. Cc3-d5 Ne6:d5 14. Nb3:d5 c7-c6 15. Nd5-b3 Ce8-c7 16. Df3-e3 Ce1-e6 17. Nb3:e6 f7:e6 18. f2-f4 e5:f4 19. Tf1:f4 remiză (=).

RUNDA XIV

131. Toluș — Sajtar	1-0
132. Stoltz — Troianescu	1/2-1/2
133. Reicher — Milev	0-1
134. Sliwa — Ciociltea	1-0
135. O'Kelly — Szabo L.	1/2-1/2
136. Szabo St. — Rădulescu	1-0
137. Barcza — Petrosian	1/2-1/2
138. Barza — Golombek	1-0
139. Filip — Smislov	1/2-1/2
140. Boleslavski — Spasski	1/2-1/2

131. GAMBITUL DAMEI ACCEPTAT

A. Toluș J. Sajtar

1. d4 d5 2. e4 d:c4 3. Cf3

Această dezvoltare a calului este

mai tare decât 3. e3, la care negrul are un răspuns bun: 3... e5! 4. d:e5 D:d1 5. R:d1 Cc6 6. f4 (6. Cf3 Ng4!) Ne6 urmat de 0-0-0 și eventual Cc6-b4-d3. Jocul negrului e preferabil în această variantă. După mutarea d'm text încercarea de a apăra pionul gambitului cu c6 nu e bună, întrucât albul recîștigă totuși pionul cu avantaj pozițional. De exemplu: 3... c6 4. e3 b5 5. a4 Nb7 6. b3! etc.

3... a6

Mutarea aceasta nu e făcută, după

cum s-ar crede, pentru apărarea pionului e4, întrucît albul ar continua, în mod avantajos, la fel ca în analiza de mai sus. Ea este făcută pentru facilitarea dezvoltării nebunii la g4. Dacă imediat Ng4 4. Ce5! și negrul nu-și ajunge scopul de a lega calul din f3 în legătură cu atacul asupra centrului d4. Sau 3... Cf6 4. e3 Ng4 5. N:c4 (cu amenințarea N:f7+!) e6 6. Db3! Albul ignorează 6... N:f3? pentru că 7. g:f3 îi aduce multe avantaje: centrul întărit, perechea de nebuni, coloana „g” deschisă, un avans apreciabil de dezvoltare și, pe deasupra, atacul pionului b7, care nu se poate apăra satisfăcător cu Dc8 sau b6. Ținând însă pionul la a6 în caz de Db3, negrul își apără pionul b7 cu tempo, împingînd la b5.

Varianta aceasta e foarte rar văzută în practică, ceea ce denotă că are o valoare minoră.

Deci mutarea a6 e complet bună numai cînd se continuă cu sistemul b7-b5 (mai tirziu) urmat de Nb7, adică varianta principală a gambitului damei acceptat.

4. e3 Ng4 5. N:c4 e6 6. Cbd2

Ideea aceasta de a apăra calul din f3 cu un alt cal pentru a putea pleca cu dama nu pare tare, pentru că negrul ar putea ataca centrul cu efect prin 6... c5. În realitate este un sistem rafinat, întrucît albul continuă cu 7. d:c5! N:c5 8. a3 urmat de b4 cu tempo și Nb2 cu o puternică poziție de atac. Totuși, probabil că în loc de 6. Cbd2 este mai tare Db3!

Și dacă N:f3 7. g:f3 b5 8. Ne2 Cf6 9. a4 b4 10. Dc4! urmat de Cd2-b3 Nd2 și ocuparea coloanei „c” cu turnul, scoate în evidență slăbiciunile negrului de pe arpa damei.

6... Ce6 7. a3 Cf6

Nu 7... e5? 8. Db3!

8. b4 Nd6 9. Nb2 0-0 10. h3 Nh5 11. De2 De7 12. e4 N:f3

Schimbul acesta maestrul Sajter îl consideră ca necesar, întrucît după ce

joacă mutarea plămuită e5 poate urma g4 și eventual Cf3-h4-f5 tare.

13. C:f3 e5 15. d5 Cd4?

Greșeală! Trebuia Cb8!

15. N:d4! e:d4 16. e5 Tae8! 17. e6!

Pionul d4 este sortit pierzării și din cauza aceasta cu toate eforturile maestrului Sajter, partida se pierde.

17... f:e6 18. d:e6 e6 19. 0-0 Cd5 20. C:d4 Tf4 21. N:d5 c:d5 22. Tad1 Df6 23. Dh5! Td8 24. g3!

Nu 24. D:d5? T:d4 25. T:d4 Nh2+ și cîștigă dama și pionul e6.

24... g6!

24... T:d4? 25. Df7+! și cîștigă calitatea.

25. D:d5! Ne7 26. D:d8+ N:d8 27. g:f4 D:f4

27... Nb6? 28. Tfel N:d4 29. T:d4 D:d4 30. e7!

Bilanțul combinației lui Toluș este deci două turmuri și un pion liber pe l'nia 6-a pentru damă, ceea ce asigură cîștigul.

28. Tfe1 Nh4 29. Te2 Nf6 30. Te3!

După 30... N:d4? 31. e7! și albul stă mai bine.

Face loc calului la e2 pentru a putea pătrunde cu turnul la d7. Afară de aceasta acum toți pionii albi sînt apărați.

30... Dg5+ 31. Rf1 Ne7 32. Ce2 Df5 33. Td7 Nh4

Și după mutarea 33... Df6 albul cîș-

t'gă repede prin 34. Cc3! urmat im-
parabil de Cd5.

34. Tf7 și negrul cedează (1—0).

132. APĂRAREA FRANCEZĂ

G. Stoltz

O. Troianescu

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Cc3 Nb4

Mutarea lui Nimzovici cu care in-
cepe una d'n cele mai bune variante
ale negrului. Ea a fost jucată mult,
mai ales între anii 1946—1950 de către
M. Botvinnik, care făcuse din această
mutare, apărarea sa favorită.

4. e5

Una din cele șapte continuări uzuale
în aceste poziții.

4... e5

Conform principiilor clasice: atacul
lanțului de pioni la baza lui.

5. Nd2

O continuare bună, dar nu atât de
energică cum este 5. a3 N:c3+ 6. b:c3
Ce7 etc. Mutarea d'n text menține o
poziție elastică, în timp ce 5. a3 duce
la formarea unui schelet rigid de
pioni, cu joc greoi de figuri. Maestrul
suedez preferă însă jocul deschis, viu,
cu posibilități combinative și atacuri
neșteptate. De aceea preferința lui
pentru această variantă.

5... Ce7

Interesant s-a jucat în partida Chris-
toffel-Botvinnik — Groningen 1946:
5... Cc6! 6. Cf3 c:d4 7. Cb5 Nc5 8. a3
Cge7 9. b4 Nb6 10. Nd3 Cg6 11. De2
Nc7 12. Ng5! Dd7 13. N:g6 f:g6 cu a-
vantaj pentru negru.

6. Cb5

În celebra partidă Fine-Flohr —
AVRO 1938 — s-a jucat 6. Cf3 Cf5!
(Cb6) 7. d:c5 N:c5 8. Nd3 cu avantaj
mic dar durabil pentru alb.

6... N:d2+ 7. D:d2 0—0 8. c3!

Menținerea lanțului de pioni albi.
Mai slab a jucat a'ci Dubinin în par-
tida cu Bondarevski (negrul) în cam-
pionatul Uniunii Sovietice din 1947:
8. f4? Db6 9. d:c5 D:c5 10. Cf3 Nd7 11.
Cb4 Cc6 12. Nd3 C:d4 13. C:d4 Cc6
14. Cf3 Cb4 cu joc excelent al negru-

lui. Complet fals ar fi 8. d:c5 Cbd7!
etc.

8.. Cbc6

Cea mai bună continuare care com-
pletează dezvoltarea figurilor. Mai
slab este 8... f6? 9. e:f6 T:f6 10. Cf3 a6
11. Ca3 Ca6 12. Cc2 Dd6 13. Ne2 e5 14.
d:e5 C:e5 15. C:e5 D:d5 16. 0—0 ±, ca
în part da Unzicker-Kupper — Lucer-
na 1948 sau 8... Cd7? 9. Nd3 f6 10. f4
f:e4 11. f:e4 Cf5 12. Cf3 h6 13. 0—0 b6
14. g4 ±, ca în part'da Ivașin-Batu-
rinski, campionatul Uniunii Sovietice
1947.

9. Cf3

În campionatul U.R.S.S. d'n 1947,
Goldenov a jucat contra lui Bronstein
9. f4 și după 9... c:d4 10. c:d4 Cf5 11.
Cf3 a6 12. Ca3 Db6 13. Td1? Cb4 14.
Ta1 Nd7 15. Ne2 Tac8, negrul a ob-
ținut avantaj.

9... a6 10. Ca3

În campionatul pr'n corespondență
al Uniunii Sovietice pe 1951, în parti-
da Poletaev-Sokolski, s-a jucat fără
vreun avantaj pentru alb 10. Cd6. A
urmat 10... c:d4 11. c:d4 f6! 12. Nd3 f:e4
13. C:c8 T:c8 14. d:e4 De8 15. 0—0 Cg6
16. Te1 T:f3! cu joc superior pentru
negrul.

10... c:d4 11. c:d4 Cf5 12. Cc2 Db6 13.
b3 Rh8!

O mutare fină: se împiedică 14. Nd3,
după care negrul poate bate de trei
ori pe d4. La 13... Nd7 de exemplu, a-
cest lucru era posibil din cauza N:h7+
cu descoperire și negrul risca să piar-
dă dama.

14. g4

Calul jenant este alungat, dar cu
prețul unei slăbiri a poziției. Rezultă
un joc foarte viu în care Stoltz însă
se complace.

14... Cre7 15. Nd3 f6!

Jucat cu mult curaj. Deschide co-
loana f, pentru a obține un joc activ
de turnuri.

16. e:f6 T:f6 17. De3 Nd7 18. Cg5 h6
19. f4!

Iarăși o mutare în stilul lui Stoltz.
Sacrifică un cal pentru a obține atac

de mat. Este ușor de văzut că acest cal nu se poate lua.

19... Cb4!

Contrajocul la momentul cel mai potrivit.

20. h4?

Această mutare este însă prea riscantă. Este însă greu de găsit o continuare mai solidă pentru alb. Albul a semănat vânt și culege... furtună!

20... T:f4!

Ciștigă un pion foarte important, anihilând șansele de atac ale albului. Desigur că nu merge 21. D:f4?? C:d3 și negrul stă mai bine.

21. 0—0—0 Taf8 22. C:b4 D:b4 23. Nc2 T:g4 24. C:e6 N:e6 25. D:e6 Tf2!!

O mutare excelentă. Albul nu poate juca 26. D:g4???, deoarece după 26... Dc3 matul este imparabil.

26. De1 Da3+ 27. Rb1 Tg2

Nu dădea nimic 27... T:c2 28. R:c2 Tg2+ (D:a2?) 29. Td2!! (Rd3?) D:a2+ 30. Rc3 Da5+ 31. Rd3 și negrul nu obține mai mult decât remiză.

28. Te1 Dd6?

În mare criză de timp negrul face acum o serie de greșeli și pierde tot avantajul. Încăcat era 28... Cc6!, de exemplu: 29. De8+ Tf8 30. D. oriunde Cb4 și negrul stă mai bine, sau 29. Tf1 Te2 30. Dc3 Te4! și negrul stă mai bine.

29. Dc3 Df6? (Cc6!) 30. h5 Tf3?

Încă era necesar și foarte bine 30... Cc6! Acum însă albul capătă un contrajoc satisfăcător.

31. De7 b5 32. The1 Cg8 33. Te8 Tf2 34. De5 g6 35. D:d5 g:h5 36. D:h5 Th2 37. Tg1 cu amenințare de mat la g8. 37... Tf1+ 38. T:f1 D:f1+ 39. Dd1 D:d1+ 40. N:d1 Td2

Acțiunea a s-a întrerupt. A rezultat un final foarte interesant.

41. Ng4! (Amenință 42. Ne6) 41... Rg7 42. Ne6 Cf6 43. Te7+.

Acest șah are scopul de a aduce regele negru pe aceeași orizontală cu pionul a6 pentru ca acesta să cadă eventual sub șah și albul să ciștige în acest fel un tempo.

43... Rg6 44. Ta7 T:d4 45. T:a6 b4.

Altfel 46. a4 și pionul alb liber este mult mai puternic ca cel negru, nebulun fiind în asemenea poziții preferabil calului.

46. Tb6 h5 47. Nc4 h4 48. Tb4 (Amenință 49. Nf7+) Rg5 49. Tb5+ Rf4 50. Ne6 (amenință 51. Tf5+ cu ciștigul calului) Cg4 51. Th5 Rg3 52. a4 h3 53. Rb2 h2 54. Rc3!! (această mutare fină ciștigă pentru alb partida!)

54... Td1 (silit; după 54... Tf4? 55. Nd5!).

55. N:g4 h1D 56. T:h1 T:h1 (acum albul are jocul ciștigat). 57. Ne2 Rf4 58. Rd4! Rf5 59. Rd5 Th2 60. Ne4 Td2+ 61. Rc6 Ta2 62. Rb6 Re5 63. a5 Th2 64. a6 Rd4 65. a7 Th8 66. Ne6 Te8 67. Rb7?? (ușor ciștigă 67. Rc7!).

67... Te7+ 68. Rb8 T:e6 și remiză. deoarece după 69. a8D urmează Te8+, etc. (=).

133. INDIANA VECHE

E. Reicher

Z. Milcv

1. Cf3 Cf6 2. g3 g6 3. b3 Ng7 4. Nb2 0—0 5. Ng2 d6 6. d4

Căutând să combată formația indiană veche, care are ca bază ocuparea centrului e5 cu pionul, albul a jucat nebulunul la b2. Dar și așa negrul va reuși să joace e5.

6... Cbd7 7. 0—0

Era necesar 7. Cbd2! e5! (dacă 7...

Te8? 8. Cc4! și negrul nu reușește să joace e5, iar la 8... b5 9. Cg5! d5 — 9... Tb8 10. Ca5! — 10. Ce5! Tf8 — 10... C:e5 11. d:e5 câștigă un pion — 11. Dd3! a6. (Și acum albul stă evident mai bine puțin să joace, eventual, 12. C:e7 Tf7 13. Ce6 Dd8 14. C:c7 Dd8 15. C:a8 Nb7 16. f3! D:a8 17. 0—0 și Tae1 urmat de străpungerea e4 care pune în valoare turnurile albe) 8. d:e5 Cg4 9. Ce4 Cd:e5 (9... b5? 10. Ca5 — 10. Cd4 Na6! — Na6 11. h3 Ch6 12. Cd4 cu avantaj pentru alb) 10. C:f:e5 C:e5 11. C:e5 d:e5 12. 0—0 De7 13. Do1! Td8 14. Td1 c6 (14... T:d1 15. D:d1 c6 16. Dd2 Nf5 17. Td1 și albul stăpânește coloana „d”) 15. T:d8 D:d8 16. De3 Nf5 17. e4 cu ușor avantaj pentru alb. După cum s-a continuat în partidă, maestrul Milev va obține un frumos joc de cai în centru.

7... e5! 8. d:e5 Cg4 9. ca

Mai preferabil era dezvoltarea rapidă prin 9. Cc3 Cg:e5 (9... d:e5 10. h3 Cf6 11. Dd2 e4 12. Cd4 cu joc bun) 10. Dd2 urmat eventual de T:d1 tinzind spre e4 și f4.

9... Cg:e5 10. Cc3 Te8 11. Cd4

Această mutare slabă dă ocazie negrului să desfășoare un joc magistral. Linia justă de joc era 11. Dd2 și T:d1 urmat eventual de un schimb pe e5 și înaintarea pionilor „e” și „f”.

11... Ce5 12. Dd2 c6!

Acum se vede greșeala mutării 11. Cd4. Dacă se juca 11. Dd2 Ce5 12. T:d1, acum nu mai era posibilă această mutare importantă.

13. Ce2

Si înaintarea pionilor centrali duce de asemenea la avantajul negrului. De exemplu: 13. f4 Cg4 14. e4 Db6! (amenință C:b3!) 15. Rh1 a5 16. h3 Cf6 17. Tae1 a4 18. Dc2 Ch5 19. Cce2 a:b3 20. a:b3 N:d4 21. N:d4 D:b3 etc.

13... a5! 14. T:d1

Străpungerea a5—a4 în legătură cu poziția calului din e5, care controlează câmpul c4 este decisivă. De aceea se impune alungarea lui cu f4. Probabil că Reicher s-a temut de următoarea combinație: 14. f4 C:c4 15.

b:c4 Db6 16. Ce3 a6 17. Cd1 N:b2 18. Tb1 Nc3! etc. Combinația aceasta însă este incorectă pentru că în loc de 17. Cd1 albul poate juca 17. Rf2! și, la T:e3 18. Ca4! câștigă.

Realitatea este că după 14. f4 negrul încă ar fi stat mai bine, după cum demonstrează următoarele variante, însă raul acesta este mai mic decât cel din partidă.

14. f4 Cg4 și acum albul poate continua în două feluri:

I. 15. e4 Db6 16. Rh1 f5! 17. h3 (17. D:d6? Td8 18. De7 Nf8! — Nu 18... Nf6? 19. Ca4! — 19. Dd4 Cd3 20. c5 D:c5 21. D:d8 Cdf2 + 22. Tf2 C:f2 + 23. Rg1 Ch3 + 24. Rh1 Dg1 +! 25. T:g1 Cf2 + mat, sau 17. e:f5 N:f5, amenință N:c2 și Ce3 18. Cd4 — 18. Tae1 Cd3! — Nd3 etc.) Cf6 18. e:f5 (18. D:d6? Td8 19. Dc7 Td7 20. De5 Cd3 21. Ca4! Dd8 22. Dc3 C:e4 și câștigă dama, sau 22. De6 + Tf7 23. N:f6 N:f6 etc.) N:f5 19. Cd4 (19. Tae1? Cfe4 20. C:e4 C:e4 etc.) Cfe4 20. C:e4 C:e4 21. N:e4 N:e4 + 22. Rh2 d5! 23. c:d5 Tad8 cu joc evident superior.

II. 15. h3 Db6! 16. Rh1 Cf6 17. T:d1 (17. D:d6? N:h3! amenințind Tad8 cu câștig de damă) Nf5 18. Cd4 (18. g4? Cfe4! și câștigă calitatea) Ne4! Și prin cucerirea importantului câmp e4 negrul este în avantaj.

14... a4! 15. Ca1?

15. D:d6 D:d6 16. T:d6 a:b3 17. a:b3 C:b3 18. Ce3 Ne6! câștigă pionul e4.

15... Da5!

Amenință a3! La 16. D:d6? a3 17. Nc1 Ced7! cu câștig de figură.

16. Cb1

Ceva mai bine, însă tot într-un final pierdut ducea mutarea 16. Ce4 C:e4! 17. D:a5 (17. N:e4 D:d2 18. T:d2 C:c4 19. b:c4 T:e4 20. N:g7 R:g7 21. T:d6 T:e2 etc.) T:a5 18. N:e4 C:c4 19. N:g7 R:g7 20. Nf3! (20. N:c6 b:c6 21. b:c4 T:e2 22. T:d6 Tc5! etc.) a:b3 21. a:b3 Ce5 22. T:d6 C:f3 + 23. e:f3 Ne6! Amenință Nd5 urmat de Te8 cu câștigul pionului h3, 24. Te1 Te8 25. Tdd1 Nd5 26. f4 Ta2. Albul are calul închis, și pionul b3 slab, iar negrul un

neban tare, majoritate de pionii pe flancul damei și o poziție excelentă a turnurilor. Astfel că mai curînd sau mai tîrziu negrul trebuie să cîștige.

16... D**b6!**

Cu dublă amenințare a:b3 și C:c4, iar la 17. D:d6? C:c4 18. b:c4 N:b2 19. Cc2 (19. Cd2 Td8 20. Df4 Ce6 21. Dh6 Ng7! urmat de N:a1 și T:d2) Nf5 20. Ce3 Td8 21. Df4 T:d1 22. T:d1 Ne5 și cîștigă calul b1.

17. Dc2

17... Nf5!!

Această mutare frumoasă decide repede.

18. e4 C:e4! 19. Nd4

Albul nu mai are ce juca. Dacă 19. N:e4 Cf3+ 20. Rg2 N:e4 și poate să cedeze.

19... Cf3+ 20. N:f3 N:d4 21. T:d4 D:d4 22. N:e4 N:e4 23. Dc3 D:c3 24. C:c3 a:b3 25. a:b3 Nf5 26. Td1 Ta3 și albul cedează (0—1).

Amenințarea Te8 nu mai dă posibilitatea nici unei rezistențe. Foarte interesant în această partidă este că pionul d6, teoretic slab, a stat în priză trei mutări în diverse variante fără a putea fi luat.

134. INDIANA VECHE

B. Silva

V. C'ociltea

1. d4 Cf6 2. Cf3 g6 3. g3 Ng7 4. Ng2 0—0 5. 0—0 d6 6. Cbd2 e6 7. a4 Da5

Nimic nu justifică eșirea prematură a damei. Planul greșit adoptat de Ciofiltea va duce la pierdere de timp în dezvoltare. Mai bine era 7... Cb7, pregătind mutarea naturală e7—e5 întrucît la un eventual Cdc4 al albului ar fi putut urma Cdb6.

8. h3 Dh5 9. g4 Da5 10. Cc4 Dd8

Piesele negre se găsesc în aceeași poziție de la mutarea 7-a. Albul în schimb este la mutare, a cîștigat un timp în dezvoltare, iar avansul pionilor g și h nu slăbesc rocada albă deoarece s-a deschis diagonală f4—h2 pentru dezvoltarea nebulunii din c1.

11. e3 d5 12. Cce5 Cc4 13. Nf4 De8

Cu această mutare negrul inițiază un interesant, dar nepericulos, atac de flanc.

14. Dc1

După 14. Db3! avântul albului s-ar fi mărit și mai mult.

14... g5 15. Nh2 f6 16. Cd3 h5 17. Ce1?

O mutare pasivă care duce la pierderea avântului. Mai bine era 17. Cd2 sacrificînd un pion și după 17... C:d2 18. D:d2 h:g4 19. h:g4 N:g4 20. f4! albul ar fi obținut o puternică inițiativă.

17... h:g4 18. h:g4 Cd6 19. Nf3

Piesele albe au ajuns în poziție defavorabilă.

19... e5?

Greșeala decisivă. Pregătind această mutare cu 19... Cf7 negrul ar fi obținut un joc superior. Însă, după mutarea din text, negrul pierde un pion rămînînd cu o poziție fără speranțe.

20. d:e5 f:e5 21. C:e5 N:e5 22. D:g5 Ng7 23. N:d6 Tf6 24. N:b8 T:b8 25. Cg2 Ne6 26. Cf4 Nf7 27. Rg2 Df8 28. Th1 Dd6 29. e3 Tbe8 30. Ch5! N:h5 31. D:h5 Tef8 32. Dh7+ Rf7 33. g5 Th8 34. Nh5+ Rf8 35. Dd3 și negrul cedează (1—0).

135. INDIANA DAMEI

A. O'Kelly

L. Szabó

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 e7-e6 3. Cg1-f3 b7-b6 4. g2-g3 Nc8-b7 5. Nf1-g2 Nf8-e7 6. 0-0 0-0 7. Cb1-c3 Cf6-e4 8. Dd1-c2 Ce4:c3 9. Dc2:c3 Nb7-e4 10. Nc1-f4 d7-d6 11. Tf1-d1 Cb8-d7 12. Dc3-e3 Ne4-b7 13. De3-d3 Cd7-f6 14. Cf3-d2 Nb7:g2 15. Rg1-g2 Cf6-h5 16. Dd3-f3 Ch5:f4 + 17. g3:f4 f7-f5 18. Df3-c6 Tf8-f7 19. Cd2-f3 Dd8-e8 20. Dc6:e8 + Ta8:e8 21. a2-a4 a7-a5 22. Tal-c1 Ne7-f6 23. b2-b3 h7-h6 24. h2-h4 c7-c6 25. e2-e3 Tf7-b7 26. Rg2-h3 Rg8-f7 27. h4-h5 Te8-g8 28. Cf3-h4 Nf6:h4 29. Rh3:h4 Rf7-f6 30. Td1-g1 g7-g5 + 31. h5:g6 Tb7-g7 32. Tg1-g3 Tg7:g6 33. Tg3:g6 + Tg8:g6 34. Rh4-h3 Rf6-e7 35. Tc1-d1 Tg6-g8 36. Rh3-h2 Re7-d7 37. Rh2-h3 d6-d5 38. Td1-c1 d5:c4 39. b3:c4 b6-b5 40. c4:b5 c6:b5 41. a4:b5 remiză (=).

136. PARTIDA SPANIOLĂ

St. Szabó

M. Rădulescu

1. e2-e4 e7-e5 2. Cg1-f3 Cb8-c6 3. Nf1-b5 a7-a6 4. Nb5-a4 d7-d6 5. c2-c4 Cg8-f6 6. Cb1-c3 Nf8-e7 7. d2-d4 Nc8-d7 8. d4-d5 Cc6-b8 9. 0-0 0-0 10. Na4:d7 Cb8:d7 11. Cf3-e1 Tf8-e8 12. Ce1-d3 Ne7-f8 13. Nc1-g5 h7-h6 14. Ng5:f6 Cd7-f6 15. f2-f4 e5:f4 16. Tf1:f4 g7-g5 17. Tf4-f5 Cf6:e4 18. Cc3:e4 Te8:e4 19. Dd1-f3 Te4-e7 20. h2-h4 g5:h4 21. Tal-f1 Dd8-e8 22. Rg1-h2 Te7-e3 23. Df3-g4 + Nf8-g7 24. Tf5:f7 De8:f7 25. Tf1:f7 Rg8:f7 26. Dg4-f4 + negrul cedează (1-0).

137. INDIANA VECHE

G. Barcza

T. Petrosian

1. Cg1-f3 Cg8-f6 2. g2-g3 g7-g6 3. Nf1-g2 Nf8-g7 4. 0-0 0-0 5. d2-d4 d7-d6 6. c2-c3 Cb8-c6 7. Cb1-a3 a7-a6 8. Nc1-f4 Cf6-d5 9. Nf4-d2 Cd5-b6 10. Dd1-c1 e7-e5 11. d4:e5 d6:e5 12. Nd2-h6 Dd8-e7 13. Nh6:g7 Rg8:g7 14. Ca3-c2 Tf8-d8 15. b2-b3 f7-f6 16. Ce2-e3 Nc8-e6 17. Dc1-c2 Cb6-d5 18. Ce3:d5 Ne6:d5 remiză (=).

138. INDIANA DAMEI

O. Barda

H. Golombek

1. d2-d4 Cg8-f6 2. Cg1-f3 b7-b6 3. c2-c4 Nc8-b7 4. e2-e3 e7-e6 5. a2-a3 Nf8-e7 6. Nf1-d3 0-0 7. 0-0 c7-c5 8. Cb1-c3 c5:d4 9. e3:d4 d7-d5 10. c4:d5 Cf6:d5 11. Tf1-e1 Cb8-d7 12. Cc3-e4 Cd7-f6 13. Cf3-e5 Cf6:e4 14. Nd3:e4 Ta8-c8 15. Dd1-d3 f7-f5 16. Ne4-f3 Ne7-g5 17. Nc1-d2 Ng5:d2 18. Dd3:d2 Dd8-d6 19. Tal-d1 Nb7-a6 20. Nf3-e2 Na6:e2 21. Dd2:e2 Tf8-e8 22. De2-h5 Te8-e7 23. Td1-c1 Te7-c7 24. Tc1:c7 Dd6:c7 25. Ce5-f3 Cd5-f6 26. Dh5-h4 Dc7-c1 27. h2-h3 Dc1:b2 28. Te1-e6 Db2:a3 29. Rg1-h2 Tc8-e8 30. Te6-c6 Cf6-d5 31. Dh4-g5 Da3-f8 32. Cf3-e5 Te8-d8 33. h3-h4 Cd5-e7 34. Tc6-c7 Ce7-g6 35. Tc7:a7 Cg6:e5 36. d4:e5 Td8-e8 27. f2-f4 b6-b5 38. h4-h5 b5-b4 39. h5-h6 g7-g6 40. Ta7-b7 Te8-e6 41. Tb7-g7 + Rg8-h8 42. Tg7-d7 Rh8-g8 43. Td7-d8 Te6-e8 44. Td8-d7 b4-b3 45. Td7-g7 + Rg8-h8 46. Tg7-b7 negrul cedează (1-0).

139. GAMBITUL DAMEI

M. Filip

V. Smislov

1. d2-d4 d7-d5 2. Cg1-f3 Cg8-f6 3. c2-c4 c7-c6 4. Cb1-c3 d5:c4 5. a2-a4 Nc8-f5 6. e2-e3 e7-e6 7. Nf1:c4 Nf8-b4 8. 0-0 0-0 9. Dd1-e2 Cb8-d7 10. e3-e4 Nf5-g4 11. Tf1-d1 Dd8-a5 12. e4-e5 Cf6-d5 13. Cc3-e4 f7-f6 14. e5:f6 Cd7:f6 15. h2-h3 Ng4:f3 16. De2:f3 Cf6:c4 17. Df3:e4 Ta8-e8 18. Nc4-d3 Cd5-f6 19. De4-h4 Da5-h5 20. Dh4:h5 Cf6:h5 21. g2-g3 Ch5-f6 22. Nc1-f4 Cf6-d5 23. Nf4-e5 Tf8-f3 24. Nd3-c4 Te8-f8 25. Td1-f1 a7-a5 26. Rg1-g2 remiză (=).

140. APĂRAREA GRÜNFELD

1. Boleslavski

B. Spasski

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 g7-g6 3. Cb1-c3 d7-d5 4. c4:d5 Cf6:d5 5. e2-e4 Cd5:c3 6. b2:c3 Nf8-g7 7. Nf1-c4 c7-c5 8. Cg1-e2 0-0 9. 0-0 c5:d4 10. c3:d4 Cb3-c6 11. Nc1-e3 Nc8-g4 12. f2-f3 Cc6-a5 13. Tal-c1 Ca5:c4 14. Tc1:c4

Ng4-d7 15. Dd1-b3 Dd8-a5 16. Tf1-c1
Ta8-c8 17. Rg1-f2 Tc8:c4 18. Tc1:c4
Tf8-c8 19. Tc4:c8 Nd7:c8 20. d4-d5 e7-e6
21. Ce2-f4 e6:d5 22. Cf4:d5 Nc8-e6 23.

Db3:b7 Da5:a2+ 24. Rf2-g3 h7-h5 25.
h2-h4 Ng7-e5+ 26. f3-f4 Da2-e2 27.
Db7:a7 Nef:d5 28. e4:d5 De2-g4+ 29.
Rg3-f2 remiză (=).

RUNDA XV

141. Szabó L. — Barda	1 — 0
142. Ciocîltea — Filip	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
143. Golombek — Toluş	0 — 1
144. Smistov — Boteslavski	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
145. Spasski — O'Kelly	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
146. Petrosian — Reicher	1 — 0
147. Milve — Sliwa	1 — 0
148. Rădulescu — Barcza	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
149. Troianescu — Szabó St.	0 — 1
150. Sajtar — Stoltz	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$

141. PARTIDA ENGLEZĂ

L. Szabó O. Barda

1. e4 e5 2. Cc3 Cc6 3. g3 g6 4. Ng2 Ng7 5. Tb1 (O noutate în această deschidere, cum afirmă maestrul maghar Köberl în analiza sa apărută în Revista maghiară de Şah nr. 5 din 1953). Ideea este de a folosi manevra cunoscută în apărarea siciliană regulată, în tratamentul închis, care începe cu Tb8 cu planul de a sprijini înaintarea pionului b2—b4. Diferența este că în această partidă s-a întâmplat cu culorile inverse; concepția este cu atât mai favorabilă întrucît punctul strategic d5 este în posesia albului. Totuși ideea nu este nouă, pentru că această variantă a mai fost jucată în finala Campionatului Republican 1952 între St. Szabó și Dr. O. Troianescu, unde s-a dovedit eficacitatea acestui sistem pentru alb.

5... a5 (Negrul vrea să împiedice b4, însă acest plan are un defect, deoarece slăbește și mai mult punctul b7. Venea în considerare mai bine 5... b6 6. b4 Nb7 etc.).

6. a3 (În loc de această mutare se mai putea juca și Da4, b4, Cd5 cu intenția de a îngreua dezvoltarea negrului pe flancul damei).

6... d6 7. Cf3 Cge7 8. d3 h6 (Spre a putea juca Ne3 era mai bine Nd7 cu intenția de a juca Dc8 și Nh3).

9. 0—0 0—0 10. b4 a:b4 11. a:b4 Nef 12. b5 Cb8 (Cu aceasta s-a încheiat prima fază a planului albului, cu rezultatul: albul posedă diagonala totală a nebulului).

13. Cd2 Dc8 14. Te1 Td8 15. Ca4 (Împiedică mutarea de eliberare d5 din cauza Ce5).

15... Cd7 16. b6 (S-a încheiat și faza a doua a planului albului. Presiunea exercitată de alb pe coloana „d” forțează pe negru să slăbească și mai mult structura pionilor).

16. ...c5? (Pare a fi mai bun e5 pentru ca la 17. Ce4 Cf8 18. Na3 Db8 dînd încă o apărare suficientă și care oferea un contrajoc eficace începînd cu f5)

17. Ce4 Cf8 18. Cec3 Nh3 (A doua posibilitate era 18... d5 cu complicații foarte mari).

19. Nh1 Nd7 (Negrul ar dori să schimbe nebulul alb care presează asupra cîmpului b7, dar nu reușește să realizeze acest plan).

20. Cb5 Nc6 (Mai bine era 20... Db8 și la 21. Ca7 era bine Cc6).

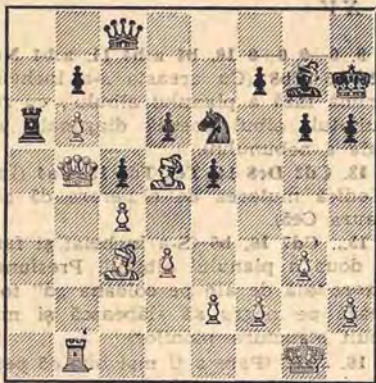
21. Ca7 Dd7 22. C:c6 C:c6 23. Cc3 Cb4? (În sensul rezistenței a venit în considerare singur 23... Ce4 24. Cd5 — cu amenințarea N:h6 și Cf6+ cu câștigul damei — 24... Rh7 25. Nd2 Ta6 etc).

24. Cd5 C:d5 25. N:d5 Te8 26. Nd2 Ta6 27. Dc1 Rh7 28. Nc3 Ce6 (Cu intenția de a dubla turnurile pe coloana c).

29. Db2 Te8 30. Ta1 Dd8 31. T:a6 T:a6 32. Tb1 Da8 (La mutarea 32... Dd7 urmează Db5 D:b5 c:b5 dec de imediat, p'onul b6 neputînd fi luat din cauza pierderii turnului prin Na5 iar la 34... Ta3 urmează 35. N:b5 Tc3 36. Nd5

Cd8 37. b7 C:b7 38. N:b7 și după Nc6 pionul se transformă).

33. Db5 Dc8 (Nu există altceva contra Dd7; acumă însă urmează o combinație interesantă).

34. N:e6 f:e6 35. D:a6 (Albul câștigă cel puțin calitatea deoarece negrul nu poate organiza nimic împotriva manevrei Na5 și Nc7).

35... b:a6 36. b7 Db8 37. e4 (Mult mai exact decât imediat Na5, deoarece fixează pionii negri pe câmpurile negre, reducând prin aceasta valoarea neșburului negru. Încheierea este foarte instructivă. A urmat):

37... d5 38. Na5 d:e4 39. d:e4 h5 40. Nc7 D:c7 41. b8D Dd7 42. h4 g5 43. h:g5 h4 44. g:h4 Dd3 45. g6+ Rh6 46. Db3 D:e4 47. Dc3+ D:e3 48. f:e3 R:g6 49. e4 Rh5 50. Rf2 R:h4 51. Tb8 Rg4 52. Re3 Nh6+ 53. Rd3 Rf3 54. Tb6 Nf4 55. Ta6 Ne3 56. T:e6 Nd4 57. Tf6+ Rg4 58. Tf5 și negrul cedează (1—0).

142. APĂRAREA SICILIANĂ

V. Ciociltea M. Filip

1. e4 c5 2. Cf3 e6

O continuare mai veche. În ultimul timp maștrii joacă frecvent în această poziție 2... d6.

3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6

Dacă 4... a6, atunci 5. c4! Cf6 6. Cc3 d6 7. Ne2 Cc6 8. 0—0 Dc7 9. b3 Ne7

10. Nb2 0—0 11. Cc2 Td8 12. Ce3 Ce5 13. De1 și albul stă mai bine, ca într-o partidă Alehin-Erdely, Praga 1931.

5. Cc3

Mai slab ar fi fost 5. Nd3 sau 5. Cd2 cu următoarele variante: a) 5. Nd3 Cc6! (5... d5? 6. e5 Cd7 7. C:e6 f:e6 8. Dh5+ și câștigă) 6. C:e6 d:c6! 7. 0—0 e5 8. Cd2 Dc7 9. b3 Ne5 10. Nb2 Ng4 cu joc egal.

b) 5. Cd2 d5 5... e5 Cd7 7. C2f3 Cc6 8. C:c6 b:c6 9. Nd3 Cc5

5... d6

De obicei, în această poziție se joacă 5... Nb4 sau chiar 5... Cc6. Astfel: a) 5... Nb4 6. e5! Cd5 7. Nd2 C:c3 8. b:c3 Ne7 9. Dg4 Rf8 10. Nd3 d6 11. f4 Cc6 12. 0—0 și albul stă ceva mai bine.

b) 5... Cc6 6. Cdb5 Nb4 7. a3! N:c3+ 8. C:c3 d5 9. e:d5 e:d5 10. Nd3 0—0 11. 0—0 h6 12. Nf4 d4! 13. Ce2 Dd5! 14. Cg3 Ng4 15. f3 Ne6 cu joc aproximativ egal. Cu această mutare negrul a intrat în varianta Paulsen.

6. Nc4

Ciociltea joacă în majoritatea partidelor împotriva sicilienei mutarea 6. Nc4. Această mutare constituie începutul unui violent plan de atac asupra aripii regelui negru și este caracteristică conducătorului pieselor albe.

Foarte interesantă în această poziție este și continuarea propusă de marele maestru Keres 6. g4, după care poate urma: a) 6... Cc6 7. g5 C:d4 (Probabil mai bine este 7... Cd7) 8. D:d4 Cd7 9. Ne3 a6 10. Ne2 Dc7 11. f4 b6 12. f5 Ce5 13. f:e6 f:e6 14. a4 Ne7 15. h4 și albul stă mai bine, ca în partidă Keres-Bogolubov 1943.

b) 6... d5? 7. Nb5+ Nd5 8. e:d5 C:d5 9. Cd5 e:d5 10. De2+ Ne7 11. Cb5 și albul stă mai bine.

c) 6... h6 7. Ng2 d5 8. e:d5 C:d5 9. C:d5 e:d5 10. 0—0! Ne7 12. Df3 0—0 12. Cf5 și albul stă bine (Pachmann-Kari, 1946).

d) 6... e5 7. Nb5+ Nd7 8. N:d7 D:d7 9. Cf5 h5 10. f3! și albul are o poziție dominantă.

e) 6... a6! (această mutare ar fi cea mai bună răspuns) 7.g5 Cfd7 8.Ne3 Ne7 9. Dd2 Dc7 10. f4 b5 11. Df2 Cc5 12. Ng2 Nb7 13. a3 Cbd7 14. Td1 Cb6 15. 0-0 0-0-0 cu joc complicat dar cu șanse egale.

6... Ne7 7. 0-0 Cc6

Prin intervertire de mutări s-a ajuns la partida de origine a mutării 6. Nc4 — partida dintre Boleslavski și Aronin din al XVII-lea campionat al U.R.S.S. — Partida a continuat: 8. Ne3 0-0 9. Nb3 a6 10. f4 Ca5 11. Df3 Dc7 12. g4 b5 13. g5 Cd7 14. C:e6 f:e6 15. N:e6 Rh8 16. Cd5 Dd8 17. Dh5 Cc8 18. N:c8 T:c8 19. f5 și albul a câștigat strălucit. La al XIX-lea campionat al U.R.S.S., Taimanov (cu negrele) a adoptat împotriva lui Lipnițki un alt plan strategic: 8... a6 (Înainte de a efectua rocada, negrul începe operații active pe flancul damei) 9. Nb3 Dc7 10. f4 Ca5 11. De2 (dacă 11. Df3 b5 12. e5 Nb7 sau 11. g4 h5! 12. g5 Cg4) b5 și negrul stă mai bine. În partidă a mai urmat: 12. f5 C:b3 13. a:b3 b4 14. Ca4 e5 15. Cf3 Nb7 și pionul din e4 a rămas fără apărare. Toate acestea arată că mutarea 6. Nc4 este perfect viabilă și constituie un vast câmp de lucru pentru teoreticieni.

8. Ne3 0-0 9. Nb3

Acum este necesară mutarea Nb3 deoarece negrul poate juca 9... C:e4 10. C:e4 d5 egalînd, lucru ce nu era posibil înainte de efectuarea rocadei, întrucît ar fi urmat 11. Nb5.

9... Ca5 10. f4 C:b3 11. c:b3! (vezi diagrama).

Dece a luat albul cu pionul „c” cînd principiul general este de a aduce pionii marginali către centrul tablei?

În apărarea siciliană albul își îndreaptă forțele pe flancul regelui atacînd rocada negrului, în timp ce acesta din urmă își creează contrașanse pe flancul damei, contrașanse care se bazează în general pe coloana „c” semideschisă și pe slăbiciunea pionului alb din c2. În lumina acestor

rapte este explicabilă hotărîrea albului de a lua calul din b3 cu pionul c, astfel înălțurînd pionul c2 care

constituia o slăbiciune în poziția sa, acum putînd trece el la atac pe coloana c, fiind mai bine dezvoltat.

11... e5

Marele maestru sovietic Boleslavski a indicat în această poziție 11... Nd7, însă și după această mutare atacul albului este deosebit de puternic.

12. Cf5 N:f5 13. e:f5 Da5 14. a3 Da6 15. g4 e:f4 16. T:f4 Tfe8 (Mai bine era 16... h6!) 17. g5!

Albul conduce cu multă energie atacul. Acum nu mai merge 17... Cfd7, deoarece poate urma 18. f6 g:f6 (dacă 18... N:f6 19. g:f6 T:e3 20. Dg4 și câștigă) 19. g:f6 C:f6 (19... N:f6 20. Dg4+ urmat de D:d7) 20. Nd4 și albul are o poziție mult superioară; la 20... d5? 21. C:d5 C:d5 22. Dg4+ urmat de mat în trei mutări.

17... Nd8 18. g:f6 T:e3 19. Tg4! Dh6. Nu se putea lua pe f6, deoarece după Cd5 negrul pierde calitatea.

20. T:g7+ Rh8 21. Rh1 N:f6. Se amenința prîntre altele și Dh5.

22. Cd5! Dd4. Nici 22... Dc6 nu dădea nimic după 23. Tg2 și negrul pierde o calitate.

23. D:d4? Greșeală care a compromis întreaga partidă. Trebuia 23. Tg4! și albul câștigă în toate variantele

cel puțin o calitate și cu ea și partida.

23... N:d4 24. T:f7 T:b3. În finalul care urmează negrul stă chiar mai bine.

25. Tc1 Te8! Impiedică deplasarea turnului de pe linia I-a, deoarece ar urma Te1+ și Tg1 mat.

26. f6 T:b2 27. Te7 Tf8 28. Tc4. Nimic nu ar fi dat Tce7 deoarece urma 29... Tb1+ 30. Rg2 Tg1+ 31. Rh3 N:f6 cu o remiză rapidă.

28... Tb1+ Nu se poate lua direct pe f6 din cauza matului la c8.

29. Rg2 Tg1+ 30. Rh3 N:f6 31. T:b7 remiză (=).

Cu toate că negrul stă ceva mai bine, materialul redus de pe tablă face imposibil câștigul.

143. INDIANA VECHE

H. Golombek

A. Toluș

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 g7-g6 3. Cg1-f3 Nf8-g7 4. e2-e3 0-0 5. Nf1-e2 d7-d6 6. Cb1-c3 Cb8-d7 7. 0-0 e7-e5 8. b2-b3 Tf8-e8 9. Nc1-b2 c7-c6 10. Ta1-c1 e5-e4 11. Cf3-d2 Cd7-f8 12. b3-b4 h7-h5 13. b4-b5 Nc8-f5 14. b5:c6 b7:c6 15. Dd1-a4 Ta8-c8 16. Nb2-a3 Ng7-h6 17. Tf1-d1 Cf6-g4 18. Cd2-f1 Dd8-h4 19. Ne2:g4 Nf5:g4 20. Td1-d2 Dh4-f6 21. Cf1-g3 Ng4-f5 22. Cc3-e2 Nf5-d7 23. Ce2-c3 Nd7-f5 24. Cc3-e2 h5-h4 25. Cg3:f5 g6:f5 26. g2-g3 Cf8-h7 27. Rg1-g2 Df6-g6 28. Da4-d1 Ch7-g5 29. Ce2-f4 Dg6-h7 30. Dd1-h5 Cg5-f3 31. Td2-b2 Nh6:f4 32. Dh5:h7+ Rg8:h7 33. e3:f4 Te8-e6 34. Tb2-b7 Rh7-g8 35. g3-g4 f5:g4 36. d4-d5 c6:d5 37. e4:d5 Te6-e3 38. Tc1-c6 Tc8-b8 39. Tb7-b3 Tb8:b3 40. a2:b3 e4-e3 41. f2:e3 Te8:e3 42. Rg2-f2 Te3:b3 43. Na3:d6 Tb3-d3 44. Tc6-c8+ Rg8-g7 45. Nd6-f8+ Rg7-f6 46. d5-d6 Cf3:h2 47. Nf8-e7+ Rf6-f5 48. Ne7:h4 Td3-d2+ albul cedează (0-1).

144. APĂRAREA NIMZOVICI

V. Smislov

I. Boleslavski

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 e7-e6 3. Cb1-c3 Nf8-b4 4. Dd1-c2 d7-d5 5. e4:d5 e5:d5 6. Nc1-g5 h7-h6 7. Ng5:f6 Dd8:f6 8. a2-a3 Nb4:c3+ 9. Dc2:c3 c7-c6 10. Cg1-f3 0-0 11. e2-e3 Nc3-f5 12. Nf1-e2 Cb8-d7 13. 0-0 Df6-e7 14. Ta1-c1 Tf8-e8 15. Tf1-e1 Cd7-f6 16. Dc3-c5 Cf6-e4 17. Dc5:e7 Te8:e7 18. Cf3-e5 remiză (=).

145. APĂRAREA NIMZOVICI

B. Spaaski

A. O'Kelly

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 e7-e6 3. Cb1-c3 Nf8-b4 4. e2-e3 c7-c5 5. a2-a3 Nb4:c3+ 6. b2:c3 b7-b6 7. Nf1-d3 Nc8-b7 8. f2-f3 Cb8-c6 9. Cg1-e2 0-0 10. e3-e4 Cf6-e8 11. Nc1-e3 d7-d6 12. f3-f4 f7-f5 13. Ce2-g3 Dd8-h4 14. e4:f5 e6:f5 15. 0-0 g7-g6 16. Ta1-b1 Cc6-a5 17. Tf1-e1 Dh4-d8 18. Cg3-f1 Ce8-f6 19. d4-d5 Nb7-a6 20. Cf1-d2 Tf8-e8 21. Dd1-f3 Dd8-d7 22. Ne3-f2 Te8:e1+ 23. Nf2:e1 Ta8-e8 24. h2-h3 Dd7-e7 25. Ne1-f2 Cf6-e4 26. Nd3:e4 f5:e4 27. Df3-e3 Ca5:c4 28. Cd2:c4 Na6:c4 29. f4-f5 g6:f5 30. Nf2-g3 De7-f6 31. Tb1-d1 h7-h6 32. Td1-d2 Rg8-h7 33. Rg1-h2 Te8-g8 34. Td2-f2 Tg8-g6 35. Tf2-d2 b6-b5 36. Ng3-f4 a7-a5 37. Nf4-g3 a5-a4 38. Td2-f2 Nc4-d3 39. De3-f4 Df6:c3 40. Df4:f5 e4-e3 41. Df5-d7+ Tg6-g7 42. Tf2-f7 e3-e2 43. Dd7-e6 c5-c4 44. Tf7:g7 Rh7:g7 45. De6-e7+ Rg7-g8 46. De7-e6+ Rg8-h7 47. Ng3-e1 Dc3-g7 48. Ne1-b4 remiză (=).

146. PARTIDA ENGLEZĂ

T. Petrosian

E. Reicher

1. c2-c4 e7-e5 2. Cb1-c3 Cb8-c6 3. Cg1-f3 Cg8-f6 4. d2-d3 d7-d5 5. e4:d5 Cf6:d5 6. g2-g3 Nf8-e7 7. Nf1-g2 Nc8-e6 8. 0-0 0-0 9. Nc1-d2 Dd8-d7 10. Tf1-e1 f7-f6 11. Ta1-c1 Ta8-c8 12. Cc3-e4 Tf8-d8 13. Dd1-a4 Cd5-b6 14. Da4-c2

Cc6-b4 15. Nd2:b4 Ne7:b4 16. Tel-d1 Dd7-f7 17. Cf3-d2 c7-c6 18. a2-a3 Nb4-f8 19. Ce4-c5 Nf8:c5 20. Dc2:c5 Ne6-d5 21. Cd2-e4 Df7-c7 22. Ng2-h3 Tc8-a8 23. Ce4-c3 Nd5-f7 24. a3-a4 Cb6-d5 25. Cc3-e4 a7-a5 26. d3-d4 g7-g6 27. d4:e5 Dc7:e5 28. Nh3-g2 Rg8-g7 29. e2-e3 Cd5-b4 30. Dc5-b6 De5-e7 31. Ce4-c5 Cb4-d5 32. Db6:b7 De7:b7 33. Cc5:b7 Td8-b8 34. Cb7-d6 Cd5-e7 35. Cd6:f7 Rg7:f7 36. Ng2:c6 Ce7:c6 37. Tc1:c6 Ta8-a7 38. Td1-d6 f6-f5 39. Tc6-a6 Ta7:a6 40. Td6:a6 Tb8-b2 41. Ta6:a5 Rf7-f6 42. Ta5-a7 h7-h6 43. Rg1-g2 Rf6-g5 44. Ta7-a8 Tb2-a2 45. a4-a5 Rg5-h5 46. a5-a6 Rh5-g5 47. h2-h4+ Rg5-g4 48. a6-a7 Rg4-h5 49. e3-e4 f5:e4 50. Rg2-h3 negrul cedează (1-0).

147. PARTIDA SPANIOLA

Z. Milev

B. Sliwa

1. e2-e4 e7-e5 2. Cg1-f3 Cb8-c6 3. Nf1-b5 a7-a6 4. Nb5-a4 Cg8-f6 5. 0-0 Nf8-e7 6. Tf1-e1 b7-b5 7. Na4-b3 d7-d6 8. c2-c3 0-0 9. d2-d3 Cc6-a5 10. Nb3-c2 c7-c5 11. Cb1-d2 Ca5-c6 12. a2-a4 Nc8-e6 13. Cd2-f1 Dd8-c7 14. Dd1-e2 b5-b4 15. Cf1-e3 Tf8-e3 16. Cf3-g5 Ta8-b8 17. Cg5:e6 f7:e6 18. Nc2-b3 Ne7-f8 19. Nb3-c4 Dc7-b6 20. Ce3-g4 Cf6-d7 21. De2-f3 Cd7-f6 22. Cg4:f6+ g7:f6 23. Df3:f6 Cc6-d8 24. Tel-e3 Tb8-b7 25. a4-a5 Db6-c6 26. Te3-g3+ Tb7-g7 27. Nc1-h6 Tg7:g3 28. f2:g3 Nf8:h6 29. Df6:h6 b4:c3 30. b2:c3 Dc6-b7 31. Ta1-f1 Db7-c7 32. Dh6-h5 Te8-e7 33. Dh5-g4+ negrul cedează (1-0).

148. SISTEMUL BARCZA

M. Rădulescu

G. Barcza

1. Cg1-f3 c7-c5 2. g2-g3 Cb8-c6 3. d2-d4 e7-e6 4. Nf1-g2 d7-d5 5. 0-0 Cg8-f6 6. a2-a3 Nc8-d7 7. e2-e3 Nf8-e7 8. Cb1-d2 0-0 9. d4:c5 Ne7:c5 10. b2-b4 Nc5-e7 11. c2-c4 d5:c4 12. Cd2:c4 Dd8-c7 13. Nc1-b2 a7-a5 14. b4:a5 Cc6:a5 15. Cc4:

a5 Ta8:a5 16. Ta1-c1 Ta5-c5 17. Tc1:c5 Ne7:c5 18. Nb2-e5 Dc7-c8 19. Dd1-a1 Nc5-e7 20. a3-a4 Dc7-c4 21. Cf3-d4 Dc4:a4 22. Da1:a4 Nd7:a4 23. Ng2:b7 Cf6-d7 24. Tf1-a1 Cd7:e5 25. Ta1:a4 Ce5-d3 26. Ta4-a8 Ne7-f6 27. Ta8:f8+ Rg8:f8 28. Cd4-b3 Nf6-c3 29. Rg1-f1 h7-h6 30. Rf1-e2 Cd3-b4 31. Cb3-c5 Rf8-e7 32. Cc5-d3 Cb4-a2 33. Nb7-a6 Nc3-a5 34. Cd3-e5 Na5-c3 35. Ce5-d3 Nc3-a1 36. Re2-d2 Ca2-c3 37. Na6-b7 Cc3-b5 38. Cd3-c5 g7-g5 39. h2-h3 Na1-c3+ 40. Rd2-e2 Nc3-b4 41. Cc5-d3 Nb4-a5 42. Cd3-c5 Na5-c7 43. Cc5-d3 f7-f5 44. Cd3-e1 e6-e5 45. g3-g4 f5-f4 46. e3:f4 g5:f4 47. f2-f3 Re7-f6 48. h3-h4 Cb5-d6 49. Nb7-c6 h6-h5 50. Ce1-d3 Nc7-b6 51. Nc6-d7 h5:g4 52. f3:g4 f4-f3+ 53. Re2:f3 e5-e4+ 54. Rf3-e2 e4:d3+ 55. Re2:d3 remiză (=).

149. APĂRAREA SICILIANĂ

O. Troianescu

St. Szabo

1. e2-e4 c7-c5 2. Cg1-f3 d7-d6 3. d2-d3 Cg8-f6 4. g2-g3 g7-g6 5. Nf1-g2 Nf8-g7 6. 0-0 0-0 7. Cb1-d2 Cb8-c6 8. c2-c3 d6-d5 9. e4-e5 Cf6-d7 10. d3-d4 e7-e6 11. Tf1-e1 c5:d4 12. c3:d4 f7-f6 13. e5:f6 Dd8:f6 14. Cd2-b3 e6-e5 15. d4:e5 Cd7:e5 16. Cf3:e5 Cc6:e5 17. Dd1:d5+ Nc8-e6 18. Dd5-d2 Ta8-d8 19. Dd2-c2 Ce5-f3+ 20. Ng2:f3 Df6:f3 21. Cb3-c5 Ne6-d5 22. Cc5-e4 Nf5:e4 23. Dc2:e4 Df3:e4 24. Tel:e4 Td8-d1+ 25. Rg1-g2 Tf8-c8 26. Te4-e7 Td1:c1 2i. Ta1:c1 Tc8:c1 albul cedează (0-1).

150. APĂRAREA NIMZOVICI

J. Sajter

G. Stoltz

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 e7-e6 3. Cb1-c3 Nf8-b4 4. e2-e3 Cb8-c6 5. Nf1-d3 e6-e5 6. Cg1-e2 e5:d4 7. e3:d4 d7-d5 8. a2-a3 Nb4-e7 9. c4:d5 Cf6:d5 10. 0-0 0-0 11. Dd1-c2 h7-h6 12. Cc3-d5 Dd8:d5 13. Tf1-d1 Dd5-d8 14. Nd3-c4 Ne7-d6 15. Dc2-e4 Tf8-e8 16. De4-f3 Nc8-e6 17. Nc4:e6 Te8:e6 18. Nc1-e3 remiză (=).

RUNDA XVI

151. Szabó St. — Sajtar	1/2-1/2
152. Reicher — Rădulescu	0-1
153. Filip — Milev	1-0
154. Boleslavski — Ciociltea	1-0
155. Sitwa — Petrosian	1/2-1/2
156. Barcza — Trojanescu	1-0
157. Golombek — Szabó L.	0-1
158. O'Kelly — Smislov	1/2-1/2
159. Barda — Spasski	0-1
160. Toluș — Stoltz	1-0

151. APĂRAREA SICILIANĂ

St. Szabo

J. Sajtar

1. e4 c5 2. Cc3 Cc6 3. f4 e6 4. Cf3 d5
5. Nb5

Varianta Waken care este rar jucată; ideea acestei variante este cedarea perechii de nebuni prin crearea de pioni dubli negrului pe linia „c” și menținerea poziției închise pentru a reduce cât mai mult activitatea nebulilor negri.

5... Cf6

Cel mai bun răspuns pare a fi 5... Cge7 6. d3 d:e4 7. d:e4 D:d1 + 8. C:d1 cu poziție egală.

6. N:c6 b:c6 7. d3 Ne7 8. 0-0 0-0 9.

Del Na6 10. Rh1 Tc8

10... Tb8 cu ocuparea liniei era o mutare mai naturală.

11. e5 Ce8 12. Ce2

Albul își regrupează forțele, pregătind un atac pe aripa regelui.

12... f5! 13. e:f6 g:f6 14. b3 Cg7 15. e4 Tb8

Impiedecă 16. Nb2, la care ar urma 16... d:c4 17. d:c4 N:c4 cu câștig de pion.

16. Cg3 Nd6 17. Nd2 De7 18. Ch4 Tbe8

Amenință străpungerea centrului prin 19... e5.

19. Df2 Ne8 20. Tacl a5 21. Ne3

Albul caută să dezorganizeze jocul negrului prin atacul pionului slab „c5”.

21... Da7

21... d4 ar fi slab fiindcă cedează albului punctul important central e4,

iar după 22... f5 punctul e5 trece definitiv în stăpânirea albului.

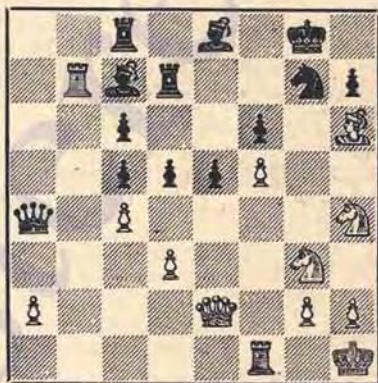
22. De2 Nd7 23. Tecl Tc8

Albul amenința câștigul pionului „c5” prin 24. c:d5 și 25. N:c5.

24. De2 a4 25. b:a4 D:a4 26. f5!

Inceputul unui atac primejdios pe aripa regelui.

26... e5 27. Nh6 Ne8 28. Tb1 Tf7 29. Tb6 Nc7 30. Tb7 Td7

31. N:g7?

Prin acest schimb greșit, precum și cu cel următor, albul dă două figuri active pentru două figuri pasive și mai pierde și doi pioni. Indicat era 31. Tfbl cu menținerea presiunii și cu o poziție grea pentru negru.

31... T:g7 32. Ch5 N:h5 33. D:h5 d:c4

34. d:c4 D:c4 35. Td1 D:a2 36. Dh6 Tf8 37. g3 Da6 38. Tb2 Na5 39. Ta2 Db5 40. Rg2 e4 41. Td6 e3!

Mutarea dată în plic. În urma combinației greșite, albul a ajuns într-o situație grea. După intrerupere însă, el găsește un contrajoc interesant prin dublarea turnurilor pe coloana „a”.

42. Td1!

E clar că pionul f6 nu poate fi luat din cauza 42... Dd5+ cu câștig de turn.

42... Dc4 43. Tda1

Desigur nu merge 43. T:a5 din cauza De2+

43... Nb6 44. Ta8 Tf7

Amenința 45. T:f8+ R:f8 46. D:f6+ cu câștig!

45. Rh3 Ne5 46. T1a4 Nb4 47. T4a7! T:a7

Amenința 48. Cg6!

48. T:a7 Tf7 49. Ta8+ Nf8 50. Cg6! De5!

Greșit era 50... h:g6 fiindcă urma 51. T:f8+ T:f8 52. D:g6+ Rh8 53. Dh6+ cu șah etern.

51. C:f8 T:f8 52. Ta4 De7 53. Tg4+ Rh8 54. Tc4 Te8 55. T:c3

În sfârșit, după multe amenințări și simplificări, albul a reușit să recâștige un pion și să obțină șanse serioase de remiză, din cauza situației mai avantajoase a figurilor albe.

55... c5 56. Te4 Dg7 57. Dd2 Df7 58. Dd3 De8 59. Th4 Dc6 60. Te4 Tg8.

După mai multe manevre nereușite, negrul se hotărăște să cedeze pionul „c5” în schimbul pionului „f5”.

61. De2 Df3 62. T:c5 Tg5 63. Tc8+ Rg7 64. Te7+ Rh6 65. Dc1 D:f5+ 66.

Rg2 De4+ 67. Rg1 Rg6

Amenința 68. h4.

68. Te4 Dd3 69. Tb4 h5 (68... e4!) 70. Tb8!

Aici turnul alb stă foarte activ, amenințând 71. Dc8 cu șanse serioase de remiză.

70... Tf5 71. Tg8+ Rf7 72. Tc8 Dd4+ 73. Rh1 Tf2.

Amenința mat în două mutări; albul însă capătă acum un atac periculos deoarece regele negru este descoperit.

74. Dc7+ Re6!

O mare greșeală ar fi fost 74... Rg6 din cauza 75. Tg8+ Rf5 76. Dh7+ Re6 77. Te8+ Rd5 78. Td8+ și albul câștigă.

75. Te8+ Rf5 76. Dh7+ Rg4 77. Dg6+ Rf3 78. D:f6+ Re4 79. T:e5+! D:e5 80. D:f2 Dg5 81. Rg2 Dg4 82. h3 Dg5 83. De2+ Re5 84. Dc5+ Rf6 85. D:g5 R:g5 86. Rf3 Rf5.

Finalul de pionii, cu tot pionul în plus, este remiză; negrul trebuie să fie însă atent la opoziție.

87. Re3 Re5 88. Rd3 Rd5 89. Re2! Re6!

Negrul ține remiză cu opoziția la distanță, la 89... Re4?? albul câștigă prin 90. Rf2 și orice mută negrul, are albul opoziția, de exemplu: 90... Rf5 91. Rf3 iar la 90... Re5 91. Re3.

90. Rd2 Rd6 91. Rc2 Rc6 92. Rd1 Rd7 93. Re2 Re6 94. Rf2 Rf6 95. Rg2 Rg6 și, în sfârșit, partida s-a dat remiză (=).

152. DESCHIDEREA CATALANĂ

E. Reicher

M. Rădulescu

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Cf3 Cf6 4. g3 d:c4 5. Da4+ Dd7

O continuare modestă, în care de obicei negrul trebuie să lupte pentru remiză. Mai combativ este Nd7 6. D:c4 Nc6, cu neutralizarea d'agonalei albe.

6. D:c4 Dc6 7. Cbd2 D:c4

Este interesantă continuarea 7...b5!?, 8. D:c6 C:c6 9. Ng2 Cb4 și 10. Ce5 nu are energie suficientă din cauza 10... Cfd5 și amenințarea negrului pe flancul damei persistă.

8. C:c4 Cc6 9. Ng2 Nb4+ 10. Nd2 N:d2+ 11. Cc:d2

Dacă 11. R:d2 atunci Ce4+ produce neplăceri în continuarea normală a partidei.

11... 0—0 12. 0—0 Tfd8 13. Cb3

Pionul d4 trebuia apărat. Mai bine 13. e3, urmat de 14. Tfcl cu presiune pe coloana „c”, deoarece după 13... e5 14. d:e5 C:e5 15. C:e5 T:d2 16. Tfd1 și albul stă evident mai bine. Mutarea aleasă de alb (Cb3) împiedică evoluția pionilor pe flancul damei și ajută negrului la dezvoltare.

13... a5! 14. Tfd1 Cfe5!

Pentru a putea muta calul din c6 și a apăra pionul c7 ce va fi atacat.

15. Tacl a4! 16. Ce5 a3 17. b3 Cb4 18. Cd3 C:d3

Bineînțeles nu 18... C:a2 19. Ta1 și calul negru nu are ieșire.

19. T:d3 Nd7 20. Te5

La 20. Ce5 Nb5 21. Td2 c6 cu emancipare totală.

20... Nc6 21. Ce5 N:g2 22. R:g2 e6

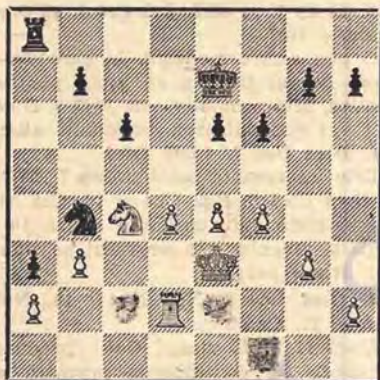
Acum poziția negrului este perfect consolidată și chiar amenință cu manevra Ce8—c7—d5—b4, dovădindu-se că pionul a2 este mai slab decât pionul a3.

23. Cc4 Ce7 24. Ta5 Cd5 25. Td2 Cb4 26. Rf3 Rf8 27. T:a8

Dacă 27. T:a3 T:a3 28. C:a3 Ta8 29. Cc4 C:a2 și pionul b3, fiind slab, constituie o grijă permanentă pentru alb.

27... T:a8 28. e4 Re7 29. Re3 f6 30. f4?

O gafă care termină partida dintr-o dată.

Trebuia jucat 30. e5, care ar fi oferit posibilități de apărare.

30... b5! și albul a cedat, deoarece după 31. Cb6 Tb8 și calul este pierdut (0—1).

153. PARTIDA ENGLEZĂ

M. Filip

Z. Milev

1. e4 Cf6 2. Ce3 d5 3. c:d5 C:d5 4. g3

O altă posibilitate este 4. e4!? Cb4 5. Nc4 Ne6! 6. N:e6 fxe6 7. Ce2 (7. d4? D:d4!) Cd3 8. Rf1 Cc6 9. Db3 Dd7 10. D:b7 Tb8 11. Da6 g6, ca în partida Mikenas-Goldenov, Tbilisi 1947.

4... g6

Interesant ar fi fost și 4... e6 care ar fi putut duce la apărarea Tarasch:

5. Ng2 e5 6. Cf3 Cc6 7. C:d5 e:d5 8. d4.

5. Ng2 Cb6 6. Cf3

Intr-o partidă Foltys-Neikirch — meci R. Cehoslovacă—R. P. Bulgaria — s-a jucat 6. d4 Ng7 7. Cf3 Cc6 8. e3 0—0 9. 0—0 a5 10. d5 Cb4 11. e4 c6 12. a3 Ca6 13. Ng5 f6 cu joc complicat.

6... Ng7 7. 0—0 0—0 8. d3

Cu răspunsul 8. d4, albul nu vrea să intre într-o variantă a apărării Grünfeld preferind sistemul de dezvoltare al variantei dragonului din apărarea siciliană (cu culori inverse) în care speră să obțină avantaj datorită timpului în plus (pe care îl are) și datorită faptului că negrul nu a ales cea mai bună continuare, fianchetind Nf8.

8... Ce6 9. Ne3 h6 10. Dc1 Rh7 11. Td1 e5 12. Nc5

Probabil că ar fi fost mai bine ca albul să înceapă imediat atacul pe flancul damei unde nebunii săi exercită o puternică presiune. De exemplu: 12. a4 (eventual 11. a4) 12... a5 13. N:b6 c:b6 14. Cb5 urmat de Cd2—c4 etc.

12... Te8 13. e3 f5 14. a4 Ne6 15. Dc2 Cd5?

O greșeală pe care albul o va exploata imediat. Cu 14... Cd7! urmat de a5 și Cb4 negrul ar fi căpătat o poziție satisfăcătoare.

16. C:d5 N:d5 17. e4! Ne6 18. Tac1!?

18... a5

Trebuia jucat direct 18. e:f5 urmat de Ch4, ca in partida deoarece negrul ar fi putut căpăta contra șanse cu 18... Ca5! (nu 18... Cd4 19. N:d4 e:d4 20. D:c7 Te7 21. D:d8 T:d8 22. Ch4 Nb3 23. e:f5! N:d1 24. f:g6 urmat de T:d1 și albul are trei pionii pentru calitate).

După 18... Ca5! se amenință atit 19... Cb3 cit și 19... Nb3, sacrificiul calității nedind nimic (19. e:f5 g:f5 20. b4? Nb3 21. Dc3 N:d1 22. T:d1 Cc6) iar după 19. e:f5 g:f5 20. d4 e4 21. Ch4 Cb4 22. d5 N:d5 23. Tb1 (23. C:f5 C:c1 24. N:e4? N:e4) C:c5 24. D:c5 c6 25. C:f5 Db6 și albul are numai un mic avantaj.

19. e:f5 g:f5 20. d4 e:d4

20... e4 21. d5! N:d5 22. Ch4 Dd7 23. Nh3 Te5 24. f4! și albul stă mai bine.

21. Ch4 Nf6 22. N:e6 b:c6 23. C:f5 N:f5 24. D:f5+ Rh8 25. Df4 și negrul a cedat (1-0).

154. APĂRAREA SICILIANĂ

1. Boleslavski V. Ciociltea

1. e4 e5 2. Cf3 d6 3. d4 e:d4 4. C:d4 Cf6 5. Ce3 a6 6. g3 e5

Prin împingerea pionului la e5 se reduc perspectivele de atac pe care le are albul pe flancul regelui, în apărarea siciliană și care se bazează pe înaintarea pionilor „f” și „g”. Este drept că împingind la e5 slăbește pionul d și — prin aceasta — și câmpul d5 care devine un punct tare pentru alb; totuși pionul d poate fi apărat și negrul obține un contrajoc pe flancul damei, care contrabalansează slăbiciunea câmpului d5.

7. Cde2 Ne6 8. Ng2 Ne7 9. 0-0 Cbd7 10. h3 b5

Pină aci jocul a decurs ca în partida Foltys — Dr. Ujtelly — Trencianske Teplice, 1949.

11. a4 b4 12. Cd5 C:d5?

Calul nu are alt câmp, dar acum devine posibil un schimb de piese la d5, ceea ce este, fără îndoială, avantajos pentru negru. Ciociltea, preocupat de a-și păstra perechea de nebuni (care însă în această poziție nu are

mare importanță), execută schimbul în mod greșit și ajunge în curind la dificultăți. Corect ar fi fost 12... N:d5! 13. e:d5 Cc5 urmat de Cfd7 și de ro-cada mckă.

13. e:d5 Nf5

Prin ultima sa mutare negrul a pierdut un tempo, iar nebulul a ajuns pe un câmp unde nu e apărat și unde este expus atacurilor.

14. f4!

Se amenință cîștigarea nebulului prin g4 și f5, totodată începind să se profileze acțiunea nebulului fianchetat; la o eventuală deplasare a calului negru, amenință f:e5 și d6.

14... Dc7

Parează amenințarea printr-un contraatac asupra pionului c2.

15. e3 b:c3 16. C:c3

După această lichidare calul alb a ajuns pe un câmp eficace.

16... e:f4

Din cauza poziției neapărate a nebulului din f5, acest schimb este forțat.

17. N:f4 0-0 18. Rh2 Ng6 19. Te1 Db7?

În această poziție toate mutările trebuie să tindă a servi la întărirea punctului e5. De aceea era de preferat 19... Db8! pentru ca, la 20. Te1, să urmeze 20... Nf6. Atunci negrul ar fi parvenit să joace Ce5.

20. Te1 Cc5

Albul reușește acum să ocupe cu tempo importanta coloană „e”.

21. Te3 Tfe8 22. De2 f6

Piesele albe exercită o puternică presiune pe coloana „e”; pentru a menține echilibrul pe această coloană negrul își apără turnul din e8.

23. b4!

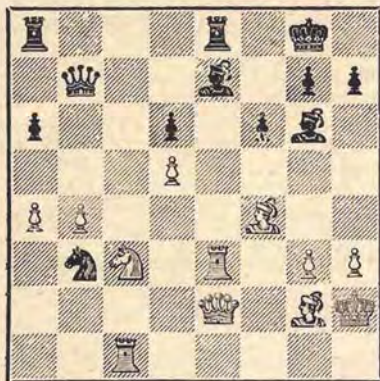
Această înaintare energetică și de parte calculată împiedecă retragerea plănuită a nebulului la f8 și dezorganizează dispozițiivul pieselor negre.

23... Cb3

Vezi diagrama din pag. 198.

24. Tce1

Amenință T:e7. La 24... Cd4 ar urma T:e7 C:d2 26. T:b7 C:c3 27. Te6!

Oricum, negrul este pierdut. La 24... Nf8 Dc4! ar câștiga calul. De aceea negrul se hotărăște să accepte sacrificiul de pion.

24... D:b4 25. T:e7 T:e7 26. D:e7 Te8 27. D:d6

O mutare intermediară decisivă.

27... D:c3 28. T:e8+ N:e8 29. De7

Albul termână acum, în câteva mutații precise, această partidă pe care a condus-o excelent.

29... N:a4 30. d6 Dd3 31. De6+ și negrul a cedat, deoarece după 31... Rh8 urmează 32. Dc8+ și după 31... Rf8, urmează 32. d7 și Nd6+, etc. (1—0).

155. INDIANA VECHÉ

B. Sliva

T. Petrosian

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 d7-d6 3. Cb1-c3 e7-e5 4. Cg1-f3 Cb8-d7 5. e2-e4 g7-g6 6. h2-h3 Nf8-g7 7. Nc1-e3 0—0 8. Dd1-d2 e5:d4 9. Cf3:d4 Tf8-e8 10. Nf1-d3 c7-c6 11. 0—0 a7-a5 12. g2-g4 Cd7-c5 13. f2-f3 Cf6-d7 14. Nd3-e2 Dd8-a5 15. Rc1-b1 Da5-c7 16. Cd4-c2 Ng7-e5 17. h2-h4 b7-b5 18. h4-h5 Cd7-b6 19. Th1-h3 Nc8-e6 20. Td1-h1 Te8-e7 21. Ne3-g5 Te7-d7 22. f3-f4 Ne5:c3 23. Dd2:c3 Ce5:e4 24. Dc3-d4 Ce4:g5 25. f4:g5 c6-c5 26. Dd4-f6 Dc7-d8 27. h5:g6 Dd8:f6 28. g6:h7+ Rg8-h8 29. g5:f6 Cb6:c4

30. Th3-h5 d6-d5 31. Ne2-d3 Ta8-d8 32. Th5-g5 Cc4-d2+ 33. Rb1-c1 Cd2-e4 34. Nd3:e4 d5:e4 35. Cc2-e3 Td7-d6 36. Tg5:c5 Ne6:a2 37. g4-g5 Td6-d3 38. Te5-c3 Td3:c3 39. b2:c3 Na2-e6 40. Th1-h4 Td8-d3 41. Th4:e4 Rh8:h7 42. Rc1-c2 Td3-d6 43. Te4-e5 Rh7-g6 44. Rc2-c1 Rg6-h5 (=). Rc1-c2 Td6-d8 46. Rc2-c1 remiză (=).

156. INDIANA VECHÉ

G. Baroza

O. Troianescu

1. c2-c4 Cg8-f6 2. Cb1-c3 g7-g6 3. Cg1-f3 Nf8-g7 4. e2-e3 0—0 5. Nf1-e2 d7-d6 6. d2-d4 Cb8-d7 7. 0—0 c7-c6 8. b2-b3 Tf8-e8 9. Dd1-c2 Dd8-c7 10. Nc1-b2 Cd7-f8 11. Ta1-c1 Nc8-f5 12. e3-e4 Nf5-g4 13. Cf3-e1 Ng4:e2 14. Dc2:e2 e7-e5 15. d4-d5 Ng7-h6 16. Tc1-c2 c6-c5 17. Ce1-d3 Dc7-e7 18. Nb2-c1 Nh6:c1 19. Tf1:c1 a7-a6 20. a2-a3 Cf8-d7 21. b3-b4 b7-b6 22. Tc2-b2 Te8-b8 23. Tc1-b1 De7-d8 24. g2-g3 Cf6-e8 25. f2-f4 f7-f6 26. De2-g4 Ce8-g7 27. h2-h4 e5:f4 28. g3:f4 f6-f5 29. Dg4-g5 Dd8:g5 30. h4:g5 f5:e4 31. Cc3:e4 Cg7-f5 32. b4:c5 Tb8-e8 33. Ce4:d6 Cf5:d6 34. c5:d6 Ta8-c8 35. c4-c5 b6:c5 36. Tb2-b7 c5-c4 37. Cd3-f2 Te8-b8 38. Cf2-g4 Te8-e1+ 39. Tb1:e1 Tb8:b7 40. Te1-e8+ Rg8-f7 41. Te8-c8 negrul cedează (1—0).

157. INDIANA DAMEI

H. Golombek

L. Szabo

1. d2-d4 Cg8-f6 2. Cg1-f3 b7-b6 3. g2-g3 Nc8-b7 4. Nf1-g2 c7-c5 5. c2-c3 e7-e6 6. 0—0 Nf8-e7 7. Cb1-d2 0—0 8. b2-b3 c5:d4 9. c3:d4 Cf6-d5 10. Nc1-b2 f7-f5 11. Cf3-e5 Cb8-a6 12. Ta1-c1 Ne7-g5 13. e2-e3 d7-d6 14. Ce5:d3 Dd8-d7 15. a2-a3 Ta8-c8 16. Dd1-e2 Ca6-c7 17. f2-f4 Ng5-e7 18. e3-e4 e5:e4 19. Ng2:e4 Nb7-a6 20. Tf1-e1 Ne7-f6 21. De2-g4 g7-g6 22. Cd3-f2 Cd5-e7 23. Ne4-d3 Na5:d3 24. Cf2:d3 Ce7-f5 25. Cd2-f3 Dd7-b5 26. Cd3-f2 Db5:b3 27. Nb2-a1 Cf5-h6 28. Dg4-h3 Db3:f3 29. Dh3:h6 Cc7-d5 30. Dh6-h3 Tc8-e8 31. a3-a4 Nf6-g7 32. Tc1-d1 Df3-b3 33. a4-a5 b6:a5 34. Td1-b1

Db3-a2 35. Cf2-e4 Cd5-c7 36. Tb1-b7
Te8-e7 37. Dh3-h4 Te7-d7 38. Ce4-g5
Ng7-f6 39. Na1-c3 Da2-d5 40. Tb7-b1
Nf6:d4+ albul cedează (0-1).

158. APĂRAREA SICILIANĂ

A. O'Kelly V. Smislov

1. e2-e4 c7-c5 2. Cg1-f3 d7-d6 3. Nf1-
b5+ Cb8-c6 4. 0-0 a7-a6 5. Nb5:c6+
b7:c6 6. Tf1-e1 Nc3-g4 7. h2-h3 Ng4-h5
8. d2-d3 e7-e6 9. Cb1-d2 Cg8-f6 10. e4-
e5 d6:e5 11. Te1:e5 Nf8-d6 12. Te5-e1
0-0 13. Cd2-c4 Nd6-c7 14. Nc1-g5 Dd8-
e8 15. Ng5-h4 Cf6-d5 16. Nh4-g3 Cd5-f4
17. Dd1-d2 Cf4-d5 18. Ng3:c7 Cd5:c7
remiză (=).

159. INDIANA PANOV

O. Barda

B. Spasski

1. d2-d4 Cg8-f6 2. Cg1-f3 c7-c5 3. d4-
d5 g7-g6 4. g2-g3 Nf8-g7 5. Nf1-g2 0-0
6. 0-0 d7-d6 7. h2-h3 b7-b5 8. a2-a4
Nc8-b7 9. Cf3-h2 a7-a6 10. a4:b5 a6:b5
11. Ta1:a8 Nb7:a8 12. Cb1-a3 Dd8-d7 13.
b2-b3 Cb8-a6 14. Nc1-b2 Ca6-c7 15. e2-
e4 Na8-b7 16. Dd1-e2 Tf8-a8 17. Nb2-
c1 Ta8-a7 18. f2-f4 e7-e6 19. c2-c4 b5-
b4 20. Ca3-c2 e6:d5 21. e4:d5 Ta7-a2 22.
g3-g4 Cf6:d5 23. c4:d5 Nb7-a6 24. De2-
d1 Na6:f1 25. Ng2:f1 Cc7:d5 26. Dd1:d5

Ta2:c2 27. Nc1-e3 Dd7-e6 28. Dd5-a8+
Ng7-f8 29. Ne3-f2 De6:b3 30. g4-g5 Tc2-
c1 31. Rg1-g2 Db3-a3 32. Da3-d5 Tc1-a1
33. Ch2-g4 Da3-a8 34. Nf1-c4 Nf8-g7 35.
Dd5:a8 Ta1:a8 36. Cg4-f6+ Ng7:f6 37.
g5:f6 Ta8-a3 38. Nf2-e1 b4-b3 39. Ne1-
c3 Ta3-a2+ 40. Rg2-f3 Ta2-c2 albul ce-
dează (0-1).

160. GAMBITUL DAMEI

A. Toluş

G. Stoltz

1. d2-d4 d7-d5 2. c2-c4 e7-e6 3. c4:d5
e6:d5 4. Cb1-c3 c7-c5 5. Cg1-f3 Cb8-c6
6. g2-g3 c5-c4 7. Nf1-g2 Nf8-b4 8. 0-0
Cg8-e7 9. a2-a3 Nb4-a5 10. e2-e4 d5:e4
11. Cc3:e4 0-0 12. Nc1-c3 Na5-b6 13.
Ta1-cl Nc8-f5 14. Ce4-c5 Nb6:c5 15. d4:
c5 Ce7-d5 16. Ne3-g5 f7-f6 17. Cf3-e1
Nf5-e3 18. Ng5-d2 Dd8-d7 19. Ce1-f3
Ta8-d8 20. Tf1-e1 Dd7-f7 21. Dd1-c2
Td8-d7 22. h2-h3 Tf8-d8 23. Ng2-f1 b7-
b5 24. c5:b6 Cd5:b6 25. Nd2-e3 Cc3-a5
26. De2-c3 Ca5-b3 27. Ne3:b6 a7:b6 28.
Te1:e6 Cb3:c1 29. Nf1:c4 Rg8-h8 30.
Te6-e1 Df7-h5 31. Te1:cl Dh5:h3 32.
Dc3-e1 Dh3-h5 33. Rg1-g2 g7-g5 34.
De1-e6 Td7-d6 35. De6-f5 Dh5-h6 36.
Tc1-h1 Dh6-g7 37. Nc4-b3 g5-g4 38. Cf3-
h4 Dg7-b7+ 39. Rg2-h2 Db7-g7 40. Rh2-
g1 Dg7-g5 41. Ch4-g6+ Rh8-g7 42. Th1:
h7+ negrul cedează (1-0).

RUNDA XVII

161. Spasski — Golombek	1 — 0
162. Ciociltea — O'Kelly	1 — 0
163. Milev — Boleslavski	1/2 — 1/2
164. Sajter — Barcza	0 — 1
165. Rădulescu — Sitva	1/2 — 1/2
166. Petrosian — Filip	1 — 0
167. Szabó L. — Toluş	1/2 — 1/2
168. Stoltz — Szabó St.	1/2 — 1/2
169. Troianescu — Reichner	1/2 — 1/2
170. Smislov — Barda	1 — 0

161. APĂRAREA NIMZOVICI

B. Spasski

H. Golombek

1. d4 Cf6 2. e4 e6 3. Cc3 Nb4 4. Ng5
Mutarea aceasta a fost jucată pen-
tru prima oară în partida Rétü-Mar-
shall, Brno 1928, în care negrul după

4... h6 5. Nh4 c5 6. e3 Da5 7. Db3 Ce4
8. Tc1 c:d4 9. e:d4 Ce6 etc. a ajuns în
avantaj. De atunci ea a fost părăsită
și abia în anul 1952 la Budapesta ma-
rele maestru sovietic Paul Keres a
introduș-o iarăși în practica turneelor,
în partida sa cu O'Kelly.

4... e5 5. d5!

Inovația lui P. Keres, din part'da
cu O'Kelly, prin care această variantă
este în mod esențial îmbunătățită pen-
tru alb; negrul nu mai poate juca
Da5 fără să admită slăbirea formației
pionilor săi pe flancul regelui, f'e prin
sch'mbul N:f6 g:f6, fie prin înaintarea
h6 și g7-g5.

5... h6 6. Nh4 e5

O'Kelly, în susamintita partidă, a continuat jocul cu 6... N:c3+, dar a ajuns în dezavantaj. De asemenea, rezultatul partidei Spasski-Smislov, din prima rundă a turneului, în care jocul a continuat cu 6... d6 7. e3 e:d5 8. c:d5 Cbd7 9. Nb5 0—0 10. Ce2 Ce5 etc. a fost defavorabil negrului.

7. e3 d6 8. Nd3 b5!

O mutare care dă loc la mari complicații și pare a fi bună.

9. c:b5 (poate era mai bine aici 9. Cge2 g5 10. Ng3, e4 11. Nc2, b:c4 12. 0—0 și pionul e4 nu poate fi apărat deoarece la 12... De7 sau 12... Nf5 ar urma 13. Cb5 etc.) g5 10. Ng3

10... Nb7

Aici se pune întrebarea dacă negrul poate lua pionul din d5 sau nu. Chestiunea este foarte complicată însă, cum arată variantele următoare, negrul probabil putea să-l ia. După 10... C:d5 este evident că numai 11. Ne4 poate aspira la o răsturnare directă a mutării 10... C:d5, greșită fiind continuarea 11. Df3 din cauza 11... Cb6 12. Ne4 d5 13. N:e5 d:e4 14. D:e4 De7 etc. După 11. Ne4 negrul are de ales între două continuări: 11... C:c3 și 11... N:c3+.

După 11... C:c3 12. b:c3 N:c3+ 13. Re2! N:a1 14. D:a1 albul ajunge în avantaj, avînd în vedere că 14... d5 nu se poate juca din cauza 15. D:e5+. Nici mutarea fină 13... d5 în loc de 13... N:a1 nu schimbă mult deoarece și după 14. D:d5 (mai slab este 14. N:d5 N:a1 15. N:a8 D:d1+ 16. R:d1 f5! precum și 14. Tc1 d:e4 etc.) D:d5 15. N:d5 N:a1 16. Cf3 avantajul albului este clar.

Altfel însă se prezintă situația dacă negrul joacă 11... N:c3+. După 12. b:c3 C:c3 13. Dd3 (f3) C:e4 14. D:e4 Da5+ 15. Rd1 (sau 15. Rf1 D:b5+ 16. Ce2 Nb7 cu avantaj material pentru negru) D:b5 16. D:a8 (dacă 16. N:e5 atunci Nb7 17. Df5 d:e5 18. D:e5+ Rd7 19. D:h8 și negrul poate juca acum cu 19... N:g2 la câștig de material sau

poate întreprinde cu 19... Cc6 20. Df6 Td8 un atac de mat) Dd3+! albul pierde atît după 17. Re1 Dc3+ 18. Re2! Db2+ 19. Rd3 (19. Rf3 g4+ 20. Re4 Dd3+ 21. Rd5 Dd3 mat) Na6+ 20. Re4 Nb7+ cît și după 17. Rc1 Dc3+ 18. Rb1 Nf5+ 19. e4 De1+ 20. Rb2 Dd2+ 21. Rb1 (sau 21. Rb3 Db4+ 22. Rc2 N:e4+) Dd1+ 22. Rb2 Dd4+ 23. Rc1 (obligatoriu) D:a1+ etc.

În concluzie deci, negrul trebuia să joace 10... C:d5 și după 11. Cge2 să retragă calul la f6 realizînd scopul urmărit cu 8... b5: obținerea majorității de pioni în centru.

11. Ce2 C:d5 12. 0—0 Cd7

După 12... C:c3 13. b:c3 Na5 14. c4! albul ar sta foarte bine. De asemenea 12... N:c3 13. b:c3 nu era mulțumitor. Însă mai bine decît mutarea din text era retragerea calului din d5.

13. Ne4 N:c3

După 13... C:c3 14. C:c3 N:c3 15. N:b7 N:b2 16. Tb1 Tb8 17. T:b2 T:b7 18. D:d6 poziția negrului era slabă.

14. N:d5

Niciun avantaj nu dădea 14. b:c3 C7f6 iar 14. C:c3 era chiar greșit din cauza 14... C:c3 urmat de 15... N:e4.

14... N:d5 15. D:d5 N:b2 16. Td1

Amenința câștigul nebunului prin 17. Db3.

16... Na3 17. D:d6

Cu căderea acestui pion se prăbușește și poziția negrului.

17... De7 18. Dc6 Td8 19. Ce3 0—0 20. Cd5 De6

O rezistență mai lungă opunea 20... Dg2 21. D:h6 f6 etc.

21. D:e6 f:e6 22. Ce7+ Rf7 23. Cc6 Re8 24. Td3 Nb2 25. Tfd1 și negrul a cedat (1—0).

162. APĂRAREA SICILIANĂ

V. Ctocițea

A. O'Kelly

1. e4 e5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Cc3 a6 6. Nc4

Cu ultima mutare albul reia un sistem jucat în al XVIII-lea campionat

al U.R.S.S. de către maestrul Lipnițki. Cu 6. Nc4 albul împiedică pe negru să joace varianta Opocensky, care ar rezulta după 6. Ne2 e5 și dacă negrul o joacă totuși, albul capătă o poziție superioară. Negrul a continuat astfel în partida Ciociltea-Milev din runda V-a, unde după: 6... e5 7. Cde2 Ne6 8. N:e6 f:e6 9. 0—0 d5 10. e:d5 e:d5 11. Ng5 d4 12. N:f6! D:f6 13. Cd5 Dd8 14. c4 Nc5 15. Cg3 a căpătat un joc excelent, el ocupînd astfel cîmpurile importante d5 și e4, schimbînd mai departe cu f4 pionii slabi din centru ai negrului.

6... e6

Negrul ar fi putut juca și 6... b5 7. Nb3 Nb7 8. 0—0 Cbd7 9. Ng5 g6 10. De2 Ng7 11. Tad1 0—0 12. a4 b:a4 13. N:a4 cu joc egal (Levenfș-Aronin, semifinalele celui de al XVIII-lea campionat al U.R.S.S.).

La un joc tăios au dus continuările partidei Lipnițki-Aronin, al XVIII-lea campionat al U.R.S.S., unde după 6... e6 7. 0—0 b5 8. Nb3 b4 9. Cb1 C:e4 10. Df3 d5, albul a căpătat o inițiativă de lungă durată pentru pionul sacrificat. Totuși negrul putea arăta că jocul albului n-a fost cel mai bun jucînd 10... Nb7 și la 11. Na4+ Cbd7 12. Cc6! Cc5! 13. C:d8 N:f3 14. N:d7 R:d8 15. N:e6 N:g2 cu avantaj pentru negru.

7. Nb3

Pentru a împiedica varianta susmenționată.

7... De7

Mai bine era 7... Ne7, negrul construindu-și poziția de joc pe schema 0—0, Cc6 și Ca5.

8. Ne3 Cc6 9. 0—0 Ca5 10. De2

Impiedică ocuparea cîmpului c4.

10... b5 11. f3 Ne7

Nu mergea 11... Cc4 din cauza C:b5 a:b5 13. C:b5 și N:c4

12. g4

Albul își construiește destul de original un plan de atac pe flancul regelui negru.

12... h6?

O slăbire gravă a flancului, unde negrul are de gînd să facă rocada. Bu-

ne posibilități dădea continuarea 12... C:b3 13. b:c3 Nb7. Bineînțeles nu mergea direct 12... Nb7 din cauza 13. N:e6! 13. a3

Se amenință 14. Na2 urmat de b2—b4 13... C:b3 14. c:b3 Nb7 15. Tac1 Db8 16. Dd2 0—0 17. Cee2 d5 18. e5! Cd7

18... D:e5 19. Nf4!

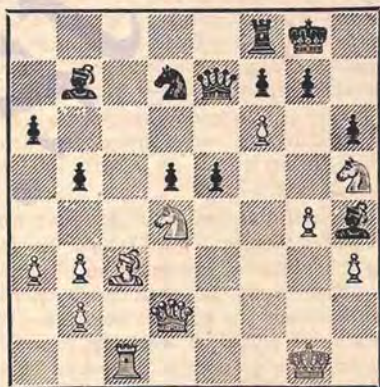
19. Cg3!?

Un sacrificiu dubios de pion. Sănătos era: 19. f4 și dacă Cc5 20. Cc6 N:c6 21. N:c5 N:c5 22. T:c5 cu joc foarte bun.

19... D:e5 20. Tfe1 Nf6 21. Ch5 Tac8 22. f4 De4 23. Cg3 Dg6 24. h3 Nh4 25. f5 Df6 26. Ch5 De7 27. Tef1 T:c1?

În acest moment amindoi jucătorii erau în mare criză de timp. Astfel se explică greșeala pe care negrul o face, subestimînd șansele de atac pe care albul le mai are totuși pe flancul regelui.

28. T:c1 e5 29. f6!

Poziția după 29.f6!

După acest al doilea sacrificiu, negrul intră în dificultăți tactice din cauza poziției active a pieselor albe.

29... N:f6 30. Cf5 De6 31. Te7 Na8 32. N:h6!?

Poziția albului, deși cu doi pioni în minus, este câștigată. În criză de timp, la rîndul său, albul greșește dînd astfel negrului posibilități de apărare. Corect era 32. T:d7! D:d7 33. C:f6+

g:f6 34. Nc5! cu ciștișig imediat.

32... Db6+ 33. Rf1 D:c7 34. N:g7 N:g7
Corect era 34... Tc8!, la care putea să urmeze: 1. 35. Nh6 Rh7 36. C:f6+ C:f6 37. Dg5 Tg8 33. Ng7! cu ciștișig.

II 35. Nh6 Nd8! și negrul stătea mai bine.

35. Dg5 și negrul a cedat, matul sau pierderi mari de material fiind imparabile. (1—0).

163. APĂRAREA SICILIANĂ

Z. Milev

I. Boleslavski

1. e4 e5 2. Cf3 Ce6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Ce3 d6 6. Ng5

Cu această mutare se începe un sistem interesant de dezvoltare, elaborat de cunoscutul teoretician sovietic V. Rauzer și aplicat în practică încă din anii 1933—1934. Sistemul de atac al lui Rauzer este legat de ideea dezvoltării rapide a flancului damei, efectuării rocadei mari și pregătirii unui joc activ în centru prin exeroitarea unei puternice presiuni pe coloana „d”; ea se corelează cu o altă idee și anume cu aceea de a întreprinde un atac pe flancul regelui, atac care poate deveni deosebit de periculos în cazul rocadei mici la negru.

Originalul sistem al lui Rauzer a fost studiat și cercetat multilateral de șahista sovietică și îmbogățit cu idei noi; ei au elaborat, de asemenea, interesante sisteme de apărare pentru negru. În stadiul actual al teoriei și practicii de aplicare a sistemului Rauzer în apărarea siciliană nu s-au putut trage concluzii definitive asupra viabilității lui; cert este faptul că aproape în toate turneele de șah din ultimul timp sistemul Rauzer se aplică în mod frecvent — dovadă evidentă a profunzimii ideilor strategice pe care le conține.

6... e6

Această mutare este quasi-forțată; continuarea 6... e5 nu este bună din cauza variantei 7. Cdb5 a6 8. N:f6 g:f6 9. Ca3 în care negrul slăbește cîmpul

d5 și rămîne cu pionii dublați pe coloana „f”.

7. Dd2

În această mutare și 8. 0—0—0 constă ideea schemei Rauzer: presiune pe coloana „d” asupra pionului înapoiat din d6 și atacul pe flancul regelui.

7... Ne7 8. 0—0—0 0—0

Schema de apărare aleasă de negru este una din cele mai bune pe care le are la dispoziție. Caracteristic acestei scheme este faptul că negrul nu pierde timp cu apărarea pionului d6, ci caută să-și asigure contra joc pe flancul damei, opunîndu-î acțiunilor de atac pe care le întreprinde albul în centru și pe flancul regelui.

În afară de acest sistem se mai pot aplica și alte trei sisteme fundamentale de apărare, verificate în practică și anume:

a) 7... a6 8. 0-0-0 h6. Prin această apărare negrul preîntîmpină eventualele atac al calului alb prin manevra C4b5 și pregătește contra-atacul pe flancul damei; pe de altă parte, cu mutarea 8... h6 negrul caută să înlăture legătura neplăcută a calului din f5 și folosind posibilitățile tactice ale poziției (9. Nh4? Cf:e4! 10. C:e4 D:h4 11. C:c6 D:e4), obligă albul să-și precizeze planurile viitoare.

b) 7... a6 8. 0-0-0 Nd7. Apărarea legată de acest plan de dezvoltare, deși mai elastică, în sensul că permite negrului alegerea a mai multe linii de joc, este considerată mai puțin efectivă din cauza 9. f4! conținînd amenințarea 10. Cd:c6 și 11. e5, iar la momentul potrivit f5.

c) 7... h6 8. N:f6 g:f6 9. 0-0-0 a6. Este sistemul preferat al campionului lumii, M. Botvinnik, aplicat în partida a VI-a din meciul cu D. Bronstein pentru campionatul lumii, ca și în partida cu Suetin din al XX-lea campionat al U.R.S.S. Ideea apărării constă în obținerea unui centru puternic de pioni și a perechii de nebuni care, după simplificarea jocului și în-

trarea în final, se vor dovedi superioare pieselor albe ușoare.

9. Cb3

Mutare recomandată de A. A. Alehin. Se amenință 10. N:f6 cu ciștiștigul pionului d6 dacă negrul nu vrea să deschidă poziția rocadei regelui. Negrul trebuie să joace cu multă precauție ca să nu intre în poziție dificilă.

9... Db6!

Este continuarea cea mai bună, verificată în campionatul pe echipe din anul 1951 al Consiliului Central al Sindicatelor din U.R.S.S.. Acum albul nu obține nimic cu 10. N:f6 N:f6 11. D:d6 din cauza 11... D:f2; nu este bine nici 11. Ca4 din cauza 11... Dc7 și albul nu poate lua pionul din d6 din cauza 12... Ng5+ 13. Rb1 Td8!

10. Ne3

Această mutare s-a jucat și într-o partidă Saharov-Lubenski, legată de continuarea 11. Cc3-b5, după răspunsul negrului 10... Dc7; după câteva mutări însă negrul a obținut inițiativa pe flancul damei (11... Db8 12. f3 a5 13. Cb5-d4 e5! 14. Cde2 a5 15. Rb1 a4).

10... Dc7 11. f3!

Milev pregătește un atac direct asupra rocadei regelui negru prin 12... g4 și 13... g5, la fel cum s-a jucat într-o partidă Nejmehdinov - Talmanov, semifinalele Campionatului Uniunii Sovietice 1951, în care până la mutarea 15-a mutările au alternat ca în partida din text.

11... a6 12. g4 b5 13. g5 Cd7 14. f4 Cb6 15. Df2 Cba4

Era mai bine 15... Tab8!, așa cum a jucat Talmanov în partida mai sus amintită și numai după 16. h4 negrul a continuat cu 16... Ca4!, obținând o poziție mai bună.

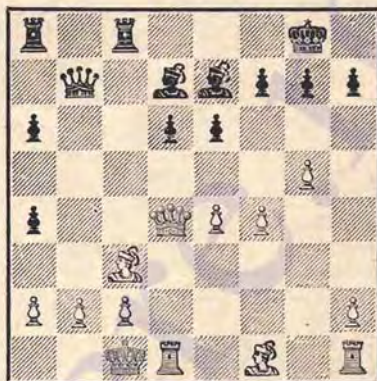
16. C:a4 b:a4 17. Nb6

Această mutare n-ar fi fost posibilă dacă s-ar fi jucat înaintea de manevra 15... Cba4, mutarea Tab8.

17... Db7 17. Ca5 C:a5 19. Na5 Nd7 20. Ne3 Tfc8 21. Dd4 (vezi d'agrama).

În această poziție șansele albului

par a fi mai bune. Acesta este pregătit pentru atacul decisiv pe flancul regelui, care ar putea să urmeze în

caz că negrul ar juca prea pasiv. De exemplu, după 21... Nf8 ar fi putut urma asaltul pionului h până la h6 cu deschiderea rocadei negre, fără posibilități de apărare. De aceea negrul trebuie să treacă la operații deosebit de active pe flancul damei, unde are la dispoziție coloanele semi deschise „b” și „c” ca și în centru unde poziția pionilor albi „e4” și „f4” este intrucitivă nesigură. Apreciind subtilitățile poziției, marele maestru Boleslavski ia hotărîrea justă de a sacrifica calitatea.

21... T:c3!!

Interesant este acest sacrificiu pozițional de calitate care, probabil, n-a intrat în socotelile albului. Negrul elimină unul din nebunii albi, așezat pe o poziție activă, fără însă să producă un dezechilibru material dat fiind faptul că albul este aproape forțat să răspundă prin 22. D:c3, așa cum s-a întâmplat, și atunci se pierde pionii săi centrali „e” și „f”.

22. D:c3

La răspunsul 22. b:c3 foarte tare pentru negru ar fi fost continuarea 22... e5! care destramă centrul alb de pioni și deschide largi perspective de atac pentru cei doi nebuni ai săi. Nu

se poate, de pildă, 23. Dd5 din cauza 23... Nc6 și nici 23. Db4 din cauza 23... Da7! și negrul stă mai bine în urma multiplexelor amenințări pe care le are la dispoziție. Este evident slab 23.f:e4? din cauza 23... Ng5+ și negrul trebuie să câștige după 24. Td2 Tb8!

22... D:e4 23. Nd3 D:f4+ 24. Rb1 d5
Nu era bine 24... D:g5 din cauză că albul ar putea obține inițiativa prin 25. Thg1 și la 25... Dh6 sau 25... Df6, 26. Dc7.

25. Thf1 Db4

Avind doi pionji pentru calitate și perechea de nebuni, negrul apreciază că schimbul damelor îi oferă un final mai bun.

26. D:b4 N:b4 27. h4 a5 28. a3

Se amenința 29... a3 și la 30. b3 30... a4 cu lichidarea pionilor dublați pe coloana „a” și slăbirea rocadei albe.

28... Nc5 29. c3 Nc6 30. Td1 Tb8 31. Ra2 Nd6

Negrul face manevre pregătitoare pentru neutralizarea centrului său de pionii. Urmează o luptă instructivă în care tânărul maestru bulgar Milev reușește să facă inofensivă mobilitatea pionilor centrali ai negrului, creându-și în același timp un pion liber pe flancul damei care în cele din urmă îi asigură remiza.

32. h5 e5 33. g6! f:g6 34. h:g6 e4 35. g:h7+ R:h7 36. Nc2 Rg8 37. Tf5!

Împiedecă 37... Ne5 și 38... Nf6 după care regele negru ar putea fi adus în centru sprijinind avansarea pionului d5 la d4 și deschiderea eventuală a diagonalei a1-h8.

37... Tbe8 38. b4! Ne5 39. c4!

Albul reușește să frângă unitatea de acțiune a celor doi pionii centrali ai negrului, creându-și în același timp contra șanse pe flancul damei.

39... a:b4 40. a:b4 Nc3 41. c:d5! Nd7 42. Tf5f1!

Nu era bine 42. T:e4, întrucît după 42... T:e4 43. N:e4 N:f5 44. N:f5 N:b4 negrul ar fi obținut șanse reale de câștig.

42... Nb5 43. d6 N:f1 44. T:f1 e3 45.

Nd3 (Se amenința 45... e2 cu câștig de figură) Td8.

La 45... e2 ar fi urmat 46. d7! Td8 (46... e:f1d? 47. d:e8D Df8 48. Nc4+ și albul câștigă) 47. N:e2 T:d7 48. Ra3 cu șanse egale.

46. Nc4+ Rh7 47. Ra3 T:d6 48. R:a4 Td4 49. Rb3 Nd2 50. Tf1+

Acest șah și următorul sînt necesare pentru aducerea turnului pe timpul g2 fără pierderea timpului. Se amenința 50... T:c4! și negrul câștigă.

50... Rg6 51. Tg1+ Rf6 52. Tg2 g5 53. b5 Rf5 54. Ne2 Ne1 55. Tg1 Nf2 56. Td1!

Schimbînd turnurile, albul își asigură ușor remiza, cu nebunii de culori diferite și posibilitatea de control asupra cîmpurilor albe e2, f3, g4 și d3. În afară de faptul că el mai are un pion liber avansat pe flancul damei.

56... T:d1. Negrul nu poate evita schimbul. De exemplu, la 56... Re4 (sau 56... Re5) urmează 57. T:d4+ R:d4 58. b6 cu obținerea remizei ca în partidă; la 56... Th4 ar urma 57. Td5+ și dacă 57... Rf4 58. b6 și albul face ușor remiză pentru că negrul nu poate juca decît 58... Th7 sau 58... Th8 și în ambele cazuri albul are posibilitatea să manevreze cu regele pînă la pionul său liber creînd contrașanse evidente pentru egalarea jocului. O pierdere de timp ar fi 58... Th6, din cauza 59. b7! și negrul este obligat să joace 59... Th8 (la 59... Tb6+ ar urma 60. Tb5 și albul câștigă).

57. N:d1 Ne1 58. b6 Na5 59. b7 Ne7 60. Rc2 Re4

La 60... g4 urmează 61. Rd3 cu remiză evidentă din cauză că negrul ori pierde un pion, ori trebuie să împingă pionul mai departe cu 61... g3, caz în care după 62. Nf3, el nu mai poate realiza pătrunderea regelui pe cîmpul f2.

61. Ne2 Nb8 62. Nd1 Na7 63. Ne2 remiză (=).

O interesantă partidă de luptă.

164. GAMBITUL DAMEI ACCEPTAT

J. Sajter

G. Barcza

1. d4 d5 2. c4 d:c4 3. Cf3 Cf6 4. e3 e6 5. N:c4 c5 6. 0-0 a6 7. De2 b5 8. Nb3 Nb7 9. Td1 Cbd7 10. Cc3

Teoria recomandă 10. a4 cu scopul de a ataca pionii avansați de pe flancul damei, înainte ca negrul să-și termine dezvoltarea, deși după 10... b4 11. Cbd2 Dc7 12. Cc4 Ne7 13. C3e5 0-0 14. Nd2 Tac8 15. Tac1 Tfd8 poziția este egală (Keres-Reshevsky, 1937).

Albul adoptă în partida de față o altă linie de joc, destul de rar întâlnită în practica maeștrilor. Planul albului constă în avansarea pionului la d5 cu scopul de a forța schimbul nebunului din b7.

10... Dc7

La 10... b4 este posibilă continuarea 11. d5 deoarece după 11... b:c3 12. d:e6 f:e6 13. Cg5 (sau 13. N:e6) albul are șanse de atac pentru figura sacrificată.

11. d5 C:d5 12. C:d5 e:d5 13. N:d5 N:d5 14. T:d5 Ne7 15. e4

Albul nu a obținut nimic din deschidere. Negrul este mai bine dezvoltat și păstrează avantajul majorității de pioni pe aripa damei. Ultima mutare este necesară pentru a crea nebunului posibilitatea de a se dezvolta.

15... 0-0 16. e5

Albul are o slăbiciune în pionul „e” care este expus atacului. Șansele sale de a-l apăra cu succes pe cimpul e5 sînt însă la fel de slabe.

16... Dc6

Necesar pentru a împiedeca 17. e6.

17. Td1 Tfd8 18. Ng5 De6 19. N:e7 D:e7 20. a4

O încercare motivată, de a obține contrajoc. Manevra 20. Td3 c4 21. Te3 este răsturnată de 21... Cc5!

20... b:a4!

Cel mai simplu! Negrul rămîne pînă la urmă cu un pion în plus.

21. Td6

La 21. T:a4 C:e5!

21... Te8 22. Tad1

Nici alte continuări nu sînt satisfăcătoare. De exemplu: 22. T:a6 T:a6 23. D:a6 C:e5 24. C:e5 (24. Cd2 Dd7) D:e5 și negrul stă foarte bine. Sau 22. Td3 C:e5 23. C:e5 (23. Te3 C:f3+ 24. D:f3 Dd7) D:e5 24. Te3 Db8 ♯. Mutarea din text parează amenințarea 22... D:d6, duce însă, după schimburi, la un final pierdut.

22... C:e5 23. C:e5 D:e5 24. D:e5 T:e5 25. T:a6 T5e8 26. T:a8 T:a8 27. Td5 Te8 28. Rf1 Rf8 29. Re2 Tb8 30. T:c5 T:b2+ 31. Re3 a3 32. Ta5 a2 33. Ta7

O poziție clasică de câștig. Turnul alb este fixat pe linia „a” iar regele trebuie să apere pionii. Marșul regelui negru spre pionul liber deși cere timp nu poate fi împiedicat.

33... Re8 34. h4 Rd8 35. g4 Rc8 36. f4 Rb8 37. Ta3 Rc7

Cu amenințarea 38... Tb3+.

38. Re4

La 38. Rd4 Tg2! 39. g5 Th2 și negrul stă bine.

38... Rb6 39. h5 Rb5 40. Rf5 Rb4 41. Ta7 Rb3 42. h6 g:h6 43. Rf6 Tb1 44. R:f7 a1D 45. T:a1 T:a1 46. Rg7 Tg1 și albul cedează (0-1).

165. SISTEMUL BARCZA

M. Rădulescu

B. Sliwa

1. Cg1-f3 Cg8-f6 2. g2-g3 d7-d5 3. Nf1-g2 e7-e6 4. 0-0 Nf8-e7 5. c2-c4 0-0

6. b2-b3 c7-c5 7. Nc1-b2 Cb8-c6 8. c4:d5 Cf6:d5 9. Dd1-c1 b7-b6 10. d2-d4 Nc8-a6 11. Tf1-e1 Ta8-c8 12. d4:c5 Ne7:c5 13. Cb1-c3 Cc6-b4 14. Te1-d1 Dd8-e7 15. e2-e3 f7-f6 Cf3-e1 Tf8-d8 17. a2-a3 Cd5:c3 18. Td1:d8 + De7:d8 19. Dcl:c3 Nc5-e7 20. Dc3-d4 Cb4-c2 21. Cel:c2 Te8:c2 22. Ng2-e4 Dd8:d4 23. Nb2:d4 Tc2-c7 24. a3-a4 f6-f5 25. Ne4-f3 Ne7-b4 26. h2-h4 Na6-d3 27. Nd4-e5 Tc7-c2 28. Tal-d1 Tc2-d2 29. Td1:d2 Nb4:d2 30. Ne5-b8 a7-a6 31. Nb8-c7 b6-b5 32. a4:b5 a6:b5 33. Nf3-d1 Rg8-f7 34. Nc7-e5 g7-g6 35. Ne5-d4 Rf7-e7 36. f2-f4 Re7-d6 37. Rg1-f2 Rd6-c6 38. Nd1-f3 + Nd3-e4 39. Nf3:e4 + f5:e4 40. Rf2-e2 Nd2-h4 41. Nd4-f6 Rc6-d5 42. Nf6-g7 Nb4-d6 43. Ng7-b2 h7-h5 44. Re2-d2 Nd6-c7 45. Nb2-d4 Nc7-a5 + 46. Nd4-c3 Na5-b6 47. Nc3-f6 Nb6-c5 48. Nf6-c3 Nc5-e7 49. Nc3-d4 Ne7-b4 + 50. Nd4-c3 Nb4-d6 51. Nc3-d4 e6-e5 52. Nd4:e5 Nd6:e5 53. f4:e5 Rd5:e5 54. Rd2-c3 Re5-f5 55. Rc3-d4 b5-b4 56. Rd4-d5 Rf5-g4 57. Rd5:e4 Rg4:g3 58. Re4-d5 Rg3:h4 59. e3-e4 Rh4-g5 60. e4-e5 h5-h4 61. e5-e6 h4-h3 62. e6-e7 h3-h2 63. e7-e8D h2-h1D 64. Rd5-c5 remiză (=).

166. APĂRAREA GRÜNFIELD

T. Petrosian

M. Filip

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 g7-g6 3. Cb1-c3 d7-d5 4. Nc1-g5 Cf6-e4 5. e4:d5 Ce4:c3 6. b2:c3 Dd8:d5 7. Cg1-f3 c7-c5 8. e2-e3 Nf8-g7 9. Nf1-b5 + Nc8-d7 10. c3-c4 Dd5-e4 11. 0-0-0-0 12. Dd1-b1 De4-e6 13. a2-a4 Nd7:b5 14. Db1:b5 b7-b6 15. a4-a5 Cb8-d7 16. a5:b6 a7:b6 17. d4-d5 De6-d6 18. Ng5-f4 e7-e5 19. d5:e6 Dd6:e6 20. Tal-d1 Cd7-e5 21. Cf3:e5 Ng7:e5 22. Nf4:e5 De6:e5 23. Db5:b6 De5-e4 24. Td1-c1 Tf8-c8 25. Tf1-d1 Ta8-b8 26. Db6-f6 Tb8-b4 27. Df6-c3 Tc8-b8 28. h2-h3 Tb4-b1 29. Dc3-f6 Tb1:c1 30. Td1:c1 Tb8-b1 31. Tc1:b1 De4:b1 + 32. Rg1-h2 Db1-e4 33. Df6-c3 h7-h5 34. f2-f3 De4-e6 35. Dc3-d3 Rg8-g7 36. f3-f4 f7-f5 37. Rh2-d3 Rg7-h7 38. Rg3-f3 De6-b6 39. Dd3-d7 + Rh7-g8 40. Dd7-e8 + Rg8-g7 41. De8-e7 + Rg7-g8 42. Rf3-g3 negrul cedează (1-0).

167. PARTIDA SPANIOLĂ

L. Szabo

A. Toluş

1. e2-e4 e7-e5 2. Cg1-f3 Cb8-c6 3. Nf1-b5 Cc6-d4 4. Cf3:d4 e5:d4 5. 0-0 c7-c6 6. Nb5-c4 Cg8-f6 7. Tf1-e1 d7-d6 8. c2-c3 Dd8-b6 9. Dd1-b3 Db6:b3 10. Nc4:b3 d4:c3 11. d2:c3 Nf8-e7 12. Cb1-a3 0-0 13. Ca3-c2 Tf8-e8 14. Cc2-d4 Ne7-f8 15. f2-f3 d6-d5 16. Nc1-g5 d5:e4 17. Ng5:f6 g7:f6 18. Te1:e4 Te8:e4 19. f3:e4 Nc8-d7 20. Tal-f1 Rg8-g7 21. e4-e5 Nf8-e7 22. Tf1-f3 c6-c5 23. Tf3-g3 + Rg7-h8 24. Cd4-f3 Ta8-f8 25. e5:f6 Ne7:f6 26. Cf3-g5 Nd7-e8 remiză (=).

168. INDIANA VECHE

G. Stoltz

St. Szabo

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 d7-d6 3. g2-g3 Cb8-d7 4. Nf1-g2 e7-e5 5. Cg1-f3 Nf8-e7 6. Cb1-c3 0-0 7. 0-0 c7-c6 8. Dd1-c2 Tf8-e8 9. Tf1-d1 Ne7-f8 10. b2-b3 Dd8-a5 11. d4-d5 c6:d5 12. Cc3:d5 Cf6:d5 13. Td1:d5 Da5-c7 14. Td5-d1 Ta8-b8 15. Cf3-g5 Cd7-f6 16. Cg5-e4 Cf6:e4 17. Ng2:e4 g7-g6 18. a2-a4 a7-a6 19. a4-a5 b7-b5 20. a5:b6 Dc7:b6 21. Tal-b1 Nc8-b7 22. Nc1-e3 Nb7:e4 23. Dc2:e4 Db6-b7 24. Td1-d5 Te8-c8 remiză (=).

169. GAMBITUL DAMEI

O. Troianescu

E. Reicher

1. d2-d4 d7-d5 2. Cg1-f3 Cg8-f6 3. c2-c4 e7-e6 4. e2-e3 c7-c5 5. Cb1-c3 Cb8-c6 6. d4:c5 Nf8:c5 7. a2-a3 a7-a6 8. b2-b4 Nc5-a7 9. Nc1-b2 0-0 10. Dd1-c2 Dd8-e7 11. Tal-c1 Tf8-d8 12. Nf1-d3 d5:c4 13. Nd3:c4 b7-b5 14. Nc4-d3 Nc8-b7 15. 0-0 Ta8-c8 16. Tf1-d1 Na7-b8 17. Dc2-e2 Cc6-e5 18. Cf3:e5 Nb8:e5 remiză (=)

170. GAMBITUL DAMEI

V. Smislov

O. Barda

1. d2-d4 d7-d5 2. c2-c4 e7-e6 3. Cb1-c3 c7-c5 4. c4:d5 e6:d5 5. Cg1-f3 Cb8-c6 6. g2-g3 c5-c4 7. Nf1-g2 Nf8-b4 8. 0-0

Cg8-e7 9. Cf3-e5 0-0 10. Ce5:c6 b7:c6
 11. Cc3-a4 Ce7-f5 12. b2-b3 Tf8-e8 13.
 b3:c4 Nc8-a6 14. Ta1-b1 Nb4-f8 15. Tf1-
 e1 Na6:c4 16. a2-a3 Dd8-f6 17. Nc1-b2
 Ta8-b8 18. Dd1-d2 Df6-g6 19. Tbl-cl
 Dg6-h6 20. e2-e3 Tb8-b3 21. Tc1-c3 Tb3-
 b5 22. Nb2-cl Te8-b8 23. Ca4-b2 Cf5-d6
 24. f2-f3 Tb5-b3 25. Cb2:c4 Cd6:c4 26.

Tc3:b3 Tb8:b3 27. Dd2-c2 Tb3-b8 28.
 e3-e4 Dh6-f6 29. Dc2-d3 g7-g6 30. f3-f4
 Nf8-g7 31. e4-e5 Df6-e7 32. f4-f5 g6:f5
 33. Ng2-h3 Cc4-d6 34. Tel-fl Cd6-e4
 35. Nh3:f5 c6-c5 36. Dd3-f3 Tb8-b6 37.
 d4:c5 Tb6-c6 38. Nc1-c3 Ng7:e5 39.
 Nf5:e4 d5:e4 40. Df3:e4 Ne5-f6 41. De4:
 c6 negrul cedează (1-0).

RUNDA XVIII

171. Toluş — Szabó St.	1 — 0
172. O'Kelly — Milev	1 — 0
173. Golombek — Smfslow	0 — 1
174. Szabó L. — Spasski	0 — 1
175. Barda — Ciociltea	1 — 0
176. Sliwa — Trojanescu	$1/2 - 1/2$
177. Reicher — Sajtar	0 — 1
178. Filip — Rădulescu	0 — 1
179. Boleslavski — Petrosian	$1/2 - 1/2$
180. Barca — Stoltz	$1/2 - 1/2$

171. GAMBITUL DAMEI

A. Toluş St. Szabo

1. d4 d5 2. e4 e6 3. Cc3 c6 4. e4

Acest gambit adinc ceretat de jucătorii sovietici, este firesc pentru stilul agresiv al marelui maestru Toluş. Se pare că pentru prima oară acest energetic sistem de dezvoltare a fost aplicat de cunoscutul jucător Marshall contra lui Cigorin în două partide jucate la începutul secolului al XX-lea — 1902 și 1904.

Poziția după 4. e4 s-a întâlnit în multe partide de răspundere jucate în ultimul timp. Negrul poate alege două căi principale de joc: o cale liniștită și alta mult mai agresivă care duce la poziții complicate asupra cărora teoria încă nu și-a spus ultimul cuvânt. Cît de grea este apărarea negrului în cazul cînd acesta alege prima linie de joc — liniștită — ne conving partidele Kotov-Bronștein (al XV-lea campionat al U.R.S.S.) și Kotov-Boleslavski (turneul candidaților, de la Budapesta 1950). În ambele partide s-a jucat: 4... d:e4 5. C:e4 Nb4+ 6. Nd2 N:d2+ 7. D:d2 Cf6 8. C:f6 D:f6 9. Cf3 0-0 10. Ne2 și albul are un avantaj pozițional mic, însă evi-

dent, Cigorin, în partidele amintite mai sus, pe care le-a susținut contra lui Marshall nu dădea șah la b4 ci își dezvoltă sistematic plessele prin 4... Cf6 sau 4... d:e4 și 5... Cf6.

În partidă, Szabo — amator al pozițiilor complicate și tăioase — a ales cea de a doua linie de joc, linia agresivă.

4... d:e4 5. C:e4 Nb4+ 6. Nd2 D:d4
 7. N:b4 D:e4+ 8. Ne2

Iată poziția care ascunde multe necunoscute și care, verificată în practică, a adus multe surprize. Practica a demonstrat că nici o analiză pregătită de acasă n-a reușit să găsească rezolvarea justă a acestei poziții. La rezolvarea pozițiilor de tipul celei din diagramă nu poți să te orientezi după anumite principii generale. În aprecierea ei se poate ușor observa asimetria în scheletul pionilor, dezvolt-

tarea neuniformă a figurilor și, ceea ce este mai important, schimbarea sensibilă în raportul forțelor, atât cantitativă cât și calitativă. Chiar rezolvarea pozițiilor de acest gen este analiza lor concretă. După unele încercări nereușite s-a stabilit că acceptarea sacrificiului celui de al doilea pion prin 8... D:g2 oferă albului posibilitatea, datorită marelui avans în dezvoltare, să inițieze un puternic atac asupra poziției regelui negru, rămas în centru.

Trebuie menționat că în loc de 8. Ne2, în practica turneelor s-a întâlnit și mutarea 8. Ce2!? care, de asemenea, duce la poziții interesante a căror rezolvare este o problemă de viitor

8... c5!?

Ideea de apărare legată de această mutare constă în aceea că negrul restituie, pentru moment, pionul în plus pentru ca după 9. N:c5 să urmeze 9... D:g2 și la 10. N:f3, dama neagră să se retragă cu tempo la g5, întârziind dezvoltarea rapidă a pieselor albe. Așa s-a jucat și în partida Dr. Troianescu-Erdelyi, din finala campionatului R.P.R. 1952, în care albul a obținut totuși inițiativa și, după un joc deosebit de interesant, a înregistrat o merită victorie.

În afară de mutarea din text se poate juca și 8... Ca6, care se întâlnește cel mai des în practică. După cât se pare, continuarea cea mai puternică pentru alb este 9. Nd6! așa cum s-a jucat în partida Taimanov-Steiner, din turneu internațional dela Stockholm—Saltsjobaden 1952 și Rovner-Novotelnov din campionatul pe echipe al U.R.S.S. 1952. Steiner a continuat cu 9... Nd7 și după 10. Cf3 c5 11. Ce5! a intrat în poziție dificilă și pînă la urmă a pierdut. Nici mutarea lui Novotelnov 9. D:g2 nu este bună, cum s-a dovedit din desfășurarea partidei: 10. Dd2! Nd7 (dacă 10... D:h1 atunci 11. Dg5! cu dubla amenințare Nf3 și D:g7. Foarte tare este și 11. 0—0! și dacă 11... De4, atunci albul

obține un atac câștigător prin 12. Na3 f5 13. Nh5+) 11. 0—0—0 0—0—0 12. c5 Ne8 13. N:a6 D:h1 14. Da5 Td7 15. Ne2 De4 16. D:a7 și poziția negrului s-a prăbușit.

După 8... Ca6 9. Nd6! negrul trebuie să experimenteze, eventual 9... Ce7 cum recomandă Toluș și Iudovici.

Trebuie menționată și interesanta mutare a lui Mikenas 9... Na5!? (după 8... Ca6) aplicată într-o partidă cu Suetin.

9. N:c5 D:g2 10. Nf3 Dg5 11. Nd6 Ce7 12. Ce2 Cbc6 13. Tg1 Df6 14. Cc3 Cd4
Negrul a reușit să se apere împotriva amenințărilor directe.

15. Ne4

O poziție complexă. Mulți ar fi jucat 15. Nh1, păstrînd perechea de nebuni și eliberînd cîmpul e4 pentru călul din c3. Toluș, fiind în considerare particularitățile concrete ale poziției, alege varianta de schimb a unuia din nebuni.

15... Cdf5 16. N:f5 e:f5 17. Cb5 0—0 18. De2!

Această mutare asigură albului o poziție net superioară. Nu se vede cum ar putea negrul să se apere amenințările 19. Ne5 și 19. N:e7.

18... Cg6 19. N:f8 C:f8 20. Ce7 Tb8 21. Ce8! Dh6 22. C:g7 D:h2

Szabo se luptă cu multă dirzenie, însă poziția rezultată este greu de apărut.

23. 0—0—0 Cg6 24. Ch5 Ne6 25. Th1 Dc7 26. b3 Te8 (era mai bine 26... b5) 27. Db2 Rf8 28. Dg7+ Re7 29. Df6+ Rf8 30. Cg7! Df4+ 31. Rb2 D:f2+ 32. Ra1 Db6 33. e5! O resursă neașteptată care compromite definitiv apărarea negrului.

33... Dc6 34. T:h7 Nd5 35. D:c6 b:c6 36. Cf5 Te8 37. Cd6 Te7

Sînt demne de admirat calitățile de luptător ale lui Szabo, care găsește suficiente resurse și se apără deosebit de activ.

38. Rb2 Te2+ 39. Ra3 Rg8 40. Th3 Te2

O poziție foarte interesantă. Dacă

negrul reușește să câștige pionul din c5, șansele lui pentru obținerea remizei devin evidente. Marele maestru Toluș alege singura cale justă, aceea de a restitui calitatea și, prin acțiuni energice, să valorifice pionul liber din c5.

41. T:d5 e:d5 42. b4 Ce5 43. Rb3 Te1 44. Rb2 Tg1 45. b5 Tg2+ 46. Rb3 Cd7 47. Tc3 d4 48. c6! Cb6 49. Td3

Negrul nu se mai poate apăra

49... Tg1 50. T:d4 Rf8 51. a4 a5 52. Cc4 Tg3+ 53. Rc2 Tg2+ 54. Rd1 C:a4 55. e7 Cc3+ 56. Re1 Te2+ 57. Rf1 și negrul cedează (1-0).

172. PARTIDA SPANIOLĂ

A. O'Kelly

Z. Milev

1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. N:c6 d:c6 5. Cc3 f6! 6. d4 e:d4

Nu este bun sacrificiul de pion după 6... Nb4 7. d:e5 D:d1+ 8. R:d1 Ng4 9. Nf4 0-0-0+ 10. Rc1 cu avantaj pentru alb.

7. C:d4 c5 8. Cde2 D:d1+ 9. C:d1 Ne6

Pare a fi mai bun 9... Nd7 10. Nf4 0-0-0 11. Ce3 Nc6 12. f3 Ce7 cum s-a jucat în partida Lasker-Schlechter 1899, unde negrul păstrand perechea de nebuni, a avut o compensație suficientă pentru configurația mai slabă de pioni.

10. Cdc3 0-0-0 11. Ne3 Nd6 12. 0-0-0 Ce7 13. Nf4!

Lichidează perechea de nebuni a negrului (vezi diagrama).

13... N:f4?

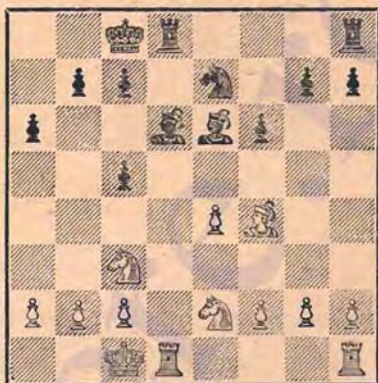
După acest schimb greșit, albul rămâne de fapt cu un pion în plus. Majoritatea de pioni a negrului pe aripa damei n-are nicio valoare din cauza pionilor dubli pe linia „c”, pe cînd albul are pe aripa regelui un pion bun în plus. Corect era 13... Te8 urmat de Cg6, lăsînd pe alb să schimbe la d6, după care, reluînd cu pionul la d6, ar fi scăpat de pionii dublați.

14. C:f4 Nf7 15. T:d8+

Albul schimbă bucuros deoarece după schimbul tuturor figurilor are

un final de pioni cu șanse mai mari de câștig.

15... T:d8 16. Td1 T:d1+?

Acest schimb ușurează mult jocul albului; după 16... Te8 câștigul era încă problematic.

17. C:d1 Rd7 18. a3 Rd6 19. Rd2 Ce6 20. f3 Ce5 21. Ce3 g6 22. Cfd5! N:d5

Forțat, pentru că la orice altă mutare se pierde un pion; de exemplu: 22... Cd7 23. Cc4+ Rc6 24. Ca5+ și albul câștigă pionul b7, iar la 22... f5 23. f4 Cc6 24.e5+ Rd7 25.Cf6+ cu câștigul pionului h7.

23. C:d5 Cd7 24. e4 e6 25. Cf4 b5 26. b3 Ce5 27. Rc3 Cd7 28. Cd3 Rc7 29. f4

Albul conduce finalul cu cea mai mare precizie.

29... Rd6 30. Rd2 a5 31. Re3 Re6 32. Cb2

Albul joacă mai întîi la blocarea pionilor pe aripa damei pentru a porni apoi la atac pe aripa regelui.

32... Cb6 33. a4! b:a4

Mai multă rezistență opunea negrul după 33... b4.

34. C:a4! C:a4 35. b:a4

După schimbul ultimei figuri, câștigul e numai chestie de timp.

35... Rd6 36. Rd2

Mutările următoare ale albului au ca scop menținerea poziției pînă la întrerupere.

36... Re7 37. Rd3 Re6 38. Re2 Re7 39. Rf2 Re6 40. Re3 Rd6 41. Rf3 Rd7 42. h4!

După întrerupere albul pornește la străpungerea decisivă.

42... h6 43. h5! g5.

După 43... g:h5? 44. Rg3 și Rh4, cu câștig ușor.

44. Rg4 Re6 45. g3!

Tempoul decisiv; desigur nu 45. f:g5?? f:g5 cu remiză.

45... g:f4 46. R:f4 și negrul cedează din cauza pătrunderii decisive a regelui alb (1—0).

173. APĂRAREA GRÜNFELD

H. Golombek

V. Smislov

1. d4 Cf6 2. Cf3 g6 3. c4 Ng7 4. Cc3 d5 5. e3

O continuare liniștită; o mutare mai activă este 5. Db3.

5... 0—0 6. Ne2

Acum negrul obține ușor egalarea; și aici era mai tare 6. Db3! de exemplu: 6. Db3 e6 7. Ne2 b6 8. 0—0 Nb7 9. Td1 Cb7 10. Nd2 c5 11. c:d5 C:d5 12. d:c5 C:c5 13. Da3 cu joc aproximativ egal: Flohr-Botvinnik 1933.

6... d:c4 7. N:c4 c5! 8. 0—0 c:d4 9. C:d4

Mai bine era 9. e:d4.

9... a6 10. a4 Dc7 11. De2 e5!

Din cauza situației expuse a calului alb, negrul obține un joc mai bun și avantajos de spațiu prin avansarea cu tempo a pionului „e”.

12. Cc2 e4 13. Cd5 C:d5 14. N:d5 Te8 15. Cd4 Cd7 16. Dc4

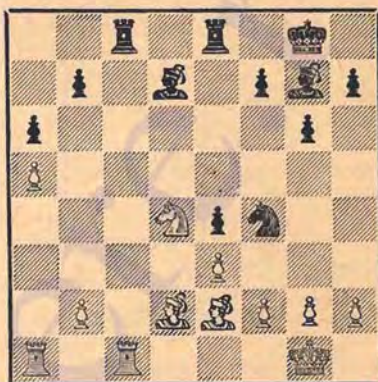
Albul se teme de un eventual atac al negrului pe aripa regelui și forțarea schimbul damelor, dar superioritatea negrului este evidentă și după acest schimb având în stăpânire punctele centrale importante și puternica diagonală a1—h8

16... D:c4 17. N:c4 Cb6 18. Ne2?

Mult mai bine era 18. Nb3, ținând sub observație importantul punct „d5”.

18... Nd7 19. a5 Cd5 20. Nd2 Tac8 21. Tfe1 Cf4!

O mutare foarte neplăcută pentru alb; amenință 22... N:d4 23. e:f4 N:b2, iar la 23. e:d4 C:e2+ cu câștig de figură.

22. Nc4 Ted8 23. Nb4 N:d4! 24. e:d4 Ne6 25. Nd3

Albul caută scăparea într-un final cu nebuni de culori diferite; la 25. N:e6 negrul câștigă calitatea prin 25... T:c1 26. T:c1 Ce2+, iar la 25. Nc5 N:c4 26. T:c4 Cd5 cu un final mult mai avantajos pentru negru, calul fiind mai tare decât nebulul alb și majoritatea de pionii de pe aripa regelui.

25... T:c4 26. N:f4 Tc:d4 27. h3

Mai multe șanse de remiză oferea h4, cu așezarea pionilor albi pe cîmpurile negre pentru a împiedica crearea unui pion liber prin avansarea pionilor negri.

27... f6 28. Te7 g5! 29. Ne3 T4d7 30. Tac1 Nd5 31. Nd4 Rf7 32. Rh2 Nc6 33. T:d7+ T:d7 34. Ne3

Mai bine era 34. Ne3; albul joacă finalul prea pasiv.

34... f5 35. Te1 f4 36. Te2 Td1 37. Te1 Td3 38. Te2 e3 39. f:e3 f:e3 40. Rg1 Re6

În urma jocului său pasiv albul are un final deja pierdut, cu toată prezența nebulilor de culori diferite. Avantajul mare al negrului constă în puternicul său rege centralizat care a-

menință să intre decisiv în joc, pe cind regele alb este izolat și cît se poate de prost plasat.

41. Rh2 Rf5 42. Nb4 h5 43. Ne5?

Această greșeală dă posibilitate negrului de a termina rapid și frumos partida.

43... Td2!! și albul cedează (0—1).

La 44. T:e3 urmează T:g2+ 45. Rh1 Tc2+ cu câștig de figură, iar la 44. T:d2 după e:d2 pionul negru se transformă imparabil.

174. INDIANA VECHE

L. Szabo

B. Spasski

1. d4 Cf6 2. e4 d6 3. Cf3 g6 4. Cc3 Ng7 5. e4 0—0 6. Ne2

Sistemul clasic, continuarea preferată a maestrului L. Szabo. Mai mulți aderenți are astăzi însă sistemul cu dezvoltarea nebulului la g2.

6... e5

Altădată se juca aci 6... Cbd7, urmat de 7... e5. Cu mutarea din text negrul urmărește aplicarea unei relativ noi linii de joc cu dezvoltarea calului la c6.

7. 0—0

În afară de această mutare, s-au încercat aci și mutările 7. d:e5 și 7. d5. Schimbul 7. d:e5 d:e5 8. D:d8 T:d8 nu dă albului niciun avantaj. De exemplu: 9. C:e5 C:e4 și încercarea de a câștiga un pion prin 10. C:f7? pierde după 10... N:c3+ chiar o piesă; sau 9. Ng5 Te8 10. Cd5 C:d5 11. c:d5 c6 12. Nc4 c:d5 13. N:d5 Cc6 10. 0—0 Ne6 15. N:e6 T:e6 cu egalitate, ca în partida Flohr-Bronștein Budapesta 1950; sau 9. Ng5 Cbd7 10. Cd5 c6 11. Ce7+ Rf8 12. C:c8 Td:c8 13. Cd2 Cc5 14. f3 Re8 etc. ca în partida Flohr-Gheller, al XVII-lea campionat al U.R.S.S.; sau 9. Ng5 Cbd7 10. Td1 Tf8! 11. Cd5 c6! cu joc bun pentru negru, care a speculat slăbiciunea punctului d4, ca în partida Grunfeld-Gheller, Szczawno-Zdroj 1951.

De asemenea înaintarea 7. d5 s-a arătat puțin eficace: 7. d5 Ch5!? 8.

Cg1!? Cd7!? 9. N:h5 g:h5 10. D:h5 Cc5 11. Cf3 f5 12. 0—0? (Mai bine 12. Ng5! f4! 13. b4 Cd7! cu joc bun pentru negru, partida L. Szabo-I. Boleslavski, Budapesta 1950; sau 7. d5 Cbd7 8. Dc2 a5 9. h3 c6 10. Ne3 c:d5 11. c:d5 b6 12. 0—0 Ch5 13. Tfd1 Cf4 14. Nf1 Cc5 etc., ca în partida L. Szabo-Najdorf, Budapesta 1950.

7... Cc6

Această mutare a apărut nu demult la turneele din U.R.S.S. A întrebunțat-o și marele maestru Bronștein împotriva lui Taimanov în cel de al XX-lea campionat al U.R.S.S. 1952, dar fără succes. Însă rezultatul acestei partide, precum și partidele câștigate de Gligorici cu aceeași variantă împotriva lui Najdorf și Eliskases la Mar del Plata 1953, au demonstrat viabilitatea acestui sistem de joc.

8. d5 Ce7 9. Ce1

Scopul acestei continuări este, pe de o parte, pregătirea susținerii lanțului de pioni cu f3 iar pe de altă parte calul se îndreaptă spre cîmpul d3 de unde va sprijini înaintarea e4—e5.

9... Cd7 10. Ne3

În partida Najdorf-Gligorici s-a jucat 10. Cd3 f5 11. f3 f4 12. Nd2 g5 13. b4 Cf6 14. c5 h5 15. Cf2 Cg6 etc.

10... f5 11. f3 f4 12. Nf2 g5 13. b4

Pînă aici partida este identică cu partida menționată mai sus, Taimanov-Bronștein. Taimanov a continuat jocul cu 13. Cd3 și după 13... Tf6 14. c5 Th6(?) 15. e:d6 c:d6 16. Cb5 Cf8 17. Ne1 etc. a ajuns în avantaj.

13... Tf6 14. Cd3

Mai logică ar fi continuarea atacului cu 14. c5, urmat eventual de c:d6, Cb5, Tc1 etc.

14... Tg6

O îmbunătățire față de partida Taimanov-Bronștein, prin care negrul urmărește deschiderea coloanei „g”.

15. c5 Cf6 16. Db3 Rh8 17. Tfcl g1 (vezi diagrama din pag. 212)

18. f:g4

Acest schimb, care deschide toate

liniile de atac, desigur că nu este bun, însă față de amenințarea g4—g3 nu se vede o continuare mai tare. Astfel, de

exemplu, dacă albul continuă acțiunea sa pe flancul damei cu 18. c:d6 c:d6 19. Cb5, după 19... g3 20. h:g3 f:g3 21. Ne3 (greșit ar fi 21. N:a7? T:a7 22. C:a7 D:b6+ precum și 21. Ne1? Db6+) Nh6 22. Ce1 (sau 22. N:h6 Th6 23. Ce7 Df8! cu amenințarea decisivă 24. Th1+ 25. Dh6+ urmat de mat) Ce8 23. C:a7 Nd7 ajunge el într-o poziție foarte dificilă.

De asemenea, mutări de apărare cum sînt 18. Ce1 sau 18. Rh1 ar fi slabe din cauza răspunsului 18... g3. Faptul că negrul a ajuns mai repede cu atacul său pe flancul regelui decât albul cu al său pe flancul damei decide totuși soarta partidei.

18... N:g4

Negrul amenință acum altă 19... f3 cît și 19... N:e2 20. C:e2 C:e4.

19. Nf1 Nf3!

Desigur că nu 19... f3 20. g3! și albul ar fi scăpat de cel mai greu pericol.

20. De4

Mai slab ar fi 21. Te1 N:g2 22. N:g2 f3 și calul alb nu mai poate ajunge la apărarea punctului g2.

20... N:g2 21. N:g2 f3 22. Ce1 f:g2 23. C:g2 Nh6 24. Tc2 Dg8 25. Ng3

La 25. Nh4 ar fi putut urma 25... Cg4 26. N:e7 Ce3 27. Nf6+ T:f6 28. Dd3

Taf8 cu câștig; sau 25. Nh4 Cg4 26. Rh1 Ce3 27. C:e3 N:e3 28. Ce2 Df7 29. Cg1 Tg8 și albul pierde, iar la 25. Ne1 era foarte tare 25... Dg7 urmat de 26... Tg8 sau 25... Cg4 etc.

25... T:g3!

Decide repede

28. c:d6

După 26. h:g3 D:g3 urmat de 27... Cg4 atacul negrului devine irezistibil.

26... c:d6 27. De7 Tg7 28. D:d6 Cg4 29. Rh1 Td8 și albul a cedat (0—1).

O bună realizare a tînărului maestru sovietic.

175. DESCHIDEREA BIRD

O. Barda

V. Ciociltea

1. f2-f4 Cg8-f6 2. Cg1-f3 c7-c5 3. e2-e3 d7-d5 4. b2-b3 e7-e6 5. Nc1-b2 Nf8-e7 6. Nf1-e2 0—0 7. 0—0 Cb8-c6 8. Dd1-e1 Cf6-e4 9. d2-d3 Ce4-d6 10. g2-g4 Nc8-d7 11. De1-g3 b7-b5 12. Cb1-d2 Cc6-b4 13. Tf1-c1 f7-f6 14. a2-a3 Cb4-c5 15. Tc1-f1 Dd8-b6 16. Rg1-g2 c5-c4 17. Cf3-d4 Db6-a5 18. Cd2-f3 Cc6:d4 19. Nb2:d4 Ta8-c8 20. b3-b4 Da5-c7 21. Nd4-c5 Tf8-e8 22. Cf3-d2 Cd6-f7 23. d3-d4 Ne7:c5 24. d4:c5 a7-a5 25. Ne2-f3 Nd7-c6 26. c2-c3 e6-e5 27. f4-f5 Cf7-g5 28. Rg2-g1 Dc7-b7 29. Nf3-g2 Tc8-d8 30. h2-h4 Cg5-e4 31. Cd2:e4 d5:e4 32. g4-g5 Rg8-h8 33. h4-h5 Td8-d3 34. Ta1-d1 a5:b4 35. a3:b4 Te8-a8 36. Dg3-h4 Db7-d7 37. Td1-e1 Ta8-a2 38. g5:f6 Td3-d2 39. Ng2-h3 Dd7-f7 40. Te1-d1 g7:f6 41. Td1:d2 Ta2:d2 42. h5-h6 Td2-d3 43. Tf1-a1 Td3-d7 44. Ta1-a6 Td7-c7 45. Ta6-b6 Tc7-c8 46. Nh3-g2 Df7-f8 48. Rg1-f2 Df8-d8 48. Rf2-g1 Dd8-f8 49. Tb6-a6 Df3-f7 50. Ta6-a2 Tc8-d8 51. Ta2-a7 Td8-d1+ 52. Rg1-h2 Df7:a7 53. Dh4:f6+ Rh8-g8 54. Df6:c6 Da7-e7 55. f5-f6 De7-d8 56. Dc6-e6+ Rg8-f8 57. De6-g4 Td1-d7 58. c5-c6 Td7-f7 59. Dg4-e6 Dd8:f6 60. Dc6-c8+ Rf8-e7 61. Dc8-g4 Re7-d6 62. c6-c7 Tf7-f8 63. c7-c8D Tf8:c8 64. Dg4:c8 Df6:h6+ 65. Ng2-h3 Rd6-e7 66. Dc8-d7+ Re7-f8 67. Dd7-f5+ Rf8-e7 68. Df5:e5+ Re7-d8

69. De5-e6 Dh6-g7 70. De6-c8 + ne-grul cedează (1-0).

176. INDIANA VECHE

B. Sliwa

O. Troianescu

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 g7-g6 3. Cb1-c3 Nf8-g7 4. e2-e4 d7-d6 5. f2-f3 0-0 6. Nf1-d3 e7-e5 7. Cg1-e2 Cb8-c6 8. d4-d5 Cc6-e7 9. Nc1-e3 Cf6-d7 10. g2-g4 Cd7-c5 11. Dd1-d2 f7-f5 12. g4:f5 Cc5:d3+ 13. Dd2:d3 g6:f5 14. h3-h4 f5-f4 15. Ne3-f2 b7-b6 16. 0-0-0 Rg8-h8 17. Ce2-g1 Nc8-d7 18. Cg1-h3 Dd8-c8 19. Dd3-f1 Nd7:h3 20. Th1:h3 Tf8-g8 21. Th3-h2 Ng7-f6 22. Rc1-bl Dc8-d7 23. Cc3-e2 Tg8-g7 24. Ce2-cl Ta8-g8 25. Ccl-d3 a7-a5 26. h4-h5 h7-h6 27. Td1-cl Nf6-g5 28. Nf2-el Tg8-e8 29. Cd3-f2 Ce7-g8 30. Cf2-g4 Cg8-f6 31. Cg4:f6 Ng5:f6 32. Ne1-f2 Te8-g8 33. Tc1-c2 Rh8-h7 34. Df1-h3 Dd7:h3 35. Th2:h3 Tg7-g2 36. Th3-h1 Rh7-g7 37. Rb1-cl Rg7-f7 38. Rc1-d1 Rf7-e7 39. Rd1-e2 Re7-d7 40. Tc2-cl Rd7-f7 41. Tc1-g1 Tg2:g1 42. Th1:g1 Tg8:g1 43. Nf2:g1 Nf6-h4 44. Ng1-f2 Nh4-g3 45. Nf2-el remiză (=).

177. APĂRAREA GRÜNFIELD

E. Reicher

J. Sajtar

1. d2-d4 Cg8-f6 2. Cg1-f3 g7-g6 3. Cb1-c3 d7-d5 4. Nc1-f4 Nf8-g7 5. e2-e3 0-0 6. h2-h3 b7-b6 7. Nf1-d3 Nc8-b7 8. Cf3-e5 c7-c5 9. Dd1-f3 Cb8-c6 10. 0-0 Cc6-b4 11. g2-g4 Ta8-c8 12. a2-a3 Cb4:d3 13. c2:d3 Cf6-d7 14. h3-h4 f7-f6 15. Ce5:d7 Dd8:d7 16. Ta1-cl e7-e5 17. Nf4-h2 f6-f5 18. d4:e5 d5-d4 19. e5-e6 Dd7-e7 20. Cc3-d5 De7:e6 21. Cd5-f4 De6-d7 22. Df3-e2 f5:g4 23. e3-e4 Ng7-h6 24. Cf4-g2 Nh6:cl 25. Tf1:cl Tf8-e8 26. e4-e5 h7-h5 27. Nh2-f4 Dd7-c6 28. De2-f1 b6-b5 albul cedează (0-1).

178. INDIANA VECHE

M. Filip

M. Rădulescu

1. c2-c4 Cg8-f6 2. g2-g3 g7-g6 3. Nf1-g2 Nf8-g7 4. Cg1-f3 0-0 5. 0-0 c7-c5

6. d2-d4 d7-d6 7. d4-d5 Cb8-a6 8. Cb1-c3 Ca6-c7 9. e2-e4 a7-a6 10. a2-a4 Ta8-b8 11. Dd1-e2 b7-b6 12. e4-e5 Cf6-e8 13. Nc1-f4 b6-b5 14. a4:b5 a6:b5 15. c4:b5 Nc8-d7 16. Tf1-el Cc7:b5 17. Cc3:b5 Nd7:b5 18. De2-d2 Ce8-c7 19. Nf4-h6 Tf8-e8 20. Nh6:g7 Rg8:g7 21. Te1-e4 Nb5-d7 22. Ta1-el d6:e6 23. Cf3:e5 f7-f6 24. Ce5-c4 Nd7-f5 25. Te4-e2 Cc7-b5 26. d5-d6 e7-e5 27. f2-f4 Cb5-d4 28. f4:e5 Cd4:e2+ 29. Te1:e2 f6:e6 30. Dd2-d5 Nf5-e6 31. Dd5:e5+ Dd8-f6 32. Ng2-c6 Te8-f8 33. De5:f6+ Tf8:f6 34. Cc4-e3 Ne6-h3 35. g3-g4 Tf6:d6 36. Nc6-a4 Tb8-b4 37. b2-b3 Tb4-f4 38. Te2-f2 Td6-f6 albul cedează (0-1).

179. APĂRAREA SICILIANĂ

I. Boleslavski

T. Petrosian

1. e2-e4 c7-c5 2. Cg1-f3 d7-d6 3. Nf1-b5+ Nc8-d7 4. Nb5:d7+ Dd8:d7 5. 0-0 Cg8-f6 6. Tf1-el Cb8-c6 7. c2-c3 e7-e6 8. d2-d3 Nf8-e7 9. Cb1-d2 0-0 10. Cd2-f1 b7-b5 11. Cf1-g3 a7-a5 12. d3-d4 c5:d4 13. Cf3:d4 Cc6:d4 14. c3:d4 Tf8-c8 15. Dd1-d3 Dd7-b7 16. Nc1-d2 d6-d5 17. e4-e5 Cf6-e8 18. Ta1-cl a5-a4 19. b2-b3 e4:b3 20. a2:b3 Tc8:cl 21. Te1:cl Ta8-a2 22. Cg3-e2 b5-b4 23. h2-h3 remiză (=).

180. GAMBITUL DAMEI

G. Barcza

G. Stoltz

1. d2-d4 d7-d5 2. c2-c4 e7-e6 3. Cg1-f3 c7-c5 4. c4:d5 e6:d5 5. g2-g3 Cb8-c6 6. Nf1-g2 Cg8-f6 7. 0-0 Nf8-e7 8. Cb1-c3 0-0 9. d4:c5 Ne7:c5 10. Cc3-a4 Nc5-e7 11. Nc1-e3 Nc8-g4 12. Cf3-d4 Dd8-d7 13. Cd4:c6 Dd7:c6 14. Ca4-c3 Tf8-d8 15. Ne3-d4 Cf6-e4 16. Ta1-cl Dc6-a6 17. Dd1-d3 Da6:d3 18. e2:d3 Ce4:c3 19. Tc1:c3 Ne7-d6 20. Tf1-cl Ng4-e6 21. Rg1-fl Td8-e8 22. a2-a3 h7-h5 23. h2-h4 Rg8-h7 24. Tc1-el Rh7-g6 25. Nd4-c5 Nd6-e7 26. Nc5:e7 Te8:e7 27. d3-d4 Ta8-d8 28. Te1-e5 Rg6-h6 29. Rf1-el g7-g6 30. Re1-d2 Rh6-g7 31. Tc3-e5 Te7-d7 32. Ng2-f3 Rg7-f6 33. Nf3-e2 Td7-d6 34. b2-b4 Td6-c6 35. Tc5:c6 b7:c6

36. Te5-e3 Ne6-d7	37. Te3-c3 Td8-b8	38. Tc5-c2 Ne8-g6	69. Nf5:g6 Tg7:g6	70. Tc2-c5 Tg6-g7	71. Tc5-a5 Tg7-b7	72. Ta5-a6 Rd6-d7	73. Rf2-g2 Tb7-c7	74. Ta6-a5 Rd7-d6	75. Rg2-f2 Tc7-e7	76. Ta5-a6 Tc7-g7	45. f2-f3 g6-g5 +	46. Rf4-e3 Tc7-b7	47. Re3-f2 Rd6-e7	48. Ta6-a5 Re7-d6	49. Ta5-c5 Tb7-b8	50. Nd3-a6 Ne8-d7	51. Tc5-c3 Tb8-g8	52. Re3-d2 Rf7-e7	61. Na4-c2 Tc7-b7	62. Nc2-d3 Re7-f7	63. Nd3-f5 Rf7-e7	64. Rd2-e3 Re7-d6	65. Re3-f2 Rd6-e7	66. Ta6-a5 Re7-d6	67. Ta5-c5 Tb7-g7	68. Tc5-c2 Ne8-g6	69. Nf5:g6 Tg7:g6	70. Tc2-c5 Tg6-g7	71. Tc5-a5 Tg7-b7	72. Ta5-a6 Rd6-d7	73. Rf2-g2 Tb7-c7	74. Ta6-a5 Rd7-d6	75. Rg2-f2 Tc7-e7	76. Ta5-a6 Tc7-g7	77. Rf2-g2 Rd6-d7	78. Rg2-h3 Tb7-c7	79. Ta6-a5 Rd7-e6	80. Ta5-c5 a7-a6	81. Tc5-c3 Re6-f5	82. h4:g5 f6:g5	83. Tc3-e3 a6-a5	84. b4:a5 Tc7-a7	85. Te3-e5 + Rf5-f6	86. f3-f4 g5:f4	87. g3:f4 Ta7:a5	88. Te5:h5 Ta5-a4	89. Rh3-g4 Rf6-g7	90. Th5-h3 Ta4:d4	91. Th3-c3 Td4-a4	92. Rg4-f5 d5-d4	93. Tc3:c6 Ta4:a3	94. Tc6-d6 d4-d3	95. Rf5-g5 Rg7-f7	96. f4-f5 Ta3-b3	97. Td6-d7 + Rf7-e8	98. Td7-d5 Re8-f7	99. Rg5-f4 Rf7-f6	remiză (=).
-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	------------------	-------------------	-----------------	------------------	------------------	---------------------	-----------------	------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	------------------	-------------------	------------------	-------------------	------------------	---------------------	-------------------	-------------------	-------------

RUNDA XIX

181. Mîlev — Barda	1 — 0
182. Stoltz — Reicher	0 — 1
183. Petrostan — O'Kelly	1/2 — 1/2
184. Troianescu — Filip	1 — 0
185. Szabó St. — Barcza	1/2 — 1/2
186. Sajtar — Sliwa	1/2 — 1/2
187. Rădulescu — Boleslavski	1/2 — 1/2
188. Spasski — Toluş	1/2 — 1/2
189. Smislov — Szabó L.	1/2 — 1/2
190. Ciocîltea — Golombek	0 — 1

181. DESCHIDEREA PONZIANI

Z. Mîlev O. Barda

1. e4 e5 2. Cf3 Ce6 3. c3

Deschiderea Ponziani este rar în trebuințată în concursurile actuale, deoarece negrul obține ușor egalarea jocului.

3... Cf6 4. d4 d5 5. Nb5

Joc bun dau negrului și continuările: I. 5. e:d5 D:d5 6. Ne2 e4 7. Cfd2 e3 8. f:e3 D:g2 9. Nf3 Dh3 10. De2 Cg4 11. Ce4 Dh4+ 12. Rd1 Nd7 urmat de 13. 0—0—0 II. 5. e:d5 C:e4 6. Nd3 Nc5 7. 0—0 Ng4 cum s-a jucat în partida Rabinovici A.-Grigoriev, 1915.

5... Ng4?

Această mutare duce la pierderea unui pion. La joc egal ar fi dus continuarea: 5... e:d4 6. C:d4 Nd7 7. e:d5 C:d4 8. N:d7 D:d7 9. D:d4 D:d5.

6. Da4! Nd7 7. e:d5 C:d5 8. C:e5

După 8. e:d5, pentru pionul pierdut nu se văd contrașanse negrului.

8... De7 9. 0-0 C:e5 10. d:e5 e6 11. Nd3 D:e5 12. Cd2 Cb6 13. Dc2 0—0—0 14. Cf3 De7 15. Ng5

Această mutare naturală de dezvoltare permite negrului egalarea completă a jocului. Foarte tare ar fi fost 15. c4!, împiedicînd dezvoltarea nebulului negru pe d6 și amenințînd acum 16. Ng5. După 15... f6 16. Nd2 urmat de 17. Na5 albul ar fi avut inițiativa.

15... f6 16. Nh4 Nd6 17. Ng3 N:g3 18. h:g3 h5 19. Tađ1 g5 20. Nf5 h4 21. g4 Cd5 22. Tfe1 Rb8 23. Cd4 Cf4 24. Te7 The8 25. T:e8 T:e8 26. N:d7 D:d7 27. Cf5 De7 28. Ce3

Pentru a împiedica pătrunderea turnului negru pe linia 2-a. Acum însă calul negru din f4 devine foarte puternic.

28... c5 29. Dd2 Te6 30. Dd7 a6 31. Rf1 De5! 32. Rg1 De4?

Consecvent ultimei mutări 31... De5 era 32... h3! cu amenințarea 33... Ce2+ 34. Rh1 C:g3+. După 33. g3 Ce2+ 34. Rh3 Cg3 negrul obține șanse de câștig.

33. Td6! Te8?

Mai bine era 33... De5 34. T:e6 C:e6 34. Df5!

O frumoasă manevră a maestrului Mîlev. După aceasta, partida negrului nu mai are nicio speranță.

34... Ce2+

Schimbul damelor ducea la un final superior pentru alb datorită pionului f6 slab.

35. Rh2 Da4 36. T:f6 D:a2 37. Tf8 T:f8 38. D:f8+ Ra7 39. D:c5+ b6? 40. De7+ Ra8 41. D:b6 Da1 42. Dd8+ Ra7 43. Cd1 Cf4 44. D:g5 De1 45. De7+ Ra8 46. De4+ Rb8 47. De3 și negrul cedează. (1—0).

182. GAMBITUL REGELUI

G. Stoltz

E. Reicher

1. e4 e5 2. f4

Stoltz, jucător prin excelență ofensiv, joacă deseori Gambitul Regelui o deschidere foarte tăioasă.

2... e:f4 3. Cf3 Ne7 4. Nc4 Cf6

Această mutare a fost recomandată de Keres în cartea sa „Teoria deschiderilor în șah”.

5. Cc3? Greșit. Continuarea cea mai bună pentru alb o constituie 5. e5 Cg4 6. 0—0 Cc6 7. d4 d5 etc. (Keres-Alatorzev, al XIX-lea campionat al U.R.S.S.).

5... C:e4 6. C:e4

Interesant dar tot în avantajul negrului ar fi fost 6. 0—0 Cf6 (6... C:c3 7. d:c3 0—0 8. N:f4 d6 9. Dd5 Cc6 10. Dh5 cu atac), 7. d4 d5 8. Nd3 0—0 9. N:f4 Cc6 (Keres).

6... d5 7. Nd3 d:e4 8. N:e4 f5!

Obligă 9. Nd3 și împiedică astfel o dezvoltare normală a albului.

9. Nd3 Dd6 Negrul pregătește rocada mare.

10. De2 Cc6 11. c3 Nd7 12. Nc2 0—0—0 13. 0—0 g5

Odată dezvoltarea terminată negrul trece la atac.

14. d4 Nf6 15. Nd2 h5 Cu ideea de a juca h5—h4—h3.

16. h4 g:h4

Aici se putea juca și 16... g4 17. Cg5

The8 urmat de f4—f3 și negrul stă mai bine.

17. Ce1 The8 18. Df3 Mai multă rezistență dădea 18. Dd1 (...C:d4 19. c:d4 D:d4+ 20. Rh1 Nc6 21. N:f5+ Rb8 22. Cf3 N:f3 23. D:f3 D:d2 și, deși cu doi pionii în plus, negrul are dificultăți în realizarea câștigului, datorită nebunilor de culori diferite).

Această mutare dă negrului posibilitatea unei frumoase combinații:

18... N:d4+!

Poziția după 18... N:d4+!

19. c:d4 C:d4 20. Dd1

La 20. D:h5 Ce2+ și 21... D:d2

20... Ce2+ 21. Rh1 Cg3+ 22. Rg1 Dc5+. Continuarea care duce cel mai repede la câștig.

23. Tf2 Ce2+ 24. Rf1 Nb5

După această ultimă mutare a negrului, albul nu mai are nici o apărare.

25. a4 Cg3+ 26. Rg1 Te2 27. N:f5+ Cf5 și albul cedează (0—1).

183. JOCUL CELOR PATRU CAI

T. Petrosian

A. O'Kelly

1. e2-e4 e7-e5 2. Cg1-f3 Cb8-c6 3. Cb1-c3 Cg8-f6 4. Nf1-b5 Cc6-d4 5. Cf3:d4 e5:d4 6. e4-e5 d4:c3 7. e5:f6 Dd8:f6 8. d2:c3 Df6-e5+ 9. Dd1-e2

De5:e2+ 10. Nb5:e2 d7-d5 11. Nc1-f4
c7-c6 12. Ne2-d3 Nc8-e6 13. 0-0 0-0-0
14. Tf1-e1 remiză (=).

184. APĂRAREA SICILIANĂ

O. Troianescu

M. Filip

1. e2-e4 c7-c5 2. Cg1-f3 e7-e6 3. d2-d3
Cb8-c6 4. g2-g3 g7-g6 5. Nf1-g2 Nf8-g7
6. 0-0 Cg8-e7 7. Cb1-d2 0-0 8. Tf1-e1
d7-d6 9. Cd2-f1 Nc8-d7 10. c2-c3 e6-e5
11. Nc1-e3 Ta8-c8 12. Dd1-d2 f7-f5 13.
Ne3-g5 f5-f4 14. g3:f4 h7-h6 15. Ng5:e7
Dd8:e7 16. f4:e5 Cc6:e5 17. Cf3:e5 d6:e5
18. Cf1-e3 De7-h4 19. Ce3-d5 Rg8-h7
20. Dd2-e3 Tf8-f7 21. De3-g3 Dh4-h5
22. Te1-e3 Tc8-f8 23. Tal-f1 g6-g5 24.
f2-f3 Tf7-f4 25. Te3-e2 Tf4-h4 26.
Rg1-h1 Dh5-g6 27. c3-c4 Th4-f4 28.
h2-h3 Dg6-h5 29. Cd5:f4 e5:f4 30.
Dg3-h2 Ng7-d4 31. Tf1-b1 a7-a5 32.
b2-b3 Dh5-h4 33. Ng2-f1 Dh4-h5 34.
Nf1-g2 Dh5-e8 35. Ng2-f1 De8-e5 36.
Te2-g2 h6-h5 37. Nf1-e2 g5-g4 38. h3:g4
Nd7-e8 39. Dh2-h4 Tf8-f6 40. Tg2-h2
Tf6-h6 41. Rh1-g2 De5-d6 42. Tb1-h1
Nd4-f6 43. Dh4-e1 Dd6-e5 44. g4:h5
De5-g5+ 45. Rg2-f1 Th6:h5 46. De1-f2
b7-b6 47. d3-d4 c5:d4 48. Ne2-d3 Rh7-h6
49. Th2:h5+ Ne8:h5 50. Df2-h2 Dg5-e5
51. Dh2-h3 negrul cedează (1-0).

185. JOCUL CELOR PATRU CAI

St. Szabó

G. Barcza

1. e2-e4 e7-e5 2. Cg1-f3 Cb8-c6 3.
Cb1-c3 Cg8-f6 4. Nf1-b5 Cc6:d4 5.
Cf3:d4 e5:d4 6. e4-e5 d4:c3 7. e5:f6
Dd8:f6 8. d2:c3 Df6-e5+ 9. De1-e2
De5:e2+ 10. Re1:e2 c7-c6 11. Nb5-d3
d7-d5 12. Nc1-e3 Nc8-e6 13. Th1-e1
Nf8-d6 14. h2-h3 Nd6-c7 15. Re2-f1
Nc7-b6 16. Ne3:b6 a7:b6 17. a2-a3 0-0-0
18. Te1-e3 d5-d4 19. c3:d4 Td8:d4 20.
Tal-e1 g7-g6 21. Te3-e4 remiză (=).

186. INDIANA DAMEI

J. Sajtar

B. Sliwa

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 e7-e6 3.
Cg1-f3 b7-b6 4. g2-g3 Nc8-b7 5. Nf1-g2

Nf8-b4+ 6. Nc1-d2 Nb4-e7 7. 0-0 0-0
8. Cb1-c3 d7-d5 9. Cf3-e5 c7-c6 10. c4:d5
c6:d5 11. Tal-c1 Cb8-d7 12. Ce5:d7
Dd8:d7 13. Dd1-a4 Dd7-a4 14. Cc3:a4
Ta8-c8 15. Tc1:c8 Tf8:c8 16. Tf1-c1 re-
miză (=).

187. SICILIANA LA ALB

M. Rădulescu

I. Boleslavski

1. Cg1-f3 Cg8-f6 2. g2-g3 g7-g6 3.
Ng1-f2 Nf8-g7 4. 0-0 0-0 5. d2-d3 d7-d5
6. c2-c4 c7-c5 7. Cb1-a3 Cb8-c6 8. d3-d4
c5:d4 9. Cf3:d4 Cc6:d4 10. Dd1:d4 Nc8-e6
11. Dd4-h4 d5:c4 12. Ng2:b7 Ta8-b8 13.
Nb7-a6 c4-c3 14. b2:c3 Dd8-a5 15.
Na6-d3 Da5:c3 16. Ta1-b1 Ne6:a2 17.
Ca3-b5 Dc3-a5 18. Tb1-b4 Na2-d5 19.
Tb4-a4 Da5-d8 20. Ta4:a7 Nd5-c6 21.
Cb5-d4 Nc6-a8 22. Nc1-e3 e7-e5 23.
Cd4-c2 Dd8-d5 24. f2-f3 Tf8-c8 25.
Tf1-a1 Dd5-b3 26. Dh4-a4 Na8:f3 27.
Da4:b3 Tb8:b3 28. Cc2-e1 Nf3-d5 29.
Ta7-a5 Nd5-b7 30. Ta5-a3 Tb3:a3 31.
Tal:a3 e5-e4 32. Nd5-b5 Cf6-d5 33.
Ne3-d2 h7-h5 34. Ta3-b3 Nb7-c6 35.
Nb5:c6 Tc8:c6 36. Tb3-b8+ Rg8-h7 37.
Tb8-b7 Ng7-d4+ 38. Rg1-g2 Rh7-g7 39.
Tb7-d7 Tf6-c5 40. Nd2-b4 Tc5-b5 41.
Ce1-c2 Nd4-f6 42. Nb4-d2 Cd5-b6 43.
Td7-c7 Nf6-e5 44. Nd2-c3 Ne5:c3 45.
Tc7:c3 Cb6-d5 46. Tc3-c6 Tb5-b1 47.
Tc6-c5 Tb1-d1 48. Rg2-f2 Cd5-f6 49.
Cc2-e3 Td2-d4 50. h2-h4 Rg7-f8 51.
Tc5-e5 Td4-a4 52. Te5-b5 Rf8-e7 53.
Tb5-b7+ Re7-e6 54. Tb7-b6+ Re6-e7
55. Tb6-b7+ Re7-f8 56. Tb7-b8+ Rf8-g7
57. Tb8-b7 Ta4-d4 58. Tb7-b5 Td4-d8
59. Tb5-e5 Rg7-f8 60. Rf2-g2 Td8-d2
61. Rg2-f2 Td2-d4 62. Rf2-g2 Cf6-d7
63. Te5-a5 Rf8-e7 64. Rg2-f2 Re7-e6 65.
Ta5-a8 Cd7-e5 66. Ta8-e8+ Re6-f6 67.
Te8-a8 Rf6-e7 68. Ta8-a5 Re7-e6 69.
Ta5-a8 Ce5-c6 70. Ta8-a6 Re6-d7 71.
Ta6-a2 Cc6-e7 72. Ta2-a6 Ce7-c8 73.
Ta6-a5 Ce8-d6 74. Ta5-a7+ Rd7-e6 75.
Ta7-a2 Td4-b4 76. Ce3-c2 Tb4-c4 77.
Cc2-c3 Tc4-c5 78. Ta2-a6 f7-f6 79.
Ta6-a8 Cd6-f5 80. Ta8-e8+ Cf5-e7 81.
Te8-a8 Ce7-c8 82. Ta8-a4 Cc8-d6 83.
Ta4-a8 Tc5-b5 84. Ta8-g8 Tb5-b3 85.

Tg8-a8 Tb3-c3 86. Ta8-a4 Tc3-c6 87.
 Rf2-g2 f6-f5 88. Rg2-f2 Cd6-f7 89.
 Ta4-a8 Cf7-e5 90. Ta8-g8 Re6-f7 91.
 Tg8-a8 Tc6-d6 92. Ta8-a5 Rf7-e6 93.
 Ta5-a8 Td6-c6 94. Ta8-e8+ Re6-d6 95.
 Te8-d8+ Rd6-e7 96. Td8-a8 Tc6-c5 97.
 Ta8-a7+ Re7-e6 98. Ta7-a8 Tc5-c1 99.
 Ta8-a6+ Tc1-c6 100. Ta6-a8 Tc6-d6
 101. Ta8-a2 Re6-f6 102. Ta2-a5 Ce5-g4+
 103. Ce3:g4+ h5:g4 104. Ta5-a8 Td6-d1
 105. Ta8-a6+ Rf6-g7 106. Ta6-a7+
 Rg7-h6 107. Ta7-b7 Td1-h1 108. Rf2-g2
 Th1-a1 109. Rg2-f2 Ta1-a3 110. Tb7-e7
 Ta3-b3 111. Rf2-g2 g6-g5 112. Te7-e6+
 Rh6-h5 113. h4:g5 Rh5:g5 114. Rg2-f2
 Tb3-a3 115. Rf2-g2 Ta3-a8 116. Rg2-f2
 Ta8-h8 117. Rf2-g2 Th8-h6 118. Te6-e8
 Rg5-f6 119. Rg2-g1 Th6-h7 120. Rg1-g2
 Th7-e7 121. Te8-f8+ Rf6-e5 122. Rg2-f2
 Te7-h7 123. Tf8-e8+ Re5-f6 124. Rf2-g2
 Th7-e7 125. Te8-f8+ Rf6-g6 126. Rg2-f2
 e4-e3+ 127. Rf2-g2 Te7-e5 128. Tf8-a8
 Rg6-f6 129. Ta8-a6+ Te5-e6 130. Ta6-a5
 Te6-e4 131. Ta5-b5 Te4-e5 132. Tb5-b6+
 Rf6-e7 133. Tb6-a6 Re7-d7 134. Ta6-b6
 Rd7-c7 135. Tb6-a6 Rc7-d7 136. Ta6-b6
 Te5-e8 137. Tb6-f6 Te8-e5 138. Tf6-b6
 Rf7-e7 139. Tb6-a6 Te5-e6 140. Ta6-a5
 Re7-f3 141. Ta5-b5 Te6-e5 142. Tb5-b6+
 Rf6-g5 143. Tb6-b8 remiză (=).

188. INDIANA VECHE

B. Spasski A. Toluş

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 d7-d6 3.
 Cb1-c3 e7-e5 4. d4:e5 d6:e5 5. Dd1:d8+

Re8:d3 6. Cg1-f3 Cb8-d7 7. Nc1-g5
 Nf8-b4 8. Ta1-c1 Th8-e8 9. e2-e3 c7-c6
 10. Nf1-e2 Rd8-c7 11. Ng5:f6 Cd7:f6
 12. a2-a3 Nb4:c3+ 13. Tc1:c3 Nc8-g4
 14. Cf3-d2 Ng4:e2 15. Rel:e2 re-
 miză (=).

189. INDIAMA DAMEI

V. Smislov L. Szabó

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 e7-e6 3.
 Cg1-f3 b7-b6 4. e2-e3 c7-c5 5. Nf1-e2
 Nf8-e7 6. Cb1-c3 Nc8-b7 7. 0-0 0-0 8.
 b2-b3 c5:d4 9. Cf3:d4 d7-d5 10. c4:d5
 Cf6:d5 11. Cc3:d5 Nb7:d5 12. Nc1-b2
 Cb8-c6 13. Cd4:c6 Nd5:c6 14. Dd1:d8
 Tf8:d8 15. Tf1-d1 remiză (=).

190. APĂRAREA CARO-KANN

V. Ciociltea H. Golombek

1. e2-e4 c7-c6 2. Cg1-f3 d7-d5 3.
 Cb1-c3 d5:e4 4. Cc3:e4 Nc8-g4 5. h2-h3
 Ng4:f3 6. Dd1:f3 Cb8-d7 7. Ce4-g5
 Cg8-f6 8. Df3-b3 e7-e6 9. Db3:b7
 Nf8-e7 10. Cg5-f3 0-0 11. Db7-a6 e6-e5
 12. Nf1-e2 Ne7-c5 13. 0-0 e5-e4 14.
 Cf3-e1 Ta8-b8 15. Da6-c4 De8-e7 16.
 c2-c3 Cd7-e5 17. Dc4-a4 Tf8-d8 18.
 Da4-c2 De7-d6 19. b2-b4 Nc5-b6 20.
 c3-c4 Dd6:b4 21. Ta1-b1 Nb6:f2+ 22.
 Tf1:f2 Db4:b1 23. Dc2-c3 e4-e3 24.
 Tf2-f1 e3:d2 25. Nc1:d2 Db1-b2 26.
 Dc3:b2 Tb8:b2 27. Nd2-a5 Td8-e8 28.
 Ne2-d1 Ce5:c4 29. Na5-c3 Tb2-b1 30.
 Nd1-b3 Cc4-e3 albul cedează (0-1).

Clasamentul final al celui de al III-lea Turneu Internațional de Șah

Nr	Numele și Pronum. participanților	Țara	Puncte																	Puncte	Clasificatie							
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17			18	19	20				
1	Toluș A.	U. R. S. S.	●	½	0	½	½	½	½	½	1	1	1	1	½	½	1	1	1	1	1	1	10	8	1	14	315 ⁵⁰	I
2	Petrosian T.	"	½	●	½	½	½	½	½	½	½	1	½	½	1	½	1	1	1	1	1	1	7	12	0	13	279 ¹⁵	II
3	Smislov V.	"	1	½	●	½	0	½	1	½	½	½	1	1	½	½	1	1	½	1	1	½	7	11	1	12½	268 ¹⁵	III
4	Boleslavski I.	"	½	½	½	½	●	½	0	½	½	½	1	1	½	½	1	1	½	½	½	1	6	12	1	12	250 ¹⁵	IV-VI
5	Spasski B.	"	½	½	1	½	1	½	●	1	½	½	1	0	½	½	0	1	½	1	1	1	8	8	3	12	250 ¹⁵	IV-VI
6	Szabo L.	R. P. U.	½	½	½	1	0	●	½	½	0	0	½	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	6	4	12	243 ³⁵	VII
7	Barcza G.	"	½	½	0	½	½	½	½	½	½	0	½	1	1	1	½	½	1	1	1	1	6	11	2	11½	229 ¹⁵	VII
8	O'Kelly A.	Belgia	½	½	½	½	½	½	½	½	½	0	½	1	1	1	½	1	1	½	½	1	4	14	1	11	219 ¹⁰	VIII-
9	Szabo Șt.	R. P. R.	0	½	½	½	0	1	½	½	½	½	½	1	½	1	1	1	1	1	1	1	6	10	3	11	212 ¹⁵	IX
10	Sliwa B.	R. P. Pol.	0	½	½	0	1	1	½	½	½	½	½	1	½	0	0	1	½	1	½	½	6	9	4	10½	207 ⁰⁰	X
11	Filip M.	R. Ceh.	0	0	½	0	1	1	1	½	1	0	●	½	½	1	1	0	0	½	0	1	7	5	7	9½	179 ⁵⁰	XI-
12	Ciociltea V.	R. P. R.	0	½	½	0	½	½	½	½	1	½	0	½	1	1	0	1	0	0	1	1	6	7	6	9½	173 ⁵⁰	XII
13	Sajtar J.	R. Ceh.	0	½	½	½	½	0	0	½	½	½	0	●	1	0	½	1	0	1	1	1	4	9	6	8½	143 ⁵⁰	XIII
14	Milev Z.	R. P. B.	½	0	0	½	1	0	0	0	½	1	0	0	●	1	0	1	½	1	1	1	6	4	9	8	130 ⁰⁰	XIV-
15	Barda O.	Norvegia	½	½	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	½	1	1	1	6	4	9	8	126 ⁵⁰	XV
16	Stoltz G.	Suedia	0	0	0	0	½	0	½	0	½	½	0	1	0	½	1	½	0	1	½	0	3	8	8	7	109 ⁰⁰	XVI
17	Rădulescu M.	R. P. R.	0	0	½	½	0	0	½	0	1	1	0	0	½	½	½	0	0	1	0	0	3	6	10	6	88 ¹⁵	XVII-
18	Gotombek H.	Anglia	0	0	0	½	0	0	0	0	½	1	1	1	½	0	0	1	½	1	1	1	4	4	11	6	80 ²⁵	XVIII
19	Troianescu O.	R. P. R.	0	0	0	½	0	0	0	0	0	½	1	0	0	0	0	½	1	½	0	½	2	6	11	5	66 ¹⁵	XIX
20	Reicher E.	R. P. R.	0	0	0	½	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	½	0	1	4	14	3	33 ⁵⁰	XX

Desfășurarea concursului pe runde

Numele și pronumele participanților	Țara	Runde																Clasificatie				
		R				U				N				D					A			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		17	18	19	
1	Toluș A.	1/2	1 1/2	2 1/2	3 1/2	4	5	5 1/2	6	7	7 1/2	8 1/2	9	10	11	12	12 1/2	13 1/2	14	I		
2	Petrosian T.	1/2	1 1/2	2 1/2	3	3 1/2	4 1/2	5	6	7	7 1/2	8 1/2	9	9 1/2	10 1/2	11	12	12 1/2	13	II		
3	Smislov V.	0	1	1 1/2	2 1/2	3	3 1/2	4 1/2	5	6	6 1/2	7 1/2	8	8 1/2	9	9 1/2	10	11	12	12 1/2	III	
4	Boleslavski I.	1/2	1	2	2 1/2	3	4	5	6	6 1/2	7	8	8 1/2	9	9 1/2	10 1/2	11	11 1/2	12	IV—VI		
5	Spasski B.	1	1 1/2	2	3	4	5	6	6 1/2	7 1/2	8 1/2	9	10	11	12	12 1/2	13 1/2	14	11 1/2		12	
6	Szabo L.	1/2	1 1/2	2	3	4	5	6	6 1/2	7 1/2	8 1/2	9	10	11	12	12 1/2	13 1/2	14	15	16	VII	
7	Barcza G.	1/2	1 1/2	2	2 1/2	3	4	5	5 1/2	6	6 1/2	7 1/2	8	9	9 1/2	10 1/2	11	11 1/2	12	13	VIII—IX	
8	O'Kelly A.	1	1 1/2	2	2 1/2	3	4	5	5 1/2	6	7	8	8 1/2	9	9 1/2	10 1/2	11	12	13	14		
9	Szabo Șt.	1	1 1/2	2	2 1/2	3 1/2	4 1/2	5 1/2	6	6 1/2	7 1/2	8 1/2	9	10	10 1/2	11	12	13	14	15	X	
10	Siiva B.	1	1 1/2	2	2 1/2	3 1/2	4	5	6	7	7 1/2	8 1/2	9	9 1/2	10	10 1/2	11	12	13	14		
11	Filip M.	1/2	1 1/2	2 1/2	3 1/2	4 1/2	5 1/2	6 1/2	7 1/2	8 1/2	9 1/2	10 1/2	11 1/2	12 1/2	13 1/2	14 1/2	15 1/2	16 1/2	17 1/2	18 1/2	XI—XII	
12	Ciociltea V.	1/2	1 1/2	2 1/2	3 1/2	4 1/2	5 1/2	6 1/2	7 1/2	8 1/2	9 1/2	10 1/2	11 1/2	12 1/2	13 1/2	14 1/2	15 1/2	16 1/2	17 1/2	18 1/2		
13	Sajtar J.	1/2	1 1/2	2 1/2	3 1/2	4 1/2	5 1/2	6 1/2	7 1/2	8 1/2	9 1/2	10 1/2	11 1/2	12 1/2	13 1/2	14 1/2	15 1/2	16 1/2	17 1/2	18 1/2	XIII	
14	Milev Z.	1/2	1 1/2	2 1/2	3 1/2	4 1/2	5 1/2	6 1/2	7 1/2	8 1/2	9 1/2	10 1/2	11 1/2	12 1/2	13 1/2	14 1/2	15 1/2	16 1/2	17 1/2	18 1/2		
15	Barda O.	1/2	1	2	3	3 1/2	4 1/2	5 1/2	6 1/2	7 1/2	8 1/2	9 1/2	10 1/2	11 1/2	12 1/2	13 1/2	14 1/2	15 1/2	16 1/2	17 1/2	XIV—XV	
16	Stoltz G.	0	1	1 1/2	2	3	3 1/2	4 1/2	5 1/2	6 1/2	7 1/2	8 1/2	9 1/2	10 1/2	11 1/2	12 1/2	13 1/2	14 1/2	15 1/2	16 1/2		
17	Rădulescu M.	0	1/2	1 1/2	2 1/2	3 1/2	4 1/2	5 1/2	6 1/2	7 1/2	8 1/2	9 1/2	10 1/2	11 1/2	12 1/2	13 1/2	14 1/2	15 1/2	16 1/2	17 1/2	XVII—XVIII	
18	Golombek H.	1/2	1 1/2	2 1/2	3 1/2	4 1/2	5 1/2	6 1/2	7 1/2	8 1/2	9 1/2	10 1/2	11 1/2	12 1/2	13 1/2	14 1/2	15 1/2	16 1/2	17 1/2	18 1/2		
19	Troianescu O.	1/2	1	1 1/2	2 1/2	3 1/2	4 1/2	5 1/2	6 1/2	7 1/2	8 1/2	9 1/2	10 1/2	11 1/2	12 1/2	13 1/2	14 1/2	15 1/2	16 1/2	17 1/2	XIX	
20	Reicher E.	0	0	1/2	1 1/2	2 1/2	3 1/2	4 1/2	5 1/2	6 1/2	7 1/2	8 1/2	9 1/2	10 1/2	11 1/2	12 1/2	13 1/2	14 1/2	15 1/2	16 1/2		

Indicatorul partidelor

	NUMELE PARTICIPANTILOR	Tara	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	Toluş A.	U.R.S.S.	75	11	85	188	167	6	108	171	45	61	31	131	51	126	160	91	143	111	24	
2	Petrosian T.	"	75	●	50	179	40	29	137	183	129	155	166	52	105	65	9	112	89	12	92	146
3	Smislov V.	"	11	50	●	144	5	189	104	158	94	127	139	23	78	32	170	83	53	173	68	113
4	Boleslavski I.	"	85	179	144	●	140	122	48	97	34	62	74	154	17	163	101	22	187	116	2	60
5	Spasski B.	"	188	40	5	140	●	174	98	145	82	114	123	18	67	26	159	79	43	161	58	103
6	Szabo L.	R.P.U.	167	29	189	122	174	●	87	135	71	102	115	4	54	15	141	66	33	157	42	95
7	Barcza G.	"	6	137	104	48	98	87	●	59	185	30	35	118	164	124	63	180	148	72	156	19
8	O'Kelly A.	Belgia	108	183	158	97	145	135	59	●	49	80	86	162	28	172	120	38	3	121	13	70
9	Szabó Št.	R.P.R.	171	129	94	34	82	71	185	49	●	20	21	107	151	117	56	168	136	64	149	7
10	Siwa B.	R.P.P.	45	155	127	62	114	102	30	80	20	●	57	134	186	147	81	1	165	103	176	39
11	Filip M.	R. Ceh.	61	166	139	74	123	115	35	86	21	57	●	142	8	153	96	14	178	105	184	46
12	Ciociltea V.	R.P.R.	31	52	23	154	18	4	118	162	107	134	142	●	84	44	175	99	69	190	77	128
13	Sajtar J.	R. Ceh.	131	105	78	17	67	54	164	28	151	186	8	84	●	93	37	150	119	41	125	177
14	Milev Z.	R.P.B.	51	65	32	163	26	15	124	172	117	147	153	44	93	●	181	109	76	10	90	133
15	Barda O.	Norvegia	126	9	170	101	159	141	63	120	56	81	96	175	37	181	●	47	16	138	27	73
16	Stoltz G.	Suedia	160	112	83	22	79	66	180	38	168	1	14	99	150	109	47	●	130	55	132	182
17	Rădulescu M.	R.P.R.	91	89	53	187	43	33	148	3	136	165	178	69	119	76	16	130	●	25	110	152
18	Golombek H.	Anglia	143	12	173	116	161	157	72	121	64	100	106	190	41	10	138	55	25	●	36	88
19	Troianescu O.	R.P.R.	111	92	68	2	58	42	156	13	149	176	184	77	125	90	27	132	110	36	●	169
20	Reicher Em.	R.P.R.	24	146	113	60	103	95	19	70	7	39	45	128	177	133	73	182	152	88	169	●

Partidele comensate snt indicate prin cifrele mai negre.

INDEXUL DESCHIDERILOR

- Partida Spaniolă. 13, 20, 32, 38, 53, 81, 97, 104, 109, 136, 147, 167, 172.
Partida Italiană. 94.
Deschiderea centrală. 58.
Doi cai. 128.
Patru cai. 39, 130, 183, 185.
Apărarea Ungară. 18, 49, 107.
Deschiderea Ponziani. 181.
Apărarea Rusă. 3, 69.
Gambitul Regelui. 124, 182.
Apărarea Franceză. 48, 132.
Caro-Kann. 34, 62, 190.
Apărarea Siciliană. 4, 15, 24, 28, 35, 42, 44, 60, 71, 73, 75, 77, 84, 86, 90, 92, 95,
99, 101, 105, 117, 122, 125, 142, 149, 151, 154, 158, 162, 163, 179, 184.
Gambitul damei. 19, 21, 22, 40, 43, 50, 51, 79, 80, 82, 87, 89, 98, 103, 114, 129, 131
139, 160, 164, 169, 170, 171, 180.
Indiana veche. 2, 6, 9, 17, 23, 27, 29, 31, 41, 45, 46, 47, 52, 56, 61, 63, 65, 68, 70,
74, 85, 88, 91, 106, 108, 112, 118, 119, 126, 133, 134, 137, 143, 155, 156, 159,
168, 174, 176, 178, 188, 189.
Indiana Damei. 12, 36, 55, 59, 78, 100, 113, 127, 135, 138, 157, 186.
Apărarea Nimzovici. 1, 5, 37, 54, 57, 66, 72, 83, 102, 111, 116, 144, 145, 150, 161.
Apărarea Grünfeld. 10, 14, 26, 30, 67, 93, 120, 121, 140, 166, 173, 177.
Deschiderea Catalană. 7, 16, 25, 33, 64, 65, 76, 148, 152, 165
Engleză. 8, 11, 96, 141, 146, 153, 187.
Olandeză. 115, 123
Bird. 175.

INDEXUL AUTORILOR

Comentariile partidelor au fost alcătuite de către următorii maeștri și candidați de maestru:

- Alexandrescu G.:** 51, 62, 63, 124, 131, 133.
Bălănel I.: 103, 125, 134, 181.
Ciociltea V.: 23, 31, 81, 162.
Crețulescu E.: 2, 15, 43, 115.
Drimer D.: 53, 54, 142.
Erdely St.: 141.
Halic I.: 32, 151, 172, 173.
Ichim Tr.: 44, 97.
Kapuscinski H.: 4, 14, 74, 96, 105, 112, 121, 122, 161, 174.
Popa T.: 12, 41, 72.
Rădulescu M.: 3, 91, 152.
Reicher Em.: 35, 113, 182.
Rusenescu E.: 33, 65, 102, 123, 164.
Samaritan S.: 22, 55, 83, 104, 114.
Seimeanu P.: 84.
Silberman I.: 73, 101, 154.
Szabó St.: 34, 64, 71, 82, 94.
Troianescu O.: 13, 42, 92, 111, 132.
Tucă L.: 61, 93, 95, 116.
Urseanu V.: 1, 5, 21, 163, 171.
Voiculescu P.: 11, 52, 153.

Articolul teoretic asupra deschiderilor a fost scris de către **O. Troianescu** (jocuri deschise și semi-deschise) și **S. Samaritan** (jocuri închise și de flanc).

Articolul teoretic asupra finalurilor a fost redactat de către **M. Rădulescu**, cu colaborarea lui **E. Rusenescu** și **I. Silberman**.

Tabelele au fost alcătuite de **P. Seimeanu**.

TABLA DE MATERII

	Pag.
O etapă însemnată în dezvoltarea mișcării șahiște din țara noastră	5
Privire înapoi	13
De-a lungul celor 19 runde	27
Analiza deschiderilor	32
Analiza finalurilor	80
Part. dele turneului	92
Runda 1	92
Runda 2	101
Runda 3	108
Runda 4	114
Runda 5	121
Runda 6	126
Runda 7	133
Runda 8	141
Runda 9	149
Runda 10	153
Runda 11	160
Runda 12	166
Runda 13	174
Runda 14	182
Runda 15	189
Runda 16	194
Runda 17	199
Runda 18	207
Runda 19	214
Tabelul rezultatelor finale	218
Tabelul evoluției clasamentului pe runde	219
Indicatorul partidelor	220
Indexul deschiderilor	221
Indexul autorilor	222

Responsabil de carte: Sergiu Samarian.

Tehnoredactor: Nestor Panaitide. Corector: V. Constantinescu.

Dat la cules: 11.02.54. Bun de tipar: 15.06.54 Tiraaj: 6080 ex. Hirtie cărți școlare 65 gr./m. p. Format 610×860/16. Coli editoriale 20,79. Coli tipar: 14. Planșe tipar înalt: 2.—A. 0315/54. Pentru bibliotecile mari indicele de clasificare: 794. Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare: k 84.

Tiparul executat sub comanda Nr. 8213 la Intreprinderea Poligrafică Nr. 2 Str. Brezoianu Nr. 23-25 București R.P.R.

❖ La sosirea la aerogara Băneasa, delegația șahiștilor sovietici a fost întâmpinată de către reprezentanții C.C.F.S. și de numeroși șahiști bucureșteni.

❖ Participanții turneului (de la stînga spre dreapta); așezați: L. Szabó, O. Barda, G. Stoltz, O'Kelly, T. Petrosian, I. Boleslavski, A. Toluș; în picioare: M. Rădulescu, B. Sliwa, H. Golombek, O. Troianescu, M. Filip, J. Sajtar, Z. Milev, E. Reicher, G. Barcza, B. Spasski, V. Smislov, V. Ciociltea, St. Szabó.

❖ Maestrul Mihail Sadoveanu deschide festivitatea de începere a turneului.

❖ Pe tablele de demonstrație, mutările sînt reproduse pentru publicul din sală.

❖ La o „șuetă“, arbitrul internațional Karel Opocensky (R. Cehoslovacă) și O. Barda (Norvegia).

❖ În sală spectatorii urmăresc pe mici șahuri portabile, desfășurarea partidelor.

1. Maestrul englez H. Golombek.

2. Campionul R. P. Polone, B. Sliwa.

3. Marele maestru sovietic I. Boleslavski.

4. Marele maestru sovietic V. Smislov.

5. L. Szabó și tânărul maestru cehoslovac M. Filip (dreapta).

6. Invingătorul turneului, A. Toluș (stînga) joacă cu E. Reicher.

❖ Jucînd cu viitorul egal al lui Botvinnik, Reicher a obținut un rezultat valoros: remiză.

❖ Campionul R. P. Ungare, L. Szabó și campionul R. P. Polone, B. Sliwa.

❖ Maestrul suedez G. Stoltz într-o atitudine caracteristică.

❖ Din nou L. Szabó, dar de astă dată în luptă cu marele maestru sovietic T. Petrosian.

❖ Maestrul cehoslovac Sajtar e la mutare, dar adversarul său belgianul O'Kelly, continuă să se gândească la posibilitățile ascunse ale poziției.

❖ Reprezentantul nostru, M. Rădulescu (stinga) în timpul partidei cu maestrul englez H. Golombek.

❖ St. Szabó și G. Barcza au fost surprinși de fotograf în atitudini caracteristice....

❖ Victor Ciociltea se gândește la mutarea următoare.

EDITURA CULTURĂ FIZICĂ ȘI SPORT

LUCRĂRI DE ȘAH APĂRUTE :

Manual de șah — de *J. Maizel's* și *M. Iudovici*. O carte care se adresează începătorilor și conține toate elementele esențiale necesare studierii principiilor șahului, expuse într-o formă clară și concisă.

Teoria deschiderilor în șah — de *P. Keres* (vol. I). O lucrare foarte documentată a unuia dintre cei mai de seamă mari măștri sovietici. Volumul I cuprinde toate deschiderile începând cu *1.e4 e5 2.Cf3 Cc6*.

Să învățăm metodic șahul — de *Gh. Sergiu*. Cuprinde o expunere sistematică a principiilor strategice ale șahului, explicate pe baza exemplurilor din partidele măștrilor.

ÎN CURÎND VOR APARE :

Teoria deschiderilor în șah — de *P. Keres*, (vol II),
Al IV-lea turneu internațional de șah al R. P. R.

